CARDIOLOGIE

MEDICINA OMULUI SĂNĂTOS

Știți care sînt cei șapte factori de risc în bolile cardio-vasculare ? La Institutul de medicină internă, prima stație pilot pentru prevenirea îmbolnăvirilor de inimă. Acțiunea este condusă de dr. Marc Steinbach, șeful secției „Ecologia bolilor cronice".

Bolile de inimă sînt astăzi dușmanul nr. 1 al sănătății omului adult, în deosebi cele datorită aterosclerozei, infarctul de miocard, angina pectorală etc. O constatare susținută de statisticile Organizației Mondiale a Sănătății pentru țările avansate. Ne referim la recordurile dramatice ale bolilor de inimă. Stînt pe primul loc la rubrica : procentul de îmbolnăviri. Primul loc la : cauze de deces înainte de limita firească a longevității. Viața modernă este direct implicată. Or, în acest caz, se poate spera o victorie ?

— Da. Dacă medicina se îndreaptă cu precădere, nu în exclusivitate, evident, spre evitarea însăși a apariției bolii.

— E cu putință ?

— Este unul dintre obiectivele pe care ni le-am propus.

Ne-a răspuns **dr. MARC STEINBACH**, șeful secției „Ecologia bolilor cronice" de la Institutul de Medicină Internă „Dr. N. Gh. Lupu", cel care conduce acțiunea pilot în cadrul Institutului, pentru depistarea în masă, în fază incipientă și profilaxia primară a cardiopatiei ischemice și hipertensiunii arteriale". Sînt două asemenea acțiuni în lume, începute concomitent, la noi în țară și la Bruxelles, Belgia. O a treia este programată la Londra.

Așadar profilaxia primară. Eforturile care concură în a nu-l lăsa pe om să se îmbolnăvească. Cea secundară înseamnă a-l trata cînd s-a îmbolnăvit, terțiară, a-l readuce în cîmpul muncii, dacă e bolnav.

— Se împlinește tovarășe doctor, la 5 aprilie un an de cînd ați început acțiunea. Nu e un timp prea lung și totuși vă puteți confrunta gîndurile de atunci cu observațiile făcute în acest timp.

— S-a constatat că este mult mai convenabil să previi și pentru om, e clar, și din punct de vedere economic, căci atunci cînd este vorba de un număr mare de oameni, tratarea costă enorm.

— Bine, lucrul este în principiu știut, de ce „stație pilot"?

— Pentru că nu este reluată o problemă deja tranșată. La ce mă refer cu această afirmație ? În primul rînd la perspectivele psihologice ale unei asemenea acțiuni. Întrebările noastre erau: vor manifesta oamenii interes ? Vor fi cooperanți ? Adică, vor face ce li se recomandă ?

— Cui v-ați adresat ?

— Așa numitei populații la risc. Bărbații între 40 și 60 de ani din mediul urban. Ne ocupăm de patru sectoare din București, adică de 11 circumscripții sanitare. Sînt 5 000 de oameni. Le-am trimis fiecăruia cîte o invitație, programîndu-i pentru o anume zi. Am organizat astfel efectuarea examenelor medicale încît să nu-i răpim invitatului nostru mai mult de o oră.

— Ce vă interesa ?

— Cei șapte factori de risc pe care noi i-am stabilit : 1. colesterolul mărit ; 2. tensiunea arterială crescută ; 3. fumatul ; 4. obezitatea (supragreutatea) ; 5. diabetul ; 6. micile modificări la examenul electrocardiografic ; 7. situația din familie (dacă la rudele apropiate, părinți, frați, surori, există boli asemănătoare) Acest prim examen a constituit și luarea lor în evidență. Cei sănătoși și care nu au nici un risc, sînt invitați să revină peste un an. Este termenul cel mai lung de revedere. Evident, cei mai mulți „sînt la risc" adică au o situație care mărește probabilitatea de a se îmbolnăvi. Cei depistați de acțiunea noastră a fi bolnavi — fie că se știau sau nu — sînt introduși în circuitul de dispensarizare și tratați. Lor li se face profilaxie secundară. Fiecare primește un carnet în care se trece situația. Și li se explică ce au de făcut. Dacă n-au înțeles, pot veni oricînd la medic și li se mai explică încă o dată. Sau pot telefona. O dată pe săptămînă am ținut cîte o conferință de aproape două ore în care le-am făcut recomandări. La această conferință au fost invitați împreună cu soțiile lor, considerîndu-le aliate atente ale medicului.

—Fără îndoială le-ați făcut recomandarea să se lase de fumat, să facă mai multă mișcare, să se alimenteze rațional, evitînd grăsimile animale și excesul de dulciuri În ce măsură v-au urmat sfaturile, tovarășe doctor ?

— Unii nu au răspuns la prima noastră invitație. N-au venit. Am revenit însă noi. Cu o nouă invitație. Altii, au „ascultat" sfaturile dar și-au continuat vechile obiceiuri. Chemîndu-i a doua oară — trebuie să vă spunem că am revăzut pînă acum jumătate din cei luați în evidență — și-au dat seama că este o treabă serioasă. Că nu am făcut doar o simplă anchetă ci îi urmărim, sau mai exact spus, ne interesează sănătatea lor. Unii ne-au și mărturisit de altfel scepticismul lor inițial, o dată cu hotărirea de a răspunde acum recomandărilor făcute. De altfel chiar ședințele pe care le ținem, au fost 25 pînă acum — se desfășoară într-o atmosferă foarte degajată. Întrebări, răspunsuri, preocupări împărtășite...

— Importanța unei asemenea acțiuni ni se pare mult prea evidentă pentru a mai insista noi în cuvinte. Cum se explică însă că o faceți dv. la Institutul de medicină internă ?

— Sînt cel puțin 10 ani de cînd ne ocupăm de epidemiologia aterosclerozei și hipertensiunii arteriale, adică cercetăm legătura între factorii de mediu și apariția acestor boli. Am făcut o serie de studii de populație, în materie de cardiologie, în Delta Dunării, la pescari și în Valea Burghiului, la muncitorii forestieri. Mergem și urmărim grupuri de populație pentru a stabili frecvența bolilor, cunoscînd particularitățile de muncă, de mod de viață, de hrană, urmărind acei factori implicați în determinismul bolii. Este o experiență pe care am dobîndit-o în acești zece ani și care corelată cu datele din literatura de specialitate ne-a permis să trecem la epidemiologia aplicată care este profilaxia primară. Este, dacă vreți, valorificarea în practică a unei suite de cercetări. O consecuție logică.

— O întrebare. Transplantul de inimă, deși de la prima încercare nu au trecut decît patru ani, deși e încă extrem de scump, ne face să ne gîndim că într-un viitor, mai mult sau mai puțin îndepărtat, omul își va putea schimba această „pompă" uzată cu una nouă.

— Nu vreau să vă dezamăgesc, dar știți ce s-a întîmplat cu inima lui Blaiberg ? A trăit 19 luni cu o inimă de 20 de ani. Dar în numai 19 luni tînăra inimă era plină de leziuni !

— Explicația ?

— Boala de inimă nu înseamnă doar o inimă bolnavă. E o problemă complexă a întregului organism. Urmărind depistarea precoce, profilaxia primară, eforturile noastre concură la evitarea însăși a apariției bolii. De altfel, astăzi medicina de spital — cea care tratează bolnavii — nu mai este o preocupare exclusivă. Începe să nu mai fie ea preponderentă. Accentul se pune tot mai mult pe medicina omului sănătos.

— Am impresia că aici mai mult decît în medicină, să-i spunem clasică, în care bolnavul fiind speriat este mai atent cu viața lui și cooperează — trebuie să se facă apel la conștiența oamenilor

— Evident. Dar pentru ca ei să devină conștienți, să le trezești simțul responsabilității, trebuie să cunoască la ce se pot aștepta și ce pot face pentru a rămîne sănătoși.

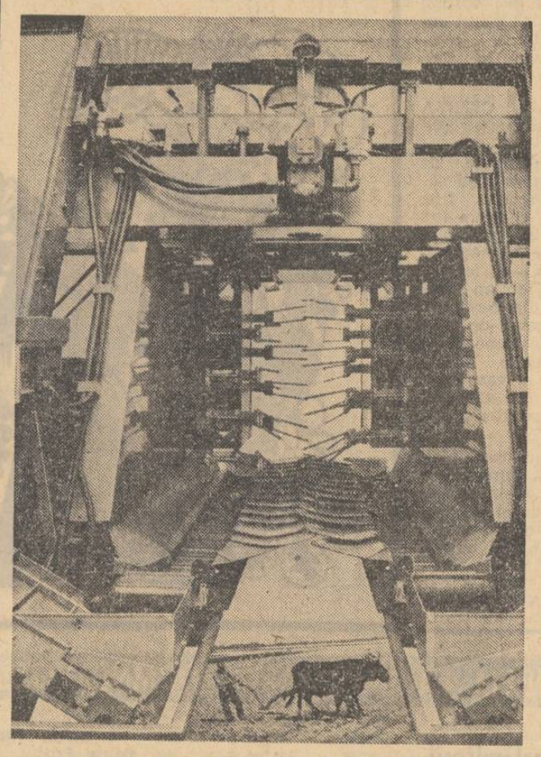

AGRICULTURA ? O INDUSTRIE

Tehnicile agricole ale țărilor avansate sînt încă departe de a reprezenta marele progres dorit în acest domeniu. Cercetările ce se întreprind actualmente anunță însă o adevărată revoluție : automatizarea pe scară largă a lucrărilor agricole și a celor din domeniul zootehnic. Ferma agricolă va deveni o fermă industrială. Secerătoare-treierătoare telecomandate, recoltarea și congelarea fructelor cu mașini automatizate vor face din muncitorul agricol un muncitor calificat în industria agricolă. Cibernetica și informatica își extind ariile de folosință.

ARHEOLOGIE

ATLANTIDA, UN VIS CARE REVINE !

Povestește Platon prin intermediul lui Critias care cunoștea întîmplarea de la bunicul său care, la rîndu-i primise un document redactat de Solon. Arheologii descoperă un oraș înfloritor, din epoca bronzului, într-o insulă din Cyclade. Atlantida ? Comparînd realitatea și legenda, e probabil să fie aici vestigiile mult visatei cetăți.

O nouă ipoteză. Cea adevărată ? Imaginația și ingeniozitatea oamenilor de știință și a celor ce nu făceau știință au plasat mirabila Atlantidă în aproape toate locurile din lume. Și aproape toate ipotezele au fost respinse pînă astăzi. Arheologii moderni se întreabă dacă într-adevăr a existat sau e doar o minunată fabulație, cu toate afirmațiile făcute de Platon (cu multe inadvertențe) sau dacă nu e cumva țara „oamenilor mării"... În acest an, la Muzeul Național din Atena va fi prima expoziție a vestigiilor metropolei Atlantida. Iar în insula Santorin (sau Thera), una dintre insulele Cyclade, la nord de Creta, continuă, așa cum relatează Alex. Dorozynski în revista „Science et Vie", săpăturile care au scos la iveală un fel de Pompei din era bronzului, ocrotit sub straturi masive de lavă și praf vulcanic. Cercetările sînt conduse de prof. Spyridon Marinatos de la Societatea Arheologică din Atena. Cu un secol în urmă un alt cercetător, profesor la Colegiul Franței, descoperise aici mai multe săli și un număr mare de obiecte, dar abandonase cercetarea. Săpăturile ar fi distrus viile înfloritoare și despăgubirile cerute depășeau posibilitățile financiare acordate. La muzeul Atenei s-a adus acum, între altele, cea mai frumoasă piesă

O cetate înfloritoare scruta cîndva zările pe „pleoapa" unui vulcan. Către anii 1500 i.e.n., vulcanul se trezește, zvîrlind cu furie „Atlantida" în valurile mării și în legendă

santoriniană : o frescă în culori vii. Flori roșii cu frunze pline cățărîndu-se pe un zid, într-o mișcare ce evocă unele ornamentații de pe vasele minoene descoperite în Creta. O pasăre foarte stilizată, în culori brun și alb, cu capul portocaliu își întinde gîtul ca pentru a culege nectarul dintr-o floare sau poate pentru a prinde o insectă. Sînt oare argumentele pe care le aduc cercetătorii uimiți de frumusețile pe care le întîlnesc în cursul lucrărilor, sînt oare aceste argumente destul de puternice pentru a afirma că aceasta este Atlantida care a existat acum mai bine de 10 000 de ani? Aici a fost, la cîteva sute de kilometri doar, de locul unde Socrate și Critias au discutat despre fabuloasa cetate ? Descrierea făcută de Platon este lungă, împestrițată cu elemente mitologice. Cercetătorii și-au extras însă o serie de fapte și cifre pe care să le compare.

Fără îndoială, arată Dorozynski, Santorin rămîne una dintre insulele cele mai ciudate și mai fascinante ale Greciei. Apa din port este atît de adîncă încît vasele nu ancorează, ci se lasă purtate sau „poposind" mai departe își poartă pasagerii în port cu bărcile. S-a stabilit că Santorin este rezultatul unei explozii vulcanice, de acum 25 000 de ani. Acum, sub stratul de lavă și praf, un muzeu subteran. Aici sînt poate vestigiile vechii metropole înghițite de mare într-o zi și o noapte. Nu vom intra în amănuntele comparațiilor între datele și faptele redate de Platon și cele la care ne invită astăzi cercetătorii. Doar cîteva care surprind : **Dimensiunea platoului central al Atlantidei are nu 3 000 pe 2 000 stadii, ci 300 pe 200, adică 55 pe 37 km, aproximativ dimensiunile cîmpiei din Messara în Creta. Circumferința cîmpiei și lungimea canalului care-l înconjoară are nu 10 000 de stadii (adică 185 km) ; numărul soldaților atlanți era de 6 000 și nu 60 000 ș.a.m.d.** Profesorul Gașanopulos trage concluzia că Platon a făcut o eroare de ...un zero. **Chiar și data distrugerii Atlantidei. 9 000** spune **Platon, 9 000 de ani înaintea epocii lui Solon. Sînt doar 900 de ani, adică prin anul 1500 i.e.n. Ori această dată corespunde cu măsurătorile făcute la observatorul geologic Lamont din New York, cu carbon radioactiv cercetîndu-se urme de lemn găsit într-un zid sub stratul de lavă de la Santorin.**

Și se pare că Santorin a fost cîndva puternică și înfloritoare. Atlantida ? Poate.

PSIHOLOGIE

LIMBAJ ȘI INTELIGENȚĂ

Dificultățile școlare nu țin de inteligența copilului. Neputința elevului de a înțelege matematica sau fizica nu este legată de vreo lipsă de aptitudine ci de felul în care sînt predate lecțiile. Limbajul și gîndirea se influențează reciproc.

— Există o legătură directă între dificultățile școlare și inteligența copilului ?

— *Nu v-aș putea da decît un răspuns parțial.*

Adresasem întrebarea prof. JEAN PIAGET, cel ale cărui cercetări de psihologia copilului se bucură de un renume mondial, savantul care de mai bine de patruzeci de ani încoace este preocupat de formarea mecanismelor mentale ale copilului și care nu-și îngăduie să-i dea niciunui ziarist din lume un răspuns fără a avea o acoperire deplină în cercetări și experimente proprii.

— *Am observat* — a continuat domnia sa — *că în toate țările, în pofida necesității, a revoluției științifice-tehnice, mult prea puțini sînt cei ce se îndreaptă spre un învățămînt științific și mult prea puțini spre cel literar. Constatarea m-a îndemnat să întreprind cercetări asupra structurilor logico-matematice. Cauzalitate. Probleme de fizică. Răspunsul întîlnit mai întotdeauna era că pentru știință este nevoie de anumite aptitudini. Or, sînt prea puțini cei care... Ei bine, mărturisesc că n-am văzut niciodată ceva care să se asemene cu „aptitudine științifică" sau cu o nevutință de a înțelege matematica sau fizica. Într-un singur grup — mic — de fete, m-am lovit de acea nereceptare. Manifestau o întîrziere. La o mai profundă investigare s-a dovedit că nu le interesa de loc. Așadar, dificultatea era dată de lipsa de motivație. Evident, există o mare varietate. Cei care au o mai mare usurință verbală, cei care nu o au, cei care sînt mai dotați spre abstract, cei care sînt mai... concreți etc. Dar nu există diferență în ce privește problemele calitativ logice. În ansamblu, nu există inantitudini pentru știință. Există însă altceva. O lipsă de aptitudine de a înțelege lecțiile profesorilor, așa cum sînt acestea făcute. Cred că s-ar putea spune că ceea ce nu reușesc să înțeleagă nu este matematica, nu este fizica ci... de fapt ei nu-și înțeleg profesorii. Așadar, este o chestiune de metodă a predării.*

— Ați scris în „Limbaj și gîndire" : „Gîndirea precede limbajul, limbajul nu face decît să transforme profund gîndirea, ajutînd-o să-și atingă formele de echilibru". După părerea dv. copiii de astăzi se dezvoltă intelectual mai repede ? Vă întreb tocmai pentru că urmăriți aceste probleme de mai bine de 40 de ani.

— *Nu am făcut studii comparative. Ceea ce vă pot spune — și am mai spus — este că între limbaj și gîndire există un atare cerc genetic, că unul dintre cei doi termeni se sprijină cu necesitate pe celălalt într-o formație solidară și într-o continuă interacțiune. Dar amîndoi depind, în cele din urmă, de inteligență însăși care, ea, este anterioară limbajului și independentă față de el. În ceea ce privește teoria dezvoltării, cunoașteți, fără îndoială, cei trei factori clasici...*

— ...ereditate, mediu fizic, mediu social. Dar dv. adoptați și un al patrulea : cel de echilibru. Credeți că se poate trage, de aici, o concluzie în ce privește perfecționarea metodelor pedagogice sau educative ?

— *Bineînțeles. Scopul lucrărilor de psihologie genetică implică aceasta. Mărturisesc însă că n-am văzut decît o singură dată un sistem pedagogic care m-a satisfăcut. Era făcut de un psiholog.*

Trebuie să amintim că psihologia „lui Piaget" nu este o meditație sau o speculație a observabilului ci o știință pozitivă și experimentală, ce tinde la elaborarea unei teorii a cunoașterii. Iar aceasta l-a condus să demonstreze — este primul cărui i se datorează aceasta — strînsa interdependență a psihologiei cu alte discipline. Lucrările sale sînt aproape imposibil de înțeles fără a avea cunoștințe de matematică, de biologie, de fizică. Demonstrația făcută, ni se pare totul firesc. Bineînțeles, este nevoie de biologie. Matematica ? Limbaj comun. Doar atît ? Ne mărturisea că în toamna trecută a organizat un simpozion la care a invitat, logicieni, economiști... Niciunul dintre ei nu a venit cu o idee nouă. În afară de matematicieni. Asupra depășirii. Iar fizica ? Ne îngăduim să credem că legăturile strînse cu fizica au debutat de la o întrebare pe care Einstein i-a pus-o profesorului Piaget, la un congres de filozofia științelor, în 1928. Einstein voia să știe care este din punct de vedere psihologic relația timp-viteză. Răspunsul dat, firește după ample și minuțioase cercetări, a fost fructuos și pentru psihologi și pentru fizicieni. Și profesorul Piaget va scrie, cu un nedisimulat orgoliu profesional „se vede bine cît de bogată este gîndirea copilului — care dă dovada unor activități considerabile, adesea originale și pline de neprevăzut, nu numai prin ceea ce o diferențiază de gîndirea adultului, dar mult și totodată prin rezultatele pozitive care ne informează asupra modului de construcție a structurilor raționale și permit chiar uneori să lămurim unele aspecte obscure ale gîndirii științifice". Este aici, credem și ideea care va constitui atît de ambițiosul scop al psihologiei copilului : „O metodă explicativă pentru psihologia științifică în general sau, altfel spus, de a oferi dimensiunea genetică indispensabilă soluționării tuturor problemelor mentale".

Prof. Piaget în prima sa vizită în țara noastră, a stat opt zile, a reușit să viziteze cîteva grădini botanice. „Cea din Cluj este cea mai frumoasă din lume. Nu, din lume, este cea din California. Dar sigur cea mai frumoasă din Europa". Prof. Piaget nu face afirmații fără acoperire.

— *Mă simt foarte apropiat de țara dv. Din multe motive. Și pentru că aici sînt oameni de știință de prim rang. Și pentru un fapt deosebit de pozitiv și important : am constatat că li se oferă în mod real femeilor posibilități de afirmare în știință. Am cunoscut valoroase forțe științifice, femei conducînd echipe de cercetare, cum este Tatiana Slema Cazacu sau Clara Dan, de exemplu. În sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, există o convergență a metodelor mele cu metodele dialectice, marxiste.*

CA SĂ NU AJUNGEM PREA TÎRZIU LA DENTIST !

În țara noastră, ca de altfel în toate țările înaintate, se pune un accent din ce în ce mai pronunțat pe acțiunea de prevenire a îmbolnăvirilor. Prevenirea în bolile de dinți nu face excepție. În acest scop, prevenirea cariilor dentare e prima măsură a serviciilor sociale, prin instituirea controlului periodic la copii și adulți.

În ajutorul medicului stomatolog vine azi ca perfecționare, pe lîngă celelalte metode clinice deja cunoscute (probe de temperatură, percuție și radiografie), o nouă metodă de detecție a cariilor care ar scăpa la controlul primei examinări cu ochiul liber. Cercetători din S.U.A. au conceput de curînd un aparat ce producînd un jet de lumină specială puternică în dosul dinților suspectați (lumină care străbate ușor smaltul și dentina) fac vizibile locurile atacate în dinți. Metoda ce se află încă în stadiu de cercetare va folosi surse de lumină din clasa luminilor reci.

„Rădăcina vieții" produsă pe cale de sinteză

În zonele premontane ale lanțului Sihoto-Alin (Extremul Orient) se află plantațiile de jenșen, care este o plantă rară, denumită în popor „rădăcina vieții". În condiții naturale, această plantă crește foarte încet, acumulînd în greutate aproximativ un gram pe an. Dar și în condiții naturale, se găsesc rădăcini deosebit de mari. Astfel, vînătorul N. Singaevski din taiga a descoperit în ținutul Primorie o rădăcină de jenșen cu greutatea de 320 de grame. Oamenii de știință au stabilit că vîrsta acestei rădăcini este de cel puțin 200 de ani. Pentru a accelera creșterea jenșenului care este o plantă medicinală deosebit de prețioasă, specialiștii sovhozului „Jenșen" de lîngă Vladivostok au învățat s-o cultive în brazdă. În anul trecut, sovhozul a strîns recoltă de peste o mie de kilograme de jenșen, iar una din rădăcini, care avea cinci ani, a cîntărit 335 de grame. Oamenii de știință sovietici au descoperit structura componenților naturali ai jenșenului, au separat substanțele biologice active ale acestei plante legendare și, în prezent, caută să le producă pe cale de sinteză, ne informează agenția de presă sovietică „Novosti".

PETROLIERUL ZBURĂTOR AL ANULUI 2000

Cursa pentru supremația transporturilor continuă. În ultimii ani transporturile aeriene, care au cîștig de cauză în fața celor feroviare și rutiere, se pregătesc să înfrunte transporturile maritime în acele sectoare în care navele par a fi de neînlocuit. În acest sens, un proiect al firmei Boeing este semnificativ : un avion gigant capabil să decoleze cu o greutate totală de 1 600 de tone. Noul gigant al aerului va avea o anvergură de 134 m, fiecare aripă va avea o lățime de 20 de m, iar fuselajul va fi lung de 79 de m. Carburantul va fi repartizat în aripi, încărcătura fiind plasată în containere cilindrice cu un diametru de 3,60 m. Cele 12 motoare sînt repartizate ca trenul de aterisaj sub aripi. Acest „mastodont" zburător, echipat cu o duzină de turboreactoare, poate deveni un cargou gigant al anului 2000, specializat în „transportul foarte economic al materiilor prime". El ar putea încărca 900 de tone de petrol, sau de minereu, pe care să le transporte pînă la porturile sau aeroporturile de destinație.

„AUTOMOBILUL ÎNARIPAT"

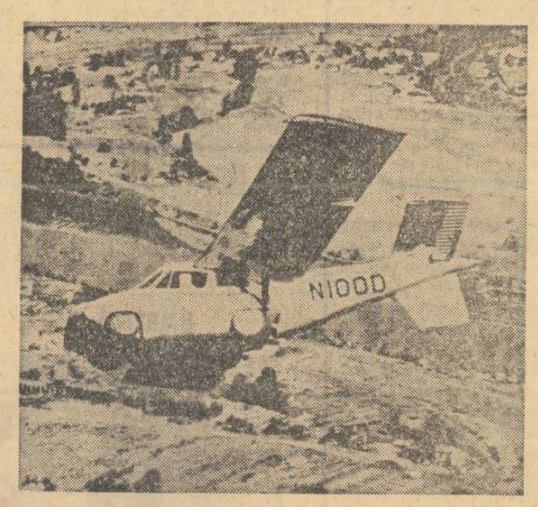

Americanul Morth Taylor din Longew a lucrat mai bine de 12 ani și a reușit să pună la punct un automobil aerian care se poate deplasa cu aceeași ușurință atît pe sol cît și în văzduh. Automobilul aerian sau avionul terestru — creatorul încă nu s-a fixat asupra denumirii vehicolului — poate lua la bord 2 călători și 50 kg bagaje, efectuînd o deplasare de pînă la 800 km. Pentru decolare este suficientă o pistă de 300 m; în numai 3 minute vehicolul atinge altitudinea de 1 000 m, viteza maximă — 100 km/oră. Deși vehicolul a primit aviz favorabil din partea unei comisii de specialitate, producția „automobilului înaripat" este încă departe de a deveni o realitate. Prețul său orientativ este enorm. Rămîn nelămurite și o serie de întrebări nu lipsite de importanță: cum pot fi cumulate regulile de circulație terestră cu cele ale traficului aerian? Cum va circula automobilul pe șosele, ținînd seama că aripile depășesc lățimea acestora?

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

IUBIȚI FLORILE ?

Ne vom referi la arta de a aranja florile sau arta de a ne decora locuința folosind frumusețea formei și a coloritului lor. Ea presupune pricepere. Iar priceperea se bazează și ea, la fel ca pentru orice altă îndeletnicire, pe niște reguli ce nu pot fi ignorate. Firește, nici gustul nu poate lipsi.

De la două specialiste, **Alexandrina Predescu** și **Mirela Franz**, care iubesc, admiră, cunosc florile și stăpînesc arta de a le îmbina, de a le găsi locul potrivit, aflăm mici secrete pe care vi le împărtășim. Mai întîi, cîteva reguli obligatorii : alegeți culoarea, forma, floarea potrivită sezonului și ambianței locuinței ; degajați planta, îndepărtînd frunzele, uscăturile pentru a-i da o linie elegantă ; alegeți locul unde veți plasa combinația de flori, pe care doriți s-o realizați (măsuță joasă sau înaltă, direct pe parchet, colț de cameră, lîngă o oglindă sau un tablou) ; nu uitați, cînd fixați acest loc, să țineți seama de unde va fi privită floarea ; căutați vasul potrivit florilor pe care le-ați ales (vas mic sau mare, înalt sau plat).

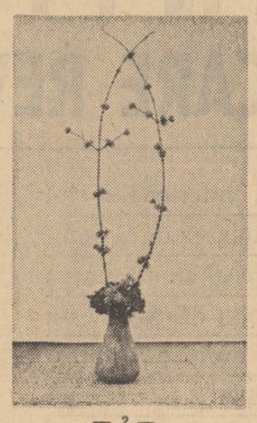

— 2 —

— 1 —

Ce flori putem alege acum : garoafe, (deși n-ar fi o noutate, fiindcă le-am găsit toată iarna), **lalele, violete, albăstrele, narcise, anemone. Le combinăm cu** ramuri de corn de forsithya, **de salcie sau alte** ramuri cu forme contorsionate. **Mai folosim : bulgări din mușchi natural** pe care-l luăm din pădure într-o zi frumoasă cînd facem o plimbare, **bulgări din lut** (care au însă dezavantajul de a nu menține apa), puțină **sîrmă** și niște **cleme** cu care prindem mușchiul de vas, sau **frunze** de diferite mărimi și forme. Pe lîngă vase din sticlă sau ceramică joase (foarte decorative sînt și cele plate, rotunde, cu o mică margine) sau înalte, ni s-au recomandat și **micile vase din ceramică în formă de bulgăre și avînd găurele,** ceea ce asigură fiecărui fir de floare stabilitate și eleganță.

În general, așezăm flori cu tija mai scurtă pe lîngă ramuri înalte cu forme mai curioase. Toată combinația trebuie să respecte anumite reguli, și în funcție de vasul folosit. Un buchet trebuie să aibă o dată și jumătate pînă la de două ori înălțimea vasului în care este expus. Culorile florilor între ele și ale florilor cu culoarea vasului se combină după gust : culori contrastante, complementare, ton în ton.

— 3 —

ȘI ACUM CÎTEVA ARANJAMENTE :

1) Cîteva crenguțe de salcie, două lalele roșii cărora li s-a scurtat tija, fixate într-un chenzan (un mic pieptăne metalic care se va produce — sperăm, cît de curînd — și la noi) totul așezat într-un vas plat albastru din ceramică.

2) Cîteva crengi de corn cu flori mici galbene și un buchet de gingașe violete așezate într-un vas mic, însă de formă alungită. Combinația culorilor este de mare efect.

3) Tot într-un vas plat, dar din sticlă, ramuri de forsithya (cu acele cunoscute flori galbene) se întovărășesc cu cîteva superbe anemone în trei nuanțe de mov.

Fotografii : Nicu VASILE

MODA

PENTRU ZILELE DE APRILIE

1) **Blazer din stofă ecosez,** închis la două rînduri de nasturi, cu o tăietură aproape dreaptă și revere late — ascuțite. Poate avea pasmanterie de jur împrejur. Se poartă la pantaloni sau fustă în cute a cărei lungime se oprește deasupra genunchiului.

2) **Robe-manteau din stofă plină,** cu tăietură sport, închis cu nasturi de sus pînă jos, revere foarte late și ușor rotunjite, tighele duble, late și în relief iar în talie, o centură din piele.

3) Pentru o virstă mai înaintată, un **taior sobru,** fără revere. O garnitură originală : pasmanteria care înconjoară, la o distanță de 10 cm, jaheta taiorului și partea de jos a fustei. Se poate purta cu bluze sau cravate și eșarfe colorate.

4) **Costum format din jachetă scurtă și fustă,** din stofă groasă de culoare deschisă. Un șiret subțire de altă culoare, fixat la distanța de 2 cm. înconjoară jaheta. Foarte modernă, beteta largă, purtată pe o parte, cu tot părul înăuntru.

5) **Taior din stofă mai subțire** cu motive imprimate, fără revere, închis cu nasturi mici și deși. Poate avea pasmanterie lată de jur împrejur.

6) **Jachetă bleumarin** purtată cu fustă albă plisată. Gulerul mare șal. Stil tineresc, vesel pentru toate vîrstele.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

VLAICU GH. ION — jud. Dîmbovița. *Nu sînt de vină cei care au efectuat puncția lombară. Din descrierea dv. reiese că a fost o encefalită virotică și crizele și sindromul neurologic sînt manifestările sechelare ale acestui proces. În cazul unei comițialități (epilepsii) tratamentul nu se poate stabili prin corespondență Este obligator un examen clinic și electro-encefalografic.*

C. IONESCU — Craiova, ALMAZ — Botoșani *și foarte mulți alți cititori — revin cu aceleași întrebări referitoare la probleme de andrologie (patologie sexuală masculină). Am mai explicat că nu există rețete tip miraculoase, valabile pentru toți. Tratamentele se individualizează mult în corelare cu starea clinică endocrină și în special psihică, a fiecărui caz. Evident, acest examen nu se poate rezolva prin intermediul rubricii noastre.*

ION ȘENDREA — Sibiu. *Vă imaginați că o reacție nevrotică prelungită se poate rezolva miraculos printr-o ședință de hipnoză ? Noi însă sîntem mai sceptici. În primul rînd este obligatorie o discuție cu medicul psihiatru care va determina toate condițiile care au declanșat-o și o întreține. Dv. trebuie să fiți colaboratorul cel mai activ al medicului, luptînd pentru înlăturarea cauzelor. Trebuie să vă mobilizați toate forțele și să doriți să vă schimbați felul de viață. Medicația are rostul ei în anumite stadii ale bolii, dar ea va fi îmbinată cu ședințele de psihoterapie rațională efectuate de medicul psihiatru.*

RADU GRIGORE — Timișoara. *Emotivitatea deosebită poate fi ameliorată cu Napoton, dar în primul rînd prin voință.*

MIHAI VALTER — Călugăreni, Timișoara. *Vă recomandăm Fosfobion și vitamina B 6.*

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pentru horticultorii amatori

MIHAI PASTOR — Tîrgoviște. La întrebarea dv. referitoare la numărul de coarde și cepi de înlocuire ce trebuie lăsate la un butuc de viță altoită cu ocazia tăierii, vă răspundem că aceasta depinde de vîrsta și vigoarea butucului.

La vițele normal dezvoltate, aflate în anul II după plantare se lasă o cordiță (5—6 ochi) și un cep de înlocuire (2 ochi). În anii următori, numărul coardelor de rod se mărește treptat.

La vițele aflate în plină perioadă de rodire se lasă, cu ocazia tăierii, o încărcătură de 40—70 ochi, repartizată pe 3—5 coarde de rod (coarde de un an crescute pe lemn de 2 ani) Cepii de înlocuire trebuie să fie plasați cît mai la baza butucului, iar numărul lor să fie cel puțin cît jumătate din numărul coardelor de rod.

DUMITRU VÎJEA — Tr. Severin. Într-adevăr, există un soi de gladiole de culoare violet închis, aproape neagră, soi cunoscut sub denumirea de Abu Hassan. Avînd în vedere „dorința fierbinte" ce o aveți pentru procurarea cîtorva bulbi din acest soi, vă sugerăm să vă adresați Întreprinderii „Horticola — 1 Mai", București, care cultivă soiul respectiv. Plantarea bulbilor de gladiole se face în luna aprilie, la distanța de 20—25 cm între rînduri și 15—20 cm între plante pe rînd. În prealabil, bulbii se curăță de tegumentele uscate ce-i acoperă și se dezinfectează prin înmuiere — timp de 30 de minute — într-o soluție de Captan 1,5 la sută. Tratamentul se face cu circa o săptămînă înainte de plantare.

GHEORGHE STANCU — București. La plantarea răsadurilor de roșii este bine să se aplice îngrășăminte la fiecare cuib : 250—300 grame mraniță, 2 grame azotat de amoniu și 5 grame superfosfat. Îngrășămintele respective se amestecă cu pămîntul folosit la plantare.

MARIN SĂVOIU — București. În luna martie, vinul nou se pritocește pentru a doua oară. Operațiunea constă în separarea (tragerea) vinului de pe drojdie pentru a nu căpăta miros și gust neplăcut.

MARIA FILIP — Piatra Neamț. Doriți să vă indicăm un soi nobil de struguri de masă, care să ajungă la coacere în condițiile climatice de la Piatra Neamț. Vă recomandăm soiul „Regina viilor" care este timpuriu, cu struguri mari, iar boabele sînt galbene, crocante, cu aroma fină de tămîios.

Prof. ION BĂNCULESCU — comuna Ripiceni, jud. Botoșani. Dorința dv. — de a organiza în cadrul cercului de biologie al elevilor — o mică ciupercărie, este realizabilă. Pentru procurarea materialului necesar însămînțării, adresați-vă Institutului de cercetări pentru legumicultură și floricultură Vidra, jud. Ilfov.

În vederea documentării în această îndeletnicire, vă recomand o lucrare apărută în 1971, în editura „Ceres" : „Cum se pot obține producții ridicate de ciuperci" de N. Mateescu și colaboratorii.

ANGHEL CHIRU — Constanța. Produsul chimic Captan (Orthocid) se folosește pentru stropiri la pomi, vița de vie, și legume în vederea combaterii unor boli păgubitoare : mana, rapănul, putregaiul fructelor etc. Se procură de la Centrala de protecția plantelor.

Pentru stropiri la pomi se folosește în concentrație de 0,5 la sută, cînd tratamentul se face la sfîrșitul iernii și de 0,2 la sută, cînd tratamentul se execută în timpul vegetației.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" — Roman, județul Neamț

Pe teme juridice

S.D. — Cluj, I.D. — București, D-TRU MORARU din **Ploiești.** Codul familiei stabilește că părinții sînt datori să asigure întreținerea copiilor, avînd obligația de a-i crește, de a se îngriji de sănătatea și dezvoltarea lor fizică, de educarea, învățătura și pregătirea profesională potrivit cu însușirile lor, în conformitate cu țelurile statului nostru, pentru a-i face folositori colectivității (art. 101 c.f.). Cît este minor, copilul are drept la întreținere, indiferent care este pricina nevoii în care se găsește (art. 86 c.f.). Părintele este dator să dea întreținere copilului chiar dacă acesta este major, dar se află în continuare de studii. Această obligație durează pînă la terminarea studiilor, atîta timp cît copilul n-a depășit vîrsta de 25 de ani. Pentru a beneficia de întreținere — în aceste condiții — copilul trebuie să dovedească stăruință în continuarea studiilor și obținerea de rezultate corespunzătoare. (Decizia de îndrumare a Plenului Tribunalului Suprem al R.S.R., nr. 2/20.II.1971)

MARIA MĂGUREANU — Pitești. Adresați-vă judecătoriei în a cărei rază teritorială domiciliați și cereți ca sotul să fie obligat să restituie alocația de stat încasată pe nedrept. Dacă acesta a împiedicat încasarea alocației va fi obligat să vă plătească despăgubirile respective. (A se vedea Decizia de îndrumare a Plenului Tribunalului Suprem al R.S.R. nr. 4 din 25.II.1971).

PIELEA DESHIDRATATĂ

Dacă pielea este normală trebuie să luăm toate măsurile pentru a-i menține stratul protector care o acoperă și pentru a-i păstra constantă cantitatea de apă. Dar cu o piele normală sînt înzestrate prea puține persoane, majoritatea prezentînd tendințe mai mult sau mai puțin accentuate, spre tenul uscat sau gras.

Pielea deshidratată, lipsită de elasticitate și suplețe, este aspră, sensibilă, se irită și se înroșește ușor, se descuamează, este hiperkeratinizată și conține mai mult sulf de cît cea normală.

Ea necesită anumite îngrijiri și anume : o curățire cît mai puțin drastică, dar riguroasă, o hrănire bună în timpul nopții și o protejare impecabilă în cursul zilei. Aceasta din urmă trebuie să constituie o adevărată pavăză împotriva diferiților factori externi care accentuează deshidratarea pielii

Factorii la care ne referim pot fi de origină internă sau externă. Dintre cei interni amintim regimurile de slăbire prea riguroasă fără apă și sare, îngrarea de medicamente diuretice prin automedicație sau în exces, dezechilibrul suprarenal sau tiroidian carența în vitamina A și F și bineînțeles nu trebuie uitat nici fenomenul îmbătrînirii.

COSMETICĂ

Factorii externi prezintă o gamă deosebit de variată. *Dintre aceștia menționăm* supraîncălzirea apartamentelor, fără a menține un grad rezonabil de umiditate prin aplicarea pe calorifere sau sobe a unor vase cu apă și spălatul obrazului cu apă calcaroasă, cu care nu se poate obține o înmuiere a epidermei ceea ce are consecințe negative mai ales în cazul pielii hiperkeratinizate. *Dacă nu avem la dispoziție apă de ploaie vom înmuia apa calcaroasă folosind borax, bicarbonat de sodiu (o linguriță la 1 litru de apă) sau sorbitol (50 g la 1 litru apă fiartă și răcită).* Abuzurile de băi de soare, de pudră, de farduri, de săpun, pot fi integrate de asemenea în rîndul factorilor externi. Dintre săpunuri vor fi preferate cele cu adaus de lanolină sau ulei de migdale dulci, dar și în acest caz nu le vom folosi mai mult de trei ori pe săptămînă.

Demachiajul se va face, de preferință, cu o emulsie, urmată de pulverizări sau dușuri filiforme cu apă de flori, infuzii sau decocții de plante ori cu ape termale. *Se va aplica apoi printr-un masaj ușor* o cremă nutritivă hidratantă sau, mai bine, o emulsie vitaminată.

Dimineața, o cremă de zi semigrasă *este indispensabilă pentru a asigura protecția pielii împotriva factorilor externi. O cremă eficientă va conține ulei de parafină, element ideal de protecție a pielii deshidratate, motiv pentru care este utilizat frecvent în preparatele cosmetice.*

În sfîrșit, în caz de expunere la soare, se impune aplicarea unei creme antiactinice.

Rezultatele pot fi îmbunătățite prin aplicarea de sucuri de fructe, caimac, amidon de porumb sau cartofi, sub formă de măști care produc rezultate spectaculoase, dar trecătoare.

Nu trebuie omise nici compresele călduțe cu infuzii de plante care sînt excelente în tratamentul pielii deshidratate.

Ludmila COSMOVICI

POLITEȚEA ÎN LUMEA COPIILOR

Ca un copil să fie bine crescut, politicos și ca totul să i se pară simplu și firesc nu e nevoie decît să se deprindă cu regulile de bună purtare cît mai din timp. Deci nici constrîngeri, nici amenințări, ci doar grija de a-i crea deprinderi, căci bine știm cu toții că obișnuința e a doua natură.

„Păpușica" sau „ingerașul" nu va deveni astfel un mic demon, care uneori te face să zîmbești dar cel mai adesea te exasperează. Îngăduind unui copil să spună și să facă orice vrea înseamnă să expui și copilul și pe ai lui riscului de a suferi mult și mulțe.

Tatăl se întoarce acasă obosit și enervat după o zi de muncă. Găsești totul întors cu „susul în jos" și sub ochii absenți ai mamei, cei mici strigă, se îmbrîncesc, răstoarnă tot ba chiar se și bat.

Anchetele au stabilit că tații unor astfel de „ingerași" se grăbesc să plece din nou ca să stea de vorbă cu un prieten într-un local sau altundeva numai ca să găsească puțină liniște.

Imaginați-vă o mamă obligată să trăiască ziua întreagă într-o astfel de atmosferă. Răbdarea și buna ei dispoziție nu va rezista prea mult, căci va fi copleșită de depresiune nervoasă.

Cunoașteți și dv. astfel de familii în care copiii simțindu-se aprobați în comportarea lor de tată își speculează cît pot mama sau invers.

Un copil binecrescut nu trebuie să fie un copil care ține cu orice preț să facă o impresie bună, deci afectat, un copil cu atitudini nefirești, emfatice, ci pur și simplu un copil care știe ce se cuvine și ce nu se cuvine să facă. Specialiștii îi asigură pe părinți că pot fi siguri că cei mici vor înțelege foarte repede „ce e rău și ce e bine" fără ca pentru asta ei să ridice mîna sau tonul.

Principiile pe care le va învăța de mic (și nu e nici odată prea devreme) au cele mai multe șanse să nu fie uitate.

Orice părinte dorește ca copilul lui „să aibă noroc în viață". Le dezvăluim un secret : au mai multe șanse de reușită cei care știu să se poarte.

Scopul rubricii noastre este să ne oprim rînd pe rînd, asupra regulilor de politețe care fac agreabilă viața cotidiană a copilului și a celor ce îl înconjoară. Deci, pe curînd...

„CALITĂȚILE" UNUI BALCON ÎNGRIJIT

Balcoanele nu sînt locuri de depozitare și nici nu pot fi folosite ca uscătorii de rufe. Nu le lăsați pline de praf și de frunze.

Folosiți cîteva ceasuri libere pentru a le curăța, și pentru a pune pămînt de flori în jardiniere și glastre și pentru a semăna sau sădi flori. Astfel veți avea :

● **Un filtru de praf** pentru aerul din locuință, deoarece pe frunzele plantelor, întotdeauna ușor umede, sînt oprite și fixate particulele de praf provenite din stradă sau, din păcate, din scuturatul covorului vecinei de la etajul de sus.

● **O oază răcoroasă** în timpul verii, deoarece plantele transformă căldura soarelui în... clorofilă.

● **Un loc încărcat de oxigen,** prin funcția pe care o are clorofila de a descompune bioxidul de carbon degajat în procesele de ardere și respirație a omului.

● **Un mic teren de joacă liber și salubru** pentru copilul dumneavoastră. Orice obiect depozitat pe balcon în picioarele copilului îl poate accidenta. Apa scursă de eventualele rufe întinse la uscat conține microbi cu care copilul vine în contact.

● **Un sistem de educație a deprinderilor copiilor** dumneavoastră, deoarece îi puteți obișnui să ude zilnic florile, ceea ce ajută la formarea simțului datoriei de la o vîrstă fragedă.

● **Un colț de recreiere și odihnă pentru dumneavoastră.** O seamă de cercetări științifice au dovedit că parfumul și culoarea florilor influențează pozitiv sistemul nervos. Un balcon ornamentat cu gust este o mîndrie a familiei. De ce să nu recunoaștem ?

MICI HUSE PENTRU GHIVECE DE FLORI SAU CUTII DE LUCRU

Se pot croșeta din mai multe culori — resturi de bumbac sau lînă în diferite modele, după gustul și îndemînarea dv. Ca învelișuri de cutii, ele dau o notă veselă încăperii și respectiv mesei dumneavoastră de lucru Dacă aveți ghivece de flori la fereastră, îmbrăcați-le cu aceste huse viu colorate.

Fumituri : 50 g. bumbac mercerizat (25 g. roz și 25 g. verde) lînă sau melană. o croșetă nr. 3 și o cutie cilindrică din carton mai gros sau eventual, din metal subțire, cu un diametru de aproximativ 8 cm. și înălțime de 12 cm. Se lucrează o bucată dreptunghiulară.

Modelul este format din găurele (verzi) două rînduri, după care alternați cu un rînd de flori (roz). Din nou, două rînduri de găurele verzi ș.a.m.d. Măsurați cutia de carton înainte de a termina de lucrat. Baza cutiei se face numai din bumbac roz. Se croșetează un lanț de cinci ochiuri pe care se lucrează puncte simple în formă circulară. Se mărește la fiecare rînd pentru a se obține un disc plat, cu un diametru de aproximativ 8 cm. Depinde de cutia aleasă de dv.

Asamblare : Se unesc cele două extremități ale dreptunghiului, se fixează de bază, cu croșeta, prin punct simplu. Dacă mai doriți, puteți să-i faceți și o mică garnitură de jur-împrejur, atît jos cît și sus.

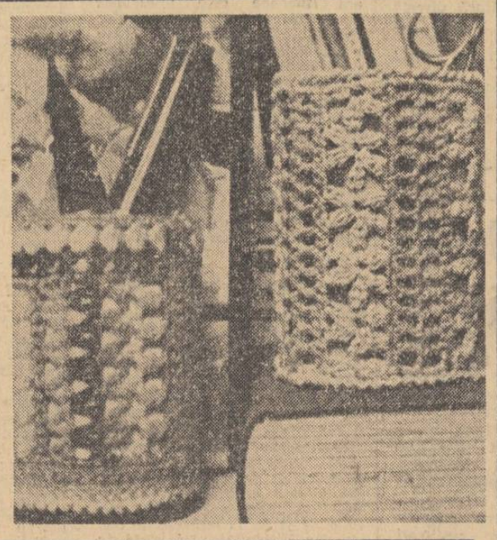

SFATURI PENTRU TINERELE GOSPODINE

OCHIURI ROMÂNEȘTI

INGREDIENTE PENTRU 2 PERSOANE : 4 ouă foarte proaspete, 2 litri de apă, 2 linguri de oțet, apă rece.

Puneți apa pe foc și adăugați oțetul care va ajuta la coagularea albușului. Lăsați vasul pe foc pînă ce apa dă în clocot Micșorați focul ca apa să forfotească încet.

Spargeți primul ou într-o ceașcă sau mai bine într-un polonic. Lăsați-l să lunece încet în apă, apropiind polonicul cît mai mult posibil de lichid. Adunați cu grijă cu o spatulă, albușul peste gălbenuș.

Lăsați să fiarbă acoperit 3 minute, pe foc mic. Scoateți oul cu lingura de luat spumă.

Cufundați-l într-un vas cu apă rece în felul acesta gălbenușul nu se va mai întări și îl veți putea păstra pînă veți avea nevoie să-l serviți. O dată răcit, gălbenușul va rămîne moale. Puteți păstra astfel ouăle chiar de pe o zi pe alta.

Înainte de a-l servi tăiați părțile neregulate de albuș spre a-i da o formă cît mai aspectuoasă.

Procedați în același fel și cu celelalte ouă (altfel riscați ca albușurile să se lipească între ele și să rupeți ouăle la scos). Cînd veți căpăta mai multă îndemînare nu va mai fi nevoie să le faceți pe rînd Vasul trebuie să-l alegeți larg și cu pereții nu prea înalți. Înainte de a servi, cufundați ouăle astfel pregătite în apă clocotită, numai atît cît să se înfierbînte.

Pentru femeile foarte ocupate prepararea ouălor în doi timpi este o înlesnire de importanță. Ochiurile românești se pot servi în foarte multe feluri. Opărite cu unt și mămăliguță e formula clasică. Dar ele pot fi însoțite de un sos cu smîntînă, cu ciuperci, pot fi fierte în ½ litru vin roșu din care se prepărește apoi un sos picant adăugînd **o ceapă mărunt tăiată, un cățel de usturoi, 50 grame de unt și puțină făină.**

Se rumenește ceapa în unt, se adaugă făina, se stinge cu vinul strecurat. Se sărează și se piperează după gust, se adaugă usturoiul pisat și se repune la foc să fiarbă, amestecînd mereu pînă ce sosul se leagă. Se așează ouăle pe felii de pîine prăjită și se înconjoară de sos.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

BLOC NOTES

UMBRELĂ FĂRĂ... RISCURI

O ploaie torențială reduce mult din eficacitatea unei umbrele. Un vînt puternic aduce surprize neplăcute : întoarce umbrela pe dos sau ne-o smulge din mînă. Pentru a ocoli astfel de riscuri, americana Josephine Haaskell **a realizat, din material plastic transparent, o umbrelă boltită, care apără bine spatele de ploaie și nu fuge sau se întoarce pe dos la primul vînt capricios.**

ESTETICA INDUSTRIALĂ

O expoziție care își propune să măsoare gustul cumpărătorilor, ne îmbie la sala Dalles (Universitatea Populară). Patru absolvente ale Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu", artiști plastici, creatori ai Centralei industriei sticlei și ceramicei fine ne invită să alegem exponate pe care ne-ar place să le vedem și la noi în casă.

Interesantă, plăcută și promițătoare inițiativă. Mai ales dacă acest început, cristalizat în colaborare cu Institutul de creație industrială și estetica producției, va aduce, prin intenția de a crea în acest sector obiecte în serii mici și chiar unicate, o mai mare varietate, o infuzie mai puternică de originalitate.

Dacă ar fi să pomenim tot ce ne-a plăcut, ne-ar trebui mai mult spațiu. Ne mulțumim, așadar, să salutăm inițiativa, s-o dorim reeditată și să menționăm un nume : **MARIA MOLNAR,** ale cărei creații — cele mai multe — ni s-au părut a fi beneficiare ale unui plus de talent și bun gust printre toate celelalte, de o certă reușită.

DORMIȚI CU MUZICĂ?

Sînt cunoscute de mult efectele calmante ale muzicii. Să adormi cu muzică e foarte plăcut. Dar trebuie alese bucățile. Mai mulți muzicologi sovietici au realizat, consultîndu-se cu medici și psihologi, un disc cu mai multe melodii, lansat sub numele „Muzică pentru un somn dulce". Discul are succes și efect !

80 GRAME ALCOOL PE ZI

Mai mulți medici au căzut de acord în fixarea unei doze zilnice de alcool permisă unui organism : 80 grame. Ei consideră această rație chiar utilă. 80 grame de alcool sînt socotite pornind de la doza de alcool conținută în 5 grame de vin cu o gradație medie de circa 12 grade pentru fiecare kilogram din greutatea corporală. De pildă, un om cu o greutate de 70 de kg poate bea zilnic pînă la 350 de grame de vin și un aperitiv. De asemenea își poate permite, din cînd în cînd, seara, un pahar de whisky. Cu condiția, firește, să fie sănătos.

O ciorbă delicioasă într-o cramă renumită !
Crama HANUL MANUC
vă oferă zilnic, între orele 9—23,30, gustoasa ciorbă domnească de burtă.
(5 055)

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

PROGNOZA METEOROLOGICĂ PENTRU LUNA APRILIE 1972

prezentată de **Dumitru BACINSCHI**
director adjunct ştiinţific al Institutului de Meteorologie şi Hidrologie

Luna martie, luna echinocţiului de primăvară, ne-a oferit prilejul să ne convingem că acest plăcut anotimp poate fi contradictoriu chiar de la o zi la alta. Ultima ninsoare, dusă şi spulberată de vînt, ne-a creat posibilitatea să retrăim o autentică zi de iarnă. Din fericire, soarele a şters repede pudra albă de nea, conferindu-ne certitudinea că primăvara a intrat în drepturi depline.

Aşa cum se cunoaşte, **sfîrşitul iernii şi începutul primăverii au fost în ansamblu secetoase în acest an. Ele vor fi urmate de un aprilie cu un regim de precipitaţii apropiat de valorile normale, multianuale. Pe alocuri, ploile vor avea caracter de aversă, asociate şi cu descărcări electrice.** Din punct de vedere termic, luna aprilie din acest an ar trebui să fie, în medie, mai scăzută cu 1-2° decît în mod obişnuit. **În sudul şi estul ţării intensificările de vînt vor fi frecvente.**

Din indicaţiile pe care le avem, rezultă că luna aprilie 1972 ar trebui să evolueze asemănător cu luna aprilie a anului 1967.

Făcînd apel la arhiva de specialitate, s-ar putea formula următoarea prognoză meteorologică pe intervale caracteristice :

1—5 APRILIE. Vreme în general instabilă îndeosebi la începutul intervalului şi mai ales în jumătatea de nord a ţării. Temporar ploaie. În zona de munte, ninsoare. Temperaturile minime vor fi cuprinse între —3 şi +7° iar cele maxime între 7° şi 17°.

6—14 APRILIE. Vreme în încălzire. Ploi locale. Vînt moderat. Temperatura în creştere, minimele vor oscila între 2° şi 12°, iar maximele între 13 şi 23, local mai ridicate.

15—19 APRILIE. Vremea se răceşte uşor şi devine instabilă. Ploi mai ales sub formă de averse se vor semnala în toate regiunile ţării. Vînt cu intensificări. Temperaturi minime între zero grade şi 10°, iar maxime între 8 şi 18°.

20—25 APRILIE. Vreme instabilă şi în general răcoroasă. Ploile cu caracter de aversă, vor fi mai frecvente şi mai generale în ultimele 3 zile ale intervalului. Pe alocuri în nordul ţării şi în zona de munte lapoviţă şi ninsoare. În sudul ţării se vor înregistra descărcări electrice. Temperatura aerului nu se va modifica esenţial faţă de intervalul precedent.

26—30 APRILIE. Vremea se îmbunătăţeşte. Cerul va alterna între înseninări şi înnorări trecătoare, asociate cu ploi slabe de scurtă durată. Temperaturile maxime vor depăşi treptat valori de 20°.

JOCURI DISTRACTIVE

CANTITĂŢI EGALE

Vă invităm să folosiţi lichidul din cele nouă sticle în aşa fel încît să obţineţi patru perechi de sticle cu cantităţi egale.

(Soluţia în numărul viitor).

FIGURI GEOMETRICE

(Soluţie)

26 triunghiuri, 2 pătrate, 5 dreptunghiuri, 4 paralelograme, 6 trapeze, 1 romb

EXCEPŢII...? BOLNAVI...?

de Mihai STOIAN

Tovarăşe curier,

Vă scriu înfricoşată la gîndul că, dacă nici prin dv. nu voi reuşi să-mi capăt dreptul la viaţă, nu ştiu ce s-ar putea întîmpla cu mine. Sînt Tonca C. Rada, *văduvă din ultimul război mondial, în vîrstă de 63 de ani, am muncit pînă la vîrsta pensionării în C.A.P.-ul din comuna Izvorul, jud. Ilfov (Giurgiu), comună în care m-am născut şi am trăit. Mi-au rămas două fete cu care am muncit împreună, de am terminat casa începută cu soţul meu. Le-am căsătorit, oprind în casă pe cea mică, cu dorinţa de a avea grijă de mine la bătrîneţe. Am nimerit însă un ginere foarte rău, care de la început m-a bătut pe mine şi pe fata mea a bătut-o. În cei 18 ani de cînd este ginerele meu mi-a cheltuit cu beţii şi plimbări de plăcere tot ce agoniseam, chiar pensia mea de văduvă, fără să bată măcar un cui în gospodărie. Cu opt ani în urmă, fata mea s-a îmbolnăvit de o boală fără leac, numită „placă", adică începînd de la picioare i-a murit totul, ajungînd acum de vreo cîteva zile să nu mai poată mişca aproape nici capul. Starea ei mă tăcrimează pe oricine vine s-o vadă, ba mai mult, nu este zi să nu fie bătută şi ea, şi eu, cu sălbăticie. Am tăcut şi am răbdat aceste chinuri îngrozitoare fiindcă ne ameninţa cu moartea. Vecinii, rudele noastre şi ale lui nu au putut să ne ajute cu nimic, pentru că şi ele erau mereu ameninţate. Simbătă 4 martie, după ce s-a întunericit, a venit acasă şi ne-a luat la bătaie, rău de tot pe fată, eu am scăpat cu fuga, dezbrăcată şi desculţă, plină de vînătăi, găsind adăpost la o soră ce locuieşte în mijlocul satului. Din nefericire eu am casa şi la marginea satului. Am anunţat Miliţia, Consiliul popular comunal, dar toţi mi-au spus că n-au dreptul, după lege, să intervină, deşi spun că şi ei cunosc bine cazul. Oare să-i oprească într-adevăr legea? Nu cred. Atunci ce să fie?*

TONCA C. RADA
com. Gogoşari, satul Izvorul, jud. Ilfov"

Publicăm încă o scrisoare pe o temă asemănătoare. Iată-o :

„Nu ştiu dacă fac bine ceea ce fac, cerîndu-vă un sfat pentru sora mea, nu pentru mine, dar situaţia ei ne îngrijorează grav pe toţi din familie. Are 35 de ani, căsătorită de 16 ani, doi copii. 16 ani de căsătorie, egal 16 ani de bătăi îndurate atît de ea, cît şi de copii şi de soacră. Toate aceastea sînt isprăvile soţului care nu ştie altceva decît să bea şi să bată. La început am crezut că poate fi şi ea cea vinovată, dar acest om îşi maltratează şi copiii, şi mama (mama lui bună). Părinţii noştri s-au purtat foarte frumos cu el, încă de la începutul căsniciei lor, chiar dacă vedeau că el este cel vinovat, dădeau vina tot pe soră, ca să nu creadă el că noi îi ţinem parte. Poate şi faptul acesta l-a determinat să-şi ia un asemenea avînt şi să nu mai aibă nici un respect pentru nimeni. Acum 4 ani a fost condamnat la închisoare pentru neglijenţă (care i s-a tras tot datorită faptului că umbla numai beat şi nu ştia ce face). A lipsit 3 ani. Sora a rămas cu doi copii, el primea pachete, noi o sfătuim (trecuseră 13 ani de pătimiri în căsnicia lor) să se despartă legal, dar ea nici să audă. A zis că mai încearcă, poate se schimbă văzînd că ea s-a purtat omeneşte, absolut corect cu el, cît a fost la necaz şi după ce a greşit atît de grav faţă de familia lui şi faţă de toţi ceilalţi. La întoarcere calvarul a reînceput (pînă şi pentru vecini, cărora le strica liniştea). A fost amendat cu 500 lei pentru loviturl grave aplicate surorii mele şi copilului mic (clasa a IV-a elementară), sora a stat şi în spital. Vecinii spun c-ar trebui internat, însă el e aşa de cînd îl ştim (poate la dezalcoolizare n-ar strica ! — n.n.). *Despre ajutorul dat de mine şi de soţul meu, cît a lipsit de acasă, n-a găsit altceva de spus decît : „M-au ajutat c-au fost fraieri, aşa sînt proştii, alţii îi trag pe sfoară". Atîta a înţeles el din omenia noastră.*

Eu am vorbit cu sora mea (deoarece alţi fraţi nu mai avem, doar noi două sîntem) şi am întrebat-o de ce nu are un pic de mîndrie, de demnitate şi se lasă înjosită şi batjocorită mai rău decît animalele, dacă nu mai poate îndrepta nimic, de ce continuă să stea împreună cu el, şi ea zice că dacă n-a făcut-o înainte de a avea copii (a bătut-o prima dată la două săptămîni de la căsătorie), nu mai are încotro, rabdă. Am ajuns s-o învinuiesc şi pe ea fiindcă nu se simte parcă ţignită atunci cînd i se calcă în picioare demnitatea. El n-are fraţi, sfaturile altora îl lasă rece, un om sfîrşit la 36 de ani. Ce sfat îmi daţi, ce sfat să-i dau ?"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Sfaturile, sfaturile... Evident, rostul unei rubrici — cum este cea de faţă — e să dea şi sfaturi. Dar cît de greu... În primul caz, ca şi în al doilea, fără prea multe demonstraţii — în măsura în care faptele sînt strict reale — *soţii* (nici nu merită acest nume, protestăm noi, ceilalţi bărbaţi, ceilalţi soţi, căci, vrînd, nevrînd, ei sînt plasaţi într-o categorie cu noi) şi-au călcat în picioare, definitiv, propria *condiţie morală*. Este odios să-ţi lovească semenul, copilul, n-ai dreptul (da, dreptul!) nici măcar să-ţi faci dreptate, cu pumnul, atunci cînd semenul tău greşeşte categoric faţă de tine, te jigneşte, te nedreptăţeşte, te loveşte (alţii au rostul acesta pe lume). Şi tu îţi îngădui să faci asta cu cine ? Cu bietele fiinţe care te aşteaptă acasă cu „ciorbiţa pe foc", care-ţi calcă, îţi spală, îţi cresc copiii... Ce să spui ? Că sînt „excepţii", că sînt „bolnavi" ? Da, mă rog, alcoolismul poate fi o explicaţie, dar o întrebare complică lucrurile : de ce, în special, în marea majoritate a situaţiilor, aceşti masculi dezlănţuiţi îşi lovesc, în deplină siguranţă, între cei patru pereţi ai „dulcelui cămin", soţiile, copiii, mamele, soacrele ? De ce nu sar, la fel de des, şi la fel de agresiv, la bătaie, pe stradă (se mai întîmplă şi dintr-astea, ce-i drept, dar mult, mult mai rar), de ce nu-l pocnesc din senin, cînd sînt „beţi", pe cîte-un trecător de 1,80 m. înălţime ? „Luciditatea" beţivului ? Nu. Traducerea în fapt a unei prejudecăţi care zace bine înfiptă înlăuntrul indivizilor din speţa amintită. Individul din cazul B, locuind în jud. Gorj, la Tg. Cărbuneşti, ca şi celălalt, din Gogoşari, merită pe deplin şi replica legală a forurilor în drept. De la amendă mai încolo există şi alte trepte de... influenţare (măcar — să fim lucizi — de temperare... temporară).

POST-SCRIPTUM. Ing. T. Orădeanu, căsuţa poştală 3064, Bucureşti 22, doreşte să dăruiască unui tînăr o colecţie aproape completă a revistei „Ştiinţă şi tehnică" şi de aceea mă roagă să-i dau adresa unui corespondent aflat la impas pentru a i-o trimite. Îi propun pe Iosif June, comuna Rapoltu-Mare, jud. Hunedoara (27 ani, infirm) despre care am mai scris, tocmai fiindcă voia să-şi alunge singurătatea, corespondînd. Recent mi-a comunicat că : „Am o mulţime de fete şi de băieţi prieteni şi prietene, toţi optimişti, care mă vor molipsi şi pe mine, sînt convins, de optimismul lor. Le mulţumesc din suflet tuturor". Iar eu vă mulţumesc dv. tov. Ing. T. Orădeanu.

S.M. Suceava. Sper, sincer, că viitorul copil a reuşit să vă risipească gîndurile negre. „Ruşinea" n-are ce căuta într-o asemenea împrejurare, cînd sînt în joc două vieţi, ba trei (şi soarta copilului dv. de 8 ani). Gîndiţi-vă, înfrîngînd prejudecăţile altora — şi ale dumneavoastră — că merită să „luptă" pentru trei vieţi dintr-o dată. Nu-i de loc uşor, dar e infinit mai nobil. Scrieţi-mi din nou, vă rog.

Ţin să precizez — pentru a cîta oară — că îmi este literalmente imposibil să răspund şi acasă, individual, de aceea rog să nu-mi mai fie trimise plicuri timbrate, pentru răspuns acasă, nici acte, nici fotografii (Petrică Ciuprea din Brăila e necăjit că are chiar o căsuţă poştală, anume plătită pentru răspunsul meu, de... luni de zile, ba îmi cere chiar „plata gerea" înapoi, pentru a-i mite altul... confrate). Încă o dată : corespond se returnează, nici le Vă imaginaţi ce-ar [illegible] manipularea la nesfîrşit şi sute de scrisori. A-ar împiedica, tocmai, să dau curs acelor scrisori pe care le socotesc în măsură să primească un răspuns, o rezolvare reală. Ca să nu mai vorbim de acei care mă invită să-i vizitez la domiciliu (ştiu că n-au încotro, însă îi rog să mă înţeleagă şi pe mine).

Adrian ANDRONIC

— În ultimul timp, activitatea dumitale lasă de dorit ; faci nişte cafele fără caimac şi mult prea amare !!!

V. TIMOC

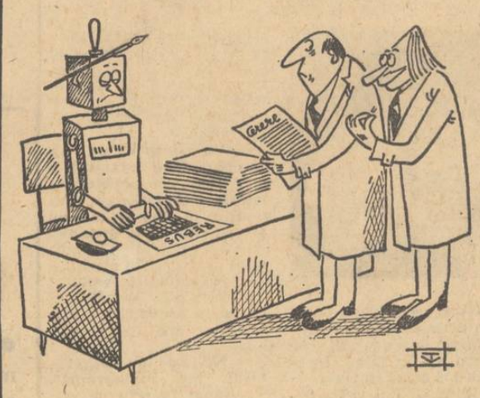

— Nu funcţionează ?
— Ba da, dacă e bine uns...

G. BADEA

Clienta : — Întrerupem puţin că m-a prins aici pauza de masă

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Cîntece revoluţionare

Cine nu a auzit de cîntecul revoluţionar „La Marseillaise" sau, cine nu cunoaşte „Internaţionala" ?

Dv. ştiţi cine sînt însă autorii acestor cîntece şi în ce condiţii au apărut ele ?

Ploaia şi undele radio

De multe ori, cînd plouă, mai cu seamă atunci cînd ploaia este însoţită de descărcări electrice atmosferice, recepţiile emisiunilor radio sînt perturbate pe spectre de frecvenţe foarte largi, îndeosebi în domeniul undelor lungi şi medii (undele kilometrice şi hectometrice).

Toată lumea ştie însă că aceste perturbaţii, cunoscute şi sub denumirea de „paraziţi electrici atmosferici" provin de la descărcările electrice atmosferice, ca fulgerele şi trăsnetele. **Dar, oare, ploaia însăşi nu are nici un amestec în sensul producerii unor perturbaţii ?**

De la lume adunate...

...Şi de la cititorul nostru, MAMUT ION, din Turnu Severin, date :

Să se găsească un număr, la care, suma cifrelor să fie egală cu 45. Din acesta, să se scadă un alt număr, la care, de asemenea, suma cifrelor să fie egală cu 45, iar suma cifrelor numărului rezultat prin scădere, să fie şi ea egală tot cu 45. **Este posibil ?**

Indiferent de răspunsurile cititorilor noştri, în orice caz mulţumim tov. Ion Mamut pentru acest material, la care, bineînţeles că a dat şi răspunsul corespunzător.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Planeta Olymp

După felul în care a fost pusă întrebarea, nu este de loc obligatoriu ca în sistemul nostru solar să existe vreo planetă, denumită „Olymp", cel puţin în prezent.

În schimb, conform ipotezei savantului sovietic S. Zaharov, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Tadjikistan, se pare că în urmă cu 4,5 — 5 miliarde de ani s-ar fi format în sistemul nostru solar numai cîteva planete mari, şi anume, Olymp, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun şi Pluton.

Planeta Olymp al cărei nume a fost născocit de savantul sovietic, era cea mai apropiată de Soare, şi avînd diametrul cît 1 000 — 1 500 diametre terestre. În urma unei explozii, datorată efectului proceselor nucleare interne, planeta Olymp a dispărut, dispersîndu-se sub forma planetelor interioare mici, adică Mercur, Venus, Terra, Marte şi Luna.

Este o ipoteză nouă şi interesantă, care poate explica într-un anumit mod formarea unora dintre planetele sistemului nostru solar. Rămîne ca cercetătorii contemporani sau cei ai viitorului să confirme sau să infirme noua ipoteză.

Păianjenii şi calculatorul electronic

De peste două decenii, s-a descoperit întîmplător că păianjenii dintr-o anumită specie pot fi utilizaţi pentru studierea efectelor asupra sistemului nervos a diferitelor substanţe chimice excitante, tranchilizante, halucinogene, stupefiante în general etc.

Păianjenul este făcut să înghită o picătură de soluţie de zahăr, în care s-a dizolvat în cantitate cunoscută substanţa ale cărei efecte urmează să se cerceteze. Conform obiceiului, păianjenul îşi va ţese pînza sa, dimineaţa. Dar geometria pînzei diferă, în funcţie de substanţa chimică absorbită. Aceste pînze sînt puse mai bine în evidenţă cu anumiţi aerosoli strălucitori, şi apoi fotografiate. Datorită simetriei şi regularităţii cu care îşi construiesc păianjenii pînzele lor, ele pot fi supuse unei analizări matematice, folosindu-se în acest scop calculatoare electronice. Ţinîndu-se seama de diferenţele dintre pînza unui păianjen nedrogat, şi apoi, a aceluiaşi păienjen drogat, se pot stabili cantitativ o serie de relaţii în funcţie de tipul de substanţă chimică folosită şi de concentraţia sa. Iată un exemplu interesant de colaborare între biologie şi electronică, util omenirii. Rămîne de văzut însă ce părere au şi păianjenii şi, mai ales, dacă le place acest tratament...

Enigma pescarilor din Ios

Conform relatărilor lui Herodot, Plutarh şi Proces, sensul enigmei pescarilor din insula Ios era următorul :

Cînd pescarii au rostit fraza „Cei prinşi au fost lăsaţi acolo ; i-aducem doar pe cei neprinşi", nu s-au referit direct la peştii pe care i-au prins sau nu, ci la... păduchi de pe ei. Într-adevăr, pe cei prinşi, i-au lăsat acolo, aruncîndu-i în mare, iar pe cei pe care nu i-au prins, i-au adus odată cu ei. În fond, răspunsul ascundea insuccesul pescarilor, care nu pescuiseră nimic.

Poşta cititorilor

Toni Dode, com. Modelu, jud. Ialomiţa. Dacă doriţi să scrieţi tov. Mihai Florea şi Ion Mustaţă, le puteţi trimite scrisori, nominal, pe adresa : Comitetul de radiodifuziune şi televiziune, str. Nuferilor 60, sector 7, Bucureşti.

Ilie Moraru, Sibiu. Regretăm, dar nu cunoaştem soluţia jocului cu cele 16 segmente. Cît priveşte cea de a doua problemă, am publicat în rubrica noastră un material analog. A treia problemă este mult prea simplă.

Constantin F. Bebe, Orăştie, jud. Hunedoara. Am publicat un material asemănător celui pe care ni-l propuneţi, în cursul anului trecut. Acelaşi răspuns este valabil şi pentru cititorul **Chebuţiu Niculiţa,** elev, Liceul nr. 1, Reghin, jud. Mureş.

Tismănar Vasile, Anina, jud. Caraş-Severin. Cea mai sigură probă a înmulţirii este fără îndoială... verificarea operaţiilor. Diverse alte artificii pot duce adesea la greşeli. De aceea, nu prea sîntem adepţii unor astfel de artificii şi nici nu intenţionăm să mai publicăm asemenea materiale.

Dumitru Popa, pensionar, Iaşi. Este adevărat că Parmentier s-a preocupat de agronomie, dar nu numai atît. În sfera preocupărilor sale a intrat şi medicina veterinară, economia şi altele. De altfel, în vremurile în care a trăit, nu era deloc neobişnuit ca unii oameni de cultură să aibă mai multe specialităţi. Nu trebuie să uităm că în acea perioadă, cunoştinţele ştiinţifice fiind incomparabil mai reduse decît cele de azi, nu era chiar prea greu pentru un singur om, suficient de dotat, să îmbrăţişeze cîteva discipline. De aceea, nu trebuie să vă surprindă că în unele surse informative, Parmentier este menţionat şi ca medic, deşi în dicţionarul Larousse el figurează doar ca agronom şi economist.

De altfel, este curios că în Larousse se scrie foarte puţin despre Parmentier, cu toate că numele lui a fost legat de o activitate utilă pentru omenire. Sînt însă fel de fel de puncte de vedere...

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

SCOASE DIN SAC...

ORIZONTAL : 1 Neîntrecut povestitor român care în romanul „Fraţii Jderi" relatează impresiile trimisului Veneţiei în Moldova, Signor Guido Solari în legătură cu răzeşii lui Ştefan cel Mare, care toţi purtau desagi nici prea mari nici prea pîntecoşi, totuşi la popasuri scoteau din ei tot ce le trebuiau (Fraţii Jderi vol. III, cap. XIV, pag. 324) — Mijloc rustic de transportare a sacilor. 2 Poartă saci cu poveri — Construcţii fluviale care îşi asigură echilibrul cu încărcătură din saci plini cu nisip sau pietriş numită şi balast. 3 Do bemol (lăutăresc) — Familie — Îmbinat. 4 Blîndă — Barcă la celţi. 5 Arme pentru tolba lui Cupidon — Pronume — Exclamaţie de bucurie. 6 Riu în U.R.S.S. — Saci de pînză cu care apicultorii îşi feresc faţa de înţepăturile albinelor. 7 Soare egiptean — Fund de săcuşor ! — Iţi face gura pungă. 8 Romulus Dumitrescu — Oraş în Albania — Măsură de timp. 9 Piesă la şah — Obstacole făcute uneori cu ajutorul sacilor de nisip. 10. Sfecle (reg) — Scoase din traistă ! — Cenuşiu. 11 Saci fără gură ! — Sac fără fund ! — Plante leguminoase. 12 Pungă sau săculeţ de piele în care se păstrează tutunul sau banii — Sac articulat! 13 Ramură a industriei uşoare unde sacii sînt folosiţi pe scară întinsă — Notă muzicală.

VERTICAL : 1 Sac mic — Se face cu sacoşa de către gospodine. 2 Cum e sacul aşa-i şi peticul (pl) — Acel. 3 Un fel de sac format din două traiste care se poartă pe umăr — Autorul fabulei „Racul, broasca şi ştiuca", în care cele trei vieţuitoare s-au apucat să aducă de pe mal în iaz un sac încărcat cu grîu. 4 În cont ! — Pronume — Poftim ! — Secuiu Mircea. 5 Umblă cu sacul cu... poveşti ! — Umplutură pentru saltele. 6. Ion Bărbulescu — Abia (olt.) — Lene ! 7 Are nouă baieri la pungă — Leziune — Aşezare rustică unde pot fi văzuţi foarte mulţi saci. 8 Conjuncţie (lat.) — Sac. 9 Conţinut de cupă ! — Un fel de pungă cusută la haine în care se ţin lucruri mărunte — Sere ! 10 Produse avicole — Ţesătură groasă şi rară din păr de capră folosită la confecţionarea sacilor — Interjecţie. 11 Îşi poartă puii în sac — Poet ardelean. 12 Măsuri de suprafaţă — A da din nou — Duce greul sacilor. 13 Pungă făcută din plasă. — Ace mari folosite la cusutul sacilor.

Doru BĂNCULESCU
Cuvinte rare : CES, BAG, ONA, ABI, NAM, BAA.

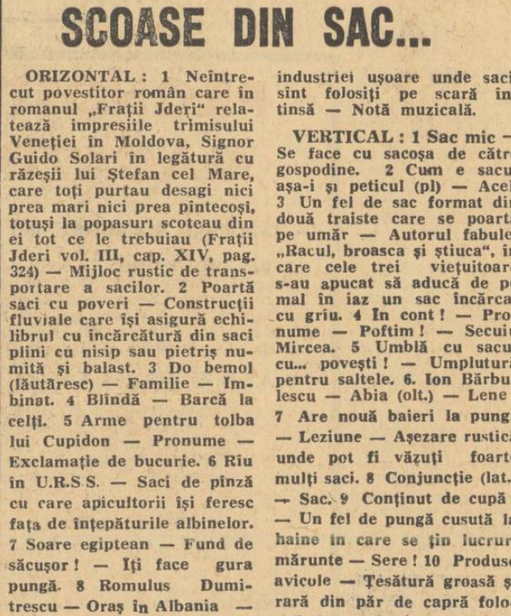

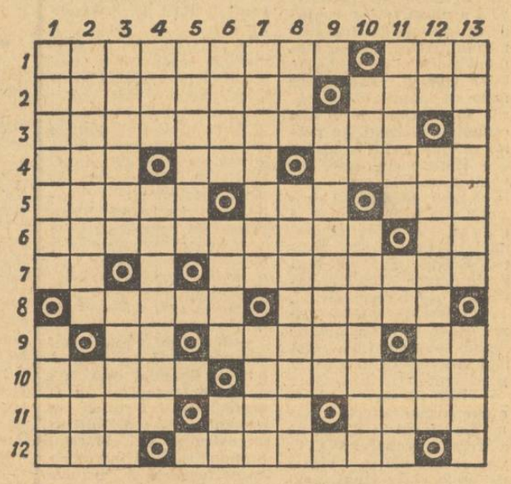

CONSULTAŢIE MEDICALĂ...

ORIZONTAL : 1 O duce pe picioare (pl) — O „gură"... de apă. 2 Operaţii... de scurtare — Face gărzi de noapte. 3 Randament medicamentos. 4 Sănătos din plin ! — Intră-n criză ! — Te trezeşte din lesin (pl.). 5 I s-a tăiat suflarea (fem. pl.) — Cînt de slavă — Prima lună (abr.). 6 Infinitivul tratamentului cu „Gerovital" — 23 artere ! 7 E tras la faţă... — A da semne de răceală 8 Vine cu răceală mare — Stau bine pe picioare. 9 Începe cura ! — Deşi e lovit nu are dureri ! — Singele de la cap ! 10 Face tratament la băi (pl) — Dă o mînă de ajutor. 11 Aduşi la pat !! — Îţi frînge mîna — Iese prin piele (pl). 12 Vine de la tine — Stare de inconştienţă datorată unei boli sau emoţii puternice.

VERTICAL: 1 Merge la un tratament cu aburi sau cu curenţi electrici (pl) — E consumat... pentru calmarea nervilor 2 Li se recomandă tonice... — ... pentru tratament hidroterapeutic. 3 „Sănătatea" şi „Muncitorul sanitar" — Boli fulgerătoare... 4 Îţi bate ceasul ! — Sucite. 5 Se fortifică la casa lui. 6 Străpunse cu lama — Poet clujean ! — Cefalee în stare incipientă ! 7 Aici se pierde vederea — Os pe os ! 8 Un nas nu prea fin —Produşi din aceeaşi serie. 9 Antiseptic, antibacterian (fig.). 10 Imobilizat — A se desprinde (fig.). 11 A se întări (fig.) — Urlog de frunte! — Neciopîrţit. 12 Aerosol la început ! — O inimă de fier... 13 Lipsă de vitamine — Plasat pe orbită.

Med. I. C. INA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PASTILE

ORIZONTAL : Arsă — Scăpat — Umeri — Urări — D — Riuri — Sic — Isteţi — Pap — Eca — Est — Tap — Rara — Cip — Ta — Imens — Ros — S — A — Oua — Spot — Atent — Atici — Roţi — Oracol — Trombon — Ela.

LUMINILE RAMPEI

ORIZONTAL : Rol — Nastasia — Amator — Actor — Cehov — Pira — T — In — Tănase — Ci — Nic — Eul — Dras — Eroi — Sali — Rt — Emerit — Taa — A — I — Ac — Marga — Decor — Ma — Ain — Es — P — Mirodan — Lovinescu — La — Apus de soare.

ÎN ATENŢIA CONDUCĂTORILOR AUTO, DAR NU NUMAI A LOR

CE ÎNSEAMNĂ ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

După cum este cunoscut, începînd cu data de 26 februarie a.c. au intrat în vigoare prevederile decretului nr. 471/1971 privind asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule.

Pentru a înţelege mai bine ce înseamnă această asigurare, vom începe a o explica de la relatarea unui caz, apărută în ziarul „Scînteia" din ziua de 9.III.1972, la rubrica „Faptul divers" intitulat „Bilanţul tragic al unui act iresponsabil". „Zi de tîrg în comuna Tufeni-Olt. Prilej pentru şoferul Cristodor Săndulescu să-şi ambaleze motorul. A adunat într-un autocamion — proprietatea schelei de extracţie Ciureşti — 16 persoane şi a pornit la drum. Odată ajuns la destinaţie neavînd pesemne altceva mai bun de făcut a poposit la bufet. După ce şi-a făcut „plinul" şi-a adunat clienţii şi s-a urcat la volan să-i ducă acasă. În comuna Bîrla, în timp ce voia să depăşească în viteză o motocicletă (cu toate că pe şosea se afla un strat de mizgă), autocamionul a derapat şi a fost proiectat într-un pom într-un stîlp al reţelei electrice şi de aici răsturnat în şanţ. Bilanţul : două persoane accidentate mortal, trei foarte grav şi celelalte 11 grav. Toţi cei 14 **răniţi au** fost internaţi de urgenţă în spital. În ce-l priveşte pe şofer, el este cercetat sub stare de arest, urmînd să fie deferit instanţei de judecată".

Pornind de la un act iresponsabil al unui şofer care a dus la un tragic accident în care şi-au pierdut viaţa două persoane iar alte 14 au fost grav accidentate.

Acestea sînt faptele şi le-am relatat întocmai, iar vinovăţia conducătorului auto este evidentă.

Potrivit art. 998 din codul civil „orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greşeală s-a ocazionat, a-l repara".

Prin asigurarea de răspundere civilă prin efectul legii, legiferată prin Decretul nr. 471/1971, A.D.A.S. a preluat asupra sa obligaţiile financiare — de plată — pe care le au toţi deţinătorii de autovehicule, vinovaţi de producerea accidentelor de circulaţie pentru repararea prejudiciilor produse altor persoane.

Deci, pentru prejudiciile provocate celor 16 persoane, ca urmare a decesului şi vătămărilor corporale, proprietarul autocamionului — Schela de extracţie Ciureşti — va fi obligat la plata de despăgubiri. Toate aceste obligaţii de plată vor fi însă suportate de A.D.A.S., în baza asigurării de răspundere civilă.

În rîndul ei, Schela de extracţie din Ciureşti, în baza art. 45 din Decretul 471/1971, va recupera pentru Administraţia Asigurărilor de Stat despăgubirile plătite de aceasta, de la propriul său conducător auto, răspunzător de producerea accidentului, în cazul nostru Cristodor Săndulescu. Această recuperare se face deoarece primele de asigurare se plătesc de către organizaţiile socialiste, deţinătoare ale autovehiculelor, care sînt asigurate pentru răspunderea lor civilă, conducătorii auto angajaţi ai acestor organizaţii nefiind cuprinşi în asigurare.

În cazul de faţă, accidentul de autovehicul făcînd obiectul unui proces penal, despăgubirile de plată cuvenite persoanelor păgubite ca urmare a accidentului vor fi stabilite prin hotărîrea instanţei judecătoreşti competente şi vor fi plătite de Administraţia Asigurărilor de Stat.

Despăgubirile se vor plăti de către A.D.A.S., direct persoanelor păgubite sau îndreptăţite a primi sumele asigurate.

Din cele arătate mai sus, rezultă în mod evident caracterul social al acestei asigurări şi grija permanentă faţă de victimele accidentelor de circulaţie întrucît acestora li se poate repara operativ prejudiciul suferit prin vătămare corporală sau pagube materiale, aceste victime nemaiputînd fi lăsate la cheremul oricărui iresponsabil ce se urcă la volan şi uită — sub impulsul cailor putere — de răspunderea ce-i apasă pe umeri. Pentru că un lucru e clar : în condiţiile unui trafic tot mai intens, anumite evenimente neprevăzute (ciocniri, tamponări, o reacţie întîrziată la un eveniment neaşteptat), pot provoca — în afară de pagubele la propriul autovehicul — şi prejudicii la bunurile altor persoane, precum şi vătămarea corporală a acestora.

Într-un număr viitor, vom continua cu explicarea asigurării de răspundere civilă.

(5159)

DIALOG CU ILIE NĂSTASE

DESPRE :

- Cum a fost cu incidentul Graebner.
- Care sînt realitățile din gruparea W.C.T.
- Cum se acordă punctajul în turnee-le circuitului gigant al F.I.L.T., „Marele premiu" ?
- Care sînt următoarele „escale".

— Văd că privești oarecum nelinițit filele cu însemnări ale agendei pe care o am în față. Invitându-mă acasă, mi-ai promis însă că îmi vei acorda douăzeci de minute. Te previn deci că nu voi renunța la nici o întrebare, deși avionul dumitale, via Monte Carlo, decolează peste puțin timp... Telefonul văd că este în paza secretarei, o plecăcită dezghețată, în vîrstă de 4 ani...

Cu toate că „incidentul Graebner" din sala Royal Albert Hall este un eveniment pe care l-ai și uitat, aș vrea unele precizări. Cînd anume ai părăsit terenul ?

— Întrebarea este binevenită. După ce Clark a sărit fileul și m-a apucat de cămașă spunîndu-mi „o să-ți sparg capul cu racheta...", la invitația arbitrului Mike Gibson am reluat jocul, în ciuda faptului că, din pricina enervării, mă simțeam incapabil să țin racheta în mînă. Dar foarte curînd, la al șaptelea joc, s-a iscat o discuție între un tînăr care îl fluierase pe Graebner (90 la sută din cei 6 000 de spectatori, așa au reacționat) și un gentleman în smoking, aflat la o masă de consumație. (Da, acum doi ani, o dată cu tenisul — prin turneul Rothman —, sub cupola celei mai impresionante săli de concerte din lume a pătruns și acest obicei...) Molestatorul meu, din ce în ce mai „în formă", s-a simțit dator să riposteze. Și a aruncat furios o minge în tribună, destinată tînărului. Abia în acest moment am ieșit de pe teren. Mike Gibson, venind spre mine cu intenția de a stărui să continui jocul, a renunțat, alarmat de faptul că eram palid ca hîrtia.

— Printre cei care au venit atunci la dumneata, în vestiar, să-ți arate simpatia, am fost informat că s-a aflat și John McDonald, reprezentantul pentru Europa al grupării profesioniste W.C.T. patronată de Lamar Hunt. A profitat de această ocazie ca să-ți vorbească de „raiul huntian" ? A fost mai insistent ca în ocaziile precedente ?

— Într-adevăr, după numeroasele oferte care mi s-au făcut în S.U.A. de a trece în gruparea W.C.T., uneori aflîndu-se vizavi de mine chiar Hunt, am fost „luat în primire" de acest McDonald. Mai deunăzi, în drum spre țară, m-a întîmpinat pe două aeroporturi. Dar după ce l-am „fentat" de cîteva ori și în sfîrșit, după o scurtă întrevedere, acest Shérlock Holmes (oarecum asemănător și ca alură cu eroul lui Doyle) s-a despărțit de mine, ca de fiecare dată, cu contractele albe.

— Ce te face să spui acest NU răspicat grupării W.C.T. ?

— Un calendar competițional infernal, un regim de viață de-a dreptul inuman. Apoi faptul de a pierde dreptul de a juca în „Cupa Davis" în echipa țării mele, cît și în marile competiții controlate de federația internațională (F.I.L.T.), ca Roland Garros, Wimbledon, Forest Hills, constituie un alt motiv moral, tot atît de dureros ca și celălalt, dacă vreți, de ordin fizic.

— Poate ultimul motiv ar putea fi abrogat de anularea interdicției impuse de F.I.L.T. în clipa cînd gruparea W.C.T. va accepta ca jucătorii săi să participe la marile turnee controlate de federațiile naționale...

— Vă asigur că nu va accepta... Deși texanul Lamar Hunt are nevoie de marile internaționale, cu tradiție, în clipa de față nu are cu cine să se prezinte.

— Te referi la plecările unor jucători din W.C.T. ?

— Nu numai la asta.

— Consideri probabil că Laver și Rosewal nu mai sînt cei mai buni din lume ?

— Nu, asta nu. Dar tenisul lor extraordinar, — uluitor în ceea ce privește precizia — este diferit la ora actuală de cela desfășurat în marile competiții, în cinci seturi (cu timp nelimitat). Competițiile W.C.T. la care ei participă au loc pe suprafețe rapide, după sistemul tie-break. În aceste condiții schimburile rezumîndu-se doar la cîteva mingi, iar durata seturilor fiind limitată, condițiile de joc sînt mai ușoare din punct de vedere fizic. În esență vreau să spun că un Rosewall (37 ani) și un Laver (34 ani) prezenți la un campionat ca cel de la Roland Garros, desfășurat pe zgură și după regulamentul clasic, pot oferi deziluzii.

— În concluzie Hunt este constrîns să-și împrospăteze gruparea cu elemente tinere. În afară de Ilie Năstase, căror jucători le-a mai oferit contracte ?

— Cam aceasta ar fi lista : Jan Kodes, Stan Smith, Cliff Richey, Manuel Orantes, Adriano Panatta (noul idol al Italiei), Franulovici. Pe aceea a jucătorilor momîi recent figurează doar două nume : Terry Addison, un tînăr australian fără perspectivă, și veteranul Frank Froehling. După toate aparențele Hunt trece printr-un moment de criză, cauzat de creșterea prestigiului circuitului gigant al F.I.L.T., Marele Premiu.

— Fără să vrei ai adus discuția noastră la ultimul punct de pe agendă. În ultimul moment am aflat că Comitetul de conducere al Marelui Premiu nu a acceptat propunerile unuia dintre membrii săi marcanți, Jack Kramer, în legătură cu punctajul acestei mari competiții. El a rămas tot complicat, așa cum se poate vedea din tabelul de mai jos pe care ai avut amabilitatea să-l alcătuiești pentru cititorii „Mgazinului". Ce poți să ne spui în plus ?

— E drept, este mai complicat față de cel propus de Kramer, însă față de cel precedent — nu. O parte negativă : pînă în prezent nu s-a definitivat un calendar al „Marelui premiu" care să indice riguros turneele și grupele în care acestea au fost incluse. Un punct pozitiv : în cazul cînd data desfășurării unui turneu coincide cu aceea a unei competiții din „Cupa Davis", jucătorului care face parte dintr-o reprezentativă care a trecut de turul III i se conferă un punctaj egal cu acela acordat unui meci în sferturile de finală ale unui turneu „M.P." inclus într-o grupă superioară. Altceva ?

— Îți mulțumesc pentru amabilitate și, în numele cititorilor „Magazinului", îți urez succes în cele trei competiții „Grand Prix" care urmează : Turneul internațional de la Monte Carlo (în curs de desfășurare cînd apar aceste rînduri), dotat cu trofeul Butler, Turneul internațional de la Puerta de Hierro din Madrid (17—23 aprilie) și Campionatele internaționale ale Italiei de la Roma (24 aprilie — 2 mai).

Paul CERNESCU

Un aspect din timpul meciului România—Norvegia Foto : Cornel MOCANU

8,9,10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• C. Cuțov sau P. Dobrescu la semimijlocie ? • Adevărul în cazul antrenorului P. Mihai • Bobick și „Mănușa de aur". • Boxul la Tulcea. • Întrebări-răspunsuri.

• SE ZVONEȘTE de cîteva zile că unul din cei doi corifei ai categoriei ușoare P. Dobrescu și C. Cuțov va trece la semimijlocie pentru a face ambii deplasarea la J.O. și a întări astfel considerabil echipa noastră. Întrebîndu-l pe Ion Popa, antrenorul federal, ce părere are despre această problemă acesta ne-a declarat : **Pentru a face o asemenea operație avem nevoie de trei avize : al celor doi boxeri, al clubului lor și al antrenorilor C. Nour și C. Dumitrescu [illegible] că este o problem[illegible] mai ales că l[illegible] avem un e[illegible] V. Zilberman, So[illegible] C. Cuțov p[illegible] d[illegible]zultate mai bune la [illegible]mijlociu decît Dobrescu deoarece ar face bine categoria.**

• DINTR-O EROARE a crainicului reuniunii, dispusă în sala circului din București, „omul de colț" Petre Mihai a fost distins cu titlul de antrenor emerit. Informația-corectură pe care o publicăm acum ne-a fost furnizată de federație, care nu are nici un amestec în legătură cu această dezinformare a publicului.

• LA TULCEA funcționează trei secții de box „Vulturul" (antrenor Ion Marin), „Automobilul" și „Voința"-Măcin (antrenor Costică Petcu). Nu întotdeauna aceste secții se bucură de sprijinul organizațiilor sportive locale. Nu de mult în ziarul „Delta" am citit două articole critice intitulate : „S.O.S. ! Avatarurile boxului tulcean" și „Burnienii care înăbușă laurii boxului tulcean" semnate de combativul confrate I. Vulpe. Din informațiile care le deținem, lotul național de box în frunte cu antrenorul federal Ion Popa, face în fiecare vară cîte o demonstrație la Tulcea. Sîntem în măsură să-i anunțăm de pe acum pe amatorii de box din Tulcea că lotul olimpic al țării noastre va fi prezent pe ringul orașului către sfîrșitul lunii iunie, pentru a populariza din nou nobila artă, dacă acest lucru mai era necesar.

• CITITORUL **Gh. Chiran** din București ne întreabă dacă mai boxează dinamovistul C. Ghiță (semimijlocie). Tenacele boxer dinamovist nu a abandonat activitatea competițională. Nu știm din ce motive nu s-a prezentat la cîntar înaintea meciului pe care urma să-l susțină în compania metalurgistului I. Hodoșan. Iată și răspunsurile la întrebările cititorului **Daniel Lungu** din Adjud : 1). Victor Alexandru, nu este antrenor emerit ; 2) Marcu Spakow este frate cu Moți Spakow : 3) Ziaristul-antrenor Gh. Iliuță a fost antrenorul lui Gyorffi ; 4) Cei mai buni oficiali români, după părerea noastră sînt următorii : 1. C. Chiriac ; 2. I. Boamfă ; 3. P. Mihelfi ; 4. V. Cazacu ; 5. M. Voiculescu. Următoarele rînduri sînt adresate cititorului **Sandu Mihai** din București : **Într-adevăr Ion Alexe boxează foarte slab. Aveți dreptate, gala de la circ a corespuns pe plan spectacular pînă la categoria semimijlocie. Sîntem de acord cu dumneavoastră că Aurel Mihai nu a făcut progrese tehnice.**

• FEDERAȚIA americană de specialitate a verificat componenții pentru J.O. cu ocazia turneului dotat la „Mănușa de aur". Marea speranță americană rămîne „greul" Duane Bobick, de meserie marinar, care a intrat în posesia trofeului respectivei categorii. Este interesant de arătat că în semifinalele turneului desfășurate dimineața el l-a învins prin abandon pe Wells, pentru ca seara, în finală, să-l facă ko pe Steve Williams. Bobick nu a pierdut nici un meci din cele 45 susținute pînă în prezent. Să fie vorba de un nou Frazier ?

MOZAIC

NUMELE lui Alexander Fraser din Scoția este binecunoscut iubitorilor fotbal. În mod excepțional i s-a permis, deși e surdo-mut, să conducă meciuri de fotbal din divizia I a campionatului de fotbal.

CONFORM unor date statistice în R. D. Germană sînt legitimați 2 300 000 de sportivi care activează în cadrul a 7 447 de asociații sportive.

ÎNOTĂTORUL vest-german Hans Fassnacht a plecat în S.U.A. unde va începe pregătirile în vederea Jocurilor Olimpice sub îndrumarea antrenorului Don Gambril. Acesta i-a pregătit o surpriză, fixîndu-i locul de antrenament într-o localitate din Hawai, unde a găsit un bazin cu o lungime de... 100 metri. Antrenorul afirmă că un asemenea bazin va solicita mai multe posibilitățile lui Fassnacht.

ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ funcționează circa 3 000 de terenuri sportive și peste 44 000 de săli care sînt folosite de peste 20 de milioane de practicanți ai diferitelor discipline sportive.

DIN SERIA recordurilor năstrușnice : doi tineri din Australia, Ron Standish și Sam Teller, au jucat biliard neîntrerupt, timp de 2 zile, 14 ore și 14 minute, stabilind, se zice, un nou record mondial. Încercarea lor ar fi durat desigur mai mult dacă lumina electrică nu s-ar fi întrerupt în urma unei... greve a muncitorilor de la societatea de electricitate din Sidney.

SĂPTĂMÎNA HOCHEIULUI

Hocheiul pe gheață, sport prin excelență al sezonului rece, al iernii, ne captează atenția în aceste frumoase zile de primăvară. Acest privilegiu ne este oferit și de spiritul organizatoric al forurilor noastre sportive care au primit dreptul de a găzdui, pentru a doua oară la București, întrecerile grupei B a campionatului mondial. Este fără îndoială un motiv de satisfacție pentru noi, pentru amatorii hocheiului din țara noastră.

Am fost martori, pînă la ora cînd așternem pe hîrtie aceste cîteva rînduri, la întreceri foarte pasionate, la confruntări dîrze și palpitante, toate dovedind ambiția participantelor de a se situa la cea mai înaltă cotă a valorii lor. Din acest punct de vedere echipa țării noastre a depășit toate așteptările specialiștilor, oferindu-ne acele două victorii din meciurile cu Iugoslavia și Norvegia decisive pentru rămînerea ei, în continuare, în grupa a doua a campionatului mondial. Trebuie să recunoaștem, că aceste victorii reprezintă o performanță ce merită a fi subliniată dacă ne gîndim mai ales la starea de incertitudine ce plana asupra echipei înaintea începerii competiției.

Dar, marele succes al campionatului îl reprezintă atracția deosebită ce a exercitat-o asupra amatorilor de sport din București. Seară de seară tribunele patinoarului au fost populate de o asistență numeroasă și entuziastă care și-a împărțit cu dărnicie aplauzele echipelor participante. Se poate spune că absolut toate reprezentativele prezente la București au făcut, cu mijloacele tehnice și tactice de care au dispus, o foarte bună propagandă jocului de hochei, acestui sport al bărbăției și curajului. Mărturisim, cu sinceritate, că încercăm un sentiment de regret la gîndul că mîine seară se va trage cortina peste această competiție care ne-a captat atenția cum spuneam la începutul acestor rînduri, timp de o săptămînă.

Le mulțumim pentru tot ceea ce ne-au oferit

Un loc în „Cupa U.E.F.A."

de Valeriu MIRONESCU

Iată că am ajuns la stadiul în care meciul Rapid—Dinamo înseamnă un derbi pe hîrtie, sau, dacă vreți, un derbi de hîrtie. Nu zic despre cele două echipe că nu mai sînt în stare să joace mîine o partidă frumoasă dar din punctul de vedere al clasamentului numai de un derbi nu poate fi vorba. Bucureștenele au ajuns să se laude cam așa: eu, Dinamo, sînt înaintea Stelei ; eu, Steaua, sînt înaintea lui Rapid. Că acest „înainte" semnifică în cazul cel mai bun locul nr. 7 încă n-ar fi atît de grav. Dar mai sînt și punctele, punctele în minus față de U.T.A., multe la număr, șase, șapte, opt.

In 12 etape, U.T.A. trebuie să realizeze 13 puncte pentru a atinge cota „38", cotă ce mi se pare suficientă spre a cuceri titlul național. Cum arădenii vor mai juca șase partide acasă la ei, cele 13 puncte sînt la îndemîna echipei, chiar dacă ea ar rămîne tot restul campionatului într-o formă mediocră. Celei mai apropiate dintre bucureștene, Dinamo, îi trebuie 19 puncte în plus, mai exact, n-ar avea voie să piardă mai mult de cinci puncte în următoarele 12 partide. Teoretic, realizarea nu cuprinde nimic imposibil. totuși, ființa factori negativi, fie din interiorul echipei bucureștene, fie din afara ei, fac puțin probabilă atingerea cotei „38". Dar încă depășirea acestei cote, în ipoteza, foarte plauzibilă, că U.T.A. nu se va mulțumi cu un cîștig de 13 puncte...

DOBRIN
văzut de Cornel Tabacu

Deci, suporterii celor trei echipe bucureștene vor trebui să-și caute satisfacerea ambițiilor pentru la anul. Partea proastă e alta, nu în privința titlului. Să nu uităm că în cupele europene au drept de participare numai echipele clasate de la locul al patrulea în sus. Vor fi în stare, Dinamo, Steaua sau Rapid. să-și asigure înscrierea măcar în „Cupa U.E.F.A." ?

Intrebarea are o importanță practică din mai multe motive. Intîi, fiindcă în cele trei echipe sînt mulți fotbaliști foarte buni ce ar putea sta la baza unor formații cu valabilitate în arena internațională. În al doilea rînd, îndrăznesc să sper că viitoarelor participante la cupele europene li se va acorda, în sfîrșit, un regim preferențial în domeniul transferărilor. (Reamintesc aici, în rezumat, părerile ce le-am formulat cu privire la transferări. 1. Transferările să fie libere în toate sensurile o dată pe an, la încheierea campionatelor. 2. Cele patru echipe care vor obține dreptul de participare la cupele europene să se bucure de un regim preferențial, adică, de la aceste echipe jucătorii să plece numai cu consimțămîntul cluburilor, iar de venit să vină cine vrea, firește, dacă cluburile în cauză au nevoie de serviciile respective). Nu insist astăzi asupra temei, totuși, am subliniat două dintre motivele care ar trebui să oblige pe bucureștene să caute un loc mai bun sub soarele clasamentului general...

Așa după cum se desfășoară lucrurile pînă acum, n-ar fi exclus să înscriem în „Cupa U.E.F.A." o echipă din Brașov, sau din Bacău, din Pitești. poate chiar din Craiova, Petroșani. Cluj sau Tg. Mureș, fiindcă, la urma urmei, n-avem de-a face nici cu diferențe sensibile de valoare sau de puncte între ele. Socotind șapte la număr echipele din județe, plus cele trei din București, rezultă un total de zece (!) formații cărora le-ar fi posibil să se așeze pe una dintre treptele de onoare ale campionatului. Să fie aceasta un îndemn împotriva somnolenței ce paște competiția în lunile care vin...

Un caz special în contextul echipelor din județe îl prezintă F.C. Argeș. La Pitești există cîteva condiții bune, nu pentru simpla viețuire în divizia A, ci chiar pentru performanță. Totuși, condițiile ce înconjoară echipa nu sînt îndestulătoare fără o treabă tehnică de perspectivă și, mai ales, fără cîțiva jucători. Discutînd odată cu un grup de pitești, le spuneam, mai în glumă, mai în serios, că F. C. Argeș are de ales între două drumuri : ori își face o echipă prin care să dea preț deplin acestei valori fotbalistice naționale care este Dobrin, ori îi dau drumul lui Dobrin la o echipă unde să aibă drept colegi jucători care să-l ajute să se realizeze la nivelul cerințelor fotbalului reprezentativ. Oricît încearcă unii să succeasă lucrurile, Dobrin a însemnat pentru F.C. Argeș mult mai mult decît jumătate din realizările echipei în acest campionat. (Subliniez proporția fiindcă unii au început să se umfle în mari antrenori și teribili impresari). Am văzut cu ochii mei meciuri cu Politehnica și cu Dinamo, ambele decise de Dobrin. Am văzut la București cu cît crește jocul lui Frățilă și Marian Popescu atunci cînd execută mișcările în compania lui Dobrin și cum se poate cîștiga o partidă dinainte pierdută, cea cu Rapid. Lumea știe și cît înseamnă o echipă cu Dobrin, nu la Pitești. ci la nivelul reprezentativ, deci, jucătorii de la F.C. Argeș n-au de ce să se simtă subevaluați, asta e situația cea mai reală.

Însă pe suporterii pitești îi rog să nu se aseze la masă cu cei ce le oferă sticle cu apă chioară. Varianta întăririi echipei — intîi, pe planul ridicării clasei jucătorilor pînă aproape de Dobrin, apoi, pe planul muncii tehnice prezente și în perspectivă — este realizabilă în anume condiții. Punctul de pornire ar fi de ordinul pretențiilor, al ambiției (asta fiindcă Argeșului i s-a garantat deja starea materială la o scară mai mult decît mulțumitoare) și ar suna cam așa : Dorim să facem o echipă pe măsura lui Dobrin ! De aici mai departe, ce întreprindem pentru împlinirea acestui deziderat ?

Aș vrea ca F.C. Argeș să se ridice pînă la cota realizărilor și a succeselor economice ale județului fiindcă operațiunea ar servi foarte bine interesele fotbalului nostru. Totuși. într-un fel lansarea trebuie să înceapă încă din acest campionat prin cucerirea unui loc cu drept de înscriere în „Cupa U.E.F.A.". Și cu alte avantaje presupuse sau reale.

Altfel, Dobrin...

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— Concursul „Pronosport" din 2 aprilie —

1 DINAMO—RAPID. Un derbi deschis oricărui rezultat. Un meci al ambițiilor al rivalității sportive ce a existat mereu între aceste două echipe bucureștene. În etapele precedente atacurile ambelor formații s-au dovedit ineficace, fapt ce ne îndeamnă să înclinăm spre un rezultat de egalitate.

2. A.S.A. Tg. Mureș—U.T.A. Iată o partidă în care echipa din Tg. Mureș, poate ajuta, indirect, pe următoarele liderului de azi. Forma din ultimele etape indică echipa lui Bone capabilă de a tranșa meciul în favoarea sa.

3. S.C. BACĂU—Petrolul. Este cunoscută forța de joc a băcăoanilor atunci cînd se găsesc pe propriul lor teren. Deci, puține șanse pentru echipa lui Ilie Oană. Aproape de loc.

4. C.F.R. CLUJ—F.C.ARGEȘ La ora cînd scriem aceste rînduri nu știm dacă Dobrin va juca sau nu la Cluj. Ori fără Dobrin, cum s-a dovedit și duminica trecută, echipa pitești nu coboară la jumătate valoarea sa. De aici concluzia...

5. STEAGUL ROȘU—FARUL. Favorită netă echipa brașoveană, performera ultimei etape de campionat.

6. CRIȘUL—UNIVERSITATEA CLUJ. Echipa orădeană are puține șanse de a remonta distanța ce o separă de „locul salvator" dar așa nu o împiedică să-și joace „cartea" pînă la urmă.

7. POLITEHNICA—UNIVERSITATEA CRAIOVA. Greu de presupus că echipa craioveană va reuși să scape neînvinsă de un adversar ce mai are încă nevoie de puncte pentru a se pune la adăpost de eventuale neplăceri.

8. ATALANTA—VERONA. Ambele formații luptă pentru a supraviețuii în prima divizie. Din 11 partide susținute acasă Atalanta nu a pierdut decît un singur meci, învingînd, printre altele pe Inter, Cagliari și Fiorentina.

9. CAGLIARI—INTER. Echipa gazdă se află la numai două puncte de primul loc al clasamentului. Avîndu-l pe Riva în mare formă este de presupus că va reuși să străpungă tenacele sistem defensiv al oaspeților.

10. CATANZARO—TORINO. După succesul de duminica trecută dobîndit în fața liderului de azi, Juventus Torino aspiră la cucerirea tricourilor de campioni. O vedem capabilă să realizeze cel puțin un egal.

11. LANEROSSI—FIORENTINA. Apărarea oaspeților este socotită drept cea mai redutabilă din întreg campionatul Italiei. Așa stînd lucrurile credem că va rezista ambiției de victorie a gazdelor.

12. MILAN—BOLOGNA. Milanezii nu au pierdut încă speranțele de a cuceri titlul de campioni cu toate că se află la o distanță de trei puncte de primul loc. De aceea, credem, nu vor lăsa să le scape victoria.

13. ROMA—NAPOLI. Echipa lui Helenio Herrera nu o cunoscut încă înfrîngerea pe propriul ei teren. Iată un argument care pledează în favoarea ei și pentru partida cu Napoli.

Locul ocupat în turneu de jucător în urma rezultatelor obținute	CATEGORIA TURNEELOR ȘI NUMĂRUL DE PUNCTE CARE SÎNT CONFERITE JUCĂTORULUI				
	AA	A	B	C	D
1	100	75	50	30	20
2	75	52	36	20	12
3 și 4	50	37	25	10	6
5 pînă la 8	25	18	12	5	4
9 pînă la 16	12	9	6	3	—
17 pînă la 32	6	—	—	—	—

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

GHEORGHIU NICU, Bloc VI, ap. 150, microraion 19, Galați : „De mult doream să mă adresez la „Poșta rotundă", dar așteptam să se termine dezbaterile pe tema Dobrin și, mai ales, în speranța că situațiile pe care doresc să vi le expun ar fi putut dispare între timp. Vi le voi expune în ordine. Vreau să mă refer în primul rînd la gratuitățile care se fac la meciurile de la Galați (și probabil și în alte orașe) și de care beneficiază prea multe persoane. Ce este curios, că de aceste gratuități beneficiază majoritatea directorilor, ingineri șefi, președinți, secretari etc, adică tocmai acei care ar trebui să fie primii care să susțină material echipele și nicidecum să profite de pe urma funcțiilor lor. Cred că este o situație care contravine oricăror principii și oricărei echități și de aceea mă întreb de ce federația nu ia o hotărîre în acest sens ?

A doua problemă este felul cum se menține echipa Sportul studențesc în fruntea seriei I. În tot turul nu a existat meci acasă în care această echipă să nu beneficieze de lovituri de la 11 metri, situații dubioase, goluri anulate oaspeților și multe alte avantaje create cu largul concurs al arbitrilor. Chiar în meciul cu F.C. Galați, după pauză, la scorul de 0—0, i s-a acordat Sportului studențesc un 11 metri văzut doar de arbitru și un gol din ofseid văzut de toată lumea. Voi fi acuzat probabil de localpotriotism, dar, repet, nu aș fi scris dacă aceste aspecte nu ar fi apărut din nou o dată cu începerea returului. În prima etapă a returului, Sportul studențesc a cîștigat din nou printr-un 11 metri în fața Metalului Tîrgoviște. Nu mai vorbim că în tur Sportul studențesc a cîștigat la „masa verde" meciul cu aceeași echipă. De altfel, într-un număr de astă toamnă al revistei „Fotbal", ziaristul Radu Urziceanu sesizează aceste lucruri și chiar nominalizează meciurile cîștigate dubios de Sportul studențesc. Sînt de părere că ar trebui deschisă o anchetă care să facă puțină lumină și să fie sancționați drastic cei care vor fi găsiți vinovați. Avem exemple din unele țări în care echipe găsite în astfel de culpe au fost retrogradate, iar antrenorii sau factorii de răspundere din federațiile respective au ajuns în fața instanței. Dorim să avem o atmosferă sănătoasă în campionatul nostru, iar la sfîrșit, echipa care va cîștiga campionatul sau seriile diviziei B sau C să fie recunoscută drept cea mai bună, cea mai meritoasă".

Ambele chestiuni pe care le lansați sînt deosebit de grave. După cîte știu, federația a interzis orice fel de gratuități, permisele de intrare, inclusiv pentru ziariști, eliberîndu-se contra cost. Deci, abuzul, dacă se face, trebuie să fie sancționat ca atare. În legătură cu Sportul studențesc, spusele dumneavoastră mă înfioară și mă nedumeresc. Chiar așa să fie situația? Adică să se fi înțeles studenții cu toți arbitrii ca să-i părtinească, să se preteze ei la invirteli dubioase? Nu-mi vine să cred, pentru că, în cazul acesta, Progresul, care se află în situația binecunoscută, ar fi sărit în sus ca ars și ar fi făcut scandalul de rigoare. Așteptăm, deci, și alte opinii, inclusiv din partea celor incriminați (pe drept sau pe nedrept?).

H. IOAN, Brașov : „Am fost martori în ultimii ani la frumoasa lansare a naționalei noastre în cercurile cele mai selecte ale fotbalului mondial. Rezultatele obținute de aceasta, care au culminat cu calificarea la „El Mundial", vin să arate încă o dată că fotbalul nostru nu duce lipsă de acele talente de care are nevoie o echipă pentru a se plasa pe orbita marilor valori internaționale. Talente ca Dobrin, Dinu, Dumitrache, Dumitru, Lupescu, Domide, Iordănescu și mulți alții, sînt jucători pe care multe cluburi celebre sau echipe naționale ar vrea să-i aibă în rîndurile lor.

Și se poate spune că frumoasele clipe trăite de suporterii echipei naționale s-au datorat aproape în exclusivitate acestor băieți curajoși și talentați.

Păi dacă treburile merg bine și suporterii echipei naționale sînt mulțumiți, ce rost are să vă mai scriu? — vă veți întreba cu nedumerire. probabil.

Două sînt problemele în care vă solicit, tov. Băiesu și vă rog a vă pleca urechea la păsurile care mă frămîntă.

De scurtă vreme, o mare primejdie amenință din nou fotbalul nostru, căutînd a-i știrbi din dramul de prestigiu pe care cu mare greutate îl dobîndiră bravii noștri băieți. Și dacă nu se iau măsurile de rigoare, vom pătimi din nou amarnic și fără de speranță, noi cei care iubim fotbalul cu adevărat și care-n afară de scurtele satisfacții morale pe care ni le oferă acesta, nu ne alegem mai cu nimic, precum se aleg alții. Și vă scriu dv., tovarășe Băiesu, pentru că sînteți singurul, nu știu dacă competent. dar cel puțin cu o „Poștă rotundă."

În ultima vreme, ziarul „Sportul" și revista „Fotbal", prin unii din slujitorii lor, în frunte cu „Guadalajaristul" Ioan Chirilă, îi cîntă în strună și-l ridică în slăvi pe Neagu. În toamna trecută, sub presiunea opiniei publice, s-a produs actul de dreptate, Neagu fiind exclus dintre tricolori. S-a creat atunci impresia că optica unor ziariști, precum și a tovarășilor responsabili cu selecționarea jucătorilor s-a schimbat în bine. Ce superb a evoluat echipa țării fără Neagu, joc cursiv, frumos, tehnic, eficace și, în final, drept rezultat al acestor atribute, calificarea în sferturile de finală ale Cupei Europei. Dar a venit binemeritata pauză de iarnă, atît de necesară harnicilor fotbaliști. Speculînd faptul că uitarea s-a așternut asupra comportării din campionat și din partidele internaționale jucate de Neagu, cei care-l doresc pe acesta în rîndurile tricolorilor, jonglează din nou cu vorbele.

Sînt de-a dreptul hilare argumentele folosite pentru motivarea jocului slab practicat de rapidist în campionatul intern și în meciurile internaționale. Ba se spune că Neagu ar fi jucat accidentat, ba că ar fi traversat o perioadă de depresiune psihică, ba că nu se înțelege cu Ene Daniel (care oricum este mai talentat decît el), ba că așa, ba că pe dincolo etc., etc.

În fel și chip caută să ne lămurească tov. Chirilă că „virful de lance", deși nu a făcut parte din „unsprezecele de pe Wembley", este tipul jucătorului de „contraatac a la calcio", călit în focul luptei din „groapa cu lei" de la „Guadalajara" — jucător care la nevoie poate să practice și „temporizarea" etc., etc... Este de remarcat frumosul spirit de devotament al tov. Ioan Chirilă față de culorile clubului preferat, dar de aici și pînă la a submina potențialul și interesele echipei naționale, este un drum pe care domnia sa împreună cu ceilalți n-au dreptul să-l parcurgă dacă pana dinsilor scrie în spiritul onestității.

Aș mai vrea să-mi răspundeți încă într-o chestiune tot atît de delicată: ce divergențe aveți cu superbul și excelentul poet și ziarist Adrian Păunescu?

Am stat destul la îndoială dacă să public sau nu scrisoarea dv. Vă mărturisec că rîndurile dv. m-au impresionat în chipul cel mai neplăcut, prin fanatismul lor nemăsurat. Sînteți mult prea subiectiv și insinuant, stimate cititor. Ce aveți cu jucătorul Neagu, ce ce-l jigniți cu atîta răutate și cinism ? Indiferent de forma în care se află la ora actuală, el a adus servicii de neuitat echipei naționale, ori de cîte ori a fost folosit. Sînt obligat să vă amintesc și eu că, fără el, nu am fi ocupat acel loc onorabil la Guadalajara, unde, în meciul cu Cehoslavacia, a marcat un gol superb și l-a creat pe cel de-al doilea. Și ce interese meschine credeți că urmărește Ioan Chirilă cînd cere readucerea lui în lotul național ? Credeți că Angelo Niculescu nu știe mai bine ca noi de cine are nevoie, de ce trebuie să-l sufocăm tot timpul cu sfaturile noastre ?

Cît privește superbul și excelentul poet și ziarist care este Adrian Păunescu, fiți calm, nu am nici un fel de divergențe cu el. Dimpotrivă.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

PRESTIGIOASĂ AFIRMARE A POLITICII PARTIDULUI ŞI STATULUI NOSTRU

Fotografia : Mihai POPESCU

Joi după amiază, pe aeroportul Băneasa. Zeci de mii de bucureşteni au venit să întîmpine pe conducătorul partidului şi statului nostru reîntors din călătoria în opt ţări ale continentului african : Algeria, Africa Centrală, Congo, Zair, Zambia, Tanzania, Sudan şi Egipt. Memorabilă prin entuziasmul manifestat de cetăţenii Bucureştiului, prin dovezile de ataşament faţă de politica partidului, sosirea în patrie a tovarăşului Nicolae Ceauşescu după cele 27 zile ale vizitei, s-a constituit ca un prilej de dialog cu masele, pe care, aşa cum a făcut în atîtea alte rînduri, secretarul general al partidului le-a informat de astă dată asupra rezultatelor soliei de pace, prietenie şi colaborare pe care a purtat-o de-a lungul a multe mii de kilometri, în numele poporului român. „Putem spune — a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în cuvîntarea rostită pe aeroport — că această vizită constituie un moment de importanţă deosebită în politica externă a României, o manifestare fără precedent a politicii internaţionale a României de solidaritate cu statele care au scuturat jugul imperialist, cu mişcările de eliberare naţională, cu cei care luptă pentru independenţă, pentru progres, pentru bunăstare".

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Proletari din toate ţările, uniţi-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 757 — simbătă 8 aprilie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

CALITATE ŞI INIŢIATIVĂ

● Un bun industriaş trebuie să fie şi un bun comerciant ● Acolo unde se execută, din fire de aur, cortina noului Teatru Naţional ● „Explozia" sortimentală în fabricarea cravatelor ● În avangarda eforturilor pentru produse de serie mică

CU VREO DOI ANI ÎN URMĂ cînd îl cunoscusem în acelaşi birou pe inginerul **Pavel Diniş**, pe atunci director general al Combinatului de mătase, asistasem la un mic sfat între conducătorul combinatului şi cîţiva colaboratori ai săi pe o problemă ce părea la prima vedere derizorie. Tocmai se terminase finisajul la magazinul de desfacere al combinatului, magazin al cărui local fusese obţinut după ani întregi de insistenţe, şi oamenii îi căutau un nume. Îmi amintesc că s-au formulat atunci fel de fel de propuneri, unele inspirate, altele insipide. S-a căzut pînă la urmă de acord ca magazinul de articole din mătase de pe Calea Victoriei să se numească „Gioconda". Şi iată că astăzi faima „Giocondei" bucureştene tinde, păstrînd proporţiile, să se apropie de cea a clasicei Mona Lisa. De vină, sigur, nu e doar denumirea, ci faptul că bucureştenii găsesc aici produse pe care zadarnic le-ar căuta în altă parte, aşa-numitele articole de „serie scurtă", atît de agreate de cumpărători şi mai ales de cumpărătoare.

INTÎMPLAREA a făcut ca vizita făcută deunăzi directorului general al Centralei industriale a mătăsii să-l găsească într-o stare de spirit asemănătoare cu cea de acum doi ani : **se pregătea să plece la Braşov pentru a inaugura cel de-al doilea magazin reprezentativ al centralei, o „sucursală" a Giocondei. Şi apoi, pe cel de-al treilea, de la Iaşi.**

— De unde această vocaţie comercială la un conducător de centrală industrială ?

— Mi se pare indispensabilă. Un bun industriaş trebuie să fie şi un bun comerciant. Trebuie să ştii mereu pentru ce şi pentru cine produci. Altfel activitatea de producţie se poate transforma într-un scop în sine, lucru evident primejdios.

AVEAM SĂ AFLU de la **Rosalia Tuperman**, şefa compartimentului de

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Cîteva dintre recentele creaţii ale Fabricii de stofă de mobilă din Bucureşti

Contemporani cu noi

CUM AM REDESCOPERIT CIŞMIGIUL
(Pagina a 2-a)

O STATISTICĂ ÎNTRE ALTELE PENTRU FUMĂTORI
(Pagina a 5-a)

Curier săptămînal

CINSTEA ŞI AVUTUL OBŞTESC
de Mihai STOIAN
(Pagina a 7-a)

Cu Corneliu LEU

DESPRE FILMELE ROMÂNEŞTI ALE ANULUI 1972
(Pagina a 4-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

CEI CE CRED ÎN PLOAIE

Ziua era înnorată, adică frumoasă din punctul de vedere al agriculturii. În fiecare dintre noi se află un agricultor obosit ori înspăimîntat de hazardul norilor sau, pur şi simplu, bolnav de-atîta aşteptare.

Ion Toma este inginer agronom şi director al I.A.S. Prejmer — judeţul Braşov. El este un ţăran care s-a dus la oraş să devină muncitor şi după ce a fost muncitor, după ce a fost aruncător de ciocan a redevenit ţăran, adică inginer agronom.

El este copil de moţ din Apuseni şi, cînd calcă fiecare pas, o face cu convingerea că îl calcă pe ultimul şi că are să se oprească.

L-am cunoscut acum, pe această cumpănă a primăverii, acum cînd nu prea le place ţăranilor să se arate, nesiguri cum sînt de ploaie şi întrebîndu-se cum va fi timpul.

Ferma din Prejmer e un tărîm fabulos, pe 10 000 de hectare de pămînt păzit de munţi şi dăruit de sărurile secrete ale adîncului. La Prejmer muntii se uită ca la o pîine ce nu se poate sfîrşi.

Toate sînt la locul lor, fabrica de mezeluri şi fabrica de brînzeturi, păstrăvăria şi nurcile, toate au echilibrul lor. Am impresia chiar că nici unul din fermierii din lumea de azi nu s-ar rusina să se numească Ion Toma.

De-atîta aşteptare cîtă am citit în sufletul acestui om, am şi aninat să stăm de vorbă, lăsîndu-l să vieze ploaia cu credinţa lui aproape determinantă. Şi ar fi să plouă o mie de ani de-acum încolo, de-atîta abur cît a ieşit din spinările ţăranilor ardeleni, de cînd se apleacă ei să înţeleagă pămîntul sau să-l ia în pumni şi să-l sărute.

În treacăt, Ion Toma îmi spune „aveţi dreptate, nu se poate fără ţărani".

Munţii dimprejurul Prejmerului se uită la acest pămînt, ca la un cap de ţăran, încăpăţînat şi gînditor şi plin de speranţă ploii.

P.S. Surse autorizate din Prejmer ne anunţă că, la jumătate de oră după plecarea noastră, a plouat bogat pe cele 10 000 ha.

BENZINOFAGII

Aerul nebunesc al munţilor, plin de virtejuri de brad şi de pocnet blînd de iarbă mă înconjura, mă atrăgea să aţipesc, mă obosea şi mă învia, cînd, am văzut — o, altitudine a stuporii ! — două fiinţe într-o poiană de vis, două fiinţe care-şi vorbeau — *închise în maşină*, vai, nu e nici o glumă, izolate aproape ermetic în Dacia lor 1 100.

Un bărbat şi o femeie veniseră la munte să blocheze bine uşile maşinii şi să birfească ei în toată voia, la aer.

Nu m-ar surprinde să aflu că aceştia sînt cei ce — în grădina lor mărişoară, de pe o stradă din Bucu-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

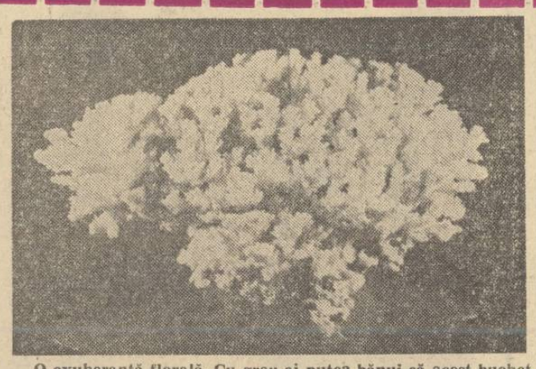

O exuberanţă floral㠂. Cu greu ai putea bănui că acest buchet este de fapt o „colonie" de fiinţe vii, numite de savanţi — Poecilopora.

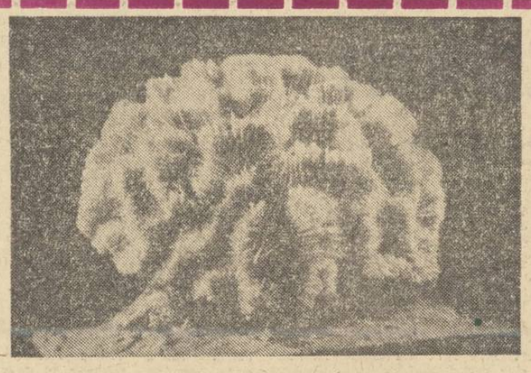

Artă decorativă ? E un hexacoral cu nume muzical — Mussa corimbosa — care contribuie activ la formarea recifilor.

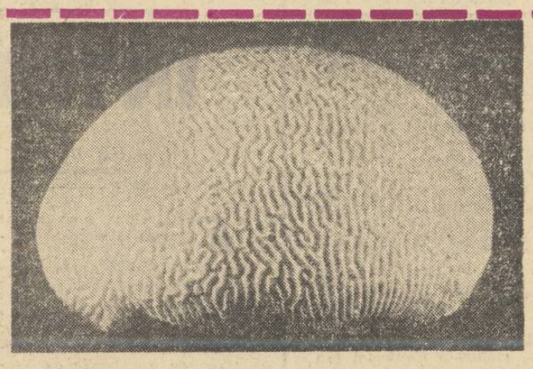

„Cibernetica" naturii. A modelat creierul din corali şi marea l-a primit ca pe un „ornament". I se spune „creierul mării".

Universul colorat al adîncurilor

„...am călcat din întîmplare pe un Millepora, un fals coral ; pe loc am simţit o durere atît de vie încît n-am ştiut cum s-ajung mai repede la mal"

dr. docent Mihai BĂCESCU
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

(Relatarea în pag. a 5-a)

PRESTIGIOASĂ AFIRMARE A POLITICII PARTIDULUI ȘI STATULUI NOSTRU

URMARE DIN PAG. 1

După cum am avut prilejul să constatăm în imaginile ce ne-au sosit în perioada vizitei din țările africane, peste tot șeful statului român a fost primit și salutat într-o atmosferă entuziastă, de stimă și prețuire, la fel de vie la Alger sau la Bangui, la Lusaka sau la Brazaville, la Kinshasa sau la Dar-Es-Salaam, la Khartum sau la Cairo și Alexandria. Pentru că, pretutindeni este la fel de cunoscută și apreciată politica externă promovată consecvent de România, de conducerea partidului și statului nostru, o politică dedicată păcii, înțelegerii și cooperării între popoare, profund atașată dreptului fiecărui popor de a se dezvolta independent și suveran, de a-și aduce în mod egal contribuția la progresul economic și social al umanității.

Ceea ce trebuie relevat este faptul că pe parcursul acestui lung itinerar, în fiecare etapă, în fiecare moment al vizitei, între solia care ne-a reprezentat și poporul în numele căruia a vorbit președintele Consiliului de Stat al României socialiste, a existat cea mai perfectă concordanță, o deplină unitate de gînduri și sentimente. Vizita pe continentul african a scos încă o dată în evidență faptul că în persoana tovarășului Nicolae Ceaușescu, patriot și internaționalist înflăcărat, bărbat de stat plin de clarviziune și de înțelepciune politică, poporul român, angajat în opera de construcție socialistă, are pe cel mai autorizat și mai competent exponent, interpret și slujitor fidel al năzuințelor, al intereselor sale supreme. Noi toți îi purtăm o adîncă recunoștință pentru energia fără margini pe care a pus-o în ducerea la bun sfîrșit a acestei mari misiuni de prietenie și cooperare între popoare. În fiecare cuvînt al său, noi am simțit vibrația convingerii că poporul român are cu ce să se înfățișeze în lume, că prin munca lui demnă, prin abnegația și sacrificiile sale și-a cîștigat dreptul de a se afirma ca o națiune egală între egali, ca o țară care are un cuvînt de spus în marele concert internațional. Regăsim astfel — exprimată din nou — acea unitate moral-politică a întregului nostru popor în jurul partidului și statului, a conducerii sale, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, unitate ce-și pune amprenta pe întreaga fizionomie a societății românești contemporane.

Deși, după cum se susține, uneori nu este lesne de alcătuit imediat bilanțul unor evenimente, călătoria întreprinsă pe pămîntul Africii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, îngăduie și chiar obligă la unele considerente care se pot dispensa de trecerea timpului. Ceea ce trebuie spus din capul locului este faptul că acest itinerar african, cu tot ceea ce semnifică și implică el, se înscrie în cadrul larg al principiilor politicii externe a României, a Partidului Comunist Român.

Vizita actuală, schimburile de păreri cu conducătorii celor opt țări, documentele adoptate și măsurile preconizate, manifestările de prețuire reciprocă ce au avut loc, marcînd noi trepte ale relațiilor bilaterale, trasînd un cadru precis pentru o colaborare în perspectivă, se înscriu ca o contribuție majoră, de prim ordin, a României la opera lumii contemporane de înlăturare a sechelelor colonialismului și neocolonialismului.

Dînd expresie sintetică simțămintelor ce animă poporul nostru, politicii externe promovată cu dinamism de România, tovarășul Ceaușescu, referindu-se la călătoria în Africa, a arătat că este o vizită de pace și prietenie, un prilej de a duce în aceste țări „mesajul de solidaritate al întregului nostru popor care — consacrîndu-și forțele edificării unei orînduiri sociale noi, dezvoltării economice, științei, culturii, făuririi unei vieți cît mai îmbelșugate și fericite — sprijină cu hotărîre lupta tinerelor națiuni pentru apărarea și consolidarea suveranității lor naționale".

Într-o succesiune de mii și mii de kilometri, drumul a străbătut țări ce se diferențiază ca mărime, ca populație, resurse materiale, ca stadiu de dezvoltare. Țări avînd, fiecare, specificul său, preocupările proprii. Țări ale căror popoare sînt animate, însă, dincolo de toate deosebirile, de năzuințe similare. Acelea de a șterge urmele grele, adînci, lăsate pe trecutul lor colonial, de a-și contopi străduințele pentru accelerarea procesului de dezvoltare a economiei naționale, de ridicare a nivelului lor social și cultural, prin valorificarea în acest scop și în interesul propriu, a bogățiilor naturale, a potențialului uman. Aspirații legitime pentru progres și viață nouă, ce jalonează eforturile pentru consolidarea independenței naționale, cîștigate de curînd, pentru recunoașterea, ca membri egali ai umanității, pentru dreptul sacru de a-și hotărî singure destinele, de a-și orîndui viața în conformitate cu propria lor voință, fără amestec din afară.

Multiple și rodnice, rezultatele vizitei, ale convorbirilor oficiale, desfășurate pretutindeni într-o atmosferă caracterizată prin cordialitate, căldură și înțelegere reciprocă, rezultatele călătoriei, în ansamblu, au polarizat — după cum mai subliniam — într-un grad foarte înalt atenția opiniei publice internaționale, s-au oglindit pe larg în presa statelor vizitate. Faptul este justificat de ideile ce au călăuzit convorbirile, contactele la nivel înalt. Aceste schimburi de opinii au permis, nu numai o mai bună cunoaștere reciprocă, nu numai împărtășirea experienței proprii în construcția economică și socială; ele au prilejuit trecerea în revistă a perspectivelor de dezvoltare a relațiilor bilaterale, a posibilităților de cooperare pe multiple planuri, au facilitat un larg schimb de idei asupra unor probleme actuale ale vieții politice internaționale. Toate documentele publicate au subliniat necesitatea continuării dialogului pentru o mai bună informare reciprocă, au atestat dorința de a menține și extinde în viitor bunele raporturi dintre popoarele și țările noastre potrivit intereselor lor superioare, potrivit imperativelor păcii și înțelegerii internaționale, în spiritul coexistenței pașnice și al solidarității militante ce definește aceste relații, întemeiate pe principiile trainice, de largă notorietate în lumea contemporană, ale independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale excluderii forței și amenințării cu forța, ca și a oricărei presiuni, în spiritul respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî în mod liber destinul.

Una dintre ideile majore pe care le impune această vizită vizează rolul tot mai însemnat care revine în lumea contemporană țărilor mici și mijlocii, capacitatea lor de a-și aduce contribuția, alături de toate statele lumii, la realizarea destinderii și la asigurarea unei păci trainice pe întregul glob, la găsirea unor soluții favorabile pentru soluționarea litigiilor internaționale, în condițiile respectării stricte a intereselor tuturor popoarelor.

Prin glasul său cel mai autorizat, România și-a reafirmat poziția sa de sprijinire consecventă a luptei tinerelor state africane împotriva acțiunilor cercurilor imperialiste și neocolonialiste, pentru recuperarea avuțiilor materiale, pentru înlăturarea discriminării rasiale, pentru accelerarea progresului lor social, subliniindu-se că reducerea și lichidarea decalajului economic dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare solicită conjugarea eforturilor acestora din urmă cu extinderea cooperării internaționale — din cadrul căreia trebuie înlăturate orice practici discriminatorii și bariere artificiale — cu aplicarea în viață a măsurilor preconizate de conferințele UNCTAD, de Programul celui de-al doilea deceniu O.N.U. pentru dezvoltare.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în opt țări ale Africii se înscrie, fără doar și poate, ca un moment de seamă în relațiile internaționale, probînd convingător dinamismul și eficacitatea politicii externe a României socialiste. Ea se constituie ca o contribuție de prim ordin a țării noastre la întărirea și lărgirea marelui front antiimperialist, anticolonialist, ca un sprijin activ acordat atît tinerelor state ce luptă pentru consolidarea independenței și dezvoltării lor de sine stătătoare, cît și popoarelor care luptă pentru scuturarea jugului colonialist.

Poporul român — așa cum a făcut-o atît de cald și de spontan, de unanim și de hotărît, populația Capitalei, joi, — își exprimă întreaga sa adeziune la ideile, la punctele de vedere formulate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în cursul acestei vizite istorice, dînd astfel expresie a atașamentului său față de permanenta preocupare a partidului și statului nostru pentru a-și spori contribuția la cauza păcii și progresului în întreaga lume.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

rești — nemaiavînd răbdarea să aștepte primăvara (cu capriciile ei naturale) au sădit o promoție întreagă de flori artificiale.

Închiși în mașină, asudați și înrăiți, cu urechile bubuind de-atîta înălțime, doi oameni mi-au arătat, fără să vrea, întreaga nimicnicie a unei civilizații aspirate cu forța, din rezumate.

Mi s-a părut chiar că ei cei ce nu consumă decît miros de benzină arsă, dacă ar fi deschis ușa mașinii, ei ar fi căzut jos, fulgerați, de aerul de care s-au dezvățat.

Într-adevăr, aerul era nebunesc.

PENTRU ALEȘI?

Parcă ne lămurisem că literatura nu se adresează și nu trebuie să se adreseze unui cerc restrins de aleși. Atunci? De ce sînt puse emisiunile de „cronică literară" ca și alte emisiuni literare pe programul doi al televiziunii? Crede cel care face programele că în Moldova, Oltenia și Transilvania oamenii nu știu ce e aceea literatură? Curios lucru: despre romanul „Marele singuratic" al lui Marin Preda (mare scriitor **român**, iar nu... **bucureștean**) s-a vorbit la televizor pînă ici la Chitila, în vreme ce o tinără care cînta era vizionată amplu, la nivel național.

Una din două: ori nu e bună literatura, și — atunci nu merită să fie dată pe nici un program, ori dacă o acceptăm — să-i dăm ce e al ei, pe primul program al televiziunii.

Literatura n-are ce căuta într-un ecran restrîns de aleși

DIN NOU, MASACRU

Un nou măcel pe șoseaua Ploiești-Brașov. Și din nou victimele sînt copacii. Frumoasa și blînda cale care duce spre munte e plină de sîngele dulce al copacilor împrimăvărați care nu au cum să se apere.

Ce ar face, cum s-ar comparta curajoșii tăietori de lemne dacă arborii ar avea și ei topoare și ar începe să răspundă?

O șosea frumoasă nu e o simplă pîrtie de asfalt între două puncte. Ea există în sine. Ea are farmecul ei, vraja ei, umbra ei. Tăierea ori scoaterea din pămînt a copacilor constituie de fapt, un gest de unilaterală și stupidă agresiune împotriva noastră, a celor ce călătorim. (Adică a tuturor !).

Eu mă simt de pe acum crestat de toporul care face ravagii pe Valea Prahovei. Mi-ar place să nu fiu singur.

„AL NOSTRU"

La o șezătoare, la Zărnești, în județul Brașov, ca invitat al revistelor **Tribuna** și **Astra** aud pe un bătrîn — Clinciu Gheorghe — veteran al Mărășeștilor, cerîndu-le scriitorilor „o poezie care să îmbărbăteze poporul". Bătrînul ține un mic discurs și ridică sala în picioare, cînd îi place vreun vers din cele citite zice: „da, e ca în domnul poet Goga al nostru".

Nu-mi dau seama dacă el știe că Goga a murit, dar mă impresionează că el zice „Goga al nostru", deși Goga ar fi putut fi revendicat mai degrabă de scriitori decît de ascultători.

Și totuși Gheorghe Clinciu are dreptate. Octavian Goga e mai mult al oamenilor decît al literaților.

Bătrînul vorbește despre Goga, hotărît și posesiv și pătimaș, ca despre pămînt.

BARIERELE

De cîte ori nu ne-am enervat noi toți că bariera ne-a fost pusă cu mult înainte de sosirea trenului? Cel care o pune are însă o explicație plauzabilă și de bun simț. El zice: „Tovarășe, asta e dispoziția! Mai bine din timp, decît accidentu' ! Eu n-o ridic poa' să fie tata".

Pînă la construirea unor nivele noi, pentru mașini, avem de luptat cu acești oameni (cinstiți, la urma-urmei) care din prea mare teamă de tren și de șefii ierarhici perturbă în mod constant circulația.

Este evident că unii dintre noi ar prefera să lase trenul să aștepte, să vadă și el ce e bariera. Ceea ce e, pentru moment, imposibil și dizgrațios.

Dar acești paznici de bariere ne scot din sărite pe toți. Cîștigăm timp fugind armonios pe drum, evitînd gîtuirile de circulație din orașe, sîntem atenți să nu facem accidente și, deodată, în fața ochilor — bariera. Nu necesitatea ei ca atare o contestă toți călătorii ci excesul de zel al paznicilor.

Mai deunăzi, lîngă Pitești, un șofer de autocamion, enervat că trenul nu vine, a luat bariera în bot și dus a fost. E drept că imediat (de spaima gestului făcut, probabil) a comis un accident; dar bariera nu trebuie pusă decît cu o logică și dintr-o necesitate.

Altfel, unii șoferi temperamentali ajung să urască trenurile.

CINE E MONA LISA

De-atît preț, „Mona Lisa" va ajunge în curînd să determine înființarea unui Minister al Mona Lisei, cu adjuncți și cu directori generali, cu secretare și cu portari, cu birouri și cu purtători de cuvînt.

Importante și mereu mai numeroase forțe polițienești vor fi masate în jurul tabloului, pentru a-l apăra de răufăcători care și ei, la rîndul lor, se vor dezvolta din multe puncte de vedere. Nu un bandit de tip „Secolul XIX" ar putea constitui un pericol real pentru oficialitatea grupată în jurul Mona Lisei.

Și poate că, într-o zi, tabloul va fi iar furat și iarăși găsit. Și forțele pro, ca și forțele contra vor spori, se vor naște grupări extremiste și într-o parte și într-o alta, unii cerînd exterminarea tabloului, alții pedeapsa cu moartea pentru hoți.

Băncile lumii vor geme de „acțiuni Mona Lisa", paza va spori, mijloacele de apărare se vor rafina, pînă la urmă n-ar fi exclus ca Mona Lisa să fie izolată realmente de toată lumea, închisă într-o ermetică trezorerie și astfel conservată.

Mi se pare că ar fi de pe acum timpul. Cine s-a mai uitat în ultimele decenii la Mona Lisa ca la un tablou?

De-atîta preț, fața enigmatică a Giocondei e confundată azi de ochii noștri orbi, ba cu fața șefului poliției care-o păzește, ba cu fața șefului bandiților care-o rîvnesc.

Nimeni nu mai știe care e, de fapt, Mona Lisa. Unii păzesc iar alții uzurpă o stafie.

CRAINICII SPORTIVI

Avem puțini cronicari sportivi într-adevăr buni. Unul e Cristian Țopescu. Altul... încerc. Nu prea mai sînt, în rest. Unii au voce, alții sînt inteligenți, alții au ritm, dar un crainic sportiv de clasă găsești greu. Ce s-ar putea face?

Poate o scurtă școală de crainici sportivi, poate un alt sistem de promovare. Deocamdată urechile noastre suferă. Ba au prea mult accent local, ba sînt incolori.

Eu cred că și Țopescu ar progresa dacă ar avea în jurul lui — poate chiar dacă el ar promova — crainici de bună respirație și voce clară.

Deocamdată, vorba unuia dintre ei „formația din Ploiești, se stringe ca un arici în apărare".

Și asta spus serios, ca o rugăciune.

PSIHOPUBLICITATE

CAM

Omul de azi — obosit de tehnică — nu mai are încredere deplină în ceea ce vede și aude. O îndoială s-a strecurat în cuvintele lui.

O, fericite veacuri trecute! Cînd spunea un cuvînt omul era aproape ridicol (de ce zic „aproape" dacă nu tot din aceeași nesiguranță?) de stăpîn pe sine. De multe ori, nu-i ieșea lui ce zicea, dar asta e altă poveste. Cuvintele aveau atunci înțelesuri precise și imperturbabile. Dormea cîte un cuvînt secole de-a rîndul în cușca foarte confortabilă a cîte unui singur înțeles.

Dar azi?

Azi e posibil să-l auzim pe om relativizînd totul pînă la exasperare, relativizînd și luîndu-și măsuri de precauție, pînă acolo încît, nu de mult, cineva dădea următorul anunț: *„Pierdut cățel CAM* (sublinierea noastră) *maro"*.

Ei, cine a înțeles cum era cățelul?

Adrian PĂUNESCU

Contemporani cu noi

CUM AM REDESCOPERIT CIȘMIGIUL

Alexandrina Predescu

Îmi place Cișmigiul, dintotdeauna. Trec însă rareori, pa aleile lui. Mi se pare că-l cunosc. Sau mi se părea. Într-o dimineață, l-am străbătut de-a lungul și de-a latul. Poate n-o să mă credeți, dar l-am redescoperit. Nu pot pune secretul acestei revelații doar pe seama unei sensibilități deosebite, stîrnite de limpezimea, de prospețimea unei zile de primăvară. Am redescoperit bătrînul Cișmigiu fiindcă cineva mi-a dezvăluit frumusețí neștiute, neobservate sau observate cu ochi grăbit...

Ideea că șeful parcului Cișmigiu e o femeie, mi-a plăcut. Am socotit că e o funcție în care o femeie se poate descurca admirabil. Tehniciana horticolă **ALEXANDRINA PREDESCU**, fiindcă despre dînsa e vorba, mi-a confirmat mi-a întărit această părere. Ne plimbăm, ne oprim îmi povestește, mă invită să privesc atentă și eu aș merge așa ore întregi, de dragul de a vedea arborii și florile, așa cum îi vede ea.

— Nu-mi dau seama, spun eu, după o tăcere mai îndelungată, ce vă place mai mult în această profesie?

Alexandrina Predescu mă privește ușor contrariată:

— Îmi place totul și fiecare lucru în parte. De pildă, marele platan lîngă care ne aflăm, prietenul meu în fiecare anotimp, frasinii cu bogatele lor coroane, sau ghioceii și violetele, atît de fragede și atît de plăcut mirositoare sau florile albe și roșii de heleborus, sau ghemotoacele acelea de flori mov, roz, roșu ale aubretiei sau...

— În primăvara aceasta, ce vă place mai mult?

— Două locuri care suferă mari transformări: fostul colț zoologic și intrarea dinspre Știrbei Vodă.

— Vă atrag prin răspunderea mare pe care o aveți în realizarea lor?

— Aș spune prin răspunderea în a le crea. Fiindcă partea de creație este aceea care mă atrage în mod deosebit.

În sfîrșit, un punct cîștigat. Alexandrinei Predescu îi place să creeze covoare de verdeață și flori, minuind cu talent forme și culori, contraste și armonii.

— Ce veți crea deci, în aceste locuri?

— Colțul zoologic va fi transformat într-un colț al plantelor perene. Plantele, dintre care multe rezistente în condiții de umbră, își vor alterna podoabele în fiecare anotimp, de la ghiocei, violete, primule, ciubotica cucului, heleborus pînă la aubretia, polygonum affine (plantă pitică cu flori roșii cu alb, care va crește în jurul lacului), ligularia (plantă specifică de apă), clopoței roșii, care cresc la umbră și lîngă apă etc. Insulele vor avea o vegetație decorativă, mai ales prin culori. La intrarea dinspre Știrbei Vodă pînă la izvorul Eminescu apare un alpinet, cu floră specifică zonei muntoase, cu o grădină de piatră, cu plante perene.

— Aceste două locuri vor căpăta un anumit caracter în ambianța Cișmigiului. Sînt vlăstarele sale cele mai tinere. Planurile vă aparțin?

— Da.

— Apariția acestei mici dar foarte cochete florării în mijlocul colțului ce va deveni al plantelor perene este de mare efect și de mare utilitate pentru cetățean. Aș zice că e o expoziție, nu numai o florărie.

— Mă bucur, sincer mă bucur că mica noastră florărie place vizitatorilor. Vă pot dezvălui și un gînd de viitor. Va apare aici, în apropiere și o grădină de prezentare a plantelor ce vor fi puse la dispoziția publicului, în pepiniere.

— O expoflora în miniatură?

— Dacă vreți..

— Știu, de altfel, că ați fost una dintre principalele creatoare ale aranjamentului Expoflorei de anul trecut. O muncă extraordinară, nu?

— Extraordinară, fiindcă îți cerea într-adevăr să creezi frumusețe, îmbinînd atîtea frumusețí...

— Azi ați crea poate, un altfel de Cișmigiu. Unele colțuri vă vor aparține. Dar de ce admirați, ca specialistă, Cișmigiul?

— Pentru tradiția sa, pentru caracterul său de mică grădină botanică, cu specii foarte valoroase, pentru ingenioasa sa concepție.

— Un horticultor e un artist?

— Ar trebui să fie. Nici n-ar putea să-și facă meseria rămînînd doar un tehnician, ignorînd forma, culoarea, parfumul, ambianța în care cresc arborii și florile. Prin-pe-ea devine un mijloc folosit artistic pentru a sugera, a încinta, a destinde.

Probabil că acest gînd intim al horticultoarei, această credință a ei m-au determinat să redescopăr Cișmigiul și limbajul frumusețí florilor.

Lucia MANOLESCU

CALITATE ȘI INIȚIATIVĂ

URMARE DIN PAG. 1

marketing, că această concepție a directorului general a imprimat întregului colectiv al centralei tendința de a sta în permanență **CU FAȚA SPRE CUMPĂRĂTORI".** Modalitățile? Sondarea atentă a cererilor cetățenilor, eforturi spre diversificarea gamei de produse, oferirea unor articole în serii mici. Este una dintre explicațiile succesului magazinului „Gioconda" care desface zilnic cantități duble de produse față de alte magazine similare, dar și al rezultatelor economice obținute de majoritatea întreprinderilor subordonate centralei.

INTERESANTĂ este în această privință, **„explozia" sortimentală în domeniul fabricării CRAVATELOR.** Dacă pînă de curînd atît creația cît și producția acestor anexe vestimentare erau, în țara noastră, foarte modeste, astăzi s-a ajuns ca cravatele de fabricație internă să fie cerute în Franța și Anglia, țări cu veche tradiție în fabricarea articolelor de modă. Cum? Printr-o lăudabilă ambiție a oamenilor de a dovedi că și la noi există creatori de modele cu nimic mai prejos decît alții, că potențialul nostru productiv a devenit astăzi apt și pentru realizarea unor asemenea articole migăloase și de serii reduse. **Iar acum, concomitent cu apariția modei pariziene a cravatelor în garderoba feminină, la fabricile „Select", „Mătasea Populară" și „Garofița" a și început fabricația acestor articole inedite.**

ACEASTĂ SENSIBILIZARE față de nou și modern, indispensabilă unei ramuri industriale puternic influențată de cerințele modei, se face observată în întreaga gamă sortimentală. Se cunoaște, bunăoară, **monotonia „clasică" a căptușelilor folosite la confecții, CĂPTUȘELI** care se mărgineau în cel mai bun caz la 3—4 sortimente. De curînd Centrala industrială a mătăsii a organizat în sala de expoziții a Ministerului Industriei Ușoare expunerea întregii game de căptușeli realizată în întreprinderile ei: o colecție de peste 100 tipuri în care obișnuitele căptușeli uni sînt în minoritate față de cele imprimate, în carouri, în dungulițe etc. După cum, rod al creației specialiștilor din fabricile sectorului, în curînd vor apare pe piață fulgarine imprimate, foarte căutate de cetățeni.

ÎNTR-UNA din încăperile frumoasei clădiri a Centralei din nu mai puțin cochetul cartier Drumul Taberei am putut admira, în toată varietatea lor, și **NOILE MODELE DE STOFE DE MOBILĂ** create în patru fabrici diferite din sectorul mătăsii. Este cunoscută penuria de stofe de mobilă de care s-au plîns ani în șir combinatele de industrializare a lemnului și cumpărătorii. **De la 3—4 articole cu care și-a început activitatea, în noua fabrică bucureșteană de stofe de mobilă s-au realizat din 1965 și pînă în prezent peste 200 de sortimente, dintre care 40 sînt în producția curentă.** Inginerul **GH. BARNA,** directorul fabricii ne-a fost ghid printre exponate și mărturisim că dacă am fi fost puși în situația să optăm pentru un anumit sortiment de stofă cu care să decorăm interiorul am fi avut o **sarcină mai mult decît dificilă.**

— Problema ce se pune pentru noi, de loc ușoară, ne spunea inginerul Barna, **este de a asigura o stofă adecvată pentru fiecare tip de mobilă, începînd cu cele de stil clasic și terminînd cu sortimentele ce au un specific național. Creatorii noștri au mult de lucru pentru a răspunde tuturor acestor necesități. Tovarășa Valeria Ghețu, unul din creatorii noștri cei mai valoroși, absolventă a Institutului de arte plastice, a întreprins, de exemplu o lungă călătorie de studii în Vrancea pentru a descoperi noi modele folclorice adaptabile stofelor de mobilă. S-a întors cu „tolba plină", rezultatele acestui studiu fiind prezentate într-o expoziție personală organizată la Institutul de creație industrială dar la fel de vizibile în noile tipuri de stofe de mobilă create, stilizări inspirate ale scoarțelor țărănești.**

— Și totuși, cum vă explicați că mai sînt producători de mobilă încă nemulțumiți de varietatea sortimentelor ce le oferiți?

— Deși nu ne este comod, consider acest proces ca firesc. Exigențele cresc continuu și probabil că și atunci cînd vom putea livra de două ori mai multe sortimente ca pînă în prezent (viitoarea fabrică aflată în construcție la Gheorghieni ne apropie de acest obiectiv) tot se vor găsi nemulțumiți. Este și aceasta o condiție a progresului..

FACEM CUNOȘTINȚĂ cu un unicat cu totul inedit, care ne trezește imediat interesul: **o porțiune din viitoarea cortină a noului Național bucureștean.** Se pare că toată puterea de creație, tot talentul și imaginația specialiștilor fabricii s-au concentrat în acest produs situat la granița dintre industrie și artă. Un amănunt „picant": **CORTINA e țesută cu fire de aur pur,** pentru a se asigura continua sa prospețime și strălucire.

— Nu e singurul unicat cu care ne mîndrim — ne informează directorul fabricii. **Cînd s-a construit Intercontinentalul era vorba inițial ca draperiile, stofele de mobilă să se procure din import. N-am putut fi de acord cu aceasta și ne-am mobilizat toate forțele pentru a dovedi că putem face cel puțin la fel de bine ca alții aceste articole. Și am reușit pe deplin să satisfacem toate pretențiile arhitecților. Astăzi o seamă de produse ce au fost create pentru dotarea marelui hotel au intrat în producția noastră de serie.**

NE TERMINAM investigația noastră în plăcutul domeniu al mătăsii la agreatul magazin „Gioconda". În vitrină, o noutate: un sortiment larg de papioane imprimate, ultima modă în materie. În standul cu țesături, o grămadă de noutăți. Este ziua fabricii „Select" care își prezintă ultimele creații. Va urma în curînd ziua fabricii „Mătasea populară" și apoi a altor întreprinderi. E o inițiativă interesantă menită a scoate fabricile din anonimat, de a da o nouă greutate prestigiului mărcii de întreprindere. Luminoasă, Gioconda bucureșteană suride în sute de nuanțe policrome țesute în mătase.

Paul MARIAN

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Cu telefericul — Emanoil DUMITRESCU — Techirghiol

Valea Simbetei — Foto: Schwab FREDERIC — Brașov

Monolog interior despre...

ÎNTREBĂRI

de Victor BÎRLĂDEANU

Există, cum am arătat cîndva la această rubrică, o subtilă și complexă pedagogie a răspunsurilor. Un cititor îmi atrage atenția — și îi dau perfectă dreptate — că există însă și o autentică pedagogie a întrebărilor. *Nu e vorba, precizez, de întrebările cu caracter didactic prin mijlocirea cărora dascălul caută să aprecieze cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite de elevii săi. Mă refer — și, după cîte am înțeles, gîndurile cititorului în aceeași direcție se îndreaptă — la întrebările care ne ajută să descifrăm, să scoatem la iveală, să luminăm universul de preocupări, de convingeri, de sentimente ale adolescenților sau tinerilor cărora avem îndatorirea — în calitate fie de părinți, fie de educatori — să le călăuzim pașii pe drumurile vieții.*

Nu o dată mi-a fost dat să aud din partea unor părinți care au constatat cu amărăciune că odrasla lor a alunecat pe panta anumitor fapte antisociale: „Am fost prea ocupat, n-am avut timp să-l întreb cum își petrecea orele cînd lipsea de acasă, cine-i sînt prietenii, pe ce își cheltuia banii pe care mi-i cerea !".

Firește, și acestea erau întrebări care trebuiau puse, dar nu numai ele. Cunosc părinți care au pus asiduu asemenea întrebări, dar au avut ulterior surpriza să afle că răspunsurile primite fuseseră tot atîtea neadevăruri. Căci grava lor eroare constă în faptul că s-au limitat la aspectele exterioare, că n-au încercat să pătrundă dincolo de crusta, uneori înșelătoare, a aparențelor, că nu s-au străduit să statornicească între ei și fiul sau fiica lor acea punte țesută din fire invizibile, dar atît de trainice, care poartă numele simplu și adînc uman de sinceritate. O punte pe care întrebările și răspunsurile circulă nestingherit și firesc, deoarece substratul ei este dialogul.

De altminteri, educația zilelor noastre nici nu mai poate fi concepută — indiferent de mediul unde se efectuează, în familie sau în școală — în afara dialogului.

Căldura comunicării între generații nu este cum își mai închipuie, din păcate, unii părinți, un dat obligatoriu, un rod automat al vieții de familie: nu, ea se cere creată și întreținută cu grijă și tact pedagogic tot timpul. Și aici un rol esențial îl joacă întrebările — cele mai felurite întrebări, dar mai ales cele referitoare la opiniile tînărului cu privire la problemele concrete ale relațiilor cu cei din jurul său, la fenomenele sociale și morale pe care se simte tot mai mult îndrituit să le aprecieze și să le judece. Prin gama largă și subtilă a întrebărilor — care, însă, nu trebuie să capete nici o clipă aspectul insidios și rebarbativ al unui interogatoriu — părintele sau educatorul își poate exercita, cu bun simț, înțelepciune, spirit comprehensiv, înriurirea sa formativă, poate dirija dialogul în așa fel încît răspunsurile juste să pară că izvorăsc nemijlocit din experiența și gîndirea tînărului.

Timpul pe care îl consacrăm dialogului cu adolescenții, cu tinerii, cu cei pe care avem menirea să-i modelăm, nu trebuie considerat în nici un caz un lux, pe care să ni-l îngăduim numai „între picături". Este partea cea mai rentabilă din timpul nostru.

INSULA LUI EMPEDOCLE

de Octavian PALER

Conul Etnei mi-a adus aminte de Empedocle, filosoful din Akragas (Agrigento), dispărut in craterul vulcanului, care considera că baza tuturor fenomenelor naturii o constituie patru elemente : apa, focul, pămintul şi aerul.

1. APA

O insulă e un univers închis, cu o sursă proprie de energie şi de viaţă, reträindu-şi ereditatea ca arborii. Drumurile sale se lovesc de ţărm şi ricoşează spre interior. Legăturile obişnuite cu lumea se intrerup şi se nasc altele, după alte legi. Experienţe sufleteşti repetate succesiv, în cerc închis, se decantează pînă la urmă în tradiţii severe pe care nimeni nu le poate nesocoti fără pedeapsa de a se simţi străin între ai săi.

Pentru unele insule, marea e numai singurătatea care le-a obligat să trăiască despărţite de restul lumii. E cazul Sardiniei. Locuitorii ei tind să fugă de ţărm, s-au retras în munţi ori pe podişurile pietroase ca şi cum apa le-ar produce o stare de panică. Aproape orice opuscul turistic se simte dator să explice că adevăraţii sarzi nu sînt nici marinari, nici pescari. Ei lasă în seama genovezilor grija să vină şi să pescuiască tonul din vecinătatea coastelor insulei iar napolitanilor grija să prepare faimoasele sardele. Poate că autarhia sensibilităţii sarde e un rezultat firesc al vremurilor cînd ţărmul însemna teama de galerele cartagineze. Insula a uitat de invadatori dar nu şi-a uitat reflexul de animal retractil. Cu rare excepţii, coasta pare să fie indiferentă la influenţe şi tentaţii exterioare ; s-ar zice că nimic din ceea ce se întîmplă extra muros nu interesează sufletul păstorilor învăţaţi să umble între naştere şi moarte pe aceleaşi drumuri ca şi părinţii lor. Sicilia, dimpotrivă, e hipnotizată de apă, se refugiază parcă de propriul ei pămînt, se aglomerează pe ţărm, foarte populat în comparaţie cu zona din interior. Singurătatea Siciliei e centrifugă. Cea a Sardiniei, centripetă. Un sard mutat la Roma e o raritate. În schimb, mii de sicilieni, risipiţi prin toată Italia, îşi visează insula natală ca pe o corabie pierdută a copilăriei. Marea îi fascinează ca ochii de cobră neagră dar doare dacă o traversează. Arborii de umbră din amintiri cresc mai departe, îşi adaugă în fiecare an un inel de virstă nou ca şi cum ar fi cei adevăraţi, rodesc după legile ştiute din Sicilia, îmbătrînesc împreună cu cei plecaţi, o otravă dulce urcă din rădăcini, aceleaşi seminţe se risipesc în vînt... Insula aceasta arsă de soarele meridional unde natura a rămas fidelă modelelor eterne ca în Grecia păstrează în captivitate sufletele tuturor celor care au părăsit-o... „Ho dimenticato il mare, la grave / conchiglia soffiata dai pastori siciliani", scrie Quasimodo pretinzînd că a uitat totul, însă lectura radioscopică a versului descoperă cărările tainice pe care gîndurile poetului născut la Siracuza se întorc de cîte ori pot din Lombardia confortabilă în acest sud obosit, „Oh, il sud e stanco"... Sicilia reconstituie astfel o mişcare arhetipală a vieţii, mai întîi mirajul chinuitor spre altceva, apoi, adesea, o incurabilă nostalgie pentru ceea ce am pierdut cu prea grăbită uşurinţă.

Îmi închipuisem, nu ştiu de ce, că marea care scaldă ţărmul sicilian trebuie să fie de un albastru infantil, lejer, acomodat cu nimfele graţioase mobilizate de mitologie în aceste locuri. Legendele sînt însă mai ocrotite în marea napolitană ; cea a Siciliei se clatină în ritmul de cantilenă al versului lui Cesare Pavese : „Hai viso di pietra scolpita, / Sei venuta dal mare"... *În subsolul coastei se află straturi compacte de calcar provenit din corali, crustacee şi scoici. Un adevărat cimitir marin. Uscatul şi-a luat revanşa pentru scheletele corăbiilor feniciene şi romane înecate pe fundul mării... Între localităţi şi ziduri de temple vechi ruinate apar plantaţii de portocali, boschete de iederă, arbuşti de ficus, agave ornamentale, garduri vii de lămîi. În spatele unor biserici cum e San Giovanni degli Eremiti din Palermo, ridicată de normanzi, (prin calcar, marea defunctă a ajuns în construcţiile oraşului !) pasul alunecă în grădini abisale. Treptat, negrul chiparoşilor se destinde în migdali. Plutesc arome de oleandri, de mirt şi fistic, de luminiţa nopţii, o mixtură savantă de parfum şi culoare îţi obosesc simţurile. E o obsesie vegetală, de luxură horticolă care vrea să ascundă ce ? Patima florilor e aici aproape un viciu. Cine cunoaşte doar coasta siciliană cu aerul ei sărat, acidulat de citrice, intoxicat de parfumurile florei cărnoase, pleacă din insulă cu o impresie olfactivă de seră caldă şi nu va înţelege de ce don Gesualdo, eroul lui Verga, spune că fructul portocalului e aur şi sînge, ceea ce după el e acelaşi lucru. Lîngă marea ce-şi repeta nepăsătoare ceremonialul, ţărmul mi-a părut un mod al insulei de a se automistifica, uşor frivol, prin visuri exotice. Gîndul venea probabil din intuiţia că inima Siciliei arată altfel şi deci din neputinţa de a vedea în micile edenuri tropicale altceva decît grădini-droguri ce secretă o tristeţe imponderabilă sub masca lor de beţie trucată. Căci, în fond, maxima nenorocire nu e durerea acută. Durerea are cel puţin gravitaţia unei planete îndoliate, îţi dă măcar certitudinea unei suferinţe, pe cînd tristeţea fericirilor simulate e a derivei întîmplătoare, a sensului atrofiat şi a victoriei lipsei de sens.*

Sau, poate, greşeam. Portocalii rîdeau în soare ; cum izbutesc să crească atît de curaţi şi de copilăroşi ? Puteam să-l ignor pe don Gesualdo, să-l consider ficţiune livrescă fără nici o contingenţă cu vegetaţia exuberantă. Marea era saturată de lumină, „il mare, la grave conchiglia soffiata dai pastori siciliani"... *Felul în care o priveau localnicii m-a determinat să cred că ea nu e numai un decor reconfortant de jur împrejurul Siciliei, ci încorporează sensuri mai adînci, posibilitatea acestui pămînt aspru şi sărac de a se farda vegetal la ţărm, de a-şi hrăni cîntecele cu albastru melancolic (cerul său e prea decolorat), dreptul la vis, la iluzii, drumurile care pleacă din insulă sul continente, expresie tulburătoare în gura unor oameni ce trăiesc cu sentimentul că Europa e undeva departe, distanţele avînd cu totul altă identitate pe harta lor sufletească...*

Dar sicilienii nu sînt nici ei navigatori. Sînt doar pescari. Diferenţa e esenţială. Ei n-au setea de larg a popoarelor de navigatori. Sînt mai degrabă sedentari. M-am regăsit moral în legătura lor inalterabilă cu strada unde locuiesc ori au locuit cîndva, cu drumurile spre mormintele părinţilor. Pescarii din Aci Trezza susţin că a existat într-adevăr o familie Malavoglia *şi că „un signore di Catania" a descris-o într-o carte, tipărită spre a fi vîndută (!),* „Io comprò anche nel continente"... *Nimeni nu va tămădui albastrul amăgitor din privirea sicilianului, totuşi el preferă să întreprindă călătorii fantastice reparînd pe plajă ochiurile rupte ale năvodului sau potolindu-şi foamea cu polipi fierţi. Pămîntul sicilian îi dă singurul echilibru real. Himerele temperamentului hispanic s-au altoit aici pe circumspecţia greacă. Exodurile nu contrazic acest caracter. În sensibilitatea celor plecaţi insula rămîne o cicatrice deschisă, arsă de soare, care-i doare pînă la moarte. Sicilienii refac astfel simbolul lui Ulysse.*

La Londra, un concurs pentru cele mai frumoase fetiţe din Anglia, a fost cîştigat de Jeanette Kenny, în vîrstă de 5 ani. Ea primeşte tradiţionala felicitare din partea tînărului Adam Garrat (6 ani). În stînga a doua clasată, Alison Nedworth (5 ani).

De pretutindeni

O EXPERIENŢĂ neobişnuită a făcut o expediţie biologico-medicală de oameni de ştiinţă sovietici în R.S.S. Tadjică. Ei au transportat în zonele alpine ale Pamirului sute de cobai pentru a studia reacţia lor la altitudini în jur de 6 000 m. deasupra nivelului mării.

UN ORIGINAL sistem automat va permite localizarea diferitelor unităţi ale flotei comerciale ale Uniunii Sovietice. Această reţea priveşte toate mările şi toate oceanele, 17 mesagerii maritime şi 1 500 de vase. Bineînţeles, recordul se datorează unor instalaţii electronice.

LA MÜNCHEN funcţionează un serviciu telefonic gratuit, denumit S.O.S. pentru şcolari, instituit de către Oficiul municipal al tineretului. Apelînd la acest serviciu părinţii sau elevii care au suferit un eşec la examen sau au luat o notă proastă la vreo materie primesc anumite îndrumări care să le ridice moralul. Scopul acestui S.O.S. pentru elevi este acela de a-i orienta în aşa fel pe tineri încît aceştia, în urma unui insucces, să nu se descurajeze şi să nu întrerupă brusc studiile, abandonîndu-le ca urmare a unei depresiuni psihice.

O ÎNTREPRINDERE din Houston (Texas) a realizat o lampă, care se aprinde sau se stinge prin simpla atingere a unui punct a suprafeţei ei. Acest nou sistem de iluminare se bazează pe proprietatea pe care o au materiile plastice acrilice (plexiglas) de a înmagazina electricitate statică. Un dispozitiv electric special controlează în mod permanent, variaţiile cîmpului electric. Orice schimbare, provocată, de pildă, de atingerea mîinii, este suficientă pentru a tăia sau a restabili contactul.

Mister Gene Darcy s-a specializat în a pune la licitaţie „felii" din nasul celebre. Printre giganţii plasaţi cu bucăţica se numără „Queen Elisabeth" şi „Normandie" ; printre clienţi, Dean Martin — care a cumpărat un corn de os cu iniţialele în aur Q.M. din care i se sună orele de masă; Sinatra — un vas de gheaţă pe care e scris „numai pentru uzul reginei" (450 dolari) ; scriitorul Arthur Miller care a luat timona ce acum reglează un joc de apă din parcul său; Sophia Loren, — care a cumpărat un serviciu de 216 pahare de cristal. Elicea însă a fost cam greu de plasat. Ea cîntăreşte nici mai mult nici mai puţin decît treizecişicinci de tone... dar genialul negustor a topit-o şi a transformat-o în patru milioane de medalioane suvenir, pe care le-a vîndut apoi cu doi dolari bucata. „Nu ştiţi pe cineva amator de o bucăţică de transatlantic ?"

Aceasta carte a lui Charles Dickens costă 3 600 lire sterline. Este preţul cu care a fost vîndută la o licitaţie. Volumul are numeroase adnotări făcute de autor.

PENTRU elegantele femei africane un farmacist din Dakar a preparat cîteva produse cosmetice adaptate la pigmentaţia închisă, specifică a pielii acestora. Iată şi cîteva din produsele sale cele mai căutate : ruj de buze maron şi ruj bleu special destinate femeilor din Mauritania.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

FIRE ÎNCURCATE

Nicolae LUPU

Dintotdeauna experţii şi criticii au pus în discuţie valoarea de document a memoriilor, ajungînd de multe ori la concluzia că chiar dacă nu tot ce se inserează în asemenea producţii poate fi luat ad-litteram, ceva mărturii tot se adună pentru a lărgi orizontul cunoaşterii ulterioare a evenimentelor. În ultimul timp însă chiar şi validitatea acestei concluzii elastice este pusă în discuţie de tendinţa dezvăluită public de a literaturiza evenimentele prin intermediul memoriilor în asemenea măsură încît cititorilor le rămîne să savureze doar morala fabulei, răpindu-li-se senzaţia că devin cumva părtaşi ai unor fapte în trecut confidenţiale.

Recent, o publicaţie franceză a dezvăluit un detaliu controversat cu privire la cartea memorialistică a lui André Malraux despre ultima sa întîlnire cu generalul de Gaulle. Autorul relatează astfel momentul despărţirii de marele om politic: „Ajungem în faţa intrării. Generalul ne întinde mîna şi ridicîndu-şi ochii spre primele stele care apăruseră printr-o mare spărtură de nori spune: «Ele îmi confirmă lipsa de semnificaţie a lucrurilor». Noaptea se lasă. Noaptea care nu cunoaşte istoria". Dar memorialistica o cunoaşte ? Întîmplarea a făcut ca la această întrevedere să se afle de faţă ambasadorul francez la Londra, Geoffroy de Courcel, care după apariţia cărţii a declarat unor cunoscuţi: „Cum a putut André Malraux să vadă stele? Convorbirea sa cu generalul a avut loc dimineaţa şi noi am plecat imediat după masa de prînz, aproape de ora trei". Dacă stelele nu erau stele ce se poate spune despre remarcile consemnate? Ziaristul care relatează această întîmplare este de părere că mărturia istorică va reţine „mai degrabă stelele văzute de Malraux decît punerea la punct a ambasadorului".

Tot în Franţa este în curs o amplă discuţie în jurul cărţii anonime „Memoriile unui preşedinte", care, de-a lungul a patru sute de pagini, înregistrează dezvăluirile postume ale unui fost preşedinte de consiliu. Ele ar fi ajuns să fie date publicităţii, după cum se arată în prefaţă, în urma descoperirii manuscrisului de către nepoata autorului, într-o cutie de ciocolată, ascunsă într-un sertar. În afara elementelor mai mult sau mai puţin senzaţionale cuprinse în memorii, presa se ocupă de elucidarea identităţii misteriosului autor. Se alcătuiesc liste cu nume probabile, se procedează prin eliminare şi tot nu s-a ajuns la un răspuns ferm. Cronicarul ziarului „Le Figaro", oprindu-se asupra faptului că memoriile cuprind o serie de inadvertenţe, printre altele comentarea unor evenimente petrecute, conform datelor oferite de editură, după ce necunoscutul autor murise, se întreabă dacă nu cumva cartea a avut şi alţi autori care trăiesc sau dacă ea nu este de-a dreptul scrisă de unul din cei nouă publicişti pe care îi enumeră şi care preferă ficţiunea memorialistică pentru a-şi plasa propriile lor dezvăluiri şi consideraţii. Procedeul a fost folosit de o manieră inversă în urmă cu cîţiva ani în Statele Unite, cînd un fost înalt diplomat şi-a plasat memoriile sub forma unui roman construit cu elemente reale, din care ficţiune era doar pretextul de a fi o creaţie literară ce ar avea doar corespondenţe întîmplătoare cu personaje şi evenimente petrecute în realitate.

Indiferent de procedeu, se scontează pe un mare succes de casă. Şi evident publicul se va distra. Istoricii însă vor rămîne ca întotdeauna perplecşi întrebîndu-se cărei mărturii i se va putea acorda calificativul de document real. Oricum, o mărturie despre cum au fost oamenii acestor vremi, sau ce au crezut ei despre ei tot va rămîne.

CEI MAI...

James Chasse (30 de ani) din New York este unul dintre cei mai graşi oameni din lume. Cu puţin timp în urmă el cîntărea 302 kilograme, dar după o cură serioasă de slăbire a ajuns la 224 kg şi doreşte să mai slăbească. Cu şase luni în urmă el folosea o curea cu un diametru de 2,50 metri iar acum a ajuns la un diametru de „numai" 1,60 m.

Giovanni Licastro, în vîrstă de 35 de ani, locuieşte în oraşul Torre Faró (Italia). Pînă la vîrsta de 20 de ani, el a avut o greutate normală, apoi a intervenit o dereglare hormonală care l-a adus la greutatea de 218 kilograme. Toate eforturile făcute de medicii de specialitate pentru a-i reduce greutatea n-au avut nici un rezultat.

Pînă nu de mult „campion" necontestat al celor mai graşi bărbaţi din Anglia, Arthur Armitage (41 ani) a pierdut acest titlu, însă de bună voie... El cîntărea, peste 254 kilograme (fotografia de deasupra). Sub îndrumarea unui medic, a început o serioasă cură de slăbire. Încet, încet, acceptînd un regim sever, a ajuns după un an de zile, la greutatea de 152 kilograme şi doreşte să slăbească şi mai mult.

PRIETENUL PATRUPED

Ringo împreună cu stăpîna sa

După şapte zile de la despărţirea de cea care l-a crescut, un ciine lup parcurge 100 km spre a ajunge din nou acasă.

Într-o bună zi, Mary Campana din Milano a primit cadou un pui de ciine lup, pe care l-a îndrăgit foarte mult. Faptul însă că locuia într-un bloc în centrul oraşului, că prin natura ocupaţiilor sale (manechin la o casă de mode) era foarte ocupată, nu-i dădea posibilitatea să se ocupe de Ringo, izolat în majoritatea timpului în casă. Urmare firească a fost că Mary Campana s-a adresat unei familii prietene din Brianza pentru a-l găzdui pe Ringo. Iar în timpul liber, ea se grăbea să-l viziteze. Aşa au trecut patru ani. Puiul de lup, a crescut, a devenit un splendid exemplar. La acest punct, a intervenit o schimbare în viaţa lui Mary Campana, care din cauza multiplelor şi noilor obligaţii profesionale a fost nevoită să rărească vizitele de sfîrşit de săptămînă la Brianza. Dîndu-şi seama că Ringo suferă, Mary Campana s-a decis la un act curajos, la despărţire. Astfel ciinele a ajuns în localitatea Rimini, la o altă familie prietenă.

Trecuseră şapte zile de la această fortuită despărţire. În ziua a opta, Mary Campana a primit un telefon de la un şofer de camioane, care îl găsise pe Ringo pe şosea, pe jumătate mort de foame şi însingerat. Adresa şi telefonul le găsise în zgarda ciinelui. Peste un sfert de oră a urmat o revedere impresionantă.

Ulterior, Mary Campana a aflat amănunte de la prietenii săi din Rimini. Cinci zile Ringo s-a comportat normal, apoi în a şasea zi, a refuzat să mai mănînce, a devenit trist. Era o zi de simbătă, cînd deobicei îl vizita stăpîna sa. În seara celei de a şaptea zile, Ringo a dispărut şi a fost regăsit, aşa cum am descris mai sus, la o distanţă de peste 100 de kilometri de Rimini. Mary Campana a decis de data aceasta să găsească toate posibilităţile pentru a nu se mai despărţi de prietenul ei, Ringo.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

MOMENTE DRAMATICE PETRECUTE DE O FETIŢĂ DE 12 ANI

● Impresionanta scrisoare deschisă adresată de un ziar belgian cititorilor săi ● O operaţie de transplantare a unui braţ şi un caz medical inexplicabil.

Un cotidian din Liège (Belgia), a publicat o scrisoare de apel, adresată cititorilor săi :

„O fetiţă de 12 ani trece prin momente dramatice. Să n-o lăsăm singură. Să-i demonstrăm Angelicăi cu o floare, cu o scrisoare, că sîntem cu toţii alături de ea şi că o iubim". În seara aceleiaşi zile, camera Angelicăi Gambutas era plină de flori. Pe patul micuţei sute de telegrame şi mesaje de solidaritate se adunau, dăruindu-i cuvinte de prietenie şi speranţe.

Iată pe scurt, povestea fetiţei. Angelica trăieşte cu părinţii ei şi cu alţi 5 fraţiori în două cămăruţe din Ixelles. Tatăl e tîmplar şi mama zilieră. Copiii cei mari duc casa. Angelica era foarte mulţumită că tatăl ei — adunînd bănuţ cu bănuţ — reuşise să cumpere o maşină de spălat rufe. Vrola s-o inaugureze A pus în funcţiune centrifuga care servea la stors şi a apăsat cu toată greutatea trupului capacul de material plastic. Îi era teamă ca nu cumva puţină apă clocotită să ţîşnească şi să opărească pe cei mai mici. În acea clipă, capacul — fără îndoială defect — s-a rupt cu o scîrţîitură groaznică. Braţul Angelicăi a fost prins în angrenajele maşinii şi retezat deasupra cotului.

★ ★

O echipă de renumiţi chirurgi i-au transplantat propriul ei braţ. Operaţia a reuşit perfect. După două săptămîni, a început să mişte normal mîna. Dar, din nefericire, ceva mai tîrziu a izbucnit drama. Pe neaşteptate, au apărut simptomele unei crize de respingere a organismului. Mîna a devenit din ce în ce mai rece, apoi s-a albăstrit. Apărea pericolul unei cangrene. Medicii s-au văzut nevoiţi să ia marea hotărîre. Să-i amputeze din nou braţul. Nu au avut inima s-o anunţe pe Angelica, deoarece aceasta se considera deja vindecată.

Medicii nu-şi pot explica. Criza de respingere este totuşi stranie, deoarece braţul nu provenea de la alt organism. Era propriul ei braţ.

★

Trezită din narcoză fetiţa a observat că şi-a pierdut a doua oară braţul. Şi de astădată pentru totdeauna...

Acum s-a resemnat. Mai mult chiar decît florile şi scrisorile de solidaritate, Angelica este „ajutată" de o copiliţă de 7 ani. Şi ea nu are un braţ. Vine în fiecare zi, s-o vadă pe Angelica, pentru a-i demonstra că, astăzi, se poate trăi, juca, scrie şi chiar învăţa cu ajutorul uneia din acele proteze moderne, pe care aproape nici nu le bănuieşti...

(S-a întîmplat recent în Belgia)

MISTERIOASA VIAŢĂ A LILIECILOR

● Sistemul radar folosit de aceste mamifere e superior celor făurite de oameni ● Liliecii adorm mai repede ca orice animal, sînt imuni la numeroase boli iar organismul lor nu îmbătrîneşte !...

Odată un zoolog, pentru a face o glumă invitaţilor săi a scos din frigider un liliac perfect îngheţat, l-a pus pe o farfurie şi după cîteva minute acesta a început să-şi revină, ca trezit din cel mai obişnuit somn. Liliecii au multe curiozităţi, dintre care unele încă învăluite în mister. Ei pot dormi o iarnă întreagă. Adorm mai repede ca oricare alt animal, prin scăderea bruscă a temperaturii corpului. Bătăile inimii scad de la 180 la 3 pe minut, respiraţia se răreşte considerabil. Dacă posedă un strat subţire de grăsime, e capabil să reziste luni de zile în încăperi foarte reci şi fără hrană, cu „funcţionarea redusă a motoarelor". Există păreri greşite că liliacul ar fi un animal murdar. Dimpotrivă, el e foarte curat şi ca pisicile îşi corijează ţinuta în fiecare dimineaţă şi după fiecare masă. Liliecii trăiesc neobişnuit de mult în comparaţie cu alte animale, pînă la 20 de ani. Hrana de bază a liliacului o constituie diferite insecte, deci o alimentaţie uniformă. Totuşi sănătatea lui este exemplară. Oamenii de ştiinţă au constatat că dintre toate fiinţele vii, doar la liliecii nu se poate observa nici o deosebire între tineri şi bătrîni la pereţii arterelor. Descoperirea acestui secret ar putea folosi la descoperirea unor seruri noi în lupta aibă o mare importanţă pentru sănătatea omului. Liliecii au şi o deosebită imunitate faţă de bolile contagioase. Ei sînt şi singurele animale care supravieţuiesc turbării. Şi aflarea acestui secret ar putea folosi la descoperirea unor seruri noi în lupta împotriva bolilor contagioase.

Liliacul e şi singurul mamifer care zboară excepţional. El zboară cu ajutorul degetelor, pentru că aripile lui corespund anatomic palmei la om cu membrană întinsă între degete. Deşi nu poate zbura la fel de repede ca unele păsări, liliacul compensează aceasta prin excepţionalele manevre, capitol la care e de neîntrecut. În plină viteză, el poate schimba direcţia în unghi drept, pe un spaţiu ce nu depăşeşte lungimea propriului corp.

Oamenii de ştiinţă sînt preocupaţi de studiul sistemului radar la lilieci. Aceasta le serveşte la orientare şi la prinderea pradei. Liliecii emit impulsuri de ultrasunete care în momentul întîlnirii cu un obiect transmit ecoul înapoi. Mulţi cercetători consideră că sistemul radar al liliecilor e mult mai sensibil şi mai eficient decît sistemele radar construite de om. S-a făcut şi o interesantă experienţă pentru verificarea sistemului radar la lilieci. Într-o cameră închisă, au fost instalate 70 de difuzoare şi 30 de fire foarte subţiri. Prin difuzoare se transmitea un asemenea zgomot încît practic nu se putea înţelege nimic. Difuzoarele au fost fixate pe frecvenţa liliecilor. Toate aceste piedici nu i-au tulburat deloc pe lilieci să zboare şi să vîneze. Sistemul lor radar a funcţionat ireproşabil.

Pînă în prezent s-a stabilit că există 1 300 specii de lilieci care trăiesc în toate regiunile globului, excepţînd zonele polare.

D. CRISTEA

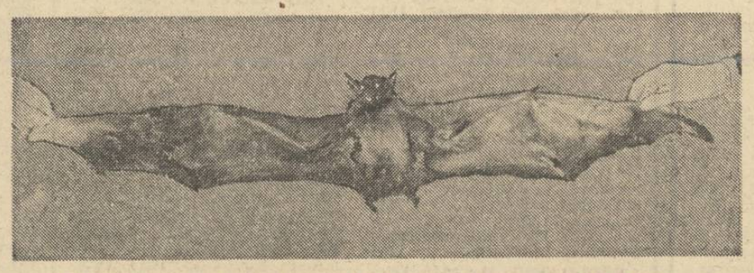

În fotografie : un liliac tropical de peste un metru prins în Franţa

Mesa Selimovic — autorul romanului „Dervișul și moartea"

„SCRISUL ESTE O NECESITATE FĂRĂ DE CARE OMUL N-AR PUTEA EXISTA"

de Boris BUZILĂ

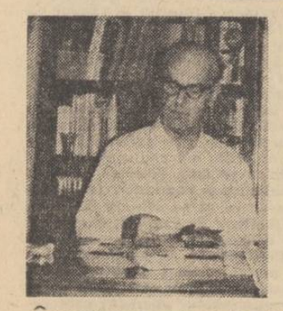

Nu cred însă că acesta este cazul cărții mele. Înaintea mea au existat o seamă de scriitori care s-au particularizat, nu numai sub raport geografic și istoric, dar și prin factura lor spirituală de alți scriitori europeni într-un mod pe care l-am putea numi balcanic. Dar consider că numai un singur strat al literaturii noastre este „balcanic", cel al autenticității. Un alt strat — mă refer la literatura veritabilă — este general-uman, universal. Unul fără altul nu pot exista ; fără autenticitatea noastră națională și „balcanică", proprie spațiului geografic și istoric în care trăim, nu ar exista aroma și seva operelor. Dar fără o ideație universală n-ar fi cu putință să ne înțeleagă oamenii din afara mediului nostru.

— Există, mi se pare, în „Dervișul și moartea" sugestii ținând de literatura absurdului ; se găsesc, de asemenea, elemente curat realiste și, într-o oarecare măsură, reminiscențe literar orientale. Vă considerați descendent al unei școli literare anume ?

— Ați remarcat bine, în romanul meu există elemente de absurd, ca și elemente de literatură realistă. Aș mai adăuga că există și elemente suprarealiste ; există ironie, sarcasm, grotesc, o fabulație foarte bine marcată. Sînt, după cum se vede niște aluviuni atît de eterogene încît mi se părea uneori, în timp ce scriam, că din această libertate de plăsmuire nu va putea rezulta decît un haos. Din fericire, din această libertate, destul de anarhică, a ieșit pînă la urmă un întreg compozițional acceptabil, se pare. Cele mai puține reminiscențe provin din literatura orientală, mai precis, acestea există numai sub aspect formal și nu ca date organice ale operei.

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră literatura ?

— Îmi refuz o profesiune de credință dogmatică și rigidă... Scrisul este o necesitate fără de care omul n-ar putea exista. Nu ajunge ca un scriitor să aibă numai intenții bune și voință, oricît de stăruitoare... Scriitorul nu are sorți de izbîndă decît ca personalitate puternică și forță morală. El trebuie să rămînă spiritualiceste independent, ceea ce nu înseamnă că trebuie să se izoleze, ci dimpotrivă, să se lege — și încă cum ! — de destinele oamenilor...

— Care este, după opinia dumneavoastră, locul cărții în lumea contemporană ?

— Mi se pare că locul cărții în lumea de astăzi nu este nici prea mare, nici foarte important. Din cele mai vechi timpuri, literatura și-a păstrat caracterul de activitate individuală, manuală ca să zic așa, iar astăzi pare să cedeze locul, din ce în ce mai mult, procedeelor industriale, în speță mijloacelor de informare și de divertisment, fiind împinsă tot mai mult către o situație subordonată. Și totuși, cred că este vorba de ceva trecător, ba chiar trăiesc în speranța naivă că oamenii se vor plictisi de divertismente fade și vor renunța să alerge după informații întorcîndu-se la carte ca la o necesitate a spiritualității lor. Astăzi, acest lucru se întîmplă în genere cu tinerii ; ei sînt cititorii noștri cei mai fideli și pe care îi iubim cel mai mult.

— Ce lucrați ?

— Scriu ca întotdeauna. Lucrez la un roman contemporan, dar nu știu cînd va fi gata și dacă va fi gata vreodată. Scrisul este condiționat de atîtea lucruri, încît orice planificare devine în această privință inoperantă.

DESPRE FILMELE ROMÂNEȘTI ALE ANULUI 1972

cu Corneliu LEU

director general adjunct al Centrului Național al Cinematografiei

— Bănuiesc că pentru o mai bună ritmicizare a producției, planul tematic pentru acest an și pentru cel următor (măcar parțial) sînt deja stabilite. Nu aș vrea să-mi răspundeți doar cu da sau nu, ci cu amănunte...

— Planul pe anul în curs nu numai că s-a stabilit, dar în parte s-a și realizat.

— Vă referiți și la filmele începute încă din '71 ?

— Da.

— Dar ele nu aparțin planului tematic pe anul anterior și nu le-am citat noi într-un interviu din '71 ?

— Da, am citat atunci patru filme care abia intraseră în producție : „Drum în penumbră", „Astă seară dansăm în familie", „Întoarcerea fiilor risipitori" și „Aventuri la Marea Neagră".

— Acum să ne referim la filme cu adevărat noi luîndu-le pe genuri sau pe categorii tematice.

— Să începem cu filme inspirate din actualitatea construcției noastre socialiste, așa cum este „Explozia". Va fi vorba de un act de eroism colectiv. Am comandat, pe această temă, un scenariu lui Ioan Grigorescu, care a petrecut vreme îndelungată printre eroii săi încercînd să descopere tocmai acele trăsături de conștiință determinante pentru actul de eroism în societatea noastră.

— Filmul va fi în genul anchetă ?

— Nu. E un film de ficțiune, tocmai pentru a putea reconstitui întreaga tensiune a faptului real.

— Și scenariul a realizat această tensiune ?

— Nu vreau să mă exprim înainte de terminarea filmului. Sper că regizorul Mircea Drăgan, care în momentul de față a început turnarea filmului, o va realiza. Din realitatea imediată, din problematica morală a societății noastre își extrag substanța filmele : „O sută de lei" (scenariu : Horia Lovinescu ; regia : Mircea Săucan), precum și „Zestrea" (scenariu : Paul Everac ; regia : Letiția Popa, a cărei carieră de televiziune este bine cunoscută).

— Acestea sînt toate filmele de actualitate ?

— Cum s-ar putea să ne închipuim una ca aceasta ? Tot dintr-un fapt real este inspirat și filmul „Parașutiștii" (scenariu : L. Tarco și G. Bejancu ; regia : Dinu Cocea), de asemenea intrat în producție, pe planul imediat următor al intrărilor în producție mai aflîndu-se și două filme inspirate din două romane create și apărute în ultimii ani : „Dincolo de nisipuri" după romanul „Îngerul a strigat" de Fănuș Neagu, în regia lui Radu Gabrea și „Dragostea începe vineri" după romanul „Încotro" de Francisc Munteanu în regia lui Virgil Calotescu.

— Filmele de inspirație istorică lipsesc din planul tematic ?

— Nu, ci, dimpotrivă, avem în plan trei filme inspirate din lupta partidului pentru apărarea marilor cuceriri democratice după eliberarea țării de sub jugul fascist, ale căror scenarii sînt scrise toate de Titus Popovici și Petre Sălcudeanu sub titlurile : „Mîinile curate" pe care-l realizează Sergiu Nicolaescu, „Conspirația", film cu care Manole Marcus va intra în producție în săptămîna următoare și „Jaf la mănăstire" la decupajul căruia lucrează Iulian Mihu. Personaje inspirate din lupta ilegală a partidului aduc și filmele „Sfînta Tereza și diavolii" pe care-l realizează Francisc Munteanu, precum și ecranizarea „Bariera" de Teodor Mazilu în regia lui Mircea Mureșan, film despre care ți-a vorbit chiar el în interviul de acum două săptămîni. Un alt film pe care regizorul l-a prezentat cititorilor „Magazinului" este și „Balada" (Ciprian Porumbescu), precum și „Legendă valahă", în care Aurel Mihăles are ambiția ca, pe lîngă actori binecunoscuți ai filmului românesc cum sînt Ainza Pelica, Mircea Albulescu, Ion Besoiu, să lanseze o neprofesionistă.

— Iarăși ?

— Îți cunosc opiniile întemeiate în legătură cu un recent debut neprofesionist. Dar pentru că discuția noastră are loc în ziua următoare unui film la care tin foarte mult...

— Și eu...

— Putem afirma aici că lansarea neprofesioniștilor este doar o problemă de vocație regizorală. Și Mihu Iulian, în „Felix și Otilia", a demonstrat-o magistral.

— De acord ! Dar pentru că am ajuns cu discuția la regizori, vă rog să-mi spuneți la care dintre regizori veți mai recurge în acest an ?

— Liviu Ciulei își propune să realizeze un film după „Craii de Curte Veche", de la Lucian Pintilie așteptăm să ne aducă concepția sa regizorală privind ecranizarea romanului „Marele singuratic" de Marin Preda, iar Ion Băieșu scrie pentru el un subiect de comedie. Jean Georgescu decupează o comedie de Paul Everac, Malvina Urșianu pregătește un film de autor intitulat „Trecătoarele iubirii", iar Costin Azimioară va debuta cu o peliculă de aventuri.

— Ca să ajungem la final : copiii...

— Nu se putea să terminăm decît în happy-end : două filme pe care Elisabeta Bostan le realizează în 1972 și 1973.

— Pentru că am ajuns la '73 ne rezervăm dreptul să informăm cititorii altă dată.

Florica ICHIM

MICA ENCICLOPEDIE

„Jupînul François" între legendă și realitate

de L. SĂRĂȚEANU

S-a făcut mai de mult observația că, în cazul unor opere de geniu, măreția însăși a creației a „înghițit" pe creator. Exemplul eposului homeric care, păstrîndu-și de-a pururi prospețimea și neasemuita măreție, a pus, totuși, sub semnul întrebării existența reală a lui Homer ; sau pilda teatrului și poeziei lui Shakespeare care, unanim iubite, nu încetează să stimuleze discuții în legătură cu faptul dacă au fost scrise efectiv de „bătrînul Will" sau nu — sînt concludente în acest sens.

În cazul lui François Rabelais, legenda nu neagă nici existența în carne și oase a scriitorului, nici paternitatea lui asupra lui „Pantagruel" și „Gargantua". În schimb, de sute de ani mulțile nu încetează să deformeze adevărul despre om și operă, poveștile fanteziste și brașoavele cele mai picante sau cele mai tragice nu ostenesc să învăluie o personalitate absolut excepțională și o creație străbătută de suflul genialității. Pentru că eroii săi dispun de o poftă de mîncare nepotolită ; pentru că le place nespus de mult vinul ; pentru că iubesc șotiile și inspiră un haz care nu mai conține de sute de ani ; în jurul persoanei lui „Jupîn François" s-a țesut o poveste care a început să circule foarte curînd după moartea lui, (întîmplată, după toate probabilitățile, la 9 aprilie 1553) și care atribuie acestui distins umanist cultivat, lucid ca spirit, pasionat al noului și al științei, vrăjmaș neînduplecat al bigotismului clerical și al tuturor dogmatismelor, și — culmea ! — foarte auster în viața particulară, închinată mai ales studiului, toate trăsăturile personajelor cheflii și șugubețe din romanele lui.

Chiar în legătură cu ascendența, cu locul și circumstanțele nașterii sale, legenda scornește cele mai abracadabrante născociri. Astfel, încă de la sfîrșitul celui de-al 16-lea veac, se povestea că tatăl „jupînului François" ar fi fost un crișmar foarte amator de chiolhanuri și că feciorul s-ar fi născut într-o tavernă unde se petreceau toate trăznăile din lume. În realitate François a văzut lumina zilei în satul Devinière, lîngă Chinon, unde tatăl său, avocat cu vază și om cu stare, avea un domeniu.

Pe de altă parte opera însăși n-a fost ferită de legende. Astfel s-a spus că figura uriașului Gargantua ar fi fost plăsmuită întîi de scriitor, pentru ca apoi să intre în folclor. Primul care s-ar fi opus unei asemenea teze ar fi fost autorul însuși, care a dat întotdeauna dovadă de probitate intelectuală și de respect față de adevăr. În fapt, — așa cum a arătat între alții cercetătorul Jacques Boulenger în substanțialul său studiu „Rabelais de-a lungul secolelor", apărut la Paris în 1925 — uriașul Gargantua cel veșnic infometat, inspirase o sumedenie de istorisiri populare care, păstrate oral, și transmise din generație în generație, au circulat pînă prin secolul al 19-lea, ba chiar, tălmăcite în englezește, au trecut și Canalul Mînecii. La rîndul său, criticul Pierre Grimal, autorul uneia din cele mai bune ediții critice din opera scriitorului, arată că, în 1532, se tipărea la Lyon, unde locuia pe atunci Rabelais, o culegere de farse populare foarte căutate prin bilciuri și tîrguri. Ele erau reunite sub titlul : „Marile și nepreținutele isprăvi ale marelui vlăjgan Gargantua" și l-au inspirat pe scriitor. Acesta tipărise deja primul său roman „Înspăimîntătoarele fapte și isprăvi ale prea vestitului Pantagruel" (Lyon, 1532) care, prin aluziile de loc binevoitoare la adresa clericilor își atrăsese condamnarea prea cuviosei Sorbone. Pentru a răspunde acestei condamnări a făcut Rabelais să apară tot la Lyon, doi ani mai tîrziu, al său „Gargantua", operă polemică și plină de savoare și de vervă.

O altă legendă, evident inspirată de lumea preoțimii, a vrut să lase posterității imaginea unui Rabelais, vraci șarlatan, fanfaron și fără prea multă știință de carte. Nimic mai mincinos ! Căci Rabelais, care a făcut temeinice studii de teologie, de filosofie și medicină, care a avut legături cu marii umaniști ai epocii a fost un strălucit reprezentant al culturii renașterii. Bun cunoscător al limbilor elină și latină și-a folosit erudiția și pentru a răspîndi prin traduceri lumina științei. Lui i se datorește ediția din „Aforismele" lui Hipocrat ; tot el a inaugurat la facultatea de medicină din Montpellier, unde a studiat și apoi a fost profesor, noi metode de predare, explicînd direct textele medicinei antice, după cum tot de numele lui este legată practica predării anatomiei pe bază de disecție.

Diplomat iscusit, medic serios și pasionat, umanist de valoare și mai presus de toate artist, jupîn' François a știut să-și susțină crezul progresist printr-o luptă ce n-a luat sfîrșit nici azi și în care, dacă el a folosit arma geniului, adversarii n-au pregetat s-o folosească pe cea a calomiei. Dar timpul, dacă i-a conservat vie și penetrantă opera, a șters de mult aproape toate urmele trecerii pe acest pămînt a făpturii lui atît de înzestrată pentru înțelegerea esențelor. Numeroșii săi admiratori nu pot măcar să-i pună o floare pe mormînt. Căci țintirimul unde se crede că i-ar fi fost depuse rămășițele pămîntești a dispărut de mult, astfel încît cei ce parcurg azi străzile bătrînului cartier Marais din Paris poate că păsesc fără vrerea lor peste locul de veci al scriitorului, retras neștiut, dar troienit de o glorie nemuritoare.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ, 9 APRILIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii... 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Tele-sport. Handbal feminin : Universitatea București — Sport Club Leipzig ; Marele Premiu al Angliei la călărie. Transmisiune de la Liverpool ; Fotbal : Dinamo Berlin — Dinamo Moscova (repriza a II-a) în semifinalele „Cupei Cupelor". 16.00 Postmeridian. 18.10 „Planeta giganților". 19.00 Selecțiuni din opereta „Soarele Londrei" de Florin Comișel. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări din Africa (II). 21.00 Rapsodie de primăvară. 21.20 Filmul „Iubire, ură, iubire". 22.30 Telejurnal. 22.45 Campionatul mondial de hochei. Grupa A : Suedia — Cehoslovacia.

PROGRAMUL II : 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Prezențe ieșene în viața de concert a Capitalei. 20.40 Agenda. 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.05 Seară de romanțe. 21.50 Din lumea științei. 22.10 Invadatorii.

LUNI, 10 APRILIE

PROGRAMUL I : 15.00 „Prinț și cerșetor" — spectacol al Teatrului din Galați. 16.30 Curs de limba rusă. 17.00 Campionatul mondial de hochei — grupa A — Finlanda — U.R.S.S. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.45 Ecranul. 19.10 Noutăți cultural-artistice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări din Africa (III). 21.00 Moment folcloric. 21.15 „Mușatinii" după trilogia lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea. 22.15 Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară Karlovy-Vary -72.

PROGRAMUL II : 20.00 Cupa Primăverii — competiție de mini-baschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Romantic-club.

MARȚI, 11 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Tele-școală. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Căminul. 11.15 Datini și obiceiuri din Mehedinți. 11.35 Patru tanchiști și un ciine (X). 12.30 Telejurnal. 15.00 „Poveste neterminată" de Alecu Popovici. 16.30—17.00 Curs de limba franceză. 17.20 Cum vorbim? 17.50 Dialoguri instrumentale. 18.00 Steaua polară. 18.30 Universitatea TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări din Africa (IV). 21.00 Moment folcloric. 21.10 „Îndrăznețala" de Gh. Vlad. Premieră TV. 22.55 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Telecinemateca pentru copii și tineret : „O pinză în depărtare". 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.10 Telex tehnico-științific. 22.20 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI, 12 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.05 Universitatea TV. 9.50 Desen animat. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Filmul „O pinză în depărtare". 12.00 Telejurnal. 14.30 „Poveste neterminată" de Alecu Popovici. 15.30 Tele-școală. 16.30—17.00 Curs de limba engleză. 17.35 O viață pentru o idee : Pavlov (II). 18.05 Timp și anotimp în agricultură. 18.35 Emisiune de actualitate muzicală. 19.00 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.05 Filmul „Regele Lear". 22.15 24 de ore. 22.30 Campionatul mondial de hochei — grupa A : Cehoslovacia — U.R.S.S.

PROGRAMUL II : 20.00 Năzdrăvanii în dulap — film de animație pentru copii. 20.20 Revista muzicii ușoare TV. 21.00 Agenda. 21.10 Cluburi sportive bucureștene. 21.30 Mari muzee ale lumii : „Toulouse Lautrec". 21.45 Patru tanchiști și un ciine

JOI, 13 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Așchiuță. 9.35 Ritm, tinerețe, dans. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Filmul „Regele Lear". 12.40 Telejurnal. 15.40 „Tristan și Isolda". 16.30—17.00 Curs de limba germană. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Confruntări. 19.00 Muzică ușoară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Pagini de umor. 21.45 Mai aveți o întrebare ? Inima — motorul vieții. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Concertul simfonic al orchestrei Radioteleviziunii. 21.00 Agenda. 21.10 Bucureștiul necunoscut. 21.30 Muzică ușoară. 21.50 „Planeta giganților" (reluare).

VINERI, 14 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Mai aveți o întrebare ? Inima — motorul vieții. 9.50 Interpretul săptămînii : Sofia Vicoveanca. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 „Sebastien și secretul epavei". 11.00 Pagini de umor. 11.45 Bucureștiul necunoscut. 12.05 Telejurnal. 14.45 „Povestea lui Barbă-Cot". Spectacol prezentat de Teatrul Național din Iași. 16.00—17.00 Tele-școală. 17.30 Cît îi Maramureșu. 17.55 Stop-cadru. 18.20 Salonul republican de desen și gravură, 1972. 18.35 Satul contemporan. 19.00 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Filmul „Omul orchestră". 21.30 Circulația în triplu sens (II). 22.05 24 de ore. 22.20 Campionatul mondial de hochei — grupa A : Suedia — U.R.S.S.

PROGRAMUL II : 20.10 Desene animate pentru copii. 20.25 Teatru : „Prometeu" de Eschil. 21.10 Agenda. 21.20 Recital de balet : Cristina Hamel. 21.45 Viața economică a Capitalei. 22.05 „Roata mare" și „Floarea și pasărea". 22.25 Folclor din Columbia.

SÎMBĂTĂ, 15 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Alexandru Odobescu (I). 9.25 Dans și muzică de pretutindeni. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Selecțiuni din Promenada duminicală. 11.10 Campionatul mondial de hochei — grupa A : Finlanda — Cehoslovacia. 12.15 Telejurnal. 15.45 „Asklepios și Hipolyt". 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Cîntece de cîmpie. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Teleenciclopedia. 21.00 Invadatorii. 21.50 Tele-divertisment. 22.30 Telejurnal. 22.45 Săptămîna sportivă. 23.00 Seară de romanțe.

PROGRAMUL II : 16.30 Ansamblul folcloric „Cununa de pe Someș" al Casei de cultură din Năsăud. 17.00 Reportaj bucureștean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.50 Agenda. 18.00 Filmul „Ocolul".

ECOURI • ECOURI

O NOUĂ versiune cinematografică a legendei și istoriei „Joanei d'Arc" a fost realizată de televiziunea italiană avînd-o ca interpretă a rolului titular pe actrița Paola Pitagora.

CHARLES AZNAVOUR va juca rolul unui chirurg în noul film regizat de Sergio Gobbi și intitulat „Intrușii". Interesant de semnalat că în acest film dialogurile aparțin lui Aznavour, iar una din „partenerele" sale va fi Katia, fiica sa în vîrstă de numai 3 ani.

„LUNA DE MIERE" este titlul unei comedii datorată cineastului american Cy Howard.

„OUL" de Felicien Marceau a poposit pe ecranele franceze în regia lui Jean Herman cu Guy Bedos, în rolul principal.

„MAREA DRAGOSTE A LUI BALZAC" va fi titlul unei serii de 13 filme TV consacrată marelui scriitor francez și frumoasei poloneze, doamna Hanska. Seria se turnează în colaborare între studiourile poloneze „Iluzia" și cele ale televiziunii franceze. Scenariul se datorează lui Jerzy S. Stawinski și Yves Jamiaque ; regia lui François Gir și Wojciech Solarz, iar rolul doamnei Hanska va fi interpretat de cea mai cunoscută vedetă a ecranului polonez, Beata Tystkiewicz.

„FIUL UNIC" este filmul de debut al unuia dintre cei mai cunoscuți realizatori ai Radiodifuziunii franceze : Michel Polac.

ÎN COLABORARE cu scriitorul Sergio Bazzini, Jerzy Kawalerowicz a realizat în Italia un film intitulat „Madeleine" a cărui protagonistă este actrița Liza Gastoni.

LUCHINO VISCONTI se reîntoarce la filmul istoric cu „Sissi", personajul central fiind Elisabeta de Austria, interpretată de Romy Schneider

Kirk Douglas și Giuliano Gema, doi actori îndrăgiți de publicul nostru, vor fi parteneri în filmul lui Michele Lupo „Un om respectabil", care se petrece în lumea circului.

„Marinarul visător" în premieră la Constanța

Teatrul liric din Constanța a inclus în repertoriul actualei stagiuni o lucrare românească inspirată din actualitate. Este vorba de baletul „Marinarul visător" aparținînd compozitirului Laurențiu Profeta, după un libret de Nicolae Itu — prezentat recent în premieră pe țară. Spectacolul a fost montat în regia maestrului coreograf Trixi Checais și sub conducerea muzicală a lui Constantin Daminescu.

Înainte de ridicarea cortinei, ne-am adresat compozitorului Laurențiu Profeta care ne-a spus următoarele:

— După cum sugerează și titlul, baletul „Marinarul visător" se inspiră din viața marinărească, întreaga acțiune fiind proiectată pe fundalul litoralului constănțean, cu marele port maritim, șantierele navale și cu stațiunile sale fermecătoare. Nota de veselie și umor, de vervă și fantezie este dorită de autor nu ca scop în sine, ci ca mijloc artistic, de vehiculare a conținutului acestui spectacol, a cărui idee de bază s-ar putea rezuma prin cîteva cuvinte: visele cele mai îndrăznețe pot deveni realități în societatea noastră socialistă.

Referindu-se, în continuare, la partitura muzicală, interlocutorul nostru a adăugat:

— În acest balet, muzica simfonică nu mai este în dispută, ci în „alianță" cu muzica ușoară. Am căutat să topesc în aceeași retortă stilistică unică elemente de jazz, de balet clasic (e drept, ușor parodiate), mijloace de expresie contemporane (uneori tratate cu anumită ironie și autoironie). Mai presus de toate, însă, am dorit să scriu o adevărată muzică de balet, adică o muzică cu o profundă pulsație ritmică, cu un relief și plasticitate, eleganță și dinamism. Dacă am reușit, rămîne de... auzit.

Ion POPOVICI

Oleg Vidov (în imagine) este interpretul rolului principal din filmul „Mormîntul leului", ce se turnează actualmente în studiourile bieloruse după un poem de Ianca Kupala, la rîndul său inspirat din Legenda paladinului Macek.

„NECAZURILE LUI ALFRED" — *o satiră a complicatelor și multiplelor jocuri televizate — poartă semnătura lui Pierre Richard și este catalogat ca una dintre cele mai savuroase comedii ale anului.*

Însemnări de spectator

„...ESCU"

de Al. CORNESCU

Tudor Mușatescu a preluat o mare idee care aparținuse și lui Caragiale dar pe care acesta nu și-a materializat-o: a-nume de a-și urmări unele personaje după scurgerea anilor. Așa s-a născut „...Escu", ca o urmare firească din „Titanic Vals", în care autorul revine asupra familiei lui Spiridon Necșulescu, a destinului urmașilor acestuia. Decebal Sp. Necșulescu, politician și afacerist, Traian Necșulescu, om de nimic și client păgubos al curselor de cai Miza, devenită autoritara madam general Stamatescu, locotenentul Stamatescu, ajuns general ramolit sub papucul consoartei sale și fiul lor Platon Stamatescu, amestec de prostie și șmecherie agresivă. A evoluat într-un fel și dramaturgul care renunță, spre deosebire de „Titanic", la o anumită simpatie față de eroii săi și sarjează împotriva lor și a lumii pe care o reprezentau cu toată verva sa necruțătoare, cu arsenalul său satiric care a căpătat, ca un semn de recunoaștere a unicității, denumirea generică de „mușatism".

Scriind cu gîndul la actori și la spectatori, Mușatescu și-a construit cele mai bune dintre piesele sale cu grija pentru cei ce vor rosti textul și, în aceeași măsură, pentru cei care, în stal, îl vor recepționa. De aceea și succesul lor constant la public, și atracția interpreților și teatrelor pentru multe din lucrările sale.

Teatrul Giulești a înregistrat cu un an în urmă un astfel de succes solid cu „Geamandura", nu chiar o piesă de vîrf a scriitorului, dar oricum, un text generos. Acum se prezintă cu „...Escu", trupa trecînd cu „excelent" examenul comediei satirice. Mai mult decît atît, în regia inspirată și spirituală a lui Dinu Cernescu, și-au regăsit un puternic filon de comedie, actori care, de multă vreme sînt foarte utili, dar nu prea au ocazia să dea tot ce pot. Mă gîndesc la explozia de haz a Astrei Dan, la jocul nuanțat al Mariei Georgescu-Pătrașcu, la expresivitatea comică a Luizei Derderian — Marcoci într-un rol aproape mut sau la savoarea lui Jorj Voicu. Aș vrea să subliniez de aceea, meritul regizorului care, pe lîngă realizarea fără posibilitate de repros a spectacolului, a explorat și scos la lumină o serie de valori autentice, uitate sau insuficient folosite — așa cum se întîmplă în mai toate teatrele noastre — pe scena de lîngă podul Grant.

Alături de acestia, și deținînd în piesă partea leului, Ștefan Bănică, realizează, cred, unul din cele mai bune roluri ale sale, reușita sa fiind de astădată, deplină. Ca întotdeauna, St. Mihăilescu-Brăila este fără cusur, compunînd cu ascuțit simț al umorului figura unui moșier decrepit și cameleonic. Foarte buni, de asemenea Traian Dănceanu, Paul Ioachim și, cu deosebire, Dorina Lazăr conturînd cu știință caricaturizării o „damă voalată".

Dar aprecierile sînt, poate, palide față de felul cum, realmente, participă sala la această comedie. De aceea, în încheiere, simpla recomandare de a nu vă lăsa dezarmați de distanța ce-o aveți de străbătut pînă în Giulești. Drumul e, desigur, lung, dar merită.

Clepsidra

BUCURIA PĂMÎNTULUI

de Constantin VIȘAN

Un vînt uscat și neobișnuit de cald ne silise să rămînem în cămăși, ca în luna lui cuptor. Părea o cinică farsă de 1 aprilie această arșiță nefirească, bolnăvicioasă, care stringea în brațe Bărăganul. Grîul respira greu. Simțeam cum se înăbușe și se îngălbenește sub vîntul de foc. În urma tractoarelor care grăpau pămîntul scorojit de sete se ridicau lungi trîmbe de praf, ca într-un baraj de artilerie. De fapt, tot Bărăganul dădea impresia unui cîmp de luptă. O luptă rea, inegală, din care oamenii păreau să nu mai aibă prea mulți sorți de izbîndă. Pe chipul lor supt nu se așternuse totuși disperarea. Se zbăteau să mențină apa în sol, semănau în continuare, ridicînd mereu ochii spre cer, căutînd să distingă în seninul lui măcar o scamă de nor. Nu se zărea însă nimic. Simbătă seara s-au culcat visînd ca și pînă acum ploaia binefăcătoare. La miezul nopții au ieșit toți în bătătură și au stat să simtă picăturile mărunte bătîndu-i în creștet. Dacă n-ar fi fost așa de reci, ar fi rămas să-i ude pînă la piele. Au intrat în case dar pînă la ziuă n-a mai adormit nici unul. Au ascultat zgomotul fin, abia perceptibil al ploii căzînd peste pămînt, peste munca și nădejdile lor.

Dimineața erau de nerecunoscut. O bucurie aproape materială plutea pe obrazul lor și al pămîntului. Cînd au înțeles că e vorba de o ploaie lungă, măruntă dar așezată și-au adus aminte că e duminică și pentru prima dată în această primăvară țăranii și-au scos bricele din cutii, le-au ascuțit cu atenție pe arcer și pe cureaua de la pantaloni și apoi s-au apucat tacticos să taie mirișteа obrazului.

Ciobanii au scos oile să pască iarba înverzită de pe marginea drumurilor... Tarlalele de grîu și-au schimbat dintr-odată culoarea; nu mai sînt de loc ofilite și parcă de simbătă pînă duminică au crescut incredibil de mult, firele plăpînde s-au îndesit. Sorb picăturile ploii cu tot trupul lor subțire, delicat. Și la fel cu țăranii, se înfioară de bucurie.

DERMATOLOGIE

CHELIA — O ENIGMĂ A MEDICINII ?

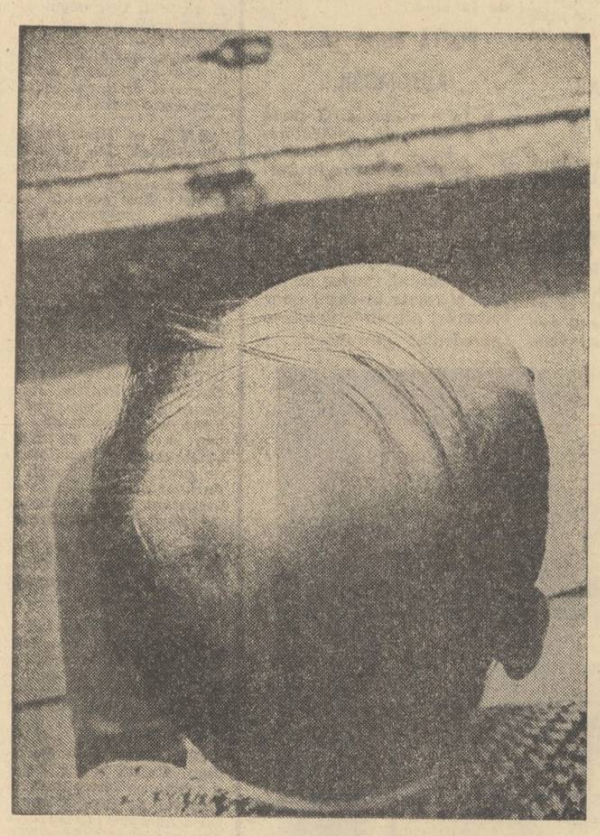

Din doi bărbați, unul devine chel. Dar și femeile încep să-și pună „candidatura". Printre factorii incriminați, stress-ul. Ce se știe și ce nu se știe încă despre această problemă „universală" ?

Nu rețetele împotriva cheliei au lipsit. S-au propus și se propun mereu soluții-miracol. Dar miracolul nu se produce. În a sa Istorie a Bucurescilor, Ionnescu Gion citează o rețetă contra cheliei dintr-o tipăritură din Veneția anului 1647 : „Iea un pantof de femeiă ; rupe-i talpa ; taiă dintr-ênsa partea despre călcâi, pune-o pe foc ; prefă-o în cenușă ; amestec-o cu unt-de-lemn ; fă-o alifiă și frecă-te pe cap". Anticii erau preocupați. Medicii numesc chelia, alopecie, de la cuvîntul grecesc alpis — vulpe, căci cei vechi credeau că acest animal suferea de o maladie care făcea să-i cadă părul. Aristotel vorbește de alopecie. Hipocrat recomandă rețete. Dar părintele medicinii... era chel. Se propun remedii de la gudroane, usturoi, fierturi de plante medicinale pînă la vitaminoterapie (în deosebi vitaminele din grupa B, administrate prin injecții intramusculare sau intravenoase), ajungîndu-se în „disperare de cauză" la transplant de păr... „Totul" pare să se fi încercat.

Dar fenomenul apare cu mult mai complex, extrem de complex. E vorba de structura histologică a părului, de procesul ciclic al creșterii, de multitudinea factorilor care joacă un rol în acțiunea de cădere a părului. Ce se știe ? Se știe, de pildă, că la omul sănătos, adult, numărul firelor de păr este în medie de 200—250 la centimetru pătrat, adică în jur de 120 000 de fire. Creșterea este de 0,35—0,40 mm pe zi, adică în jur de 15 cm pe an. Dar creșterea nu este întotdeauna la fel de puternică. Vara și la femei, creșterea e mai puternică. De cînd și în ce ritm cade părul ? Și la firul de păr se observă o naștere, o maturitate, o moarte. Sînt fenomene asemănătoare aici cu cele ale populației globului. Trei cicluri vor spune specialiștii. **PRIMA FAZĂ numită ANAGENĂ .e o intensă proliferare a celulelor la nivelul bulbului care ajunge în aproximativ trei ani la formarea firului de păr. Urmează A DOUA FAZĂ — CATAGENĂ, foarte scurtă, de două sau trei săptămini cînd diviziunea celulară nu se mai produce. Maturitatea. A TREIA FAZĂ — TELOGENĂ, cînd se pregătește într-un timp de aproximativ trei, patru luni, bătrînețea și moartea. În fiecare zi mor între 20 și 40 de fire de păr.** După calculele unui specialist (Braun-Falco), 85% din „populația" de păr se află în prima fază, 1% în cea de a doua și 14% în ultima. Dar și aceste proporții variază în funcție cu vîrsta... omului. **Dacă la 20 de ani (la un om „nepredispus" la chelie) doar 5% din păr e în ultima fază, după 50 de ani, numărul firelor de păr ce cad e în proporție de 50%.** S-a făcut și pentru păr o metodă de calcul asemănătoare celei pentru elementele din sînge (globule roșii, albe etc.), care permite să se stabilească în cazurile patologice, un diagnostic, deci uneori un pronostic. Dar cine este încintat să i se spună că va cheli total sau parțial, dacă nu i se oferă și remediul ? Iar remediul nu poate fi oferit pînă nu se va cunoaște cauza.

Cercetări s-au făcut, nu cu asiduitatea depusă pentru alte probleme. Dar de pildă un specialist a făcut observația că japonezii în marea lor majoritate nu chelesc. Negrii care chelesc reprezintă excepții. Dar e interesant că negrii care trăiesc astăzi în Statele Unite au „împrumutat obiceiul" de a cheli, al americanilor. Nu, negrii nu chelesc. Dar arabii, da. **Moduri de a cheli, sînt mai multe. Factorii sînt extrem de mulți. Să notăm în fugă printre aceștia : a-numite boli, în deosebi maladiile infecțioase care fac să cadă părul ; unele medicamente** (diuretice, antibiotice, anticoagulante etc.) **și viața modernă. Stress-ul, una dintre cauzele incriminate puternic, și care prin influența multiplă asupra organismului a făcut ca și numărul femeilor ce chelesc (pînă de curînd foarte mic) să crească. Evident, aici intervine, ne referim la femei, nu numai starea nervoasă, emotivă dar și practica permanentelor, a vopsitului, a bigudiurilor care sînt tot atîtea agresiuni asupra părului.** În ce privește seboreea — contrar părerilor „din trecut", astăzi ea nu mai este considerată o cauză directă a calviției ci doar un factor agravant.

Este deosebit de interesantă opinia unui biolog sovietic, dr. Gennadi Mamontov, după care calvița este datorată îngroșării și rigidizării progresive a unei aponevroze subcutanate tot mai pronunțate pe măsură ce subiectul îmbătrînește. În timp, vasele sanguine sînt comprimate și bulbul pilar este lipsit de sîngele oxigenat. Un singur remediu este după părerea sa : incizia pielei piloase și scoaterea fragmentelor acestei aponevroze indezirabile. Doctorul Mamontov afirmă că obține 82% succes atunci cînd calvița este abia la început. La femei, alopecia nu este nici ea univocă. Cauzele cele mai frecvente sînt dereglarea funcțiilor endocrine, agresiunile mecanice și mai ales tulburările psihice.

Se pare că unele tratamente actuale obțin un efect : părul nu mai cade. Dar nici nu crește din nou, în regiunile capului unde calvitia s-a instalat. Se afirmă de altfel că alopecia continuă să fie o enigmă pentru că nici un studiu epidemiologic făcut cu seriozitate, ca în alte maladii, nu a fost întreprins. În 1972, arată Paul Sachet într-un articol de specialitate, sîntem încă la descrierile prof. Sabouraud, unul dintre marii maeștri ai mycologiei franceze (1864—1938), care a confirmat observația lui Hipocrit, printr-o anchetă întreprinsă pe lîngă medicii haremurilor, că eunucii, fără excepție, nu chelesc.

O STATISTICĂ ÎNTRE ALTELE PENTRU FUMĂTORI!

Într-un studiu publicat în revista „Wissenschaft und Forstchritt", în R.D.G., s-au analizat fișele unui mare număr de persoane decedate — bărbați între 40 și 69 de ani — cauzele fiind boli de inimă și cancer. Urmărindu-se a se vedea influența fumatului s-a observat următoarea situație :

Indicația subgrupelor	Au fumat sporadic	Au fumat 20 de țigări pe zi sau mai multe
Folosire de medicamente		
Au folosit tranchilizante	1 303	2 286
Nici un fel de tranchilizante	755	1 501
Somn (in ore)		
mai puțin de 5	2 029	3 936
5	1 121	2 655
6	805	1 601
7	626	1 426
8	813	1 562
9	967	1 729
10 și peste	1 898	2 694

Studiul s-a făcut pe 100 000 om-ani. Tabelul de mai sus este grăitor privind nocivitatea fumatului. Numărul fumătorilor pasionați este dublu la îmbolnăviri față de cei care fumează doar întîmplător.

BIOLOGIE

UNIVERSUL COLORAT AL ADÎNCURILOR

de dr. docent Mihai BĂCESCU

membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Adevărații și falșii corali : un mediu de viață ciudat care atrage prin frumusețea formei dar și prin risipa de viață pestriță și viu colorată. Rolul coralilor în viața oceanelor.

Am scos o dragă sfișiată de cîmpurile de corali peste care a trecut și din care a reușit să agațe peste 20 kg ; erau corali ramificați, arborescenți, de 20—30 cm înălțime (amestecați cu corali izolați cît niște mari degetare sau conulete **(Caryophyllia clavus).** Pe cît de colorați sînt însă coralii de mică adîncime, acolo unde soarele permite exuberanta dezvoltare a zooxantelelor, ce „împrumută" culorile lor de galben și brun și florilor coraligene cu 6 „petale" ale micuților polipi — pe atît de palizi sînt aceștia ; unii au scheletul stufos și galben ca lămiia **(Lophelia prolifera),** alții îl au alb ca varul **(Dendrophyllia).** Cum în adîncimile de peste 400 m radiațiile solare nu mai pătrund, deci nici vorbă de viață vegetală, acești corali aduc dovada că ei pot trăi fără zooxantele.

Mă uitam la aceste schelete ramificate — de o mărime de-a dreptul monstruoasă față de micimea constructorilor lor, constructori care abia se distingeau așa cum erau strînși în căsuțele lor de piatră — și nu puteam ghici viață în ei decît în pelicula cleioasă ce învelea toate ramurile vii ale coloniei. Este însă atît de activă această materie alunecoasă ce protejează colonia, încît — altă minunăție! — doar două ramuri de acestea au reușit să prefacă într-o adevărată piftie o găleată cu peste 25 l apă de mare, în care-i lăsasem peste noapte ! Dar să revenim la coralii de recifi. Printre principalii corali constructori de recifi amintim pe **Coeloria,** cu largă gamă de culori — numit obișnuit **Coralul creier,** pentru lamele sale neregulate care au aspectul unui uriaș creier ; **Acropora** — ale cărui largi cilindre, ca niște coarne de cerb, ies în afară în timpul reflexului ; **Fungia,** ca niște tipsii cu lame cum are ciuperca de-desubt și alte sute și sute de soluri, **Corali-stea,** galbeni și mulți alții.

Recifii cresc ușor, dar se și distrug, pînă ajung să se consolideze în calcarurile recifale de mîine. Distrugători sînt peștii colțoși, ce rup din marginile lor, macină și aleg, toată substanța vie, aruncînd afară pulberea de coral mestecat rămasă ; distrugători sînt unele scoici și viermii ce găuresc reciful, ca să nu mai vorbim de cutremure și valurile ce-i prăbușesc ades în adîncuri, clădindu-se alții în loc.

În recifii coralieri sînt și unii Hidrocorali — zișI și falși corali — care au atît de puternice baterii de nematociști, încît atingerea lor provoacă omului un șoc de dureroasă furnicare ; repetată atingerea poate da chiar șocuri anafilactice. Această acțiune veninoasă am simțit-o personal pe cînd exploram recifii din lungul țărmului cubanez. Lăsîndu-mă pe creasta unui recif ce nu era la mai mult de 1,5 m sub nivelul de-atunci al Oceanului Atlantic, am călcat din întîmplare pe un **Millepora,** hidroid cu aspect de coral ; pe loc am simțit o durere atît de vie, încît n-am știut cum s-ajung mai repede la mal, căci aveam impresia că-mi înțepenește piciorul ; trei zile m-a durut rău, dar din tot răul și un bine: am făcut cunoștință nemijlocit cu **Coralii-de-foc,** cum îi numesc cubanezii, tocmai pentru usturimea de foc ce ți-o dau.

Dar nu numai frumusețea formei și exuberanța culorilor coralilor și a recifilor provoacă atracția turiștilor, ci mai ales risipa de viață pestriță și viu colorată legată de acest aparte mediu de viață. Și nu vom aminti printre animalele fixate de recifi, decît spongierii (bureții-de-mare) multicolori, crustele de briozoare, viermii ce-și rotesc panașele ochioase viu colorate și mai ales marile scoici tridacne ; ultimele trăiesc aproape încastrate în recifi (care le înconjoară în cursul creșterii), peste marginile căruia își răsfrîng în afară — ca niște covoare întinse peste ferestre — mantaua lor viu și variat colorată : roșie, albastră sau chiar pestriță. Și o parte din culoarea lor este dată tot de zooxantelele cu care conviețuiesc în simbioză. Peste tot unduiesc tentaculele actiniilor mari sau zărești sferele spinoase ale aricilor de mare ; între ultimii este și unul foarte comun, cu spini lungi negri, foarte periculoși. Este vorba de **Diadema,** cu puterea căruia am făcut iarăși cunoștință direct în recifii Cubei. Peste tot circulă melcii colorați mai ales din neamul ghiocilor ; Stelele de mare, unele albastre ca de cobalt și castraveții-de-mare, pestriți. Unele mari stele de mare au devenit chiar un pericol mortal pentru coralii Marii Bariere recifale australiene. Este vorba o specie a cărei dezvoltare era ținută în frîu de marii melci **Tritonium.** Aceștia fiind acum obiectivul principal al pescarilor și scufundătorilor sportivi, s-au rărit atît de mult, încît stelele de mare mîncătoare de corali s-au dezlănțuit, înmulțindu-se în voie. Ele distrug coralii și le opresc creșterea, aruncîndu-și stonahul peste o suprafață anume a recifului, de pe care digeră (digestie externă) și absoarbe tot ce-a fost viață în ele. Mutindu-și locul și repetînd mereu operația, aceste stele de mare au reușit să depopuleze o bună parte din recifii coralieri ai apelor australiene.

Printre cîrdurile de numeroase specii de pești ce evoluează peste tot în zona coralilor-pești, unii mai împodobiți decît alții, cu culori nebănuit de vii și frumoase, potriviți parcă anume ca să se întreacă cu policromia masivelor coraliene, de fapt mai mult o reacție de camuflare decît de adaptare, ce le permite să se strecoare mai sigur în lumea de umbre și penumbre a recifilor, luminați în plin de soarele tropical, unii sînt prieteni buni ai marilor actinii, între tentaculele cărora se adăpostesc la pericol, tentacule mortale de-a binelea atinse de alți pești ; alții se ascund în găurile adînci ale recifilor (murenele agresive ex.) ; alții, colțoși, rod din plin din construcția coralilor, spre a suge tot ce-i viață în ei. Dar printre peștii coralieni sînt și unii veninoși — atenție pentru scufundători — **peștele-curcan** bunăoară, ce poate răni rău pe imprudent cu spinii lui toxici, în timp ce **peștii de piatră** pot chiar ucide pe nefericitul ce-a pus mîna pe ei ; **peștele-tigru** are și el o rază veninoasă. Dar aceștia fac excepție și nu împiedică bucuria ochilor cînd îi vezi evoluînd în jurul coralilor alături de alții și mai vii colorați.

Grație coralilor se formează în ocean un imens biotop pietros în care se stabilesc diferite asociații animale sau chiar între plante și animale, cum este caracteristica simbioză între zooclorele și corali, moluște și alte animale, de care am amintit. Coralii au însă și importanță negativă, barînd strîmtorile între insule apropiate, periclitînd navigația de coastă și provocînd ades scufundări de nave. Totuși ei formează o neîntrecută atracție turistică, mai ales de cînd oricine se poate scufunda liber. Barierele de corali împiedică rechinii să pătrundă în lagune.

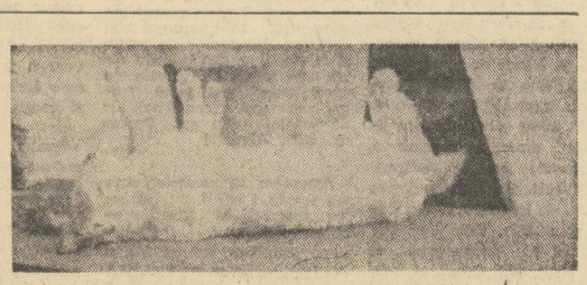

UN CROCODIL... HIPNOTIZAT

HOTEL PE ROATE

Da, este un hotel care se plimbă. Și este clar că nu ai nevoie să memorezi strada și numărul la care ai intrat seara, pentru a o recunoaște a doua zi. Oricum te trezești în altă parte. Nu este un hotel prea mare. Sînt doar 39 de locuri disponibile — 39 de paturi, 39 de dulapuri, dușuri, o bucătărie. Masa se servește la restaurantul hotelului care se bucură de cea mai variată decorație posibilă. E cînd un parc, cînd o margine de șosea, cînd o poiană, cînd malul unui lac. Pe timp de ploaie, direcția pune la dispoziția onor clienților o umbrelă uriașă. Ați ghicit, se mănîncă în aer liber. Un amănunt pe care l-am uitat : nu poți închiria un pat pe mai puțin de 15 sau chiar 21 de zile. Cu această precizare, aveți și scopul ciudatei întreprinderi hoteliere. O companie aeriană americană a lansat pentru vara aceasta un nou sistem de excursie în Europa. Hotelul este, evident, un camion-dormitor. Reclamele vor fi atrăgătoare. Doar sociologii își pun întrebări în legătură cu efectul pe care-l va avea o asemenea coabitare totală a pasagerilor timp de trei săptămini! Previziunile lor nu sînt optimiste.

Hipnoza ar putea fi o utilă armă de apărare pentru un eventual pieton aflat în junglă sau într-o rezervație naturală. Oricum este o metodă folosită adesea de cercetare. Pentru a studia efectele fumatului asupra organismului, oamenii de știință au obligat cai, măgari, cocoși și alte necuvîntătoare să tragă în piept fumul țigărilor de foi sau al țigaretelor. Cum nu au acceptat de bună voie să consume nici cele mai reputate mărci de tutun, s-a recurs adeseori la hipnoză. Doar așa... în stare de inconștiență, au admis să devină fumători ! Ideea de a se sacrifica pentru a le demonstra oamenilor nocivitatea, li se părea animalelor probabil, ridicolă sau... inutilă ! Cine știe. Sînt și exemple însă de folosirea hipnozei la animale în folosul lor. Prin acest procedeu un crocodil de 180 kg a putut fi operat de un furuncul, fără dureri pentru el și fără „neplăceri" pentru chirurg !

În imagini, un cocoș și o pisică hipnotizați, într-o poziție nu prea confortabilă pentru ei, pentru a „obține" nota de trecere a unui candidat la examenul de hipnoză.

AUTOBUZUL AERIAN

Conceput de către inginerul elvețian George Mijller, specialist în transporturile pe cablu (teleferice și teleschi), „autobuzul aerian" a fost dat recent în exploatare pe o linie experimentală de un kilometru construită de-a lungul malurilor lacului Zürich. Noul mijloc de transport are forma unui autobuz aerodinamic cu o capacitate de 30 de locuri. Lung de 10,5 metri și lat de 2,20 metri el este propulsat de 12 motoare electrice alimentate de la o sursă de curent electric continuu de 500 de volți. Fiecare motor este prevăzut cu cîte o roată cauciucată care face legătură cu cablul suspendat pe piloni la o înălțime de 18 metri. În versiune definitivă „autobuzul aerian" va putea transporta 100 de pasageri sau o greutate de 15 tone. Constructorii au în vedere și utilizarea sa în mediul urban. O primă linie lungă de 3 km va fi construită la Mannheim în 1975, iar o a doua lungă de 6 km, cu două stații intermediare, va lega gara centrală din Zürich și zona de vest a orașului.

SAVANȚII DAU EXAMEN LA POLUL NORD

Este un examen extrem de dificil căci au de răspuns la o întrebare „încuietoare", ca de multe ori în știință, și anume : cum se poate drena petrolul existent în Marele Nord — și e foarte mult petrol aici — dat fiind că conductele ruginesc pe loc, mai mult, condițiile unui climat atît de aspru pot să facă să crape conducta, ceea ce ar constitui un evident pericol pentru întreaga regiune ? S-au întocmit programe de cercetare. Specialiștii sovietici au unul, așa numit „Polex", cei americani, „Aidjex", colaborînd pentru găsirea unei soluții optime de navigație în mările polare. Se studiază zăpada, gheața, valurile, folosind radare amplasate în avioane sau în sateliți, și grupuri de savanți care par să fi transformat cîte o insulă de gheață în laborator.

GEOLOGIE

„OCHIUL PĂMÎNTULUI"

O nouă bogăție naturală pe teritoriul județului Alba. Binefăcătoarele ape și nămoluri și indicațiile terapeutice pentru diferite boli.

În cadrul cercetărilor științifice a bogățiilor naturale de pe raza teritoriului județului Alba, colectivul de specialitate al muzeului de științele naturii din Aiud, cercetînd geomorfologic originea Tăului fără fund de la Băgău, a depistat la panta dealului care în vîrful lui adăpostește acest lac, niște fenomene necunoscute în literatura de specialitate. **Aceste fenomene constau în apariția la suprafața pămîntului a unui sol coloidal — în unele locuri formînd așa zisele domuri (ridicături de pămînt), care au primit de la localnici diferite denumiri ca : răsuflătoare, răsuflătoarea pămîntului, ochiul pămîntului etc. Cercetînd în amănunt această zonă** — timp de 12 ani — **s-a constatat prezența unor vulcani noroioși care aruncă într-o anumită perioadă a anului un nămol semilichid. Vulcanii noroioși au o adîncime de 12 m în linie verticală, iar după aceasta schimbă direcția în linie orizontală. Ei sînt legați între ei subteran și se continuă pe o distanță mare — Ciumbrud — Băgău — Beța și Odverem.** Unii vulcani sînt activi emanînd un sol coloidal de culoare gri închisă și neagră la adîncime, iar la pipăit dă impresia de grăsime. Introdus un băț în interiorul vulcanului presiunea internă îl aruncă la suprafață. Pentru elucidarea fenomenelor vulcanice din această zonă am apelat la toate instituțiile de specialitate.

Astfel, în laboratoarele Universității din Cluj, catedra de mineralogie cercetînd elementele solide ce alcătuiesc acest sol coloidal, s-a constatat că este format din minerale și roci avînd un diametru sub 0,1 mm și compoziția : argilă limonitoasă, cuarț granular, muscovit, clorit, sericit cu aspect fin laminar, și calcit criptocristalin. Specialiștii de la Comitetul Geologic ne ajută să stabilim structura geologică a regiunii. Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei făcînd analiza constată prezența unor gaze ca : metan, etan, propan butan, izobutan, normal butan și prezența unor hidrocarburi interesante.

Ministerul Sănătății prin Institutul de Balneologie și Fizioterapie a întreprins timp de doi ani studii și cercetări complexe (barimetrice, chimice, fizice și biologice) asupra zonelor cu nămoluri (turbe și vulcani noroioși, ape minerale și lacuri din zona Aiud, județul Alba, în vederea valorificării lor în scopuri terapeutice. În baza acestor studii Institutul de Balneologie și Fizioterapie din București trage concluzii și **dă RECOMANDĂRI TERAPEUTICE** asupra nămolurilor și turbei, precum și apei minerale din această zonă, cu indicația să se înceapă imediat tratamentul, la început chiar sezonier, pentru următoarele boli :

1. Boli reumatice degenerative ale aparatului locomotor (artroze, spondiloze) ;

2. Boli reumatice inflamatorii după trecerea proceselor acute (în faza sechelară) ;

3. Reumatism cronic (mioze, miozite, pariartrite, tenosinovite, bursită) ;

4. Inflamații cronice nespecifice ale aparatului genital feminin ;

5. Afecțiuni cronice ale nervilor periferici (nevralgii, nevrite) ;

6. Sechele după afecțiuni ortopedice și post traumatice în scopul recuperării funcționale articulare și musculare.

APA MINERALĂ de la Ciumbrud, conform buletinului, este : bicarbonată clorată, sulfată, sodică, calcică, magneziană și este recomandată la următoarele boli : Gastroduodenite cronice : sechele post operatorii pe stomac, ulcer în faza de acalmie ; Tulburări dispeptice : sechele post operatorii pe căile biliare ; Maladii metabolice și alergoze ; Litiază minoră acidă : albuminurile reziduale postnefritice; Sub formă de cură internă și pulverizații, gargarisme și aerosoli : Rinite, rinofaringite, traheobronșite, nespecifice, astm pulmonar.

APA SULFUROASĂ oligominerală de la Mirăslău (sub podul de linia ferată) poate fi întrebuințată sub formă de cură internă la următoarele boli : Gastrite cronice — indiferent de tipul secretor ; Alergoze digestive ; Dispepsii gastro-intestinale; Angiocolite și litiază biliară ; Pielonefrite cronice : litiază urinară, infecțiuni urinare ; Sechele post operatorii pe stomac, căile biliare și urinare.

Prof. I. G. FLEȘERIU

CU O SANIE CARE MERGE... PE DOS!

În aceste ape glaciale, acvanauții sînt... glacionauți. Scufundătorii înoată sub banchize, trăgînd după ei o sanie care înaintează cu... tălpicile în sus. Evident, devreme ce alunecă pe suprafața inferioară a gheții. Una dintre sarcinile glacionauților, încărcați cu instrumente de măsură, este de a planta „catarge" — tot așezate invers — care au aparate de măsură a curenților. Ei urmăresc de asemenea dacă relieful gheții de la suprafață are — și cum anume — o replică sub gheață.

Din momentul în care savanții sovietici și cei americani vor „trece" acest greu examen, reușind să răspundă tuturor întrebărilor puse în legătură cu exploatarea petrolului, descifrînd secretele migrației gheților, atunci, un nou ocean va fi deschis navigației. Nu numai petrolul din Extremul nord al Uniunii Sovietice și al Alaskăi va fi recompensa eforturilor, dar sînt comori minerale considerabile ce vor fi redate oamenilor.

MODA

STILUL MARINAR

Cititoarea MARIA AGACHE din Bacău precum și alte cititoare ne roagă să le sugerăm idei pentru costume marinărești. Avînd în vedere că în această primăvară stilul marinar e foarte „la modă", prezentăm cîteva modele pentru toate siluetele și chiar... pentru toate vîrstele.

1. ROCHIE DIN STOFĂ BLEUMARIN cu talie joasă, și fustă din clini. Gulerul marinar este terminat cu cravată scurtă de culoare albă garnisită cu pasmanterie roșie și bleumarin.

2) O ROCHIE VECHE poate fi decoltată adînc, în formă de V, decolteu care va fi acoperit cu un material în dungi alb cu bleumarin. Mineca scurtă are manșete late albe sau din același material cu decolteul.

3. PANTALONUL CU TAIETURĂ STIL MARINAR se poartă cu maieuri din bumbac în dungi sau combinații uni cu dungi.

4. BLUZA DIN STOFĂ SUBȚIRE, BLEUMARIN, scurtă și cu mînecă scurtă. Gulerul și manșetele late sînt albe, iar cravata este roșie.

5. COSTUM MARINAR DIN STOFĂ ALBĂ. Dungile din materialul care acoperă decolteul bluzei și cravata pot fi bleumarin sau roșii.

Doina LEVINȚA

GARNITURI PENTRU O JACHETĂ TRICOTATĂ

— 1 —

Acest costum, foarte potrivit pentru primăvară, este croșetat din lînă P.N.A., de preferat în culori pastel. Pentru a avea un melanj frumos, lucrăm deodată cu două fire de culoare închisă și unul de culoare mai deschisă. Dacă dorim să fie mai gros putem să lucrăm cu 4—5 fire deodată. Modelul este croșetat din piciorușe mici, singura lui garnitură fiind la buzunare, manșete și gît, ceea ce puteți distinge în fotografiile noastre. De preferat este ca aceste garnituri să aibă o culoare mai închisă.

Fotografia nr. 1. — **Garnitura este o bordură, din materialul bluzei, introdusă la manșete și buzunare, terminîndu-se la gît, cu o fundă mare.**

Fotografia nr. 2.— **Garnitura este formată din lînă melanj — două fire din culoare închisă și un fir deschis cu care se croșetează 2—3 rînduri de piciorușe mici (în lungime). Cu acest metraj se paspoalează manșetele, buzunarele și jacheta, de jur împrejur. Pe deasupra, din loc în loc, se croșetează un lanț simplu, numai cu lînă de culoare deschisă, care se prinde pe deasupra garniturii, la distanțe de 2—3 cm.**

Fotografia nr. 3. — Se croșetează, tot de jur împrejurul jachetei, manșete și buzunare, un rînd de piciorușe mici, de culoare închisă. Se continuă cu un rînd de piciorușe mari, culoare deschisă, după care la sfîrșit, un nou rînd de piciorușe mici, de culoare închisă.

Pentru jachetă aveți nevoie de 650 g. lînă, pentru fustă 600 g. lînă, iar pentru garniturile din lînă mai sînt necesare cîte 50 g. de fiecare culoare. Veți folosi croșetă nr. 4, iar pentru garnituri, croșetă nr. 3 sau 3 jumătate.

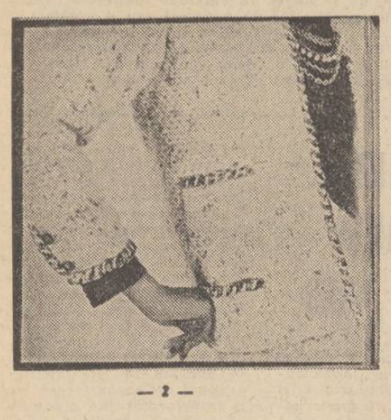

— 2 —

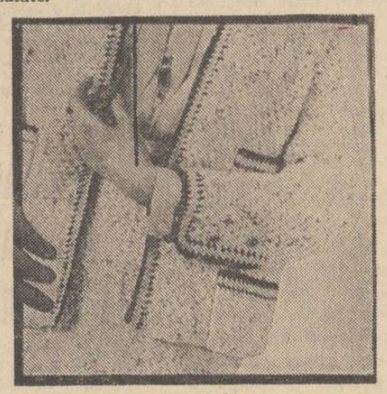

— 3 —

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

Cititorul MARCU DRAGU din Gheorghieni-Harghita ne întreabă dacă există o școală unde poate învăța stenodactilografia, ce va face apoi, după absolvire, ce salariu va avea și, în încheiere, dacă îl sfătuim să aleagă această cale. Nimic de spus: orice școală este bună dacă răspunde aspirațiilor fiecăruia. Dacă aveți chemare în această direcție, înscrieți-vă la școala de specializare postliceală din București sau la cea de la Craiova, str. Caracal nr. 105). Cum însă vedem că vă interesează și alte școli, noi zicem să vă decideți și apoi să ne cereți un sfat autorizat. Pînă atunci, sîntem în așteptarea limpezirii apelor.

Răspunzînd ing. DAN HATMANU din Tg. Mureș, am vrea să-i punem de la început o întrebare foarte serioasă: ca absolvent al unui institut agronomic (seria 1971) nu consideră că trebuie să dea curs profesiunii pe care și-a ales-o? Îi punem această întrebare deoarece de-abia a terminat studiile și caută o nouă profesie, deosebită total de a sa. Oare noua sa vocație a apărut peste noapte? Să ni se ierte indiscreția, dar întrebarea pusă ni se pare cam interpretabilă.

Căutați o școală post-liceală de telecomunicații, tovarășe MIHAI TĂRIȚĂ din Bicaz și ea este lîngă dv. E școala din Bacău, Calea Moinești nr. 148. Aceasta pentru specialitatea telefonist-telegrafist (cursuri de zi). O școală care pregătește specialiști în montarea și reglarea aparatelor de radio și televiziune (învățămînt de zi) este la Galați (școala de specializare postliceală pentru industria construcțiilor de mașini din str. Traian nr. 203). Alegeți!

Așteptăm să ne scrieți cum s-a rezolvat cazul dv., al celor înscriși la liceul economic din Arad. Între timp s-au stabilizat lucrurile și credem, tovarășă ȘTEFANIA IGOR, că motivul care v-a determinat să ne scrieți nu mai există. Dacă presupunerile noastre nu se adeveresc, cunoscîndu-ne adresa, ne puteți scrie în continuare.

Elevul TRAIAN BOLBOACĂ din Apahida, jud. Cluj ar dori să se facă fotoreporter, dar nu din acei care umblă prin țară ci din cei care „să prindă pe retină imagini din alte țări". Argumentul suprem este acela că-i place să călătorească, să umble mult. Meseria de fotoreporter este grea și cere, ca oricare alta inclinații deosebite. Încercați-vă vreodată, Traian Bolboacă, să minuiți un aparat de fotografiat? Sau ați căutat vreodată să vedeți în ce constă pregătirea unui bun fotoreporter? Trebuie să știți că nu este de ajuns să călătoriți pentru a ajunge să deveniți ce doriți. Uneori, fotoreporterii călătoresc cu aparate grele în spate, pe locuri accidentate. Meseria lor nu este atît de comodă cum v-o închipuiți. De aceea, nu confundați noțiunea de turist cu cea de fotoreporter. Sînteți, probabil, la vîrsta marilor vise. Dar de ce nu visați a fi un fotoreporter care să bată cărările patriei care trec prin locuri atît de minunate? Avem o țară cu infinite peisaje incîntătoare, cu oameni și realizări deosebite.

Pentru preocupările dv. marinărești, tovarășe RADU IONESCU din Brașov, adresați-vă D.R.N.C. din Constanța care vă va comunica toate cele ce vă interesează pînă la pasiune.

Din Bolintinul din Vale (Ilfov) cititorul M. PETRESCU ne scrie cîteva rînduri cerîndu-ne lămuriri în privința înscrierii la învățămîntul superior. Lui și altora care ne scriu pe această temă le răspundem, la fel ca și în anterioara poștă adresată cititorilor, să consulte broșura „Admiterea în învățămîntul superior", apărută nu de multă vreme.

Singura școală postliceală, tovarășe M. BELDIE din Sihlea-Vrancea, care să aibă cît de cît un caracter ca acel dorit de dv. este școala de hidrologie din Arad (str. N. Grigorescu nr. 8—10). Ceea ce vă putem spune în legătură cu concursul de admitere ținut anul trecut este că s-au dat probe la matematică (scris și oral) și geografia fizică și economică a României (oral).

BLOC NOTES

PREȚIOSUL ULEI DE MĂSLINE

Pe lîngă valoarea sa gastronomică, uleiul de măsline consumat în stare proaspătă are o seamă de calități foarte prețioase pentru sănătate.

Pe scurt, uleiul de măsline este:

a) dușman al colesterolului, reducînd considerabil aportul acestuia din alimentație și, în consecință, nivelul său în sînge;

b) protector al mucoasei stomacului și prieten al digestiei;

c) un adevărat laxativ pentru intestine, care poate înlocui, cu succes, uleiul de parafină și orice alt laxativ chimic;

d) stimulent al secreției biliare (se recomandă 1 sau 2 linguri de ulei pur sau în combinație cu puțină lămîie sau cafea, luate pe stomacul gol);

e) stimulent al creșterii copiilor (procentul de acid linoleic este același ca în laptele de mamă).

BEREA MENȚINE SĂNĂTATEA?

Dintr-un anuar pe anul 1970/1971, al Uniunii fabricanților germani de bere reiese că bavarezii au băut o cantitate dublă de bere față de alte regiuni ale Republicii Federale a Germaniei. Berea figurează, în general, în această țară, pe primul loc al preferințelor, deci înaintea cafelei. Însă în timp ce un locuitor a consumat 140 litri bere anual (socotiți la totalul populației) un bavarez a consumat 221,4 l bere. Cum, în același timp o statistică (tot din Bavaria) a caselor de asigurări împotriva bolii a confirmat că în comparație cu alți locuitori ai Republicii Federale a Germaniei, bavarezii sînt mult mai rar bolnavi, legătura dintre bere și sănătate s-a făcut de la sine.

POFTĂ BUNĂ LA... AUTOMOBIL

Nu e o glumă. O carte destinată mîncătorilor de automobile a fost pusă în vînzare în Statele Unite, de către editorul William Morrow. Drept gir al „seriozității" ei stă numele autorului: Harry Crew, un cunoscut devorater de mașini. Cartea nu dă însă și rețete în cazul unor tulburări digestive datorate „suculentei" alimentații.

PĂLĂRII ȘI PODOABE

Institutul britanic de mode și-a prezentat creațiile pentru 1972 în cadrul unei săptămîni destinată pălăriilor moderne în această primăvară: cloșuri, pălării mici, sport sau elegante, în stil clasic sau foarte îndrăznețe, mă rog, pentru toate gusturile.

Cele trei pălării din fotografie sînt confecționate din pai natural. (Prima la stînga, sus) este în stil marinar, are o fundă verde și este împodobită cu un buchet de flori în spate. Ea poartă numele de „Lollipop". Cea din centru, „Emily Jane" este din pai vopsit în roșu și are pe funda tot roșie, care înconjoară calota, multe flori albe și bleu. „Scarlette" (cea de-a treia pălărie) păstrează culoarea paiului natural, arborînd la funda roșie ce garnisește pălăria, frunze și cireșe.

HAMACUL

Celor care ar dori să petreacă momente de relaxare pe balcon, pe terasă, desigur în grădină și — de ce nu? — chiar în casă și care nu au găsit în comerț un hamac (din păcate, astfel de obiecte nu au mai fost văzute de mult timp în magazinele cu articole de sport) le recomandăm un hamac pe stativ pliant și ușor deplasabil. Stativul este din fier rotund de 8 mm. diametru, articulat pe balamale. Hamacul propriu-zis poate fi ori din rețea cu ochiuri (sfoară tare, fire din material plastic împletite etc.) ori din pînză de șezlong. Ușor și practic el compune o garnitură, alăturîndu-i-se cîteva scăunele pliante.

Arh. Mihai KROCHMALNIC

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

VIORICA POPOVICI — Arad. *Spasmofilia se tratează cu gluconat de calciu, 3 tablete pe zi, vitamina A + D₂, 5 dragele pe zi și diazepam de 2 mgr., 2 dragele pe zi. Este important să știți că cel mai asimilabil calciu este este cel din alimente. În consecință, veți avea un regim echilibrat din care nu vor lipsi laptele, brînza dulce, ouăle, untul, legumele și fructele crude. În cursul verii, se indică cură helio-marină.*

B.V.B. — Timișoara și alți cititori. *Nu vă vom preciza natura durerilor precordiale pe care le acuzați. Este necesar un examen complex, făcut de medicul specialist în boli interne.*

D. S. — Arad. *Pentru rinita alergică rebelă la tratamentele enumerate de dv. vă sfătuim să vă adresați clinicii de alergologie a spitalului Carol Davilla, Calea Griviței 5, București. Pentru soția dv. ar fi util un tratament cu diazepam de 10 mgr. o tabletă pe zi — administrată fracționat, de asemenea, Glicocol și Fosfobion fiole. Cel mai important ar fi scoaterea din mediul traumatizant.*

TEREZA C. *Pentru fiul dv. vă recomandăm Clordelazin, o tabletă seara și Epifizan — fiole.*

DORINA G. — București. *În primul rînd, este necesar să se precizeze dacă sînt crize de anghină pectorală. Electrocardiograma va fi de un real ajutor.*

GH. PÎRVU — București. *Există o explicație a pruritului în legătură cu diabetul pe care îl aveți. Dacă nu suportați Feniramin vă recomandăm Nilfan, o tabletă, seara.*

AUREL SĂNDULESCU — Cîmpulung. *Cifrele analizelor dv. se încadrează în parametri normali.*

C. I. M. — Brașov. *Gastrita hiperacidă este, desigur, agravată de băuturile alcoolice și de apa minerală acidă. Avînd în vedere simptomele pe care le prezentați, vă reproșăm că nu ați făcut și un examen radiologic gastro-intestinal.*

ANA VASILIU — București. *Edemele pulpebrale pot fi în legătură cu afecțiunea cardiacă. Va trebui în primul rînd să vă examineze un medic specialist în boli interne și dacă va considera necesar, o să vă îndrume spre electrocardiogramă.*

I. B. RUPEA — Brașov. *În cazul afecțiunii denumite crampa scriitorului, tratamentele care vi s-au indicat au fost corecte. Credem că este util să continuați tratamentul cu Diazepam și Calciu bromat.*

Dr. Ana MURGULEȚ

CUM SCOATEȚI PETELE DE GRĂSIME

1. Pe mozaic, spălați locul cu apă în care ați dizolvat sodă de rufe.

2. Petele de grăsime de pe sticlă, dispar spălînd cu apă călduță săpunită ori cu Tix.

3. Cele de pe **mobilele vopsite** dispar cu esență de terebentină.

4. Dacă **mobila este lustruită** ștergeți repede cu un tampon îmbibat cu benzină.

5. Petele de **grăsime proaspete** de pe parchet dispar cu apă călduță în care s-a dizolvat Alba sau Perlan. Petele mai vechi dispar ștergîndu-se cu benzină locul care trebuie apoi ceruit și lustruit.

6. Pe covoare, pata de grăsime se tapetează cu talc, apoi se calcă cu fierul fierbinte așezat peste o sugativă. Se mai poate folosi naftalina după care locul se clătește cu apă și oțet.

O seară plăcută pe care veți dori-o repetată, este o seară petrecută la restaurantul

HANUL MANUC

Conducerea restaurantului HANUL MANUC adresează onoratei clientele rugămintea de a-și reține din timp locuri la mese, prin tel. 13.14.15

(5055)

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Ouă umplute în coaja lor

Se fierb ouăle tari, se trec sub jet de apă rece și se lasă să se răcească. Se taie în lung cu grijă să nu se sfărîme coaja. Se golesc cojile de albuș și gălbenuș, care se toacă mărunt. La 6 ouă se adaugă o lingură plină cu smîntînă, o felie subțire de franzelă muiată în lapte și bine stoarsă, o linguriță de mărar tocat, se amestecă totul, se sărează, se piperează după gust. Cu această pastă se umplu cojile de ou (umplutura va fi puțin bombată). Se presară deasupra pesmet fin, se presează cu palma ca să nu se risipească, și se prăjesc ouăle în unt numai pe partea umplută. Se servesc calde cu salată verde. **(OLGA ENICĂ — București).**

Ecler cu brînză

Aluat de gogoși (pâte à choux) 1 dl ½ apă, 60 g. unt, un praf. de sare, 100 g. făină, 3 ouă:

Sos alb cu brînză: 50 g unt, 50 g. făină, 3 dl. lapte, sare, piper, 75—100 g. cașcaval ras, o felie groasă de șuncă fiartă, 100 g. sau mușchi țigănesc.

Preparați aluatul: fierbeți apa cu unt și sare. Cînd dă în clocot dați de o parte; adăugați dintr-o dată toată făina și amestecați aluatul pînă se omogenizează. Încorporați ouăle unul cîte unul. Lăsați să se răcească complet. Așezați 4 batoane de aluat pe o tavă unsă și coaceți-le circa 20—25 de minute la foc potrivit de iute, în cuptor încins din timp. Pregătiți sosul alb în care veți încorpora apoi cașcavalul ras și veți adăuga șunca tăiată în cuburi. Crestați un capac, umpleți eclerurile, presărați cu puțin cașcaval ras, păstrat anume și dați-le 5 minute la cuptor să se gratineze. Ca să aveți duminica liberă, preparați totul din ajun și încălziți eclerurile în cuptor cald înainte de a le servi. **(CARMEN PREDA — București).**

Bănuți

Dacă vreți ca rețeta dv. să fie apreciată și de efect dar aveți carne puțină, cititoarea revistei noastre, **OLGA CRISTESCU din București,** vă propune următoarea soluție.

Bucățile de carne tăiate ca pentru șnițele se bat, se ung cu untdelemn, se presară cu sare, piper, pătrunjel, verdeț și se așază unele peste altele și se dau la rece. A doua zi se taie șuvițe lungi și subțiri de slănină, late cît bucățile de carne și nu mai groase decît un creion obișnuit. Pe șuvițele de slănină se rulează bucățile de carne și se leagă strîns cu ață. Micile rulade obținute se pun în grăsime încinsă, picurîndu-se din cînd în cînd puțină apă, pînă se frăgezesc bine, apoi se dau la cuptor să se rumenească. După ce se scot și se răcesc, se taie ruladele în feliuțe groase de 7—8 mm. Se obțin astfel melci mici cu mijlocul alb (bucățica de slănină). Ele pot fi servite în chip de bușeuri.

Dacă ruladele sînt tăiate în felii mai groase (de circa 1 cm.) și așezate cîte trei, într-o cutie mică de pate de ficat, pe care o vom umple cu aspic fals, vom obține medalioane foarte gustoase și aspectuoase. Aspicul se prepară astfel: se pun la fiert: o țelină, doi morcovi, două rădăcini de pătrunjel cu frunze cu tot, cîteva boabe de piper, sare și eventual un os. La un litru de zeamă strecurată, se adaugă 6—7 foi de gelatină, desfăcute în puțină apă călduță.

Prăjitură cu biscuiți

8 linguri de zahăr, 2—3 linguriță zahăr, ½ l. lapte, 3 linguri făină, 250 g. biscuiți la alegere, 120 g. nuci, coaja rasă de lămîie, de portocale. rom.

Se ard 3 linguri de zahăr și se sting cu ½ l. lapte. În alt vas se pun 5 linguri de zahăr și 3 linguri de făină și se amestecă bine. Peste ele se toarnă puțin cîte puțin laptele fierbinte (cu care s-a atins zahărul ars). Se pune vasul pe foc potrivit și se amestecă pînă ce se obține o compoziție ca un lapte gros. Se sfărîmă biscuiții și se pun în compoziția preparată. Se amestecă bine cu lingura. Se pune la rece pînă a doua zi cînd se parfumează cu coajă rasă de lămîie, de portocale și la dorință cu rom.

Între timp se ard 2—3 linguriță de zahăr, dar nu prea tare (ca să nu se amărească). În zahărul ars se pun 120 gr. miezuri de nucă, se amestecă cu o lingură ca nucile să se învelească uniform în zahăr. Se scot pe o farfurie unsă cu untdelemn. După ce s-au răcit se sfărîmă mărunt (nu se răsnesc).

Compoziția cu biscuiți se aranjează pe un platou dîndu-i-se forma dorită. Deasupra se presară nucile sfărîmate. Se servește tăiată ca un tort. **(MARIA ULIVI — București).**

Tort rapid

Un pachet foi de tort „Ileana", 500 g. frișcă, o lingură de ness café sau cacao.

Se pune o lingură de cafea solubilă în 300 g. de frișcă și se amestecă ușor. Se întinde cu cuțitul în straturi egale pe fiecare blat. Deasupra și pe margini se întinde restul de frișcă în care nu s-a pus cafea. Se ornamentează tortul cu fructe din dulceață sau cu fructe proaspete de sezon. Se lasă tortul la temperatura camerei timp de 2—3 ore, apoi se ține la frigider pînă se servește. **(VIRGINIA-JOJA DRĂGĂȘANU — București).**

DORIȚI CA AUTOTURISMUL DV. SĂ FIE ÎN SIGURANȚĂ ȘI APĂRAT DE INTEMPERII? COMANDAȚI UN GARAJ DEMONTABIL LA COOPERATIVA

TEHNO METALICA"

str. Viitorul nr. 4 Bucureș, telefoane

31.52.92 și 11.40.61

SE POATE EXECUTA PE VIRAMENT ȘI CU PLATA ÎN RATE

(5175)

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

CINSTEA ŞI AVUTUL OBŞTESC

CURIER SĂPTAMÎNAL

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Sînt originară din Cluj şi am crescut acolo alături de părinţii şi fraţii mei. După absolvirea şcolii elementare şi a unei şcoli profesionale comerciale, am intrat în producţie (seral am terminat şi liceul). Lucram în comerţ. Şi cum nimeni nu te asigură la naştere că vei duce o viaţă roză pînă la moarte, era normal (subl. mea) *să se întîmple ceva,* mai ales că lucram în comerţ (subl. mea). *Pe vremea aceea lucram la un magazin de pîine, în care pîinea se vindea la cîntar şi... într-o zi, avînd control la gramaj, am fost „prinsă"* (ghilimelele îi aparţin corespondentei — n.n.) *că am vîndut 1,5 kg. pîine cu 40 gr. lipsă (pîinea costa 2 lei kg, deci infracţiunea comisă de mine reprezenta, din punct de vedere financiar... 8 bani). Proces verbal... proces... soldat cu plata a 150 lei amendă şi 300 lei avocatul, după toate acestea, zic, mi-am reintrat în normal şi cu timpul am uitat aproape toate amănuntele... Dar aceste amănunte, cît şi faptul în sine, aveau să joace mai tîrziu un rol nebănuit de mine, în viaţa mea socială şi profesională. După cum probabil ştiţi, a apărut în vara anului trecut un Decret privind comerţul, în care se interzice angajarea în posturi de gestiune a persoanelor cu antecedente penale, iar eu intru în categoria respectivă, deoarece cei 150 lei nu erau o simplă amendă, ci o CONDAMNARE PENALĂ exprimată în bani, deoarece eram minoră pe vremea aceea (altfel aş fi fost închisă). Ei bine, această condamnare penală, această pată pe obrazul meu, m-a făcut să plec de la întreprinderea în care, pînă la urmă, lucrasem opt ani în şir şi să-mi dau seama că, oriunde voi merge în domeniul comerţului, (pentru care sînt pregătită) mă voi lovi de aceeaşi problemă. Am încercat la alte două întreprinderi, am încercat chiar şi o revenire la vechiul loc de muncă, la Cluj, şi am avut ocazia să constat răceala şi indiferenţa oamenilor pe care i-am cunoscut în cei opt ani, eu fiind la început un copil mi-am format despre aceşti oameni păreri foarte bune, îi respectam ca pe nişte părinţi şi eram mîndră cînd îmi răspundeau la salut pe stradă.* M-am convins acum că le lipseşte total partea afectivă, că nu sînt decît nişte simple piese montate într-un tablou, pe diferite posturi, şi nu-şi fac altceva decît datoria, pentru asigurarea unui venit lunar (subl. mea). *Atunci cînd am fost refuzată în faţă, atunci cînd mă priveau toţi ca pe ceva periculos şi de care trebuie să scape cît mai repede, atunci da, m-am simţit penibilă, mi s-a pus un nod în gît, iar de lacrimi nu mai vorbesc, şi aşteptam să ies cît mai repede pe poarta întreprinderii. Asta-i „povestea" mea. Ce mă sfătuiţi să fac în continuare ?*

EMILIA V. — Rm. Vîlcea"

Stimată *Emilia V.,* îţi înţeleg necazul, dar — iartă-mă — n-aş vrea să fiu... ipocrit şi să te „consolez" doar. Dumneata — pentru uzul „dialogului", să admitem ceea ce afirmi — suporţi consecinţele unei *neglijenţe* (nu accepţi că ai comis, intenţionat, cîntărirea greşită, *în minus*). Te referi însă într-una, ca probă a cinstei dumitale nealterate, la faptul că *valoarea* lipsei constatate nu depăşea (atenţie ! la o *singură* cîntărire, dar dumneata făceai sute, mii de cîntăriri pe zi) decît... 8 bani. Desigur, 8 bani nu reprezintă, în mintea nimănui, o „sumă" în stare să trezească o reacţie necruţătoare a Celorlalţi, a oamenilor dornici să existe, pretutindeni, un climat de maximă corectitudine. Totuşi, cineva îmi povestea — mie personal, nu altcuiva (era tot o fată, şi tot minoră, de 17 ani) că mătuşa ei, de asemenea lucrătoare, pe atunci, la un centru de pîine din Bucureşti, a lăsat-o o singură zi, s-o înlocuiască la tejghea şi, din 5 bani rămaşi de la rest (n-o făcuse intenţionat, şi cred, realmente cred asta, fi lipsea mărunţişul) adunase, la încheierea casei, nici mai mult nici mai puţin decît... 40 (patru zeci) de lei pe zi. Departe de mine gîndul de a-ţi azvîrli în spinare insinuări perfide, ţin doar să aderi, măcar acum, la *principiul* care îi conduce pe cei desemnaţi să contribuie la stîrpirea oricărei manifestări de necinste : *dacă o dată,* la o cîntărire, lipsesc 8 bani (de fapt, la greutate, o lipsă de 3 *la sută* din total, ceea ce, la un produs mai scump ar fi însemnat, în lei, infinit mai mult), atunci, aritmetic vorbind, *şi realist,* greşelile de acest tip pot fi multiple, aşadar...

Desigur, toate necazurile pe care le tragi, mai cu seamă cele de ordin sufletesc, moral, par în totală discordanţă cu suma (8 bani), dar aici e aici : Legiuitorul şi Executorul, ţinînd tocmai seamă de asta, şi de faptul că nu ajunseseşi încă la majorat, te-au condamnat doar (aşa era legal !) la o amendă *penală,* fapta dumitale intrînd în sfera codului penal. Fără doar şi poate, citind — aşa cum citim toţi în presă alte cazuri *de furt „major" !* (vei înţelege numaidecît de ce l-am pus pe „major" în ghilimele), cînd infractori înrăiţi, recidivişti sau nu, fură sute de mii de lei, sau cînd alţii îşi clădesc, tot prin hoţie (mai rafinată) case sau îşi cumpără maşini, repet, probabil că dumneata îţi spui (dacă, într-adevăr, ai conştiinţa curată acum) : „Şi eu, cu bieţii mei 8 bani"... Dar fie că-i vorba de 8 bani (sau mai mulţi, avînd în vedere specificul loculuI de vînzare în care-ai lucrat), fie că e vorba de 80 000 de lei, *furtul e furt,* lipsa e lipsă. Indiscutabil, vigoarea replicii publice (concretizată în lege şi în aplicarea ei) nu poate fi, nici pe departe, egală. Din punct de vedere moral însă, aşa cred eu, nu trebuie să existe deosebire *(în sinea faptaşului !).* Deci fac apel la calităţile existente în forul dumitale interior, pentru a recunoaşte deschis, în propriul dumitale *eu,* că atunci, de mult, ai greşit, fie şi prin neatenţie, deoarece numai astfel, sper, vei izbuti să cureţi definitiv terenul de buruieni, pornind la drum cu alt... suflet. Cît îi priveşte pe foştii dumitale „colegi", aici îţi dau pe de-a întregul dreptate (minus afirmaţia gratuită şi subliniată de mine, că — vai ! — nu-şi fac decît datoria). Din păcate, tocmai, *datoria* — în ceea ce te priveşte — nu şi-au făcut-o, datoria de oameni, datoria oricărui colectiv fiind nu de a lovi (peste sentinţa legală) omul, (două „pedepse" pentru o singură vină ?), mai ales un adolescent, ci de a-l ajuta, de a-i sprijini pornirile pozitive, spiritul de dreptate şi cinste care se află în majoritatea indivizilor. Neacţionînd astfel, în strictă conformitate cu morala noastră nouă, socialistă, cei în cauză pot comite, la rîndul lor, prin indiferenţă, prin egoism, o *nedreptate,* soră bună cu necinstea altora. Cît priveşte aplicarea Decretului (refuzarea gestunii), aici Legiuitorul a pornit de la datele realităţii, anume pentru a apăra avutul tuturor, avutul obştesc, inclusiv al dumitale. Conformîndu-te — unde-i lege nu-i tocmeală ! — vei scăpa de încă un motiv, de astă dată nejustificat, de nemulţumire, îţi vei putea vedea, pe mai departe, de muncă. Revizuieşte-ţi punctul de vedere, insist asupra acestei necesităţi, uită, pur şi simplu, *suma infimă,* spune-ţi, cu convingere, că *ai greşit cîndva ;* dacă ai conştiinţa că a fost realmente un accident, o neglijenţă de tinereţe, abia poţi fi liniştită, nu continua să te „lupţi" (interior) cu o amintire, greşit interpretată chiar de dumneata.

Adrian ANDRONIC

— Cine i-a luat bărbăţelului ei, un superb pachet de ţigări ?

V. TIMOC

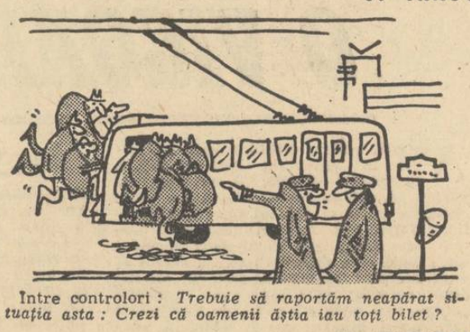

Între controlori : *Trebuie să raportăm neapărat situaţia asta : Crezi că oamenii ăştia iau toţi bilet ?*

ANDO

V. HARITON

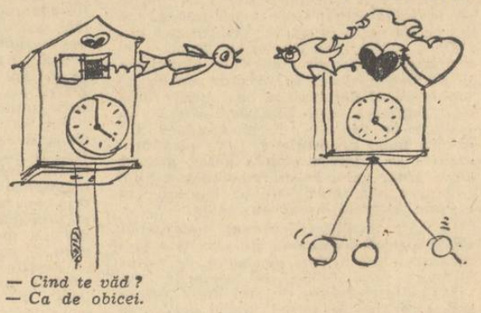

— Cînd te văd ?
— Ca de obicei.

Viorel SANDU

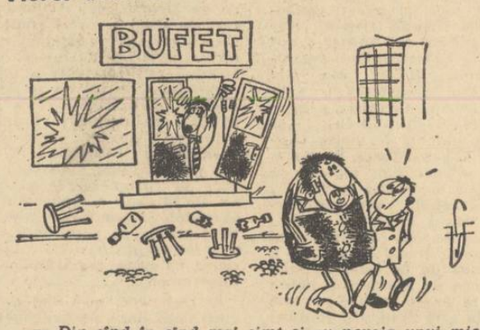

— Din cînd în cînd mai simt şi eu nevoia unui mic exerciţiu, aşa, ca să nu-mi pierd forma !!!

Dinu HĂNUŞ

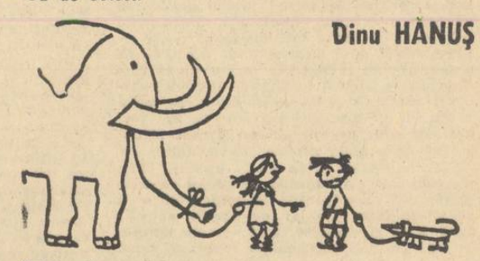

Fetiţa dresorului

• REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

SUNETUL MUZICII

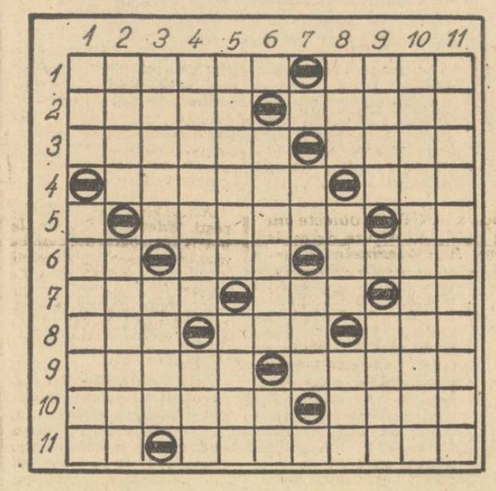

ORIZONTAL : 1) Mică orchestră muzicală — Joc naţional. 2) Trubadur al muzicii uşoare franceze — Şi autorul celebrei „Invitaţii la vals". 3) Flori imortalizate pe portativ de T. Popa. — Capitală europeană, ale cărei fîntîni au fost cîntate de O. Respighi. 4) Cunoscută melodie de Rocco Granata — Stolan sau Lucian. 5) Instrument muzical cu coarde — Ganea Janeta. 6) Tereza Chesovija — Cupă — Şi o mare vedetă. 7) Trandafir... de la Moldova — Bun pentru „Sîrba în căruţă" — La ţărm ! 8) Poem de Hugo — Cîntăreţul din zăvoi — În camelii ! 9) Acordeonist român, interpret al „Geamparalelor" — Şi autorul melodiei „Primul ghiocel, prima iubire". 10) Cîntă de unul singur — Muzică. 11) Sere ! — Bună, pentru „Tărăncuţa" lui I. Vasilescu, de exemplu.

VERTICAL : Trăpaşul lui Benatzki — A compus celebrul vals „Dunărea albastră". 2) Eroul operetei „Vînzătorul de păsări" de Zeller — Operă de Gomez. 3) Sală de spectacole în Bucureşti — Munte în centrul Australiei. 4) Titlu onorific ce se acordă artiştilor (fem.) — Fata cu ilic ! 5) Cantonetă napolitană — Şi „aria" fetelor lui Schubert. 6) Genialul compozitor al „Rapsodiilor române" — Tese ! 7) La mare ! — Automobil Club Român (abr.). 8) Literă cirilică — Asociaţia Sportivă Recolta — Ocale. 9) Instrument muzical pentru suflători — Prieten drag... 10) Cîntăreţ de muzică uşoară italian, interpret al melodiei „Prima o poi" (2 cuv.). 11) Transcrieri muzicale pentru instrumente şi voce.

Gabriela BĂLĂCEAN

Cuvinte rare : ZEIL, HER, ASR, OCI.

A.B.C — REBUSIST

Avînd în vedere, pe de o parte, faptul că tot mai mulţi cititori ne semnalează prezenţa unor definiţii necorespunzătoare, aparţinînd anumitor careuri, iar pe de altă parte, primirea la redacţie a unor materiale care posedă greşeli de tehnică rebusistă, ne-am propus a veni în sprijinul celor care vor să devină creatori de careuri, prezentînd cîteva elemente de bază ale ABC-ului rebusist. Trebuie ştiut că aceste elemente se adresează atît careului propriu-zis, cît şi definiţiilor acestuia.

Cele care se adresează careului sînt următoarele:

a) Se vor alege pentru crearea unui careu, cuvintele în aşa fel încît încrucişarea lor să realizeze o densitate tematică de peste 60—65 la sută.

b) Referitor la punctele negre, acestea nu trebuie să depăşească baremul de 15 la sută. Astfel, pentru careul de 10/10 sînt admise 15 puncte negre.

La careurile de 11/11 se vor admite 18 sau 19 puncte negre. Procedînd la fel pentru careurile de 12/12 şi 13/13 vom obţine 22 şi respectiv 26 puncte negre.

c) În ceea ce priveşte dispunerea punctelor negre se are în vedere o cît mai raţională aranjare, pentru a nu se crea zone şi colţuri semiînchise sau închise. Zone semiînchise sau colţuri semiînchise sînt considerate acelea în care dispunerea punctelor negre, realizează spaţii de încrucişare ce comunică cu restul careului printr-o singură pătrăţică liberă (colţurile din dreapta sus şi jos şi mijlocul careului). Pentru a nu se realiza astfel de spaţii semiînchise este necesară comunicarea acestora cu restul careului prin cel puţin două pătrăţele (colţul din stînga jos). Zonele închise nu comunică cu restul careului (colţul din stînga sus). Tot referitor la dispunerea punctelor negre, trebuie ştiut că alăturarea punctelor negre nu se face decît pe diagonală, deoarece o alăturare pe orizontală (10 orizontal) sau verticală (10 vertical) dă naştere la „bare" ceea ce nu este admis.

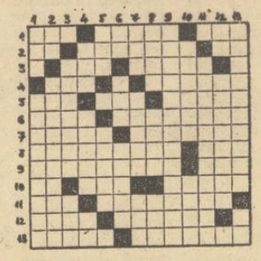

d) Nu sînt admise verbe conjugate (decît la participiu şi infinitiv) precum şi cuvinte articulate

e) Nu sînt admise în careu cuvinte din aceeaşi familie : Cal cu Călăreţ, Omăt cu Omătuţe etc.

f) Nu sînt admise în careu combinaţii de 3 şi 4 litere, fără ca acestea să nu formeze cuvinte existente (nume de localităţi, rîuri, munţi, termeni tehnici, abrevieri etc.).

Elementele care se adresează definiţiilor sînt :

a) Nu vor fi admise definiţii copiate din dicţionare sau alte careuri.

b Nu vor fi admise careurile care au definiţii trase la temă. Exemplu : pentru cuvîntul Tînăr. 1) Urcă uşor — pentru un careu cu tema „Montană". În acest caz cuvintele „Funicular" şi „Alpinist" nu şi-ar mai găsi definiţia potrivită. Astfel cu cuvîntul „Tînăr" s-ar realiza careuri cu duiumul. 2) Pentru tema „Acvatică" cuvîntul „Tînăr" poate fi definit forţat — Înnată uşor. În acest caz cum va fi definit cuvîntul : „Peşte".

Considerăm că prezentarea acestor cîteva elemente de bază ale ABC-ului rebusist, era necesară şi publicarea lor a avut drept scop orientarea tuturor celor care vor să devină creatori de careuri.

Cornel M. DUMITRESCU

N. R. Atragem atenţia tuturor creatorilor de careuri că vom publica numai careuri de dimensiunile : 10/10, 11/11, 12/12, 13/13. Careurile cu dimensiunile mai mici de 10/10 şi mai mari de 13/13 nu vor fi luate în consideraţie.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CONSULTAŢIE MEDICALĂ

ORIZONTAL : Trecători — Oac — Reduceri — Stea — Eficacitate — R — Nat — Riz — Palme — Ucise — Oda — Ian — Reîntineri — Rt — In — U — Strănuta — Iarna — Iţari — F — Cu — Covor — Si — Aburi — Săritor — Pati — Cot — Pori — Tie — Leşinat — S.

SCOASE DIN SAC

ORIZONTAL : Sadoveanu — Car — Asini — Vapoare — Ces — Neam — Unit — Umană — R — Bag — E — Săgeţi — Tu — Ura — Ona — Obrăzare — Ra — Or — Aguridă — Rd — Ianina — An — Pion — Barari — D — I — Napi — Tr — Sur — Aci — A — Sa — Bame — Tecsila — Şacal — Alimentara — Re.

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Criptarimetria

Sub această denumire se înţelege un domeniu al matematicii, în care, în probleme, se înlocuiesc total sau parţial cifrele, prin semne sau litere, urmărindu-se restabilirea calculul prin raţionamente matematice, bazate pe proprietăţi ale numerelor sau ale operaţiunilor pe care le facem.

Adesea, restabilirea calculul iniţial cere un mare număr de raţionamente şi o deosebită atenţie. În general, este mai uşor de reconstituit o înmulţire decît o împărţire, sau o împărţire, decît extragerea unei rădăcini pătrate. Unele din aceste probleme au devenit celebre, prin multitudinea de raţionamente necesare.

Pentru cei care vor să încerce o asemenea problemă, vom da exemplul de mai jos, unde, după cum se vede, este vorba de o înmulţire, la care lipsesc însă unele cifre, ele fiind înlocuite cu steluţe. În aceste condiţii, se cere să se stabilească în întregime cifrele deînmulţitului, înmulţitorului şi ale rezultatului înmulţirii.

```
  3**
  *3*
 ***9*
  *45
 **6*
******0
```

Ce spuneţi, se poate ?

O perlă... între perle

Se cunoaşte destul de bine astăzi mecanismul datorită căruia anumite specii de scoici produc perlele. În decursul istoriei au fost recoltate tot felul de perle, unele mai mari, altele mai mici. În prezent există chiar şi „crescătorii de perle". Totuşi nici în cadrul acestor crescătorii nu s-a ajuns la dimensiuni gigantice de perle, după cum poate crea uneori natura.

Ştiţi care a fost cea mai mare perlă naturală descoperită pînă acum, cînd, şi unde ?

Povestea cu cocoşul

Nu este vorba de binecunoscuta poveste cu cocoşul roşu, ci de o alta, trimisă de cititorul nostru GHEORGHE AVRAM, din Coculoşu Mare, Timiş, care sună astfel : **Ce se întîmplă, din punctul de vedere al mecanicii, cu un cocoş căruia i se taie gîtul ?**

Mulţumim cititorului nostru pentru acest material.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cîntece revoluţionare

Cîntecul revoluţionar „la Marseillaise" a purtat la început numele de „Cîntecul de război al armatei Rinului". El a fost compus în 1792, la Strasbourg, de ofiţerul francez Claude Joseph Rouget de Lisle (1760—1836), participant la revoluţia burgheză din 1789—1794. Rouget de Lisle a fost şi autorul altor cîntece revoluţionare, al unor romanţe, a două librete de operă etc. Ulterior, „La Marseillaise" a devenit imnul naţional al Franţei, păstrîndu-se ca atare şi în prezent.

Cîntecul revoluţionar „Internaţionala" are o istorie mai complicată. Iniţial, versurile sale au fost scrise în timpul Comunei din Paris, de Eugène Pottier, şi publicate de el în volumul de culegeri „Cîntece revoluţionare", în 1888. În acelaşi an, muncitorul tîmplar Pierre Degeyter, un talentat iubitor al muzicii, compune melodia „Internaţionalei", pe versurile lui Pottier. Pentru prima dată, Internaţionala a fost cîntată în public în iunie 1888, la o sărbătoare muncitorească, în oraşul Lille, din Franţa. Internaţionala a devenit ulterior simbolul coeziunii în luptă a clasei muncitoare internaţionale şi totodată, imnul partidelor comuniste şi muncitoreşti din lumea întreagă.

Ploaia şi undele radio

După cercetări întreprinse în urmă cu 30 de ani, începute de cîţiva fizicieni de la Centrul naţional de cercetări atmosferice de la Boulder, statul Colorado, în S.U.A., s-a verificat nu demult, de către cercetătorii A.A. Penzia şi R.A. Wilson, de la Societatea Bell Telephone, că ploaia însăşi poate genera unde radio, în absenţa oricăror descărcări electrice atmosferice. Constatarea s-a făcut cu ajutorul unui radiotelescop. Lungimea de undă a semnalelor radio emise de ploaie se situează în jurul a 20 cm. Fenomenul este provocat tot de electricitatea statică. Descărcările electrice difuze, ce se produc între picăturile de apă, încărcate la diverse diferenţe de potenţial electric, duc la obţinerea unor semnale radio. Este interesant de menţionat că radioastronomii au descoperit că şi hidrogenul poate emite unde radio, cu lungimea de undă de 21 cm, deci foarte apropiată de aceea generată de ploi. De altfel, la observatorul englez de la Jodrell Bank se urmăreşte frecvent lungimea de undă de 21 cm, presupunîndu-se că dacă în Cosmos există şi alte civilizaţii avansate, este foarte posibil ca acestea să facă emisiuni pe lungimea de undă menţionată, plecînd de la ideea că hidrogenul este unul dintre cele mai răspîndite elemente în Univers, deci cunoscut şi de alte fiinţe raţionale.

De la lume adunate...

Un număr la care suma cifrelor componente să fie egală cu 45, poate fi următorul : 987 654 321.

Un alt număr care să îndeplinească această condiţie este : 123456789. Dar scăzînd din primul număr pe cel de al doilea se obţine 864 197 532, număr ale cărui cifre componente, adunate dau exact 45, deci exact ceea ce solicita problema. Fără îndoială că nu este prea uşor de a găsi asemenea numere, însă noi nu garantăm că sînt singurele posibile, care să îndeplinească astfel de condiţii !

Poşta cititorilor

Pentru întrebările din cadrul rubricii, apărute în revista nr. 744, din 08.01.72, s-au primit răspunsuri corecte de la următorii cititori :

Cirjoescu I., pensionar Turnu Severin ; **Ştefan Vasile**, Braşov (Nu am reţinut propunerea dv. : prea este simplă !) ; **Roxana Danielescu**, elevă, Ploieşti (Am reţinut una din problemele propuse. Restul au apărut pe parcurs în rubrică) ; **Luminiţa Ciumber**, elevă, cl. a VI-a B, Piteşti (Am reţinut una din propuneri) ; **Ileana Lia Drăgănescu**, elevă cl. a VIII-a B, Liceul Buziaş ; **Radu Sahlean**, com. Stupilcani, jud. Suceava ; **Vlad Cornel**, elev, cl. a IX-a, Liceul „Mircea cel Bătrîn", Constanţa (Nu am reţinut propunerile, întrucît am primit anterior altele analoge).

C. Ottescu, Bucureşti — Observaţiile dv. sînt juste, dar problema respectivă a fost clarificată anterior, tot în cadrul rubricii „Poşta cititorilor".

Miron Mihai, elev, cl. a IX-a, Liceul „Mihai Eminescu", Bucureşti. Problemele propuse sînt interesante sub aspect matematic, dar fiind vorba de prea multă algebră, considerăm că ar interesa un număr mai restrîns de cititori.

V. Popovici, Brăila. Soluţia la întrebarea „100 din şase cifre... se poate?", care a fost publicată în rubrică a constituit doar un exemplu de rezolvare. În general, spaţiul restrîns al rubricii nici nu ne permite să ne extindem cu prea multe exemple de rezolvări, chiar dacă există. Este foarte bine că dv.. aţi găsit diverse alte soluţii, însă nu sîntem de acord că problemele de acest gen nu „onorează" rubrica. Nu uitaţi că rubrica nu vi se adresează în exclusivitate dv., iar pe de altă parte, gusturile şi aprecierile sînt foarte diferite !

Szöcs Mihály, cămin M. Kogălniceanu, Constanţa — Problema „Una... poliţistă", propusă de Narcisa, fără îndoială că nu a fost născocită de ea.

Am primit diverse propuneri de la cititori pentru rubrică dar, din păcate, multe au apărut pe parcurs, altele nu prea corespund, fiind prea complicate, sau prea simple etc.

Mulţumim pe această cale cititorilor pentru bunele intenţii şi sperăm că, poate, pe parcurs dacă vor reveni cu alte propuneri, mai adecvate, le vom reţine. Cu cele de mai sus, ne adresăm următorilor cititori : **Dumitrescu Ovidiu**, Bucureşti ; **Ionescu Mihai**, Piteşti ; **Todor Adrian**, Uricani ; **Mariana Dobrescu**, Tohan ; **Tulpan Dumitru**, Alexandria, jud. Teleorman ; **Monica Burtescu**, Constanţa ; **Elena Tănase**, com. Moara Vlăsiei, Ilfov ; **Ionescu Lucian**, Bucureşti ; **Pascu Gheorghe**, Arad ; **Munteanu Iacob**, Orăştie ; **Mihai Vasile**, Călăraşi ; **Stiucan Dorin**, Turnu Severin ; **Panait Mihai**, Bucureşti ; **Cuzub Dorin**, Deş ; **Vancea Ioachim**, Floreşti, Cluj.

Am reţinut propunerile făcute de cititorii **Salapa Mircea**, Bucureşti şi **Dugălia Ion**, Reşiţa.

Ing. Liviu MACOVEANU

Ale, miliţia?...

SACUL DEMASCATOR

• Cum a fost prins un periculos criminal după două săptămîni de intense cercetări • Bicicleta factorului poştal — unul din indiciile sigure ale anchetatorilor

În iunie 1970 miliţia din Cîmpina descoperea cadavrul factorului poştal Constantin Gheorghiţă. La vremea respectivă ştirea a fost difuzată prin ziare care, după numai două săptămîni au revenit asupra ei anunţînd descoperirea şi arestarea criminalului. În cele ce urmează ne propunem să descriem pe scurt activitatea desfăşurată de organele miliţiei pentru prinderea odiosului criminal, acţiune la care şi-au adus o însemnată contribuţie şi organele procuraturii precum şi alte organe de stat.

Primele date obţinute de echipa de criminalişti condusă de locotenent colonelul Tănase Stroie, de la I.M.I.-Prahova, date care puteau să ajute ulterior la descoperirea criminalului, nu indicau deocamdată o pistă sigură de urmat. Se stabilise cu certitudine că poştaşul Gheorghiţă dispăruse în jurul orei 10 dimineaţa (cadavrul său fusese descoperit abia seara, după ora 22), că plecase să împartă pensiile şi corespondenţa, dar că plătise pensia unei singure persoane, distribuise numai o scrisoare şi cîteva ziare şi că de la blocul 80, la intrarea căruia îşi lăsase şi bicicleta, nu a mai fost văzut. În sfîrşit, la circa 150 de metri de locul unde fusese găsit cadavrul a fost descoperită geanta poştaşului, conţinînd corespondenţa şi ziarele pentru abonaţi, mai puţin banii de pensii — circa 13 000 lei.

Se putea deduce de aici — ca primă ipoteză — că scopul crimei a fost jaful, dar, probabil şi răzbunarea (avîndu-se în vedere, pe de o parte, informaţiile despre unele legături extraconjugale ale victimei, iar pe de altă parte, considerîndu-se că totuşi suma de bani pe care poştaşul o avea asupra sa nu era atît de însemnată încît să-l îndemne, fie chiar şi pe un individ cu porniri criminale, la acest act).

Un alt incidiu îl reprezenta ambalajul — un sac de polietilenă şi un sac din cînepă — în care fusese găsit cadavrul. Pe sacul din cînepă, care folosise probabil cîndva la expedierea unui colet poştal, dar care între timp fusese spălat (poate chiar de mai multe ori) s-au putut totuşi desluşi o grupă de trei litere „GÖR", fără însă să se poată stabili cu exactitate dacă fac parte din numele de familie sau din cel de botez al persoanei, dacă sînt litere de început, de mijloc sau de la sfîrşitul numelui... A început pe această bază o migăloasă şi obositoare verificare a unei liste de cîteva sute de persoane din Cîmpina, în alcătuirea numelui cărora intra grupul celor trei litere...

Şi informaţiile care se culegeau de la diverşi cetăţeni erau adesea contradictorii. La un moment dat s-a primit informaţia că un locatar (chiar din imobilul la scara căruia fusese găsită bicicleta victimei) a fost văzut venind din oraş pe la ora 12, cu un geamantan şi un sac şi că în jurul orelor 15, respectivul, împreună cu soţia, au fost văzuţi trecînd prin spatele imobilului către piaţă, ducînd cu ei valiza şi sacul, ce păreau de data aceasta încărcate cu ceva foarte greu. S-au emis pe loc şi alte supoziţii care conduceau la concluzia că informaţia este deosebit de valoroasă. În consecinţă s-a trecut la verificări, în urma cărora s-a ajuns curînd la o nouă decepţie. S-a constatat cu acest prilej că respectivii nu puteau să aibă nici o legătură cu crima întrucît scena cu valiza şi coletul, care se produsese într-adevăr aşa cum o descrisese cel care furnizase informaţia, avuseloc înaintea datei de 20 iunie, cînd deci victima mai era în viaţă !

În ciuda acestor fapte, de loc încurajatoare, echipa şi-a intensificat şi extins investigaţiile. Se ştia de exemplu că Gheorghiţă obişnuia să se întîlnească uneori cu consăteni de-ai săi, care veneau obişnuit la piaţa din Cîmpina şi a început verificarea atentă a acestora, dar nici de aici nu s-a obţinut nimic. S-a propus atunci extinderea cercetărilor în afara zonei de activitate a poştaşului, şi chiar în afara oraşului Cîmpina, dar organele centrale ale miliţiei, care coordonau întreaga acţiune, n-au acceptat soluţia propusă, apreciind că nu s-au epuizat posibilităţile locale. S-a ordonat, în consecinţă, accelerarea cercetărilor în zonele probabile de acces ale victimei, la locuinţele particulare, se înţelege, în prezenţa locatarilor.

Acţiunea a început cu blocul 35, ultimul, se pare, vizitat de victimă. În orice caz existau informaţii sigure că el fusese văzut în ziua de 20 iunie pe scările A şi B ale blocului, dar nimeni nu-şi mai amintea să-l fi văzut pe scara C. Nu era deci exclus ca autorul crimei să se afle în acest imobil, pe una din cele două scări.

Toate măsurile aplicate cu operativitate au solicitat o cheltuială considerabilă de energie şi, contrar aparenţelor, că se merge din eşec în eşec, cercul în jurul criminalului se strîngea imperceptibil.

Cîţiva dintre locatarii imobilului n-au fost găsiţi acasă, astfel că lă aceştia echipa de cercetare a trebuit să revină mai tîrziu. Printre ei se afla şi cetăţeanul Gornic Pascu. El a primit echipa cu multă amabilitate, a dat toate relaţiile cerute şi a răspuns calm la întrebări. La plecarea miliţienilor Gornic a rămas liniştit şi mulţumit de sine acasă Nu însă pentru multă vreme.

La puţin timp aici au sosit cîţiva miliţieni înarmaţi. Unul dintre ei l-a anunţat pe Gornic tăios : „În numele legii, eşti reţinut sub învinuirea de asasinat !"

Împotrivirile erau inutile.

În afara grupei de litere care proveneau de la numele de Gornic, în apartamentul respectivului au fost găsite ulterior urme de sînge din aceeaşi grupă sanguină cu a victimei. Se aflase de asemenea că Gornic (pensionar pe caz de boală) lucra la o agenţie „Loto-Pronosport" şi că în ziua crimei nu se prezentase la serviciu.

Pus în faţa probelor, asasinul şi-a recunoscut odioasa faptă El a indicat unde se află ascunse obiectele victimei precum şi cele folosite la aplicarea planului său criminal. În baza probelor incontestabile, asasinul a fost trimis în justiţie şi condamnat la pedeapsa capitală. Sentinţa, rămasă definitivă, a fost executată. Şi astfel, după eforturi istovitoare, activitatea echipei de criminalişti s-a încheiat, încununînd o remarcabilă izbîndă a muncii lor profesionale.

Ion VLAICU

Jocuri distractive

CANTITĂŢI EGALE

(Soluţie)

1 cu 5 ; 3 cu 8 ; 4 cu 9 şi 6 cu 7.

O VIGOARE... TACTICĂ!

de Valeriu MIRONESCU

Am citit undeva cîteva rînduri cu privire la viitoarele meciuri R.F. a Germaniei—Anglia. Şi eu sînt de părere că echipa vest-germană va avea cîştig de cauză la capătul celor două partide. Motive aşa, de la distanţă, ar fi destule. M-a făcut însă să zîmbesc consideraţia după care fotbaliştii vest-germani ar avea un plus de vigoare faţă de cei englezi, precum şi o mai bună dispoziţie pentru joc. Asta e un fel de enormitate care nu-şi găseşte egalul decît în afirmaţia despre lipsa de talent fotbalistic a... englezilor ! Au dreptate aceia ce spun că la fotbal se pricepe toată lumea, şi cei ce nu scriu şi cei ce scriu despre el...

Dacă astfel stau lucrurile, atunci nu văd pentru ce n-aş contrazice aprecierile de mai înainte. În prezent, nu există vreun fotbal naţional, şi nici vreo echipă reprezentativă care să-i depăşească în vigoare pe englezi (şi pe scoţieni). Cît despre buna dispoziţie de joc, dacă prin aceasta se înţelege cumva poftă, plăcere de a juca, apoi, la un asemenea capitol psihic, nimeni nu-i bate pe englezi. În Europa. Dincolo de ocean, poate.

La fotbaliştii vest-germani, dimpotrivă. Impresia dominantă pe care ţi-o lasă schipa lui Schön este de calcul, de raţiune, dacă vreţi. Modificînd sensurile cuvîntului înţelepciune, le poţi muta asupra acestei echipe de fotbal, zicînd despre ea că este o echipă înţeleaptă. Dacă rupi perdeaua de fapte întîmplătoare ce se aglomerează de-a lungul unui meci — să exemplificăm prin acela recent de la Budapesta — găseşti în spatele perdelei calculul tactic, rece şi prevăzător, pe atîta teren cît îţi permite previziunea în fotbal. Mi-aduc aminte de un dresor cehoslovac care băga groaza în spectatori cu haita lui de lei, vreo 12 la număr. Era un moment cînd fiarele începeau să urle şi să sară care încotro de credeai că o să se sfîşie între ele iar pe dresor or să-l facă praf şi pulbere. Însă, la un simplu pocnet de bici înţepeneau toate pe două labe, în timp ce maestrul culegea ovaţii.

Dezordinea fusese aparentă, aveam de-a face în realitate cu o dresură, o dresură de înaltă clasă, se înţelege.

Un antrenor are o situaţie cu privilegii incomparabile faţă de un dresor. El are de lucru cu oameni, face apel la raţiune şi pregăteşte prin intermediul fotbaliştilor plasa tactică în care se va zbate adversarul. Deci, echipa intră pe cîmpul de joc cu un plan de bătaie, prestabilit în mai multe variante, astfel ca acesta să fie adaptabil după cum se schimbă aspectele partidei. Interesantă, chiar foarte interesantă, mi s-a părut individualizarea pregătirii tactice pentru fiecare jucător, cu sarcini mai multe, mai variate şi mai grele, cu atît mai grele cu cît jucătorul avea putinţe mai mari.

Voi da un exemplu, iarăşi din partida de la Budapesta, alegîndu-l pe Gerd Müller. După meci, mi-a fost dat să aud multe păreri de la telespectatori, nu prea măgulitoare pentru Müller. Goana acestuia, aparent bezmetică, printre fundaşi şi probabil, faptul că tocmai renumitul tunar nu înscrisese nici un punct, conduceau la opinii nefavorabile. Daţi-mi voie să descifrez altfel jocul lui Müller, să-l asemăn într-un fel cu dezordinea organizată a dresorului. Müller n-a stat o clipă locului, dimpotrivă s-a mişcat mereu ca o furtună printre apărătorii adversari, ţintuindu-i în jurul propriei lor linii de 16 metri, obligîndu-i la o continuă prudenţă. Se poate spune că Müller a contribuit tot atît de mult ca şi fundaşii la reuşita jocului în apărare a întregii echipe vest-germane. Asta în prima parte a meciului, fiindcă, în ultima jumătate de oră, Müller a avut un rol mai complex şi mai ingrat. El a alternat operaţiunea de hărţuire a liniei de fundaşi cu aceea de atragere a unora dintre apărători în locuri neutre vreme de cîteva clipe ! În acel timp, alţi jucători vest-germani pătrundeau în zona dezaglomerată prin efortul lui Müller ! Dac-ar fi să dau note, eu i-aş da 9 lui Müller şi asta numai fiindcă pe cîmpul de joc se mai afla şi Beckenbauer...

N-am intenţia să extind discuţia despre calităţile tactice ale echipei lui Helmuth Schön, nici n-am spaţiu disponibil pentru aşa ceva, deşi tema este totodată atractivă şi foarte instructivă. Remarcabil mi se pare faptul că reprezentativa R.F. a Germaniei şi-a perfecţionat în măsură simţitoare concepţia de joc de la Mexic încoace (vezi pilda cea mai caracteristică : rolul de astăzi al lui Beckenbauer, prototip modern al fundaşului „liber" de sarcini de marcaj şi care aruncă printre vechituri maniera „Picchi"). În al doilea rînd, alegerea jucătorilor nu s-a făcut pe dibuite ci în conformitate cu valoarea şi cu posibilitatea încadrării într-o anume concepţie de joc (vezi alegerea, alături de un faimos tehnician cum e Netzer, a lui Wimmer, „gardă de corp" a primului şi care intervine atunci cînd marcajul încearcă să zădărnicească desfăşurarea jocului lui Netzer. La drept vorbind însă — şi m-am gîndit bine — nici Netzer, deşi e ceva mai iute, nu-l întrece pe Dobrin, nici Wimmer nu stă alături de Dinu !). În al treilea rînd, se remarcă minuţioasa pregătire tactică, factor subapreciat la alte echipe şi care determină atît rezolvări rapide ale problemelor puse de joc cît şi — paradox aparent — afirmări ale celor citorva personalităţi. În definitiv, formaţia vest-germană nu dispune decît de trei jucători foarte mari : Beckenbauer — e drept, prima personalitate fotbalistică europeană care se apropie de ceea ce a însemnat un Di Stefano — apoi, Netzer şi Müller. Coechipierii acestora sînt toţi fotbalişti buni tehnic şi fizic, însă fără cei trei n-ar forma niciodată o echipă care să lucreze cu atîta precizie şi cu asemenea randament.

În încheiere, nu-l văd calificaţi pe englezi decît dacă Beckenbauer va face vreo întindere de ligamente iar Müller vreun început de hernie ca Dumitrache.

Cu şi fără... crampoane

CONSTRUCTORUL DE LA PLOIEŞTI

de Eftimie IONESCU

O să vi-l descoperim din primele rînduri. E vorba de Ilie Oană. Cu Nicolae Dumitrescu, împreună, el reprezintă mai mult de 50 de ani din viaţa fotbalului nostru şi tot asemenea meşterului din Arad (pe care unul dintre cele mai mari cluburi din Belgia, F.C. Bruges, actuală pretendentă la titlu, l-ar dori nespus la conducerea tehnică) a pus în meseria lui numai lucruri curate şi de admirat. Oană n-a avut niciodată un gest urît, grosolan, reprobabil la adresa vreunuia dintre zecile de jucători pe care i-a avut sub îndrumare ; n-ai să găseşti vreun arbitru care să se poată plînge de vreo ieşire a sa, în minutele de după eşec ; cu atît mai puţin vreun coleg care să nu fi fost întîmpinat la Ploieşti, ca de altfel orice oaspete al stadionului din oraşul „aurului negru", cu un zîmbet, o urare de bun venit — o admirabilă atitudine de gazdă. Oană aidoma lui Dumitrescu la U.T.A., se confundă cu Petrolul. Singurele luni cînd n-a fost văzut pe banca de pe tuşe lîngă doctorul Cristea — alt „vechi mohican" al clubului ploieştean — sînt acelea cînd a condus prima formaţie a clubului grecesc Panseraikos.

Împrejurările au cerut ca, chiar din primele zile ale reîntoarcerii pe strada Stadionului nr. 26 din Ploieşti, să fie obligat să purceadă la o operaţie de reconstrucţie a echipei de o amploare aproape fără precedent în fotbalul nostru. Atunci, dar şi acum încă, multe voci întrebau dacă era momentul să se efectueze o remaniere ; altele mai moderate, interogau dacă ea trebuie să aibă asemenea proporţii. Să luăm, spre a vorbi pe fapte, cîteva dintre datele problemei. Iată lotul Petrolului la începerea campionatului 1969/70, deci acum două sezoane : Mihai Ionescu, Vişan ; Gruber, Bădin, Florea, Mocanu, Alexiu, N. Ionescu, Crîngaşu ; Juhasz, Dincuţă, Moraru, Mitroi ; Oprişan, Stănescu, Cotigă, Ciucu, Grozea, Dragomir, Sfîrlogea.

Dacă cercetaţi lotul de astăzi al Petrolului veţi regăsi multe dintre piesele de bază ale listei de mai sus : Mihai Ionescu, Gruber, Bădin, N. Ionescu, Mocanu, Crîngaşu, Juhasz, Dincuţă, Moraru, Grozea. Menţinînd deci o ossătură care prezenta, cît de cît, garanţia valorii indiferent de vîrstă, fiindcă o să recunoaşteţi, la peste 35 de ani, Mihai Ionescu rămîne un jucător de maximă utilitate, amintiţi-vă numai partida cu Rapid. Oană a trecut la foarte riscanta operaţie de titularizare a unor elemente tinere. Să subliniem caracterul acţiunii fiindcă o merită : Petrolul n-a recurs, în lungul său şir de experienţe, la nici un nume consacrat. Lista jucătorilor în care ploieştenii şi-au pus speranţe porneşte de la ceea ce a oferit echipa proprie de juniori, unde a activat un antrenor cu multe calităţi şi ambiţii, Gh. Dumitrescu (din păcate acum absent din activitatea clubului, din motive care privesc ambele părţi), şi terminînd cu fotbaliştii presupuşi, pînă la proba de pretenţie şi durată care este campionatul, că reprezintă soluţii pentru „acţiunea remaniere" ; în modul acesta, duminică de duminică, aproape, răsărea cît un nume nou în unsprezecele roş-galbenilor. Dobre, Taporea, Moldovan, I. Doru, Mierluţ, Răchită, Stelian, Vişan, Stroe, Petruţ, Kozarek, Plopeanu, Mînăstire, iată un grup numeros şi foarte divers ca proveniență (juniori, diviziile C şi B, campionate judeţene şi oraşeneşti) care a constituit, pe durata unui campionat şi mai bine, elementele acestei acţiuni de reconstituire a echipei.

Ce se poate spune astăzi cînd, aşa cum decurg lucrurile, se pare că etapa de detectare a trecut ? Că Petrolul a străbătut o porţiune din periculosul său traseu dar că mai are încă înainte destule de făcut, de consolidat. Deocamdată, campionatul îi oferă mai multă linişte lui Oană şi fostului său elev, Mircea Dridea, trecut în stînga sa, pe „banca suferinţei".

Că la Ploieşti realitatea impunea o primenire a lotului, asta nu mai comportă vreo discuţie, după opinia mea. Că Oană a venit cu mult curaj şi decizie în a o efectua şi acesta este un adevăr. Ceea ce nu poate fi încă prezentat ca o împlinire rămîne procentajul de reuşită al operaţiei de reconstrucţie. Dacă ea va duce la o consolidare a formaţiei ar fi bine să nu uităm că elementele cu care s-a lucrat sînt numai jucători fără nume şi glorie.

Şerbu Neacşu în exerciţiul funcţiunii

D-na Eaton Parnassus, managera campionului mondial Buchanan

MOZAIC

JOHN BALL (45 ani) şi-a propus să traverseze pe jos S.U.A., de la Los Angeles, pînă la New York. El speră să acopere cei 4 000 de kilometri în 55 de zile, urmînd acelaşi traseu pe care l-a parcurs englezul Bruce Tulloh în 1967. Actualul record aparţine lui Marvin Swiegart în 63 zile.

ÎN AUSTRIA activează un grup de schiori... acrobaţi care-şi prezintă programul în diferite oraşe pe o pistă de zăpadă artificială. Printre altele, programul cuprinde sărituri din elicoptere, salt dublu (doi schiori) etc.

O ANCHETĂ la care au participat 17 specialişti solicitaţi să răspundă care au fost cei mai buni boxeri de culoare din istoria pugilismului s-a încheiat cu următorul rezultat : 1) Ray Robinson ; 2) Joe Louis ; 3) Henry Armstrong ; 4) Al. Brown 5) Jack Johnson ; 6) Cassius Clay ; 7) Joe Frazier ; 8) Kid Chocolate ; 9) Archie Moore ; 10) Joe Jeanette.

DUPĂ 40 DE ANI

ECHIPA DE FOTBAL A FRANŢEI DIN NOU LA BUCUREŞTI

Se apropie cu paşi repezi ziua meciului cu Ungaria, de la Budapesta. În cele două tabere se fac pregătiri intense, se fac antrenamente, se susţin partide de verificare. Am văzut cu toţii la lucru, prin intermediul televiziunii, echipa naţională a Ungariei în meciul cu naţionala R.F.G. Azi este rîndul echipei noastre să-şi verifice actualele posibilităţi, prilej ce-i este oferit de întîlnirea ce o susţine pe stadionul „23 August" cu reprezentativa Franţei. Va fi ultima verificare mai importantă a echipei noastre, va fi un moment important pentru clarificări, pentru stabilirea în linii mari a formaţiei ce ne va reprezenta la 29 aprilie pe „Nepstadion". Acesta socotim noi că trebuie să fie obiectivul principal al întîlnirii de azi. În acelaşi timp, însă, confruntarea cu naţionala Franţei este privită de naţionala noastră şi din alt punct de vedere, acela al revanşei ce doreşte să şi-o ia în faţa fotbaliştilor francezi.

Istoricul întîlnirilor România — Franţa este destul de sărac în evenimente. Primul contact, la nivelul echipelor reprezentative, a avut loc în anul 1932, la Bucureşti, şi a însemnat un succes net al fotbaliştilor români, învingători cu scorul de 6 — 3. A urmat apoi o pauză foarte lungă, conţactele fiind reluate abia în anul 1967, la Paris. Atunci, victoria a revenit tot fotbaliştilor români, cu scorul de 2 — 1, autorii golurilor echipei noastre fiind Frăţilă şi Dridea. Spuneam că în meciul de azi fotbaliştii români doresc să se revanşeze, afirmaţie absolut normală dacă ne gîndim că următoarele două întîlniri din palmaresul fotbalistic România — Franţa au fost cîştigate de reprezentanţii „cocoşului galic". Prima lor victorie s-a produs în ziua de 30 aprilie 1969, la Paris. Unicul gol al meciului a fost marcat de Michel care, probabil, va juca şi în meciul de azi. Următoarea victorie a echipei franceze a fost obţinută un an mai tîrziu, tot în luna aprilie, dar în oraşul Reims, cu scorul de 2 — 0

Deci, după 40 de ani, echipa Franţei se va afla din nou la Bucureşti pentru un meci amical cu naţionala României. Un meci care, cum spuneam, ne interesează sub două aspecte : al verificării în vederea întîlnirii cu Ungaria şi al revanşei pentru cele două înfrîngeri consecutive suferite în deplasare. Să sperăm că întîlnirea îşi va atinge scopul din toate punctele de vedere.

CÎŞTIGĂTORII PARTIDEI CONCURS

Pe primul loc al partidei-concurs iniţiate de revista „MAGAZIN" s-au clasat cinci concurenţi care au obţinut maximum de puncte: 1. BREDAN ION, Petroşani; 2. BULIGA ION, Sinaia; 3. DAN FRANCISC, Satu Mare; 4. HACIKIAN ŞTEFAN, Bucureşti şi 5. TOMA SEBASTIAN, Bucureşti. Ei concurează, prin tragere la sorţi, la cele trei premii de consolare : I — Un abonament pe un an la „Magazin" ; II — Cărţi de şah oferite de redacţia „Revistei de şah" şi III — O colecţie pe doi ani a „Revistei de şah" oferită de ing. C. Petrescu, autorul analizei care a demonstrat calea de cîştig pentru alb în studiul olimpic al lui Paul Farago, care avea ca enunţ remiza.

Tragerea la sorţi va avea loc după un procedeu care a mai fost utilizat, cu ajutorul unei trageri Loto, cea din 14 aprilie. Cei cinci cîştigători au cîte un număr de ordine atribuit. Cel al cărui număr de ordine (sau eventual numărul cu două cifre care începe cu numărul său de ordine) va ieşi primul la amintita tragere va primi premiul întîi. La fel vor fi desemnaţi şi cîştigătorii premiului doi şi al treilea. Evident, un concurent are dreptul doar la un premiu.

Iată acum şi pe cei ce au obţinut cu un punct mai puţin decît cîştigătorii partidei-concurs : **Adorjani Zoltan** (Pănet-Mureş), **Ancuţa Dorina** (Craiova), **Călinete Ştefan** (Constanţa), **Chiriţescu George** (Tg. Ocna), **Drăgoescu Radu** (Buc.), **Duda Iosif**, (Sighetul Marmaţiei), **Duminică Emil** (Buc.), **Govojdeanu Aurel** (Simand — Arad). **Goja Traian Cornel** (Satu Mare), **Preda Ion**, (Usurei — Vîlcea), **Prelipceanu Doru** (Galaţi), **Radosav Octavian** (Timişoara), **Roşca Gheorghe** (Iernut — Mureş), **Sperdea Anton** (Hunedoara), **Ţăranu Dorel** (Braşov), **Vega Ion** (Hoteagu — Vîlcea).

Într-o scrisoare adresată redacţiei, ing. C. Petrescu mulţumeşte „Magazinului" şi cititorilor săi pentru posibilitatea ce i s-a oferit de a demonstra justeţea analizelor sale.

FLORIN GHEORGHIU ÎN „TRIPLETA CÎŞTIGĂTORILOR". Am salutat cu satisfacţie succesul remarcabil obţinut de maestrul Florin Gheorghiu la turneul internaţional de la Reykjavik, Islanda, unde, în cadrul unei companii selecte, s-a clasat pe primul loc împreună cu Olafsson şi Horst (11 puncte din 15 posibile), înaintea lui Ulf Andersson, Stein, Tukmanov etc. Iată una din partidele cîştigate de Florin, partidă despre care ziarul francez „Figaro" scrie că aduce „o nouă şi interesantă contribuţie la teoria contra gambitului Volga". Alb — **Theorbergsson**, negru — **Gheorghiu** 1.d4,Cf6 2.c4,c5 3.d5,b5 4.c:b5, a6 5.b:a6, N:a6 6.Cc3, d6 7.Cf3,g6 8.g3,Ng7 9.Ng2, 0-0 10.0-0,Cbd7 11.Te1,Db6 12.h3,Tfb8 13.e4,Ce8 14.Dc2, Cc7 15.Tb1,Cb5 16.C:b5 N:b5 17,Te3,T:a2 18. Ta3,T:a3 19.b:a3,Da6 20,Cd2,Ne4 21. Nf1,N:f1 22.T:b8 şah, C:b8 23.C:f1,Cd7 24.Nb2,Ce5 25. Rg2,Cd3 26.Nc3,Dc4 şi albul cedează, nemaiputînd evita pierderea unei piese.

PREMIUL DE FRUMUSEŢE la acelaşi turneu de la Reyjavik l-a obţinut următoarea partidă : alb — **Sigurjonsson**, negru — **Stein** 1.e4,c5 2.Cf3, d6 3.Cc3,a6 4.d4,c:d4 5.C:d4,Cf6 6.f4,Cbd7 7.Cf3,e6 8.Nd3,Cc5 9.0-0,Ne7 10.a4, 0-0 11.Rh1.b6 12.b4.C:d3 13.c:d3,Nb7 14.Db3.Tc8 15. Ne3,d5 16.e5,d4 17.C:d4, Cg4, 18.Ng1,C:h2 19.Tfc1, Cg4 20.Ce4, N:b4 21. Cg5, Dd3 22.Cgf3,D:b3 23.C:b3. Nd5 24.Cfd2,Nc3 25.Tab1, b5 26.a:b5,a:b5 27.Ce4,Ne4 28. d:e1,Tc4 29.g3,h5 30. Rg2,Td8 31.Tc2,N:e5. 32.Tc4,b:c4 33.Ca5,Td2 şah 34. Rf3,Nd4 35.N:d4,Td3 şah 36.Re2,T:d4 37.e5,c3 38.Tc1, Td2 şah 39.Rf3,Td3 şah 40. Rg2,Ce3 şah 41.Rf2,Cf5 şi albul cedează.

DIN LUMEA ŞAHULUI. Meciuri de calificare pentru turneele zonale din acest an : Silva (Portugalia) — Makles (Franţa) 2,5—0,5, Matulovici (Iugoslavia) — Toth (Ungaria) 2,5—0,5, dr. Peter Hohler (Elveţia) — Georg Danner (Austria) 2,5—1,5 ; — **Tradiţionalul turneu de la Costa del Sol**, Spania, a fost cîştigat în acest an de Hecht (R.F.G.) cu 8,5 puncte, înaintea lui Browne (Australia) 7,5, Mardz (S.U.A.) 7 etc.

ŞAH

8, 9, 10... OUT!

• Doi scriitori despre... box • Velazquez la Bucureşti • Ultima Olimpiadă a lui Kajdi • Întîlnire cu Şerbu Neacşu • Întrebări — răspunsuri

de Paul OCHIALBI

• **IATĂ** părerile a doi scriitori despre box : **C. CHIRIŢĂ : „Oare există om care n-a visat odată în tinereţe să ajungă un mare boxer ?.. Şi în acele clipe de vis, acest sport însemna : putere, curaj, ritm, rezistenţă, ingeniozitate, surprize, inteligenţă, cavalerism, victorie. Un asemenea box imi place. Pentru un asemenea box subscriu". AL. MIRODAN : „Imi place boxul pentru că-i singura dintre infruntările umane unde loviturile neloiale şi cunoscute sub numele de „sub centură" sînt sancţionate prin descalificarea vinovatului".**

• **POATE** greşesc cînd afirm că la J. O. de la München boxerul maghiar Kajdi va fi cel mai în etate participant — 32 de ani. Campionul european al categoriei semimijlocie, bine cunoscut publicului nostru din meciurile susţinute în compania lui Zilberman, este apreciat de specialişti, printre care şi de octogenarul director al revistei americane „The Ring", Nat Fleischer, ca unul dintre marii favoriţi. Janos Kajdi face parte din clubul Honved — Budapesta şi este în prezent antrenat de fostul triplu campion olimpic B. Papp.

• **ÎN SALA** clubului „Steaua" din calea Plevnei l-am întîlnit pe fostul internaţional Şerbu Neacşu, actualmente antrenorul juniorilor la „roşii-albaştri". El ne-a declarat că cei mai buni juniori stelişti sînt, la ora actuală, **Stroie Petrişor, Constantin Bunea şi Constantin Grămadă.**

• **CITITORUL Ladislau Bodo** din Oradea ne scrie următoarele : **„Vă rugăm să ne alcătuiţi o echipă naţională din cei mai buni boxeri care au evoluat în ultimii 20 de ani".** Sperînd că sînt în asentimentul multor colegi îmi permit să aştern pe hîrtie următorul „11" : **A. Mihai, M. Dobrescu, N. Giju, C. Gheorghiu, Gh. Fiat, C. Cuţov, N. Linca, V. Tiţă, I. Monea, Gh. Negrea şi D. Ciobotaru.**

• **LA ÎNTREBAREA „Este boxul european în declin ?"** îi răspundem următoarele cititorului ing. **Virgil Matei** de la I.A.S. Buftea : „Da. Nu mai există vedetele din trecut ca de pildă polonezii Pietrzykowski, Drogosz, Kulej, sovieticii Popencenko, Safronov, Abramov, românii N. Linca, Gh. Negrea, M. Dobrescu, cehoslovacul Torma, francezii Liber, Saluden, maghiarul E. Papp şi atîţia alţii. Boxul european ca şi cel mondial trece printr-o criză sperăm de moment motivată de dificultatea acestui sport" ; în ceea ce priveşte pe Şerbu Neacşu, el a boxat de două ori cu fostul campion mondial, italianul Benvenuti, pierzînd ambele meciuri la puncte.

• **IATĂ RĂSPUNSURILE** la întrebările cititorului **Ion Stănculescu** din Bucureşti : 1. Femeile nu practică boxul. Există în S.U.A. cîteva manageresse de box care-şi conduc elevii din colţ ; 2. Antrenorul N. Buză (Farul-Constanţa) are 45 de ani şi a evoluat la categoria muscă. A terminat şcoala de antrenori din anul 1950 crescînd o pleiadă de campioni ca de pildă Ion Dinu, Şt. Văcaru, V. Neagu, N. Stoenescu, Al. Iliescu, A. Mihai, D. Răgălie, I. Piţu etc. Nu este antrenor emerit ; 3. Alexandru Vladar este antrenor federal. Nu a practicat boxul de performanţă fiind un bun organizator al cursurilor de oficiali şi de antrenori.

„Un salut afectuos cititorilor „Magazinului" Pedro Velazquez"

• Fostul campion european de box la categoria uşoară, spaniolul Pedro Velazquez, se află de cîteva zile în Capitală. El îşi continuă cursul de antrenori început la Madrid, acum cîteva săptămîni sub îndrumarea prof. Eustaţiu Mărgărit. Încîntat de maniera cu care la Madrid prof. Eustaţiu Mărgărit, lector universitar, a predat cursurile de antrenori, învingătorul actualului campion al lumii Ken Buchanan (Scoţia) şi-a urmat profesorul în dorinţa de a-şi îmbogăţi cunoştinţele pentru a ajunge un antrenor bine pregătit. Velazquez este în vîrstă de 27 de ani şi este originar din Tenerife. Profesează meseria de mecanic. În timpul şederii sale în ţara noastră şi-a manifestat dorinţa de a cunoaşte mai îndeaproape pe pugiliştii români care cu ocazia campionatelor europene de la Madrid i-au lăsat o frumoasă impresie.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— Concursul „Pronosport" din 9 aprilie —

1. S.N. OLTENIŢA — METALUL TÎRGOVIŞTE. Echipa din Oltenita, o adevărată revelaţie a sezonului după comportarea modestă din trecutul campionat, nu a pierdut nici un meci pe propriul teren. O vedem capabilă de victorie şi în acest meci.

2. METALUL PLOPENI — F.C. GALAŢI. Localnicii luptă din greu pentru a evita retrogradarea, dar echipa lui Teaşcă a dovedit că ştie să se apere foarte bine. Meciurile susţinute în cupă sînt edificatoare. Deci, n-ar fi exclus un rezultat de egalitate.

3. POIANA CÎMPINA — C.F.R. PAŞCANI. Ambele echipe se găsesc în zona retrogradării la egalitate de puncte. Socotim că localnicii vor face totul pentru a intra în posesia celor două puncte atît de preţioase

4. CHIMIA FĂGĂRAŞ — C.S.M. REŞIŢA. Localnicii nu au cunoscut încă înfrîngerea pe terenul lor. De astă dată misiunea lor este foarte grea avînd de înfruntat liderul autoritar al seriei secunde. Pot aspira însă la un rezultat egal.

5. OLIMPIA ORADEA — C.F.R. TIMIŞOARA. Este evidentă diferenţa de valoare dintre cele două formaţii ilustrată şi de faptul că echipa orădeană deţine ultimul loc în clasament. Nu o vedem capabilă de a obţine mai mult decît o egalitate.

6. BOLOGNA — VERONA. Din 1969 şi pînă în prezent aceste două echipe au terminat la egalitate cele cinci partide de campionat susţinute între ele. Va fi oare infirmată, de astă dată, această tradiţie ?

7. CATANZARO — ATALANTA. Echipa locală este o specialistă a meciurilor nule. Campionatul Italiei se apropie însă de sfîrşit şi Catanzaro are mare nevoie de puncte pentru a se salva de la retrogradare, în timp ce Atalanta se află la adăpost de un asemenea pericol.

8. FIORENTINA — CAGLIARI. Derbiul etapei de duminică, între două formaţii ce deţin poziţii avansate în clasament, la numai două puncte de lider. E uşor de imaginat lupta acerbă ce se va duce pentru cucerirea victoriei. Un amănunt ce nu trebuie neglijat : de trei ani Fiorentina nu a mai reuşit să cîştige în faţa echipei Cagliari.

9. INTER — LANEROSSI. Ne-am hazarda dacă am acorda cea mai mică şansă echipei din Vicenza cu toate că de cinci etape nu a pierdut. Pe „San Siro" îi va fi însă foarte greu să reziste.

10. ROMA — MILAN. Iată un meci deschis oricărui rezultat. „Tripla" nu poate lipsi de pe buletinele jucătorilor ce doresc să evite nepăceri.

11. SAMPDORIA — JUVENTUS. Liderul nu are dreptul să piardă nici un punct, şi socotim că dispune de valoarea şi forţa necesare pentru a le cuceri pe amîndouă.

12. TORINO — NAPOLI. Solistă sigură, pentru noi, echipa Torino, la un pas de tricourile de campioni.

13. VARESE — MANTOVA. Cum se ştie, Varese nu a cîştigat nici un meci în 24 de etape, fiind sigur retrogradată. Mantova, în schimb, se află angajată în bătălia pentru evitarea retrogradării, ceea ce o va mobiliza pentru obţinerea succesului.

Poşta rotundă

de Ion BĂIEŞU

Ing. FERI DRĂGAN, Bucureşti : „Sînt unul din milioanele de pasionaţi ai fotbalului şi susţinător asiduu al echipei naţionale sau al oricărei echipe de club româneşti cînd are confruntări internaţionale. Vă scriu aceste rînduri după meciul U.T.A. — Tottenham. Audiind această transmisie, constat că nu este pentru prima oară cînd pe fotbaliştii noştri îi sperie o realizare bună în faţa unei echipe cu faimă. Mă refer la faptul că, conducînd cu 1—0 la Londra, la puţin timp după începerea reprizei secunde, fotbaliştii arădani s-au speriat cred de curajul lor şi nu au profitat de debusolarea echipei engleze pentru a reface handicapul de la Arad. În fond ce vreau să spun ? Insist ca echipa naţională şi chiar orice echipă de club să aibă, neapărat, pe lîngă antrenor, medic, maseur, ca angajat permanent şi un psiholog. Cred că experienţa n-ar fi rea".

Ideea nu e nouă, ea a circulat pentru prima oară după celebra înfrîngere pe care a suferit-o naţionala noastră la Zürich. Atunci ziceau unii cum că jucătorii noştri ar fi suferit un şoc psihologic şi dacă ar fi avut la îndemînă un specialist care să-i redreseze la pauză, alta ar fi fost situaţia. Sînt de acord să se facă şi o astfel de experienţă, dar ce să le spună psihologul ? Să fie calmi, să nu se emoţioneze, să joace cu patimă şi avînt, să nu se certe cu arbitrul şi să-şi respecte adversarul ? Păi atunci antrenorul cu ce s-ar ocupa, care-ar mai fi misiunea lui ? Nu credeţi că mai degrabă jucătorii noştri ar avea nevoie de un pedagog sau un moralist, care să-i înveţe cum să trăiască, cum să se poarte în lume, cînd să se culce, cum să-şi ingrijească fiinţa trupească şi spirituală şi, în general, cum se face o solidă şi cinstită carieră ?

VASILE CHERĂŢOIU, Sibiu : „Observ că, o dată cu începerea returului ziarul „Sportul", prin cronicarii săi, nu mai acordă note jucătorilor, subliniind numai cu majuscule numele celor evidenţiaţi în cursul partidei, lucru ce mi se pare lipsit de logică, notele acordate constituind un stimulent moral pentru jucători. Colac peste pupăză, cronicarii nu mai acordă note jucătorilor, în schimb internaţionalul dinamovist Cornel Dinu în cotidianul „Săptămâna" va acorda note cronicarilor de fotbal. Mă întreb cine o fi avut şi această năstruşnică idee şi cui i-ar folosi ? Personal, apreciez pe Cornel Dinu pentru felul cum se pregăteşte şi cum evoluează în cadrul echipei de club şi la naţională, dar de acolo şi pînă la investirea lui de a face notarea cronicarilor mi se pare totuşi absurd. Consider că ar fi mai bine să-i lăsăm pe fotbalişti să se ocupe de pregătirea lor profesională, deocamdată avem nevoie de fotbalişti pregătiţi multilateral, nu de comentatori şi scriitori (vezi Rădulescu)."

Nu vă îngrijoraţi de iniţiativa cotidianului „Săptămîna" (care apare, de fapt, săptămînal), căci individul cu numele de Penalty este un glumeţ. În fond, de ce să nu aibă şi jucătorii ocazia să se răzbune pe cronicarii de fotbal, care cronicari se ştie cum taie în carne vie şi-i lovesc pe bieţii băieţi direct în piine de atîtea ori ? Să-i lăsăm să se distreze.

OCTAVIAN RĂSCANU-Galaţi : „Din cîte îmi amintesc, ţările din estul continentului nostru nu au organizat nici o competiţie fotbalistică de amploare, cum ar fi un turneu final al C.E., finale de cupe europene, intercontinentale etc., mai ales că au fost suficiente. Toate sînt găzduite de ţări apusene. Care ar fi motivul pentru care nu apar la forul european astfel de solicitări sau dacă sînt de ce nu sînt rezolvate favorabil ? Moscova, Budapesta sau Bucureştiul n-ar onora cum se cuvine o finală europeană ? Acum cîţiva ani am fost vizitaţi de către domnul Stanley Rous, preşedintele F.I.F.A., şi cred că era o fericită ocazie de a discuta ceva concret în acest sens, nu numai simple aluzii. Inaugurarea nocturnei de pe stadionul „23 August" ar fi fost mult mai memorabilă cu un astfel de eveniment. Doresc să propun F.R.F. să ceară pentru 1973, o astfel de finală la Bucureşti. Dacă se va realiza, vă voi căuta pentru a urmări amîndoi în răcoarea nopţii fazele jocului. A doua chestiune pe care vreau să vă întreb : cum trebuie să procedeze un arbitru în cazul cînd mingea a ajuns într-o băltoacă şi nici un jucător nu se duce pentru a o degaja, meciul nefiind oprit, iar balta aflîndu-se în interiorul spaţiului de joc ?".

La prima chestiune nu cunosc răspunsul exact. Adică nu-mi dau seama de ce F.I.F.A. nu ne ia în seamă şi nu ne acordă şi nouă organizarea unei mari finale. Bucureştiul ar avea totuşi o şansă în ce priveşte organizarea unei finale : să devină parteneră de joc într-o astfel de competiţie şi atunci F.I.F.A. n-ar avea incotro. Răspunsul la a doua chestiune e simplu : arbitrul ordonă unui jucător să scoată mingea din băltoacă. Dacă acesta refuză îl elimină. Ordonă unui al doilea. Dacă şi acesta refuză, îl elimină şi aşa mai departe. Cînd rămîne singur, ia el mingea din apă şi pleacă. Mai există încă o soluţie : arbitrul să nu înceapă meciul pe un teren cu băltoace, să aştepte pînă se evaporă apa. Nu ?

IORGULESCU C. MIHAIL, Piteşti : „Vă aduc la cunoştinţă că, după meciul pe care F. C. Argeş l-a pierdut acasă, pe drept, în faţa Steagului roşu din Braşov, meci în care lipsa lui Dobrin a avut un cuvînt de spus în ceea ce priveşte rezultatul final, am compus o poezie pe care vă rog să mi-o publicaţi

Tristă-i ziua fără soare.
Noaptea fără cer senin,
Dar mai trist e meciu-n care
Noi jucăm fără Dobrin!"

Frumoasă poezie, tristă situaţie...

TĂNASE CONSTANTIN, Galaţi : „Sînt nespus de afectat de rezultatul meciului de fotbal din sferturile de finală ale Cupei dintre Rapid şi F. C. Galaţi. Şi nu numai pentru că sînt gălăţean. Deciziile unor arbitri sînt dintre cele mai curioase. Unul dictează 11 metri într-o fază puţin evidentă, dar lasă nesancţionat un penalti clar. Un gol se înscrie din ofsaid, dar arbitrul arată centrul terenului. Şi cum să nu fi supărat ? La Braşov, gălăţenii au dus o luptă sportivă extraordinară, dar, aşa cum spunea Marius Popescu de la „Sportul", cu un deznodămînt amar. Nici în presă, nici la radio, nici la TV nimeni nu consideră golul rapidiştilor valabil, cu excepţia lui Ioan Chirilă pe care, după campionatul mondial din Mexic, nu-l mai citesc şi nu-l mai ascult decît de nevoie. Tească preciza : „Golul, de fapt, n-a fost discutabil, ci indiscutabil, fiind opera arbitrului sîrbian. Acesta ori e necinstit ori nu a văzut bine. El nu a stopat doar o echipă, ci un om", conchide antrenorul lui F.C. „Fotbaliştii gălăţeni au luptat din răsputeri, Arbitrul Niţescu i-a învins. Păcat ! Mare păcat !"

Scandalul dintre Rapid şi Teaşcă m-a pasionat şi pe mine şi am luat imediat legătura cu mai mulţi martori oculari. Unul dintre ei mi-a spus că jucătorul rapidist se afla, într-adevăr, în ofsaid, dar, înainte de asta, portarul gălăţean scosese mingea de dincolo de linia porţii. Alţii zic că nu, că n-a fost gol. Şi mie îmi pare rău că Piticul a ieşit din cursă. Alt haz ar fi avut semifinalele sau finala cu el. Nu-i nimic. Eu sînt convins că dacă dv, gălăţenii, vă purtaţi frumos cu Teaşcă, la anul viitor el vă aduce în A.

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 758 — sîmbătă 15 aprilie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDA săptămînală

PRILEJ DE SATISFACȚIE ȘI MÎNDRIE PATRIOTICĂ

Rezultatele strălucite ale vizitei pe care a făcut-o tovarășul Nicolae Ceaușescu în cele opt țări de pe continentul african, spiritul convorbirilor dintre conducătorul partidului și statului nostru și conducătorii statelor respective și, în general, principiile politicii noastre internaționale, a căror justețe s-a confirmat încă o dată, au fost, și în această săptămînă, în centrul atenției opiniei publice. Presa cotidiană, radioul și televiziunea au oglindit un mare număr de luări de poziții, individuale și colective, prin care oamenii muncii de cele mai diferite categorii, muncitori, țărani, intelectuali, personalități ale vieții economice, sociale, științifice și culturale, au dat glas, prin cuvinte emoționante, adeziunii lor depline față de politica partidului și statului nostru, satisfacției și mîndriei patriotice față de activitatea desfășurată în Africa de secretarul general al partidului. Desigur paginile ziarelor n-au putut cuprinde decît o parte din punctele de vedere exprimate de cetățenii patriei noastre, dar ele sînt edificatoare și reflectă, o dată în plus, unitatea întregului nostru popor în jurul partidului, al conducerii sale.

Marți, Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului a ascultat informarea cu privire la vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele opt țări africane. „Prin rezultatele sale — se spune în relatarea publicată în urma ședinței — vizita se înscrie ca o contribuție de o deosebită însemnătate la întărirea relațiilor de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și țările africane, constituind în același timp o puternică manifestare de solidaritate cu tinerele state care au pășit pe calea independenței, cu lupta acestora pentru dezvoltarea economică și socială de sine stătătoare, cu mișcările de eliberare națională, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și securitate în lume. Comitetul Executiv a dat o înaltă apreciere activității desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a aprobat în unanimitate rezultatele vizitei și a hotărît să se ia toate măsurile necesare pentru realizarea acordurilor și înțelegerilor stabilite".

Abia înapoiat din vizita efectuată pe continentul african timp de aproape o lună, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost prezent în dimineața zilei de sîmbătă în piețe și centre comerciale din Capitală, interesîndu-se de mersul aprovizionării populației și dînd indicații prețioase privind continua ridicare calitativă a nivelului servirii prin rețeaua comercială.

Ca de obicei, între conducătorul partidului și statului și cetățenii care populau piețele și magazinele vizitate, precum și personalul de servire, s-a înfiripat un dialog viu, concret, generator de

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DIMINEAȚA MESERIEI

• A fi student la Hunedoara • Secretele tehnice ale metalului se cuceresc prin hărnicie, pasiune și dăruire. • Marea școală a producției. • Diploma — un important contract social. • Două trofee științifice cîștigate de viitorii subingineri.

Atunci cînd am pornit să aflu cîte ceva despre studenții din Hunedoara mi s-a spus — cu titlu de rugăminte — să evit cuvîntul „subinginer". Argumentele? Se zice că vor fi „șterse" primele trei litere. Poate că așa va fi în viitor. Deocamdată am respectat graiul firmei pe care scrie: „Institutul de subingineri Hunedoara". Tăblița cu pricina a fost pusă, în toamna anului 1970, pe zidul unei clădiri. Ea confirmă că vestita cetate a metalului a cîștigat și rangul de centru universitar. Dar nu-i cazul să intrăm în amănunte. Am promis că scriem despre studenți.

Cîteva sute de studenți învață cu sîrguință să pătrundă în secretele tehnice ale metalului. Caută, insistent, aceste secrete în biblioteci și laboratoare, în tratate și amfiteatre, dar vor în mod deosebit să cunoască părerile și activitatea celor care urmează de multă vreme școala muncii la dogoarea flăcărilor veșnice ale agregatelor din marele combinat siderurgic. **Conferențiarul doctor inginer IOAN ILCA** ne-a spus cu satisfacție:

— **Majoritatea studenților noștri au o pasiune deosebită pentru cunoaștere și cercetare. Vor să știe cît mai mult. Vor să atingă repede performanțele înregistrate de eroii și specialiștii combinatului. Dar este mai bine să discutați cu ei...**

Decanul de vîrstă

Prima cunoștință: **IOSIF MERSICI, student în anul doi.** Ne-a fost prezentat ca „decan" de vîrstă. Cu greu a acceptat să fie fotografiat și să acorde un interviu fulger. Spunea că nu-i bărbierit și că are timpul calculat la minut. Pînă la urmă totul s-a aranjat bine.

— De ce ați venit la acest institut?

— **Era necesar. Sînt siderurgist.**

— De mult timp?

— **De 17 ani lucrez la C.S.H.**

— În ce calitate?

— **Sînt maistru, șef de schimb la secția hidrotehnica.**

— Acum este ora 10 și vă aflați la institut. Cînd lucrați?

— **Lucrez în schimburile 2 și 3. Dimineața sînt student, iar după aceea maistru.**

— Poate vreți să ziceți invers?

Iosif Mersici ne-a privit oarecum jenat. Dar n-a rămas dator cu precizarea necesară.

— **Am spus bine. Sînt student la cursurile de zi, dar am aprobare să lucrez și în producție în schimburile 2—3.**

— Nu-i greu?

— **Nimic nu se face fără tru-**

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

• INTERVIURI ÎN EXCLUSIVITATE •

Actorii se mărturisesc

„SPECTATORUL NOSTRU ESTE PREA POLITICOS"

este de părere Irina PETRESCU (Pagina a 4-a)

CALCULATORUL VA STABILI DIAGNOSTICUL BOLNAVILOR

ne declară acad. Ștefan MILCU (Pagina a 5-a)

„ÎNAINTAREA ESTE CEA CARE ARE ULTIMUL CUVÎNT ÎN FOTBAL"

Cum vede fostul internațional maghiar Grosics meciul de la 29 aprilie și ce șanse acordă celor două echipe. (Pagina a 8-a)

„Casa cu geamuri bombate" construită în 1859 de Petre Dancovici

Luptă între cavaleri medievali sculptată pe o splendidă sobă din fontă

Mai există enigme?

• Două edificii din fosta mahala Stelea care amintesc de epoca legendarului voievod • Unde au fost vestitele case ale vistierului Dan atacate cu tunurile de Mihai Viteazul • Stelea spătarul și ctitoria sa • Acasă la descoperitorul penicilinei.

(Relatarea în pagina a 2-a)

PE URMELE LUI MIHAI VITEAZUL ÎN BUCUREȘTI...

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Primăvară — Ing. Mut Liviu DAN — București

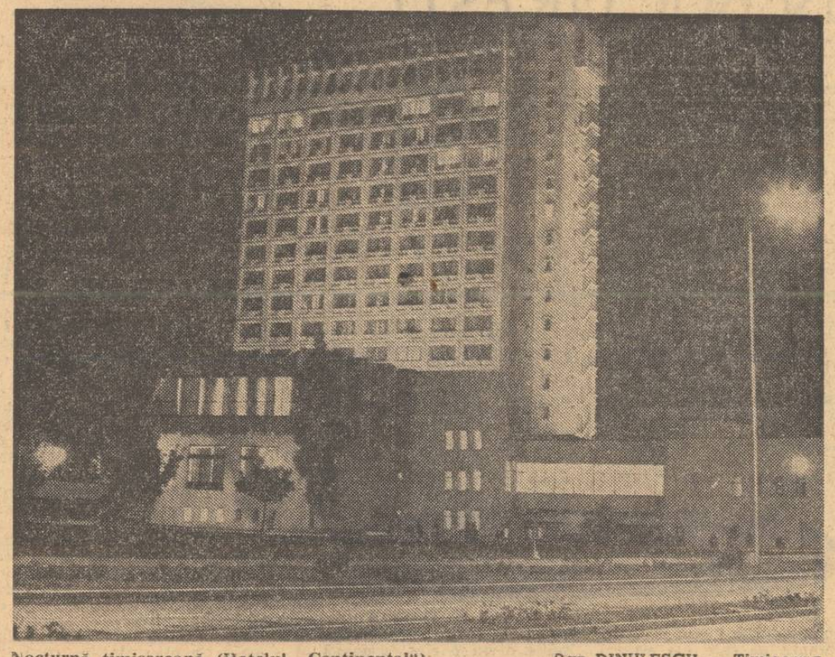

Nocturnă timișoreană (Hotelul „Continental") — Dan DINULESCU — Timișoara

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ȚĂRANII STAU DE TAINĂ

Aproape că nici nu-mi dădusem seama cum e, de fapt, satul copilăriei mele, Bîrca, din județul Dolj, înainte de a auzi cum se miră copiii mei (care nu s-au născut în el), văzîndu-l.

Adevărul e că Bîrca e fericit așezată, între colinele dulci ale malului Dunării — și toată această cîmpie este un mal mănos al Dunării —, iar Deznățuiul care, ca să zic așa, iscălește în josul comunei, are ce iscăli: un sat bogat, cu oameni mîndri și harnici (în lume s-au mai văzut cazuri de indivizi care — de atîta mîndrie — s-au lenevit complet), un sat oltenesc tipic; aș merge pînă acolo încît aș zice: satul oltenesc cel mai tipic.

Și ceea ce m-a bucurat peste orice a fost să-i revăd pe consătenii mei din Bîrca reîntîlnindu-se, în fiecare seară, în capul ulițelor celor mai mari, ca să pună lumea la cale. Am văzut în asta semnul unei meritate tihne și al siguranței de sine. Asta — după ziua de muncă începută dimineața devreme.

Ca în neuitata poiană a țăranilor lui Marin Preda, încet, încet se reface la Bîrca — pe un alt nivel al drumului — această viață spirituală a satului, acest miracol al existenței curate, a țăranului.

Sînt multe cauzele care împing lucrurile spre normal, și seninătate, dar una e, fără îndoială, și existența acestui primar tînăr — Florin Bădeancă — primar ales de țărani și care a început aci o acțiune torențială de ridicare a satului, de înfrumusețare a lui (premiul I pe județ nu e o vorbă goală), de treptată urbanizare. Șoseaua nu mai are astăzi denivelări, mii și mii de trandafiri însoțind toată această șosea, un început temerar de canalizare a apelor venite din ploi, în fine — felul *curat* cum arată satul, toate astea lîngă munca propriu-zisă a cîmpului sînt fructele imediate ale ritmului pe care l-a impus acest primar.

MIRACOLUL

Întrucîtva cunoscut acel cioban din Argeș care e-n stare să înmulțească instantaneu 15 672 cu 141 009 și să împartă asta la 6957. Și orice alte socoteli d-astea.

Vasile Sitaru are el un computer al lui, pe care și l-a făcut din ce a avut la îndemînă și-l poartă în cutia craniană.

Mai fabulos mi s-a părut însă răspunsul lui la întrebarea „cum faci?". Știți ce-a zis omul? A zis: *„Eu poci să fac, dar nu poci să explic cum fac"*.

În plin miracol!

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CARIA DENTARĂ AMENINȚĂ ÎNTREG ORGANISMUL

(Relatarea în pag. a 5-a)

Inepuizabilul I. L. Caragiale

CEI TREI MUȘCHETARI...

de Horia OPRESCU

(Pagina a 4-a)

Secvențe

MISTREȚUL RĂNIT ATACĂ...

Un episod care a avut loc în raza Ocolului Silvic Borca din județul Neamț

(Pagina a 7-a)

Iosif Mersici

Lazăr Petroescu

Dan Pîrvu

Nicolae Lungu

Alexandru Păun

DIMINEAŢA MESERIEI

URMARE DIN PAG. 1

dă. Trebuie să ai voinţă. Să ştii ce vrei. La început n-a fost deloc uşor dar m-am obişnuit.

— Sînteţi de atîta vreme maistru în combinatul siderurgic. De ce trebuie să ajungeţi subinginer ?

— Poate că după ce termin institutul voi rămîne mai mulţi ani tot pe postul pe care-l am acum. Cînd am hotărît să ajung student m-am gîndit însă la alt aspect care mi se pare foarte important. Acum tehnica avansează cu viteza... luminii. Cine nu învaţă rămîne în urmă. Eu vreau să merg înainte. Să realizez cît mai mult.

— Ce noutăţi oferă institutul de subingineri pentru un maistru cu experienţă ?

— Foarte multe. Mai ales din punct de vedere teoretic.

— Este bine ca toţi studenţii — în special cei de la institutele cu profil tehnic — să facă mai întîi „botezul" producţiei ?

— Apreciez că este bine şi necesar.

— De ce ?

— Munca în producţie înseamnă un permanent examen. Ea dezvoltă sau infirmă pasiuni. Viitorul student poate să-şi dea seama la momentul potrivit dacă nu şi-a greşit vocaţia. Spun din experienţă că nici o meserie nu se exercită bine fără pasiune şi dragoste pentru ea. Cu atît mai mult în siderurgie. Trebuie să simţi chemarea metalului. Să-l cunoşti bine.

— Aţi mai avut siderurgişti în familie ?

— Da şi nu. Tatăl meu a ieşit la pensie tot din combinat unde a lucrat 38 de ani. El a fost însă mecanic energetic.

— Dumneavoastră cui predaţi ştafeta ?

— Ştiu eu. Am două fetiţe. Pentru ele este mai greu în siderurgie. Aş dori foarte mult să înveţe de la siderurgişti ce înseamnă cinstea, hărnicia şi pasiunea pentru muncă.

Cu aceste cuvinte discuţia noastră s-a încheiat. Interlocutorul a fost solicitat urgent. Colegii lui ne-au spus că Mersici este şi locţiitorul secretarului comitetului de partid pe institut. Am înţeles că are multe obligaţii şi răspunderi. El nu s-a plîns însă de timp. Cică ştie să-l împartă şi să-l folosească. Alţii încearcă să-i urmeze exemplul.

Vă este teamă de viitoarea profesie ?

— Cu ce notă aţi absolvit primul an de studii ?

La această întrebare studentul **LAZĂR PETROESCU** a rămas pe gînduri. Asistase la discuţia cu Mersici şi poate că aştepta altă întrebare. Ne-a spus cam reţinut :

— Am avut media anuală peste 9.

— Se putea mai mult ?

— Cred că da. Şi eu doream mai mult.

— Mai sînt studenţi care spun că nu contează prea mult nota. Principalul e cum se descurcă ulterior în producţie. Sînteţi de acord cu ei ?

— Nu, categoric nu. După mine învăţătura este dimineaţa meseriei. Aici la Institut trebuie să învăţăm. Şi avem condiţii să aflăm foarte multe noutăţi teoretice şi practice. Mai mult chiar. Avem în faţă frumosul exemplu de hărnicie, pasiune şi sîrguinţă a multor oameni renumiţi din combinat, care în tinereţe n-au avut condiţiile noastre.

La acelaşi aspect s-a referit şi studentul **DAN PÎRVU** din anul doi electromecanică.

— Este foarte important — spunea el — **să-ţi alegi bine meseria şi s-o iubeşti.** Venind la Institut ne-am ales o profesie. Dar trebuie să dăm tot ce avem mai bun pentru profesie ca să primim satisfacţiile dorite.

— Observ că vă gîndiţi foarte serios la viitoarea profesie. Vă este teamă de ea ?

— Să ştiţi că am emoţii. Am făcut practica în combinat şi acolo am văzut oameni minunaţi. Majoritatea siderurgiştilor stăpînesc bine tehnica şi tehnologiile. M-a impresionat şi alt aspect. Începînd de la cei mai simpli muncitori pînă la cadre cu titluri înalte, oamenii aceştia învaţă şi se ajută ca să înveţe.

— Vreţi să spuneţi că şi ei sînt într-un fel studenţi ?

— Cred că nu greşesc. Acolo, în producţie, siderurgiştii fac eforturi ca să stăpînească tehnica modernă şi s-o folosească bine pentru progresul multilateral. Noi, studenţii de azi, trebuie să dovedim că nu pierdem aceşti ani în zadar...

— Prin învăţătură ?

— Da. Prin învăţătură, prin comportarea în viaţă şi apoi în producţie.

Marile examene încep abia după ce primeşti diploma

Fără îndoială că mii de priviri se îndreaptă spre studenţii hunedoreni şi aşteaptă să se convingă dacă investiţiile care se fac pentru pregătirea lor sînt eficiente. Cred însă că majoritatea studenţilor au înţeles răspunderea ce le revine. **NICOLAE LUNGU** de la secţia de prelucrări plastice şi tratamente termice ne mărturiseşte :

— Am fost 6 ani lăcătuş la U.M.M.R. din Simeria. Din anumite puncte de vedere cunosc răspunderile şi datoriile muncitoreşti. Un coleg al meu spunea că învăţătura este dimineaţa profesiei. Cred că are dreptate. Aş dori să adaug însă că diploma este un contract social. Noi trebuie să fim exemplu peste tot. În anul viitor terminăm Institutul şi vom primi diploma. Marile examene după aceea urmează. Ne aşteaptă multe în producţie, în societate şi în viaţă.

— De ce aţi socotit util să subliniaţi acest aspect ?

— Unii mai cred că un muncitor bun poate face orice dincolo de condiţia uzinei. Nu-i aşa. Ca viitoare cadre tehnice sîntem datori să respectăm toate legile ţării şi mai ales legile civilizaţiei.

— Să trăim şi să muncim în mod socialist — a adăugat studentul **ALEXANDRU PĂUN.**

El a venit de la Turnu Severin. Hunedoara cu giganţii ei şi cu flăcările ei dogoritoare l-a impresionat şi l-a captivat. Este emoţionant. Anul viitor va fi poate întrebat unde doreşte să lucreze. Reşiţa este mai aproape de locul său natal, dar Hunedoara i-a trimis pentru prima oară chemarea metalului care nu se uită. Această chemare i-a răscolit gîndurile.

Intenţionat l-am întrebat : nu-ţi este frică de Hunedoara ? Are praf, fum ?

— Sînt convins că în viitor va fi mai frumoasă şi mai primitoare ca acum. Poate chiar noi care învăţăm aici vom contribui ca aerul Hunedoarei să fie mai curat. Personal aş dori să fac cît mai mult pentru acest oraş şi pentru ţară. Văd că şi alţi colegi au aceleaşi gînduri.

Prima cucerire ştiinţifică

Tovarăşul **ANTON SAIMAC,** prorectorul Institutului a insistat să consemnăm în rîndurile noastre despre inginerii Hunedoarei măcar cîteva cuvinte despre două trofee semnificative. Despre ce este vorba ? La concursul pe ţară două lucrări ştiinţifice au fost răsplătite cu premiul II. Ele aparţin studenţilor **MARIN ZANEF** şi **IOAN URDA.** Sînt primele cuceriri ştiinţifice ale studenţilor hunedoreni. Sînt roade ale interesului cu care se caută secretele tehnice ale metalului. Dar despre care să amintim mai întîi şi mai mult ?

Aici la Hunedoara învaţă cîteva sute de studenţi. Unii urmează cursurile la zi. Alţii pleacă de lîngă cuptoare şi furnale ca să ajungă seara pe băncile Institutului. Fiecare are gînduri şi preocupări. Pentru toţi există însă o caracteristică şi o datorie comune. Studenţii hunedoreni sînt hotărîţi să continue frumoasele tradiţii muncitoreşti ale Hunedoarei. Pentru acest lucru învaţă şi creează. Pentru acest lucru vor să ştie cît mai mult despre metal. Şi tot pentru acest lucru vor să fie exemplu în muncă şi societate. Îi aşteaptă mari examene. Noi le dorim succes deplin la toate.

I. COJOCARU

Agendă săptămînală

PRILEJ DE SATISFACŢIE ŞI MÎNDRIE PATRIOTICĂ

URMARE DIN PAG. 1

măsuri imediate şi de perspectivă. Sînt cunoscute sarcinile trasate organelor comerciale şi edilitare de către secretarul general al partidului ; se ştie, de asemenea, că, încă de a doua zi, instituţiile în cauză au început să le transpună în practică. Cetăţenii Capitalei, care au primit cu deosebită satisfacţie şi recunoştinţă vestea despre vizita tovarăşului Nicolae Ceauşescu în diferite zone comerciale ale oraşului, aşteaptă ca edilii oraşului şi Ministerul Comerţului Interior să dea viaţă cît mai grabnic tuturor indicaţiilor primite, să dovedească mult mai multă iniţiativă şi mult mai mult spirit de răspundere faţă de toate problemele aprovizionării. Aşa cum s-a evidenţiat şi cu prilejul vizitei, dispunem de un fond de marfă îndestulător ; problema capitală este a bunei sale gospodăriri, a unei serviri întrutotul civilizate, a folosirii gamei largi de posibilităţi ale comerţului modern.

Învăţămintele acestei vizite a tovarăşului Nicolae Ceauşescu nu sînt, însă, valabile numai pentru oraşul Bucureşti, ci pentru întreaga ţară. Ele trebuie studiate de toţi edilii oraşelor noastre şi aplicate în practică, pentru că îmbunătăţirile indicate de secretarul general al partidului sînt necesare pretutindeni şi tocmai prin aceasta ele capătă o excepţională valoare practică.

Privită de cetăţenii patriei ca o nouă dovadă a preocupării constante a conducerii partidului, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu pentru continua ridicare a nivelului de trai, prezenţa sa în pieţe şi centre comerciale din Bucureşti a întrunit aprecierea şi recunoştinţa tuturor : a celor cu care s-a întîlnit nemijlocit, ca şi a maselor largi de oameni ai muncii care au simţit din nou grija, căldura, dragostea cu care secretarul general al partidului se apropie de toate problemele cetăţeneşti şi găseşte cele mai potrivite modalităţi de rezolvare. Ca în atîtea alte rînduri, dialogul direct între conducătorul partidului şi ţării şi cetăţeni — metodă proprie stilului de muncă al tovarăşului Nicolae Ceauşescu — se dovedeşte deosebit de fructuos, deschizător de largi perspective în viaţa noastră socială. El reflectă democratismul orînduirii noastre socialiste, participarea nemijlocită a maselor la cele mai importante acte de decizie.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

Microraionul Ploieşti Nord

Ion POPESCU-Ploieşti

PE URMELE LUI MIHAI VITEAZUL ÎN BUCUREŞTI...

Imagini reproduse din volumul lui Ionnescu-Gion

Păsări împăiate în vid acum... 120 de ani !

Despre mahalaua Stelea şi trecutul locurilor pe care este acum situată strada cu acelaşi nume există documente vechi de patru secole, însă unul dintre cele mai importante momente istorice petrecute pe aici este legat de lupta pentru eliberarea Ţării Româneşti. Consemnat de istorie, momentul respectiv se referă la epoca în care Mihai Viteazul s-a hotărît să ridice steagul libertăţii, atacîndu-i pe creditorii turci adunaţi la Bucureşti. Astfel, la 13 noiembrie 1594 Mihai Viteazul bombardează cu tunurile casa fortificată a vistierului Dan, loc unde se baricadaseră turcii. Prada a fost atunci foarte bogată, spune tradiţia : saci de aur, juvaeruri, veşminte şi odoare preţioase.

Relativ la vestita casă boierească din secolul al XVI-lea, amintită şi de Nicolae Bălcescu în valoroasa sa lucrare „Românii supt Mihai-Voievod Viteazul", din păcate nu ne-a rămas nici o descriere, numai cîntecul popular păstrîndu-i imaginea de cetate în versurile : **„Cu uşile ferecate, / Cu ferestrele-nzăuate, / Cu lanţuri de fier legate".** Ceea ce se ştie, tot datorită tradiţiei, este că vistierul Dan, care se pare că era rudă cu spătarul Stelea, şi-a ridicat conacul lîngă mănăstirea al cărei ctitor a fost acelaşi spătar, într-un loc situat astăzi între Calea Călăraşilor şi străzile Mina, Stelea şi Domniţei. Şi că acele case erau atît de bine întărite, încît legendarul voievod muntean a fost obligat să le atace cu tunurile. Pe bună dreptate Ionnescu-Gion se întreba : **„Cine nu ar dori să ştie cum erau construite aceste case bolovănite în care... trufaşii boieri înfruntau poruncile şi mînia domnului ?... Cronicarii vorbesc de casele cu lespezi, unii le zic case bolovănite, poate pentru că zidurile de înconjur ale curţilor şi chiar zidurile caselor erau făcute din cărămizi şi bolovani".** Şi întrebarea istoricului din secolul al XIX-lea a rămas fără răspuns pînă în zilele noastre, deşi studierea unei asemenea redute, ridicate de boierii bucureşteni în urmă cu aproape patru secole, ar îmbogăţi cunoştinţele noastre privitoare la stilul arhitectonic românesc medieval...

Un episod dramatic

Un alt episod important, petrecut tot pe vremea lui Mihai Viteazul, a fost acela cînd Sinan Paşa a ocupat Bucureştii în 1595 şi a trecut la fortificarea oraşului. Iată cum îl descrie Nicolae Bălcescu : **„Vrînd Sinan să facă cetăţuie mai mare, puse de lărgi locul... coprinzînd înlăuntru cetăţuiei biserica şi zidirile dinpregiur şi ocolindu-le cu bastioane şi fortificaţii".** Este vestita palancă de la Radu Vodă aruncată în aer cu prilejul retragerii precipitate a turcilor din Bucureşti. Puţin cunoscut este însă faptul că o dată cu fortificaţiile de la Radu Vodă, Sinan Paşa — după cum aminteşte tradiţia — transformase în depozit de praf de puşcă şi mănăstirea Stelea, cu chiliile din jurul ei, acestea avînd aceeaşi soartă, fiind aruncate şi ele în aer de către turci.

Despre întîmplările dramatice de atunci s-a păstrat un act din anul 1632 în care se arată că mitropolitul Grigore din Ivir a refăcut mănăstirea, biserica şi casele din jur cu pivniţe. De la Ionnescu-Gion mai aflăm că ctitorul acestei mănăstiri a fost spătarul Stelea (în jurul anului 1580 — după unii istorici) şi că ea avea prăvălii prin mahalaua Sf. Gheorghe Vechi, pe unde locuia şi Stelea spătarul, în secolul al XVI-lea.

Deosebit de importantă ni se pare informaţia dintr-un document, datat 26 aprilie 1633, din care reiese că mănăstirea Stelea, reclădită, **a servit din acel an drept sediu al mitropoliei Ţării Româneşti.** Despre acest mare lăcaş nu mai avem veşti apoi pînă în 1802, cînd zidurile lui suferă mari stricăciuni din cauza unui cutremur. Este restaurată în 1839 după planurile arhitecţilor Xavier Vilacrosse şi Faiser, cum aminteşte istoricul N. Stoicescu, însă puternicul incendiu din 1847, care a distrus mii de case din Bucureşti, transformă mănăstirea în ruine. După această calamitate ea n-a mai fost refăcută, zidurile i s-au dărîmat, iar terenul pe care era situată a fost parcelat şi vîndut pentru construcţii.

Din relatările **ing. VICTOR ALEXANDRESCU,** care a studiat istoricul locurilor şi posedă şi unele documente inedite, reiese că edificiile fostei mănăstiri Stelea erau situate chiar pe locul actualului rond din strada cu acelaşi nume. Şi că ea se mărginea la sud cu Calea Călăraşi, la nord cu strada Sf. Vineri, la apus cu Calea Moşilor, iar spre sud-est cu B-dul Domniţei.

Consemnăm, în fine, încă una din ştirile preţioase pe care ni le-a lăsat Ionnescu-Gion, istoricul Bucureştilor din secolul trecut. El arată că la biserica Radu Vodă se mai aflau, în 1899, două splendide icoane care au aparţinut mănăstirii Stelea, reproducîndu-le imaginile în volumul său. După părerea istoricului, acestea ar fi fost lucrate de un meşter german, în secolul al XVII-lea, din lemn cioplit şi poleit, măiestria execuţiei colonetelor şi pervazurilor amintindu-i pe cele văzute la muzeul din Colonia.

Casa cu geamuri bombate

Rugîndu-l pe ing. Victor Alexandrescu, care a copilărit pe strada Stelea, s-o parcurgem, spre a afla cîteva amănunte despre vechile ei case şi locatarii de pe vremuri, am trecut în revistă aproape toate clădirile. Începînd dinspre strada Sf. Vineri am reţinut casa cu geamlîc, specifică Bucureştilor de altădată, care se afla pe locul actualei pieţe de alimente, clădirea de peste drum de cea cu statuetele breslaşilor, şi două vechi edificii situate la întretăierea străzii Stelea cu Calomfirescu. În stînga, casa Mavrus şi peste drum o clădire denumită „casa cu geamuri bombate". Această curiozitate ne-a făcut să ne oprim îndelung aici, cercetîndu-i faţada cu atenţie. Am observat cîteva geamuri concave, scările impozante de la intrare, cele două felinare care străjuiesc porticul, precum şi stilul arhitectonic adecvat secolului al XIX-lea.

Actualul locatar, **dr. CONSTANTIN ANGELESCU,** amabil, ne-a dat lămuririle necesare cu privire la istoricul clădirii, a celui care a construit-o, precum şi numeroase alte amănunte interesante despre care vom aminti în continuare.

Relatîndu-ne, printre altele, că edificiul a fost construit în anul 1859 de către Petre T. Dancovici, unul dintre urmaşii unei mari familii de negustori şi cum aveam la dispoziţie o broşură apărută în 1932, privitoare la această familie, spicuim cîteva dintre faptele consemnate, fapte în strînsă legătură cu Bucureştii secolului trecut.

Petre Dancovici a fost dat de tatăl său să înveţe negoţul la marchitanul Stoianovici, care avea prăvălie în uliţa Lipscanilor. După un timp, el a deschis pe aceeaşi uliţă, colţ cu strada Băcani, magazinul „Leul de aur". Dancovici călătorea des în străinătate şi aducea de acolo tot felul de mărfuri noi, prăvălia lui fiind cea mai bine aprovizionată din oraş. Astfel, el a adus, pentru prima oară în Bucureşti, lămpile de petrol cu becuri, din Londra, precum şi maşinile de lampă cu fitil. Mai tîrziu, s-a căsătorit cu fiica proprietarului hanului Niculcea, Smaranda. Este vorba despre vestitul han de la Şosea care cuprindea pe lîngă han o cafenea, o berărie şi o rachierie. A fost dărîmat în 1897, cu ocazia alinierii şoselelor Kiselef şi Jianu. Despre acest han, Frederic Damé a scris că ocupa un vast teren în faţa palatului Sturdza.

După căsătorie, Petre Dancovici şi-a construit o casă mare, cu numeroase odăi şi saloane aducîndu-şi mobilele necesare din străinătate **„tot ce putea fi mai frumos şi mai practic, pe acea vreme".** Despre casele din actuala stradă Calomfirescu se vorbea în tot oraşul, datorită a două curiozităţi. Prima, introducerea pentru întîia oară în Bucureşti a „telegrafului de casă" — un sistem nou folosit în locul vechiului clopot de la intrare — soneria electrică ! A doua curiozitate consta din geamurile concave puse la toate ferestrele, geamuri care aveau proprietatea de a nu-i lăsa pe pietoni să vadă ceva din interiorul casei, în schimb locatarii putînd observa chiar dacă cineva venea din stînga sau din dreapta locuinţei.

Inventatorul insulinei

Dr. Constantin Angelescu ne-a vorbit apoi despre nepotul lui Petre Dancovici, prof. dr. N. C. Paulescu, care a moştenit această casă. **„Aici a redactat unchiul meu faimoasa sa lucrare «Recherches sur la rôle du pancréas dans l'assimilation nutritive», publicată în 1921 în «Archives Internationales de Physiologie», reprezentînd, de fapt, descoperirea insulinei. Incorectitudini străine şi nepăsarea politicienilor noştri din acele vremuri l-au împiedicat însă pe dr. Paulescu să-şi valorifice brevetul obţinut privind ţara noastră de gloria de a furniza lumii întregi preţiosul medicament. Deşi lucrările lui Paulescu au fost publicate cu 8 luni înaintea cercetătorilor canadieni, aceştia au beneficiat nu numai de recompense materiale ci şi de Premiul Nobel. Acum, după mai bine de 50 de ani, adevărul a triumfat ! Astăzi, personalităţi de vază din lumea ştiinţifică contemporană recunosc, postum, lui Paulescu, rolul de descoperitor al insulinei, chiar directorul Institutului Nobel, Arne Tiselius, declarind că Paulescu merita, de asemenea, să i se decearnă acest premiu".**

Vizitînd locuinţa am rămas impresionaţi de frumuseţea deosebită a mobilelor în stil vienez din urmă cu aproape 120 de ani, relevînd, printre altele, şi splendida sobă de fontă care are sculptată o scenă de lupte între cavaleri. În acelaşi salon am remarcat 4 diorame cu o ramă asemănătoare şi cu geamuri bombate. Erau păsări împăiate, conservate în vid, de pe la mijlocul secolului trecut ! Prepeliţa gălnuşa de baltă, sitarul, aveam impresia că nu sînt de mult vînate, atît de bine păstrate erau corpurile acestor păsări şi penajul lor multicolor. În celelalte camere am observat cîteva frumoase opere realizate de sculptorul Dimitrie Paciurea.

★

O stradă mică din Bucureşti, o fostă uliţă din centrul de altădată al oraşului. Aici fiecare casă veche, şi majoritatea sînt vechi, îţi poate povesti, dacă ştii să citeşti pe zidurile lor seculare, multe evenimente adeseori pierdute în negura timpurilor. Şi, dacă-l întrebi pe virstnicii cartierului, afli şi lucruri petrecute de demult, aşa cum am scormonit şi noi în noianul amintirilor acestora. O stradă mică cu edificii deosebit de importante, dispărute de mult, însă strîns împletite cu istoria vitregită a oraşului de pe malurile Dîmboviţei.

Simion SĂVEANU

Mai există enigme ?

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

NU NUMAI NURCILE

Ceea ce am aflat despre nurci nu li se potriveşte numai lor: dacă în procesul vieţii nurcile nu ies din rasa lor, spre a cunoaşte şi alte orizonturi, ele se degradează şi chiar mor. O nurcă fără contact cu altă rasă încărunţeşte şi îngenează, devenind un fel de şobolan de rînd.

Nici nurcile nu rezistă fără speranţa că vor cunoaşte ce e în jurul lor.

UN TRANDAFIR BLINDAT

MOTTO : Sînt locuri în lume unde răpirile de ambasadori sînt mai frecvente decît nopţile şi decît trandafirii

Un trandafir blindat
a traversat oraşul trăgînd
în mulţime
şi a dispărut în întuneric
după ce tot oraşul
mirosea a trandafir tras,
după ce cîteva femei
avariate
au fost transportate de
urgenţă
în sinul familiei
şi autorităţile au intervenit
prompt
interzicînd tuturor trandafirilor
fără deosebire de culoare,
credinţă şi miros
să mai înflorească
după orele 8 seara, ora
locală.

Pentru aceasta
luna însăşi luminează atent
grădinile oraşului
şi ferestrele suspecte.

E de aşteptat un nou
act de terorism
în lupta fratricidă
dintre
trandafiri şi ambasadori.

POD ÎN SPIRT

Peste unul din riurile fundamentale ale acestei ţări (am numit Jiul) se arcuieşte, undeva lîngă Craiova, un pod cretin, o adevărată aventură a materiei, ciucă a multor accidente, minunea lumii. Numai la noi, în Oltenia, unde gustul farsei e atît de acut, se putea întîmpla aşa ceva. Încă lumea n-a descoperit podul în zig-zag, podul cu păcăleală, podul care te face să sucşeşti volanul din dreapta-n stînga şi din stînga-n dreapta pînă cînd te-apucă ameţeala.

Avem noi, oltenii, socotelile noastre cu acest pod cretin.

Nici nu v-am fi vorbit despre el, de nu s-ar fi început cu toată nădejdea construirea unui pod normal, chiar lîngă domnia-sa, podul cretin. Dar atenţie ! Nu-l dărîmaţi pe acesta ! El trebuie să rămînă peste timp ! E poate singurul pod de acest fel din părţile astea ale pămîntului. Nu sfărîmaţi această anomalie cu valoare pedagogică !

Aş propune chiar să păstrăm acest pod în spirt.

SPORT ŞI MORALĂ

Nu de mult un partid neo-fascist din Italia a făcut imprudenţa să se laude că fotbaliştii Fachetti şi Mazzola sînt simpatizanţii săi. Bineînţeles că, astfel, valoarea *sportivă* a celor doi nu scădea, nici nu creştea. Ei erau detestabili din punct de vedere moral.

Dar iată că, imediat după ce partidul respectiv a anunţat cu mîndrie şi publicitar — racolarea lui Mazzola şi Fachetti, cei doi au infirmat cu vehemenţă şi mînie apartenenţa lor la acel grup de fanatici dreptaşi.

M-a impresionat să aud că doi fotbalişti, a căror viaţă nu e obligată la prea mari complexităţi şi remuşcări, ţin totuşi la *prestigiul lor politic şi moral* şi sfidează cu sportivitate încercarea partidului neo-fascist de a-i încolona.

Valoarea sportivă a acestor doi azzuri nu creşte, odată cu acest gest, dar valoarea lor morală se încarcă de o nouă însemnătate.

Sportul intră, în lumea de azi, tot mai mult în posesia conştiinţelor, scăpînd de umbra sordidă şi insuportabilă a monştrilor acefali.

PSIHOPUBLICITATE

ÎMBLÎNZITORUL DE PISICI

Într-un ziar străin a apărut acest anunţ publicitar : „Pierdut trei pisici valoroase. Ele răspund la numele de Betty. Ofer aducătorului bogată recompensă. Adresaţi : Dox (cîine)".

Era probabil un cîine îmblînzitor de pisici, care şoma. În orice caz, lupta dintre cîine şi pisică e foarte pasionantă. Mai ales pentru şoareci. Care, la această dată, au şi ros probabil ziarul cu anunţul.

Adrian PĂUNESCU

Din vorbă în vorbă

de Ion TUGUI

Ne-am depărtat de ziua păcălelilor, totuşi o relatare *în temă*, primită de la cititorul nostru din Zalău, IULIU TĂMAŞ, merită acest popas. Păcălelile din prima zi a lui aprilie, uneori atît de ingenioase, pot umple paginile unei interminabile antologii de umor ocazional, sau ale unui dicţionar de farse. Neprevăzutul situaţiilor, ca şi spontaneitatea reacţiilor, dau nota de gravitate şi glumă, mobilizînd, cum este cazul în rîndurile de mai jos, un întreg oraş...

„În dimineaţa zilei de 1 aprilie, cu mai bine de jumătate de veac în urmă, atenţia locuitorilor oraşului Dej a fost atrasă de un afiş apărut peste noapte şi intitulat *Apel*, în care se spunea : *„Azi, miercuri, la orele 5 după amiază, va veni în oraşul nostru celebrul aviator francez Louis Blériot, care va face o demonstraţie de zbor cu avionul său pe terenul de lîngă parcul de jos al oraşului. Rugăm locuitorii oraşului să ia parte în număr cît mai mare la această demonstraţie".* Semnat : Comitetul...

Vestea că aviatorul despre care se vorbea atunci atît de mult, va poposi în oraşul de pe malul Someşului, şi îşi va arăta măiestria în faţa cetăţenilor săi, căzu ca un trăznet. Drept urmare, în după-amiaza zilei, cu mult înainte de ora indicată pe afiş, marginea terenului de lîngă parc era o mare de capete care aşteptau cu înfrigurare evenimentul promis. Cu puţin înainte de orele 5, apăru şi un detaşament al poliţiei, urmat apoi de către notabilităţile oraşului, în joben şi cu mănuşi, oferind întregului eveniment un cadru oficial şi festiv. Cînd acele ceasornicului arătară ora 5, toate privirile se îndreptară în direcţia staţiei de cale ferată, deoarece avionul, după cum susţineau unii, trebuia să fi venit cu trenul pînă la Cluj. Trecuseră aproape două ore de aşteptare. Se înserase încet, cînd unul dintre notabilii oraşului, se adresă şefului poliţiei : *„Ştiţi ce zi este astăzi ?" „Cum ce zi ! Este miercuri !!" „Nu aşa : întreb ce dată este !" „Păi... 1 aprilie !!" „Mie tare îmi miroase a păcăleală..." „Dar cine ar fi avut această îndrăzneală ?"* se răsti şeful poliţiei...

Zvonul că totul nu este decît o păcăleală se răspîndi în mulţime, produse o vie animaţie. Se făcea haz de necaz. Cel mai afectat a fost însă şeful poliţiei care, în calitatea sa, se lăsase păcălit. Zelosul şef îşi propunea acum să descopere făptaşul şi să-l pedepsească exemplar. Mai întîi a căutat Comitetul. Dar toţi cei întrebaţi răspundeau că n-au făcut parte dintr-un asemenea comitet şi nu ştiau de existenţa lui. S-a trecut la identificarea tipografiei unde s-a tipărit afişul. Dar şi aici fără nici un rezultat. S-a încercat stabilirea făptaşului prin identificarea celui care a difuzat afişele, dar nici confruntările cu acesta nu au dat vreun rezultat. Astfel, cercetările au ajuns la un punct mort, iar setea de răzbunare a şefului poliţiei n-a mai putut fi împlinită. Locuitorii oraşului aveau totuşi să vadă în carne şi oase pe vestitul aviator francez. Aflat într-un turneu de zboruri demonstrative prin Europa, două luni mai tîrziu el a ajuns şi la Dej, nu pe calea aerului, ci cu trenul, avionul său monoplan, cu aripile demontate, fiind tras din staţie la locul unde urma să aibă loc demonstraţia, cu doi cai. Demonstraţia a avut loc pe fostul teren al oborului de vite, situat pe malul drept al Someşului, în dreptul podului de beton de azi. Cam opt sute de spectatori plătitori au luat parte, plus cei peste o mie de neplătitori, înşiraţi pe malul sting al rîului, care au urmărit în mod gratuit demonstraţia...

Şi totuşi, autorul farsei ?... Locuitorii mai vîrstnici ai oraşului Dej îşi amintesc desigur de un modest ceasornicar, care îşi avea atelierul în Piaţa 16 Februarie de azi, în locul unde acum se află magazinul GOSTAT. El se numea Csillag Mauriţiu, om puţintel la trup, dar ager la minte, întotdeauna pus pe glume. L-am cunoscut în anul 1928, şi după ce ne-am împrietenit, am aflat de la el amănuntele reuşitei farse de la 1 aprilie 1914. Bietul om, alarmat de amploarea ce-o luaseră în oraş cele ticluite de el, s-a speriat şi a stat ascuns în casă cîtăva vreme. Abia peste patru ani, şeful poliţiei avea să afle numele „făptaşului", dar fără să mai poată să-l pedepsească exemplar...»

De foarte multe ori medicii întîmpină dificultăți atunci cînd este vorba să aplice pre-anestezia unor copii. Această problemă și-a găsit o rezolvare fericită odată cu inventarea în Italia, a unui original aparat. Aparatul se prezintă sub forma unei „jucării", ca o mască pentru piloți în cosmos, ceea ce sustrage atenția micului bolnav. Urmează apoi aplicarea unei anestezii normale.

■

SPECIALIȘTII sovietici au construit o centrală hidroelectrică portativă. Instalația, care cîntărește numai 20 de kg. — cît un aspirator — va fi realizată în serie și destinată păstorilor din zonele izolate. Poate fi pusă în funcțiune și de un izvor.

■

ÎN PREZENT, la Budapesta se desfășoară lucrările de construcție a celei de-a doua linii a metroului. Linia aceasta, trecînd pe sub Dunăre, va lega Buda de prima linie care funcționează în Pesta.

■

OLANDA este prima țară din lume care a adoptat noi bancnote de 10 florini, lesne de identificat și de către nevăzători. Într-un colț al bancnotei există trei pastile în relief, care se pot ușor distinge prin pipăit.

■

O NOUĂ centură de salvare care să vină în ajutorul naufragiaților a fost construită în S.U.A. Este vorba de o minge din polystyren în greutate de 280 grame. Este suficient să se tragă un fir și mingea să fie aruncată celui în pericol. În timp de 3 secunde de la atingerea apei, automat mingea se umflă și se transformă într-o centură de siguranță capabilă să suporte o greutate de 110 kg.

■

CONFORM unor noi date descoperite rezultă că între anii 1200—1400, Neapole era cel mai mare oraș european, avînd atunci o populație de 200 000 de locuitori.

■

DUPĂ PĂREREA finlandezului Korki Hinoia, veterinar-stomatolog, este mai ușor să tratezi caii decît oamenii. El arată că face fără anestezie extracții dentare pacienților săi patrupezi. Sînt suficiente cîteva vorbe blînde și calul se comportă ca un pacient cuminte. — Oamenilor însă, se plînge doctorul Hinoia, am încercat să le tratez dinții, dar curînd am renunțat. Îmi făceau nervi. Am trecut la medicina veterinară și nu regret.

■

De pretutindeni

LA KARACI s-a născut un băiat cu două capete. Nefiind vorba de gemeni siamezi și organismul funcționînd pînă acum în mod normal, specialiștii stau în fața dilemei dacă este cazul să recurgă la o intervenție chirurgicală sau nu.

■

CERCETĂTORII grădinii botanice a Academiei de Științe a U.R.S.S. din Leningrad au cultivat un bambus tropical care a atins o înălțime de 18 metri. Bambusul a fost sădit cu cîțiva ani în urmă și a fost primit din partea unor oameni de știință din R. D. Vietnam.

■

GEOFREY BOURNE, directorul Centrului de cercetări biologice de la Universitatea Emory din Georgia (S.U.A.) a constatat că emisiunile de televiziune au un efect reconfortant asupra pacienților săi, cimpanzei, gorile, urangutani. Cînd se uită la televizor maimuțele sînt mai liniștite, a subliniat Geofrey Bourne, adăugînd că și gusturile lor diferă. Astfel cimpanzeii preferă filmele western, în schimb gorilelor și urangutanilor nu le plac spectacolele de violență, avînd predilecție pentru transmisiunile gen dialog cu ascultătorii.

■

ÎNLOCUIREA firelor de iută, folosite ca materie primă pentru confecționarea sacilor, cu fire din masă plastică, n-a constituit o problemă pentru specialiștii englezi. Firele de polypropylenă s-au dovedit mai rezistente decît cele de iută, dar pentru confecționarea sacilor era nevoie ca mai întîi să se realizeze țesătura respectivă. După asidue căutări și încercări s-a reușit să se construiască o mașină de țesut care să producă din firele de polypropylenă o țesătură identică cu pînza de sac.

■

STUDENTUL japonez Misuci Tamura a parcurs distanța de la Tokio la Roma pe motocicletă. Misuci urmează să mai întreprindă în viitor o călătorie în Africa.

■

PENTRU a putea urmări și a studia deplasarea în libertate a girafelor, autoritățile din Kenya au fixat pe gîtul unor animale niște emițătoare cu tranzistori alimentate cu pile solare.

■

Cine știe cîte tipuri de instrumente muzicale sînt folosite în lumea întreagă ? Cele pe care le vedeți în fotografia de mai sus sînt desigur originale instrumente de suflat, confecționate din scoici de mare și folosite de o formație poloneză.

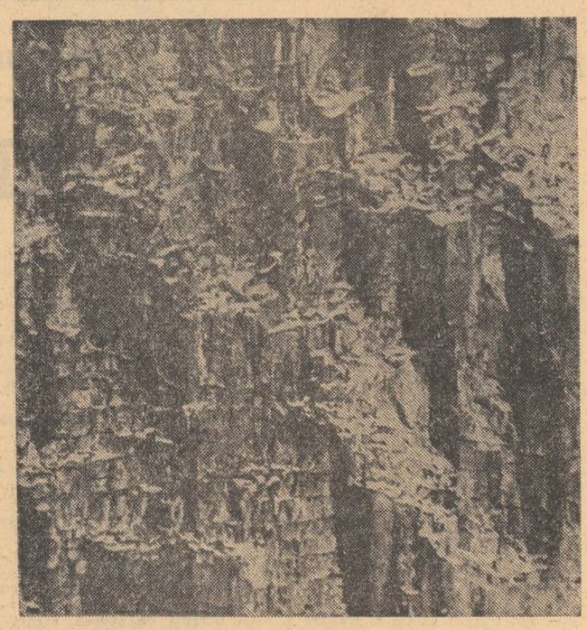

Antarctica (spre deosebire de Arctica), este o imensă întindere, care are văile și munții săi, cîmpiile sale acoperite cu gheață. Fotografia prezintă o rară imagine a munților avînd o stranie stratificare, munți care se află în preajma bazei din Mac-Murdo

„AM AVUT IMPRESIA CĂ SE CLĂTINAU MUNȚII..."

● Urmările tragice ale cutremurului din Iran
● Peste 1500 de morți și 3500 dispăruți — bilanțul încă nedefinitiv al catastrofei ● În 45 de sate nu mai există nici o casă întreagă...

1 593 DE MORȚI, 3 530 DE DISPĂRUȚI, (DUPĂ DATELE FURNIZATE MIERCURI LA PRÎNZ DE AGENȚIA „PARS") 45 DE SATE DISTRUSE — ACESTA ESTE ULTIMUL BILANȚ, DIN PĂCATE NICI MĂCAR CEL DEFINITIV, AL TRAGICULUI CUTREMUR CARE A ÎNDOLIAT IRANUL ÎN ZORII ZILEI DE LUNI. Pierderile de vieți omenești sînt, sigur, superioare și ele vor fi cunoscute pe măsură ce echipele de salvare pătrund în toată zona sinistrată. Se crede că o mare parte din cei dispăruți au pierit.

Corespondentul agenției „France Presse" din Teheran a intrat în posesia primelor mărturii ale supraviețuitorilor. Declarații zguduitoare. Un țăran care s-a trezit mai devreme și a plecat pe cîmp înaintea celorlalți, scăpînd astfel de la moarte — consătenii săi au fost prinși sub dărîmături — a povestit fără să-și fi revenit pe de-a întregul din emoții : „Am avut impresia că se clatină munții...". În alte sate, supraviețuitorii au relatat cum au văzut prăbușindu-se părți întregi de munți.

Primele echipe de ajutor care au venit în regiunea Jahrom—Firuzabad, în care se află Ghirul și Kazerinul — au avut impresia, în primul moment, că pătrund într-o altă lume. Din elicoptere puteau fi văzute fisuri adînci în sol create de mișcările seismice, cursuri noi ale rîurilor. Și mai ales, se distingeau distrugerile. Cînd au coborît mai mult, apropiindu-se de pămînt, membrii echipelor de intervenție au zărit cîțiva supraviețuitori care cereau ajutor. Cu acest prilej a fost luată și o fotografie pe care agențiile de presă au difuzat-o în întreaga lume : o femeie prinsă încă sub dărîmături și care implora, cu mîna stîngă ridicată, ajutorul celor din elicopter... O altă imagine transmisă prin telefoto de către corespondentul din Teheran al agenției „Associated Press", care s-a deplasat în localitatea Kazerin : o mamă și un tată înfășurînd cu cearceaful un copil mic lovit mortal de surpături...

Cutremurul s-a produs la ora 5,38, avînd epicentrul în împrejurimile localităților Ghir și Kazerin, la circa 120 km sud-est de Siraz, capitala provinciei Fars. Către ora 7 dimineața, avalanșele continuau să cadă de pe pantele munților, mișcările seismice fiind resimțite cu intermitențe, și în cursul după amiezii. Regiunea afectată cuprinde sate înșirate pe un teritoriu lung de 60 de kilometri și cu o lărgime de 20 kilometri. Toate așezările omenești din această zonă s-au prăbușit...

Liniile telefonice și telegrafice au fost distruse. Unele șosele au fost inundate. S-au semnalat transformări în profilul unor terenuri. Intensitatea cutremurului : 9,5 grade, magnitudinea — 7 pe scara Richter.

Urmărilor atît de tragice ale seismului li se opun în prezent ample acțiuni organizate de autoritățile iraniene pentru salvarea și ajutorarea supraviețuitorilor. Unități ale armatei asigură aprovizionarea cu apă și repunerea în funcțiune a drumurilor și a comunicațiilor. Sînt degajate intens dărîmăturile, pentru a mai salva pe cei ce mai rezistă, încă, sub surpături. În zonele sinistrate au fost trimise alimente, îmbrăcăminte, cuverturi, medicamente. Au fost mobilizate toate ambulanțele pentru transportarea răniților. La apelul „Leului și Soarelui Roșu" — numele Crucii Roșii Iraniene — numeroase persoane s-au prezentat pentru a dona sînge în folosul răniților.

Vestea catastrofei care a îndoliat Iranul a stîrnit în întreaga lume un sentiment de adîncă compasiune pentru cei încercați în mod atît de tragic de cutremurul distrugător.

Florin UDREA

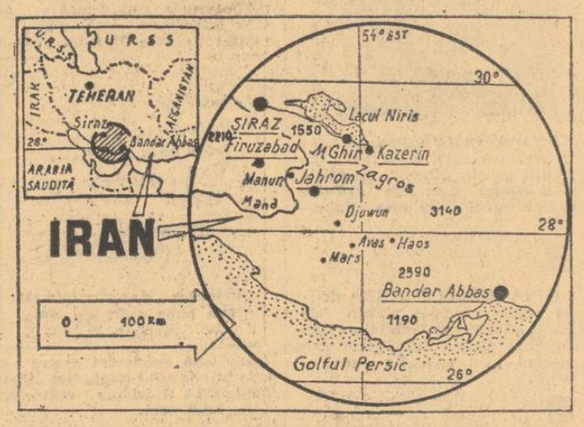

remember • remember • remember

FRANKFURT AM MAIN (V)

La Frankfurt n-am avut aproape de loc sentimentul climei, care mă urmărește de obicei în călătoriile mele. Aici clima se reduce la cald, frig, senin, ploaie, zăpadă. Alte percepții nu poți avea, din cauza orașului și a atmosferei sale, prea saturată de pozitivism și prosperitate... Ninge cu nimic în noaptea vastă, ning bancnote (*G. Bacovia*, Plumb de iarnă)... *Plumb rece, compact, înghețat, pînă și clădirile masive, moderne au un aer de plumb, vîntul pe cheiul rîului ori pe amplul* Anlage, *bulevard devenit un adevărat parc, e neutru și lipsit de rezonanță. Aici trebuie să trăiești în oraș, să fii un ireproșabil* Citymann, *organizat și rezonabil în toate, fără iarnă și vară, fără lună, păsări și vînt...* Die Stadt ohne Wetter, *în sensul în care Musil își intitula celebrul său roman* Der Mann ohne Eigenschaften... *Senzație de frig sterilizat, în pragul unei ierni care e întotdeauna pretimpurie aici, un frig interior ce scapă termometrelor.*

Fragmente izolate amintesc vechiul oraș. Un turn gotic rămas din cetatea de altădată, case vechi cu fațadele ascuțite, Liebfrauenkirche, *elegantă piesă de gotic primitiv și îndeosebi* Leonhardskirche *ce mai păstrează două turle romanice de tip renan iar înlăuntru portaluri sculptate pe la 1 200 de maestrul Engelbert și cîteva crimpeie de vitralii medievale. În muzeul de artă două capodopere ale lui Baldung, un Van Eyck memorabil, cîteva pînze ale impresioniștilor (între altele un bun Renoir). Și multă pictură modernă printre care destul balast. În cele din urmă ajung la Römer unde pare a se fi claustrat unica amintire a unui bănuit Frankfurt imperial.*

★ ★ ★

Römerul e frumos și arhicunoscut fiind imprimat pînă și pe cele mai neverosimile reclame comerciale — dar nu are aerul imperial pe care l-aș fi bănuit și nu-mi transmite nimic din emoția încercată de Goethe în copilărie (v. Poezie și adevăr) cînd se strecura în incinta lui. Un ansamblu de case burgheze masive, unde-și avea sediul primarul orașului liber Frankfurt, construcții impunătoare dar fără a perpetua umbra zidurilor unui legendar castel al lui Carol cel Mare, care s-ar fi înălțat odinioară în acest oraș. Fațada clădirii centrale, Zum Römer, are un grațios balcon gotic sculptat și sprijinit pe acolade, dînd spre fîntîna Justiției ce se ridică în piață. Magnificiența imperială e absentă din acest palat foarte laic, unde, intrînd, cred că pînă și Frederic Barbarossa căpăta aerul unui Oberbürgermeister *onorabil și chibzuit în toate, gata să coboare de pe cal și să se ocupe de problemele cotidiene ale tîrgoveților. În* Kaisersaal, *vechea sală unde se adunau electorii ca să aleagă noul împărat, e o atmosferă inexplicabilă de biedermeier în ciuda absenței oricărei mobile și a prezenței celor 52 de împărați, începînd cu Carol cel Mare și terminînd cu Francisc al II-lea încoronat la sfîrșitul veacului 18, pictați în nișe neogotice de-a lungul pereților... Picturi intime și domestice realizate cu aplicație de modeștii pictori germanici de la mijlocul secolului trecut... În fiecare monarh portretizat cu o desăvîrșită observare a epocii și culorii locale, vibrează ceva din șvabul imaginar Gottlieb Biedermeier, care a dat numele unui stil și îndeosebi unei atmosfere, unei stări de spirit din Germania postnapoleoniană. Nici un împărat nu și-a lăsat fantoma aici : fantomele lor umblă mai la nord, pe Rin, le voi întîlni la Sancta Colonia printre cardinalii pietrificați cu mitrele lor romanice, sub nebunia hieratică a cercurilor renane ce mai păstrează lumina unor coroane de oțel și de aur... Aici metalele nu s-au turnat în coroane ci s-au bătut în monezi... Altminteri plec din Frankfurt cu admirația ce-o ai pentru lucrurile care te interesează numai atunci cînd sînt ale altora... E un oraș care-ți poate trezi admirație, fără să-l poți invidia vreodată.*

a. e. baconsky

Legendarul oraș Butrinti

de Pan SOLCAN

Vara era clară și abuzivă. Ne găseam de o săptămînă în Albania și acum ajunsesem în extremitatea sudică, la Butrinti, unde sfîrșește obligatoriu orice călătorie bine întocmită. De aici nu ne rămînea decît întoarcerea la Tirana, pentru începutul altei călătorii, în nord, la Shkodra. Ne apropiam de Butrinti după o noapte la Saranda și după ce ascultasem mari legende. Acum nu ne mai stătea împotrivă decît vara și ca să învingem soarele arzător, am pornit-o de dimineață, dar se vede că nu destul de devreme. Intrăm în peninsulă ca într-un imperiu al umbrei, într-o liniște sonorizată de cohortele de greieri, predispuși la un concert neîntrerupt, probabil pe întreaga durată a verii.

Dar Butrinti nu este peisajul, ci evocarea, adîncă și multilaterală. Și apoi meditația. Nici un loc din Albania nu-ți permite o intrare mai profundă în istorie, pînă la începuturile ei și dincolo de ele. Cînd ne aplecăm în genunchi și dezvelim mozaicul din nisipul fierbinte, avem înclinația să stăm o bucată de vreme așa, apăsați de gînduri și obosiți de încintare. Ne așezăm în amfiteatru ca niște obișnuiți ai locului și nici nu așteptăm măcar ca spectacolul să înceapă și odată cu asta să fim cuprinși de reverie : demult plutim în lumea densă a umbrelor, venită în întîmpinarea noastră cu putere, din mileniii îndepărtate. Nu trăim nici un miracol. Ne-am transpus de bună voie în timpul de glorie al locurilor și gustăm cu plăcere metamorfoza. Butrinti este la numai șase mile de Grecia, în fața insulei Corfu, și ajunge un singur cuvînt bine acordat ca să te invadeze lumea antică. Și grecii și romanii erau aici la ei acasă. Frumusețea micii peninsule i-a cucerit.

Butrinti era celebru în antichitate. Să citățm din Eneida lui Virgiliu : „Poruncii apoi să părăsim portul și vîslașii să se pună pe lucru ; tovarășii izbiră atunci pe întrecute marea, brăzdîndu-i valurile. Curînd pierduram din ochi vîrfurile înalte ale feacilor, merserăm de-a lungul țărmului Epirului și, poposind în portul Chaoniei, ne urcarăm pe dealul pe care-i așezat orașul Butrotum. Aici un zvon de necrezut ne veni la urechi : că Helenus, fiul lui Priam, domnește peste orașele grecești și că prin căsătoria lui cu văduva lui Pirus îi luase și scaunul și că Andromaca se măritase din nou cu un bărbat din țara ei..." Racine și-a extras de aici subiectul tragediei sale. Butrinti urcă, așadar, în istorie pînă la Troia. Ne plimbăm noi acum pe dealul de la Butrotum și privim în largul mării. În epoca medievală s-au construit la Butrinti două castele. Istoria este aici stratificată pe epoci. Din înălțimea castelului venețian, priveliștea se dezvăluie totală. Cînd am intrat în castel, cu gîndul să ne ducem la muzeu, ne-am oprit la poartă și ne-am uitat la locurile unde stăteau de pază gardienii. Ca să stea nemișcați și să aibă măreție, lăcașurile picioarelor și armei erau săpate în piatră. Ne-am așezat noi înșine în locul străvechilor gardieni și nemișcarea la care am fost constrînși nu se aseamănă decît cu stăruitoarea putere pe care o are aici istoria.

Butrinti nu se poate descrie. A fost aici și Napoleon, s-a întîlnit cu amiralul rusUșakov. Zona arheologică de la Butrinti este o secțiune adîncă pînă în paleolitic. Vechii iliri sînt dominanți. Cînd jaful roman era în floare, pentru trecerea pe sub arcul de triumf a prăzilor aduse din Iliria au trebuit două zile. Năvălirile furtunoase ale barbarilor, cutremurele din secolul al șaptesprezecelea, distrugerile n-au făcut decît să amplifice încărcătura epică purtată pînă la noi de înfloritorul oraș, înconjurat pe trei părți de apă. Noi ne-am oprit pretutindeni, la mozaicul din holul băii, acoperit de nisipul fierbinte, care se lasă dat la o parte, dezvăluind uimitor păsări și un lup, figuri geometrice de o prospețime învăluitoare; la gimnaziu și în forumul din fața lui ; la un depozit și în locul unde se oficia botezul și de fiecare dată ne întoarcem iarăși la amfiteatru, să ascultăm uriașa scoică a timpului. Apoi am făcut un salt pînă în evul mediu, urcînd răbdători coastele dealului, ca să intrăm în castelul venețian. De sus ne-am uitat încă o dată la vestigiile antice și apoi din nou în largul apelor.

Și cînd ne-am despărțit de Butrinti, reintrînd în vara plină de virtuți solare, am început să vorbim despre lumină, un subiect predilect al gazdelor noastre. Electrificarea întregii țări este un episod eroic în țara prietenă, care se amestecă în toate conversațiile. Stîlpii luminii electrice își apleacă umerii în urcușul peste cei mai sălbatici munți din Europa. Iar unde n-au putut ajunge în mers normal, au fost plantați cu elicopterele. De la imperiul luminii discuția se mută, printr-o mișcare de translație, pe tărîmul școlii și al culturii. Călăuza noastră este un tînăr înalt și subțire, cu pasiunea și tehnica dialogului. Deși n-a împlinit treizeci de ani, Enver Isufi deține răspunderi importante în aparatul de stat al regiunii.

După ce văzusem Apollonia și amfiteatrul magnific de la Durres, încheiam la Butrinti ciclul istoric al vizitei noastre, putînd să ne consacrăm în exclusivitate contemporaneității. Din loc în loc aveam să ne întîlnim însă cu mărturii despre Skanderbeg, eroul național al poporului albanez, a cărui veneratie acoperă întregul spațiu al țării. Ca să înțelegi Albania sînt indispensabile două lucruri : trebuie să-i cunoști istoria și munții. La sfîrșitul călătoriei noastre, la Tirana ne-am dat seama că munții exercită încă asupra noastră o neîncheiată fascinație, iar cunoașterea istoriei ne-a deschis drumul spre inima unui popor harnic și mîndru, care-și salută cu simplitate victoriile, deși l-au costat eforturi nu de puține ori eroice.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

UN FAPT DE NEÎNȚELES

În orașul Tadley, din Anglia, s-a petrecut o tragică întîmplare care a impresionat profund. Alarmați de faptul că nu i-au văzut timp de două zile, vecinii familiei Longstaff au sesizat poliția. Cînd au pătruns în casă, reprezentanții autorităților au găsit morți pe soții David (31 ani) și Kay (29 ani) asfixiați

în urma faptului că la baie, robinetul de la instalația de gaze, nu fusese bine închis. În același timp, și ceea ce a fost cu totul surprinzător pentru toți, a fost găsit în viață copilul lor, Tiny Tom, în vîrstă de numai 5 luni, care plîngea epuizat de foame și sete.

Medicii n-au fost în stare să găsească încă o explicație asupra faptului că Tiny Tom a putut rămîne totuși în viață, în atmosfera aceea îmbîcsită cu gaze...

În imagini: *cei doi soți și micuțul Tom*

AȚI AUZIT DE BUFNIȚA ZĂPEZII?

Din patru în patru ani aceste păsări emigrează. De ce ? Misterul nu a fost încă lămurit.

Iarna trecută, în special în lunile decembrie și ianuarie, cînd vîntul arctic e cel mai puternic, locuitorii Americii de Nord, din statele cele mai nordice și pînă în Texas, au putut întîlni prin curți, pe acorișuri, prin parcuri niște păsări mari albe care nu făceau parte din peisajul acelor locuri. Cu toate că ele își fac apariția din patru în patru ani, locuitorii acelor regiuni, în special cei tineri, s-au adresat ziarelor locale și muzeelor cerînd lămuriri despre neobișnuitele păsări. În paginile multor reviste au apărut fotografiile păsărilor, ca de altfel și cu patru ani în urmă și, pentru a cîta oară, s-au căutat explicații despre existența bufniței zăpezii, sau Nyctea scandiaca, denumirea ei în latină. Domiciliul stabil al bufniței zăpezii se află în tundra de pe țărmul Oceanului Arctic, 1 800 kilometri la sud de Polul Nord. Ea poate fi întîlnită și în tundra siberiană, norvegiană și în Groenlanda.

Exact din patru în patru ani, Nyctea scandiaca pornește spre sud, în căutare de hrană. Pînă acum nu s-a întîmplat să gregească și să porească mai devreme sau mai tîrziu. Dar de ce chiar la patru ani ? Răspunsul încearcă să-l afle oamenii de știință care de ani de zile studiază această misterioasă pasăre pentru a-i dezlega tainele. Principala hrană a bufniței zăpezii o constituie o specie de șoareci de cîmp. La patru ani, numărul acestor șoareci scade brusc și atunci bufnițele sînt obligate să migreze pentru a supraviețui. Nu se cunoaște, deocamdată, care este cauza acestor dispariții la perioade fixe a șoarecilor. S-a constatat doar că din patru în patru ani se sălbăticesc brusc colonii întregi și pier. Dar de ce, nu s-a descoperit. În timpul migrărilor se prăpădește și aproape jumătate din numărul bufnițelor, dar în anii următori, ele se înmulțesc. Bufnița face în cursul unei veri între opt și unsprezece ouă, față de care e mult mai grijulie decît alte păsări. Ea scoate un ou într-o zi, altul în altă zi și în alt loc. Cea mai mare atenție se acordă primului ou. După ce iese puiul, timp de o lună, bufnița îi asigură cea mai bună îngrijire și doar după ce el se dezvoltă, începe să se ocupe de cel de al doilea ou, iar între timp îl depune pe al treilea. Cînd iese din găoace al doilea pui, bufnița îl hrănește, îl îngrijește dar continuă să dea preferință primului pui. E foarte important ca cel puțin un pui să supraviețuiască, ceilalți sînt hrăniți cu ce rămîne de la primul sau al doilea. Dacă există hrană din belșug, rămîn în viață toți. Nu e lucru ușor să hrănești un pui de bufniță, el are nevoie zilnic de patru—cinci șoareci. După șase—șapte săptămîni, puii prind atîta putere, că pot zbura și pornesc la vînătoare cu părinții lor. Interesant este faptul că în anii cînd hrana nu este suficientă, bufnițele nu scot pui, dar recuperează pierderea în anii cînd condițiile sînt mai puțin vitrege.

Și astfel, bufnița zăpezii își organizează foarte calculat viața în cicluri fixe de patru ani. Pentru a dezlega această taină a naturii, oamenii de știință au început de cîțiva ani să se ocupe de șoarecii de cîmp cu care bufnițele se hrănesc. Dar încă nu s-a ajuns la rezultate concludente.

PISICA ALPINISTĂ

Cățărîndu-se în vîrful unui plop gigant aceasta petrece la... înălțime cinci zile și cinci nopți. Pînă la urmă pompierii o salvează.

O zi însorită de primăvară. Cerul senin, adierea ușoară a zefirului, ciripitul păsărelelor, totul te îndeamnă la voioșie, dar și la acțiuni temerare. Minouche, una dintre drăgălășele pisicuțe ale școlii tehnice din Saffranberg a pornit năzdrăvană prin curtea școlii, dornică de a-și dovedi sieși și eventual spectatorilor, marea ei vitejie. A privit în jur și a găsit soluția. Plopul acela înalt, depășind 23 de metri. De acolo, de sus, din vîrful lui, ce frumos trebuie să se vadă împrejurimile...

Minouche s-a cățărat metru cu metru, pînă s-a văzut în vîrf. Dar odată sus, pisicuța nu a mai avut curajul să coboare. A rămas nemișcată. După 4 zile de... inanitie, a început să miorlăie cu disperare, cerînd ajutor.

Elevii școlii, aflați în recreație, au auzit S.O.S.-ul pisicii. La început nu au putut depista de unde vin miorlăiturile. Căutau mai mult în preajmă. Dacă unul dintre ei, n-ar fi ridicat capul să privească zborul unui avion, poate nici n-ar fi descoperit-o. O cunoșteau cu toții. Nu rareori se jucaseră cu ea. Înduioșați de soarta patrupedului, elevii au hotărît să intervină pe lîngă diriginte, pentru a-l ruga să ia măsuri în vederea salvării pisicuței. Cucerit de argumentele umanitare, acesta a chemat pompierii bazei din Brasten. Pompierii au considerat că merită să se deplaseze pentru un... exercițiu. Au sosit cu cea mai mare scară. Dar, aceasta s-a dovedit prea scurtă, deoarece Minouche rămînea situată, dincolo de raza lor de acțiune.

S-a făcut apel la directorul școlii, care a consimțit să cheme și pompierii din Saint-Trond. Din păcate, scara lor cea mare nu era disponibilă. Fusese parțial distrusă în urma unui puternic și recent incendiu. Alertată, Societatea pentru protecția animalelor a încercat și ea o acțiune care nu a dat rezultatul scontat. La rîndul ei, a telefonat primarului, rugîndu-l să intervină personal pe lîngă pompieri și să-i convingă să salveze cu orice preț pisicuța. Atunci pompierii din Saint-Trond și-au adus aminte că pisicilor nu le place apa rece.

S-au îndreptat spre școală „înarmați" cu un camion-cisternă și un furtun cu robinet. Minouche a fost „stropită din belșug". Efectul dușului rece s-a dovedit contrar. În loc să coboare așa cum se așteptau ei — s-a cățărat încă 2 metri mai sus, pînă la extremitatea copacului. Vîrful plopului a început să se îndoaie primejdios, sub greutatea ei. 2 500 de litri de apă nu au putut-o determina pe Minouche să descindă.

Se afla în a 5-a zi de la strania ei „ascensiune". Murea efectiv de foame. Se impunea să se pună capăt suferinței animalului. Pompierii s-au gîndit să apeleze la un bun și experimentat ochitor, care să folosească o carabină cu lunetă. Dar elevii școlii s-au opus din răsputeri ca mica lor prietenă să piară.

Atunci, pompierii au plecat să aducă scara cea mare, dată la reparat, care era gata. S-au întors cu ea în ajutorul pisicuței.

La început Minouche a încercat o mică luptă de... prestigiu. Și-a arătat colții și și-a scos ghearele. Pînă la urmă, însă, s-a lăsat prinsă de brațele pompierului din vîrful scării.

Adusă pe pămînt, fără a „mieuna" măcar un mulțumesc salvatorilor, Minouche a dat fuga spre... bucătărie.

(S-a întîmplat în luna martie, 1972, în Franța)

ACTORII SE MĂRTURISESC

Irina Petrescu:

„SPECTATORUL NOSTRU ESTE PREA POLITICOS"

— O întrebare, aparent, paradoxală : îi ocoliți pe gazetari ?

— Nu.

— Îi considerați, într-un fel, utili actorilor ?

— Nu.

— ? !

— Pentru că țelul nostru major se cheamă : spectatorul.

— Să înțeleg că el este și singurul judecător pe care-l acceptați ?

— Da. Dar nu întotdeauna. Spectatorul nostru are un mare defect : este prea politicos.

— Vă referiți la generozitatea cu care v-aplaudă ?

— Exact. Singurele aplauze pe care le trăduc drept un act critic, emis spontan și prin asta sincer, sînt cele cu care salută în timpul spectacolului, textul sau vreun reușit truc actoricesc. Aplauzele de la sfîrșit nu reprezintă decît un fel de... la revedere, pe care ni-l adresează.

— Dar în cazul filmului ?

— Aici se aplaudă mult mai rar. Cu atît mai valoroasă este o asemenea formă de manifestare. În acest caz, aplauzele echivalează cu o judecată de valoare, pe care este aproape imposibil s-o contești.

— Contestația implică și argumentul solid.

— Fără-ndoială.

— Citiți cronicile de teatru și de film ?

— La fel cum citesc și articolele de zootehnie. Pentru informare.

— Nu vă interesează nici un fel de verdict din cele pe care le dau cronicarii ?

— Primul verdict mi-l dau singură, cu maximum de obiectivitate posibilă. Al doilea, și care mă interesează cel mai mult, este verdictul spectatorului. De la cronicari ? Doresc să nu mă întristeze prin diletantism sau prin rea credință.

— Care sînt regizorii cărora le datorați cel mai mult ?

— Liviu Ciulei și Radu Penciulescu.

— Vă mai amintiți care a fost replica pe care ați rostit-o cu cea mai adîncă emoție ?

— Nu.

— Dar rolul care v-a fost cel mai drag ?

— Silvia din „Dactilografii" de Shisgali.

— Care sînt dramaturgii care vă tulbură cel mai mult ?

— Shakespeare, Caragiale și Cehov.

— Ordinea în care i-ați citat este întîmplătoare ?

— Nu. I-am așezat premeditat.

— Un rol scris, în exclusivitate, pentru Irina Petrescu ?

— N-ar fi exclus să se fi scris vreodată. Dar n-am băgat de seamă.

— Care compozitor v-a cîștigat definitiv ?

— Mozart.

— Dacă, printr-o „minune", ați descoperi că sînteți o violonistă de mare virtuozitate, ați putea trăda teatrul și filmul ?

— Tot ce pot să vă spun este că ar trebui ca fiecare dintre noi să găsească puterea s-o ia întotdeauna de la capăt. Chiar dacă asta înseamnă s-o ia de la zero.

— Între scriitori, artiști plastici... v-ați ales preferințele ?

— Al. Ivasiuc, Petru Popescu, Marin Preda, Nichita Stănescu și Grigore Hagiu, iar dintre pictori, Alin Gheorghiu.

— Unii actori consideră că debutează cu fiecare rol nou.

— Cred că este foarte bine să plecăm de la premisa că fiecare rol reprezintă un debut. Și asta chiar dacă te sprijini pe cuceriri anterioare și pe simpatia publicului. Publicul îl cucerești repede dar cînd te simte că nu-l respecți (adică nu-i dăruiești tot ce știe că poți), te lasă să cazi.

— Care este actorul cel mai complet pe care l-ați văzut, la noi și aiurea ?

— George Constantin.

— Ați fost martoră la vreun spectacol unde spectatorii să-l cheme la rampă și pe autor ?

— Da. Marin Sorescu, la reprezentarea piesei „Iona".

— Cum ar trebui să fie compus personajul feminin despre care să puteți spune că întruchipează tipul reprezentativ de femeie contemporană cu noi ?

— Femeia să fie reală, nu presupusă, și proeminentă. În spatele unor aparente banalități, viața ei, pînă în cele mai neînsemnate gesturi, să fie încărcată de semnificații. În filmele noastre, mai ales în filme, eroii sînt bărbați. Malvina Ursianu ne-a dat în „Gioconda fără suris", interpretat de Silvia Popovici, un personaj care se apropie de ceea ce se cheamă „femeia de lîngă noi".

— Credeți că dramaturgilor de astăzi le este îngăduit să viseze la tipuri de oameni ideali, întorcîndu-se cu fața de la realitate ?

— Tot timpul visăm și trebuie să visăm la tipuri ideale. Dar aspirația către acestea trebuie să treacă, în mod obligatoriu, prin individualități.

— Ce roluri veți încerca în viitorul apropiat ?

— Pentru o cît mai mare certitudine, amin mărturisirile de acest fel pînă foarte aproape de premieră.

— Ați vrea să mai fiți copil și să schimbați travaliul de actor pentru păpuși ?

— Nu. Mi-am adunat, cu multă grijă anii, și n-aș mai putea renunța la tot ce am primit în cei treizeci de ani de viață.

— Ce înțelegeți prin conștiința actorului ?

— Conștiința actorului e o boală grea de care ne vindecăm citeodată. Dar ea revine la fiecare început de repetiție, la fiecare întîlnire, în fiecare toamnă.

Vasile POPESCU

Inepuizabilul I. L. Caragiale

CEI TREI MUȘCHETARI...

de Horia OPRESCU

Nu e vorba de ilustrul roman al lui Al. Dumas-tatăl (despre care Liviu Rebreanu mărturisea că i-a fost lectura cea mai fermecătoare). Reînviu epitetul cu care erau înfrățiți, deopotrivă, trei scriitori români, legați de o nedespărțită prietenie : Caragiale, Delavrancea, Vlahuță.

Vom insista asupra a două momente, demne de relevat privind pe Caragiale, într-un fel, personajul de excepție al treimii amintite. Adevărat d'Artagnan, adică neînfricat gentilom gascon, etern adversar al necinstei, al ipocriziei și prostiei...

Cînd, în 1952, Uniunea Scriitorilor din România organizase centenarul nașterii lui *Ion Luca*, au fost invitați și numeroșii literați de seamă, străini. Printre ei s-a găsit și *Rafael Alberti*, sagace condeer spaniol, care, din pricina realităților politice din țara sa, trăiește de mult în exil. Sosit la noi, iată cu cîtă spiritualitate schițează, în adînc, chipul virulentului nostru autor satiric :

„...Dacă din goana timpului fugar, am putea, măcar o clipă, întorna spiritele cu-adevărat dragi inimelor noastre, unul dintre acestea ar fi Ion Luca Caragiale(...) S-a născut de mult, într-o sărmană casă, numele de baștină al satului fiind Haimanale. Ceea ce, spus altfel, Rătăcitori înseamnă. Și, la urma urmelor, ce poate fi mai rătăcitor decît o ambulantă trupă teatrală? (...) De timpuriu a văzut și-a înțeles totul, cu ochii lui minunați de pătrunzători (...) Întreaga forță spirituală și-a concentrat-o în replici de haz ce-aveau, însă, a se transforma, pe dată, în adevărate șfichiuri de bici aplicate pe spinarea ridicolului și nevolniciei din timpul său. (...)

Cîte personagii de neuitat aflăm în teatrul lui Caragiale, trăind veridic, mereu în actualitate ! (...)

Pe Eminescu, generația lui l-a lăsat să moară în singurătate. Însă Caragiale, s-a salvat demascînd, cu furie oarbă, burghezia (...)

Este clar : nebunii, desmățații nu l-au considerat pe Caragiale ca pe unul dintre cei mai buni cetățeni (...) Asta e pricina pentru care el n-a ajuns la Academie (...) Ceea ce nu l-a împiedicat să creeze o literatură ce se prețuiește în caratele briliantelor (...)

Dar, în 1949, cînd numele lui, alături de al lui Eminescu și Creangă, s-a ivit în aula Academiei Republicii Populare Române, Caragiale va fi simțit, poate, o negrăită emoție (...) Și atunci, ca și acum, el însuși ar fi fost prezent printre spectatori, se va fi ridicat pe scena cine știe cărui teatru din țara lui, șoptind replica unuia din personajele sale: „Nu mă împinge că amețesc !..." Și-ar fi pornit, apoi, de grabă, să caute încă una din numeroasele lui Scrisori pierdute".

După acest crimpei, transcris după textul autograf al lui Rafael Alberti, să readucem în actualitate, o împrejurare la fel de reală, însă, cu totul tristă... Caragiale murise fulgerător, la Berlin, în vara lui 1912. Cei doi prieteni nedespărțiți, Vlahuță și Delavrancea — mușchetarii supraviețuitori — pornesc cu primul tren spre capitala Germaniei. Nimic mai concret și edificator de cît rîndurile pe care, Al. Vlahuță, le trimite, atunci, soției sale, de la Berlin :

„Miercuri, 13 Iunie 1912, ora 4 d.a.

Îți scriu din casa lui Caragiale, pe care l-am văzut azi în sicriul lui de stejar, odihnind în capela cimitirului protestant (...) Îi depunem aci într-un cavou pînă la noembrie, cînd îl aducem în țară să-l punem în pămîntul pe care l-a iubit în tăcere și l-a glorificat cu strălucirea geniului său. A murit subit simbătă (9 iunie), între orele 6 și 7, după toate probabilitățile. De cu seară, se retrăsese în odaia lui de lucru. Scrisese pînă pe la ora 1. Dimineața, ai lui, și-au văzut de treabă — au ieșit prin tîrg, au venit, au dejunat. Îl așteptau să iasă nechemat, netulburat, căci, mai ales de cîteva zile, era foarte nervos. Pe la 2, Luchi zise : „Să nu-l mai lăsăm. Du-te, mamă și-l cheamă." Didina soția sa intră binișor în odaia lui, se uită și nu-l vede în pat. Crede c-a ieșit. Îl strigă — aude din altă odaie vocea lui Luchi — și crede că i-a răspuns Caragiale. S-apropie de pat — și-l găsește pe cel care a fost un TITAN căzut jos, între pat și măsuța de noapte, cu gazeta-n mînă, adormit de veci. A scos un țipăt și toți au înțeles... (...) Caragiale e îmbălsamat și închis definitiv în veșnica-i locuință... Mîine și poimîine mă voi ocupa de hîrtiile lui. Îți scriu și mereu m-aștept, de după o perdea, să apară Caragiale, cu verva lui, cu veselia lui... L-am văzut în sicriu, și, iată, nu-mi pot închipui pe omul acela mort. Atîta voință era în el... Doctorul care i-a făcut autopsia, spune că niciodată n-a văzut un caz de arteriosclerită mai grav.

Am să-ți mai scriu. Acum sînt încă aiurit. Am fost în odaia lui, care a rămas așa cum era : cu patul vraiște, cu hîrtiile lui, cu țigările pe măsuță (...).

Te îmbrățișez cu dor,

AL. VLAHUȚĂ"

Istoria, politică ori literară, trebuie să se bizuie, neîndoios, pe *documente*. Cele două asemenea piese, înfățișate aici, sînt de o elocvență ce face inutil orice comentariu.

MICA ENCICLOPEDIE

BAROCUL

de L. SĂRĂȚEANU

Nimeni n-a consemnat într-o cronică, momentul în care un pescar necăjit de pe coastele Peninsulei Iberice va fi zvîrlit, înciudat, o perlă a cărei suprafață plină de adînciturși a cărei formă neregulată o făceau lipsită de preț. Și totuși, dacă ar fi să credem teoria susținută de cei mai mulți dintre istoricii de artă, în acel moment pescarul făcea să se nască un nume ce avea să definească poate cel mai critic și desigur cel mai inspirator de teze contradictorii dintre toate stilurile artistice : stilul baroc. Într-adevăr, în limba portugheză cuvîntul „barroca" înseamnă „adîncitură". Vocabula a fost folosită pentru perlele care prezentau o suprafață fără caracter neted și care ca formă nu reproduceau sfera sau para așa cum se cere perlelor prețioase. Și cuvîntul a început să evoluieze în toate limbile neo-latine cu sensul de „surprinzător", „ciudat", „neașteptat", iar mai tîrziu și-a adăugat și sensul de „încărcat", „amestecat".

Fapt este că, istoricește vorbind, un stil bine definit și care căpăta denumirea de baroc a apărut spre sfîrșitul celui de al XVI-lea veac. În Italia Renașterii, pilda uluitoare a lui Michelangelo inspirase gustul colosalului și al efectului. Dar elevii ilustrului artist, care nu aveau nici forța titanică, nici simțul proporțiilor, nici gustul întotdeauna sigur al maestrului, începuseră să construiască după o fantezie din ce în ce mai liberă și în care încărcările nejustificate funcțional apăreau mereu mai abuziv. Din aceste încărcări s-a născut barocul. Salomon Reinach, marele profesor istoric de artă francez, îl socotea „un fel de degenerescență a artei Renașterii, apropiat, prin defecte, de goticul flamboaiant al veacului al XV-lea și a cărui trăsătură caracteristică era preferința acordată liniilor curbe în detrimentul celor drepte."

Dacă la aceasta se adaugă faptul că, în aceeași perioadă, apărea în decorația interioară a bisericilor așa-numitul „stil iezuit" caracterizat prin proliferarea motivelor ornamentale, fără preocuparea de încadrare într-o unitate, atunci vom înțelege de ce febrila căutare cu orice preț a formelor și reliefurilor neprevăzute a stîrnit ulterior criticii acerbe. Dar, ca în orice întîlnire dintre stiluri și artiști, și în cazul barocului a fost deajuns ca „moda" să fie slujită de creatori autentici pentru ca istoria artelor să înregistreze apariția unor noi opere dăruite cu harul perenității și care să demonstreze că asprimea criticilor putea deveni injustă în cazurile concrete ale unor talente autentice. Îndrăzneala și fantezia, noblețea liniilor și grația fermecătoare a ansamblurilor sînt caracteristicile lucrărilor unui Borromini (autor, între altele, al bisericii „Santa Agnese" din piața Navona a Romei) sau unui Bernini, creatorul a numeroase dintre fîntînile care fac gloria capitalei italiene. În secolul al XVIII-lea, maeștri francezi ai stilului denumit „Rocaille", — printre care Boffrand, Oppenord, Meissonier — au putut și ei fi apropiați de exponenții barocului, deși astăzi această apropiere e contestată. Viena, prin Fischer von Erlach-Bătrînul (secolul al XVII-lea și începutul celui de al XVIII-lea), ca și prin contemporanul acestuia, Lukas von Hildebrandt, dispune de opere baroce ca biserica „Sf. Karl", „Cancelaria boemă", Palatul de iarnă al prințului Eugen, palatul Schwarzenberg și altele care constituie tot atîtea titluri ale singurei nobleți durabile și anume noblețea artistică. Praga, acest oraș-muzeu al arhitecturii europene, posedă la rîndu-i și comori de artă barocă, capodopera acestora fiind biserica „Sf. Nicolae", din Malastrana.

Astfel, criticat pe bună dreptate în numele unui gust care preferă rafinamentul simplității, al ornamentului legat organic de ansamblu și distribuit cu multă grijă împotriva exagerării, barocul, ca stil, își păstrează totuși mîndria de a nu fi apărut zadarnic într-o lume în care fiecare generație și-a avut marile ei talente.

TINERE TALENTE ALE CÎNTECULUI NOSTRU POPULAR

de I. - V. PANDELESCU

Excelență, inițiativa Ansamblului „Rapsodia română" de a reuni într-un concert interpreți ai cîntecului popular românesc proveniți din rîndurile amatorilor, care s-au impus cu prilejul unor competiții pe țară, consacrate acestui gen, a concursului „Maria Tănase", a emisiunii „Steaua fără nume". Se creează astfel pentru tinerii artiști, un cadru de manifestare publică, susceptibil să le asigure dezvoltarea personalității, iar pentru spectatori putința de a aplauda noi interpreți — mișcarea noastră artistică de amatori este un izvor de surprize nebănuite ! — de a aprecia stiluri de interpretare marcate de o profundă originalitate.

În sala Teatrului de pe Lipscani s-au perindat nu de mult, sub bagheta maeștrilor Ionel Budișteanu și Traian Tîrcolea, reprezentanți ai celor mai diverse zone folclorice, interpreți de doine și balade, de cîntece de joc popular...

De pe plaiurile mehedințene, învățătorul Gheorghe Roșoga, a adus balade oltenești, cu caracter haiducesc, cîntece de obidă, cu răbufnirile de revoltă ale oamenilor necăjiți de odinioară *(Ce mă frige, ce mă arde* și *Un drum rătăcit)* iar Floarea Tănăsescu, din județul Constanța, care a trecut cu succes etapele Concursului „Steaua fără nume", a cîntat unele melodii dobrogene cu intonațiile și ritmurile lor specifice, *(Frunzuliță ș-o lalea, din partea din Dobrogea, Fata cu ochi măslinii* ș.a.)

Cu o voce gravă, bine timbrată, Gina Șerban (Ilfov) a redat frumoase cîntece vechi românești *(Crești pădure și te-ntinde și norocul mi-l cuprinde, Cîte doruri sînt pe lume* ș.a.)

Tiberiu Ceia, din județul Timiș a cîntat o nostalgică doină bănățeană și *Umblu noaptea ca un lotru.* Vocea sa a aparut puternică și colorată, uneori dramatică.

Autentic folclor ardelean a oferit Marta Pop : cîntecul lung *Spusă-ți-am măicuță bine* și vioiul *Pe valea Lăpușului.*

Vom menționa și pe Paraschiva Luchian, solistă a orchestrei populare din Botoșani, o voce promițătoare, precum și pe virtuozii instrumentiști Nicolae Pîrvu (nai) și George Toader (vioară) care au împletit remarcabile roluri solistice.

Acestor voci „în premieră" li s-a adăugat în seara respectivă aportul unor soliști cunoscuți, mulți dintre ei distinși la importante confruntări artistice internaționale : Florica Bradu (laureată a concursului internațional de la Agrigento), Maria Butaciu (laureată de la Helsinki) Petre Săbădeanu (Belgrad și Dijon).

A fost o izbutită manifestare de artă muzicală populară care nu trebuie să rămînă singulară. S-ar cuveni ca Ansamblul „Rapsodia română", să aducă, pe scena teatrului său și alte tinere elemente care și-au dovedit însușirile, cu atît mai mult cu cît asemenea concerte, deosebit de apreciate, fac săli pline.

ECOURI • ECOURI

ÎNTRE ultimele melodii înregistrate la Radio de tînăra interpretă de muzică ușoară **Stela Enache** se numără „Iarna", „O floare albă", „Un om, o viață" (toate trei aparținînd soțului său, compozitorul și interpretul Florin Bogardo), „Cîntec pentru tine" de George Grigoriu, „Se-nsera" (Che sèrà-José Feliciano), „Odată, un copil" (Un jour, enfant — Frida Boccara). În luna mai preconizează apariția în cadrul „Tele-Top"-ului și efectuarea unui turneu. De curînd, a apărut pe un disc E.P. Electrecord, alături de George Enache. Pregătește un disc E.P. personal, cu patru melodii de Florin Bogardo.

O CUNOȘTINȚĂ, din primăvara lui 1970, a publicului nostru : tînăra cîntăreață engleză Marilyn Powell — **în foto (născută la 21 mai 1947 la Walworth, Londra). A înregistrat primul său disc la 16 ani (cu „All My Loving", fiind prima solistă care a imprimat un cîntec al Beatlesilor). În Marea Britanie este binecunoscută datorită Televiziunii ; a întreprins turnee în România, Bulgaria, Malta. Recent, casa President a scos un disc pe care M. Powell, cîntă, în duet cu Alan James Eastwood, piesele „Beautiful" (a celebrei Carole King) și „Opal Blue Sunday" (de A. J. Eastwood) ; aranjamentele sînt semnate de Ivor Raymonde. Iată mai jos salutul pe care Marilyn Powell**

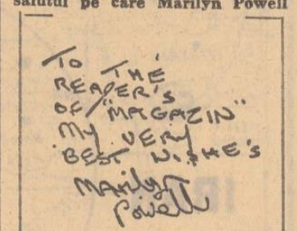

Cititorilor „Magazinului" cele mai bune urări ale mele
Marilyn POWELL

(cunoscută publicului nostru și prin intermediul șlagărului „Dear Madam") îl trimite cititorilor „Magazin"-ului.

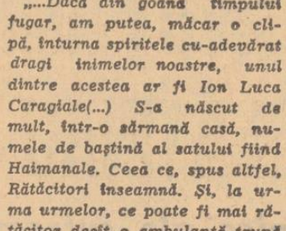

DUPĂ PIESA „Umbra" de Evgheni Schwarz se realizează în studiourile Lenfilm o ecranizare regizată de Nadejda Koceverova, avînd-o ca protagonistă pe tînăra interpretă Marina Neielova.

Actorul Otar Koberidze interpretează rolul principal din filmul gruzin „Daisi", ecranizare a operei omonime datorate compozitorului Zaharia Poliașvili.

GINA LOLLOBRIGIDA deține rolul principal alături de Paolo Turco și Gabrielle Ferzetti în filmul lui Mario Bolognini „Un splendid noiembrie".

CLAUDIA GRAVI interpretează rolul Lucreției Borgia în filmul omonim pe care l-a turnat de curînd regizorul italian Carlos Laura și care încearcă să facă lumină în legenda celebrului personaj istoric.

PREMIUL „Louis Delluc" — Goncourt-ul cinematografului francez — a fost decernat filmului *„Întîlnire la Bray"* regizat de André Delvaux și inspirat dintr-o nuvelă de Julien Gracq.

Iată-l pe micuțul pianist

UN NOU MOZART ?

Sonata în do major K 545 de Mozart ; cele șase „Scoție-ne în mi bemol" de Beethoven ; Valsul în do diez minor de Chopin ; Studiu op 25 nr. 2 în fa minor de Chopin ; Preludiu și fuga în mi bemol minor de Bach... iată doar cîteva piese din programul tînărului pianist Leandro Aconcha. Pînă aici nimic deosebit dacă n-am face o completare. Pianistul a împlinit de curînd venerabila vîrstă de... șase ani ! Totul a început într-una din zilele lui decembrie 1968, cînd micul Leandro, în vîrstă atunci de trei ani, asculta emisiunea pentru copii la televizor. Ascultînd cu atenție, ca de obicei, muzica ce încheia programul se așază apoi la pian (tatăl este pianist) încercînd cu degetele micuțe motivul melodiei. După doi ani și jumătate, ascultîndu-l, Rubinstein spunea : „Acest copil s-a născut complet. Este un pianist. Eu aveam patru ani cînd am început să iau lecții de pian, un an mai puțin decît acest copil, dar trebuie să mărturisesc că nici la opt ani nu cîntam așa bine ca el". Marele pianist ascultase o bucată foarte dificilă de Bach și un studiu de Chopin.

Micul geniu care nu reușește încă să acopere cu degetele o octavă și care adoră înghețata cu frișcă — nu se deosebește cu nimic de ceilalți copii de vîrsta lui — reușește să smulgă strigăte de admirație la primul său concert de la Salzburg în 8 octombrie 1971.

Acum în vila din Fuengirola (Malaga) Leandro se pregătește pentru viitoarele concerte din această vară și toamnă de la Londra, Viena, Praga, Atlanta, New York...

Chiar dacă nu va mai face progrese uluitoare, cum a făcut în acești trei ani — spun specialiștii — va rămîne totuși un concertist excepțional. Nu este ușor pentru un copil să fie „copil minune" și nu-i ușor nici să ai ca fiu un nou Mozart. Părinții lui Leandro se află în fața unei mari și grele probleme de rezolvat.

Clepsidra

POVESTE CU HAIDUCI

de Constantin VIȘAN

Într-un anuar cuprinzînd rezumatul scenariilor radiofonice difuzate în 1971 de Radiodifuziunea franceză, alături de adaptări de opere celebre ale literaturii mondiale clasice și contemporane, alături de nume ale unor virtuoși ai scenariului radiofonic original promovat de prestigioasa scenă sonoră care este France Culture, figurează adaptarea epopeii despre haiduci a lui Panait Istrati. Critica de specialitate a consemnat serialul despre lupta haiducului Cosma împotriva turcilor și fanarioților, ca pe o realizare radiofonică insolită. Au socotit această adaptare o epopee populară plină de forță, poezie sobră și înțelepciune drept o operă modernă, scăldată într-un farmec tulburător. Dar mai sugestive și mai emoționante decît șirul de comentarii critice elogioase mi s-a părut una din scrisorile trimise realizatorilor emisiunii de o ascultătoare. *„Îmi este deosebit de plăcut,* spune autoarea scrisorii, *să vă mulțumesc din toată inima pentru excelenta seară pe care ne-ați oferit-o. Cunoșteam cartea lui Panait Istrati. Cu toate acestea punerea ei în undă ne-a fermecat pur și simplu, ne-a dezvăluit o lume minunată. A trecut mult timp de cînd n-am mai avut prilejul să gust o astfel de radiodramă. Tonul firesc, adevărat, culorile vii, relieful sonor extraordinar, toate la un loc au alcătuit un adevărat festin pentru urechi. Iubesc teatrul la microfon, dar sufăr cînd zgomotul de fond acoperă aproape în întregime dialogul, sînt jenată cînd sonorizările sună fals. Admit scîrțîitul unei uși atunci cînd marchează intrarea cuiva, sau zgomotul pașilor pe dalele de piatră, anunțînd că cineva se apropie. Dar dacă scîrțîitul este al unei porți de staul și pașii răsună ca într-o catedrală atunci, totul nu mai valorează nimic. Iar dacă peste toate acestea actorul începe să declame ca pe malul unui lac, scenariul respectiv mă pierde de mușteriu. Poate exagerez puțin. Totuși există și astfel de piese descurajante. Socotesc că cei care au făcut sonorizarea scenariului Cosma-m-au înțeles și țin să le transmit mulțumirile mele deosebite pentru ambianța sonoră creată cu exactitatea și fantezia pe care numai un cineast ar fi putut să le realizeze. Pe scurt, soțul meu și cu mine ne-am desfătat regește în această seară. Vreau să adaug că după ascultarea scenariului Cosma am devenit din nou ascultători fireși ai spectacolelor radiofonice de sîmbătă seara. Ne abținuserăm o vreme din cauza unor piese cețoase, sofisticate, sumbre, distructive și bolnăvicioase sau exagerat de patetice. După o săptămînă de muncă, de probleme spinoase și de informații despre războaie, crize și poluare, așteptăm sîmbăta ca pe ceva care să ne ajute să respirăm liniștiți. Interesul nostru se îndreaptă într-o astfel de zi către o comedie bună sau o piesă plină de viață de forță și poezie, cum a fost povestea haiducului român Cosma. Vă rog să primiți expresia sentimentelor noastre cele mai alese".*

Am citit și recitit această scrisoare cu sentimentul că ar fi putut să fie scrisă de un ascultător din Brăila lui Panait Istrati, de un descendent al lui Cosma. Era semnată însă... Ș. Chachay, 7, Rue Jeanne d'Arc, 77 Avon... și-mi fusese trimisă chiar de regizorul piesei... Georges Godebert, un prieten statornic al literaturii și artei noastre, un îndrăgostit de opera lui Panait Istrati, pe care o consideră unul dintre cele mai convingătoare monumente dedicate prieteniei, dragostei dintre oameni. Încercat realizator al O.R.T.F., Georges Godebert este animatorul memorabilei „Săptămîni a culturii românești", difuzată la posturile franceze.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 16 APRILIE

PROGRAMUL I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Fotbal : Dinamo—A.S.A. Tg. Mureș ; Gimnastică : Campionatele internaționale ale României. 16.00 Postmeridian. 17.10 Planeta giganților. 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii : Cartea de aur. 20.20 Film artistic : Departe de lumea dezlănțuită, producție a studiourilor engleze. 22.40 Imagini din Danemarca. 23.00 Telejurnal. 23.15 Gimnastică : Campionatele internaționale ale României.

PROGRAMUL II. 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Ciclul de concerte educative ale Radioteleviziunii. 20.50 Agenda. 21.00 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.15 Romanțe. 21.40 Din lumea științei. 22.00 Invadatorii (reluare).

LUNI 17 APRILIE

PROGRAMUL I. 15.10 Matineu de vacanță. 16.30—17.00 Curs de limba rusă. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.45 Scena. 19.10 Noutăți cultural-artistice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.15 Teatru folleton : Mușatinii. 21.15 Lumea de mîine „Habitat 2000". 21.40 Să înțelegem muzica. 22.30 24 de ore. 22.50 Campionatul mondial de hochei — Cehoslovacia—Suedia (repriza a III-a).

PROGRAMUL II. 20.00 „Cupa primăverii" — competiție de minibaschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Romantic-club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 18 APRILIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba rusă (lecția a 12-a). 10.30 Ex-Terra '72. 10.55 Campionatul mondial de hochei : U.R.S.S.—Finlanda (repriza a III-a). 11.40 Lumea de mîine (reluare). 12.05 Patru tanchiști și un cîine (XI). 13.00 Telejurnal. 15.30 Matineu de vacanță. 16.30—17.00 Curs de limba franceză. 17.30 Enciclopedie pentru elevi. 18.05 Melodii populare. 18.25 Întrebări și răspunsuri. 18.55 Muzică și imagine. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Telerecital : Elvira Godeanu. 21.30 Ancheta TV. Circulația în triplu sens (II). 22.10 Teleglob : Phenian. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Telecinemateca pentru copii și tineret : Pudriera vorbitoare. 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.10 Telex tehnico-științific. 22.20 Dicționar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI 19 APRILIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Teleglob — Phenian (reluare). 9.25 Luminile rampei (reluare). 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 12-a. 10.30 Întrebări și răspunsuri. 11.00 Telecinemateca pentru copii și tineret (reluare). 12.30 Telejurnal. 14.00 Matineu de vacanță. 15.00 Teleșcoală. 16.00 Curs de limba engleză (reluare). 16.20 Fotbal : Rapid — Universitatea Craiova. 18.15 Vetre folclorice. 18.40 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Telecinemateca : Falstaff. Cu : Orson Welles, Jeanne Moreau. 21.55 Duete celebre din opere comice. 22.10 Tezele Uniunii scriitorilor și problemele dramaturgiei. 22.40 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Film de animație pentru copii. 20.15 Concertul Orchestrei de muzică ușoară a Radioteleviziunii. 21.00 Agenda. 21.10 Cluburi sportive bucureștene. 21.30 Mari muzee ale lumii. 21.45 Teatru folleton : Mușatinii (reluare).

JOI 20 APRILIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Așchiuță. 9.30 Ritm, tinerețe dans. 10.00 Curs de limba engleză, Lecția a 12-a. 10.30 Telecinemateca : Falstaff (reluare). 12.20 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba germană (reluare). 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Confruntări. 19.00 Cîntă Nicolae Nițescu. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Pagini de umor : Ursul de A. P. Cehov. 21.40 Panoramic științific. 22.10 24 de ore. 22.40 Campionatul mondial de hochei : U.R.S.S.— Cehoslovacia (reprizele a II-a și a III-a).

PROGRAMUL II. 20.00 Concert simfonic. 21.00 Desen animat. 21.10 Agenda. 21.20 Planeta giganților (reluare). 22.10 Muzică ușoară. 22.30 Cărți și idei.

VINERI 21 APRILIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Panoramic științific (reluare). 9.45 Doi virtuozi ai țarangatului. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Film serial : Sebastien și secretul epavei. 11.00 Portativ '72 (reluare). 11.40 Campionatul mondial de hochei : Suedia — Finlanda (repriza a III-a). 12.10 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.35 Arta plastică : Prin expoziții. 17.50 Stopcadru. 18.15 Muzică ușoară. 18.35 Satul contemporan. 19.00 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Pentru sănătatea dv. Ateroscleroza și alimentația. 20.15 Film artistic : „Vîntul s-a oprit în zori" — producție a studiourilor iugoslave. 21.45 Drumuri în istorie : Vîrstele fierului. 22.00 Revista literară TV. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Desene animate. 20.15 Biblioteca pentru toți. 20.50 Agenda. 21.00 Valsuri celebre. 21.25 Viața economică a Capitalei. 21.45 Film documentar. Două cetăți. 22.00 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 22 APRILIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți. 9.25 Dans și muzică de pretutindeni (reluare). 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia (reluare). 10.50 Revista literară TV (reluare). 11.20 Drumuri în istorie (reluare). 11.35 Emisiune de divertisment (reluare). 12.15 Emisiune de educație sanitară 12.30 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.05 Laudă tinereții. Versuri inedite. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Teleenciclopedia. 21.00 Invadatorii. 21.50 Scara. Emisiune muzical-distractivă. 22.30 Telejurnal. 22.45 Hochei — U.R.S.S.—Suedia.

PROGRAMUL II. 16.30 Cîntece de viață nouă. 17.00 Agenda. 17.10 Filmul artistic „Sadjiaban" — producție a studiourilor chineze.

CIBERNETICĂ

CALCULATORUL VA STABILI DIAGNOSTICUL BOLNAVULUI...

De vorbă cu acad. Ştefan MILCU

prim vicepreşedinte al Academiei Republicii Socialiste România

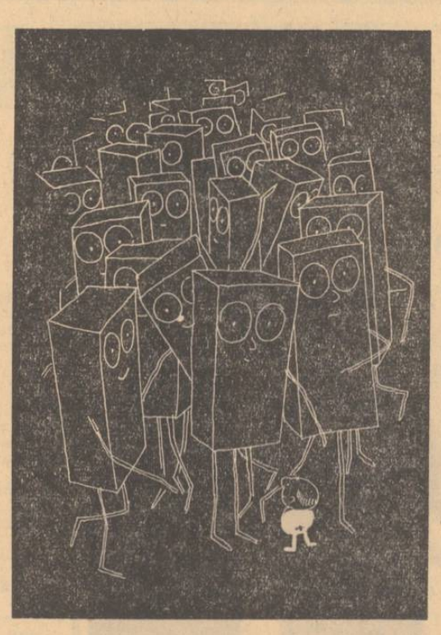

● Minunatele maşini ale epocii noastre ● „Morard I" realizat de grupul de specialişti de la Arad ● Folosirea calculatorului pentru prelucrarea măsurătorilor antropologice la populaţia din zona Porţilor de Fier.

— Aţi prezidat, tovarăşe academician, la o consfătuire cu tema „Cibernetica şi diagnosticul medical". Ştim de altfel că în ultimul timp aţi participat la multe manifestări internaţionale de prestigiu care abordau problema implicaţiilor ciberneticii şi informaticii în ştiinţele medicale. Cum consideraţi în raport cu nivelul preocupărilor internaţionale problematica abordată la întîlnirea cu grupul de specialişti din centrul medical Arad ?

— Este unanim recunoscut interesul crescînd acordat pe plan internaţional problemelor puse de introducerea tematicii în ştiinţele medicale. Este vorba de un proces complex cu multiple componente în care locul principal îl ocupă folosirea calculatorului electronic în activitatea medico-sanitară şi în cercetarea ştiinţifică medicală. Aşa cum se poate vedea din această formulare, calculatorul are posibilităţi, am putea spune, universal aplicabile în medicină. Evident că domeniile în care poate fi folosit sînt inegale ca urgenţă şi necesitate. De fapt, acest criteriu de valoare trebuie corelat cu nivelul de dezvoltare al medicinii, cu necesitatea practicii sanitare, cu accesibilităţile tehnice şi economico-financiare.

Colectivul care a realizat acest program a fost condus de dr. Gr. Angelescu şi de ing. Loevenfeld, directorul Centrului de calcul de la Timişoara. Efortul făcut de această echipă este impresionant. Timp de 3 ani au fost învinse, succesiv, dificultăţile bine cunoscute ale elaborării nomenclatorului, ale fişei medicale şi a codului. S-a reuşit — în acest fel — să se elaboreze un model original care a fost denumit MORARD I.

— Care sînt principalele idei teoretice şi valori practice ce se desprind din discuţiile purtate?

— Este dificil să redăm chiar succint numeroasele probleme ce au fost discutate de numeroşi participanţi la această interesantă manifestare ştiinţifică. Întrucît am condus lucrările consfătuirii, îmi îngădui să detaşez două mari grupe de teme. O primă categorie s-a referit la aspectele de ordin general legate de folosirea calculatorului în diagnosticul medical. De la început s-a considerat că este inutil să se pledeze pentru necesitatea utilizării calculatorului în medicină. Trebuie adoptat un punct de vedere, care să permită deschiderea unei perspective şi care să evidenţieze şi etapele care să preceadă rezolvarea problemelor la calculator. Numeroase probleme se pun în această etapă, în ce priveşte unificarea nomenclaturii, precizarea riguroasă a stadiilor anatomoclinice ale felului cum trebuie elaborate schemele logice şi, mai ales, modelul fişei medicale.

De asemenea, a reieşit cu pregnanţă că această programare pentru calculator nu poate fi rezolvată decît printr-o colaborare foarte strînsă, între medici, ingineri şi matematicieni. Rezultatele amintite ar putea să pară intimidante şi reprobative pentru medicii familiarizaţi cu rutina diagnosticului obişnuit. Îndeplinirea condiţiilor pentru diagnosticul programat necesită, fără îndoială, un efort pentru a ne însuşi un nou limbaj. Orice progres în tehnică sau în gîndire necesită un efort şi nu văd ca acesta să poată genera o rezervă sau recuzare a calculatorului în precizarea diagnosticului medical.

A doua grupă de probleme s-a concentrat asupra aspectului specific al modelului MORARD I, realizat de grupul de specialişti la Arad. Acesta este, într-adevăr, caracterizat printr-o serie de particularităţi : adoptarea în codificarea bolilor gastro-duodenale, a îndexării cu 5 cifre, stabilirea semnificaţiei şi priorităţii semnelor bolii, elaborarea în consecinţă a unor scheme logice şi a 8 programe. Interesantă a fost, de asemenea, discuţia în jurul fişei medicale elaborate. S-a pus în acest context problema dacă ea ar putea servi ca model posibil de extins şi în alte domenii ale patologiei. Colectivul de la Arad şi-a propus să elaboreze cîteva mii de fişe medicale, care — în următoarele 6 luni — să permită o verificare a programării, să tipărească catalogul de coduri ş.a. Montarea, în viitor, a calculatorului în noul Centru teritorial de calcul electronic de la Arad, va deschide perspective excepţionale pentru activitatea acestui colectiv entuziast şi competent. Am putea să adăugăm că, în concluziile discuţiilor s-a preconizat înfiinţarea unor comisii de informatică în cadrul filialelor U.S.S.M., introducerea cursurilor de informatică în reciclare şi în învăţămîntul universitar.

— În ţara noastră sînt cunoscute preocupările dv. pentru introducerea în stabilirea diagnosticului medical a ciberneticii şi a tehnicilor electronice de calcul. V-am ruga să vă referiţi şi la utilizarea în cadrul Institutului pe care-l conduceţi a acestei noi cuceriri ştiinţifice.

— Sper că sînt cunoscute cercetările noastre în cibernetica sistemelor de reglare în endocrinologie şi participarea noastră la diferite manifestări internaţionale cu lucrări în acest domeniu. Aş cita, din acest ultim punct de vedere, simpozionul de cibernetică în biologie şi medicină, organizat în 1970 de Asociaţia oamenilor de ştiinţă din ţara noastră care s-a bucurat de o valoroasă participare internaţională şi de un deosebit succes.

Şi acum, o informaţie care, poate, vi se va părea surprinzătoare : existenţa unui microcalculator în Institutul de endocrinologie, cu ajutorul căruia s-au rezolvat problemele de calcul al dozărilor hormonale, ca şi folosirea calculatorului I.B.M. pentru prelucrarea măsurătorilor antropologice, efectuate asupra populaţiei din regiunea Porţile de Fier, de către echipa antropologică condusă de prof. H. Dumitrescu, în cadrul cercetărilor întreprinse în această zonă de grupul complex de cercetare ştiinţifică Porţile de Fier al Academiei Române.

În lumina acestor date, prezenţa mea la consfătuirea de la Arad nu apare deloc surprinzătoare ; noi am depăşit faza discuţiilor despre utilitatea şi necesitatea calculatorului şi am început să-l folosim ca pe un minunat instrument auxiliar în activitatea noastră curentă. Sper ca, într-un viitor nu prea îndepărtat, activitatea institutului de endocrinologie, pe compartimente cît mai numeroase, să se sprijine pe folosirea calculatorului.

Haralambie LEREA

MISTERUL PRIMĂVERII, MISTERUL VIEŢII ?

Apa bălţilor şi lacurilor părea complet lipsită de viaţă. Neagră, tristă, imobilă. Din martie... lacurile se trezesc din somnul hivernal. În aprilie, e un întreg univers — colorat şi gălăgios. Alge, insecte, moluşte, peşti. O luptă acerbă, dramatică pentru viaţă ! Pentru ecologist, planctonul vegetal al apelor corespunde cu ceea ce se numeşte organisme „producătoare" pentru că ele produc substanţă vie. Animalele planctonice se hrănesc cu ele — (sînt consumatorii „primari") la rîndu-le înghiţite de consumatorii secundari (insecte, amfibieni, peşti etc.). Un astfel de „lanţ alimentar" este sediul unui transfer de energie. Energia provenind din radiaţia solară este parţial absorbită de clorofila vegetalelor : este „productivitatea primară brută". O parte din aceasta este folosită de consumatorii primari, restul fiind descompusă de bacterii. Cu fiecare verigă din acest lanţ, o parte din energie este pierdută. De aici se poate deduce „eficacitatea ecologică" a unui ecosistem. Citäm dintr-o relatare a lui J. J. Barloy, cîteva date revelatoare. În urma unor studii de ecologie extrem de precise efectuate într-o baltă minimale. Energia care se pierde este de 2 218 Kcal/m² din care 2 185 se datoresc respiraţiei organismelor pe care le găzduieşte, 33 Kcal care rămîn de aici sînt ale insectelor care părăsesc lacul după ce şi-au împlinit ciclul de metamorfoză. Ecologiştii au calculat şi biomasa animalelor şi plantelor care populează apele dulci stătătoare. Un exemplu (în Florida). Biomasa fiinţelor vii este de 863 g/m², din care 809 g producători, 37 g ierbivori, 11 g carnivori primari, 1,5 g carnivori secundari şi 4,6 g cei care descompun. După cum se observă, majoritatea este producătoare (vegetalele). Evident, nu toate întinderile de apă stătătoare au o populaţie animală şi vegetală identică. Sînt o mulţime de factori fizici, chimici şi biologici care influenţează fauna şi flora. Temperatura, lumina, diferitele substanţe dizolvate în apă — oxigenul, alte substanţe minerale, organice... Calciu, fosfor, magneziu, azot...

Dar nu este vorba aici doar de miracolul vieţii. Doar de frumuseţea lacurilor, încîntarea ochilor noştri. De cîţiva ani evoluţia normală a apelor stătătoare este grav perturbată de om. Viaţa este ameninţată. În unele părţi, lacuri cîndva celebre prin frumuseţea lor... au fost ucise. Poluarea. Peştii au murit. Oamenii nu mai pot înota în ele fără să rişte pentru ei. Echilibrul natural e în pericol.

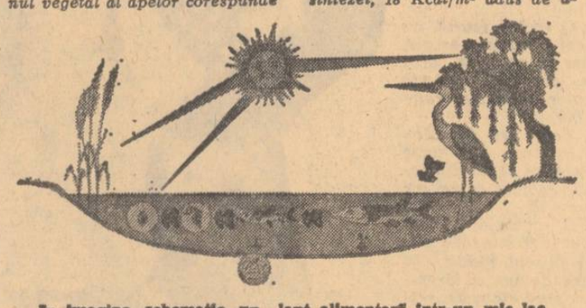

În imagine, schematic, un „lanţ alimentar" într-un mic lac

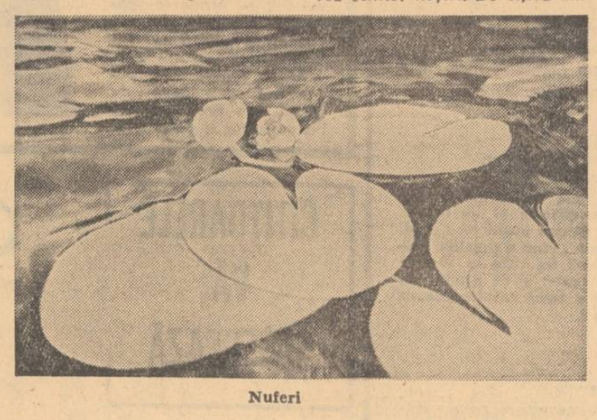

Nuferi

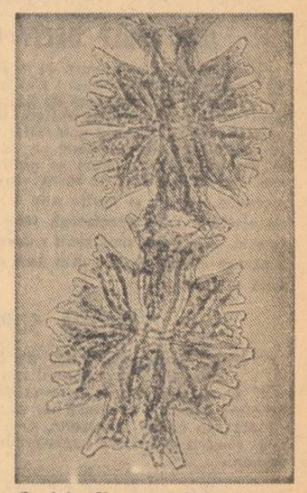

O algă (din genul Micrasterias) care preferă apele acide

„APARTAMENTELE" DIN NEOLITIC

În regiunea kurdă, la nord de Irak, săpăturile arheologice efectuate la Teli Karduche au scos la iveală o aşezare a unor locuitori de acum 5 500 de ani. Se ocupau cu agricultura şi fiecare familie trăia într-o locuinţă din cărămidă, în formă hexagonală, cu trei camere, una dintre ele fiind bucătăria. Aşadar, contrar aşteptărilor, în neolitic nu lipsea nici aerul curat, nici confortul. Aşteptăm amănunte cu privire la preferinţele culinare.

ECOLOGIE

GHEPARDUL NU VA TREBUI SĂ PIARĂ!

● „Procesul focilor" de la Paris ● 174 de specii de animale sălbatice ameninţate cu dispariţia ● Blana din piei de tigru a Ginei Lollobrigida a stîrnit oprobriul opiniei publice ● Intră în acţiune organisme internaţionale de apărare a mediului natural.

Acum cîtva timp, în faţa unui tribunal parizian a avut loc un proces ieşit din comun care a stîrnit dezbateri pasionate. Părţile în litigiu : Comitetul de acţiune pentru salvarea focilor (cu sediul în Elveţia), alături de alte organisme ce apără dreptul la viaţă al acestei specii polare, şi.. Asociaţia blănarilor din Franţa, care întentase procesul. Aceştia din urmă apreciaseră că ar fi lezaţi în interesele lor, datorită campaniei internaţionale duse, începînd din 1968, împotriva masacrării puilor de focă. Blănarii sperau să obţină cîştig de cauză şi reclamau — după cum relata agenţia „France Presse" — o despăgubire simbolică de un franc.

Apărătorii organismelor implicate susţineau că poziţia blănarilor, fundamentată pe considerente excesiv comerciale, este unilaterală, menită să pună sub semnul întrebării însăşi existenţa unei valoroase specii, exterminarea sistematică a turmelor de foci reducînd în mod catastrofal numărul lor. Faţă de zecile de milioane de exemplare, cîte au vieţuit acum trei-patru decenii, în prezent nu există decît vreo 900 000 de foci, număr în continuă descreştere.

Preocupate de supravieţuirea acestor specii, principalele ţări în care se desfăşoară vînarea focilor au luat măsuri de protecţie. În Uniunea Sovietică a fost interzisă vînarea lor pentru o perioadă de cinci ani, în Statele Unite acţionează o lege ce pune opreliştii importului de piei aparţinînd unor animale ameninţate cu dispariţia. Guvernul canadian a hotărît limitarea la 50 000 a numărului de foci vînate anual şi reducerea la o săptămînă a sezonului de vînătoare. Pe plan internaţional, se înregistrează o serie de acţiuni pentru prevenirea decimării speciei. Astfel, la sfîrşitul anului trecut s-au desfăşurat, la Oslo, lucrările celei de-a 14-a sesiuni a Comisiei sovieto-norvegiene pentru reglementarea vînării focilor în partea de nord-est a Oceanului Atlantic. În acest cadru a fost dezbătut totodată, programul de cercetări ştiinţifice comune pe anul 1972.

Urşii polari sînt, la rîndul lor, ţinta unor vînători excesive, care ameninţă specia. Ei s-au „rarefiat" în mod catastrofal într-o zonă atît de familiară lor, ca Alaska. În Congresul S.U.A. s-a depus o moţiune care cere **interzicerea vînatului urşilor albi.** Norvegia a limitat la 200 numărul urşilor polari ce pot fi vînaţi anual. Coeficientul distrugerii este îngrijorător : **dintre cei 10 - 15 000 de urşi polari cît mai există astăzi în întreaga lume, cam a zecea parte pier, an de an, datorită exceselor vînătoreşti, cu substrat comercial.**

Sfera animalelor ameninţate cu dispariţia s-a lărgit în mod alarmant — constată un raport publicat la începutul acestui an de către Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură (F.A.O.) : **174 specii de animale sălbatice pe continentul african — printre care 63 de mamifere, 46 de păsări, 6 amfibii şi 32 de reptile — s-ar putea să-şi încheie existenţa în viitoarele decenii. Se citează : hipopotamul pitic ce sălăşluieşte în riurile mlăştinoase ale Coastei de Fildeş, broasca Nimba din lacurile situate în nordul Guineei, broasca ţestoasă „gogoaşă" din Kenya, pasărea pestriţă Ruspoli-Turaco din Etiopia.** În vederea protejării reproducerii unei specii rare a broaştelor ţestoase uriaşe din iniţiativa Fondului mondial pentru protecţia naturii, Insula Europa, din strîmtoarea Mozambic, a fost declarată de autorităţile franceze din Réunion (care o administrează) drept „Parc naţional maritim". Se evaluează că, într-o singură lună, cele cca. **4 000** de ţestoase uriaşe depun pe acest meleag peste un milion de ouă. Este vorba, în acest caz, nu numai de conservarea unei specii ameninţate ci şi de a nu periclita rezervele de hrană pe care ţestoasele adulte le constituie pentru populaţiile malgaşe. Principalele primejdii pentru existenţa tuturor acestor vieţuitoare rezidă în vînătoarea intensivă, necontrolată, mergînd mînă-n mînă cu deteriorarea mediului înconjurător.

În afara acţiunilor ce se înscriu în aria strategiei preventive, vizînd apărarea speciilor ameninţate, s-a ajuns la adoptarea unor măsuri prohibitive în domeniul comercializării pieilor. În urma unor îndelungate negocieri, între Fondul mondial pentru protecţia naturii şi Uniunea internaţională pentru conservarea naturii şi a resurselor naturale şi Federaţia internaţională a comercianţilor de piei s-a realizat un acord ce constituie un prim pas în direcţia instituirii unui control cuprinzător. El interzice comercializarea pieilor de tigru, ozelot (soi de leopard american, lung de 80 cm.), ale panterei cenuşii (cu pete negre) şi vidrei La Plata ; de asemenea, se întrerupe pentru o perioadă de trei ani comercializarea pieilor de ghepard. De altfel, se înregistrează în diferite locuri ale globului acţiuni de protest împotriva exarcerbării, de către păturile avute, a „luxului felin" care pricinuieşte pagube serioase patrimoniului animal. Amintim criticile ce i s-au adus — după cum a relatat, la timpul său, ziarul torinez „La Stampa" — reputatei actriţe de cinematograf Gina Lollobrigida care, într-o vizită la Londra, s-a înfăţişat admiratorilor săi într-o spectaculoasă blană confecţionată din piei de tigru. Specialiştii subliniază că, **în prezent, pe întregul subcontinent indian nu mai există decît aproximativ 2 500 de exemplare ale marilor feline tărcate (dintre care peste jumătate în statul indian Uttar-Pradesh), în timp ce, prin anii '30, numai în părţile răsăritene ale acestei zone geografice vieţuiau aproape 40 000 de tigri.** Agenţiile de presă au transmis că, în luna mai a.c., în India urmează să se desfăşoare un recensămînt al tigrilor.

Cele două organisme internaţionale de apărare a mediului natural (ambele cu sediul la Morge, în Elveţia, şi cu statut consultativ pe lîngă O.N.U.) au iniţiat — în cadrul celor 104 de obiective ale planurilor globale — şase proiecte care, pe diferite meridiane, acţionează în vederea salvgardării patrimoniului natural. Amintim, printre ele, extinderea rezervaţiei naturale din Nairobi (Kenya), care urmează să-şi evadrupleze suprafaţa actuală de 114 km.p. ; proiectul privind apărarea vicunei (lama sălbatică andină, stabilită mai cu seamă în Peru şi Bolivia) ; crearea unor rezervaţii în Australia pentru apărarea broaştei ţestoase de mare ; extinderea rezervaţiei naturale La Pierreuse, în Elveţia etc. În acelaşi timp, nu s-a dat uitării nici mediul vegetal care adăposteşte fiinţele vii. Este vorba de înfăptuirea unor măsuri privind ocrotirea unor fonduri biotope, ca pădurile montane în Guatemala şi Panama, unor zone de deltă în Franţa şi Spania, unor porţiuni de junglă în Nepal, Peru, Indonezia şi Brazilia. Activităţi care — precum s-a exprimat un expert — înfăţişează, prin similitudini simbolice, mitica „Arcă a lui Noe" în concepţia omului aflat în pragul celui de-al XXI-lea secol.

Ghepardul — simbol de neuitat al celebrului roman al lui Lampedusa — una dintre felinele pe cale de dispariţie

CEA MAI LUNGĂ CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÎNTULUI

În Uniunea Sovietică, la Azerbaidjan, regiunea Satlov, s-a început forajul unui puţ care va avea în final 15 000 de metri adîncime. Un record. Directorul Institutului de cercetări din Azerbaidjan, A.A. Alizad, afirmă că scopul urmărit este de a se ajunge pînă la nucleul terestru ca să se studieze depozitele mezozoice de gaz. Se realizează cu această lucrare o adevărată performanţă tehnică la care se adaugă deosebitul interes ştiinţific pe care-l suscită întreg parcursul „călătoriei" pînă la ţintă, inclusiv.

PĂDURILE DE LA POLUL SUD

Cei ce lucrează „în plină vară australă" comunică : din şapte zile, în medie cinci sînt cu ceţuri ce întunecă contururile celei mai apropiate, cu vînturi ce se iau la întrecere înscriind recorduri de viteză... Şi totuşi, cîndva, acum 250 de milioane de ani, pe aceste întinderi îngheţate pulsa viaţa, se ridicau păduri falnice. O simplă ipoteză a unei imagini halucinante ? Nu. Pădurile au existat şi ca într-un basm, au fost transformate în „stane de piatră". În limbaj ştiinţific, transformarea a fost datorată derivei continentelor. Misiunea ştiinţifică sovietică a descoperit în munţii Printul Charles, la răsărit de Antarctica, păduri fosile. Mărturii ale trecutului. Resturi de trunchiuri de pomi pietrificate, urme de frunze ale unor plante şi ierburi. Munţii exploraţi se întind spre interiorul continentului îngheţat pe mai mult de 700 km.

STOMATOLOGIE

CARIA DENTARĂ AMENINŢĂ ÎNTREG ORGANISMUL

Un duşman care pare ridicol şi ca atare, nu-i dăm atenţie : caria. Ca urmare a acţiunii lui pot fi grav afectaţi ochii, plămînii, inima, nervii, ganglionii, articulaţiile.

Bolile de dinţi ocupă primul loc în statisticile mondiale, privite din punctul de vedere al numărului celor afectaţi. Puţini sînt copiii care nu prezintă vreo carie. Începînd cu adolescenţa şi mai puţini fac excepţie. Iar în medie, la cincizeci de ani, omul modern nu mai are decît 10 dinţi, întacţi, iar la şaizeci şi cinci de ani... doar 5 ! Desigur, cînd ni se „descoperă" o carie, nu intrăm în panică. Dintr-o carie şi nici din mai multe chiar, nu se moare ! Dar **cîţi şi cît de bine se ştie că urmările unei carii penetrante sau ale unei mici leziuni în ţesutul de susţinere pot fi extrem de grave ?!** Repercusiunile unei carii pot afecta ingrijorător ochii, inima, plămînii, ganglionii, nervii, articulaţiile. Ne place, dintr-o comodă atitudine, să privim bolile secolului nostru (aşa se întîmplă şi cu inima şi cu cancerul) ca o fatalitate. Nu o declarăm ca în Evul Mediu şi ca în antichitate. Nu dăm vina pe zei, dăm vina pe progres. Ar părea că acesta este schimbul pe care sîntem „obligaţi" să-l facem : sănătate contra inteligenţă tehnică şi ştiinţifică. Cu cît inteligenţa creează maşini mai perfecţionate — calculatoare electronice, sateliţi etc., cu atît trebuie să ne supunem bolilor. Dar cauzele sînt doar bine cunoscute. Le-a depistat Hipocrat. Le ştia Galien. Vorbea despre ele, Ambrosie Paré ş.a.m.d. Alimentaţia. Factori locali şi generali. **Antropologii au constatat că de la primele locuinţe din mesolitic — cam 12.600—6.000 de ani înaintea erei noastre — sufereau de boli de dinţi 2,6 la sută din populaţie. În epoca fierului, între 6,5 şi 8 la sută. Procentele au crescut în timp. Astăzi — 90 pînă la 100 la sută din populaţie sînt victimele acestui înfim dar redutabil inamic.** Dar numărul bolnavilor nu a crescut pentru că... ştim astăzi mai mult decît în mezozoic, pentru că dispunem de o înaltă tehnică. Evident. **Mîncăm prea repede, mîncăm alimente preparate, moi, dulciuri multe şi în plus, expunem gingiile şi dinţii unor condiţii de igienă defavorabile.** S-au făcut nenumărate experienţe pe animale, s-au acumulat extrem de multe date de observaţie pentru a demonstra ipotezele. Prin modificarea regimului alimentar şi un aport de glucide şi de zahăr rafinat caria dentară a apărut aproape cu regularitate la animalele de experienţă. Se observă că rezultatul acesta se obţine doar cînd e vorba de absorbţie bucală şi nu cînd şoarecii sau hamsterii au fost hrăniţi prin tubaj gastric. **CERCETĂRILE MODERNE AU CONSTATAT CĂ ÎN FAPT SÎNT TREI FACTORI RESPONSABILI AI CARIEI : ALIMENTAŢIA, MICROBII ŞI... EREDITATEA.** sau ceea ce **îndeobşte e numit „teren favorabil".** Nu vom intra în amănunte, dar este cert că şi în condiţiile

unor „predispoziţii" la carie, aceasta poate fi prevenită — chiar apariţia ei sau oricum dezvoltarea ei poate fi oprită, pentru a nu deveni o ameninţare pentru organism.

Dar cu toate că pe planul ştiinţei medicale se cunosc foarte bine cauzele şi consecinţele multiplelor agresiuni pe care le suportă organismul uman, aşa cum se tot repetă de o vreme încoace (în ultimul secol şi mai ales în ultimii 15 ani au apărut nenumărate lucrări importante în acest domeniu), contemporanii secolului XX se complac într-o ignoranţă perfectă. Ei sînt robi ai plăcerilor culinare. Beau şi mănîncă după propriile capricii şi după modă, iar cînd constată o gravă dereglare, cînd durerile îi deranjează cumplit, atunci — şi atunci adeseori e prea tîrziu — apelează la ştiinţă. De obicei se duc la dentist. Firesc. **Dar caria are o influenţă predominantă în geneza endocartitelor bacteriene şi a unor tipuri de afecţiuni renale sau reumatismale.** Pentru a stăvili apariţia cariilor, medicina a căutat şi alte soluţii în afara prescripţiilor curente — diminuarea consumului de zaharuri, consultul periodic, perierea corectă a dinţilor. **Dintre soluţiile noi care au dat rezultate bune, este folosirea fluorului. Apă de băut cu fluor, apă de gură şi paste de dinţi cu fluor...** Dar generalizarea se împiedică de o serie de proteste. Cît de întemeiate ? Ştiinţa le-a răspuns. Şi e poate bine să citäm la rîndu-ne pe celebrul autor al unei cărţi consacrate prevenirii cariei dentare : **„Dificultăţile pe care le întîmpină fluorizarea apelor pot fi comparate cu rezistenţa anterioară atît de frecventă la care au trebuit să le facă faţă măsurile de profilaxie în masă pentru apa clorată, pentru pasteurizarea laptelui, vaccinarea contra variolei şi a altor măsuri de acest fel".** Pentru acceptarea unei asemenea măsuri este necesar, credem, ca autorităţile şi publicul să fie bine informate, să se facă o atentă şi largă popularizare în favoarea fluorizării apelor.

TEMPLUL LUI ENEA

A fost descoperit la vreo treizeci de kilometri la sudul Romei, şi elementele găsite concordă întru totul cu descrierea făcută de Denis din Halicarnas acum vreo douăzeci de secole. Cercetătorii afirmă că se poate reconstitui nu numai locul culturii acestui celebru erou troian dar şi oraşul pe care l-a fondat la sosirea sa pe coastele Latium-ului aşa cum spune legenda. E vorba de Lavinia, astăzi Pratica di Mare. Sub o ridicătură de pămînt a fost descoperit mormîntul, acoperit de o dală, tăiată la un capăt în boltă. În interior — numeroase vaze, instrumente de bronz, fier etc. Persistă însă un mister. Arheologii încă nu pot spune cine anume a fost înmormîntat aici.

BLOC NOTES

MAI MULT DECÎT POLITEȚE...

Cumpărătorii se bucură de o atenție din ce în ce mai mare. Nu e o glumă! Cel puțin convingeți-vă trecînd pe la magazinul de bunuri de uz casnic al cooperației meșteșugărești, unitate situată pe strada Gabroveni în vechiul centru comercial al Bucureștiului. Fiecare stand a expus un panou, pe care se află diverse obiecte. Pe unul din panouri se găsesc: cuțit de tăiat cartofi sau de curățat diverse zarzavaturi, cuier uscător, dopuri metalice, cîrlige și multe alte lucruri mărunte, însoțite de etichete care precizează folosința și prețul. Politețe, firește. Ba, chiar mai mult: dorința, de a informa și de a atrage cumpărătorul. Am dori ca acest exemplu să devină molipsitor...

PUȚINĂ SUPLEȚE

Căutăm acum, mai mult decît în zilele de iarnă, suplețea. Ne îngrijim, mai mult ca oricînd, de silueta. O metodă pentru a reuși este un regim capabil să ne ofere caloriile necesare dar să ne ajute să ne menținem silueta sau chiar, să slăbim. O altă metodă este gimnastica. Pentru astăzi, vă sugerăm două exerciții pentru abdomen:

a) Culcate, cu brațele alungite de fiecare parte a corpului ridicați încet picioarele, duceți-le deasupra capului încercînd să atingeți cu vîrful lor dușumeaua. Nu vă rezemați, decît foarte puțin, pe brațe. Executați exercițiul de 10 ori.

b) Culcate, întindeți brațele pe sol, deasupra capului, ridicați corpul (pînă la umeri) în poziție verticală. Nu umflați abdomenul. Reveniți la poziția normală, încet, frînînd mișcarea prin contractarea mușchilor. Repetați de 10 ori.

USCĂTOR ELECTRIC DE RUFE

Printre numeroasele exponate ale Salonului artelor menajere deschis la Paris se găsește și un foarte util uscător electric de rufe. Ocupă puțin loc; cînd nu e folosit se poate rabate la perete; cînd e deschis, oferă 19 bare pentru întins; usucă 4—5 kg rufe în 30—180 minute (aceasta depinzînd de felul rufei și de gradul de stoarcere). Să recunoaștem că este o bună soluție pentru gospodinele care locuiesc în blocuri.

ZINZOLIN...

Nu este decît numele unei reușite culori grenat cîntată de André Breton într-unul din poemele sale, nume împrumutat pentru machiajul modern, realizat de Lancaster. Cosmetica și poezia se împacă excelent...

CAMPING

Un confortabil cort prezentat de o atrăgătoare gazdă la o expoziție din Anglia: se „clădește" și se strînge rapid, are două paturi și suficient loc pentru bucătărie.

NOTE SONORE PE TABLĂ!

Notele muzicale sînt scrise de elev pe tablă cu cretă și apoi exactitatea lor este controlată cu ajutorul unei baghete de contact. Sunetul dorit, plasat la îndemînă, iese dintr-un difuzor, atunci cînd este atinsă o notă.

Tabloul de note sonore este una dintre noutățile prezentate la tîrgul european de material școlar, Didacta, care a avut loc, luna trecută, la Hanovra.

MODA

ROCHIA DE SEARĂ LA 18 ANI

Printre numeroasele scrisori pe care le primim la redacție sînt și cele în care sîntem rugați să dăm cîteva modele de rochii pentru banchetul tinerelor care își dau bacalaureatul.

1) O rochie scurtă, cu mîneci foarte ample, prinse în manșete brodate. Aceeași broderie la guler. Mînecile croite pe bie.

2) Vestă cu pantalon din catifea sau jersé purtată cu bluză din satin de mătase cu revere și cravată.

3) O rochie din voal cu fusta și mînecile plisate; pliseul îngust în partea de sus și lărgindu-se spre manșete, respectiv spre tivul fustei. Bustul brodat cu motive florale.

4) O rochie din catifea neagră cu broderie colorată din mărgele la cordon și partea de jos a mînecilor.

5) O rochie simplă sau o fustă neagră cu bluză din voal purtată cu manșete și guler alb.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE DE SEZON

Spanacul în chip și feluri

Nu e nevoie să vi-l recomandăm. Gospodinele știu că spanacul e o hrană bogată în fier (ceea ce îl face recomandabil celor anemici), că vitaminele A, B^2 și C pe care le conține din belșug suplinesc tocmai lipsurile alimentației de iarnă. Cunoașteți desigur destule rețete de spanac specifice primăverii. Sperăm să înnoim cunoștințele dv. cu cîteva rețete primite de la cititoarele „Magazinului" sau să vă reamintim unele preparate de care, poate, ați uitat.

Spanac cu caşcaval

1 500 g spanac, o ceapă, puțin ulei, 100 g brînză proaspătă de vaci, 3 ouă, o ceașcă de lapte, 100—150 g caşcaval, 2—3 linguri de smîntînă, 25 g unt, sare, piper.

Se curăță, se spală și se oparește bine spanacul într-o oală cu apă clocotită, unde se mai lasă circa două minute. Se strecoară și se toacă mărunt. Se oprește o ceașcă de zeamă. Între timp se călește ceapa cu puțin ulei, se toarnă peste ea spanacul și se amestecă mereu să nu se prindă de cratiță. Se subțiază cu cana de zeamă. Se adaugă brînza amestecată cu cele 3 ouă bătute înainte ca pentru omletă. Se toarnă apoi și o ceașcă de lapte și se mai lasă să dea în cîteva clocote. Între timp se taie caşcavalul în cuburi mici și se amestecă în spanac pînă încep să se înmoaie. Se drege cu smîntîna, se potrivește de sare și piper. Se ia de pe foc și se pun peste spanac cuburi de unt. Se poate servi simplu sau drept garnitură la friptură pe grătar. **(MARIA TATE — Galați).**

Budincă de spanac cu găluște de griș

Din două ouă și atîta griș cît cuprinde ca să se obțină o pastă de consistența unei smîntîni groase, se fac găluște obișnuite ca pentru supă. Se fierb în apă cu sare. Cînd sînt gata se scot cu lingura de luat spuma și se așază pe o farfurie întinsă să se răcorească. Din 750—1 000 g de spanac se face un pireu în care se încorporează puțin unt. Se unge o tavă cu unt, se presară cu pesmet, se așază pe fundul ei găluștele de griș. Deasupra se toarnă spanacul. Brînza se amestecă cu o linguriță de făină și 1—2 ouă bătute cu puțin lapte, apoi se întinde peste spanac. Se presară peste brînză bucățele de unt (25—30 g) și se dă tava la cuptor 30—35 de minute. Se servește caldă cu smîntînă.

Găluștele de griș pot fi înlocuite cu paste făinoase fierte în apă clocotită cu sare, scurse și amestecate cu puțin unt. **(ELENA HUȚU — București).**

Budincă de spanac cu clătite

Pentru aluatul de clătite: **250 g făină, 3 ouă, 1.5 dl bere, 4 dl lapte, 5 linguri de untdelemn, un praf de sare,**

2 kg de spanac, 100 g slănină afumată, o ceapă, 50 g unt, sare, piper, 2 ouă, 75 gr. caşcaval ras.

Ca să preparați aluatul de clătite faceți o adîncitură în făină, spargeți înăuntru ouăle, adăugați sarea, o lingură de ulei și puțin lapte. Amestecați pînă ce aluatul devine omogen. Subțiați adăugînd laptele rămas și berea. Lăsați o oră să se odihnească. Faceți 6 clătite mai groase.

Separat, tocați mărunt slănina și ceapa și rumeniți-le împreună, apoi adăugați spanacul curățat, spălat și bine scurs. Acoperiți și lăsați să fiarbă acoperit 7 minute. Tocați-l mărunt, adăugați 2 ouă bătute pe fundul unei cratițe potrivită ca mărime (de preferință un vas de Jena). Acoperiți cu un strat de spanac. Continuați alternînd spanacul cu clătitele și terminînd cu o clătită. Presărați deasupra restul de caşcaval, dați la cuptor fierbinte 5 minute. **(ELENA POPOVICI — Timișoara).**

Plăcintă de spanac

Un pachet de foi pentru plăcintă, 1 kg spanac, 6 ouă, 200 g unt sau margarină, 250 g brînză rasă (telemea sau caşcaval), 100 g smîntînă

Se curăță, se spală și se fierbe spanacul cîteva minute în apă clocotită cu sare. Se face pireu, se amestecă cu smîntînă și brînză rasă. Separat, într-o tavă unsă se întind cîteva rînduri de foi, stropindu-se fiecare în parte cu puțin unt topit (sau margarină). Cîteva minute se dă tava la cuptor cu foc potrivit și încălzit din timp. Foile trebuie să se rumenească ușor. Se scoate tava. Deasupra foilor se întinde spanacul în strat egal. Cu dosul unei linguri se fac în spanac cuiburi — egal distanțate — în fiecare cuib se sparge cîte un ou. Se acoperă totul cu restul de foi stropite, de asemenea, pe rînd cu unt topit. Se dă preparatul din nou la cuptor pînă ce foile se rumenesc frumos. Se servește plăcinta tăiată în pătrate astfel ca în fiecare porție să se găsească un ou. E bună caldă, dar se poate minca și rece. **(IOANA LUIZA BELU — București).**

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme juridice

I. F. din Tr. Măgurele, EFTIMIE VASILESCU din Constanța și alții. În vederea realizării unor lucrări de interes obștesc cu caracter local, locuitorii comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București pot hotărî să contribuie cu bani și prin muncă la efectuarea lucrărilor respective.

Contribuția bănească se stabilește pe familii și ea nu poate fi mai mare de 300 lei pe an. (A se vedea legea 20/1971).

ELENA COSTIN — București. Aveți dreptul de moștenire asupra averii rămasă de pe urma sorei dv., venind în concurs cu soțul acesteia.

Soțul supraviețuitor venind la succesiune cu frații și surorile soțului decedat, moștenește jumătate din averea rămasă. Bunurile cu care a venit sora dv. la căsătorie, precum și cele dobîndite în timpul căsătoriei prin moștenire, legat sau donație, au fost bunurile sale proprii (în afară de cazul în care dispunătorul care i-a lăsat bunuri nu a prevăzut că sînt comune), așa încît ele fac parte din averea rămasă de pe urma defunctei și se împart între soțul său și dv., frați și surori.

De asemenea, în masa bunurilor pe care le veți moșteni în concurs cu soțul sorei dv., va fi adusă și jumătate din averea comună realizată de aceasta cu soțul său. Deci dv., frații și surorile veți primi jumătate din partea cuvenită sorei din bunurile comune și jumătate din bunurile sale proprii.

GHEORGHE RIȘCA — Pitești. În cazul în care la decesul unuia din soți nu au rămas copii rezultați din căsătorie, soțul supraviețuitor moștenește o treime din averea celuilalt soț, dacă vine în concurs cu tatăl și cu mama defunctului, ori numai cu unul din ei, în ambele cazuri împreună cu frații și surorile soțului decedat din viață și descendenților, **sau** numai cu unul din ei.

Dacă la moartea unuia din soți au rămas numai părinții acestuia, ori numai unul dintre ei, sau numai frații și surorile acestuia și descendenți de ai lor, ori numai unul dintre ei, soțul supraviețuitor moștenește jumătate din averea soțului decedat. (A se vedea legea 319/1944).

POLITEȚEA ÎN LUMEA COPIILOR

Față în față cu părinții săi

Altădată să spui tu mamei sau tatălui era socotit o gravă abatere de la respectul datorat părinților. Azi acest apelativ nu mai pare o lipsă de politețe, căci se tinde către o mai mare apropiere între părinți și copii. În sînul familiei el cunoaște o mai mare libertate. Familiaritatea dintre părinți și copii nu trebuie să degenereze. Un copil care răspunde tatălui sau mamei „Lasă-mă în pace", trebuie mustrat, adus la ordine; altfel unde s-ar ajunge?

În unele familii (din fericire nu prea numeroase) copiii spun părinților pe nume; acest fel de camaraderie nu e recomandabil. Nimic mai de dorit decît copii prieteni cu părinții. Copiii trebuie să cunoască însă „măsura lui ajunge", să știe că datorează un anumit respect față de părinți.

Par așa de simple regulile de politeță prin care un copil se obișnuiește să acorde considerație părinților lui. Sînt cuvinte magice de a căror forță trebuie să se convingă de timpuriu. Ele sînt un fel de formule vrăjite ca „Sesam-deschide-te" fără de care Ali Baba n-ar fi ajuns niciodată în peștera cu comori. Să ne oprim asupra unora din ele.

• Un copil nu trebuie să uite să spună la sculare un amabil bună dimineața și să ureze noapte bună.

• Să i se pară cel mai firesc dintre lucruri ca rugămințile să fie anticipate de: te rog, dacă ești bun, dacă vrei, dacă se poate etc.

• Bineînțeles la fel de natural să rostească: mulțumesc.

• El trebuie să fie la fel de politicos cu frații și surorile lui mai mici sau mai mari.

• Un copil va lăsa părinții (și pe adulți în genere) să vorbească fără să-i întrerupă. Dacă are ceva de spus va aștepta ca aceștia să-și termine conversația.

• Nu e de dorit ca copiii să se amestece în orice discuție a celor mari; căci nimic nu e mai neplăcut decît un copil care „are păreri". Părinții poate le găsesc un haz, pentru străini ele pot fi uneori penibile dacă nu chiar jignitoare.

• Uneori părinții au tendința de a aborda în fața copiilor, subiecte cu totul nepotrivite pentru urechile lor; sînt greșeli care trebuie evitate cu cea mai mare grijă. Un copil care știe mai multe decît este îngăduit virstei lui, riscă să impresioneze neplăcut pe cei ce îl aud și bineînțeles își pune părinții într-o lumină nefavorabilă.

• Un copil poate pune întrebări, altfel n-ar mai fi copil, dar nu i se poate admite să pună întrebări indiscrete, mai ales străinilor. Și fiindcă e vorba de indiscreție, nu-l lăsați pe copii se răscolească sertarele, poșeta mamei, servieta tatălui, geanta prietenei venită în vizită sub pretext că asta îl distrează. Discreția e o mare calitate. Să-i deprindem deci de mici cu ea.

În concluzie, ținem să subliniem că copiii nu trebuie să creadă că politețea e o haină de sărbătoare pe care o folosești în anumite ocazii, ci un veșmînt de fiecare zi.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

GHEORGHE DROPCANU — Buzău. *Există mai multe cauze ale surdității. Nu le putem preciza prin corespondență. Este obligatoriu să vi se facă investigațiile necesare în clinica de specialitate.*

PĂUN CREȚU — Constanța. *Alergia pe care o prezentați poate fi ameliorată prin tratament cu Feniramin.*

C.C. — Roman — jud. Neamț. *Conform teritorializării aveți dreptul pentru internare la clinica stomatologică Iași.*

VIORICA MARINESCU — București. *Anxietatea care vă cuprinde și ideile obsedante care vă chinuiesc fac parte din simptomele psihasteniei. După investigațiile efectuate și din datele anamnestice relatate de dv. nu poate fi o afecțiune venerianâ.*

C.P. — Ploiești. *În cazul dv. nu se poate administra medicația ocolind investigațiile pe care le-am enumerat în răspunsul anterior.*

ROTARU — Cluj. *Prin corespondență nu se poate preciza diagnosticul. Dacă este într-adevăr o hernie, numai medicul specialist chirurg vă poate ajuta.*

PETRE NEAGU — Rosia — jud. Sibiu. *Este posibil să fie o faringită alergică. Poate că este în legătură cu profesia dv. Nilfan ameliorează simptomele, dar în primul rînd să fim convinși că nu mai există „Candida". Pentru aceasta, veți repeta analiza exudatului faringian.*

DUMITRU DUMITRESCU. *Nu este o afecțiune tumorală și nici T.B.C. Probabil este o flebită hemoroidală. Pentru aceasta pledează și leucocitoza pe care o prezentați în buletinul de analiză.*

NICU A. — Sibiu și D.R. — Tecuci. *Insuficiențele și întîrzierile în dezvoltarea gonadelor se tratează cu succes dacă sînt depistate la timp. Netratate, ele pot să determine mai tîrziu, multe necazuri și complexe de inferioritate. Tratamentele hormonale nu se fac prin corespondență ci numai sub observația atentă a medicului endocrinolog.*

STOICA L. — Arad. *Afecțiunea vitiligo este destul de rebelă la tratament. Vă recomandăm soluția meladinin. Veți proteja regiunea badijonată luînd precauțiuni pentru a evita fototraumatismele.*

G.D. — Galați. *În timpul puseului reumatismal acut, nu se recomandă cură balneară. Forul cel mai competent în problemele de reumatologie este clinica bucureșteană din str. Iulius Fucik nr. 5.*

MARIANA — Slobozia *Acneea juvenilă va beneficia de un tratament susținut cu Juvenal. În viitor, rezolvarea problemelor de acest gen le veți urmări în cadrul sfaturilor cosmetice.*

Dr. Ana MURGULEȚ

aprilie
LUNA CURĂȚENIEI DE PRIMĂVARĂ

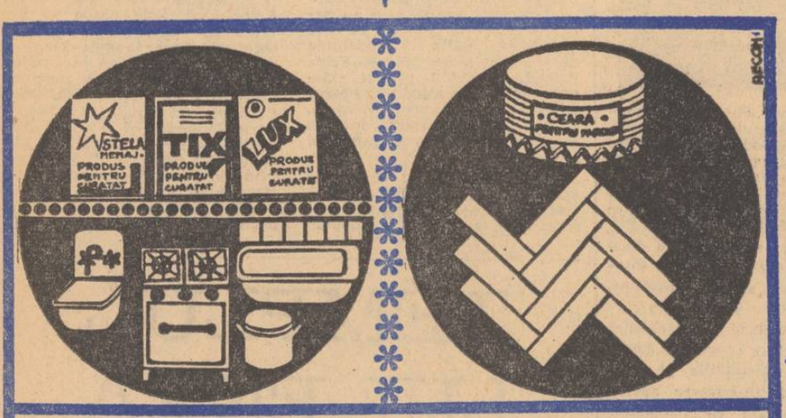

Pentru întreținerea parchetului, vă recomandăm ceara de parchet care curăță și conferă un luciu plăcut parchetului din locuința dv. De vînzare, în cutii de ½ kg. lei 10,10, iar în cutii de 1 kg. lei 16,60.

PRAFURILE DE CURĂȚAT menajere rezolvă cu succes curățenia bucătăriei și camerei dv. de baie. Vă recomandăm produsele: LUX, TIX, ALBA MENAJ, STELA MENAJ, prezentate în cutii de ½ kg. Prețul între 2 și 2,80 lei.

(5190)

COSMETICĂ

FOTOSENSIBILIZANTELE

Oricît de frumoase ar fi trăsăturile unui obraz, tenul bolnav, de un alb-gri (devitaminizat), gălbui sau negricios, plin de pete maron, de coșuri sau puncte negre, cu urme vinete și pungi sub ochi, strică toată armonia trăsăturilor. Nu trebuie să vă îngrijiți la întîmplare! Consultați o bună cosmeticiană, care va stabili calitatea și natura tenului și va hotărî dacă poate fi tratat într-un salon cosmetic sau într-un cabinet medical, la un medic dermatolog.

Dacă observați pete neașteptate pe obraz și nu sînt cauzate de o sarcină (cloasma), de o insuficiență ovariană sau hepatită, atunci trebuie să vă dea de gîndit unele medicamente pe care le folosiți.

Cum se explică aceasta? Sub influența soarelui, unele substanțe din medicamente adună pigmenții în grup, acolo unde este o mică pată de culoare și o accentuează, făcînd-o foarte închisă și mărind-o.

Deci, mare atenție la tranchilizante: barbituricele, somniferele și la antidiabetice, pe care nu le întrebuințați decît cu indicația medicului și în acest caz feriți-vă obrazul de o expunere îndelungată la soare. Înlocuiți somniferele cu gimnastică și mersul pe jos, țineți fereastra ușor întredeschisă în timpul nopții. Nu mîncați seara mult și nici alimente grele, care ar afecta digestia.

Evitați să vă parfumați direct pe piele, mai ales pe obraz, cu apă de colonie. Aceasta conține esență de bergamote care este fotosensibilizantă și poate produce pete. Firește, nu veți renunța la parfumuri. Dar vă veți parfuma în interiorul palmelor, la subsuori, după urechi, pe păr, pe haine.

În cazul că petele s-au produs, sistați întrebuințarea fotosensibilizantelor, spre a nu mări numărul petelor și încercați decolorarea celor existente cu perhidrol, ungînd numai pata cu acest decolorant simplu. Faceți acest lucru seara la culcare și dimineața.

În restul timpului, puteți pensula porțiunea închisă a petei cu un fond de ten deschis, mai consistent și apoi veți nivela conturul ei pentru a scăpa de neplăcerile acestui mic accident inestetic. Dar aveți grijă ca acest fond de ten aplicat pe fondul maroniu al petei să nu difere, la culoare, de restul obrazului. Pudrați cu o pudră fină și așa cum am mai recomandat și la pistrui, amestecați în ea un vîrf de cuțit de praf de chinină, care nu lasă razele de soare să pătrundă în piele și să o pateze.

Un mic secret: dacă pata este aproape de gură, fardați gura ușor, subliniați în schimb mai bine ochii, fruntea, purtați o coafură interesantă, ca să distrageți privirile din regiunea petei.

Dacă o aveți în mijlocul obrazului sau la ochi, căutați să purtați unele rochii cu cordoane atrăgătoare sau un medalion mare și elegant, un plastron alb sau colorat care să atragă și să rețină privirea.

Constanța POPOVICI
pictor machior

CAMERA CELOR MICI

Amenajarea camerei copilului ocupă un loc la fel de important ca și amenajarea întregii locuințe.

În preocuparea noastră de a realiza un interior cît mai plăcut în camera copilului trebuie avut în vedere că „locatarul" acestei camere este în continuă „transformare". Ca atare, mobilierul ales trebuie să fie nepretențios, cu elemente transformabile, legat de preocuparea de bază a copilului și anume joaca.

Vă sugerăm, în cele ce urmează, cîteva idei practice privind amenajarea camerei copilului de vîrstă preșcolară:

Un tablou ce reprezintă o imagine dintr-un basm sau un „personaj" din Walt Disney, este un lucru savurat de toți copiii.

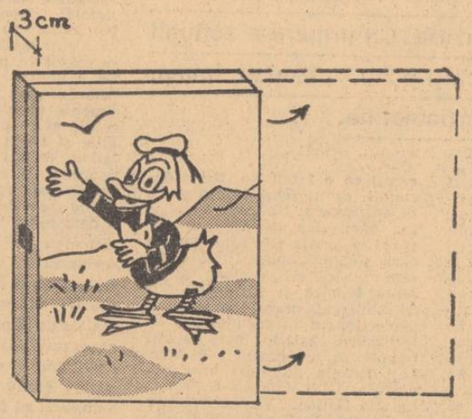

— 1 —

Dacă faceți acest tablou din două panouri suprapuse (confecționate din lemn ușor), prin desfacerea la perete a panoului desenat, puteți obține un ecran la dimensiunile dorite pentru proiecții cu diapozitive.

O păpușică este un lucru îndrăgit de toate fetițele mai mari sau mai mici. Fixați un glob mat cu diametrul de cca. 20 cm (existent în comerț) pe o tijă metalică prevăzută cu 2—3 inele orizontale de diametre diferite. Desenați pe globul mat, cu duco, părul, gura, ochii și năsucul unei păpuși. Confecționați dintr-un material înflorat viu colorat și apretat, o rochiță, care așezată pe inelele orizontale să ia forma unui trunchi de con. Prin partea din spate a globului, prindeți, cu ajutorul unei sîrme, o funduliță roșie. Păpușica e gata!

Prin fixarea unui bec (eventual colorat) în interiorul globului, cu un fir petrecut de-a lungul tijei, obțineți un original lampadar de care cu greu se va putea despărți fetița dumneavoastră la culcare (fig. 2).

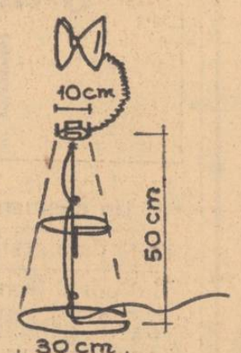

— 2 —

Cum celor mici le place uneori să-i imite pe cei mari creați-le această posibilitate prin decorarea camerei lor cu anumite lucruri asemănătoare celor din camerele celor mari.

Astfel, dacă în camera de zi aveți dispuse pe canapea cîteva perne divers colorate puteți confecționa și pentru canapeaua mică din camera copilului două-trei perniță. Cu ușoare și ieftine prelucrări pernițele pot lua chipul și asemănarea unor animale îndrăgite de copii cum ar fi un șoricel, o pisicuță, un cățel, (fig. 3).

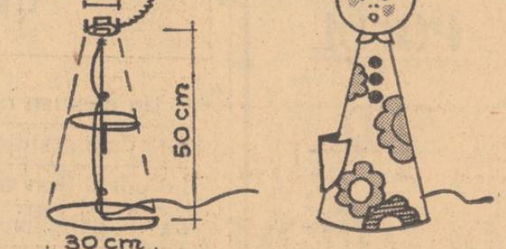

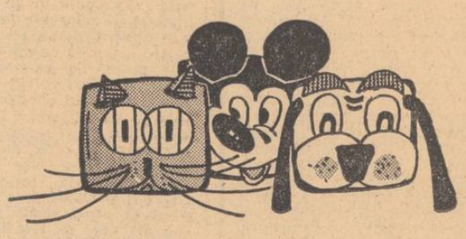

— 3 —

Arh. Marian OPROIU

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

CURIER SĂPTĂMÎNAL

SCLAVII PREJUDECĂȚILOR

de Mihai STOIAN

„M-am hotărît să destăinui tot ce am pe suflet la 21 de ani ai mei. Mă numesc M.B. (iertați-mă că nu-mi pot da numele), sînt învățătoare într-un sat din apropierea Sibiului, pe linia spre Mediaș și locuiesc în Sibiu, cu familia, avînd foarte bune posibilități de a face naveta. N-am venit nici eu de prea mult de pe băncile școlii (par de vreo 18 ani de altfel). Îmi iubesc nespus de mult profesiunea, iubesc copiii, vreau să le-mi fac de rîs părinții, nici confrații. Pînă în clasele mici am locuit la țară, unde am avut un prieten de copilărie care-mi era și coleg. Tot timpul eram împreună și ne simpatizam reciproc, învățam împreună și ne „concuram", de multe ori mă întrecea, deși eu mă număram printre cele mai bune eleve ale clasei. Cînd ne-am mutat la oraș, pierderea prieteniei lui a constituit, pentru mine, o mare pierdere, greu m-am putut acomoda situației, eram retrasă, tot timpul supărată. Pînă la urmă m-am obișnuit, iar în fiecare vacanță mergeam la bunici și astfel, aproape întotdeauna, ne revedeam.

El a dat admiterea la liceu, eu la liceul pedagogic. Prietenia noastră a continuat prin scrisori. Aș putea adăuga că a fost în permanență o prietenie sinceră și nepătată, cel mai frumos lucru pentru noi era cînd primeam scrisori, cîte un mărțișor de 1 martie, cîte o poezioară, deci mici atenții care bucură sufletul și păstrează prietenia peste ani. După aceea el a mers la facultate, la Iași, eu am continuat școala și, terminînd, am intrat în învățămînt. Deși trecuți acum de pragul maturității, sincer, tot ne era rușine unul de altul și nici măcar nu îndrăznea să pună mîna pe mine. Apoi însă lucrurile s-au schimbat atît de rapid, și au luat o întorsătură atît de neașteptată... Aveam perspective de căsătorie, părinții lui erau de acord, ai mei mai puțin. Eu am dorit ca el să-și termine mai întîi studiile. În ultima vreme am simțit însă la el o schimbare : nu se mai purta la fel de frumos ca înainte, mă și jignea uneori, lucru pe care altădată nu-l făcea, era și foarte gelos (nu-mi îngăduia să stau nici măcar de vorbă cu alți colegi sau prieteni, parcă ar fi avut drepturi depline asupra ființei mele). Bineînțeles că purtarea lui mi-a displăcut, poate pentru că observaseră și alții schimbarea ; i-am atras atenția asupra purtării sale, că nu mai este prietenul, băiatul de altădată, degeaba.

Și iată c-am aflat, deodată, că părinții lui nu mai sînt de acord cu căsătoria noastră, pe motiv că el este inginer, iar eu numai... învățătoare. Știu că a avut multe discuții cu ei și s-a opus acestei mentalități, însă pînă la urmă a fost învins. Nici nu bănuiam că el, cu pregătirea lui intelectuală și morală, se va da atît de lesne învins, că nu va folosi întreaga sa putere de convingere. A pus — el — tot felul de motive, că nu ne putem căsători acum (înainte voia s-o facem încă din facultate) și eu am înțeles totul, ba i-am furnizat și un motiv în plus : că n-am post la oraș, ar fi greu, așa, separat... M-a durut însă enorm faptul că, supunîndu-se părerilor greșite ale părinților săi, modului dumnealor de a judeca viața, prietenul meu dovedește nu numai că perspectiva unui cămin fericit se spulberă, dar și prietenia noastră veche. Și, în plus, mă întreb într-una, în multe nopți albe, cum de pot exista oameni dintr-aceștia, oameni în vîrstă, respectabili, care-au trecut prin viață, și-au trecut și prin băncile unor școli, oameni cu asemenea prejudecăți care desconsideră una din cele mai nobile profesiuni din lume ? Liviu Rebreanu scria : „Nici o meserie nu este mai frumoasă pe pămînt decît aceea de a desteleni mintea tinerelor vlăstare omenești". Credeți-mă, cu greu, tare greu, dar sprijinindu-mă pe această nedreptate fundamentală a lor, de a nesocoti profesiunea mea, nu pe mine, m-am luptat să scap de necaz. Acum pot spune că nu mai am mari păreri de rău în legătură cu căsnicia, deși nu mă pot împiedica să mă întreb : ce importanță are, într-o căsnicie, dacă el e inginer și ea învățătoare, dacă ea e inginer și el învățător, dacă el e muncitor și ea tehnician etc ? Oare „scara omeniei" așa este clădită, în mintea celor la care mă refer, după posturi, după calificări, sau după cantitatea de omenie, de curătenie sufletească, de calități care, împreună cu prețuirea ta, și indiferent de locul în care ai munci, te fac OM DE OMENIE? Sclavii prejudecăților...

De ce v-am scris ? Fiindcă, actualmente, fostul meu prieten de copilărie vrea să ne împăcăm, i-a convins pe părinții mei, însă eu l-am refuzat categoric. Am procedat bine ?"

Stimată M.B. n-ai procedat bine. Faptul că la un moment dat, tînărul despre care vorbești, devotatul dumitale prieten de odinioară a fost pus în situația — complicată, să recunoastem — de a alege între... părinții săi și dumneata, nu înseamnă nici că nu ține la dumneata, nici că nu te prețuiește, nici că e prea slab. Prejudecățile, asta-i trista realitate cu care ne tot luptăm, sînt greu de înfrînt, mai ales atunci cînd cel care se luptă cu ele, pe un alt plan, este... subordonat celor cu care se luptă (pe plan afectiv, evident, și nu numai afectiv). N-aș vrea să intru prea mult în detalii, fiindcă, sper, pînă la urmă acei care au judecat cum au judecat (*greșit !* din pricina unor concepții retrograde), îți vor deveni, socri. Și de ce-aș turna gaz peste foc ? Poate că, totuși, n-ar strica, la un moment dat, cît mai potrivit (cînd toată lumea e bine dispusă și mai permeabilă la... intervenții dinafară), să deschizi discuția și în viitoarea a II-a familie, pe tema... importanței tuturor profesiunilor, despre valoarea omului, ca om, dincolo de gradul calificării sale. Mîndria îndreptățită a părinților fostului (și viitorului ?) dumitale prieten s-a amestecat, din păcate, cu străvechi păreri despre lume și viață, depuse — straturi peste straturi — cine știe în cîte decenii și secole de-a rîndul. Așa că, mai înțeleaptă, și realistă, nu strica — exclusiv dintr-o jignire resimțită fie și întemeiat — o prietenie, un viitor cămin — ce zici ? — totuși promițător.

Adrian ANDRONIC

— Eu l-am văzut primul !!!

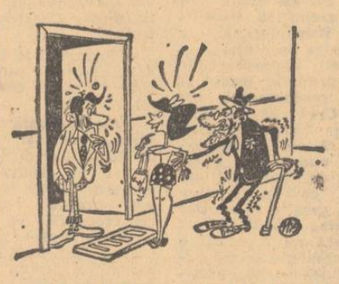

— Bucură-te, tată, că de azi încolo o să ai și un băiat. Dă-mi voie să-ți prezint noul tău ginere !!!

G. BADEA

— E o cravată frumoasă, ceva discret..

S. NOVAC

— Aoleo, cită bătaie de cap; am spuss mti-ni-le sus !

V. TIMOC

— Alo, reveniți, sîntem în ședință !

Viorel SANDU

— Nu mai dai tare în Popescu în ședința de mîine ! Am auzit că vor să-l facă șef de serviciu. Te ridici și-i faci o scurtă caracterizare arătînd că întreg colectivul biroului nostru salută această hotărîre ! !

M. OPROIU

— Suporterul de fotbal face pregătiri pentru meci.

— Dă-mi un pahar cu citronadă
— Aici, sau la pachet ?

TOM

de Florin IORDĂCHESCU

Spre Sinaia, chiar pe serpentină,
Se oprește brusc o limuzină
Și tot brusc, la unison, frînează
Șirul celor care o urmează.
Prind claxoanele să urle-n cor.
Ipoteze : pană de motor ?
Accident ? Ciocnire ? Caz mortal ?
Mai rezistă pînă la spital ?

Toți pornesc, cu fețe-ngrijorate,
Să-și dea seama de realitate.
Ce era ?
O junâ platinată,
La volan, cu mîna-nmănușată,
Aștepta pe cățelușul Tom
Care da tircoale unui pom.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

„Stele păroase" și „stele mătură"

În zilele noastre se vorbește despre fel de fel de stele: stele pitice, stele gigant, stele duble etc., fără a mai menționa... stelele de cinema, sau altfel de stele, mai mult sau mai puțin efemere.

Poate că mai puțin cunoscute sînt expresiile de „stele păroase" și „stele mătură". Și totuși, aceste expresii nu au fost folosite nici în glumă și nici în sens peiorativ, ci au exprimat o serie de adevăruri, ce s-au dovedit foarte utile mai tîrziu.

Știți ce se ascunde, în fond, sub aceste denumiri, oarecum amuzante?

Misterul farfuriei zburătoare

Povestea pe care v-o relatăm, ne-a fost adusă la cunoștință de cititorul nostru **DUMITRU GALEȘ**, pensionar, din București, căruia îi mulțumim pe această cale. Iată ce am aflat:

Într-o zi, în timp ce un cioban se afla cu oile la păscut, a aterizat nu prea departe de el o farfurie zburătoare. Datorită poate construcției sau mișcării în care era vopsit obiectul, ciobanului i s-a părut că ar semăna cu cifra patru. După ce a zăbovit cîtva timp pe pămînt, farfuria și-a luat zborul. Mirat, ciobanul s-a deplasat repede spre locul unde aterizase acel obiect și, spre surprinderea lui, a găsit acolo mai multe tălăngi, de felul celor care se atîrnă de gîtul oilor, și un bilet. Pe bilet erau scrise următoarele: „Omule, ai aici 1011 tălăngi, destule ca să atîrni cîte una la gîtul fiecărei oi din turma ta și să-ți rămînă și o rezervă, dacă s-ar pierde vreuna din tălăngi".

Ciobanul și-a spus: „Ăștia sînt nebuni... Cum or fi văzut ei în turma mea atîtea oi, cînd sărăcele de ele sînt de-abia 68? Numărînd tălăngile, constată însă că erau cu totul 69, deci exact cît îi trebuiau, plus una, de rezervă.. Neînțelegînd nimic, ciobanul s-a adresat fiului său, elev silitor. Acesta, după o clipă de gîndire, i-a demonstrat că de fapt nu se făcuse nici o greșală de calcul. **Cum era posibil? Dv. știți?**

Pod peste... mare

În anul următor, adică în 1973, în Europa va fi probabil terminat cel mai mare pod, de fapt, al patrulea din lume, ca lungime. El va avea o lungime totală de 1 560 m, din care, deschiderea propriu-zisă atinge 1 074 m. Lărgimea podului va avea 33,5 m, dispunînd de trei benzi de circulație, late de cîte 3,5 m în fiecare sens și două trotuare pentru pietoni.

Știți despre ce pod este vorba și cînd s-a imaginat pentru prima dată construirea unui asemenea pod?

În continuare, fiecare cifră se va exprima numai cu un indicativ, care va preciza coloana și rîndul, asemănător oarecum procedeului folosit la jocul de șah, la hărți etc.

De exemplu, cifra 3 de la înmulțitor, va avea indicativul E II.

Cifra F VI a rezultatului fiind 0, rezultă că F III trebuie să fie tot 0.

E IV fiind cifra 5, și provenind dintr-o înmulțire a unei cifre cu 3, rezultă că F I este 5. Întrucît 3 × 5 = 15, după ce am înscris pe 5 la F IV, vom aduna pe 1 la înmulțirea lui 3, de la E II, cu cifra de la E I, pentru a obține pe 4. De aici, se deduce că E I este egal cu 1.

Este ușor de stabilit că cifra de la F II este 6, întrucît, din cele patru cifre cu soț, adică 2, 4, 6 și 8, care înmulțite cu 5 ne dau un număr terminat cu 0, numai 6×5 ne conduce, pentru primele două cifre ale rîndului III, la numărul 90. Rămîne de aflat D II. Această cifră, înmulțită cu 15, trebuie să ducă la un număr care să aibă ca cifră a zecilor, pe 6. Cifra respectivă nu poate fi decît 4. Cunoscîndu-se acum deînmulțitul, care este 315, și înmulțitorul, care este 436, se va reconstitui ușor întreaga înmulțire :

315
436
1 890
9 45
1 2 60
13 7 340

A fost greu ?

O perlă... între perle

Se pare că cea mai mare perlă naturală cunoscută pînă în prezent, a fost descoperită în anul 1934, lîngă insulele Filipine, din Oceanul Pacific. Perla cîntărea aproape... 6 kg. Fără îndoială că o asemenea perlă, un adevărat monstru în lumea animală, unicat pe glob, are o valoare enormă.

Povestea cu cocoșul

Dacă unui cocoș i se taie gîtul, din punct de vedere mecanic se va schimba poziția centrului de greutate al corpului său. Probabil că nu v-ați gîndit chiar la una ca asta, dar nu se poate spune că nu-i adevărat !

Poșta cititorilor

La întrebările din numărul 745 al revistei noastre, din 15.01.72, au răspuns corect următorii cititori :

LA O SINGURĂ ÎNTREBARE : Vlădescu Paraschiv, București ; **Ivaș Puiu-Ionel**, Brăila ; **Postolea Nicolae**, Deta, jud. Timiș ; **Georgescu Mircea**, București ; **Manole Nicolae**, Mangalia ; **Tomuț Ion**, Ineu, jud. Arad ; **Beșliu Flaviu**, elev, Pitești. (Am reținut una din propuneri. Mulțumim).

LA MAI MULTE ÎNTREBĂRI: Cozmiuc Constantin, Timișoara ; **Moscu Anastasie**, electrician, București. (Probleme ca acelea pe care ni le trimiteți, am primit mai de mult, de la alți cititori) ; **Igna Mircea**, Piatra Neamț ; **Stela Mercea**, elevă, Zalău. (Am mai primit propuneri analoge, de la alți corespondenți, pe parcurs. Noțiunea de „construcție grafică" la care ne-am referit cu privire la trisecționarea unghiurilor, prin folosirea unui raportor, nu are nimic comun cu ceea ce se înțelege în geometrie prin „construcție grafică", unde, într-adevăr, se folosesc doar rigla și compasul. Prin urmare, nu este vorba de nici un fel de „neadevăr științific").

Chiciu Jean, contabil, București. Ați dat un răspuns corect la întrebarea „Cum a scăpat filozoful ?" însă, cît privește faptul că ați mai trimis și alte răspunsuri și numele dv., nu a fost menționat în rubrica „Poștei", se datorește doar hazardului : nu uitați că nu putem menționa aici pe toți cei ce ne expediază răspunsuri corecte. Conform unei proceduri, pe care am repetat-o de altfel în cîteva rînduri, pentru a fi cunoscută de toți cititorii (de ce nu și de dv., ?), am arătat că din cele mai bune răspunsuri primite, alegem prin tragere la sorți numai șapte. Foarte probabil deci că deși afirmați că ați trimis de mai multe ori răspunsuri corecte, n-au căzut sorții și pe dv. Dacă vă face însă plăcere să răspundeți la întrebările noastre, puteți să ne scrieți și pe viitor și, nu se știe, poate nu veți avea ghinion mereu...

Cît privește propunerile dv., unele dintre ele au fost publicate anterior, iar altele asemănătoare, le-am primit mai de mult, de la alți cititori. Nu sînteți însă singurul în această situație, ci și alți cititori, precum **Badea Constantin**, Constanța, **Dumitru Drăghiceanu**, Focșani, jud. Vrancea și **Careja Septimiu**, elev, Boboc, jud. Buzău, care ne-au expediat diverse propuneri, cărora nu le putem da curs din aceleași motive.

Găman Nicolae — elev, lic. „George Călinescu", București. Din propunerile dv. am reținut două. Mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Criptarimetria

Exemplul dat în numărul trecut al revistei este unul din cele așa-zise „ușoare". În realitate, rezolvarea nu-i prea simplă însă, în orice caz, este incomparabil mai ușoară decît la alte probleme analoge. Iată cum se poate proceda pentru rezolvare în cazul de față. Reedităm înmulțirea prezentată anterior. Se notează cu cîte o literă coloanele înmulțirii, iar rîndurile orizontale, cu cîte o cifră latină, după cum se vede :

A	B	C	D	E	F	
			3	*	*	I
			*	3	*	II
		*	*	9	*	III
		*	4	5		IV
*	*	6	*			V
*	*	*	*	*	0	VI

REBUS ● REBUS ● REBUS

FLORI

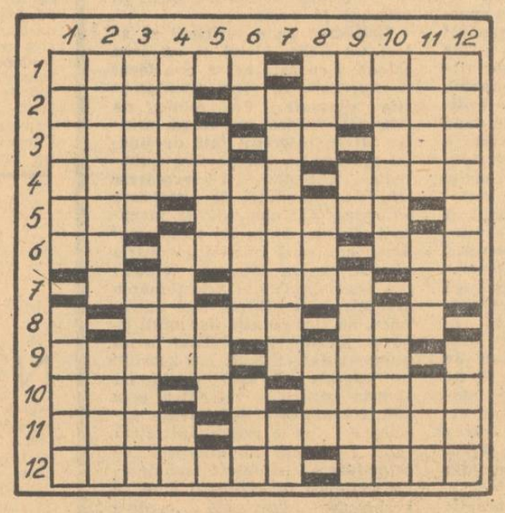

ORIZONTAL : 1. Cunoscută actriță și cîntăreață spaniolă, interpreta celebrei melodii „La violetera". — O gingașă floare a vieții 2. Floarea lui Mascagni — Mare poet român, autorul volumului de versuri „Flori de mucigai" ; 3. Personaj masculin din nuvela „Moara cu noroc" de I. Slavici — ...în flori !... — ...și un cuptor (reg.). 4. Autorul operetei „Floarea din Haway" — A-griș fără virf ! 5. Flori pentru Eminescu — Patria lalelelor ; 6. Coș fără o toartă ! — Plantă decorativă cu flori în formă de pilnie, alb-strälucitoare și plăcut mirositoare (pl) ; — Purpura cimpiilor ; 7. Clubul Sportiv Olimpia (abr.). — Mioriță — La poalele Pirineilor ! ; 8. În ritm susținut — Final de poezie ! 9. O floare aleasă (fig.). — A pictat tabloul „Vînzătoare de flori" ; 10. Codiță de petunie ! — În suită ! — Stîrnește rîsul (fem) ; 11. Orășel în R. P. Chineză — Flori pentru Traviata... 12. ...și florile lui Luchian — Trăsătură de caracter

VERTICAL : 1. Pictor român, autorul tabloului „Circiumărese". — Izmă; 2. Floare de piatră... — Oraș în Franța ; 3. Floricele pentru ii — Ață pentru cusături provizorii (pl) ; 4. Acesta (reg) — Floare de..., regina munților noștri — Pe cimp ! 5. Localitate în India — Parfum din Franța... 6. Asia ! — Laptele cucului — Ienește la început ! 7. Floare de mușcței — Avramescu Elena ; 8. Centigrad (abr.) — Floarea... de fier — Actor de pantomimă ; 9. În mohor ! — Anton Daniela — Arbust ornamental exotic cu flori roșii, roz sau albe ; 10. Stat sclavagist în Asia Mică transformat în provincie romană — Bine crescut ; 11. Lac glaciar în masivul Făgărașului — Aria nuferilor (pl.) — Riu... în Spania ; 12. Arbuști cu flori în formă de buchet, albastru-roșcate sau albe, plăcut parfumate. — Pom fructifer cu flori alb-roze.

G. FLORESCU

Dicționar : Etos, Toli, Rel, Izer, Rio, Ahor —

LA OGLINDĂ

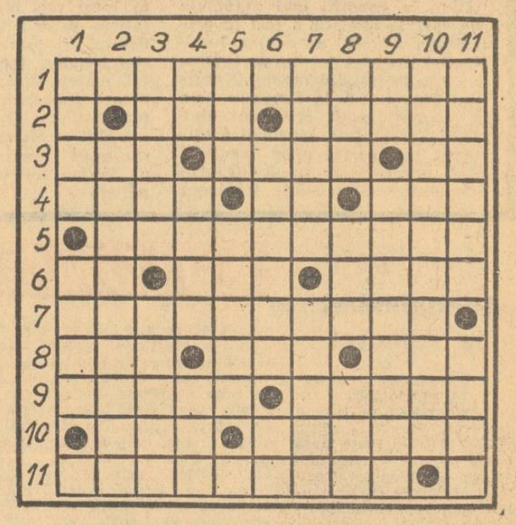

ORIZONTAL : 1. Campionatul vedetelor (pl.) 2. Nu-i a bună... — Cuvînt de ordine interioară. 3. Așezat în față ! — Cais bine scuturat ! — Bere la jumătate !... 4. Haine... ca turnate. — Cîtă... inimă ! — Miraj în drumul astrilor. 5. Stele pe gheață. 6. Un corn și un covrig ! — Sing. fem ! (atenție dezlegători) — Aqua forte... 7. Nu-i natural... 8. Atu întors !... — ...de la început. — Joc scurt. 9. Nume turcesc. — Centru mult avansat (pl.). 10. Scos dintre flăcări. — Fără prea mare pondere (dim.). 11. Baraj glacial (pl.).

VERTICAL : 1. Cișmeaua Bucureștilor... — Mînă strînsă... 2. E dată deoparte. 3. A se scurge. — Bilet la control. 4. Victorie finală ! — Toc de piele. — Închistat ! 5. În josul apei. — Reducerea... titanului ! 6. Perlă carpatină. — În lună ! 7. A da în scris. — Lopeți de gheață. 8. Dăuna ! — În plină acțiune. — Carul Mare ! 9. În față ! — Formă de legătură. 10. După bunul plac (2 cuv.). 11. Om... onorat. — Avanpremieră pe micul ecran...

I. NECULA

Cuvinte rare : ETUI, TOI.

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut

SUNETUL MUZICII

ORIZONTAL : Capela — Hora — Adamo — Weber — Lalele — Roma — Marina — Ion — S — Țitera — GJ — TC — Tas — Stea — Roza — Car — RM — Ane — Cuc — Ame — Udilă — Roman — Solist — Cînt — SR — Căsnicie.

ÎN ATENȚIA DEȚINĂTORILOR DE AUTOVEHICULE

(persoane fizice și juridice)

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Administrația Asigurărilor de Stat anunță pe deținătorii de autovehicule, că prevederile Decretului nr. 471/1971 privind introducerea asigurării prin efectul legii de răspundere civilă, au intrat în vigoare la data de 26 februarie 1972. Ca urmare, asigurările facultative de răspundere civilă auto existente, și-au încetat valabilitatea pe data de 25 februarie 1972. Primele de asigurare plătite la aceste asigurări, aferente perioadei după această dată, vor fi trecute de ADAS în contul celor datorate pe anul 1972 la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto, cei în cauză urmînd a achita numai diferența pînă la completarea cuantumului primei de asigurare prevăzută pentru anul în curs.

Pentru orice autovehicul, cu o capacitate mai mare de 69 cm. cubi, se plătește pentru anul 1972 o primă de asigurare de 160 lei de către organizațiile socialiste și de 321 lei de către cetățeni și alte categorii de asigurați, iar pentru motocicluri — de 37 și, respectiv, 73 lei.

Prima la asigurarea prin efectul legii trebuie plătită de către deținătorii de autovehicule pentru acest an, pînă cel mai tîrziu la 26 aprilie 1972.

Primele de asigurare se plătesc — fără o înștiințare prealabilă către asigurați — de către organizațiile socialiste în contul unităților ADAS iar de către cetățeni la organele financiare de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare, direct sau prin unitățile C.E.C. din localitatea (sectorul) de domiciliu.

Pentru plata despăgubirilor, asigurații vinovați de producerea accidentelor vor înștiința, în scris, în termen de 24 de ore de la producerea accidentului, unitatea ADAS în a cărei rază de activitate s-a produs accidentul și vor comunica, de îndată, pretențiile formulate de cei păgubiți, aceleași unități ADAS ori aceleia în raza căreia își au domiciliul sau sediul.

Orice relații suplimentare privind asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto se pot obține de la unitățile ADAS.

(5159 A)

MISTREȚUL RĂNIT ATACĂ...

Un episod, terminat pînă la urmă în mod fericit, care a avut loc la începutul acestui an în raza Ocolului Silvic Borca, județul Neamț

În raza Ocolului Silvic Borca, județul Neamț s-a făcut vînătoare pentru valorificare. Zi friguroasă, zăpadă puțină, locurile grele, cu pante înclinate și multă doboritură de vînt încîlcită, greu de pătruns. Vînătorii au crestat, încă din zori urmele, identificînd porțiunea de pădure unde probabil că rămăsese să se culce peste zi, un mistreț, care după urmă, părea foarte puternic.

S-a făcut prima bătaie, dar mistrețul nu a părăsit culcușul. Urmele însă spuneau cunoscătorilor că mistrețul nu a ieșit din parcela de pădure unde s-a făcut vînătoarea. Gonașii au ieșit în linia vînătorilor, fără ca vreunul din ei sau dintre vînători, să fi văzut mistrețul.

S-a hotărît să se repete goana și s-a dat consemnul să se tragă și focuri de armă, pentru a determina mistrețul să-și părăsească culcușul. De data aceasta, s-a dus în goană și dibaciul pădurar de vînătoare Aurel Bostan, cel care are la activ multe piese de vînat mare împușcat. Pădurarul, a luat cu el și cîinele de vînătoare. Avea armă de vînătoare calibrul 12 și 4 cartușe cu bilă de plumb. La începerea goanei, conform consemnului, a tras un foc de armă în aer. Pădurea fiind deasă, gonașii erau aproape unul de altul. Se auzeau, dar nu se vedeau între ei. La un moment dat s-a auzit din partea dreaptă un țipăt puternic, un foc de armă și-o bufnitură seacă, apoi vaiete de durere.

Pădurarul Aurel Bostan, profund cunoscător al obiceiurilor vînatului, a sesizat că mistrețul, mascat de pădurea încîlcită, a lăsat vînătorul să se apropie și, ceea ce este puțin obișnuit, fără ca să fi fost rănit sau măcar să se fi tras în el, a atacat vînătorul care venea către el de la vale spre deal. Acesta n-a mai avut timp să se ferească. A dat piedica de siguranță a armei pe liber și a tras de la șold, fără să aibă timp să ochească. Totuși, a lovit mistrețul în burtă. Acesta însă venind din deal spre vale, în mare viteză i-a făcut o tăietură adîncă la o mînă.

La strigătele lui de ajutor, pădurarul Bostan a mai tras un foc de armă în aer și a alergat la cel rănit. Mîneca dolmanului era sfîșiată, iar din rana adîncă se scurgea sîngele. Pădurarul a scos batista, a făcut un garou, legînd brațul deasupra tăieturii. La cîțiva pași de la locul unde primise focul de armă, mistrețul a început a lăsa urme de sînge. Bostan știa că a urmări mistrețul sau ursul rănit fără cîine, este o acțiune, care de regulă, se soldează cu atacul fulgerător și prin surprindere al vînatului. Deci și-a chemat cîinele, punîndu-l pe urma de sînge a mistrețului, care se oprise nu prea departe, într-o încîlcitură de crăci.

Ghidat de lătratul cîinelui și apropiindu-se cu grijă din deal către locul unde se afla mistrețul rănit, Bostan a îndemnat cîinele să intre la mistreț, pentru a-l determina să părăsească ascunzișul care-l proteja.

La început cîinele a ezitat. A intrat însă, în desime. S-au auzit doar cîteva pufnituri puternice, un galop precipitat, un schelălăit și ceva rostogolindu-se pe pantă. Era cîinele. Cu o lovitură de colț, mistrețul tăiase adînc pieptul cîinelui pînă la git și-l urmărea în continuare. Într-o fracțiune de secundă, pădurarul a tras. Mistrețul a primit focul în git, s-a poticnit, a scuturat din cap, însă n-a căzut, s-a îndreptat către vînător. Avea spumă la gură amestecată cu sînge și bătea amenințător din fălci. Nu mai avea însă putere să urmărească vînătorul care, sfidînd pericolul, a înconjurat în salturi, mistrețul și a ajuns la cîine. Din artera jugulară, sîngele țîșnea ca dintr-o conductă spartă, topind zăpada de sub el.

Pădurarul a prins cu mîna și a strîns puternic, artera tăiată aproape jumătate, oprind pentru moment, hemoragia. A scos din rucsac acul și ața, pregătite special pentru astfel de cazuri, și a cusut rudimentar artera tăiată. S-a dezbrăcat de dolman, a înfășurat cîinele în el și strigînd la ceilalți vînători ce s-a întîmplat, a pornit în goană către dispensarul veterinar din comună. Unul din ceilalți vînători a venit la locul dramei, a dat lovitura de grație mistrețului rănit și au dus pe vînătorul rănit la dispensar.

Atît vînătorul rănit cît și cîinele s-au vindecat și au căpătat un plus de experiență pentru viitoarele întîlniri cu mistrețiii solitari. Pădurarul Bostan a păstrat în amintire încă o întîmplare pe lîngă cele multe pe care le-a acumulat în decursul anilor, din întîlnirile cu viețuitoarele pădurilor. —

(Întîmplarea a avut loc în februarie 1972.)

Virgil DINCA
Inspectoratul Silvic Neamț
Piatra Neamț

SECVENȚE

ÎN CENTRUL LINIEI DE ATAC

de Valeriu MIRONESCU

Zic unii că francezii au o echipă așa-și-pe-dincolo, dar nu la modul pozitiv. De fapt, depinde cu cine și cu ce fel de rezultate o compari. Dacă arunci în balanță acel 1-1 de la Budapesta, meci în care maghiarii au egalat tîrziu, mi se pare printr-un penalti, atunci e preferabil să nu ne pripim la înnodarea considerațiunilor. Mai bine, să spunem că a fost o partidă amicală care ne-a servit oarecum și nouă, și lor, tot oarecum, dar mai puțin. În această întrecere amicală a învins echipa română, „fără probleme". Probleme ar fi apărut în clipa în care am fi primit un gol. Dar, francezii n-au a se plînge de ghinion. În definitiv și Răducanu face parte din echipă, ca și Dinu, unul astupă găurile date de altul, așa-i într-o echipă ; Răducanu nici n-avea de ales altă cale, trebuia să apere totul fiindcă Dobrin nu juca și deci nu era cine să-i spele păcatele. Cît despre bare, acestea sînt de cînd lumea pe terenurile de fotbal, puse acolo nu pentru ghinioane ci ca să se lovească mingea de ele...

Prin urmare, a fost un meci amical, chiar puțin cam prea amical, pentru gustul meu de spectator. Există și altfel de meciuri amicale, mai crîncene, cum a fost acela dintre reprezentativele maghiară și vest-germană. Probabil, și-a virit coada și o anume tradiție a întîlnirilor dintre cele două echipe, cert e însă că Illovszki a procedat atunci aidoma șoferului care dorește să știe ce și cît poate mașina sa. El a apăsat la maximum pe accelerator și a văzut că după aproximativ o oră de viteză drăcească mașina ostenește, motorul dă rateuri, iar caroseria zdrăngăne. Pe noi ne interesează foarte mult ce va face, și ce poate face, antrenorul maghiar în timpul ce i-a mai rămas : va drămui capacitatea fizică arătată de echipă pentru o cursă de 90 de minute sau va încerca să-i mărească rezistența în regim de viteză spre a menține pentru întreg meciul ritmul de joc din prima parte a întrecerii cu formația vest-germană ?

Varianta primă este mai practică, varianta următoare e mai ambițioasă și foarte greu de înfăptuit. Se pare, totuși, că am scăpat din vedere un factor important : rezistența la efort în regim de viteză se măsoară și prin putințele adversarului de a solicita echipa, avîndu-se aici în vedere atît tactica de joc cît și forța lui fizică.

Dar, să ne reîntoarcem la ale noastre. Ultima oară cînd s-a organizat un meci de verificare a potențialului formației reprezentative în condiții mai apropiate de partida oficială, a fost în primăvara trecută, cu echipa Iugoslaviei înaintea jocului de la Bratislava. Rezultatul favorabil obținut atunci (1-0, la Novisad) ne-a adus mai mult rău decît bine fiindcă s-au tras concluzii greșite (și cu aportul unor confrați care parcă s-ar fi născut prin clopotnițele bisericilor). De aceea e preferabil ceea ce s-a întîmplat acum la întrecerea cu echipa Franței. De învins, am învins și acum, însă nu ne-am mai furat singuri căciula, o bună parte dintre neajunsurile principale ale formației au fost observate și semnalate iar atmosfera nu-i călduță, ci de lucru. Să sperăm, deci, în culegerea roadelor. Păcat pentru Dumitrache — un jucător căruia n-am știut să-i măsurăm calitățile, nici să-i purtăm de grijă, părintește, noi cei cu frunțile cărunte și care ne facem că iubim fotbalul. Un foto-reporter a avut cruzimea să-l prindă pe bancă printre spectatori, trist și gînditor. Am să vă spun că era plecat „cu permis" din spital, să-i vadă jucînd pe ai lui. Nici astăzi nu-i prea limpede care-i suferința și mai ales, cum trebuie să se intervină pentru curmarea ei. Starea asta precară a lui Dumitrache e veche de multe luni, cine răspunde pentru faptul că el stă pe bancă, — „în anonimat", cum se scria deasupra pozei despre care vorbeam — cine răspunde dacă nu noi toți aceia care iubim fotbalul ? Ne-ar place să-i știm în centrul liniei de atac, dar nu ne-am pus în mișcare la vreme...

Unii cred că e suficient să alegi un tînăr, blond și cu ceva talent și cu asta basta. S-a făcut o experiență al cărei rezultat se știa dinainte. Pe mine, de Gheorghe Mitroi mă leagă, printre altele, interesul față de tinerii jucători cu perspective fotbalistice. Îmi place și-i urmăresc rubricile, singurele de altfel care se ocupă fără oboseală de juventiști. Totuși, de la un punct mai departe, nu-i înțeleg pledoaria pentru Sandu Mircea. Nimeni n-a tras foloase din selecționarea acestuia, nici echipa, nici antrenorii, aș zice cu atît mai mult tînărul jucător. Zice Mitroi la un moment dat că S.M. era „sortit" în intenția să facă cuplu cu Dobrin pentru a valorifica prin șuturi fantezia și inteligența paselor de care e capabil piteșteanul". Citeodată am impresia că se comite o nedreptate față de unii înaintași de-ai noștri cînd e vorba de experiențe, tardive de-altfel. De ce un golgeter din „B" și nu cel din „A", Oblemenco, de pildă, dacă-i nevoie să fructifice prin șuturi ceea ce-i furnizează Dobrin ? Sau Rugiubei ? Sau Frățilă, care-i coleg de echipă cu onorabilul ? Sau alte 12 nume, printre care primul ar putea fi Iordănescu, centru înaintaș de meserie, jucător de acum împămîntenit la echipa națională ?

Am pledat insistent pentru marele jucător, pentru includerea lui în lotul sau formația reprezentativă, pentru folosirea lui în deplină corespundere cu calitățile tehnice, tactice, fizice. Astfel, marele jucător dă valoare echipei, transferă echipei clasa sa fotbalistică. Confuzia de valori n-a dus și nu duce la descoperirea unui Dumitrache. Întrebați-l pe Traian Ionescu, întrebați-i și pe alții..

În exclusivitate pentru „Magazin"

GROSICS: „Înaintarea este cea care are ultimul cuvînt în fotbal"

În urmă cu mai mulți ani, l-am cunoscut la Brașov pe cel care a intrat de multă vreme în galeria „monștrilor sacri" ai stadionului : celebrul portar spaniol Richardo Zamora. Rugîndu-l să facă o ierarhie a vedetelor mondiale, consacrate pe acest post, Zamora a așezat între puținele nume enumerate și pe cel al maghiarului Grosics. Indiferent dacă îl cunoști din perioada „epocii de aur", cînd apăra buturile faimoasei echipe învingătoare de pe Wembley, sau numai din paginile cărții sale „Așa am văzut din poartă" (apărută în două ediții), Grosics se conturează ca o personalitate distinctă a fotbalului din ultimii 25 de ani. După ce și-a agățat bocancii în cui, a condus cîțiva ani echipa din Tatabanya în calitate de antrenor, apoi a fost solicitat ca profesor de educație fizică în Kuweit. Azi, la 46 de ani, degajînd un aer de tinerețe robustă, Grosics poate fi întîlnit la Budapesta într-unul din birourile direcției agenției de voiaj „Volan Turist", colaborînd adesea cu colegii lui de la O.N.T. Carpați sau de la agenția noastră „Litoral".

Debutînd în dialogul despre fotbal, fostul internațional ne-a spus zîmbind că în ultima vreme a fost asaltat cu întrebări avînd în vedere apropiatul meci Ungaria-România. Pentru cititorii „Magazinului" acceptă o nouă.... repriză verbală.

— Ce vă evocă apropiata confruntare ? l-am întrebat.

— Un alt meci memorabil, România-Ungaria, disputat în 1952 la Olimpiadă. Cred că a fost cel mai frumos joc din turneul olimpic de atunci. Îmi amintesc că am condus la un moment dat cu 2-0, după care extrema d-stră dreaptă (n.r. regretatul Paraschiva) a marcat un gol. În ultimele 20 de minute, echipa României, magistral condusă de Petchovschi, a presat extraordinar, dar n-a mai reușit să înscrie..

— Dar iată că ne apropiem de ediția 1972 a meciurilor Ungaria-România O părere personală...?

— Partidă grea, teoretic deschisă oricărui rezultat. Subiectiv judecînd, cred în calificarea națională maghiare. Dar nu pot uita comportarea din ultimii ani a fotbaliștilor români cît și oscilațiile reprezentativei noastre, ceea ce mă face să spun că totul se va lămuri în ultimul moment, adică forma zilei va hotărî. Echipa noastră, cum știți, în fazele anterioare a scos cu chiu și vai un meci egal cu Franța la Budapesta, dar a învins la Paris cu 2 : 0, după un meci extraordinar.

— Ați fi preferat ca sorții să fi fost altfel ?

Grosics nu răspunde imediat. Apoi face precizarea :

● Cum vede o fostă personalitate fotbalistică meciul de la 29 aprilie și ce șanse acordă celor două echipe.

— Poate că da. Dacă am fi căzut cu o echipă mai ștearsă, calificarea era sigură, iar dacă trebuia să jucăm cu o formație foarte, foarte bună, și am fi fost eliminați, am fi avut oarecum scuze... Cred că echipa României are avantajul de a juca primul meci în deplasare. Dar, nu uitați acest avantaj ar putea trece de partea noastră dacă la Budapesta am învinge la o diferență substanțială de goluri. Să nu uităm că într-o asemenea situație, echipa României nu ar putea juca ușor nici la București, împovărată de scorul primului meci și nedînd randamentul necesar. Cred că la Budapesta reprezentativa maghiară va putea învinge numai la o diferență de un gol sau 2, ceea ce ne va face situația grea în retur. Dar astea sînt speculații !

— Dacă ne îngăduiți o altă incursiune în biografia dumneavoastră fotbalistică. Cu echipa României în ce jocuri v-ați întîlnit ?

— În partidele din 1947, 1948 și 1952 — cum v-am mai spus, la Olimpiadă. În toate, noi am reușit să învingem.

— Deoarece ați făcut această precizare, vă rugăm să ne răspundeți dacă sînteți la curent cu „noul val" din fotbalul românesc ?

— Oarecum. Dar urmărind la televizor meciul România-Cehoslovacia, vă pot spune că jucătorii români mi-au făcut o impresie bună. Criticînd ambele federații de fotbal, cred că am jucat prea puțin în ultimii ani. Vă asigur că ar fi fost mai bine pentru toți dacă în locul turneelor scumpe, obositoare, inutile, organizate în țări îndepărtate (care au stricat și nu au fortificat) ne-am fi gîndit la mai multe meciuri internaționale România-Ungaria.

— Presupunînd că, deodată ați deveni cu 15-20 de ani mai tînăr, cu care dintre actualii fotbaliști maghiari v-ar place să jucați în reprezentativă ?

— Mă puneți în încurcătură... Pot totuși să vă răspund că mi-aș dori să-i am alături pe Pancics, Szücs, Bene și Zambo.

— Iar din arena mondială ?

— Beckenbauer, Mazzola, Bobby Charlton, Pele, Geaici.

— Revenind la selecționata Ungariei, care apreciați d-stră că este punctul ei forte ?

— Cu siguranță că apărarea. Avem și înaintași de clasă, dar ei nu formează un compartiment omogen. Cred că așa se pot explica rezultatele contradictorii de la un meci la altul (n.r. Interviul a fost luat înaintea recentului joc cu reprezentativa R.F.G.) **Bine-înțeles, există cazuri cînd cu o apărare forte poți chiar să cîștigi o întîlnire, dar în ultima instanță, tot ATACUL este cel care are ultimul cuvînt în fotbal. Nici n-ar fi frumos altfel !... Rămîn un optimist.**

Da, n-ar fi frumos. Căci ceea ce constituie mirajul adevărat al bătrînului joc cu minge rămîne tot fantezia înaintașilor, fulgerările extremelor și arabescurile centrilor. Să fie părerea unui celebru apărător ca și Grosics, un semn al reîntoarcerii spre epoca spectaculoasă, romantică a fotbalului internațional ? Poate..

Aristide BUHOIU
Bojin SÎRBOBRAN

8, 9, 10... OUT !

FOSTUL BOXER N. GÎJU

de Paul OCHIALBI

N. Gîju a părăsit definitiv ringul, ieșind prin ușa din față a arenei. De numele stelistului sînt legate cîteva mari succese repurtate de boxul românesc, printre care cîștigarea și a 12 turnee internaționale. După energicul semigreu Gh. Negrea, „cocoșul" N. Gîju a fost al doilea boxer român care ne-a adus satisfacția cuceririi unui titlu de campion al Europei la amatori, în condiții deosebit de dificile, acum 5 ani și într-o vreme cînd boxul european cunoștea o efervescență remarcabilă.

Descoperit de bătrînul vulpoi al ringurilor M. Spakow (Steaua), N. Gîju un stilist în exclusivitate, a făcut la clubul din calea Plevnei o strălucită carieră la categoria cocoș, fiind un demn ambasador al pugilatului nostru. Despre N. Gîju, ziariștii sportivi au scris mult și bine iar cînd l-au criticat ca... „pană", micuțul oltean a zîmbit aidoma unui copil nevinovat. Cu același zîmbet ne-a întîmpinat acum cîteva zile cînd am ținut să fie interlocutorul nostru. Ne-a demonstrat că în box trebuie să știi să-ți alegi momentul potrivit retragerii și că vîrsta de 28—29 de ani este cea mai indicată, altfel începi să-ți pătezi cartea de vizită. Îl întrebăm care au fost cei mai puternici adversari, care i-au creat clipe grele, adevărate clipe de mare tensiune. Nu ne vorbește mai nimic de vest-germanul Rascher pe care l-a învins în finala „europenelor" de la Roma. Are ce are cu ugandezul Mukwanga, despre care ne declară că love**ș**te tare de parcă ar da cu ciomagul. Gh. Negrea. Apoi, duce mîna la buzunarul de la piept și ne arată fotografia fiului său Cristinel în vîrstă de 4 ani. „Îl faci boxer, Nicule" ? — îl întrebăm. Răspunsul vine cu viteza unei „contre" : „Dacă i-o place și o face greutatea de cocoș, ca taică-su, atunci nu mă opun". Ne asigură că ne vom mai întîlni la galele de box. El nu va sta niciodată în fotoliul de ring. După cum ne declară, dorește în continuare să ajute

de pe altă poziție boxul nostru. Pentru aceasta și-a propus ca în toamnă să se înscrie la examenul de antrenori sau oficiali.

Ne despărțim de N. Gîju cu un regret în suflet. Prin retragerea sa boxul românesc pierde un combatant care i-a făcut multă onoare. Așteptăm cu emoție sărbătorirea lui N. Gîju, în cadrul unei mari reuniuni, în dorința de a-i strînge încă o dată mîna acestui modest sportiv care într-o seară de mai la „Pallazzo dello Sport", dintr-o elegantă cabină de t.v. ne-a prilejuit să transmitem în țară o minunată veste care a umplut de bucurie inimile acelora care iubesc sportul cu mănuși.

P.S. La închiderea ediției am aflat că valorosul nostru boxer Ion Monea și-a anunțat și el retragerea din activitatea competițională. Ar fi foarte frumos dacă în cadrul galei inaugurale a „Centurii de aur" de la București Ion Monea și Nicolae Gîju vor fi sărbătoriți împreună.

Cu și fără... crampoane

...ȘI FOTBALUL MERGE MAI DEPARTE

de Eftimie IONESCU

Fotbalul obligă la decizii dureroase, implacabile. Să nu vă gîndiți la penaltiuri. Asemenea decizii vin și trec, chiar dacă lasă ca urmă momentană o cifră în plus pe tabela de marcaj. Hotărîrile cele mai grele în fotbal le reprezintă despărțirile ; unele vin de la ambele părți — cele mai rare ; pe altele le determină brutal, un accident; și, în sfîrșit, marea majoritate sînt dictate de numai una dintre părți, antrenorul...

Zilele trecute am urmărit, o asemenea despărțire. Venea de la antrenor. Djorkaeff, căpitanul echipei Franței, a primit miercuri seara, cu 36 de ore înaintea plecării spre București, vestea că nu mai este căpitan al selecționatei, adică nu va mai juca în meciul cu România. La ușa de intrare în impozantul nostru aeroport Otopeni, ultimul sosit — cu pași înceți — era Djorkaeff ; simțeai că îl apasă calvarul acestei căliătorii, în fond finalul drumului care începuse pentru el la 4 octombrie 1946. „A fost greu de suportat decizia lui Boulogne?" l-am întrebat cîteva ore mai tîrziu în holul lui „Athenee Palace". Greu ? Nu. Reproșurile nu le adresez nimănui ci numai mie. Trebuia să simt că a venit vremea retragerii. Dacă am un regret, doar acesta este. Mai departe eram obligat și ca... fost căpitan să-mi însoțesc colegii la București. A fi dezertat de la Saint Malo, unde mi s-a comunicat hotărîrea, ar fi reprezentat o urîtă ieșire prin ușa din dos... A fost, totuși, frumos pînă acum și am adunat amintiri pentru serile bătrînești..." și tuciuriul mărunțel din Rhone a tăcut, sugerîndu-mi parcă începerea derulării amintirilor.

Despărțiri... În săptămînile acestea de primăvară ne vom duce la sărbătoarea despărțirii de Nelu Nunweiller. Dinamo pregătește un meci demn de gloria fidelului apărător al culorilor sale. Și nu ne îndoim că vor fi mii și mii în tribune pentru ultimele aplauze oferite în direct fostului căpitan al naționalei și al lui Dinamo. Filmul acela al amintirilor, evocat mai sus de Djorkaeff, are nesfîrșite secvențe cu al treilea dintre Nunweiller în centrul lor. Nelu, mijlocașul de atac din primii ani de la Dinamo Obor ; Nelu, stilizat, retrăgîndu-se în linia de fundaș unde va deveni inamovibilul dirijor al defensivei, acel „libero" care culegea în șir titlurile de campion spre a le oferi lui Dinamo ; Nelu reprofilat pe specialitatea primei tinereți, marcînd goluri portarilor din campionatul Turciei; Nelu care apare într-o finală de cupă și o cîștigă; Nelu care reintră într-un campionat și îl cîștigă. Despărțiri... Decizia, venind din partea lui, stupează filmul la imagini prezentîndu-ni-l încă în formă și vigoare. De acum înainte, de pe treptele tribunelor de la Dinamo nu vom mai căuta pro. filul său spre careul albroșilor. Vom trece cu privirile spre „banca suferințelor" fiindcă Nelu a făcut doar vreo treizeci de pași între fostul rol și noul rol. Acolo continuă sincera lui căsătorie cu fotbalul pe care nu l-a înșelat niciodată...

Despărțiri... Tot în frumoasa lună mai pleacă din arenă un toreador al atacului, Uwe Seeler. Tunarul lui Hamburg spunea deunăzi : „...Cînd am văzut că Iașin se retrage mi-am zis că e un semnal și pentru mine. Acum ne vom revedea în meciul de adio, încercînd ultima oară senzația crampoanelor care îți împung laba piciorului..." Cu Iașin și Seeler, doi amici adevărați (despre care o secvență din campionatul lumii 1966 înfățișîndu-l pe portarul selecționatei U.R.S.S. ocupîndu-se de Uwe Seeler rănit, în vreme ce jocul continuă chiar în apropierea buturilor sale, spune mai mult decît o mie de cuvinte...) se încheie o epocă a fotbalului ; iată de ce și „adiosul" lui Lev pe Lujniki și al lui Uwe pe stadionul din Hamburg au dimensiuni peste proporțiile unor emoționante părăsiri ale arenei. Despărțiri... În însăși aceste hotăriri crude, care modifică viața acestor celebrități ale gazonului, să descoperim însă marea lor dragoste pentru fotbal. Plecînd el fortele marelui sport se înnoiesc, se înviorează, întineresc. Și viața fotbalului merge mai departe... Și ce altceva își pot dori, mai fierbinte, și Djorkaeff și Nunweiller III și Iașin și Uwe Seeler ?

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— Concursul „Pronosport" din 16 aprilie —

1. **S.C. BACĂU—RAPID.** În toamnă, la București, echipa Bacău a reușit o nesperată victorie, cu scorul de 2—1. S-ar părea, dacă ținem cont de acest fapt, că echipa gazdă este favorita întîlnirii de mîine. Rămîne de văzut, însă, ce are de spus portarul Răducanu.
2. **STEAUA—PETROLUL.** De trei ani echipa bucureșteană nu a suferit nici o înfrîngere în fața fotbaliștilor ploieșteni. O vedem favorită și în partida de mîine.
3. **POLITEHNICA—F.C. ARGEȘ.** Cu sau fără Dobrin în formație argeșenii păstrează cel mult șansa unui rezultat de egalitate în fața unei formații care mai are încă nevoie de puncte pentru a se îndepărta din zona retrogradării.
4. **CRIȘUL—FARUL.** Orădenii, teoretic au pierdut orice șansă de a mai rămîne în prima divizie. Dar poate că tocmai această eliberare de emoțiile rezultatului îi va face să joace mai relaxați și să se impună în fața unui partener avid de puncte.
5. **UNIVERSITATEA CRAIOVA—UNIVERSITATEA CLUJ.** Pe propriul lor teren craiovenii sînt greu de învins. Mai ales de o echipă care trece printr-o criză de formă, cum este acum formația clujeană.
6. **JIUL—STEAGUL ROȘU.** Poziția avansată ce o deține în clasament echipa Steagul roșu ar putea să declanșeze ambiții deosebite în rîndurile fotbaliștilor brașoveni. N-ar fi exclus ca printr-o apărare exactă să plece cu un punct de la Petroșani.
7. **C.F.R. CLUJ—U.T.A.** După meciul cu Franța, Domide, rămas încă o zi la București, ne spunea că echipa sa va cîștiga la Cluj. Să vedem dacă se va adeveri pronosticul fotbalistului arădan.
8. **BOLOGNA—ROMA.** Gazdele nu au pierdut acasă decît în fața a trei dintre echipele puternice ale Italiei, Juventus, Milan și Inter. Nu credem că Roma va fi capabilă de o asemenea performanță.
9. **INTER—FIORENTINA.** Avantajul terenului propriu pledează în favoarea unei victorii a milanezilor.
10. **MANTOVA—JUVENTUS.** Un meci între prima și penultima clasată, un meci între două echipe care au mare nevoie de puncte, una pentru a nu pierde șefia plutonului, alta pentru a supravietui în prima divizie. Deci, un meci deschis oricărui rezultat.
11. **NAPOLI—CATANZARO.** Echipa oaspete n-poate conta, cel puțin teoretic, pe nici unul din punctele puse în joc de acest meci.
12. **VARESE — SAMPDORIA.** Gazdele dețin în continuare „performanța" unică de a nu fi cîștigat nici un meci de la începutul campionatului. Se va produce, oare, această „minune" acum, în a 26-a etapă a campionatului ? Greu de presupus.
13. **VERONA—MILAN.** Și Verona și Milan luptă pentru ceva în acest final de campionat : prima pentru salvare de la retrogradare, a doua pentru a intra în posesia tricourilor de campioni. Prin urmare „tripla" ni se pare cea mai indicată pe buletinele Pronosport.

AUTOMOBILISM

Catadioptri triunghiulari la remorci

În scopul unei mai bune semnalizări a remorcilor pe timpul mersului, recent, prin H.C.M. 1709/1971 s-a adus o completare articolului 54 din Regulamentul privind circulația pe drumurile publice. Pentru informarea exactă a cititorilor noștri, citîm o parte din textul articolului : **„La partea din spate remorca trebuie să aibă doi catadioptri de formă trunghiulară (triunghi echilateral) de culoare roșie, cu latura de cel puțin 150 milimetri, montați cu vîrful în sus, de o parte și de alta a remorcii, la cel mult 400 milimetri de extremitățile laterale".**

La 31 martie a început obligativitatea echipării remorcilor cu catadioptri. După cum sîntem informați, cooperativa „Automecanica" din București, care execută asemenea catadioptri, lucrează „cu toate schimburile în plin". Factorii de răspundere din unitățile care folosesc asemenea mijloace de transport au obligația de a asigura echiparea acestora cu maximă urgență, cunoscîndu-se faptul că nerespectarea semnalizării remorcilor constituie contravenție sancționabilă de legea circulației.

Atenție: au mai rămas 46 de zile

Nu greșim dacă afirmăm că scadența verificării tehnice anuale bate în... poarta deținătorilor de autovehicule: pînă la 1 iunie, cînd toate autovehiculele trebuie să treacă prin unitățile verificatoare, au mai rămas 46 de zile ! Cîteva sondaje, efectuate recent la unele auto-service ne-au dovedit că oamenii nu se prea grăbesc, lăsînd treaba verificării tehnice de azi pe mîine. Tot lăsînd-o așa, vor ajunge pînă în luna mai, cînd se vor crea mari aglomerații și nu este exclus ca unitățile să nu le poată verifica autovehiculele pînă la 1 iunie.

O noutate și în acest domeniu : o dată cu eliberarea dovezii de verificare tehnică, posesorii autovehiculelor vor primi și un ecuson de formă ovală, pe care va fi scris cu negru „verificat tehnic", cu roșu „1972", totul într-un chenar de culoare roșie. Acest ecuson, confecționat de către unitățile respective, se va purta obligatoriu la parbrizul autovehiculelor, în colțul de jos din dreapta. Portul acestui ecuson la parbriz este obligatoriu pînă la următoarea verificare tehnică anuală.

Doriți ca autoturismul dv. să fie în siguranță și apărat de intemperii ?
Comandați un garaj demontabil la cooperativa
„Tehno-Metalica"
str. Vînători nr. 4 sector 6, telefon nr. 31 52 92 și 11 40 61

Se poate executa pe virament și cu plata în rate.

(5117)

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

I. ZAHARIA, Bacău : „Vă rog cu toată insistența să-mi comunicați (pe cale particulară sau prin „Poșta rotundă") care este punctul dv. de vedere cu privire la modul în care „sorții" au hotărît (sub conducerea F.R.F.) ca sferturile de finală ale Cupei să se dispute *numai* între divizionare A+B și nu A+A și B+B ? După calcule matematice există această probabilitate ; în realitate să fi fost oare aceasta decizia sorților, sau aceștia au fost „ajutați ?".

Am înțeles încotro bate ironia dv., dar așa grăiește actualul regulament : tragerea la sorți pentru sferturi se face prin introducerea într-o căciulă a echipelor de A și în altă căciulă a echipelor din celelalte categorii. Unii zic că așa se procedează și în alte părți, deși eu nu înțeleg care-i rațiunea sistemului.

ILEANA ROMANA, Ialomița : Sînt emoționat pentru admirația ce mi-o purtați. Mulțumesc.

MIRCEA BANCIU, Călărași : „Propun ca în programul pregătirii echipelor care ne reprezintă în competiții internaționale să se predea și Istoria Românilor cu accente pe luptele lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul".

Și Dabija Vodă, aș adăuga eu.

IOAN PREDA, Orăștie : „Vă trimit alăturat programul editat de clubul U.T.A. cu ocazia meciului din 7 martie cu Tottenham și care după părerea mea constituie un veritabil pamflet împotriva echipei... Rapid. Spre exemplificare citez : „Englezii nu vor lichida capitolul U.T.A. așa cum au lichidat cu giulești". „Rapidul în repriza a doua nu a mai constituit o echipă". „Noi credem că U.T.A., judecată în ansamblu, este o echipă superioară Rapidului".

U.T.A. nu s-a ținut de cuvînt nici în meciul cu Tottenham și nici în meciul următor cu Rapidul. Dar ce rost au avut aceste cuvinte răutăcioase la adresa Rapidului într-o ocazie care nu avea nici în clin nici în mînecă cu clubul din Giulești ? Vorba proverbului : rîde hîrb de oală spartă".

Probabil că autorul programului e un antirapidist feroce, care n-a pierdut ocazia să se răzbune. Oricum, gestul e urît și stupid.

MARIN OCHIUL, Baia Mare : „Să zicem că un jucător pătrunde în careul advers și șutează la poartă. Dar la lovirea balonului îi zboară și bocancul din picior, iar bocancul lovește portarul în cap, în timp ce mingea intră în poartă. Este acesta oare un gol valabil ?".

Depinde de două chestiuni : dacă mingea a intrat în plasă mai înainte ca bocancul să-l pocnească pe portar și dacă gestul înaintașului nu a fost cumva intenționat, pentru că au existat și cazuri de acest gen.

CAVA MIRCEA, Bacău : „Subscriu la cele afirmate de tov. Gheorghiu Nicu din Galați în „Magazinul" nr. 756 în legătură cu echipa de fotbal „Sportul studențesc". De ce ? Ca spectator la meciul acestei echipe cu Știința Bacău aflu cu stupoare încă înainte de începerea partidei că rezultatul va fi 1-1 și nu-mi venea a crede. Dar la sfîrșitul meciului, cînd spectatorii, dezamăgiți de un asemea joc anost (na-ți-o ție, dă-mi-o mie) și cînd Stroe greșise și marcase al doilea gol, iar fotbaliștii bucureșteni aproape că nu mai aveau timp să egaleze, pînă cînd nu au fost lăsați singuri să înscrie, mă așteptam ca observatorul federal să relateze asemenea fapte, dar nimic. Tot de la spectatori am aflat apoi și de ce s-a aranjat meciul : o echipă studențească va pleca în Austria (cea mai bună echipă), deci trebuia să plece Sportul Studențesc, dar acesta le dă turneul băcăoanilor. Acum, cînd văd că Știința Bacău a plecat într-adevăr în Austria, cred că totul corespunde adevărului, căci, admițînd că Sportul Studențesc nu poate merge în turneu, obiectivul ei fiind promovarea în A, de ce nu a mers Politehnica Galați, tot echipă studențească și mai bine cotată ca Știința noastră ? Iubesc fotbalul băcăoan, dar nu cu compromisuri. Ce zici ? Măcar fiți mai obiectiv în răspunsuri".

Tocmai pentru că sînt obiectiv, nu pot susține fapte neverificate. Supun, deci, cazul relatat de dv. județeții Biroului F.R.F.

ANONIM, București : „Este pentru prima și poate pentru ultima dată cînd mă adresez rubricii „Poșta rotundă" pe care o citesc de fiecare dată cu mult interes. În ultima rubrică am citit problema cu Sportul Studențesc și mă surprinde candoarea dv. în răspunsul pe care-l dați lui Gheorghiu Nicu din Galați. Sînt sigur că atît dv., ca și toată lumea fotbalului, cunosc aranjamentele pe care această echipă le face la fiecare meci. Cu zeci și chiar sute de suporteri ai fotbalului, de diferite credințe (chiar suporteri ai Sportului Studențesc) cu care am discutat despre fotbal, am fost de acord încă din tur, că Sportul Studențesc va intra la sigur în A, deoarece are ca antrenor un favorit al federației. Nu mai discutăm cu cît cinism unic a procedat arbitrul în meciul direct dintre Sportul Studențesc — Progresul, meci în care, după cum se știe, a fost eliminată o piesă de bază a Progresului într-un moment cheie al meciului, jucătorul Beldeanu, fără avertisment, pentru insultă la adresa unui coechipier, Grama. Unicat în istoria fotbalului. Este revoltător, dar cu morile de vînt nu te poți lupta. Nu v-am scris aceste rînduri cu credința că se va face lumină, pentru că orice om normal își dă seama că este imposibil să-i poți face pe cei inculpați să recunoască, deoarece și-ar pierde pozițiile pe care le au. Sînt sigur că gîndiți la fel. În ceea ce privește clubul Progresul, care nu ripostează, stim cu toții că are poziția unei rude prea sărace la masa fotbalului, neavînd o conducere fermă și cu relații în federația de fotbal".

Nu mă acuzați de lașitate, dar federația este, totuși, singura instituție care poate face lumină în acest caz. Eu nu am nici o putere.

GRUPUL DE SUSȚINĂTORI ai echipelor U.T.A. și Rapid, b-dul Karl Marx 52, Arad: „Citind faimosul articol al scriitorului Fănuș Neagu, intitulat „Inscripție pe un vitraliu legat cu paie", apărut în revista „România literară", dorim să-i răspundem astfel : Quousque tandem abutere Catilina pacientia nostra (traducerea, desigur, o cunoaște, că doar este om cărtit). Ne-a prins pur și simplu indignarea văzînd cu cîtă lipsă de bun simț a putut scrie despre o echipă românească, U.T.A. Ce are acest om cu U.T.A. ? Dacă nu-i place cum joacă să-și păstreze părerea pentru el, să nu i se mai permită să scrie asemenea batjocuri în coloanele unei reviste de tiraj național. Sîntem de acord și apreciem talentul său scriitoricesc în domenii literare, dar la sport mai are multe de învățat și-i sfătuim să se lase de domeniul acesta. Iar dacă tine totuși să scrie și despre fotbal, atunci să fie domn, să scrie obiectiv sau să se lase".

Am vorbit cu Fănuș Neagu, inamicul numărul unu al Aradului, i-am arătat scrisoarea și mi-a spus că nu vrea nici să fie domn, nici să se lase. Ce-i putem face ?

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 6108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 759 — sîmbătă 22 aprilie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Agendă săptămînală

INTENSĂ ACTIVITATE POLITICĂ

În aceste zile premergătoare sărbătorii de 1 Mai în toată țara oamenii muncii își intensifică eforturile pentru realizarea exemplară a sarcinilor de plan în industrie, în construcții, transporturi cît și în agricultură, se străduiesc să obțină noi succese, menite să împodobească tradiționala sărbătoare a muncii. Din fabrici și uzine, de pe marile șantiere și de pe ogoare, din orice loc de muncă, ziarele, radioul și televiziunea comunică zilnic știri despre entuziasmul întrecerii socialiste, despre bunele rezultate obținute pretutindeni. Pe fundalul acestei entuziaste imagini de muncă rodnică, creatoare, pusă în slujba înfloririi patriei socialiste, a ridicării bunăstării întregului popor, viața politică a săptămînii care se încheie s-a concretizat printr-o deosebită efervescență, expresie a preocupărilor națiunii noastre socialiste de a ridica pe trepte tot mai înalte viața economică și socială, înfăptuind cu deplin succes politica internă și internațională a Partidului Comunist Român. După cum se știe, atenția opiniei publice a fost reținută de Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român care a avut loc marți, 18 aprilie, de Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste și de ședința Consiliului de Stat, care au avut loc miercuri 19 aprilie sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum și de cea de-a opta sesiune a celei de-a șasea legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Plenara C.C. al P.C.R. exprimînd preocuparea neabătută a conducerii superioare de partid față de modul în care se realizează sarcinile trasate de Congresul al X-lea al P.C.R., a analizat rezultatele activității economico-financiare pe ansamblul economiei naționale în anul 1971 și principalele aspecte privind îndeplinirea planului de stat pe primul trimestru al acestui an. Concluziile acestei analize au dus pe de-o parte la aprecierea pozitivă a activității creatoare, plină de abnegație desfășurată de oamenii muncii din toate ramurile economiei naționale, de intelectuali, de întregul nostru popor și, totodată, la stabilirea măsurilor necesare îndeplinirii în bune condiții a planului în acest an cît și pentru pregătirea temeinică, din timp, a planului pe anul viitor.

Oglindind consecvența cu care conducerea partidului nostru urmărește traducerea în viață a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, Plenara C.C. al P.C.R. a hotărît să convoace, în a doua jumătate a lunii iulie Conferința Națională a partidului. Ordinea de zi privește înfăptuirea hotărîrilor Conferinței Naționale și ale Congresului al X-lea al P.C.R. și măsurile de perfecționare în continuare a conducerii și planificării activității economico-sociale, de dezvoltare a democrației socialiste. Definind însemnătatea politică a Conferinței, rolul ei în viața economică și socială a țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Conferința Națională va reprezenta fără îndoială un moment important pentru perfecționarea în continuare a activității partidului și statului nostru, pentru îmbunătățirea conducerii activității economice, a organizării societății, a întregii opere de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate".

Acționînd în direcția perfecționării continue a conducerii economiei și în general a vieții sociale, în spiritul și litera sarcinilor trasate de Congresul al X-lea, recenta Plenară a C.C. al P.C.R. a adoptat Hotărîrea privind perfecționarea sistemului informațional economico-social, introducerea sistemelor de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor și dotarea economiei naționale cu tehnică de calcul în perioada 1971—1980.

Pe ordinea de zi a plenarei au figurat de asemenea, informări privind efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului la 31 decembrie 1971 și cu privire la compoziția și mișcarea cadrelor din nomenclatura organelor de partid și de stat la sfîrșitul anului 1971.

Măsurile organizatorice adoptate de plenară, sancțiunile aduse la cunoștința opiniei publice prin comunicatul dat publicității miercuri constituie un exemplu pentru modul în care trebuie apreciată activitatea fiecărui comunist, indiferent de sectorul și nivelul răspunderii muncii sale, pentru modul în care conducerea partidului nostru, avînd în vederea rolul de forță conducătoare a partidului, înțelege să ceară fiecărui comunist respectarea cu sfințenie a îndatoririlor ce-i revin la locul de muncă, în viață, în societate. Măsurile de îmbunătățire a repartizării muncii în cadrul conducerii de partid, luate în cadrul aceleiași plenare, oglindesc preocuparea permanentă pentru o mai bună cuprindere și soluționare a sarcinilor de mare răspundere la nivelul conducerii de partid și de stat.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CUM CĂLĂTORIM CUM VOM CĂLĂTORI?

● Un miliard și patru sute de milioane de oameni călătoresc anual în București cu vehiculele de transport în comun ● Tramvaiul revine din nou în prim plan; dar cu totul alt tramvai de cît cel actual ● Prelungirea unor trasee bucureștene spre noile platforme industriale ● Ce se prevede pentru viitorul apropiat în domeniul transportului în comun.

ȘTIȚI cîte persoane circulă anual prin București cu vehiculele de transport în comun? Cam un miliard și patru sute de milioane. Pentru a-i transporta pe cei circa patru milioane de călători cotidieni, tramvaiele, troleibuzele și autobuzele rulează în fiecare zi peste un milion de kilometri. Raportate la numărul de locuitori, cifrele impresionează, depășind pe cele încregistrate în multe capitale europene. Ceea ce demonstrează că, în ciuda apariției în număr tot mai mare a autoturismelor personale, imensa majoritate a bucureștenilor rămîne fidelă transportului în comun. Mai mult chiar, de la un an la altul numărul călătorilor crește necontenit și rapid. De ce? Cauzele sînt de natură pozitivă. În primul rînd, dinamismul economic al Capitalei noastre, concretizat prin crearea și dezvoltarea unor platforme industriale de mari proporții în toate punctele cardinale. În al doilea rînd, **apariția modernelor „orașe" excentrice: în nord, Pajura și Floreasca; în sud, Berceni; în est Titan, în vest, Drumul Taberei și Militari.** În cîteva decenii aria Bucureștilor s-a extins considerabil, tendința fiind ca ponderea populației să se mute din zonele centrale în noile cartiere mărginașe.

ACESTE ELEMENTE de ordin economic și social, binefăcătoare pentru viața și munca bucureștenilor au a-

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

O NOUĂ IPOTEZĂ

CU PRIVIRE LA CELE MAI VECHI DOCUMENTE SCRISE DIN SUD-ESTUL EUROPEI

de acad. Emil CONDURACHI

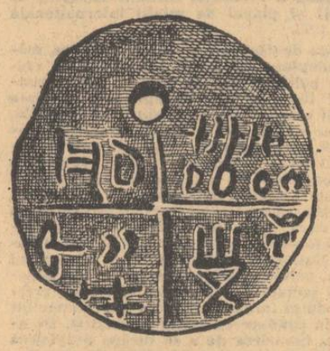

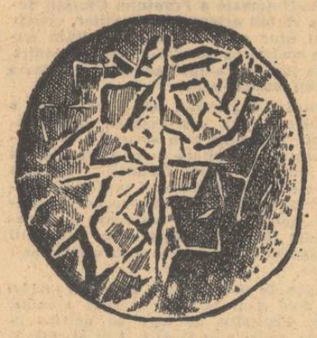

● Semnele unui străvechi alfabet, descoperite în Bulgaria, asemănătoare cu cele de pe tăbliețele de lut găsite în țara noastră, la Tărtăria ● O concluzie senzațională cu privire la apariția scrisului în sud-estul european ● Noi dovezi despre contactul cu Orientul Apropiat la sfîrșitul mileniului IV înaintea erei noastre ● Descoperirea unui sanctuar împodobit cu picturi pe pereți — sanctuar asemănător cu cele din Asia Mică ● Cine a construit monumentul antic de la Căscioarele, de lîngă Oltenița?

Mai există enigme?

Desene reprezentînd semnele unui străvechi alfabet, descoperit la Tărtăria, Karanovo și Gracianița.

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Preludiu estival" în Cișmigiu — Octavian SIMON — Cluj

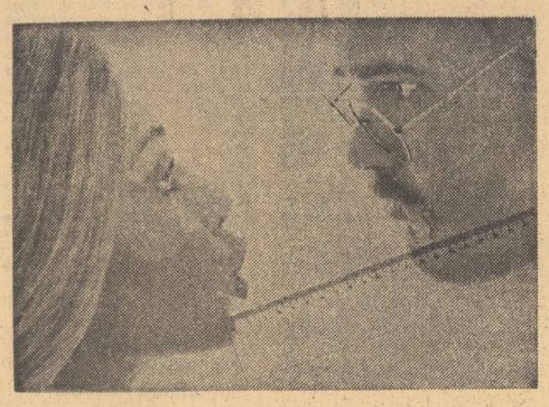

MEDICUL ȘI BOLNAVUL — DOI COLABORATORI

de dr. I. N. RIGA

● Ne tratăm singuri? ● Mecanismul care înregistrează dar nu uită și nu iartă ● Alarmă la prima durere! ● Examenul medical periodic nu e o corvoadă ● Nepăsarea nu ne duce decît la... doctor

(Relatarea în pag. a 6-a)

În pagina a 4-a:

CIREȘARII — ÎNTR-O NOUĂ VERSIUNE EDITORIALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ

— DE VORBĂ CU ROMANCIERUL CONSTANTIN CHIRIȚĂ —

TROMPETA — UN APANAJ AL BĂRBAȚILOR?

Indiscreții cu Christiaan Barnard

(Relatarea în pag. a 5-a)

Barnard, împreună cu Horia și Cristian, doi foști pacienți din țara noastră

Fotografia: Mihai POPESCU

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

VÎRSTA MARILOR POEȚI

Poimîine, **24 aprilie 1972**, Eugen Jebeleanu împlinește 61 de ani. Iată deci că, în ciuda a toate, timpul merge. Cineva întoarce în permanență ceasurile, iar oprirea unuia le face pe celelalte să se audă și mai bine, și mai clar, și mai amenințător. Cu cît sînt mai multe ceasuri care merg și care ne arată cît timp a mai trecut din clipa cînd ne-am născut și pînă azi, cu atît zgomotul lor e mai puțin agasant și răceala lor mai suportabilă. Degeaba oprim ceasurile, timpul continuă, și nici nu e nevoie de mașinării prea complicate care să ne arate cît e ceasul. Într-o casă ce n-ar voi să aibă un ceasornic, ori dușumelele, ori greierii, ori pomii curții, ar reuși pînă la urmă să bată ora exactă.

Astăzi: ceasurile casei mele și inima mea îl sărbătoresc pe Eugen Jebeleanu, marele poet român, pe care norocul ni-l arată atît de tînăr și în plină forță a vocației, dominînd cu poezia sa, cu credința sa și cu caracterul său, nu numai propria sa vîrstă, dar și vîrsta celorlalți.

Privirea nu trece prin acest bărbat ca prin sticlă, iar înțelegerea nu trece prin poezia acestui poet ca prin aer. Oricît de mult ne-ar place, ori ne-ar displace, Eugen Jebeleanu este — obiectiv — o prezență categorică; respirația lui este una din acelea care au privilegiul de a participa direct la ritmul spiritual al unei epoci. Vibrația creionului cu care scrie Jebeleanu dă, în poezia ultimilor ani, acel „la", acel ton ce se află la căpătîiul armonios al oricărui peisaj coerent.

De cîțiva ani, poeziile și eseurile pe care Eugen Jebeleanu le-a publicat mai ales în „Contemporanul" (ochii noștri îl caută mereu, plini de speranță, în colțul din stînga — jos — al primei pagini), în „Luceafărul" și în „Argeș", constituie un adevărat seismograf al timpului. Găsim — superior transfigurate — în cuvintele lui Eugen Jebeleanu, propria noastră încredere în drumul socialismului românesc, propria noastră luptă cu tot ce e monstruos și inert, propria noastră îndoială, voința noastră de mai bine și aspirația de a fi (atunci cînd ceasurile vor încuviința bătrînețea noastră), la fel de morali și demni ca acest mare poet, a cărui umbră subțire s-a întins uneori ca un deget acuzativ spre cele rele, ori ca o săgeată nepotolită spre locurile unor rodnice întemeieri.

Știm că, în curînd, tot efortul poetic al lui Jebeleanu va vedea lumina tiparului într-un volum editat de „Cartea Românească".

I-am auzit pe tinerii pe care am avut prilejul să-i întîlnesc (de cînd ieșirea mea voluntară dintr-un birou redacțional m-a scutit de obligația de a fi numai cetățean al Bucureștiului), i-am văzut pe tineri întrebînd de Eugen Jebeleanu, interesîndu-se de el ca de un gînd care-i obsedează.

La numai 61 de ani, Eugen Jebeleanu va accepta cu greu să primească urări. Formal, nici nu i le vom adresa. Le vom gîndi însă cu iubire la steaua lui vie, care nu se poate să nu dureze și să lu-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DORIȚI SĂ ÎNVĂȚAȚI SCRISUL RAPID?

Urmăriți începînd cu acest număr micul „tratat"

STENOGRAFIA... pe scurt

Utilitatea stenografiei, în variate domenii de activitate, este incontestabilă. Cunoașterea ei a devenit, în ritmul trepidant al epocii noastre, o necesitate.

În sprijinul acestei idei, începem publicarea, pe parcursul a 12 numere, a unui mic „tratat" de stenografie (sistem Stahl). Deși concis, el este complet, cuprinzînd tot ceea ce este necesar pentru însușirea tehnicii scrisului rapid. Cititorii vor găsi atît exerciții de aplicare a regulilor predate, cît și exerciții de autocontrol.

de prof. Aurel BOIA

(Pagina a 7-a)

În pagina 5-a

PENTRU SETEA LUMII, APĂ SINTETICĂ?

PRINTRE LOCUITORII TERREI DE ACUM... 200 DE MILIOANE DE ANI

AGENDA săptămînală

INTENSĂ ACTIVITATE POLITICĂ

URMARE DIN PAG. 1

Plenara C.C. al P.C.R. a aprobat în unanimitate rezultatele vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele opt țări africane și a dat o înaltă apreciere contribuției sale deosebit de valoroase în promovarea politicii externe a partidului și statului nostru. Hotărîrea adoptată în această privință de către plenară exprimă convingerea Comitetului Central al partidului nostru că vizita secretarului general al partidului în țările africane, slujește interesele tuturor forțelor antiimperialiste, cauzei generale a socialismului și păcii în întreaga lume.

Hotărîrile Plenarei C.C. al P.C.R., primite cu viu interes și susținute cu căldură de opinia publică vor exercita desigur o influență pozitivă în întărirea autorității, a rolului conducător al partidului, ceea ce va permite desfășurarea în și mai bune condiții a activității sale pentru îndeplinirea sarcinilor puse de Congresul al X-lea.

Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, care a avut loc miercuri, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a constituit o afirmare plenară a voinței poporului nostru de-a realiza neabătut, sub conducerea Partidului Comunist Român programul complex al construcției societății socialiste multilateral dezvoltate. Acest lucru a fost relieftat de rezultatele obținute în activitatea desfășurată de toate organizațiile politice de masă și obștești în înfăptuirea programului Partidului Comunist Român, a ideilor de o mare valoare teoretică și practică din expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971 privind îmbunătățirea muncii politico-ideologice și cultural-educative, educarea maselor în spiritul eticii și moralei socialiste, al echității, exigenței și responsabilității comuniste.

Plenara a apreciat rezultatele obținute de oamenii muncii de la orașe și sate în lupta lor pentru transpunerea în viață a angajamentelor luate în cursul anului trecut, ca răspuns la chemarea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste. Totodată, plenara a adresat eroicei noastre clase muncitoare chemarea de a-și mobiliza în continuare eforturile în lupta pentru îndeplinirea cu succes a obiectivelor economice și sociale trasate de partid, pentru înfăptuirea tuturor sarcinilor planului de stat pe anul 1972, pentru punerea bazelor tehnice realizării planului pe anul 1973, în scopul ridicării neîncetate a puterii economice noastre naționale, a nivelului de trai al întregului popor. Harnicei noastre țărănimi cooperatiste, tuturor țăranilor plenara le-a adresat îndemnul de a nu-și precupeți forțele în vederea realizării la timp a lucrărilor agricole care asigură recolta acestui an, de a transpune în viață programul anual de irigații, pentru a pune în valoare bogățiile pămîntului, a mări șeptelul, de a obține produsele necesare populației și nevoilor economiei naționale. Valoroasa noastră intelectualitate este chemată să-și pună și mai departe în slujba înfloririi patriei toate capacitățile creatoare, să participe cu elan sporit la lupta pentru dezvoltarea economică și socială a țării, pentru înflorirea științei, culturii, învățămîntului.

Consiliul Național a aprobat activitatea internațională a Frontului Unității Socialiste în anul 1971 și planul de relații internaționale pe anul 1972.

Întreaga desfășurare a ședinței plenare, măsurile adoptate cu înaltă maturitate și răspundere politică, reflectă cît se poate de convingător forța pe care o reprezintă în viața societății noastre unirea deplină, indisolubilă, a tuturor energiilor vitale ale poporului român, ale naționalităților conlocuitoare în jurul Partidului Comunist Român. Hotărîrea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste de a studia îmbunătățirea Legii electorale, dezvoltarea democrației socialiste în țara noastră constituie o contribuție de seamă la înfăptuirea măsurilor stabilite de Conferința Națională a partidului, de Congresul al X-lea, privind perfecționarea întregii noastre vieți sociale, a organizării societății, creșterea rolului organelor alese ale oamenilor muncii în conducerea statului socialist. De asemenea, hotărîrea de a se începe pregătirea Conferinței Naționale a Frontului Unității Socialiste va stabili orientarea de viitor, cristalizînd mai bine rolul Frontului Unității Socialiste în societatea noastră socialistă, contribuția sa la succesul amplei activități creatoare a întregului nostru popor.

În spiritul Congresului al X-lea, care a deschis întregii țări, perspectivele largi, entuziasmante ale construirii societății socialiste multilateral dezvoltate s-au desfășurat și lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale care a continuat laborioasa și profunda activitate legislativă a forumului suprem de conducere al statului nostru, activitate care reflectă voința întregului popor de-a face totul pentru înfăptuirea cu succes a sarcinilor ce-i stau în față.

Pe ordinea de zi a sesiunii, ale cărei lucrări continuă cînd dăm la tipar această cronică, figurează: Proiectul de lege cu privire la modificarea articolelor 45 alin. 1 și 81 alin. 3 din Constituția Republicii Socialiste România; Proiectul de lege cu privire la prelungirea duratei celei de a VI-a legislaturi a Marii Adunări Naționale și a mandatului consiliilor populare; Modificări în componența Consiliului de Miniștri; Proiectul de lege cu privire la activitatea de comerț interior; Proiectul de lege privind gospodărirea pădurilor aflate în administrarea directă a comunelor; Proiectul de lege privind gospodărirea apelor în Republica Socialistă România; Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea controlului obștesc; Proiectul de lege privind cazierul judiciar; Modificări în componența unor comisii permanente.

Intensa activitate politică din această săptămînă — Plenara C.C. al P.C.R., Sesiunea Marii Adunări Naționale, ședința Consiliului de Stat, Plenara Consiliului Frontului Unității Socialiste — documentele adoptate în urma dezbaterilor în aceste organe de conducere ale vieții de partid și de stat sînt considerate de opinia noastră publică încă o strălucită mărturie a modului creator în care partidul nostru, Comitetul Central, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înțelege să-și exercite rolul său conducător, înalta sa răspundere în vasta operă de edificare socialistă care mobilizează întregul popor.

O NOUĂ IPOTEZĂ

CU PRIVIRE LA CELE MAI VECHI DOCUMENTE SCRISE DIN SUD-ESTUL EUROPEI

de acad. Emil CONDURACHI

În „Magazinul istoric" (anul VI, nr. 3/60 din martie 1972, p. 18-20) lingvistul bulgar de faimă internațională, academicianul Vladimir Georgiev, a publicat un articol care a stîrnit un interes deosebit atît în rîndurile oamenilor de știință, cît și în acelea ale cititorilor obișnuiți, dornici să afle cele mai noi și interesante rezultate ale cercetărilor istorice și lingvistice din această parte a Europei. Pe drept cuvînt, articolul academicianului Vl. Georgiev a apărut cu un titlu deosebit de ispititor și anume: „O ipoteză senzațională. Originile scrisului: Mesopotamia sau sud-estul Europei?".

Care sînt documentele?

Academicianul Vl. Georgiev pune în articolul său din nou în discuție celebrele tăblițe de lut ars, descoperite acum mai bine de zece ani, de arheologul clujean N. Vlasa, la Tărtăria, tăblițe considerate de autorul acestei descoperiri senzaționale, ca aduse în Transilvania din îndepărtata Mesopotamie pe la 2 700 î.e.n. Savantul bulgar, bine cunoscut de mai multe decenii ca unul dintre cei mai mari specialiști ai limbilor paleo-balcanice, compară aceste documente, ce poartă semne ale unui străvechi alfabet, cu un sigiliu descoperit acum trei ani de arheologii bulgari în săpăturile efectuate în sud-estul Bulgariei, la Karanovo, sigiliu ce are de asemenea gravate unele semne pictografice, întru totul asemănătoare cu cele de la Tărtăria.

Alte descoperiri făcute în nord-vestul Bulgariei, la Gracianița, ar putea confirma vechimea acestor documente, considerate de autor ca datînd chiar de la sfîrșitul mileniului al IV-lea î.e.n. — deci mult mai vechi decît tăblițele similare din Mesopotamia, de la Uruk și Djemedet-Nasr, tăblițe care reprezintă cele mai vechi documente scrise din Orientul Apropiat.

Concluzia academicianului Georgiev pare deci logică: tăblițele de la Tărtăria și Karanovo ar putea dovedi că în sud-estul european, deci în țările noastre, ar fi putut apărea cele mai vechi documente scrise fără nici o influență a civilizației mesopotamiene.

Între adevăr și ipoteză

Deși formulată cu multă prudență — proprie unui adevărat om de știință — ipoteza academicianului Vl. Georgiev nu e mai puțin senzațională și ea merită întreaga noastră atenție, fie că ea va cîștiga noi adepți, fie că, dimpotrivă, ea va fi primită cu scepticism. Pentru a putea fi însă acceptată, ea trebuie a fi verificată și pusă în concordanță cu întregul context istorico-arheologic al perioadei respective din țara noastră și la sud de Dunăre.

Mai întîi: este sigură datarea acestor documente la sfîrșitul mileniului al IV-lea î.e.n.? Din nefericire nu, și iată de ce. Într-adevăr în ultimii ani s-a constatat că datarea — considerată mai înainte absolut sigură — cu ajutorul radiocarbonului 14 — prezintă o seamă de inconsecvențe și discrepanțe, în raport cu cronologia relativă și absolută cu care operau și operează în continuare arheologii. S-a observat astfel că și alți factori — oscilațiile polului magnetic, de pildă — pot interveni în procesul descompunerii ionului radioactiv, pe care se întemeiază analiza cu radio-carbon 14. S-au adus astfel o seamă de corectări datelor obținute pe această cale. De aceea, marea majoritate a specialiștilor consideră că data aproximativă de 2 700 î.e.n., propusă pentru tăblițele de la Tărtăria de arheologul N. Vlasa, rămîne valabilă, în timp ce datarea lor la sfîrșitul mileniului al IV-lea î.e.n. — deci cu cîteva secole mai vechi decît tăblițele de la Uruk și Djemedet-Nasr — nu poate fi dovedită. În felul acesta prioritatea tăblițelor de la Tărtăria și Karanovo nu mai poate fi dovedită.

Ipoteze vechi și concluzii noi

În schimb însă apar tot mai plauzibile legăturile directe sau indirecte între sud-estul Europei și Mesopotamia care ajunsese mai devreme pe o treaptă mai înaltă de civilizație, treaptă determinată de progresele tehnologice ale metalelor și în primul rînd ale aramei și apoi ale bronzului. Ne putem astfel gîndi că, în căutarea de materii prime, grupuri mai mici sau mai mari de oameni, în contact direct, prin Asia Mică, cu Mesopotamia, au ajuns și în părțile noastre, bogate în minereuri de aramă. Contactul cu acești noi veniți, înarmați cu o tehnică superioară, a putut grăbi evoluția societății neolitice din țara noastră, ea însăși, după cum au dovedit cercetările arheologice, în preajma unor schimbări fundamentale tocmai de pe urma folosirii incipiente a primelor obiecte de metal. Tocmai de aceea, această perioadă este denumită faza „eneolitică", adică fază în care alături de uneltele de piatră șlefuită apar și primele unelte de aramă.

Noi dovezi ale contactului între sud-estul european și Orientul Apropiat au apărut însă acum cîțiva ani la Căscioarele, lîngă Oltenița. Într-adevăr, arheologul român Vladimir Dumitrescu, cunoscut ca unul dintre cei mai buni specialiști ai arheologiei acestor vremuri îndepărtate, a descoperit în mijlocul unor locuințe, datînd din ultima fază a culturii arheologice de tipul Boian (datînd de la sfîrșitul mileniului al IV-lea î.e.n.) **un adevărat sanctuar, impodobit** cu picturi atît pe pereți, cît și pe coloana sa centrală. Acest sanctuar seamănă în toate privințele cu monumentele asemănătoare și mult mai vechi din Asia Mică. Iată deci o dovadă categorică că nu e vorba de o descoperire întîmplătoare și neexplicabilă — cum s-a afirmat la un moment dat despre tăblițele de lut de la Tărtăria aduse poate de departe — ci de un monument construit la fața locului de oameni care cunoșteau sistemul de construcție și stilul picturilor murale din Asia Mică.

Iată deci de ce — în ciuda ispititoarelor concluzii ale academicianului Vl. Georgiev — continuăm să considerăm că tăblițele de la Tărtăria nu sînt atît de vechi și că, în consecință, ele — ca și cele descoperite la Karanovo — nu constituie o dovadă a priorității scrisului în sud-estul Europei. Condițiile istorice, suficient de clare pentru specialiști, explică de ce societatea mesopotamiană cîștigase un avans pe scara civilizației, avans pe care și-l va menține timp de multe secole pînă cînd, ajungînd-o din urmă, Europa o va depăși. Pînă atunci va mai trece însă destulă vreme, dacă ne gîndim că cele mai vechi tăblițe de lut cretane nu apar înainte de anul 1600 î.e.n. Aceasta este însă o altă problemă, despre care vom vorbi altădată.

Fotografiile cititorilor noștri

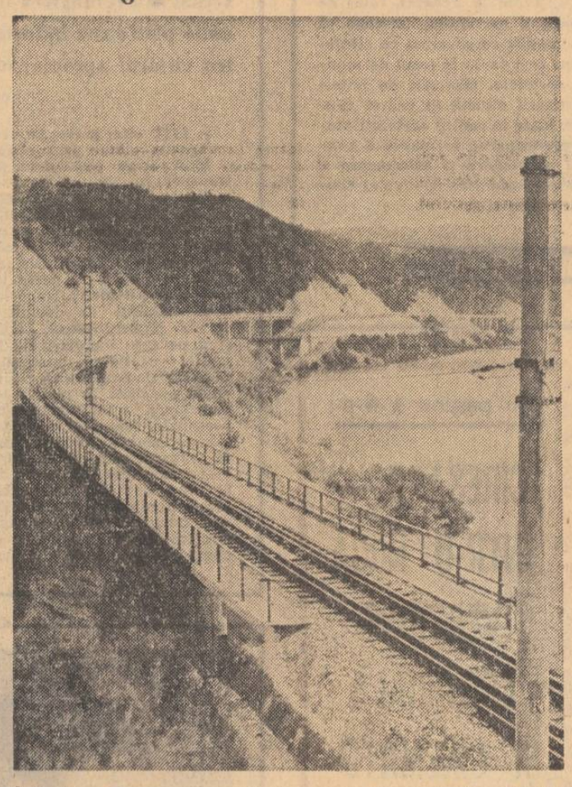

Viaduct — Orșova — Aron ALDA — Oradea

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

mineze ceasurile, ce trebuie să arate mereu vîrstele noi, nenumărate, ale unei — sperăm! — goetheene desfășurări. Și totuși, la mulți ani, Eugen Jebeleanu!

DEGEABA ZBURĂM

Lumea s-a schimbat în ultimii ani, lumea s-a obișnuit și cu Luna și cu Venus și cu Soarele. (Mai puțin cu Pămîntul care — tocmai pentru că e locuit de lume — rămîne un mister pentru ea).

Lumea nu mai ridică ochii-n sus, de curiozitate. Lumea ridică ochii-n sus pentru a vedea cînd va fi bombardată (acolo unde mai sînt — și sînt! — bombardamente) ori pentru a ști cît e ceasul (acolo unde n-au ajuns mărcile Bulova Accutron, Poliot sau Omega ci numai Soarele, marcă veche, de renume și care nu rămîne în urmă că n-are în urma cui, nu merge-nainte că el e în avangardă). Lumea a devenit foarte realistă. Pe lume n-o mai doare Luna sau visul. Nu, gata. Pe lume o doare durerea ei. Lumea s-a săturată de visători fără substanță și de lunateci tiranici. Lumea vrea meseriași, certitudini și pîine.

Lumea s-a obișnuit cu neobișnuitul. Lumea abia de mai citește relatările despre zborul spre Lună. Bunăoară, eu n-am știut, decît după vreo 20 de ore de la plecare, că Young a plecat. Probabil că alții au închis televizoarele auzind **„aveți legătura cu zborul spre Lună".** Ce vor fi zis ei? „Iar Lună?!". Și să știți că aveau întrucîtva dreptate. Chiar așa: Iar Lună? Nu ne-am săturat încă? Nu ni-i de ajuns? E oare puterea noastră, de a iubi și de a cunoaște, infinită? Sîntem noi capabili să fim atenți și la Lună și la Pămînt? Și, mai ales, le putem noi iubi pe amîndouă?

Eu cred că **nu. Eu cred că** puterile noastre sînt limitate, eu cred că memoria noastră primește numai dacă știe să și refuze, să claseze și să uite. Și că noi iubim din nou numai dacă putem uita că am iubit.

În aceste zile — un echipaj american, un echipaj de bărbați curajoși, un echipaj de piloți de încercare a Necunoscutului, se îndreaptă spre Lună (unde probabil că au și ajuns la tipărirea acestor rînduri). Îi privesc cu admirație și cu ochii încurajatori ai tuturor copiilor lumii. Dar nu sînt suficient de curios, nu-mi conving inima să tremure pentru Ei, pentru temerarii mei contemporani aflați — ca niște triste gărgărițe — în podul palmei celei necunoscute. Numai un eșec ni i-ar apropia pe acești oameni minunați.

Altfel, zborul lor mă mișcă doar cît călătoria peste un fluviu, a cutărui vas, față de călătoria lui Magellan. Astăzi, cu mult mai mult m-ar speria, m-ar întări și mi-ar face inima să bată știrea că **„tinerii Young și ceilalți au plecat călare pe cîte un cal să cunoască împrejurimile localității în care-și duc viața".**

Și cu mult mai mult mă emoționează informațiile de pe Pămînt.

Zborul spre Lună — admirabilul, curajosul și singurul zbor spre Lună — nu va putea spune prea mult conștiințelor noastre decît dacă, în capisterele de pe Pămînt, aluatul se va umfla, spre a fi mai multă pîine, mizeria va fi învinsă de strălucirea fertilă a navei, iar agresiunile și războaiele de pe sol se vor înfricoșa de adîncimea cerului de deasupra.

Lumea nu mai poate crede într-un progres pur și simplu tehnic ori eminamente frigid de ideea de bine moral. Lumea așteaptă ca progresul să însemne **„pîine, pace, libertate".**

Dacă zborul spre Lună nu va însemna mîine și asta, noi am putea urla în coclaurii mizerabili ai Pămîntului durerea că plecarea în univers e înstrăinare și e risipă.

Zadarnic e Zborul spre Lună dacă el nu ușurează Umbletul pe Pămînt.

GAZETARII ȘI CĂILE FERATE ROMÂNE

N-am să insist prea mult asupra ideii că gazetăria este unul din numele mișcării, și că fără a călători nu se poate face gazetărie reală.

N-am să insist prea mult aici asupra ideii că în România sînt multe căi ferate... române, multe gări și mulți călători.

Ceea ce mi se pare însă demn de o insistență generală, a tuturor gazetarilor, este o propunere (a mea adresată ministrului transporturilor și telecomunicațiilor) pentru restabilirea a ceea ce o dată era un drept al gazetarilor și o obligație a ministerului respectiv: **permise de liberă călătorie pe căile ferate.**

Din asta n-ar ieși nici o pagubă pentru nimeni ci doar un imens cîștig pentru mișcarea presei, pentru ritmul ei, pentru eliberarea acestui „călător de profesie", care e gazetarul, de orice formalitate inutilă.

Firește, nici în această propunere eu nu mă hazardez să cer călătorii libere pentru **toți** gazetarii, mai ales că unii dintre ei nu au nevoie și nici nu simt nevoia să călătorească (și au și rezultate pe măsura efortului).

Criteriile stau la îndemîna celor care ar fi în poziția de a elibera legitimații. N-aș zice că aștept un imediat răspuns practic (adică o legitimație) dar nutresc speranța că vom găsi o cale pentru breaslă ca atare.

NUMELE UNEI ȘCOLI

Se va închela anul școlar, iar școala din Vălenii de Munte, ce a primit dintr-o inițiativă județeană numele poetului M. R. Paraschivescu, nu-l poate încă purta, pentru că hîrtiile ce cuprind această propunere rătăcesc, de-atîta amar de timp, pe cine știe care coridoare ale birocrației.

Îl cunoșteam pe Miron Paraschivescu. Știu că el nu a vea nici o veleitate de dătător de nume de școli, nici măcar literare dar-mi-te comunale. Nu el a cerut ca școala din Vălenii de Munte, județul Prahova, să poarte numele de Miron Paraschivescu.

Dar dacă tot s-a făcut o promisiune publică și un demers plin de logică, eu nu înțeleg de ce trebuie să dureze atîta aprobarea unui gest spontan și de onestă prețuire a unei mari personalități.

Adrian PĂUNESCU

CUM CĂLĂTORIM, CUM VOM CĂLĂTORI?

URMARE DIN PAG. 1

vut însă, ca un efect imediat, creșterea extrem de rapidă a traficului de călători. Și, să recunoaștem, în ciuda unor eforturi evidente și notabile, transportul în comun în București a rămas simțitor în urma dezvoltării de ansamblu a orașului și a cerințelor populației. Nu o dată, făcîndu-se ecoul nemulțumirilor justificate ale cetățenilor, presa a criticat insuficiența și starea precară a vehiculelor, lipsa de ritmicitate a traficului, condițiile nesatisfăcătoare de confort ale călătorilor, veșnica aglomerație. Situația se prezintă, de altfel, asemănător și în alte centre urbane ale țării, unde procesul de industrializare și mutațiile demografice au creat și continuă să creeze dificultăți în asigurarea unei fluențe corespunzătoare a circulației.

TURUL DE ORIZONT pe care l-am întreprins și-a propus, de aceea, clarificarea unor probleme privind perspectivele apropiate de îmbunătățire a transportului în comun bucureștean (și a celui din alte orașe). Probleme a căror mare actualitate este confirmată de faptul că **în ședința sa din 15 februarie a.c., Comitetul executiv al C.C. al P.C.R. a hotărît, printre altele, constituirea unei comisii care să elaboreze propuneri în legătură cu dezvoltarea transportului în comun în municipiul București.** Așa cum rezultă și din documentul amintit, calea cea mai indicată pentru realizarea acestui deziderat este **„construirea unor căi de comunicație dotate cu mijloace electrice de mare capacitate și viteză".** O bine meritată reabilitare a tramvaielor, care prea repede și pe nedrept au fost considerate de unii ca depășite de vremuri. Realitatea este că, reconsiderate și puse de acord cu cerințele moderne de rapiditate și silențiozitate, **tramvaiele reprezintă, imediat după metrouri, cele mai eficiente mijloace de transport în comun.** Lucru confirmat în practică de multe metropole din Europa și de pe alte continente unde tramvaiele continuă să ducă „greul" transportului în comun. Avantajul de gabarit și mai ales de evitare a poluării aerului îl recomandă în continuare ca pe vehiculul ce va deține încă mult timp, „capul de afiș" al transportului în comun.

DOUĂ ÎNTREPRINDERI din țară și-au asumat, în paralel, sarcina de a dota transportul orășenesc cu tramvaie de mare capacitate și viteză. Călătorii liniei cu nr. 13 din București au de pe acum prilejul să beneficieze de serviciile tramvaiului dublu articulat ce alunecă fără zgomot pe șinele de metal, operă a constructorilor de la I.T.B. Pentru cei care n-au avut încă prilejul să-l cunoască și să-l folosească vom da cîteva amănunte despre acest **nou tip de tramvai. Capacitatea: 300 locuri, ceea ce înseamnă de peste două ori mai mult decît la tipurile actuale. Și, ceea ce e la fel de important, cu o viteză mult superioară celei actuale — pînă la 70 km pe oră — ceea ce va face și din acest punct de vedere tramvaiul mai atractiv decît troleibuzul sau chiar autobuzul. Dacă vom adăuga condițiile superioare de confort** (finisaj elegant, ventilație îmbunătățită, încălzire prin aeroterme etc.) **și silențiozitatea aproape perfectă ne dăm și mai bine seama de faptul că acest tramvai lung de peste 26 de metri, format din trei corpuri articulate, își merită pe deplin atributul de mijloc de transport optim pentru traficul stradal.** Rămîne doar ca un deziderat ca trecerea la fabricarea de serie să devină mai operativă, astfel încît nu doar călătorii de pe un singur traseu bucureștean să se bucure de avantajele unui transport îmbunătățit.

ÎN ACELAȘI TIMP, pe străzile Timișoarei a dobîndit formă materială produsul... pe roți al unei noi întreprinderi bănățene: fabrica de tramvaie din cartierul Freidorf. De o capacitate mai mică decît fratele său bucureștean — 150 de locuri (cifră ce se dublează însă prin folosirea remorcilor) **— ripostа timișoreană a constructorilor de vehicule cu fir are toate celelalte atribute de viteză, de confort, de silențiozitate.** Motive pentru care cetățenii din orașele ce dispun de rețea de transport în comun pe șine — Galați, Iași, Brăila, Oradea, Sibiu — le așteaptă cu nerăbdare. De altfel **modernele mijloace de transport care îmbină viteza autobuzelor cu silențiozitatea troleibuzelor și capacitatea de transport a automotoarelor vor fi introduse și în centre unde actualmente nu există tramvaie: între Constanța și Mamaia** (rezolvîndu-se astfel dificultățile de trafic din timpul sezonului estival), **între Ploiești și Brazi, între Craiova și platforma industrială a orașului oltean.** Creație originală a Întreprinderii de Transporturi Timișoara (proiectant principal este inginerul șef al întreprinderii, Gheorghe Bihoi) tramvaiul produs în Banat atrage atenția în mod deosebit prin soluția originală adoptată pentru asigurarea unui mers nezgomotos. Atît transmisia (avînd angrenaje cu dantură spiroidală) roțile (care au bandajul cu elemente de cauciuc), cît și caroseria (insonorizată prin căptușirea sa cu materiale fonoabsorbante) asigură absorbirea zgomotelor, alunecarea lină pe șine. În acest fel, orașul unde cu mai bine de un secol în urmă a apărut primul tramvai de pe meleagurile noastre, este și cel dintîi ce va beneficia de serviciile tramvaiului rapid și silențios.

DAR ATÎT ÎN CAPITALĂ cît și în alte orașe generalizarea transportului cu tramvaie încăpătoare și cu mers liniștit nu se va face peste noapte. Ne-am interesat, pentru cititorii noștri, la conducerea I.T.B., asupra măsurilor mai apropiate, mai operative, menite să ducă la îmbunătățirea transportului în comun bucureștean. Cîteva dintre acestea. Întîi, **completarea numărului de autobuze și troleibuze de pe unele trasee mai solicitate. 30 la număr. Sporul de 140 autobuze și 18 troleibuze va determina, sperăm, o scădere a procentului de aglomerare de pe aceste trasee. Cîteva linii de autobuze (51, 56 și 57) ce erau deservite de vehicule de capacitate redusă beneficiază acum de autobuze mai încăpătoare. O altă categorie de recente măsuri se referă la prelungirea unor trasee pînă la întreprinderi industriale nou create: linia de autobuze 101 este prelungită de la Pipera pînă la noua fabrică de cinemascoape, linia 54 va circula pînă în comuna Popești-Leordeni transportînd muncitorii fabricii de preparate din carne de curînd construită acolo, iar între Piața Sudului și Uzina de mașini grele București s-a creat un mijloc de transport suplimentar: autobuzul R 1.**

PENTRU VIITORUL APROPIAT se prevede extinderea altor trasee spre **unități industriale sau cartiere de locuințe. Linia de autobuze 105 va deservi și alte două noi microraioane din Drumul Taberei, în acest scop efectuîndu-se pregătirea drumului de acces. De asemenea, autobuzele de pe traseele 74 își vor prelungi drumul pe platforma industrială Militari cu încă un kilometru, spre noile întreprinderi create aici, iar cele de pe linia 65 își vor continua traseul pînă la Fabrica de încălțăminte Progresul. Și o linie de troleibuz — cea cu numărul 83 — își va prelungi traseul: din șoseaua Nordului pînă la aeroportul Băneasa. În sfîrșit, în curînd se vor inaugura în București două linii noi de autobuze: 112 între șoseaua Chitila și platforma industrială Pipera; 113 între str. Nufărilor și noile clădiri ale Institutului Politehnic.**

CAM ATÎT pentru perspectivele imediate. **Bucureștenii ca și restul populației urbane din țară, speră ca măsurile luate în direcția îmbunătățirii transportului în comun să-și arate cît mai curînd roadele printr-un plus de confort și de rapiditate.**

Paul MARIAN

Monolog interior despre... COMPLICITĂȚI

de Victor BÎRLĂDEANU

Tonul iritat, aproape agresiv, pe care îmi vorbea inginerul-șef, exprima nu numai mîhnire sau enervare, ci în deosebi un acut sentiment al onoarei ultragiate:

— Spuneți-mi și dumneavoastră, de ce să mi se aducă învinuirea că aș fi complice moral cu un delapidator, cu un hoț fără scrupule? Pot eu să știu tot ce se întîmplă în sectoarele pe care le conduc? Chiar dacă aș avea o sută de ochi și tot n-aș putea urmări cum se manipulează materialele în cele peste douăzeci de puncte de lucru....

Argumentele pe care își sprijinea indignarea păreau solide și eram înclinat să-i dau dreptate. Numai că ele prezentau doar o față a lucrurilor, cealaltă față urmînd s-o aflu mai tîrziu de la oamenii de pe șantier.

Nu existau, desigur, nici un fel de dovezi referitoare la vreo complicitate directă între revoltatul meu interlocutor și magazionerul căruia i se descoperise o lipsă în gestiune de cîteva zeci de mii de lei. De altminteri, nimeni nu-l acuzase că ar fi fost „părtaș la pradă" cu delapidatorul. „Complicitatea" despre care vorbeau oamenii și de care îl învinuia organizația de partid a șantierului era de cu totul alt ordin: faptele se înlănțuiseră în așa fel încît oamenii s-au văzut în situația de a-și pune anumite întrebări. Și de a le pune, la rîndul lor, inginerului-șef.

Bunăoară, de ce acesta insistase atît de mult să-l aducă pe individul prins acum cu mîța-n sac într-un post care implica mînuirea și gospodărirea unor apreciabile valori materiale, deși se știa că mai pretutindeni unde lucrase înainte respectivul lăsase situații neclare, gestiuni încurcate, cu corolarul lor firesc — bănuiala de necinste? De ce, mai tîrziu, cînd unii îi împărtășiseră nedumeriri cu privire la „scurgerea" pe căi lăturalnice a unor bunuri aflate în gestiunea magazionerului cu pricina, inginerul-șef se mulțumise să ridice din umeri de parcă ar fi fost vorba de niște lucruri lipsite de importanță? De ce, chiar atunci cînd furturile începuseră să capete proporții, suscitînd semnale tot mai neliniștitoare din partea organelor de resort, a ripostat că „se exagerează", ba chiar a insinuat că ar fi la mijloc o intrigă îndreptată împotriva unui cadru „energic și capabil"?

Întrebările acestea — și multe altele, mai mărunte, dar nu mai puțin semnificative — declanșaseră iritarea jignită a interlocutorului meu. Dar oare era ea și îndreptățită? Judecînd după tot ce mi s-a relatat, nu cred. În definitiv, noțiunea de complicitate nu poate fi interpretată exclusiv în sensul ei nemijlocit, juridic. Există în realitate și asemenea complicități morale, poate involuntare, dar nu mai puțin nocive. Și nu este oare în drept colectivitatea, frustrată prin asemenea complicități, să pună întrebări, ba chiar să tragă viguros la răspundere pe cei ce s-au făcut vinovați? Căci complicitățile, indiferent de substratul lor psihologic, au aceleași consecințe sociale grave: favorizează actul antisocial, dau frîu liber infracțiunii.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Administrația Asigurărilor de Stat reamintește tuturor deținătorilor de autovehicule — atît organizații socialiste cît și cetățeni — că, pînă la expirarea termenului de plata primelor la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto. au mai rămas puține zile.

Iată ultima zi de plată, fără majorări de întîrziere:

APRILIE
L M M J V S D
1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30

APRILIE
26
MIERCURI

(5206 A)

INSULA LUI EMPEDOCLE

de Octavian PALER

Conul Etnei mi-a adus aminte de Empedocle, filosoful din Akragas (Agrigento), dispărut în craterul vulcanului, care considera că baza tuturor fenomenelor naturii o constituie patru elemente : apa, aerul, focul și pămîntul.

2. AERUL

La Palermo, soarele era radios, portocalii plezneau de sănătate și marea era caldă. Curios noiembrie, în pragul iernii, cînd ritualurile mele intime cer să audă curgînd prin aer frunze și sunete uscate, ploile să miroasă a nuci amari iar poveștile nordului îmi nălucesc din nou în urechi, frumoase ca aurorele boreale, ca toate poveștile născute în zăpezi dintr-o nevoie de compensație... nu întîmplător cei morți înghețați visează focuri ce emană o căldură infinit dulce, otrăvitoare, care alină moartea singelui și-i împiedică să sufere. Portocalii sicilieni evocau însă mai degrabă primăvara. Soarele insulei continua să ardă surescitat, numai un echinocțiu tainic, al melancoliei, trecea imperceptibil ca o pasăre de umbră prin această lumină.

E chiar prea mult soare în Sicilia. Chiar dacă plouă torențial, e jumătate de oră după aceea nu se mai cunoaște nimic, vîntul vagabondează prin aceleași ierburi nisipoase năpădite de greieri (eu credeam că și greierii erau malaria, scrie Elio Vittorini) și de larvele unei lumini create parcă anume pentru templele de la Segesta și Agrigento și nu pentru cantonete de tip napolitan. Există, e adevărat, presimțite continuu la orizont, zăpezile amăgitoare de pe craniul Etnei însă ele nu reușesc să restabilească echilibrul peisagistic.

Fără soarele toscan, Florența n-ar mai fi orașul pe care-l știm, fidel și acum Renașterii în pofida gustului florentin pentru ironie. În Sicilia lumina joacă alt rol, comparabil cu al esențurilor adriatice la Veneția. Pentru ea insula e și mai tristă cînd soarele planează deasupra ei, alb, mitologic. Tristețea ei înflorește tropical, umple mădularii pietroși de fructe, încearcă experiențe de amnezii pasagere jucîndu-se copilărește cu focuri bengalice la procesiuni și mai ales în lumină devine o stare a lucrurilor din jur, o formă materială a singurătății. Cei împușcați de mafie stau cu ochii sticloși în această lumină care face migdalii să înflorească violent și pe cantastorie să-și reia povestea întreruptă edci dacă doamna de Staël, entuziasmată de natura generoasă a Italiei, ar fi coborît și în Sicilia ar fi descoperit ea, între altele, locuitorii ei posedă și la science du malheur moindre. Ciudată și complicată insulă pe care nu știu de ce mă încăpățînez, totuși, s-o reduc la formula lui Empedocle... Unii o văd exclusiv țară a vendetelor consumate sub un soare anacronic, alții insulă a mitologiei perceptibile sau stemă esoterică a ultimilor gheparzi, univers al mirajelor pirandelliene în care copiii adresează scrisori părinților și bunicilor defuncți arătîndu-și în ele dorințele... în care zeițele de marmură surîd ambiguu și văile sînt albii secate de rîuri... în care hexametrii bucolici ai lui Theocrit sînt utili și azi pentru înțelegerea munților Iblei... Vestigiile diverselor civilizații perindate în insulă nu mai sînt rivale, ci există împreună, în același oraș, uneori pe aceeași stradă, timpul a uitat și a iertat intrigile, ambițiile cuceritorilor, visurile orgolioase de glorie aseptică, n-au supraviețuit decît marmura calmă, mozaicuri sclipitoare, lumina distilată prin vitralii ca într-un crepuscul de corăbii scufundate peste care au crescut vegetații indiferente de corali, triste numai dacă mă gîndesc cît de zadarnică s-a dovedit adesea lecția lor. Spectacolul unui templu sicilian ruinat e inocent, consumat în solitudini pașnice, aburit de taină ca una din acele monede vechi găsite în nisip la care mă uitam fără să pricep prea bine ce valoare a avut... și totuși, au existat altădată oameni care au dorit-o, s-au zbuciumat pentru ea, au ucis poate....

O asemenea insulă trebuia să găzduiască mituri. Iar prima lege de care trebuie să țină seama cine vizitează Sicilia e să nu se teamă de ficțiuni; ficțiunile pe care omul și le-a oferit din nevoia de axiome cînd nu și-a putut obține prin știință puncte de sprijin. Am stat uneori să mă întreb de ce Olimpul n-a fost niciodată escaladat în antichitate. Nu-mi închipui că între atleții încununați cu lauri și celebrați de Pindar în Olimpicele nu s-ar fi găsit unul capabil să urce pînă în vîrful Olimpului dacă și-ar fi propus aceasta. Nu cumva grecii antici s-au ferit instinctiv să-și ucidă piăsmuirile ? Nu cumva, în secret, ei s-au temut că vor găsi muntele gol, nelocuit de nici un zeu, și atunci, dacă scepticismul le-ar fi devorat miturile, necunoscutul s-ar fi deschis în jurul lor abisal ? Natura siciliană posedă, mai ales pe țărmul oriental, o clasicitate de tip elin astfel ed, emigrînd în ea, mitologia greacă nu risca vicisitudinile exilului. Sicilienii au pretins că nu la Eleusis, ci în insula lor li s-a revelat oamenilor grîul ; rocile ciclopilor, poate cele mai curioase din Mediterana, ar fi, conform legendei, stîncile cu care Polifem orb a aruncat după Ulysse ; la Pergusa clipește somnoros lacul fatidic unde Pluto ar fi surprins-o pe Persefona culegînd flori și ar fi dus-o în lumea subterană ; Eol își ține vînturile captive în caverna din insulele Lipari, dîndu-le doar uneori drumul spre spaima pescarilor, și tot în această constelație minusculă de vulcani morți s-ar fi aflat închisoarea titanilor rebeli ; Virgiliu ca să flateze muzele le numea siciliene; la Caltabellota, localnicii sînt gata să-ți arate stînca unde a aterizat Dedal după zborul cu aripi de ceară care pe fiul său Icar l-a costat viața. Eschil a murit la Gela, și, cum totul în insulă e convertibil în legendă, s-a spus că un vultur și-a scăpat prada în zbor, o broască țestoasă, pe capul lui, cauzîndu-i moartea. Arhimede a fost asasinat la Siracusa... dar aceasta nu mai e din păcate o legendă, cum nici altele petrecute de atunci încoace nu sînt legende, istoria, se vede, e mai crudă decît mitologia... iar dincolo de cercurile lui Arhimede spulberate de pe plaja de la Siracuza melancolia timpului nu mai are altă soluție decît să fluture la catargul unor corăbii imaginare și să facă piraterie sentimentală în largul mării.

Nu-mi dau seama pînă la ce punct miturile s-au încarnat aici în realitate și de aceea ploile n-au reușit să le spele aura. Mitologia reprezintă în Sicilia altceva decît în restul Italiei sau în Grecia unde ea aparține unui trecut neguros, acoperă absența unor documente istorice, fiind un blazon muzeal al tradiției arhaice. Sicilia n-a încetat într-un anume sens niciodată să fie mitologică, parcă zeii antici n-au fost niciodată expulzați din ea. Mitologia e aici confidențială, o penumbră a firii sicilianului, o nevoie de ficțiune, de fabulos, de complicitate cu peisajul ; drumurile de la o așezare la alta sînt lungi, trebuiau populate cu ceva, pe țărmul mării sînt stînci sălbatice, cine altul dacă nu Polifem le putea azvîrli acolo... iar lumina... Sicilia e o insulă ciudată... ca să-și combată lumina prea albă și obositoare a apelat la fantasme deoarece n-a avut la îndemînă morile de vînt pe care Spania le-a pus în calea lui Don Quijote.

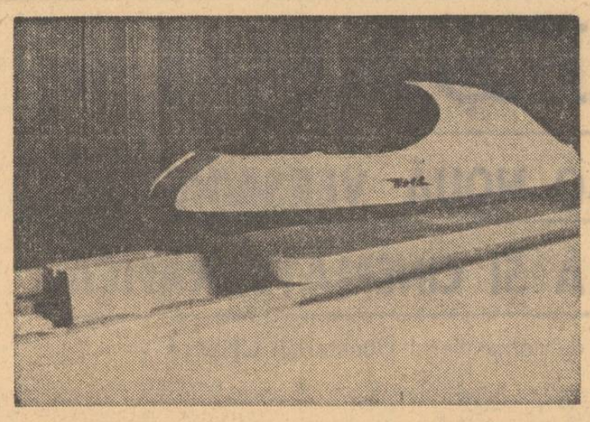

Ne aflăm în prezența machetei unui tren al viitorului. Un viitor de altfel mult apropiat, deoarece acest nou tren aerodinamic japonez va intra în funcțiune în 1980. Va aluneca pe o singură roată, cu o viteză de necrezut : 500 de kilometri pe oră. Va putea transporta 100 de pasageri. Supraexpresul va lega capitala țării, Tokio, de orașul Osaka.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

S-A URCAT TOT MAI SUS...

de Nicolae LUPU

Binecunoscută este setea nestinsă de fapte a reporterilor, salutate cu entuziasm dacă sînt și senzaționale, incluse în cronica de aur a meseriei, dacă au pe deasupra și valoare simbolică. Michael Hornsby, corespondentul ziarului „Times" la Saigon a avut o asemenea baftă. Se spune de mult în mod oficial că unitățile americane din Vietnamul de sud au renunțat la folosirea de gaze toxice. Hornsby află de la un pilot că s-au folosit pentru operațiunile de salvare a unor aviatori căzuți prizonieri în mîinile forțelor patriotice gaze care imobilizează victimele. Se aruncă canistre cu un astfel de gaz din elicoptere, adversarii și prizonierii sînt imobilizați, apoi echipe speciale vin, îi încarcă pe americanii prinși și îi transportă la bază.

Autoritățile americane pentru a atenua semnificația celor descoperite de Hornsby au declarat că gazul este experimental și a fost folosit doar într-un singur caz. Hornsby a aflat însă că operația a fost repetată și a avut în plus o evoluție cu totul neașteptată. Faptele s-au petrecut în timpul luptelor înverșunate desfășurate la Loc Ninh.

Tirul forțelor patriotice era atît de precis și des încît acțiunile de salvare a prizonierilor și a celor aflați în încercuire deveniseră practic imposibile. Și au venit echipele speciale cu gazul „experimental". Dar gazul în loc să se răspîndească la sol, să amuțească tirul, s-a ridicat brusc în sus scoțînd din ux echipele de salvare. Imobilizate elicopterele au devenit ținta sigură a trăgătorilor de la sol. Unul singur a scăpat probabil ca să povestească cele întîmplate. Echipajul a explicat că gazul și-a schimbat direcția „din cauza deplasării curenților de aer provocată de explozia obuzelor artileriei sudvietnameze".

Nici că se putea mai simbolic. Nu este primul și nici ultimul curent de aer provocat de oamenii regimului de la Saigon care reușesc să acționeze astfel încît capcanele pregătite de forțele americane pentru patrioții sud-vietnamezi prind pe însăși producători în plasele lor. De altfel întreaga politică a „vietnamizării" poate fi socotită un fel de gaz toxic experimental preparat de Pentagon care în loc să salveze pe cei de la Saigon și să-i imobilizeze pe patrioți se urcă tot mai sus spre înălțimile Washingtonului unde se află claustrați, ignorînd presiunea opiniei publice, prizonierii unei politici larg reprobată.

Cu cîțiva ani în urmă ochelarii erau pentru o femeie aproape un defect estetic. Proiectantul iugoslav L. Laznic a destinat acești ochelari femeilor, pentru invitații de seară.

TREIZECI de familii americane, au hotărît să trăiască dincolo de orașele de beton, de poluare, de televizoare și de bănci. Adunînd laolaltă economiile lor au cumpărat – cu un preț minim – un vast teren, pe țărmurile fluviului Missuri, într-o zonă nelocuită, situată la o depărtare de cîteva sute de kilometri de cel mai apropiat oraș. Fiecare familie și-a construit o casă. Animalele și produsele pămîntului – lucrat în colectiv – sînt proprietăți comune. Comunitatea, alcătuită din 110 persoane, refuză orice contact cu lumea dinafară.

ÎN CADRUL Salonului internațional al inventatorilor, s-a prezentat între altele și **niște cercei speciali**, auditivi, **care dau posibilitatea elegantelor cu deficiențe auditive, să-și poarte proteza într-un mod cu totul discret și chiar... invizibil.**

ÎN IACUȚIA – U.R.S.S. – se află în curs de construire un oraș cu totul original, alcătuit din imobile de aluminiu gofrat. Pentru a izola de frig, care în acele meleaguri atinge minus 50 de grade, aluminiul va fi căptușit cu straturi groase de buret plastic. Se construiește foarte rapid, deoarece casele sînt făcute din mari elemente prefabricate, care sosesc pe șantier sub formă de containere, cuprinzînd și întregul mobilier.

RON HOOKER este numele unui student în virstă de 19 ani, care a fost ales... primar al orășelului Newcomerstown din statul Ohio (S.U.A.) unde locuiesc 4 500 de cetățeni. Ron Hooker este cel mai tînăr primar din Statele Unite ale Americii.

DE PRE-TU-TIN-DENI

CONFORM aprecierilor oamenilor de știință ai Institutului de geochimie al Academiei de Științe a U.R.S.S., Pămîntul este din ce în ce mai greu. Se apreciază că anual cade pe suprafața Terrei circa 5 milioane tone de praf cosmic. Aceasta înseamnă că în ultimii 500 milioane ani greutatea globului a crescut cu un milion de miliarde de tone.

Uzina de cauciucuri Pirelli-Dunlop a realizat după lungi ani de studii și încercări un nou tip de cauciucuri, care pot fi folosite și după ce au fost dezumflate. Va fi posibil, fără manevrele necesare schimbării cauciucului în mijlocul străzii, să se parcurgă cu pneul găurit încă 150 de kilometri.

Pe acest bărbier din Gillingham (Anglia) îl cheamă Gerry Harley. El susține (și deocamdată nimeni nu-l contrazice) că este recordmen mondial la... bărbierit. Recordul lui (impresionant de altfel) este de 130 de oameni bărbieriți în timp de 60 de minute, cu o medie de mai puțin de 30 de secunde ! O fi el campion, dar în asemenea împrejurări, o mare parte din gloria lui s-ar cuveni și celor care s-au oferit voluntar să se lase bărbieriți de el. Fără îndoială că sînt 130 de campioni al curajului !...

O NUNTĂ DE POMINĂ a avut loc nu de mult în Australia. Un răufăcător, Richard Simpson, a compărut în fața justiției și într-o pauză a procesului el a reușit s-o convingă pe o tînără, singurul martor al acuzării, că o iubește la nemurire. În foarte

scurt timp căsătoria dintre cei doi a fost înregistrată, după care acuzatul a trebuit să fie eliberat întrucît nu existau probe împotriva lui. Potrivit legislației locale soția nu putea figura ca martor în procesul soțului. Cei doi cununați radiau de fericire, iar judecătorii dădeau din mîini a neputință. Numai mama tinerei căsătorite, aflată și ea la proces, a conchis : — Totuși n-o să rămînă el nepedepsit. Dacă vreți să știți, singur s-a condamnat. O cunosc eu bine pe fiica mea...

ANSAMBLUL vestimentar „Pinguin" – pantaloni, scurtă și încălțăminte care se fabrică în baza unei tehnologii elaborată de specialiști ai Academiei de științe a R.S.S. Ucraineană — permite celor care îl vor purta, locuitori ai ținuturilor polare, să înfrunte geruri de pînă la — 46 grade. Toate piesele ansamblului sînt încălzite de o baterie „la purtător" care nu cîntărește decît 2 kg.

O „SĂPTĂMÎNĂ A POLITEȚEI" a avut loc de curînd la Jersey City (S.U.A.). În localurile publice, cinematografe și în vehiculele de transport în comun, pretutindeni domnea amabilitatea. În ultima zi a săptămînii cînd a fost vorba de împărțirea premiilor, amabilitatea a dispărut cu totul, pretendenții și susținătorii lor luîndu-se la ceartă cu membrii juriului. S-a ajuns și la bătaie, 14 dintre cei implicați ajungînd la spital. Premiile nu au mai fost acordate.

LA UN MAGAZIN de mezeluri din Paris s-a constatat, în repetate rînduri, dispariția regulată a unor cantități de salam. Detectivul firmei a avut nevoie de cîteva ceasuri de pîndă ca să descopere o tînără îmbrăcată într-un pardesiu maxi avînd sub acesta o centură cu cîrlige de care erau agățate, aproape ca în magazin, nu mai puțin de 12 salamuri întregi.

UN GRUP de oameni de știință din Leningrad au pus la punct fabricarea unui aparat Roentgen miniatural „Rada" destinat geologilor. Greutatea aparatului, care va putea fi folosit în cele mai diverse condiții naturale, va fi mai mică de 1 kg.

LA MUZEUL de istorie naturală din Londra se găsește o colecție de insecte formată din 20 milioane de piese, din care coleopterele formează cea mai mare parte 100 entomologiști se ocupă de această vastă și interesantă colecție păstrată în zeci de mii de sertare.

DE PRE-TU-TIN-DENI

„KUPIA' KUMI" ÎN NICARAGUA

● Jalba cu tîlc ascuns a cetățenilor din San Ramón ● După farsa electorală din februarie ● „Partea leului" și „ciolanul aruncat", arme politice ale clanului Somoza ● Proliferarea profiturilor în dauna intereselor naționale.

Cetățenii orășelului San Ramón din Nicaragua au trimis o petiție deținătorului fotoliului prezidențial, generalul Anastasio Somoza Debayle, implorîndu-l să devină „suveranul" lor. Jalba astfel ticluită își are tîlcul ei – remarca recent revista vestgermană „Der Spiegel", citînd întîmplarea – deoarece ea reflectă intențiile ascunse ale șefului statului, urît de masele oamenilor muncii, de a-și consolida pe timp nelimitat stăpînirea, în fruntea clanului său familial. Semnătia somoziană care, de peste trei decenii și jumătate și-a instaurat ototputernicia în acest stat al Americii Centrale, încearcă să și-o permanentizeze prin urzeli politice dintre cele mai dubioase. Peste scurt timp, la 1 mai a.c., la sfîrșit mandatul președintelui în exercițiu, dar printr-un abil tîrg încheiat cu Partidul conservator de opoziție, Somoza a reușit să-și păstreze fotoliul prezidențial.

Mașinațiile s-au desfășurat în două etape : desemnarea unei noi Adunări Constituante și aminarea scrutinului prezidențial care, de fapt, trebuia să aibă loc în aceeași zi cu alegerile legislative. Prima secvență s-a consumat la 6 februarie, cînd Partidul liberal, al cărui lider este Anastasio Somoza, a recoltat – prin corupție și fraudă, prin intimidare și constrîngere fizică – peste jumătate de milion de voturi. La rîndul său, Partidul conservator a întrunit cam jumătate din numărul sufragiilor somoziene, erijîndu-se drept interlocutor valabil în vederea încheierii unui pact de guvernare. Considerînd prin mașinațiile celor două partide drept prestabilită reîmpărțirea funcțiilor în guvernul ce urma să fie constituit după scrutin, partidele din opoziție (oficial recunoscute ca atare) – Mișcarea liberal constituțională, Partidul social-creștin și Partidul liberal-independent – au hotărît să boicoteze o confruntare de asemenea natură. Peste 300 000 de nicaraguani (o treime din numărul celor înscriși pe liste) au refuzat să păşească spre urnele pe care, de la bun început, le considerau – după cum subliniază observatorii politici din Managua – drept recipiente ale unei spectaculoase farse electorale.

După consumarea scrutinului din februarie partidele liberal și conservator au semnat un acord, potrivit căruia, la 1 mai, cînd expiră mandatul lui Somoza, urmează a fi instalate o Adunare Constituantă și un triumvirat, menite să conducă destinele Nicaraguei pe o perioadă de 30 de luni, soroc la care Anastasio Somoza – eludînd interdicția constituțională privind deținerea consecutivă a magistraturii supreme, – va putea candida din nou la scrutinul prezidențial din septembrie 1974.

Constrînși de efectele noii legi electorale ce asigura Partidului liberal controlul asupra tuturor centrelor electorale și asupra despuierii voturilor exprimate, conservatorii din opoziție s-au resemnat să facă jocul clanului Somoza care, atribuindu-și partea leului în exercitarea puterii, a consimțit să le arunce un ciolan al beneficiilor imense. „Conservatorii știu – a declarat cu aroganță ambiguă Somoza-învingătorul — că le voi apăra bogățiile". Printr-un asemenea aranjament, – denumit ironic, în limbajul indienilor Misquito din Nicaragua, „Kupia Kumi" (unitatea inimilor) – Somoza a făcut inofensivi pe mulți adversari, de aceeași teapă. Totodată, a fost stabilită configurația triumviratului, a juntei ce va guverna în interregnumul prezidențial pînă în septembrie 1974, în componența ei intrînd doi reprezentanți ai liberalilor somozieni (cu titularul, firește, în frunte) și Fernando Aguero, șeful conservatorilor, ca secund al liderului acestora. În a doua jumătate a lunii în curs, Congresul nou ales se va întruni, spre a consfinți ajustările constituționale ce vor prefigura și legaliza realegerea lui Somoza în 1974.

Între timp, Partidul liberal își continuă politica de acaparare economică, fie în interesul monopolurilor și al capitalului bancar internațional, fie nemijlocit în cel al clanului Somoza.

Din șirul nesfîrșit al unor asemenea mașinațiuni, revista „Der Spiegel" citează una de mare anvergură. Tatăl actualului șef al clanului Somoza etatizase căile ferate, băncile și societățile de electricitate. Dar – subliniază revista vestgermană – tocmai aceste mari întreprinderi etatizate, intrate de mult în proprietatea unor firme particulare controlate de clanul somozian, constituie în prezent stocul de bază al imensei averi, apropiindu-se de miliardul de dolari, acaparate de acesta. Largul evantai al proprietăților somoziene înglobează ferme uriașe, plantații de bumbac, cafea, trestie de zahăr. El controlează, de asemenea mine de aur, instalații portuare, fabrici de bere, textile, de ciment, societăți de asigurare. Lui îi aparțin compania de navigație nicaraguană „Mamenic" și societatea națională de transporturi aeriene „Lanica".

O dată cu amendarea, lesne previzibilă, a Constituției, victoria în alegerile prezidențiale din 1974 s-ar putea să-i cadă în poală – după cum arată observatorii – ca un fruct pîrguit. Pînă și viitorul, dincolo de reînnoirea mandatului, îi pare asigurat dinastiei diriguitoare Somoza : atît fiul actualului șef al statului, cît și un văr al acestuia vor atinge, în 1974, vîrsta eligibilității, de 30 de ani.

Locuitorii din Illawarra, o mică așezare situată la circa 120 km sud de orașul Sidney (Australia) o denumesc pe Mary Carter, mama cangurilor. Găsind cinci pui de canguri orfani, doamna Carter i-a înfiat, transformîndu-și casa într-un adevărat azil pentru micile animale pe care le îngrijește cu multă afecțiune. În fotografie : după fiecare alăptare cu biberonul, fiecare pui de cangur este cîntărit.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

NAUFRAGIATĂ ÎN MUNȚI

● O tînără canadiană surprinsă de avalanșă a stat timp de trei zile și trei nopți îngropată în zăpadă ● Tunelul săpat de ciinele Zacho a salvat-o într-un mod miraculos.

Margareth Randolph, o fermecătoare turistă canadiană din Toronto, venise împreună cu soțul ei să viziteze Italia. Era prin martie Își petrecea cîteva zile de vacanță în nord și se afla în preajma reîntoarcerii. A vrut să meargă la Domodosola.

Ghizii montani i-au prevenit pe cei doi soți asupra pericolului unei asemenea excursii : avalanșele. Fără să țină seama, Margareth și John și-au continuat „expediția", încrezători în propriile lor forțe. La început au călătorit cu mașina, dar după cîțiva kilometri șoseaua era barată de nămeți. Au coborît, și-au pus schiurile, și au pornit-o spre Pestarena. Iată însă că o imensă avalanșă s-a prăbușit din înălțimi. John, care se găsea cîțiva metri înaintea soției sale, a fost lovit și doborît la pămînt. Cînd și-a revenit, și-a dat seama că Margareth dispăruse. Fusese înghițită de avalanșa montană, îngropată de vie.

Tînărul soț a dat alarma, rugîndu-i pe salvatorii montani să-i descopere soția. Cît mai repede, pentru a o găsi în viață. Trei zile și trei nopți echipele de salvare au scotocit muntele. Au făcut sondaje, mergînd pînă la 6 m adîncime. N-au găsit însă nici o urmă. Trupul Margarethei dispăruse.

După trei zile de la catastrofă, disperat, soțul dispărutei a recurs la Alberto Borgna, un renumit salvator montan, stăpînul lui Zacho. E un ciine vestit în toată Italia, pentru că a salvat zeci și zeci de persoane rătăcite sub zăpadă, în munți.

În mai puțin de trei ore, condus la locul unde căzuse avalanșa (indicat de către soțul Margarethei), excepționalul patruped a descoperit-o pe tînăra canadiană. Zacho a săpat cu puternicele lui labe un tunel de-a lungul avalanșei, ajungînd pînă la tînăra care reușise, totuși, să și facă un spațiu minim necesar respirației. După ce a încălzit-o cu propria-i suflare, Zacho a tras-o ușurel de gulerul hainei de vînt pînă la ieșirea exterioară a tunelului.

Cuvintele sînt prea sărace pentru a putea cuprinde emoția, bucuria și recunoștința cuplului de schiori canadieni adresate lui Alberto Borgna și inteligentului ciine Zacho...

(S-a întîmplat în luna martie 1972, în nordul Italiei).

Margareth Randolph și ciinele Zacho

DE PRE-TU-TIN-DENI

CIREȘARII —

ÎNTR-O NOUĂ VERSIUNE EDITORIALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ

— De vorbă cu romancierul Constantin CHIRIȚĂ —

— Stimate Constantin Chiriță, peste puțin timp, cititorii cunoscutului dumneavoastră roman „Cireșarii", atît cei foarte tineri cît și cei care de la apariția romanului, au devenit mai puțini tineri, vor avea ocazia să se întîlnească cu o nouă ediție a acestei cărți, atît de îndrăgită. În ce condiții apare ea ?

— Modificări de esență nu există în această versiune. Neobișnuite sînt condițiile grafice în care apare. Tirajul romanului apropiindu-se de un milion de exemplare, Editura Albatros a vrut să ofere o ediție deosebită, apelînd la un pictor foarte talentat, vechi „cireșar", Sabin Bălașa, care s-a ocupat cu multă pasiune de realizarea grafică a cărții. La Bienala de pictură de la Dalles, se putea vedea tabloul „Cireșarii", care este de fapt coperta primului volum. Bălașa a continuat acest tablou printr-o serie. Ediția aceasta jubiliară se adresează unui public larg care, așa cum remarcați și dumneavoastră, nu e format exclusiv din tineri.

— După cîte știu, succesul de public al cărții, a determinat televiziunea să întreprindă cel mai vast proiect de serial din cîte a produs pînă acum, o ecranizare la care știu că ați lucrat, în ceea ce privește scenariul, împreună cu dramaturgul Radu Dumitru.

— Văd că a ieșit la suprafață și această inițiativă a noastră pe care o doream o surpriză. Totul fiind însă acum foarte înaintat, am să vă mărturisesc cîte ceva. Cele cinci volume ale „Cireșarilor" au fost deja împărțite în 64 de episoade, episoadele s-au transformat în scenarii, aproape jumătate sînt deja scrise. Avem deci despre ce vorbi. Am lucrat foarte mult cu Radu Dumitru, un dramaturg foarte talentat care, din păcate, nu a avut încă acel contact direct cu publicul, pe care-l merită. Sper, cred, și mai ales doresc, ca acest serial făcut cu multă seriozitate și dragoste față de vîrsta copilăriei, a adolescenței, să fie un eveniment nu numai în programul televiziunii noastre. Mai ales că regizorul căruia i s-a încredințat realizarea serialului, are multe filme la activul lui, e un vechi îndrăgostit de „Cireșari" și a făcut pînă acum multe filme valoroase. E vorba de Andrei Blaier, una dintre cele mai interesante personalități ale cinematografiei noastre. Sperăm în succesul acestui serial care, după cum vedeți, pleacă la drum cu o bază solidă.

— Dincolo de această pregătire materială, tehnică chiar, am auzit de inițierea unui foarte larg concurs public pentru găsirea protagoniștilor serialului. Bănuiesc că foarte mulți copii își proiectează visele în personajele „Cireșarilor".

— Ne-am gîndit că numai niște „cireșari" pasionați pot fi eroii serialului. Sinceritate, puritate, talent — iată cîteva calități. Ideea concursului e singura capabilă să ne ofere actorii. Greutatea de a alege dintre mii de copii pe care-i vom avea în față, va fi desigur problema cea mare. Cred că acest concurs este una dintre condițiile succesului serialului. Gîndindu-mă la acești „cireșari" candidați la rolul de „actori-cireșari" vreau să-ți mărturisesc o întîlnire foarte plăcută pe care am avut-o în urmă cu cîteva luni într-un mic oraș de provincie cu o fată, Elena Mocanu, care a doborît recordul de lectură a „Cireșirilor". A citit — pare neverosimil — de douăzeci și șapte de ori aceste cărți care însumează mai bine de 2 000 de pagini. Am fost de-a dreptul speriat și evident emoționant. Învățase cartea pe dinafară și aproape o recita. Profesorii ei mi-au spus că e cea mai bună elevă... Cred că o asemenea pasiune e un argument pentru realizarea serialului, un argument intim, evident, de care am avut nevoie atunci cînd am hotărît împreună cu Radu Dumitru și Andrei Blaier să dăm viață pe micul ecran unor personaje din lumea pură a copilăriei. E poate un argument și pentru popularitatea de care sperăm că se va bucura serialul...

— Dacă e vorba de popularitate, aș aminti eu, magazinul pentru copii „Cireșarii" deschis nu de mult pe Lipscani, dar cartea e prea cunoscută și apreciată pentru a mai avea nevoie de asemenea argumente. Să sperăm că nu ne desparte prea mult timp de vizionarea primului episod.

Ion DRĂGĂNOIU

Corespondență specială din Los Angeles

NIȘTE STAR-URI APARTE

Tom și Jerry

De o bună bucată de vreme ne-am obișnuit să așteptăm în fața micilor ecrane, ca pe o sursă sigură de bună dispoziție, *„Aventurile din epoca de piatră"*. Cei doi eroi Fred și Barney, sînt irezistibili și nedespărțiți asemenea lui Stan și Bran. În felul lor, ei sînt, în adevăratul înțeles al cuvîntului, niște star-uri. Cu ani în urmă, creatorii lor, regizorii William Hanna și Joseph Barbera au mai creat o asemenea pereche de star-uri — Tom și Jerry. Nu se știe cît timp vor trăi în ochii spectatorilor Fred și Barney. Tom și Jerry însă au trăit nici mai mult nici mai puțin decît timp de 125 de filme. Trebuie să recunoaștem că o asemenea longevitate nu e ușor de atins. Iată ce povestește Joseph Barbera despre „viața" celor doi eroi.

— Spuneți-mi cum s-a născut ideea unor filme despre un șoarece și o pisică ?

— Bill Hanna și cu mine am hotărît să alegem un șoarece și o pisică pentru că acestea sînt niște personaje fundamentale. În clipa cînd vezi un șoarece și o pisică te așteptă neapărat la o urmărire ; asta este însăși istoria șoarecilor și a pisicilor. Oriunde apar aceste personaje — în clipa cînd le vezi, știi că pisica va urmări șoarecele, că șoarecele va trebui să se apere, devenind astfel simpatic publicului. Iar baza unei comedii bune : personajele agresive și cele blajine. Aceasta este și esența comediilor lui Chaplin.

— O urmărire implică în bună măsură violența. Ce v-a determinat ca, la vremea cînd scurt-metrajele lui Disney, cu personajele lor drăguțe și plăcute, erau atît de populare, să alegeți un stil rapid și violent ?

— Ați spus că filmele lui Disney erau mai degrabă plăcute, dulcege : nu e adevărat. Lupul, de exemplu, urmărit fiind de porci, mînca de fiecare dată cîte o bătaie zdravănă. Cam același lucru se întîmpla și cu toți cei cu care intra în cotact Donald vînătoiul. Iar, dacă vă amintiți Vrăjitoarea din „Alba ca Zăpada", ea era, fără îndoială, cel mai înspăimîntător personaj din lume. Producțiile lui Disney au categoric în ele conflict, care este baza tuturor povestirilor.

— Cum ați găsit numele de Tom și Jerry ? Dacă-mi amintesc bine, Tom se numea la început Jasper.

— Da, am început cu niște personaje numite Jinx și Jasper. Jinx era șoarecele iar Jasper — pisica. Am discutat apoi mult, cu o mulțime de lume, pînă cînd în, cele din urmă, am nimerit cele mai simple nume posibile. Nume care să fie pe înțelesul oricărui copil, oricărei persoane, de oriunde. Ce poate fi mai simplu decît „Tom și Jerry". Și, odată botezați, numele le-au venit ca turnate. Am constatat ulterior că acesta este de fapt, rostul botezării unui personaj.

— Ne-ați putea spune cîte ceva despre diferitele aspecte ale dezvoltării celor două personaje ?

— Evoluția personajelor de desen animat este în firea lucrurilor. Cu cît le desenezi mai mult, cu atît cauți mai mult să le simplifici. Prima pisică pe care am realizat-o, astăzi ne cutremură. În intenția noastră de a imita blana, Tom avea o mulțime de linii mărunte ce-i acopereau corpul. Desenatul acelor mii de linii devenise la un moment dat monumental. Așa că, o evoluție firească a fost să-i netezim corpul, ceea ce, oricum, parcă e și mai potrivit cu firea unei pisici. Mai tîrziu, au fost eliminate vîrful alb al cozii, albul labelor și al frunții. Asta a simplificat munca la desenarea lui Tom. Cît despre Jerry — ochii i-au devenit mai mari. Cu cît ochii sînt mai mari, cu atît privirea e mai profundă și mai inteligentă. Pe parcurs, el a devenit și oarecum obraznic, impertinet. Dar aveam o regulă capitală. Totodeauna pisica se lega întîi de șoarece și asta scuza orice i s-ar fi întîmplat ei după aceea. Ne plăcea să începem cu un șoricel care-și vedea de treaba lui, căutînd o bucățică de brînză, sau făcîndu-și plimbarea. Apoi, deodată, pisica la pîndă, pregătidu-i una din diavolestele-i curse. Din acel moment, orice ar fi pățit Tom — și păștea o mulțime de lucruri, era îndreptățit, pentru că cel mare și agresiv o păștea de la cel mic. Asta era regula de bază. Jerry putea să fie puțin obraznic dintr-un motiv sau altul, dar regulile erau totdeauna respectate. Niciodată nu se lega el primul de Tom. Niciodată. Asta era baza.

— Ați avut un motiv deosebit care v-a făcut să eliminați dialogul ?

— Niciunul. Am fost totdeauna un admirator al lui Chaplin și al pantomimei și asta m-a făcut să cred că existența unei relații între un șoarece și o pisică nu cere un dialog. Am reușit să ne realizăm filmele fără dialog, așa că, apoi, ne-am menținut, în general, formula.

Clare KISTON

TROMPETA — UN APANAJ AL BĂRBAȚILOR ?

— Ce ne spune Ioana POPESCU, unica trompetistă din orchestrele noastre simfonice —

În orchestra simfonică a Filarmonicii din Ploiești își ocupă locul în partida trompeților, o femeie : Ioana Popescu.

— Cum v-ați consacrat acestui instrument, am întrebat-o pe interlocutoare.

— Din joacă. Urmam cursurile școlii de muzică din Timișoara. Eram înscrisă la pian. Într-o zi, luîndu-mă la hartă cu un coleg i-am luat trompeta și am încercat să cînt. Mirarea mea a fost că am făcut-o cu multă ușurință. Așa a încolțit ideea care avea să-mi aducă la început multe nemulțumiri, iar acum satisfacția deplină că m-am decis bine.

— Nemulțumirile din partea cui veneau ?

— Din partea tuturor. Întîi, din partea familiei mele care nu știu ce n-a făcut ca să mă reîntorc la pian. Mă întîlneam cu cunoscuți. Parcă-i aud și acum cum îmi spuneau : „Cîntînd la trompetă ai să te îmbolnăvești. Unde-ai mai văzut femeie trompetistă ?" Au fost ani grei cînd trebuia să mint că urmez pianul și să studiez pe ascuns. Asta nu numai în școala de muzică ci chiar și în Conservatorul de la Iași, pe care l-am absolvit.

— După cîte stim, au mai existat astfel de încercări dar s-au soldat cu renunțarea. Pe dv. nu v-a încercat acest gînd niciodată ?

— Am crezut și cred cu toată convingerea că trompeta nu poate fi numai apanajul bărbaților. Credeți că o fac din încăpățînare ? Nu, nicidecum. O fac din pură pasiune. Nu regret că m-am hotărît și optez pentru acest instrument care-mi pretinde multe...

— Nu vă supărăm dacă ne spuneți și nouă cîteva din pretențiile trompetei ?

— Îți cere să duci un regim aproape ca al sportivilor de performanță : alimentație substanțială, exercițiu meticulos și îndelungat, viață chibzuită, bine organizată, odihnă. Orice abatere de la aceste norme de fier, se resimte.

— De cîtă vreme cîntați în orchestră ?

— De opt ani. Am cîntat la Teatrul muzical de la Brașov, acum sînt la Filarmonica din Ploiești. Am dat concurs la Opera Română. Aștept rezultatul...

— Cu ce ați avut mai mult de luptat în carieră ?

— Cu părerile unora care vrîvesc astfel de predilecții cu o arecare scepticism. N-aș vrea să fiu malițioasă, dar s-ar putea ca un astfel de gînd să nu fie străin nici reporterului cu care stau de vorbă. De aceea, permiteți-mi o întrebare : ce vă interesează în principal, faptul că sînteți în fața unui unicat sau că stați de vorbă cu un instrumentist preocupat, ca oricare, de problemele lui profesionale ?

— La întrebarea dv. vă răspund : ambele. Dar să continuăm întrebările. Literatura solistică pentru trompetă este și nu este bogată. De aici dorința oricărui instrumentist de a găsi ceva deosebit care să-l solicite. Există, totuși, ca o recompensă, unele părți din concerte care solicită trompeta. În ce concert ați trăit cele mai ardente emoții ?

— Într-un concert de Filip Lazăr. Eram în turneu, la Venetia. În introducere trebuia să „atac" o parte destul de dificilă. Un coleg al meu care cîntase înainte această parte îmi spunea că, la un concert, de emoție i se așezase un nod în gît. Eu am preluat această stare a lui și am amplificat-o cu sensibilitatea mea. Nu vă pot spune ce greu am depășit momentul. Atunci am simțit cu adevărat dificultățile trompetei. Cît despre proiecte, proiectele mele sînt cele ale formației din care fac parte. Vă închipuiți, nu pot să mă detașez. Totuși, dacă voi avea prilejul să apar ca solistă, mă va bucura. Dar să fie vorba de o recunoaștere a meritelor mele artistice. Să nu se zică „la să venim cu ceva senzațional : o femeie la trompetă". În astfel de împrejurări, vă închipuiți că te simți puțin cam lezată în demnitatea ta .

După această discuție parcă sînt tentat să spun că interlocutoarea noastră, foarte feminină în discuție, a lăsat să se vadă că are și accente de duritate. Dar se poate oare altfel ? Cum s-ar putea lupta cu un instrument atît de dificil dacă n-ar avea o tenacitate ca a ei, dacă nu ar fi acomodată cu duritățile trompetei care pînă să ajungă de aur, este totuși de alamă.

Const. SÎRBU

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 23 APRILIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastica pentru toți ; 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Să înțelegem muzica ; 12.00 De strajă Patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.05 **Box :** Finalele turneului internațional „Centura de aur" ; **Fotbal : România — Peru** ; 18.15 „Planeta Giganților" ; 19.05 Barzi și rapsozi ; 19.20 Pățaniile lui Moș Ispravă ; 20.00 Reportajul „Explozia a avut loc ieri" ; 20.20 Filmul „Comedianții" ; 22.25 Avanpremieră ; 23.00 Recital Puica Igiroseanu ; 23.20 Apollo-16. Decolarea de pe Lună.

PROGRAMUL II : 12.30 Promenada dumnicală ; 20.00 Jazzul în muzica simfonică ; 21.00 Săptămîna culturală ; 21.15 Seară de romanțe ; 21.40 Din lumea științei ; 22.00 „Invadatorii"

LUNI 24 APRILIE

PROGRAMUL I : 16.30 Curs de limba rusă ; 17.40 La volan ! 18.00 Căminul ; 18.45 Ecranul ; 19.10 Noutăți cultural-artistice ; 19.20 1 001 de seri ; 20.00 Reflector ; 20.15 Mușatinii ; 21.15 Vizitorii de lumină ; 21.40 Steaua fără nume. Floarea din grădină ; 22.45 Contraste în lumea capitalului. **PROGRAMUL II :** 20.00 Cupa Primăverii — competiție de mini-baschet ; 20.40 Ghiseul ; 21.00 Romantic Club ; 22.40 Cronica literară ;

MARȚI 25 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.05 Teleșcoală ; 10.00 Curs de limba rusă ; 10.30 Căminul ; 11.15 Patru tanchiști și un cîine ; 16.30 Curs de limba franceză ; 17.30 Cum vorbim ; 17.50 Dialoguri instrumentale : 18.00 Steaua polară ; 18.30 Universitatea TV ; 19.20 1 001 de seri ; 20.10 „Țărani și muncitori noi sîntem" (I) ; 21.05 Cîntece și dansuri populare ; 21.30 Prim plan ; Ionel Răducanu, Erou al Muncii Socialiste ; 22.00 Teleglob : Tanzania ; 22.15 Vedete ale muzicii ușoare ; **PROGRAMUL II:** 20.00 Filmul „Semnul lui Zorro" ; 21.30 Agenda ; 21.40 Luminile rampei ; 22.10 Telex-tehnico-științific ; 22.20 Dicționar muzical distractiv.

MIERCURI, 26 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.05 Teleglob : Tanzania ; 9.20 Prim plan ; Ionel Răducanu ; 9.50 Desen animat ; 10.00 Curs de limba franceză ; 10.30 Filmul „Semnul lui Zorro" ; 15.30 Teleșcoală ; 16.30 Curs de limba engleză ; 17.35 O viață pentru o idee : Pavlov (III) 18.05 Timp și anotimp în agricultură ; 18.35 Muzica ; 19.00 Versuri inedite în lectura autorilor ; 19.20 1 001 de seri ; 20.05 Interpretul săptămînii : Tita Bărbulescu ; 20.20 Filmul „Romeo și Julieta ; **PROGRAMUL II :** 20.00 Desene animate pentru copii ; 20.30 Portativ '72 ; 21.25 Cluburi sportive bucureștene ; 21.45 Salonul de desen și gravură 1972 ; 22.00 Muzicanii ;

JOI 27 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.05 Prietenii lui Așchiuță ; 9.30 Ritm, tinerețe, dans ; 10.00 Curs de limba engleză ; 10.30 Filmul „Romeo și Julieta" ; 16.30 Curs de limba germană ; 17.35 Emisiune în limba maghiară ; 18.30 Confruntări ; 19.00 Construcții navale — film documentar japonez ; 19.20 1 001 de seri ; 20.00 „Țărani și muncitori noi sîntem" (II) ; 20.50 Moment folcloric ; 21.05 Pagini de umor ; 21.50 Circulația în triplu sens (II) ; **PROGRAMUL II :** 20.00 Concertul orchestrei simfonice a radioteleviziunii ; 21.40 Planeta uriașilor ; 22.30 Cărți și idei ;

VINERI 28 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.05 „Sebastien și secretul epavei" ; 9.35 Vetre folclorice ; 10.00 Curs de limba germană ; 10.30 Universitatea TV ; 11.15 Pagini de umor ; 15.00 Teleșcoală ; 17.30 Satul contemporan ; 18.00 Stop — cadru ; 18.30 Cîntecele copiilor ; 18.55 Oameni și fapte ; 19.20 1 001 de seri ; 20.00 „Țărani și muncitori noi sîntem" (II) ; 20.50 Studioul artistului amator ; 21.00 Filmul „Haina de piele : 22.10 Avanpremieră : 22.15 Apollo 16. Amerizarea ; **PROGRAMUL II :** 20.00 Film de animație pentru copii ; „Cine este cel mai puternic" ; 20.15 „Discurs pentru o floare" de Paul Everac ; 21.25 Scene celebre din opere ; 21.45 Viața economică a Capitalei ; 22.05 Filmul documentar : Navigatori care dispar ; 22.15 Dans și muzică.

SÎMBATA 29 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.05 Biblioteca pentru toți ; 9.35 De vorbă cu gospodinele ; 9.50 Teleenciclopedia ; 10.35 Circulația în triplu... sens (I) ; 11.20 Profil pe 625 de linii — „Scara" — 16.30 Emisiune în limba germană ; 17.45 Avanpremieră ; 17.50 Fotbal : Ungaria — România ; 19.50 1 001 de seri ; 20.30 Teleenciclopedia ; 21.00 Invadatorii ; 21.30 Un taxi cu... melodii ; 22.40 200 kilometri pe oră ; 23.20 Romanțe ; **PROGRAMUL II :** 16.30 Cîntece și jocuri populare ; 16.50 Reportaj bucureștean ; 17.10 Pagini muzicale de mare popularitate ; 17.50 Filmul „Alerg după o umbră falsă".

MICA ENCICLOPEDIE

O „ofertă de serviciu"

de L. SĂRĂȚEANU

O scrisoare care ni s-a păstrat și care este datată 1483 reprezintă ceea ce în limbaj modern am numi „ofertă de serviciu" și este adresată lui Ludovico Moro, ducele Milanului. „Ofertantul" explică viitorului „patron" că este foarte iscusit în a inventa mașini de război, că se pricepe să construiască poduri mobile și că e de-a dreptul „expert" în arta asediilor. La sfîrșitul ofertei, autorul adaugă : „Item, (de asemenea) voi executa în sculptură și chiar în pictură orice soi de lucrare tot atît de bine ca oricare altul".

Așadar, de loc modest în a-și proclama înzestrările pe tărîmul tehnicii, — domeniu în care se pare că se credea mai presus de oricare dintre contemporani — petiționarul se mulțumea să se așeze în aceeași bancă cu ceilalți pictori și sculptori din vremea lui. Și totuși „oferta de serviciu" era semnată... „Lionardo" da Vinci. *Oamenii vremii lui și-au dat seama de timpuriu că, așa cum spune Giorgio Vasari,* „numele și gloria sa nu se vor stinge niciodată". *Dar tot oamenii timpului său au remarcat cît de întortocheată îi era firea și cît de puțin „isprăvea", în ciuda faptului că era nespus de laborios, de meticulos și harnic. De o inteligență sclipitoare, maestru al disecțiilor în contradictoriu, da Vinci era un adversar temut în Florența copilăriei și tinereții, la Milano, sau în Franța unde a trăit mai tîrziu.* „Cu înfățișarea sa nespus de frumoasă, el liniștea orice suflet, oricît de trist ar fi fost acesta, iar cu vorba putea să-l îndrepte încotro voia el, chiar pe cel mai îndărătnic", *notează același Vasari. Drept e că acest har i-a fost mai curînd o pacoste decît o bucurie. Și asta pentru că vorba de duh, spiritul ascuțit, înclinația critică nu aduceau mari avantaje. (Printre adversarii săi necruțători a fost și Michel Angelo). Iar pentru sculptură și pictură harul vorbirii i-a fost la fel de nefast.* „A lucrat mai mult cu vorba decît cu fapta", *spuneau contemporanii.*

Cert este că poate cel mai strălucit exponent al artelor plastice a lăsat extrem de puține lucrări. Șaptesprezece ani a lucrat la o sculptură ecvestră care trebuia să-l înfățișeze pe tatăl ducelui Milanului. Modelul calului, fără călăreț, a fost expus în 1493, dar distrus în 1501 de către arcașii francezi ai lui Ludovic al XII-lea. Nici din alte sculpturi ale sale n-a rămas mare lucru. În ce privește pictura, patru capodopere mai stau mărturie a prodigiosului lui talent. „Cina cea de taină", *frescă din refectoriul Bisericii „Santa Maria delle Grazie" din Milano (excepțională școală a psihologiei umane) și trei lucrări aflate la Luvru :* „Fecioara între stînci", „Fecioara cu Sfînta Ana" și „Mona Lisa". *Dar chiar aceste lucrări, prea cunoscute pentru a mai fi necesar să fie, descrise, se află într-o stare extrem de îngrijorătoare. Vina nu este a restauratorilor moderni, ci doar a spiritului mereu căutător și neastîmpărat al autorului. Căci,* „Lionardo" *nu făcea nimic simplu și nu se mulțumea niciodată cu moștenirea înaintașilor. Ucenicii și le realiza singur, după o bucătărie extrem de complicată. Atît de complicată, atît de îndrăzneață, încît ele aveau toate calitățile minus pe aceea a durabilității. Într-adevăr, culorile lui fac să se crape pînzele și să se înnegrească cu timpul. Spre deosebire de înaintași, a căutat cu ardoare fluiditatea, a apărat cu încăpățînare rigoarea desenului, s-a dovedit impecabil în rafinamentul liniilor și de neîntrecut în ceea ce italienii numesc* „lo sfumato" echivalent al „clar-obscurului". *Dar toate aceste daruri care au făcut pe mulți să-l numească* „dumnezeiescul Lionardo" *pălesc, ultragiate de curgerea vremii.*

Despre cel mai mare pictor al umanității se va putea vorbi (dacă și tehnicii nu vor descoperi mijlocul salvării puținelor lucrări rămase) doar pe baza schițelor și desenelor. Din fericire acestea sînt numeroase (numai Biblioteca Institutului Franței ca și Galeria Națională de la Londra posedă imense cantități) pentru a se putea vedea cît de mare a fost acela despre care un elev a spus — și niciodată n-a fost contrazis — că „n-a existat nicicînd un om care să facă mai multă cinste picturii".

La Casa prieteniei româno-sovietice, s-a deschis o expoziție de fotografii artistice realizate de Redkin Mark Stepanovici, om de cultură emerit al R.S.F.S.R. În imagine : „Concert Ceaikovski".

Clepsidra

Ca floarea pomului

de Constantin VIȘAN

Am văzut multe... Am pătimit destule în viață. Dar aș zice că abia în iarn-asta mi-am dat seama cîte lucruri frumoase sînt pe lume. De vreo 50 de ani mă bat vînturile și ploile și zăpezile și arșițele în Dobrogea. Dar puteam să mor fără să fac și eu o dată baie în Mare. N-am știut toată viața decît muncă și iar muncă. Cum să lași grîul nesecerat, porumbul nesăpat și să te duci la scăldat, la plajă? Marea am văzut-o mereu de departe. Nici n-aș fi îndrăznit să intru în valurile ei. De vreo doi ani mă tot junghie picioarele. Mai ales noaptea mi se pun niște sgîrciuri de mă seacă la inimă.

— Să-ți dăm un bilet la Mangalia, la băi calde de nămol! mi-a spus doctorul de la dispensar.

— Păi se poate și iarna ? m-am mirat eu.

— Se poate foarte bine. Vin acolo din toată lumea oameni la tratament.

Îmi pare bine c-am apucat să trăiesc și eu ziu-asta. E frumos acolo la Mare. Să tot stai pe malul ei și s-o asculți. Nu degeaba a zis Eminescu să-l îngroape la marginea Mării... Am stat la cel mai mare hotel din Mangalia. Cu calorifer, cu baie, cu tot ce-i trebuie omului. Masa o luam la restaurant. Erau acolo țărani veniți din toată țara. Eu zic că dacă ne-ar fi văzut ăi de-am muncit pe moșiile lor nici nu și-ar fi crezut ochilor. Doctorii ne consultau în fiecare dimineață, ne ascultau inima cu fel de fel de aparate. Pe urmă mergeam la baie, la împachetări cu nămol, la aerosoli. Mi-a plăcut că toată lumea vorbea frumos cu noi... Nimeni nu se răstea. Dimineața ne făceam băile, tratamentul dat de doctori iar după-masa ne duceam pe la Casa de cultură, la cinematograf. Ne-au plimbat și cu mașinile de-am văzut tot litoralul. Mi-am făcut o mulțime de prieteni. Toți mi-au scris. Zic că ar vrea să ne mai vedem. Că eu le cîntam, le spuneam poezii. Unele învățate de cînd eram copil, la școală, ori de pe la bătrîni... Altele făcute de mine. Chiar despre viața noastră a colectiviștilor, a cooperatorilor ajunși să ne bucurăm de frumusețile lumii, ale Mării și ale Pămîntului. Toți îmi ziceau Poetul. Și tovarășii mei de cameră și doctorii. Da eu nu făceam altceva decît să le spun ce-mi trecea prin cap și prin inimă. Acu nu mai mă junghie picioarele. Uite, am tăiat via, am săpat prin grădină. Azi a venit președintele și inginerul Mi-au spus să mă pregătesc c-are să fie o serbare. Că să mă gîndesc și eu la o poezie cu ăștia zece ani care-au trecut de cînd s-a terminat cooperativizarea. Treabă cam grea. Că sînt atîtea de spus. De arătat ce s-a făcut în sat e mai ușor. Că văd și copiii. Mai greu e să arăți ce-ai în suflet.

Că sufletul omului
E ca floarea pomului
Care cîntă peste țară
În această primăvară.

NICU CONSTATIN
și AL. LULESCU
prezintă premiera :

„PLANETA ATLANȚILOR"

cu :
COLEA RĂUTU
artist emerit
DUMITRU FURDUI
și
SILVIA SURDU
SANDU FEYER
Cîntă :
MARIAN MUNTEANU
PETRE GEAMBAȘU
ANGELA TAXIERU
ANY COSMA
Dansează :
CORNELIA CHINDRIȘ — ZOLLY BALINT — RODICA CANDELATTO — SIMION BLAGA — SANDY STOIAN
Corpul de balet „ATLANTIC"
În reprezentație :
ZOLLA
și pisica neagră
Coregrafia :
VIORICA CIȘMIGIU
Direcția muzicală
GERHART RÖMER
— Deschis între orele 22—04
— Rețineți mese la : telefon : 16 29 36
Luni : Relache
RECOM
(5205)

Însemnări de spectator

MUTTER COURAGE

de Al. CORNESCU

Dacă există spectacole eveniment atunci reprezentarea unei piese de Brecht se constituie întotdeauna ca atare. Și, dacă, de ani de zile, scena românească a devenit o gazdă fidelă a evenimentelor Brecht, aceasta nu este decît o tradiție care onorează. După cum, consecvența unui regizor — îl numesc pe Lucian Giurchescu — de a explora opera unuia din marii poeți ai dramaturgiei universale contemporane denotă o nobilă preocupare, cu atît mai mult cu cît mesajul brechtian pledează constant în numele marilor idealuri ale umanității. Giurchescu ne-a redat cîteva spectacole Brecht memorabile, prin înțelegerea subtilă a textelor, prin forța dezbaterii propuse publicului spectator.

Cu „Mutter Courage" (la Teatrul de Comedie), regizorul înscrie un nou succes prestigios, mai ales că de această piesă dificilă s-au apropiat puțini — la noi, o seară la televiziune, acum zece ani și vreo trei-patru montări în provincie. Ceea ce surprinde mereu la Giurchescu este nota personală pe care o dă spectacolelor sale, modificînd adesea concepția clasică. O face și de astă dată și, chiar dacă unele lucruri rămîn discutabile, nu se poate nega că, în reprezentație, toate detaliile contribuie la valorificarea cît mai completă a fondului de idei al piesei.

Sînt păreri, bunăoară, că ar fi fost de preferat ca muzica să se fi păstrat în versiunea inițială. Poate. Mi se pare însă că muzica, mai modernă, a lui Paul Urmuzescu, ajutată de înregistrarea și redarea stereofonică, joacă un rol foarte important în impresionarea spectatorului, în realizarea tensiunii dramatice. Și mai sînt și alte obiecții, care chiar dacă, judecînd la rece, stau în picioare, nu rezistă în fața faptului că, în totalitatea sa, spectacolul emoționează și convinge.

„Mutter Courage", ca în general teatrul lui Brecht, pune actorilor probleme de capacității interpretative totale. Aci nu merg jumătățile de măsură : ele se soldează cu eșecuri. De aceea, și alcătuirea distribuției pînă la ultimul replicant este o chestiune de cea mai mare importanță. Giurchescu a știut cum și pe cine să aleagă și cred că, pentru rolul Annei Fierling, a găsit în Marcela Rusu, una din foarte puținele variante posibile. Actrița dovedește, de-a lungul întregului spectacol, o perfectă stăpînire de sine, într-un rol în care fiecare replică poate fi pîndită de primejdia exagerărilor, a stridențelor și a melodramatismului. Să știi să culegi esența, construind, în același timp, un personaj încărcat de emoție și plin de dramatism — iată ce mi se pare a fi izbutit în primul rînd Marcela Rusu.

Părăsind făgașul rolurilor în care apare în mod obișnuit, Sanda Toma realizează o Kattrin memorabilă prin frumusețe și tragism iar Stela Popescu, în Ivette, se dovedește, în continuare o excelentă interpretă multilaterală. Dintre rolurile masculine, am reținut, mai ales, pe Cornel Vulpe (Predicatorul), Mihai Pălădescu (Preotul catolic), amîndoi satirizîndu-și cu mult bun gust personajele. Ciudat, un excelent actor, realizatorul unor interpretări de răsunet pe deplin meritat, Mircea Albulescu, este destul de șters în prima sa apariție, revenind la adevăratele sale posibilități abia către sfîrșit. Cuvinte bune se pot spune despre D. Rucăreanu și Vladimir Găitan, fiii Annei Fierling, despre Aurel Giurumia sau C. Băltărețu, și mult mai puțin bune despre grupurile de soldați, care par că și-au luat rolurile drept o simplă figurație și nici n-au realizat mai mult.

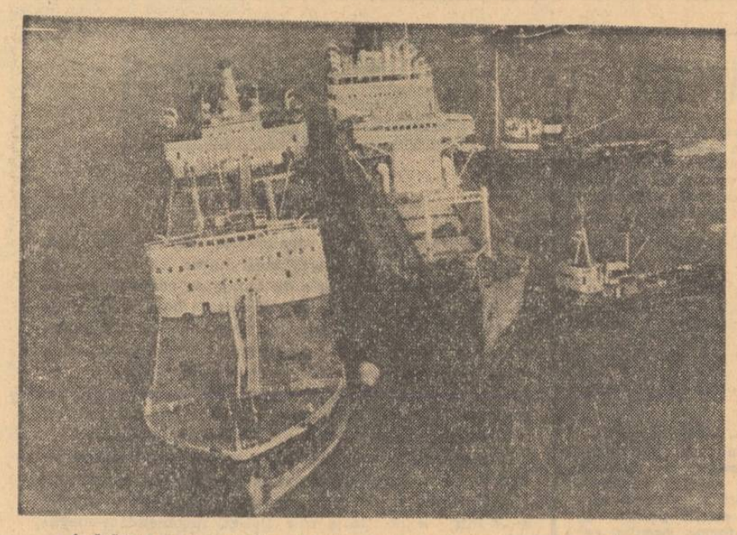

Apărătoarele pneumatice folosite în timpul transportului încărcăturii de petrol dintr-un petrolier în celălalt.

CE APĂRĂ... APĂRĂTOARELE PNEUMATICE?

Cînd două nave de mare tonaj trebuie să acosteze una lîngă cealaltă, cu certitudinea că nu se vor ciocni, mai ales dacă marea nu este agitată, se folosesc astăzi niște apărătoare pneumatice. Sînt un fel de saci, umflați la presiunea de 0,07 kg/cm², și care țin navele la distanță una de alta. La o distanță de 4,3 m, la nivelul liniei de plutire. O distanță minimală. Apărătoarele au 12,2 m lungime și 2,1 m diametru. Dar ele s-au dovedit utile și în alte situații. Și anume, la manevrele de salvare, cînd forța vîntului și starea mării indicau o furtună medie, executate în largul coastei de sud-est a Angliei. Era nevoie să se descarce o parte din încărcătura de petrol brut din petrolierul Panther. Două apărătoare de 30×4,42 m au făcut ca operația de transfer în alt petrolier — altfel imposibilă — să se desfășoare cu bine. Materiale întrebuințate la construcția, de altfel simplă, a acestor saci pneumatici oferă o rezistență optimă la abraziune, la microbi, la petrol ca și la majoritatea agenților chimici, și nu sînt favorabile formării algelor pe ele. Sînt, evident, materiale sintetice. La bază, pînză de nylon rigidă, supusă încercărilor de rezistență în tot timpul procesului de fabricație.

Iată cum arată o apărătoare pneumatică. E și o imagine a dimensiunilor ei raportate la om.

PORUMBEII... SEDENTARI!

Profesorul D. Q. Thompson de la Colegiul de agricultură din New York a observat un nou mod de comportare a unei specii de porumbei, cunoscută îndeobște sub numele de „porumbei plîngători". Este o specie care, în urmă cu 50 de ani, migra în fiecare toamnă spre sud. Or, actualmente, majoritatea reprezentanților acestei specii a renunțat la marile călătorii și rămîne pe tot timpul anului în aglomerația new-yorkeză. Deși au devenit „sedentari" și citadini convinși, și-au păstrat obiceiurile alimentare — de a ciuguli semințe, de preferință semințele plantelor sălbatice — manifestînd un dispreț suprem pentru resturile „festinurilor" umane.

SPRE ADÎNCURILE PĂMÎNTULUI

O pasiune? O aprigă dorință de glorie? O încăpățînată curiozitate științifică? Ce-l mînă pe temerarul și deja celebrul Michel Siffre într-o nouă aventură solitară în măruntaiele pămîntului? Poate se întîlnesc toate cele trei presupuneri ale noastre la un loc. Oricum, la 16 februarie el a coborît în grota „Moonlight" în Texas pentru a „petrece" acolo șase luni. Cercetătorii de la suprafață au notat „impresiile" după prima săptămînă: e un decalaj de două zile față de timpul real, ceea ce a permis un pronostic. Michel Siffre va trăi după un ciclu de veghe-somn nu atît de diferit de al nostru. 36 de ore de veghe urmate de 12 ore de somn.

LUMINA PUTERNICĂ A „SOARELUI"

La Institutul unional de cercetări științifice în domeniul tehnicii luminii din U.R.S.S. a fost realizată o sursă unică de lumină. Este vorba de o lampă cu xenon, care seamănă cu un reflector. Capacitatea primei lămpi de acest fel este de 20 kilowați, iar a ultimei, denumită «Soare», de 50 kW. Oamenii de știință lucrează la realizarea unor surse de lumină de 200—300 kilowați.

Lămpile cu xenon vor face lumină de zi în marile întreprinderi industriale și pe marile șantiere.

BALNEOLOGIE

MAREA CA MEDICAMENT!

Este indicată sau contraindicată marea bolnavilor cu hipertensiune arterială esențială? Bolnavilor cu reumatism cronic inflamator? Rezultatele bune ale sanatoriilor de pe litoralul Mării Negre cu profil cardio-vascular. Importante concluzii ale cercetărilor științifice făcute de cercetătorii Institutului de balneologie și fizioterapie din București.

O cură de mare și de soare înseamnă pentru aproape toată lumea o cură de sănătate. Bogăția și varietatea de factori balneari terapeutici ai litoralului românesc au atras și atrag. Turismul medical se dezvoltă fantastic în paralel cu turismul de agrement. Dar sînt unele boli — reumatismul cronic inflamator sau hipertensiunea arterială, de pildă. — care, după o veche concepție, se înrăutățesc. Medicina modernă le pune în discuție. Sînt sau nu contraindicate? În ce măsură? Și iată, că în ultimul timp în U.R.S.S. și în R.P. Bulgaria sînt sanatorii specializate pe litoralul Mării Negre... cu profil cardio-vascular. În R.S.F. Iugoslavia, la Opatija, sînt de asemenea sanatorii de reabilitare a bolnavilor cardiovasculari, și se înregistrează rezultate bune.

Institutul de Balneologie și Fizioterapie de sub conducerea prof. dr. doc. Traian Dinculescu a întreprins în ultimii ani o serie de cercetări în scopul de a elucida controversele pe plan european în ce privește indicația sau contraindicația în aceste două boli în deosebi vizate. Frecvența tot mai mare a turiștilor hipertensivi care-și petrec vacanțele pe litoral impunea un asemenea studiu, cu toată atenția. S-au analizat de aceea reacții de adaptare-antrenare a unor sisteme și funcții fiziologice în condițiile specifice ale litoralului, între acestea, funcțiile tiroidiene, termoreglarea, respirația, funcțiile pielii... S-au studiat metodologiile cele mai adecvate și eficiența lor în afecțiunile respective. Bolnavii trebuiau să știe dacă au sau nu voie să intre în mare, cît și cînd, dacă au voie să facă plajă, cînd și cît timp? Bolnavii au fost îndeaproape urmăriți, li s-au făcut o serie de teste, măsurîndu-li-se pulsul și tensiunea arterială, consumul de oxigen etc. S-au făcut cardiografii, s-a folosit metoda radioizotopică cu xenon, care a dat informații asupra circulației capilare terminale, s-a calculat debitul sanguin cutanat, s-au luat temperaturile pielii la diferite nivele ș.a.m.d. Nu ne-am propus să intrăm în probleme de specialitate. Cercetările efectuate de către prof. dr. doc. Dinculescu și colaboratorii săi, asupra a 10.000 de bolnavi cu diferite afecțiuni și tratați pe litoral, au fost prezentate la Congresul a XII-lea de Talasoterapie de la Veneția, demonstrînd o virare convergentă a valorilor tensionale, după cură, către o medie situată în limitele normale. Controversa între indicația și contraindicația litoralului pentru asemenea bolnavi — hipertensivi — va fi reluată și la cel de al XV-lea Congres internațional de Talasoterapie din Franța, în acest an, și cercetarea românească va fi prezentă cu rezultatele obținute. Vom aminti din concluzii că cura heliomarină pe litoral nu a produs solicitări nedorite ale activității cordului și vaselor. Tratamentul unor afecțiuni asociate ce beneficiază de cura heliomarină pe litoral nu este deci contraindicat la bolnavii ce au ca maladie de bază hipertensiunea arterială esențială. Atenție însă! Este deosebit de importantă continuarea în timpul curei a medicației hipotensoare pe care bolnavul o ia în mod curent și de asemenea dozarea tratamentului și urmărirea atentă a bolnavului în timpul curei.

Sînt cunoscute larăși — arăta prof. dr. doc. Dinculescu — o serie de opinii contradictorii asupra intensității unui tratament fizioterapic aplicabil în cazul reumatismului cronic inflamator. „Noi, spunea domnia sa, am subscris la tratamentul recuperator fizical intensiv dar tot timpul sub protecție de antiinflamatori. La baza tratamentului a stat kinetoterapia atît în bazin cît și în sala de gimnastică, totalizînd peste 2½ ore pe zi. S-a adăugat la acest tratament, helioterapie, împachetări cu nămol cald, masaj, în anumite cazuri cîteva proceduri electroterapeutice. În total, bolnavii erau în tratament 7—8 ore pe zi". Iar rezultatele obținute au dovedit valoarea metodelor și metodologiilor aplicate.

Iată, așadar că nu li se interzice bolnavilor bucuria mării și a soarelui litoralului, dar cu condiția ca ei să nu facă un simplu turism de agrement ci un veritabil turism medical, sub observația atentă a specialiștilor.

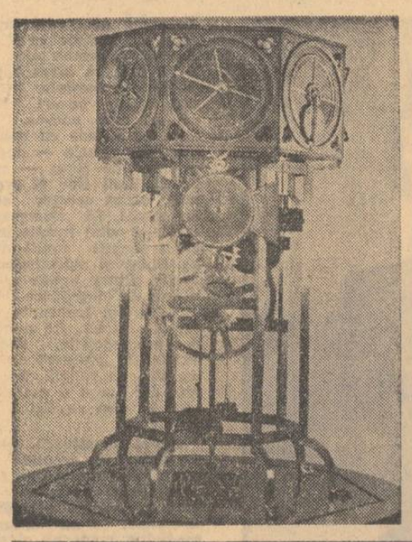

CEL MAI PERFECȚIONAT OROLOGIU

În secolul al XIV-lea, cel mai „bine pus la punct" dintre orologii era cel realizat de meșterul italian Giovanni Donde din Padova (în imagine). Recordul a fost doborît abia un secol mai tîrziu. Actualmente sînt în lume patru asemenea orologii. Un specialist, Alan Lloyd, pasionat de ceasurile vechi, a tradus din latină în engleză însemnările lui Donde care cuprindeau planurile celebrei sale tehnici. Ceasul, nu arată numai ora. Este în același timp un calendar permanent indicînd sărbătorile, semnele zodiacului și poziția cotidiană a planetelor, așa cum se cunoștea la epoca respectivă.

PRINTRE LOCUITORII TERREI DE ACUM... 200 DE MILIOANE DE ANI

Descoperirile acestea sînt fără precedent în lume, afirmă specialiștii. Totul a început de la curiozitatea unui tînăr geolog — G. Dimitriev — care lucra la o mină din Inta. Șantier încă. Explozii. Obișnuite în această fază. Rocile desprinse erau aruncate care încotro. Pasionat de meseria sa, Dmitriev „pipăia" stîncile dislocate. Și, într-o într-o zi, descoperă oseminte și resturi fosilizate de animale. Încet, încet adună o adevărată colecție. Sînt aici martorii unor vremi îndepărtate. Cît de îndepărtate? Aceasta intră în sarcina Institutului de paleontologie al Academiei de Științe din U.R.S.S. Vestigiile găsite sînt minuțios studiate. Prin structura craniului și a oaselor pare a fi vorba de animale dintr-o clasă încă neștiută. Va fi numită așadar întîzuhide. Vîrsta? 150—200 de milioane de ani. Evenimentul este înscris în atlasul paleontologiei al Academiei de Științe. Dar marile noutăți par să se țină lanț. Geologii M. Klimenko și S. Kopiev au făcut o descoperire la fel de senzațională. Într-un strat de cărbune, sedimentele unui lac antediluvian, plin de fosile de animale. Este vorba aici de un mare amfibian, arhegosaur sau pangolin uriaș. În aceeași zonă, geologul Y. Prikhodko descoperea bucăți de piele mumificate ale unui vertebrat preistoric — stegocefalul. Sînt descoperiri care dată fiind vechimea vestigiilor au produs emoție în lumea științei. Unice, așa cum arată ziarul „Sovietskaia Rossia".

Prin studiul structurii zonei lacului, a faunei și florei se poate reconstitui tabloul naturii așa cum era în urmă cu 150—200 de milioane de ani. Privirea specialiștilor urmărește acum „dincolo" de tundra înghețată, cu geruri polare, viața ce pulsa pe vasta cîmpie mlăștinoasă, cu climă caldă și umedă, cu lacul bogat în pești și moluște... Întîzuhidele amfibii pîndesc prada, ascunse în jungla smîrcoasă. Da, în adîncul vremii, așa era, în această regiune. Fauna și flora descoperite la Inta sînt de un interes fantastic. Se speră să fie creată aici o „rezervație" paleontologică.

Drogurile sînt mai periculoase decît se credea

O mică doză de morfină pentru a putea calma dureri „insuportabile" nu părea să prezinte nici un pericol. Or, se constată astăzi că și în cantitate extrem de mică, morfina poate avea consecințe extrem de grave. Dacă o femeie tînără la puțină morfină — și nu ne referim la perioada celui mai mare risc, în primele două-trei luni de sarcină, cînd orice medicație este în general interzisă — ci într-o perioadă anterioară concepției, copilul ei va purta semnele acestui act. Este concluzia la care, după nenumărate observații și repetate experiențe de laborator pe animale, au ajuns Glady Friedler de la Serviciul farmacologic al Universității Harvard și Joseph Cochin de la Școala de Medicină din Boston. Cum se explică influența morfinei asupra unui fetus încă inexistent în momentul absorbției? Se crede că alcaloidele de opium, așa cum este morfina, ar provoca mutații. Copilul de sex feminin, în special, se naște avînd o greutate mai mică decît cea în mod normal cunoscută. S-a observat de asemenea că reacția la analgezice la copiii ale căror mame au fost tratate cu morfină este alta decît la ceilalți. Dar, morfina are și alte rezonanțe biochimice sau fiziologice, încă nebănuite astăzi. Consecințele sînt cu mult mai grave decît se presupunea pînă acum.

FIZICĂ

PENTRU SETEA LUMII, APA SINTETICĂ?

Civilizația este în permanență „însetată". Cu cît industria se dezvoltă mai puternic, cu atît este mai mare cererea de apă iar resursele actuale vor fi depășite. Soluția optimă rămîne folosirea apei de mare. Cum? Prin desalinizarea ei cu ajutorul centralelor atomice.

Se propun cele mai ciudate soluții: să se creeze ploi artificiale. Să se „facă" mări interioare. Să se organizeze industrii pentru producerea apei sintetice. La urma urmei, astăzi se poate face vin fără struguri, rom fără trestie de zahăr ș.a.m.d. de ce nu și apă. Dar de ce, apă? Bineînțeles, pentru că apa începe să devină din ce în ce mai rară. Și nu pentru că izvoarele sînt mai puține astăzi decît în trecut. Dar consumul a crescut și va crește imens în viitor. Un specialist indica în urmă cu cîțiva ani că **„nu există la suprafața globului decît 20 000 km³ de apă dulce disponibili pe an"**, adăugînd **„aceasta demonstrează că planeta noastră nu va putea astîmpăra setea unei populații ce va depăși 20 de miliarde de locuitori, cifră prevăzută a fi atinsă în anul 2 100"**. S-ar putea crede că statisticile îngrijorătoare privind eventuala criză de apă se referă la consumul fiecăruia: apă de băut, apă pentru duș sau baia zilnică. Nu este vorba de asta, **individul este un consumator neglijabil. Industria este cea căreia îi este mereu mai sete.** Astăzi gradul de dezvoltare economică a unei țări se măsoară în funcție de consumul de apă, care este în medie în jur de 500 m³ în Europa. Deocamdată. Să privim o clipă un tabel care indică cît de mult „bea" civilizația:

Pentru a realiza o tonă de:	industria pretinde (litri)
săpun	2 000
cărbune	6 000
zahăr	9 000
fructe în conserve	20 000
țesături de bumbac	200 000
oțel	270 000
fire sintetice	600 000
hîrtie	1 000 000
cauciuc sintetic	2 500 000

Pentru a uda un hectar de trestie de zahăr este nevoie de 19 000 m³ de apă. O rafinărie de petrol poate consuma cît un oraș cu un milion de locuitori. **Apa a devenit o materie primă ca oricare alta, inclusă în calcule de necesitate și în prețul de cost. Problema mare care se pune este că în curînd cererea va depăși resursele. Pentru a preveni o astfel de situație au început să se ia măsuri. Prima înseamnă, cum este și firesc, O MAI BUNĂ RAȚIONALIZARE, așadar, lupta împotriva risipei.** În Statele Unite, unde consumul apei este în medie dublu decît în Europa — 1 000 m³ pe an — se tratează chimic apele reziduale, („spălindu-le" de impurități) și se reintroduc în consumul industriei. În unele rafinării se folosește un sistem de aero-refrigerație astfel că față de clasicele sisteme, consumul de apă este mult redus, cu aproximativ 130 m³ pe oră. Alte centrale se construiesc la malul mării ca prin conducte speciale să se obțină răcirea apei sărate. Iar **dintre proiectele îndrăznețe înaintate, fără îndoială, cel mai rațional, mai „la îndemînă" s-a dovedit a fi DESALINIZAREA APEI DE MARE.** În principiu nu prezintă o deosebită dificultate a scoate din această apă cele aproximativ 35 grame de sare la litru, cantitate care o face improprie consumului. **Funcționează astăzi în lume aproape o sută de uzine care au reușit operația, folosind nenumărate procedee. Dintre metode, să le numim principale sînt distilarea — metoda cea mai simplă distilarea solară, electrodializa și congelarea.** În prezent, competiția în ce privește obținerea apei de consum din apa mării se poartă pe terenul rentabilității. **A se obține cît mai mari cantități de apă potabilă, într-un timp cît mai scurt la un preț cît mai scăzut,** reprezintă ținta către care tind participanții acestei **„curse pentru apă".**

Cine o va cîștiga? De pe acum se profilează cel ce va obține recordul. E atomul. Energia atomică. Este vorba de instalații „mixte" sau mai exact cu dublu scop: ele vor produce în același timp energie electrică și apă potabilă. Metoda de desalinizare nu mai contează. Instalațiile mixte permit adaptarea oricăreia dintre ele. **Se prevede astfel că o instalație mixtă producînd de la 1—1,5 milioane kw de electricitate și între doi și trei miliarde de litri de apă desalinizată pe zi, la un cost minim (25 de centime metru cub) va funcționa peste doi, trei ani.** Oricum, astfel de reactori, în momentul cînd vor intra în funcțiune, una dintre obsesiile secolului — setea — va dispare. S-a afirmat de altfel că în țările dezvoltate, aceasta va fi prima „scînteie" a unei revoluții tehnice mai importante încă decît aceea a atomului. E o posibilitate de asemenea pentru țările traversate de deșerturi ca în viitor, prin irigare, să dispună de noi spații fertile.

Dacă s-ar împrăștia pe toată suprafața pămîntului sarea pe care o conțin mările, stratul de sare ar atinge o grosime de 125 metri!

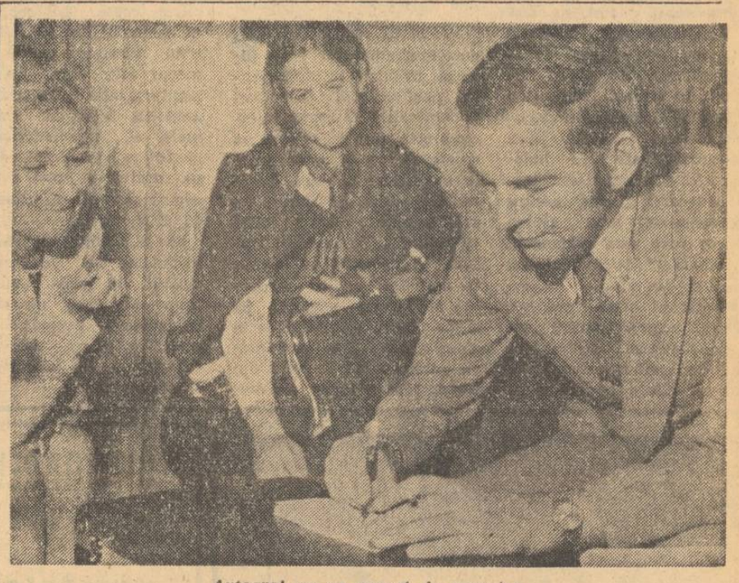

Autograf pe un carnet de reporter.

INDISCREȚII CU CHRISTIAAN BARNARD

Am avut privilegiul de a mă afla mai bine de trei ore în prezența lui Christiaan Barnard și a soției sale, Barbara, într-o împrejurare... deconectantă pentru celebrul chirurg: la cină. Țuica, sărmăluțele moldovenești și mititeii, tangoul și febrila agitație a ospătarilor nu stimulează, poate, dialogul în sfera pură a ideilor, dar ni-l fixează pe om, cu obișnuințele lui, cu gesturile lui de toate zilele...

Și iată că acum cînd citiți aceste rînduri, după o vizită de mai bine de trei zile în România, dedicată cu precădere cunoașterii lumii medicale, profesorul Barnard se află la New York. Iar subsemnata încerc să evoc seara aceea ...Cum e, așadar, Christiaan Barnard, cînd nu operează?

...Mărturisesc că, inițial, mă simțisem ușor jenată: să urmărești gesturile, vorbele, privirile unui om e, fără îndoială, indiscret... Mi-o fi intuit simțămintele, profesorul?

— Ziariștii sînt cam... trăzniți — remarcă surîzînd. **Inventează... O dată, cînd eram la Londra, ca oaspete al Lordului cancelar, chiar l-am vorbit despre o nemulțumire ce mi-a produs lectura presei. Prea era din cale afară ce spuseseră despre mine. Interlocutorul meu m-a consolat: „Asta nu-i nimic, mi-a zis, să vedeți ce-au putut să scornească unii despre arhiepiscopul de Canterbury"...**

— ...Și vă pasă?

Rîde — e fascinant rîsul lui fără grijă, băiețesc — dă din cap în semn de negație, apoi:

— Ziariștii seamănă cu noi, medicii. Noi trebuie să-i satisfacem pe pacienți, ei — pe cititorii lor...

— Așadar, ați avut și satisfacții din partea ziariștilor?

— Oho!

Încurajată, îi urmăresc pofta de mîncare. Asvîrlise lista oferită solemn, și ceruse: **„Vreau ceva specific românesc".** Ia păhărelul de țuică, îl miroase, zice: **„Un fel de brandy de prune, nu?"** Și se interesează: **„Cum se zice: „good luck" pe românește?"** Și către soția lui, frumoasa doamnă Barnard: **„No-roc Barbie!"**

— Ce mîncăruri specifice aveți dumneavoastră? — îi întreb

— Miel — preparat în diferite feluri și apoi „carry". Ceva ca mămăliga dumneavoastră — dă amănunte doamna Barnard.

— Să vă spun una bună despre mîncărurile noastre — intervine profesorul. **Avem un restaurant unde poți găsi tot felul de lucruri specific africane: creier de crocodil, supă de labă de tigru și alte năzdrăvănii din astea. Cică proprietarul ar fi fost întrebat odată dacă există vreo specialitate exotică pe care n-a putut-o servi la cererea clientului. „Da — ar fi răspuns el — rușinat: o singură dată, cînd n-am putut servi sandviciuri cu rinichi de elefant, că mi s-a rupt piinea..."**

— ...Și gătiți dumneavoastră?

— mă întorc către soție.

— Nu mă ajută nimeni în gospodărie — spune tînăra femeie. **Am avut pe cineva, mi-a trimis-o mama, dar acum a plecat.**

— Și avem și un „baby" mic, minunat... — intervine profesorul.

Încerc să-mi imaginez cotidianul celebrei familii.

— Ce fel de „hobby" aveți, profesor Barnard?

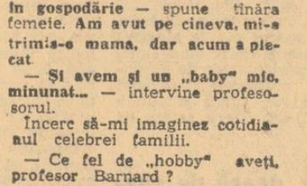

Autograful Barbarei Barnard pentru cititorii noștri: „Cele mai bune urări..."

— N-am timp pentru „hobby" — zice grav. **Vin seara la șase acasă, frînt. Mai beau un pahar de vin cu soția, mai beau încă unul... Uneori, mergem la pescuit.**

Văd că-i place vinul. Sticla de vin roșu de „Dealul mare" circulă intens. Și iată că vine să-l secondeze partenerul cel mai potrivit: un violonist din orchestră, cîntînd, în surdină, romanțe.

— Pe românește, la noi se spune: „a cînta de inimă albastră". Vi se potrivește...

Cere să i se traducă sensul exact, ascultă concentrat, în felul lui special, cu capul mult aplecat pe spate și cu ochii în tavan. Iar eu mă gîndesc ce excepțională ocazie de participare prestigioasă la expoziții fotografice au ratat fotoreporterii noștri, pierzînd instantaneul Normal, vioara atacă acordurile lui „Of, inimioară", cîntecul pe care Edmond Deda l-a tradus în englezește, dedicîndu-l, cîndva, oaspetelui.

— E cîntecul dumneavoastră, profesor Barnard, știați?

Nu știe. În lipsă de cîntăreț, încerc, cu aproximație, să-i rezum povestea. E interesat, ascultă odată, încă odată, și protestează glumind:

— O inimă străpunsă de dragoste, n-am eu cum s-o repar...

— Vă place să dansați, profesor Barnard?

Mi-o arată pe Barbie, zice: **„Eu nu știu, ea știe"**, dar Barbie surîde, îl apucă de mînă și iată-i amîndoi pe ring. Frumoasă pereche: amîndoi înalți, suplii, degajați...

— Cum luptați împotriva admiratoarelor soțului dumneavoastră, doamnă Barnard?

— Nu pot lupta — răspunde, calm.

— Dar cum vă simțiți în compania unui om atît de ocupat și de celebru?

— Întrebarea e mai ușoară decît răspunsul...

Cineva remarcă, însă, că cea mai bună armă e propria frumusețe și atunci chirurgul, foarte atent la discuție, intervine:

— Îmi place să i se facă curte. Fiindcă știu că e a mea...

Se cîntă „Ciocîrlia" și, poate mai mult ca oricînd în momentele muzicale ale serii profesorul ascultă, atent. Știu că-i place muzica, mi-a mărturisit-o, și am și observat asta pe parcurs, dar parcă acum melodia aceasta, cumva simbolică pentru pămînturile noastre, îi solicită profund sensibilitatea. Se străduiește să înțeleagă exact despre ce pasăre anume e vorba, nu găsim echivalentul englezesc potrivit, în sfîrșit îl găsim pe cel frantuzesc și soția i-l traduce... E momentul indiscreției finale:

— ...Și nu vă obosesc, profesor Barnard, impresiile inedite, contactele cu țări noi, cu oameni noi?

— În privința asta, e ca în iubire: te solicită intens, dar e neînchipuit de plăcută...

Graziela VÂNTU

MEDICUL ȘI BOLNAVUL — DOI COLABORATORI

de I. N. RIGA
doctor în medicină

Nu-s chiar atît de puțini oamenii care, discutînd cu alții prin sălile de așteptare ale policlinicilor sau cu vreun vecin care a suferit de o afecțiune, încep să se studieze pe ei înșiși, fac comparații, își găsesc asemănări în manifestările bolilor și, uneori, fac „schimb de experiență" cu rețetele și medicamentele prescrise. Și cînd acești bolnavi, care și-au pus singuri „diagnosticul", și-au aplicat cu de la sine putere și „tratamentul", ajung în fața unui medic, află că boala lor are cu totul altă cauză decît cea bănuită de ei, că a început cu multă vreme înainte ca ei s-o fi resimțit și că tratamentul pe care și l-au aplicat singuri le-a făcut mai mult rău decît bine!

Trupul omenesc poate fi socotit ca un „mecanism" special, foarte rezistent și care suportă ani de zile cele mai rele comportări din partea noastră fără ca, aparent, să protesteze. Dar, rafinat și complex cum este, înregistrează totul, nu uită și nu „iartă". Este lipsit de aer curat, de oxigenare suficientă sau este, chiar, îmbîcsit de tutun... Este slab hrănit cu elemente de valoare nutritivă corectă sau, dimpotrivă, este prea îndopat... Nu-i acordăm suficiente exerciții fizice pentru compensarea unui sistem nervos care este permanent „bombardat" de semnale și tensiuni din afară... Avem impresia că organismul s-a adaptat acestor condiții vitrege, acestei desconsiderări din partea noastră, dar iată că vine o zi cînd el dă semnalul de alarmă: prima durere, prima tulburare vizibilă! Și atunci, alergăm speriați la medic, cerîndu-i ajutor...

Dar cum ar putea medicul să prescrie un medicament care să vindece „pe loc" o stare ce este rezultatul atîtor greșeli, adunate în atîția ani, greșeli care au rupt echilibrul sănătății naturale? Cu atît mai mult cu cît medicul, fiind adesea specializat într-un domeniu medical limitat, este înclinat să-l „vadă" pe bolnav (deci, un întreg) doar prin prisma organului pe care îl cunoaște temeinic (cu alte cuvinte, numai o parte a întregului!).

Bineînțeles, bolnavul este repede pus în fața unei armate de „mașinării" care îl cercetează: la razele X i se controlează plămînul, „felie cu felie", în radiografii atent analizate. Lupa microscopului caută minuțios microbii. Are dureri de cap? Este așezat pe un fel de „scaun electric" pentru o electroencefalogramă sau i se înțeapă măduva spinării pentru analize. Are neplăceri abdominale? O țeavă introdusă prin gură în stomac va scoate la iveală, poate, unele modificări chimice interne. Se plînge de dureri de șale sau de rinichi? Niște substanțe colorante ori izotopi radio-activi se trimit în organism pentru „anchete" nu tocmai plăcute. Se simte obosit, slăbit? I se ia sînge pentru alte numeroase analize... Și, în cele din urmă, i se prescrie un medicament (sau mai multe!) care să calmeze cele mai alarmante semne ale bolii și să facă să dispară manifestările acesteia, în cele mai multe cazuri. Numai că, cel mai adesea, avem deja de a face cu boli cronice, iar crizele — după un interval de timp — recidivează. **Anii trec și organismul, supus acestor atacuri de boală, își alterează potențialul vital înscris în mesajul genetic multi-milenar acumulat și selecționat.** Iar multe dintre aceste stări și nivele de degradare biologică se pot transmite copiilor, fie direct, fie numai ca o predispoziție. (Desigur, există și „proteze" de dinți, de auz, de rinichi, de inimă etc. dar nu e o mare plăcere să fim nevoiți a apela la ele!)

Astfel de situații, e astfel de degradare treptată a organismului nostru pot fi evitate prin examene medicale preventive periodice și complete. Să nu uităm că medicina modernă, deși împărțită în specialități pentru ușurarea și aprofundarea studiilor, rămîne totuși medicina „omului integral" și apreciază organismul, aflat în strînsă interdependență cu mediul exterior, ca pe un întreg unitar, echilibrat în stare normală sau dezechilibrat în stare de boală. Toate organele se influențează reciproc și permanent, fără să ne dăm seama, atît prin rețelele de nervi și vase sanghine, cît și prin undele electro-magnetice emise în timpul funcționării lor.

Această complexitate face ca un organ bolnav sau deficitar să manifeste simptome variate, după cum manifestări asemănătoare pot fi urmarea alterării unor organe diferite. De asemenea, simptomele de boală pot diferi de la un om la altul. Sau, chiar, la același bolnav se pot prezenta diferit, în momente deosebite, în funcție de alte cauze suprapuse celei inițiale. Iată cîteva exemple: o mică scurgere de sînge din nas poate fi pusă pe seama unei neînsemnate răceli, după cum poate fi și semnul unei hipertensiuni arteriale sau al unor turburări genito-endocrine; amigdalele mărite reprezintă, desigur, un obstacol incomod în gîtul pacientului (la orice vîrstă), dar ele pot fi și semnalul unor serioase boli de sînge sau pot deveni cauza unor grave maladii de inimă; unele dureri de urechi, aparent inexplicabile prin cauze locale, pot reprezenta semnalul de alarmă al unui ulterior cancer pulmonar etc... Iar bolnavul neglijent află prea tîrziu că **„apariția bolii, cu simptomele ei caracteristice, nu constituie începutul, ci etapa tardivă a unei evoluții complexe și îndelungate" (I. P. Pavlov).**

Să ia aminte cei care obișnuiesc să se „trateze" singuri, cei care „nu au timp" să-și facă examinările medicale periodice complete, ca și cei satisfăcuți cu analizele de laborator de ...anul trecut!

MODA

ÎN ÎNTÎMPINAREA LUNILOR DE VARĂ

1. Rochie de mătase naturală, *cu desen negru pe fond alb, pe o linie simplă, avînd garnitură un guler alb cu cravată dublă și manșete albe. O broșă metalică — o săgeată, o floare, o monogramă, prinsă pe cravată completează ținuta.*

2. Rochie din olandă sau în uni, *petrecută parte peste parte și închisă la două rînduri de nasturi. Reverele late cu tighel aparent, iar mîneca scurtă are manșeta întoarsă cu colț rotunjit.*

3. *Tot din material imprimat, o rochie fără mîneci, tăiată în talie. Fusta este croită în bie. În talie, se poartă cu cordon îngust, de altă culoare.*

4. Rochie tinerească, uni, cu mînecă clopot. *O garnitură din dantelă lată înconjoară decolteul pătrat, marginea mînecilor și a buzunarelor.*

5. *Din material în pătrățele mici,* o rochie cu mîneci *tăiată în talie și închisă cu nasturi mici deși. Reverele lungi și ascuțite precum și corseleta sînt albe.*

6. Rochie din mătase naturală imprimată *cu buline, foarte modernă în acest sezon. Fusta are multe pliuri mici și dese. Se poartă cu o jachetă albă cu revere late.*

Doina LEVINȚA

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

U. M. București. *O nevralgie intercostală poate fi și un semnal care să anunțe alte afecțiuni. În afara investigațiilor efectuate de dv. vă recomandăm și o radiografie de coloană cervico-dorso-lombară și examen clinic la cabinetul de neurologie.*

B. A. Bechet — Dolj. *O anexită bilaterală poate determina o sterilitate temporară. Tratamentul a fost corect condus. Salpingografia se poate face numai în clinica de ginecologie, în secția special profilată pentru combaterea sterilității. Centrul universitar cel mai apropiat de dumneavoastră este la Craiova.*

CONSTANTIN DULĂU — Orșova. *Am analizat scrisoarea dv., destul de lungă, cu prea multe detalii. Sînteți în permanentă căutare a unei afecțiuni somatice și așteptați miracolul de la chimioterapie sau intervenții chirurgicale. Vă orientați greșit. Credem că veți beneficia de psihoterapie condusă cu perseverență de același medic psihiatru. Aveți în apropiere Centrul universitar Timișoara și vă sfătuim să apelați la competența reprezentanților catedrei de psihiatrie.*

MATEI CRĂCIUN — orașul Victoria, județul Brașov. *Ne cereți adresa centrului stomatologic cel mai specializat din țară. Avem specialiști valoroși la nivelul facultăților de stomatologie ale fiecărui centru universitar. Cel mai apropiat de dv. este Clujul.*

I.D. — Gheorghieni — jud. Dîmbovița. *Vă mulțumim pentru aprecierile adresate rubricii noastre. Intervențiile chirurgicale în scop estetic pentru a corija forma nasului se pot efectua în cadrul clinicii ORL a spitalului Coltea din București.*

MIRCEA DINU — Hunedoara. *Medicul care vă va examina și va discuta cu dv. vă poate ajuta. Probabil tulburările sînt funcționale, reversibile, determinate psihogen.*

Dr. Ana MURGULEȚ

BLOC NOTES

STIREX

Dacă nu cunoașteți denumirea, căutați, neapărat, magazinul care poartă acest nume. Va fi un prilej de a admira sticlăriile de bun gust, realizată cu îndrăzneală, cu fantezie, cu vădită dorință de a place cumpărătorului. Magazinul aparține Centralei Industriei Sticlei și Ceramicii fine și este amenajat pe strada Soarelui, în vechiul centru comercial al Bucureștiului, e drept, nu tocmai la vedere și lipsit, deocamdată, de o reclamă ingenioasă care să-i semnaleze măcar existența, dacă nu calitatea și originalitatea majorității exponatelor sale.

În speranța că vom găsi la Stirex (de altfel, promisiunea fermă a directorului general al centralei susamintite e o garanție) și obiectele pe care le-am admirat nu de mult într-o expoziție la sala Dalles, recomandăm magazinul tuturor acelora care apreciază sticlăria sau ceramica fină, de un gust ales.

ÎN CASĂ NOUĂ

Ideea ne-a fost sugerată de o mică fotografie apărută în „Jours de France" reprezentînd o amuzantă mătură recomandată tinerelor perechi. Pe o simplă mătură cu coadă mai lungă, cu lemnul vopsit în roșu sau albastru sînt atîrnate din loc în loc, pe șnițe mici cîrlige: o cîrpă de praf, un burete, o cîrpă de vase, un pămătuf din pene pentru ștersul prafului pe obiecte mai delicate, un pansament etc. O învelitoare viu colorată servește ca husă pentru mătura propriu-zisă. Vă tentează să încercați?

DESPRE CE DISCUTAȚI LA MASĂ?

Se spune că supărarea este unul din dușmanii stomacului, ai ficatului. Nu sînt vorbe aruncate în vînt! Ne-o dovedește, de pildă, Asociația germană a medicilor care a atras foarte serios atenția că iritațiile cauzate mai ales de discuțiile neplăcute din timpul mesei pot provoca ulcerații la stomac. Recomandații? Nu transformați masa într-un prilej de a continua discuțiile despre preocupări profesionale. Riscați să înghițiți mîncarea pe nemestecate. Nu vă etalați necazurile personale, cerînd sfaturi amicale, între ciorbă și friptură! Riscați să-i faceți rău și celui care, săritor la nevoie, ca orice bun prieten, se lasă antrenat într-o conversație foarte animată. Alegeți deci, subiecte mai banale și glumiți. Se pare că rîsul nu strică nici măcar în timpul mesei!

IMPRIMEURILE MODERNE

Culori proaspete, vesele pentru orice oră a zilei, cu accentuată preferință pentru dungi și buline — acestea ar fi, în cîteva cuvinte, caracteristicile imprimeurilor pe care specialiștii le preconizează pentru primăvara și vara acestui an. Dar florile? veți întreba. Imprimeuri fără flori? Nu, bineînțeles că nu. Vom purta și imprimeuri cu flori, cu fructe, cu trifoi, cu ancore, cu vaporașe și cu broscuțe. Fondul țesăturilor imprimate, de bumbac sau mătase, va fi în special alb sau negru.

Colecția de modă pariziană Dior, despre care s-a spus că poartă amprenta eleganței, a grației, a varietății vădește o slăbiciune pentru buline și flori pe șantung — pentru zi și pentru buline sau flori multicolore pe organdi, faille, muselină — pentru seară.

Confecționată din mătase sau voal, rochia de seară creată de Dior (desenul alăturat) **are un decolteu îndrăznet, în formă de V și un volan plisat.**

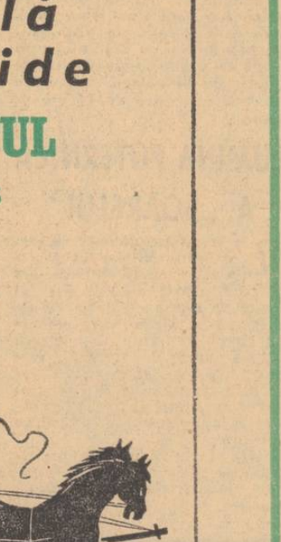

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pentru horticultorii amatori

GRIGORE ONISEI — Babadag, jud. Tulcea. Ați preparat zeamă sulfocalcică în luna aprilie 1971 și doriți să știți dacă soluția respectivă poate fi folosită pentru stropiri în primăvara și vara acestui an.

Răspunsul este negativ. De obicei, zeama sulfocalcică se prepară cu cîteva zile înainte de folosire. Se poate păstra 5—6 luni numai dacă se ține la întuneric și la rece, în damigene care se smolesc sau se ceruiesc la dop.

Prin stropiri cu zeamă sulfocalcică se combat următoarele boli: făinarea (la pomi, legume, viță de vie, trandafiri), rapănul la meri și peri, putregaiul fructelor.

Pentru folosirea ei, soluția concentrată se subțiază cu apă astfel: la stropiri de iarnă proporția este de 1 : 5 (o parte zeamă sulfocalcică și 5 părți apă), la stropiri de primăvară 1:10, iar la cele de vară 1:50.

ȘTEFAN PLUGARU — București. Bureții de baie se obțin din fructele unei plante asemănătoare cu castravetele (Luffa cilindrica). Semănatul se face în cuiburi (cîte 3—4 semințe în cuib la adîncime de 2 cm) primăvara tîrziu, cînd nu mai există pericol de brume. Distanțele de însămînțare sînt 1,5 m între rînduri și 0,7 m pe rînd.

În timpul vegetației, plantele se îngrijesc la fel ca și culturile de legume. Întrucît tulpina crește pînă la 3—4 m și este agățătoare este bine să se pună araci pentru asigurarea susținerii.

În toamnă, fructelor coapte li se îndepărtează semințele (prin desprinderea căpăcelului din vîrful fructului) după care se țin în apă fierbinte, se storc și se cojesc. Se înșiră pe sfoară pentru a se usca.

MIHAIL CRĂCIUN — Cluj. Uscarea florilor și frunzelor la vișin, fenomen observat de dv. în anii trecuți se datorește bolii denumită arsura moniliană.

Pentru a preîntîmpina în acest an boala, faceți 1—2 stropiri în timpul înfloritului (pe măsură ce se deschid florile) cu Captan 0,2 la sută sau cu Ortofaltan 0,2 la sută. Zeama bordeleză este mai puțin indicată la stropiri în timpul înfloritului deoarece produce arsuri ale organelor florale.

VASILE STOENESCU — București. Tuberozele (chiparoase) se înmulțesc prin bulbi și bulbili (cei formați în jurul bulbului principal) care se plantează primăvara pe straturi expuse soarelui. Trebuie să știți că, de obicei, bulbii mari dau tije florale în primul an, iar bulbilii, în al doilea sau al treilea an.

În toamnă, veți scoate bulbii formați și-i veți păstra pînă în primăvară în pivniță, la o temperatură de 4—10 grade, deoarece nu rezistă la gerurile din timpul iernii.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman

CUVERTURĂ ÎN DUNGI

Furnituri: *200 g. lînă, melana sau bumbac din fiecare culoare și o croșetă de 3,5 mm.*

Cuvertura *se începe cu un lanț format din 383 de ochiuri (pentru un pat simplu) din lînă de o singură culoare, lanț pe care se lucrează piciorușe mici. Primul rînd (x) 10 piciorușe mici; prin următoarele trei ochiuri se trage un fir de lînă (bucă) pe care-l strîngem apoi într-un singur ochi; 10 piciorușe mici; trei piciorușe mici într-un singur ochi, se continuă mai departe de la (x).*

Acest rînd se repetă de cinci ori, avînd grijă ca la începutul și sfîrșitul fiecărui rînd să lucrăm două piciorușe în același ochi. După ce am croșetat această bandă, de o singură culoare, introducem altă culoare. Ca să nu ne fie prea greu de ținut în mînă lucrul, facem 3—4 benzi împreună după care începem din nou altă bucată. La sfîrșit, se cos împreună. Pe de-o parte și de alta a cuverturii se fac franjuri. Luăm șase fire de lînă din aceeași nuanță, lungi de 35 cm, le îndoim, și le trecem, cu ajutorul unei croșete, prin marginea cuverturii. Le înnodăm de două sau trei ori, după cum ne place.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

NICI O ZI FĂRĂ VERDEȚURI

Sîntem într-un sezon de tranziție cînd nu putem aduce încă pe masa noastră prea multe legume și fructe proaspete. Stau însă la îndemîna noastră măcrișul, spanacul, urzicile, păpădia, ștevia, salata verde — verdețuri care aduc mîncărurilor o notă primăvăratică. Să nu le ocolim! Dimpotrivă, să le prețuim pentru aportul lor de vitamine și săruri minerale.

O mînă de măcriș acrișor pusă în ciorbă îi înnoiește gustul. O salată de pătrunjel sau de untișor îmbogățește varietatea meniurilor. O omletă cu verdețuri (măcriș, ștevie, mărar etc. la alegere) nu poate fi decît binevenită. Din experiența lor de gospodine, cititoarele revistei noastre vă oferă și supun alegerii dv. cîteva rețete de sezon

Supă deasă de spanac

1 kg de spanac, două cepe, o lingură rasă de făină, 25 g unt sau margarină, sare și piper, puțin cimbru sau nucșoară rasă, două linguri de smîntînă.

Se spală spanacul, se taie rădăcinile nu însă și cotoarele frunzelor. Se pune la fiert 8—10 minute în apă clocotită. Se taie ceapa mărunt și se rumenește ușor în unt. Se presară lingura de făină, se lasă să capete culoare, se stinge cu zeama în care fierbe spanacul. Pasați totul (rîntașul și spanacul fiert). Sărați, condimentați. Dregeți cu smîntînă. Serviți cu crutoane rumenite în cuptor sau prăjite în unt. **(OLGA POPOV — Tulcea).**

Ștevie cu ochiuri la cuptor

300 g de ștevie de persoană, 1—2 ouă de persoană, una-două linguriițe de bulion, ceapă verde sau căpățînă, puțin unt, puțin ulei, sare, piper.

Se taie ceapa mărunt, se prăjește în puțin ulei, se adaugă bulionul subțiat cu apă. Cînd dă în clocot se adaugă ștevia (curățată și bine spălată), se sărează, se piperează, se lasă să fiarbă circa 10 minute. Se toarnă compoziția într-o tavă. Cu dosul unei linguri se fac goluri în ștevie și în fiecare gol se sparge cîte un ou. Se dă tava la cuptor pînă ce se încheagă albușurile. Cînd se servesc se pune pe fiecare ou, cîte o bucățică de unt. **(VIORICA BALMUȘ — Brăila).**

Mîncare de căpățîni de salată verde

Se aleg cîteva căpățîni de salată verde (6-8-10 — după apreciere), se curăță de foile ofilite, se spală cu grijă, se scoate fiecărei căpățîni inima. Se prepară, ca pentru sarmale, 500 g tocătură din orice fel de carne. În locul inimilor scoase din căpățînile de salată se pune cîte puțină umplutură de carne. Ca să nu se împrăștie umplutura la fiert se leagă căpățînile cu cîte un fir de ață. Se așază într-o cratiță potrivit de mare. La dorință pot fi înainte ușor călite în ulei sau unt. Se adaugă la alegere puțin borș, roșii sau bulion de roșii subțiat cu puțină apă. Se pun la fiert pe foc domol. Sosul poate fi dres cu puțină smîntînă, smîntîna poate fi servită și la masă separat. **(EUGENIA NICOARĂ — Sita Buzăului).**

★

Aceleași ingrediente de mai sus pot fi preparate și altfel. Nu se scoate inima salatelor. Tocătura se așază între frunze începînd dinspre mijlocul căpățînii spre marginea ei. Ultimul rînd de frunze nu se mai umple. Căpățînile de salată se presează puțin între palme, apoi se așază cu vîrfurile în jos (adunate bine în jurul tocăturii). Se acresc cu borș, se fierb pe foc încet, se servesc cu smîntînă. **(ELENA SUCIU — Luduș, Mureș)**

Budincă de spanac „bună gospodină"

O franzelă, puțin lapte pentru înmuiat franzela, 2 kg spanac, 6—7 ouă, 100 g făină, grăsime de orice fel pentru prăjit, 100—150 g unt, 200—250 g parizer, 300 g telemea veche de oi, 200 g lapte sau 100 g smîntînă, salată verde.

Cu un cuțit bine ascuțit se curăță franzela de coajă și se taie în felii de circa 1 cm grosime. Se înmoaie feliile în lapte, se dau prin ou bătut apoi prin făină. Se rumenesc în grăsime încinsă. Se tapetează o formă unsă cu unt (fundul și pereții) cu o parte din feliile de pîine. Separat se prepară un pireu simplu de spanac în care se adaugă 50 g unt tăiat în cuburi mici. Astfel preparat se toarnă în vasul tapetat cu pîine. Se acoperă spanacul cu felii de franzelă prăjite (păstrate anume). Peste pîine se întinde un strat de brînză rasă amestecată cu două ouă bătute. În brînză se înfundă cuburi mici de parizer (sau salam). Deasupra se pune un ultim strat de felii de pîine prăjită peste care se toarnă 2—3 ouă bătute cu 200 g lapte sau 100 g smîntînă. Se presară 50 g unt tăiat în cuburi mici și se dă vasul la cuptor să se rumenească. Se scoate budinca, se răstoarnă pe un platou, se decorează cu salată verde.

Cine dorește să prezinte budinca mai aspectuos, alege un platou mare așa încît pe marginea lui să poată aranja alternativ o felie de roșii, una de ardei gras sau de castravete, decorate cu cîte o frunză de pătrunjel verde cu puțină coadă. **(SILVIA VADINEANU — București).**

În curînd
în Capitală
se redeschide
RESTAURANTUL
„BUCUR"
Produse culinare superioare
Vinuri din podgorii renumite
Servicii ireproșabile

(5202)

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

AH ! OMENIA...

de Mihai STOIAN

„Mă numesc M.D., locuiesc în Bucureşti (iniţialele le-am pus eu, ocolind totodată adresa exact comunicată de corespondentă — n.n.), *sînt pensionară în vîrstă de 75 de ani. Am o pensie din care pot trăi fără să apelez la ajutorul nimănui, fără să supăr pe cineva. Sînt mamă a trei copii, căsătoriţi toţi, deci am şi mai mulţi nepoţi. După cum vedeţi aş avea toate condiţiile şi motivele să-mi petrec o bătrîneţe liniştită. Totuşi, din păcate, nu este aşa. Şi veţi afla numaidecît de ce.*

Totul a început în anul 1962, cînd am primit apartament la bloc, împreună cu soţul meu P.D., pe atunci încă în viaţă. Aveam apartamentul în comun cu o altă persoană în vîrstă care a decedat după cîteva luni de zile, lăsînd camera liberă. Am hotărît atunci, împreună cu soţul meu, să-l aducem pe fiul nostru P.D. (culmea, poartă prenumele tatălui său — n.n.), *să locuiască împreună cu noi. Căsătorit şi cu un copil, el locuia într-o casă mică, în condiţii destul de neprielnice pentru creşterea şi îngrijirea unui copil mic. Cu dificultate, după multe demersuri, în vremea aceea, am izbutit să obţinem repartiţia pe numele fiului meu, pentru camera liberă din apartamentul în care locuim. Eram mulţumiţi, şi eu, şi soţul meu, că reuşisem să-l aducem pe lîngă noi pe fiul nostru mai mic.*

Dar mulţumirea avea să se transforme curînd în nemulţumire, iar în locul armoniei (care în mod normal ar fi trebuit să domnească între noi) *s-au instaurat certurile şi discuţiile. Şi aceasta avea să se întîmple după ce fiul meu mi-a vîndut lucrurile din casă, cumpărînd altele noi. Foarte bine !... veţi fi tentat să spuneţi în primul moment. Aşa am spus şi eu, însă după aceasta a început scandalul şi necazul pentru mine şi soţul meu. Fiul nostru ne zicea „să ne luăm legăturica" şi să plecăm în altă parte pentru că acum îl incomodam. Ar fi vrut să rămînă singur în apartament.*

În anul 1967 a decedat soţul meu. Pe patul de moarte el şi-a rugat fiul să se poarte frumos cu mine, să mă respecte, să aibă grijă de mine. Şi într-adevăr, aşa au stat lucrurile cîteva luni. Fiul meu mă respecta, se purta frumos, era cu totul alt om. Dar n-a durat mult. Din nou scandal, ceartă şi ameninţări. Singura lui dorinţă este să nu mă mai vadă în casă, să rămînă singurul stăpîn pe apartament. Adeseori vine beat, mă insultă, mă ameninţă cu bătaia, ca să mă determine să părăsesc apartamentul (sînt lucruri pe care nu le scriu, fiindcă nici hîrtia n-ar putea să le suporte). *De teama lui seara mă culc îmbrăcată, să pot fugi dacă vine beat. Sînt eu vinovată că, noaptea, dorm în camera mea ? Pentru că, trebuie să ştiţi, ziua stau mai mult prin vecini, acasă nu stau numai ca să nu-l supăr, să nu dau ocazie la scandal. Iar dacă sînt acasă seara, sînt silită să stau pe întuneric* (chiar să şi mănînc pe întuneric, dacă aprind lumina ei mi-o stinge imediat, *pentru economie, probabil !) Fiica lor, nepoata mea de 15 ani, luînd exemplul părinţilor, a început să se poarte urît cu mine, nu mă respectă, îmi adresează vorbe murdare* (triviale chiar). *Şi cînd mă gîndesc că pe fetiţa asta am îngrijit-o de mică, a crescut sub ochii mei, şi acum nu are nici urmă de respect pentru bunica ei.*

Eu nu-i cer fiului meu nimic, nici bani, nici mîncare, nimic, nimic. Singurul lucru pe care-l pretind este respectul şi liniştea, să mă lase în

CURIER SĂPTĂMÎNAL

pace, să am o bătrîneţe tihnită. Acum cred că vă daţi seama în ce condiţii trăiesc. Noroc că am vecini foarte cumsecade, toţi de la etajul nostru mă apreciază, mă respectă, aş putea spune că ţin la mine (urmează lista lor — n.n.). *Oameni de omenie, ei mi-au oferit adeseori propriul lor apartament pentru a-mi petrece ziua* (una din vecine mi-a propus chiar să dorm peste noapte acolo, *dacă mă simt ameninţată la mine acasă). O să vă întrebaţi de ce nu apelez la sprijinul celorlalţi doi copii ai mei* (mai am o fiică şi un fiu). *Mă tem ca nu cumva să dau naştere la un conflict între ei doi şi fratele lor mai mic. N-aş vrea să-i văd certîndu-se pentru mine. Şi apoi mi-e frică de eventualele consecinţe legale pe care le-ar putea avea intervenţia lor. Şi eu nu doresc asta* (subl. ns.). *Altminteri, ei cunosc oarecum situaţia, au încercat să discute, degeaba. Cel mic continuă să mă ameninţe, spunînd că or să se mute şi o să-mi aducă pe cineva străin în casă. Sînt sigură că nici un străin nu s-ar purta astfel cu mine, aş găsi poate mai multă înţelegere şi respect la un străin, decît la propriul meu fiu.*

În seara zilei de 6 martie, pe la orele 23, fiul meu a venit din nou beat şi m-a alungat din casă, cu un potop de insulte şi ameninţări, încît am fost nevoită să-mi petrec noaptea la vecini. În dorinţa de a mă scoate din casă, el foloseşte mijloace josnice, inadmisibile în relaţiile dintre mamă şi fiu. Cum aş putea să plec din casa mea, din casa în care s-a stins din viaţă soţul meu. Voi rămîne în casă cu orice risc. Dac-aş renunţa la repartiţia pe care o am, cedîndu-i fiului meu camera pe care o ocup (cu condiţia de a mă lăsa totuşi să locuiesc acolo), *cine mă asigură că nu mă va alunga pînă la urmă. Vreau să-mi sfîrşesc zilele în casa în care a murit şi soţul meu. Cred că, dacă veţi publica aceste rînduri, ele vor fi citite de prietenii fiului meu, de cei din conducerea întreprinderii în care lucrează, şi poate că aceştia îl vor face să înţeleagă că felul în care se poartă cu mine este inadmisibil şi că trebuie să se schimbe.*

Vă mulţumesc !"

Stimată M.D., comentariile pe marginea impresionantei dumneavoastră scrisori sînt de prisos. Spuneţi lucrurile cu atîta relief, cu atîta îndurerare, încît nu pot adăuga decît că sînt pe deplin alături de Domnia Voastră. Mi-am permis să subliniez, din cuvintele dv., pe acelea care arătau că nu doriţi — tot suflet de mamă ! — să i se întîmple nimic rău fiului mai mic. Vă înţeleg, deşi atunci cînd „sănătatea morală" o cere, şi o... intervenţie chirurgicală poate fi salvatoare, eficientă. De aceea am expediat scrisoarea mai departe, pe adresa tovarăşilor din întreprinderea bucureşteană la care lucrează cel care vă urgiseşte, vă întunecă bătrîneţea. Sărut mîna.

Adrian ANDRONIC

— Fă-te că trinteşti din greşală paharul cu vin roşu pe masă. Ai uitat doar că anul trecut ne-au pătat bunătate de faţă de masă de olandă, cu salată de boeuf !!!

Fără cuvinte...

M. OPROIU

— N-a văzut nimeni un dosar gros pe care scria „secret" ?

Ioniţă DAN

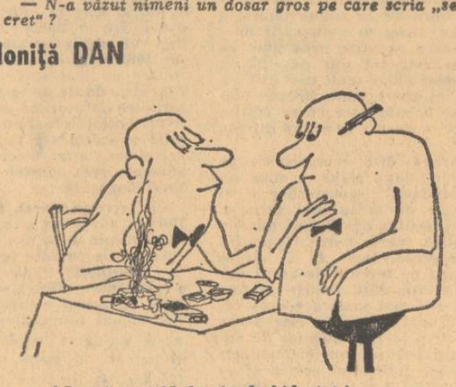

— Adu-mi o sticlă de vin deshidratat !

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

1. Alfabetul. Cuvinte simple (monosemne)

Alfabetul este alcătuit din următoarele semne :

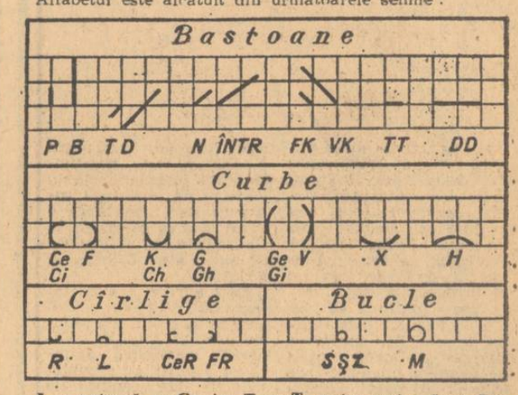

J se notează cu **Ce**, iar **Ţ** cu **T**, scrise mai apăsat. Prin apăsare, se obţin şi alte litere : **CeR = JR** sau **GeR, FR = VR, FK = FG, VK = VG.**

Semnele se execută în direcţia obişnuită a scrisului, de la stînga la dreapta şi de sus în jos, cu excepţia lui **N** şi **INTR**, care se scriu de jos în sus (ele se deosebesc de **T** şi **D** şi prin faptul că sînt mai înclinate).

În stenografie, se scriu, în general, numai consoanele, reconstituirea vocalelor făcîndu-se în raport cu contextul respectiv : **p = pe, d = de, ţ = ţi, n = ne** sau **nr, într = între** sau **într, fk = fac** sau **foc, vk = vechi** sau **veac, fr. = fără** sau **fier, cer = cere** sau **ceară** şi (apăsat) **jar** sau **ger** etc.

Exerciţiile vor fi executate pe caiete cu pătrăţele, respectîndu-se cu stricteţe dimensiunile şi formele stabilite. Caietul se împarte în două coloane. Se va scrie cu cerneală sau cu un creion moale, fără grabă, fără reveniri asupra trăseului şi cît se poate de uşor (neapăsat). Fiecare frază nouă se scrie de la capăt şi mai dinăuntru (nu se va folosi deci semnul x, aplicat de noi pentru economisirea spaţiului). Pentru virgulă, se va dubla spaţiul dintre cuvinte.

Rîndul stenografic este format din trei rînduri de pătrăţele, două deasupra şi unul sub linia de scris (se scrie deci din trei în trei pătrăţele).

Cuvintele **a** şi **o** se notează printr-un punct pe linia de scris, iar **e(este)** şi **i** printr-un punct plasat mai sus (cu un pătrăţel şi jumătate). Sus se scriu şi alte cîteva cuvinte simple (în general cele cu **i**) : **şi, mi, era, îl (el, ele), toţi** ; în se notează printr-un mic **n** scris sus, iar **un** prin acelaşi semn, început de sub linia de scris.

Articolul singular nu se notează : **totul = totu(l)** etc.

Se va începe cu învăţarea alfabetului, scriindu-se cîte 2—3 rînduri din fiecare literă şi apoi litere disparate (se va folosi, în acest scop, un text oarecare, extrăgîndu-se consoanele respective)

Se va trece apoi la exerciţiul de mai jos. El va fi citit de mai multe ori (cu ajutorul, eventual, al traducerii care-l însoţeşte), pînă la realizarea unei lecturi cursive. Lecturii îi urmează scrierea. Exerciţiul va fi scris de mai multe ori, alternativ : o dată după textul stenografic (prin autodictare) şi o dată traducîndu-l după textul tipografic. De fiecare dată va fi recitit după propriile stenograme şi corectat (prin încercuirea cuvintelor scrise greşit şi recopierea lor). La fel se va proceda şi cu exerciţiile din numerele următoare.

EXERCIŢIUL 1

Ce o să se facă ? — Ce are să fie şi ce era să fie — În foc e un dud. — Ce de jar ! — De ce să intre fără el ? — Te cere şi ne cere pe toţi şi pe toate. — Mă fac că fug. — Ce o să facă la vară ?

EXERCIŢIUL 2

(De scris în stenografie ; de confruntat cu „cheia" din numărul viitor şi de recopiat, conform acesteia)

Îl cer pe el şi le cer pe ele. — Între ce era ? — O să mi se facă, o să îi se facă şi o să vi se facă de toţi totu(l). — Era ger. — E vag de tot.

• REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

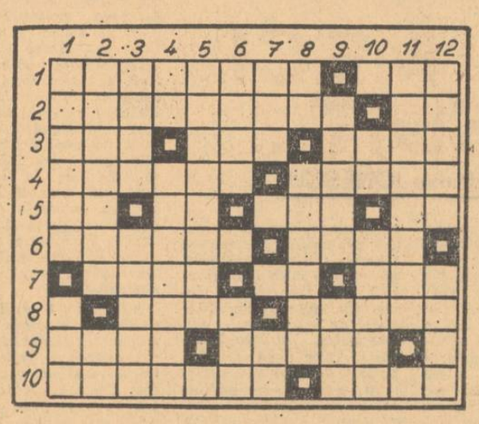

LA DRUM

ORIZONTAL : 1) Mobil cu... imobil — Din mers 2) Semaforul pe galben — Purcede înainte 3) Prins la mijloc ! — Intrare (presc.) — Rapidul 4) O maşină... în casă — Îndemn la drum 5) Pietoni, pe dreapta ! — Trece la urmă ! — La sfîrşitul drumului... — ...şi la mijlocul rutei ! 6) Îşi face apariţia pe rampă — Împrejmuire 7) Piatra... unui drum de munte — La mijloc de drum ! — Apucă calea acelor... 8) Orăşel în Norvegia — Punct de orientare 9) A bate, dar nu drumurile — Căpetenii arabe 10) Un fel de deplasare... la drum — Vînt slab în mişcare (infinitiv).

VERTICAL : 1) Fata marinarului — Nu se deplasează. 2) Soluţie alcoolică utilizată la antigelul maşinilor. — Grăbit pe centru ! 3) Certată cu hărnicia. — Deplasată. 4) Con gol ! — Fixat la mal. 5) Drum de parcurs. 6) Aşezată sub roţi... — Cale de zbor. 7) Problema lui Columb (dim.) — Merge înainte ! 8) Ren ! — Opreşte calul din drum (pl.) 9) Duminică sportivă — A fost odată. 10) Şoferi, pe dreapta ! Trenul în viteză. 11) Calea apelor (pl.) 12) Claxon — Trage la ţintă.

Petre DUMITRU

Cuvinte rare : **ATRA, EMIRI.**

REGINA NOPŢII

ORIZONTAL : 1) Un coş pe faţa lunii — O dată pe lună... 2) ...în jurul lunii — Infinitivul strălucitor al lunii. 3) Lacuri în care luna se oglindeşte... doar la fotograf — Pe dată. 4) Îşi dau întîlnire cu luna... pe acoperiş (fem.) — Vinovatul fără vină. 5) Cureluşă de meşină — De la pămînt la lună, cu racheta ! 6) Îe întoarsă ! — Noaptea cu lună, cu stele — Coada stelelor ! 7) Luna nouă (pl.) — Colo, în dreapta ! 8) Regina nopţii — Cînd luna face cu ochiul printre nouri. 9) El e fără lipsuri ! — Merge cu capra. — Secure ! 10) Mie ! — Cu... mic şi mare, undeva pe lîngă lună — Împărăţia lunii (pl.). 11) Masca onomastică a lunii — Gea s-a roţit ! 12) Lulea... sub clar de lună !

VERTICAL : 1) O parodie de lună — Luna de pe masă (pl.) 2) Estrade ad-hoc pentru concerte sub clar de lună. 3) Una pe lună ! — Moşul pe care-l alungă cocoşul... cînd apune luna ! — Scade ! 4) Foaie de tablă — Pe-aproape (abr.) — Domeniul de evoluţie al lunii... 5) ...şi alaiul nocturn al lunii — Ca faţa lunii. 6) Boală de piele (pop.) — A luminat pînă s-a stins ! — Regiune (abr.). 7) Confeti jucăuşi sub razele de lună — Canoe ! 8) Semilună ! — O mulţime nemăsurată de luni — Pierde-vară. 9) Numai în mijloc ! — O baie la Veneţia. 10) Vede mai bine noaptea, cînd nu e lună — Galbenul din lanuri. 11) Apar şi ele... cam după 12 luni — Strălucitor... la minte. 12) Baze de lansare spre lună şi alte astre — Fluture ce apare pe-nserat, cînd răsare luna.

Marin DRĂGHICI

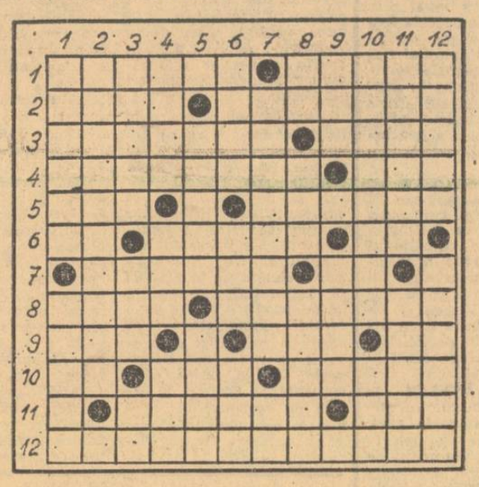

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FLORI

ORIZONTAL : **Sărită** — Copil — Iris — Arghezi — Rauta — OR — Rel — Abraham — Agri — Tei — Olanda — E — OS — Crini — Mac — Cso — Oita — Pi — M — Alert — Zie — Elita — Aman — C — Nie — Ul — Ilara — Toli — Camelii — Anemone — Etos.

LA OGLINDA

ORIZONTAL : Individuale — C — Rea — Intim — Ase — Isca — Be — Bune — It — Cer — Patinatori — CO — Una — Omăt — Artificial — Uta — Iar — Set — Selim — Oraşe — Ros — Uşurel — Mantinele — E

Tot despre asigurarea de răspundere civilă auto

ŞTIŢI CE OBLIGAŢII REVIN DEŢINĂTORILOR DE AUTOVEHICULE ?

● 26 aprilie — ultima zi pentru plata primelor de asigurare ● Cînd, cum şi unde se plătesc aceste prime ● Ce majorare se aplică pentru neplata în termen ● Cine trebuie să anunţe accidentul atunci cînd el se produce.

De la data intrării în vigoare a prevederilor Decretului nr 471/1971 privind asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule, a trecut mai mult de o lună. În această perioadă, deşi scurtă, o bună parte din cetăţeni au şi beneficiat de avantajele acestei asigurări. Întrucît şi în prezent continuă să ne sosească numeroase scrisori din partea cetăţenilor, prin care ni se solicită lămuriri privind această asigurare, vom continua cu explicarea unor noi prevederi în legătură cu aplicarea acestei asigurări.

Dintre întrebările primite în ultima vreme, o bună parte se referă la obligaţiile ce revin deţinătorilor de autovehicule în aplicarea acestei asigurări.

În primul rînd arătăm că asiguraţii — înţelegînd prin aceştia pe toţi deţinătorii de autovehicule înmatriculate în Republica Socialistă România — sînt obligaţi să plătească primele de asigurare integral pînă la 31 martie al fiecărui an. Face excepţie anul 1972, cînd termenul de plată al primelor este pînă la 26 aprilie.

Primele de asigurare se plătesc — fără o înştiinţare prealabilă către asiguraţi — de către organizaţiile socialiste în contul unităţilor A.D.A.S., iar de către cetăţeni la organele financiare de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare, direct sau prin unităţile C.E.C. din localitatea (sectorul) de domiciliu.

Pentru neplata în termen a primelor la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă, se aplică pentru fiecare lună sau fracţiune de lună de întîrziere, o majorare de 1% în cazul organizaţiilor socialiste şi de 2% în cazul celorlalte categorii de asiguraţi.

La asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule, nu se eliberează contract de asigurare deoarece asigurarea operează în baza legii.

La producerea unui accident de circulaţie, asiguraţii vinovaţi de producerea accidentelor sînt obligaţi să înştiinţeze în scris — pe un formular tip ce se găseşte la orice unitate A.D.A.S. — în termen de 24 de ore de la producerea accidentului, unitatea Administraţiei Asigurărilor de Stat în a cărei rază de activitate s-a produs accidentul şi să comunice, de îndată, pretenţiile formulate de cei păgubiţi, precum şi primirea oricăror acte în legătură cu accidentul, aceleiaşi unităţi a Administraţiei Asigurărilor de Stat, ori aceleia în raza căreia îşi au domiciliul, sediul sau reşedinţa.

Care dintre posesorii de autovehicule implicaţi în accident trebuie să facă înştiinţarea la A D A S despre producerea accidentului ?

Să presupunem că se ciocnesc două autoturisme proprietate personală în următoarele împrejurări : autoturismul A. staţionează la stop, iar din spate, circulă în acelaşi sens autoturismul B. care vine cu viteză şi din neatenţia conducătorului auto, loveşte autoturismul A. şi se avariază atît autoturismul A cît şi autoturismul B. Vinovat de producerea accidentului este conducătorul autoturismului B. Deci, în acest caz, conducătorul autoturismului B este cel care trebuie să anunţe unitatea A.D.A.S., pentru ca aceasta să poată prelua asupra sa, plata despăgubirii pentru repararea prejudiciului produs posesorului autoturismului A.

Despăgubirea plătită de A.D.A.S. persoanei prejudiciate (deţinătorul autoturismului A) nu se va recupera de la persoana răspunzătoare de producerea pagubei (în cazul nostru, conducătorul autoturismului B) care este persoană fizică, întrucît nu se încadrează în cazurile prevăzute limitativ de art. 44 din Decretul nr. 471/1971.

Dacă, în cazul nostru, conducătorul autoturismului notat cu B, vinovat de producerea accidentului, nu se prezintă la A.D.A.S. să înştiinţeze despre producerea accidentului în termen de 24 ore, lucrările de constatare a pagubelor se fac pe baza dovezilor prezentate de persoana păgubită — conducătorul autoturismului notat cu A. — privind răspunderea conducătorului autoturismului notat cu B., cauzele şi împrejurările accidentului.

Termenul de 24 de ore prevăzut pentru anunţarea accidentului de circulaţie la unitatea A.D.A.S. se socoteşte scăzînd zilele de repaus, dacă intervine o asemenea zi în scurgerea celor 24 de ore. De exemplu, dacă accidentul a avut loc în ziua de sîmbătă, orele 9 a.m., termenul de anunţare a unităţii A.D.A.S. este pînă luni, orele 9 a.m.

(5 206)

Recreaţii din... lumea cifrelor

Tînăra noastră cititoare **ADRIENNE DAN,** elevă în clasa a VIII-a, din Gheorgheni, jud. Harghita, propune următoarele două recreaţii... din lumea cifrelor. Noi nu ştim dacă vor constitui pentru toţi cititorii chiar momente de recreaţie... Dar aceasta rămîne să o aprecieze cititorii înşişi...

1. Să se afle cinci numere, formate din cifra 8, care adunate să dea numărul 1 000.

2 Să se realizeze o adunare, formată din şase numere impare, care să dea rezultatul 16.

Ce spuneţi ? Mulţumim elevei Adrienne pentru asemenea momente de recreaţie şi pentru astfel de preocupări !

Cutremure... astrale

După descoperirea pulsarilor, destul de recentă, astronomii au constatat că aceste corpuri cereşti pot să fie supuse unor cutremure de mari proporţii. Pînă în prezent, au fost sesizate două asemenea cutremure în 1969, unul în Nebuloasa Vela şi altul, în Nebuloasa Crabului. Distanţa dintre aceste nebuloase şi planeta noastră este foarte mare. De pildă, pînă la Nebuloasa Crabului sînt 6 500 ani-lumină. Cu toate aceste mari distanţe, totuşi a fost posibilă sesizarea cutremurelor menţionate.

Vă imaginaţi în ce mod se pot face asemenea constatări ?

Pentru fumători... dar şi pentru nefumători

Procesul de ardere al tutunului şi foiţei de hîrtie în timpul fumării unei ţigarete, sau al unei ţigări de foi, duce la apariţia unui număr destul de mare de substanţe, pe care fumătorul le absoarbe o dată cu fumul. Rezultă gaze de ardere, ca oxidul şi bioxidul de carbon, produse de distilare uscată, gudroane, aerosoli de carbon (fumul propriu zis) etc. Printre produsele de distilare uscată tronează nicotina, un alcaloid foarte toxic, izolat în formă lichidă, pentru prima oară, în 1828. În urma multiplelor cercetări s-a constatat că această nicotină produce efectele cele mai nocive ale fumatului. Nicotina este absorbită prin mucoasa bucală şi gastro-intenstinală, prin căile respiratorii, ca şi prin piele. Ea este transportată parţial în ficat, rinichi şi plămîni, fiind apoi eliminată cu încetul din organism, prin urină, iar la femeile ce alăptează, şi prin lapte.

O singură picătură de nicotină, pusă pe limba unui cîine, îl omoară rapid. Deci, cantităţi foarte mici din acest alcaloid pot fi periculoase. **V-aţi pus întrebarea cam cîtă nicotină rezultă de pe urma fumării unei singure ţigarete, şi cît din aceasta este absorbită de un fumător ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Misterul farfuriei zburătoare

Rezolvarea misterului farfuriei zburătoare pleacă de la forma sa, asemănătoare cifrei 4, care nu a fost menţionată întîmplător în relatarea întîmplării, întrucît, în realitate, numărul 69 s-a exprimat în baza 4, ceea ce echivalează cu numărul 1 011.

Într-adevăr :

$1 \times 1 = 1$
$1 \times 4 = 4$
$0 \times 16 = 0$
$1 \times 64 = 64$

Total : 69

Deci, ceea ce era de demonstrat.

Pod peste... mare

Este posibil ca însuşi titlul materialului să sugereze răspunsul. Ce pod peste mare se construieşte în Europa ? Este vorba de podul de peste strîmtoarea Bosfor, care va lega Europa cu Asia Mică. El se va afla la o înălţime de 64 m. deasupra nivelului mării, permiţînd astfel trecerea oricărei nave maritime.

Construcţia se efectuează de grupul anglo—vest-german „Hochtief and Cleveland Bridge". Este interesant de menţionat că, pentru prima dată, visul construirii unei asemenea căi între Europa şi Asia Mică, a fost formulat în anul 513 î.e.n. Dar, pe atunci, nu existau decît în basme podurile peste mări şi ţări. Şi totuşi, după cum se pare, uneori prind şi basmele viaţă...

„Stele păroase" şi „stele mătură"

Sub denumirea de „stele păroase" şi „stele mătură" erau cunoscute cometele în China antică. Într-o veche carte chineză, intitulată „Vensiantunkao", scrisă în timpul dinastiei Sun (anii 960 şi 1279 ai erei noastre), se relatează că pe vremea împăratului Si-Huan-Di, ce a trăit între anii 246—209 î.e.n., în cel de-al VII-lea an de domnie, deci în 239, a apărut pe cer, venind dinspre răsărit, o „stea păroasă", care s-a observat apoi timp de 16 zile, în partea de apus a cerului. Într-o altă cronică, a dinastiei Han (202 î.e.n. — 25 e.n.) sînt menţionate mai multe apariţii de comete, ca de pildă, următoarea : „în luna Siao-şu (adică în iulie) a celui de-al 3-lea an al domniei împăratului Hao-Tsi (deci anul 200 î.e.n.) a apărut o stea mătură în constelaţia Daţ-ziao (Bouarul — Vootes)".

Este interesant de menţionat că în vechile manuscrise chineze au fost descrise 31 de apariţii ale unei anumite comete, pe care, ulterior a „redescoperit-o" astronomul englez Halley, fiind apoi denumită chiar cu numele său. Observaţiile astronomilor chinezi cu privire la această cometă s-au întins între anii 240 î.e.n. şi 1607 e.n., şi ele au fost foarte utile astronomilor europeni pentru calculul orbitei cometei.

Cît priveşte denumirile de „stele păroase" şi „stele-mătură" folosite în vechile scrieri ale astronomilor chinezi, ele nu trebuie să ne surprindă, pentru că atunci, neexistînd încă un termen consacrat, pentru astfel de stele, s-au utilizat asemenea expresii, foarte plastice, care redau într-un fel, aspectul real al multor comete.

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Poşta cititorilor

La întrebările din revista nr. 746, apărută în 22.01.72 am primit numeroase răspunsuri corecte. Numai la problema „Tatăl şi fiica" au sosit 41 răspunsuri bune. În schimb, la toate cele trei întrebări, nu ne-au parvenit decît trei răspunsuri corespunzătoare.

Cam puţin, ce-i drept, dar n-avem ce face. Aceasta a fost situaţia. Şi acum, iată, în urma tragerii la sorţi, o parte dintre cei care au răspuns corect.

LA O SINGURĂ ÎNTREBARE : Caraculea I. Nicolae, elev, anul I, Lic. de cultură generală, com. Băneasa, jud Constanţa şi **Ruse D. Ion**, şef de echipă la Brigada nr. 2 viticolă, echipa 3, aceeaşi adresă ; **Găman Romulus**, mecanic auto, Craiova ; **Chiriţă G. Dumitru**, satul Virseşti, com. Mihăieşti, jud. Vîlcea ; **Crăciunescu Ilie**, Buzău ; prof. **Băluconi Cornel**, Sălişteа, jud. Alba ; **Scoruş Gavril**, lăcătuş mecanic, 18 ani, Gheorgheni, jud. Harghita ; **Plămădeală Constantin**, învăţător com. Tureni, jud. Cluj (Materialele propuse de dv anterior, nu au fost publicate, pentru că am primit mai înainte altele asemănătoare pe care le-am reţinut la vremea respectivă. Faptul că nu s-au publicat imediat, este o altă problemă legată de posibilităţile de distribuire a materialelor în cuprinsul rubricii : unele materiale sînt mai lungi, altele mai scurte şi ele se combină astfel, încît să poată încăpea în spaţiul grafic disponibil. Cît priveşte ultimul material pe care ni l-aţi trimis, este interesant, şi îl vom publica)

LA DOUĂ ÎNTREBĂRI : Zorzor Marian elev, anul I Lic nr 39, Bucureşti ; **Mariana Grigoriu**, elevă, anul I. Lic. nr. 2 Tîrgovişte. **Ioniţă Dimbovîţa ; prof. Amzoiu I. Paul**, com. Grecesti, jud. Dolj ; **Viorel Chirtes**, tehnician. U.E.I.L.-Topliţa, jud. Harghita ; **Achim Ilie**, Mangalia ; **Carmen Stemporski**, elevă, Şc. generală nr. 8, Timişoara : **Cîmpoca Gheorghe**, Tecuci (Tabloul „Amatorul de tablouri" nu a fost pictat de Theodor Aman, ci este o realizare a lui Nicolae Grigorescu)

LA TREI ÎNTREBĂRI : prof. **Gheorghe Braşoveanu-Urlaţi**, Bucureşti ; **Monel Pop-Coman**, elev cl a XII-a, Oradea ; ing. **Pachtinger Simion**, Bucureşti

Sorin Laptamo — Peciu Nou, jud. Timiş — Nu am reţinut propunerea dv. Poate ne trimiteţi, altceva, mai pe specificul rubricii.

Iulian Mocanu — Bucureşti. Am primit încă mai de mult propuneri analoge.

Mihaela Meriuţă, Bucureşti. Am publicat în cursul anului trecut materiale aproape identice ca acelea pe care ni le-aţi expediat.

Mioara Mandea, elevă, cl. a VII-a A, Lic. Comăneşti jud. Bacău. Unele din probleme le-am mai publicat. Pe de altă parte, de cînd 24 : 7 = 3,14 ? Chiar aşa... ?

Revitea Petru, Petroşani, jud Hunedoara. Am reţinut propunerea dv. pentru care vă mulţumim.

Tănase Marian — YO3AKA — Bucureşti. Schiţa dv. este interesantă, dar nu are nimic comun cu această rubrică. De ce nu încercaţi să vă adresaţi unei publicaţii cu caracter literar ? Şi pentru că sînteţi radioamator vă doresc „BEST 73'S ES DX" ! (Pentru cei care nu ştiu ce înseamnă aceste cuvinte şi cifre, dar vor să afle, să consulte „Codul internaţional al prescurtărilor" pentru radioamatori. Aceasta pentru a fi în spiritul rubricii noastre !)

Ing. Liviu MACOVEANU

ŞAH

SE VA MAI DISPUTA MECIUL SPASSKI-FISCHER?

Aflat într-un mare hotel din împrejurimile New Yorkului, unde personalul are ordinul strict să nu-l deranjeze sub absolut nici un motiv, Bobby Fischer s-a izolat de lume, pregătindu-se pentru un meci decisiv a cărui organizare continuă să se afle în impas... Este vorba, firește, de întîlnirea cu Spasski pentru titlul de campion mondial de șah, programată pentru 22 iunie la Belgrad și pe care organizatorii iugoslavi au anunțat că, în lipsa unor garanții adecuate, nu mai sînt în măsură să-i asigure desfășurarea.

Complicațiile au început în ziua de 26 martie. Atunci, conform acordului încheiat între federațiile interesate, se știa că se căzuse de acord asupra tuturor condițiilor de organizare a meciului. Întîlnirea fusese stabilită în două tranșe a cîte 12 partide. Prima la Belgrad — cu începere de la 22 iunie, a doua la Reykjavik, începînd de la 6 august. Premiul de 138 500 dolari oferit de organizatorii celor două orașe ar urma să fie împărțit 67,5 la sută învingătorului, 32,5 la sută învinsului.

Or, la 26 martie, Fischer a trimis telegrame federațiilor iugoslave și islandeze, precizînd noi condiții financiare. În afara părții care se cuvine jucătorilor din premiul de 152 000 dolari, Fischer a cerut ca celor doi protagoniști ai meciului să li se acorde și o cotă parte din beneficiile organizatorilor ca urmare a încasărilor publicitare, a veniturilor de pe urma concesionării drepturilor de filmare unor societăți de televiziune etc. Aceste noi condiții au fost considerate inacceptabile de către federația iugoslavă care la 27 martie s-a adresat Federației internaționale (F.I.D.E.), cerîndu-i să garanteze, cu 70 000 dolari, pînă la 31 martie, condițiile financiare asupra cărora se căzuse anterior de acord. În lipsa unor asemenea garanții, au arătat organizatorii, ei vor fi siliți să reconsidere proiectele lor de găzduire a meciului, neavînd posibilitatea, între altele să comande un tablou electronic de transmitere automată a mutărilor efectuate la masa de joc.

Dr. Max Euwe, fost campion mondial și președinte al F.I.D.E., a telegrafiat imediat federației americane, cerîndu-i să-l convingă pe Fischer să respecte condițiile meciului asupra cărora se căzuse de acord. În caz contrar, F.I.D.E. a dat un ultimatum : jucătorul american va pierde dreptul de a-l mai întîlni pe Spasski. În ceea ce privește garanțiile financiare solicitate de organizatorii din Belgrad, răspunsul F.I.D.E. a fost negativ : federația internațională nu dispune de asemenea sume de bani. Dr. Euwe a cerut însă ca garanțiile să fie oferite de federațiile de șah ale U.R.S.S. și S.U.A.

La 4 aprilie, o altă telegramă din New York sosește la sediul din Amsterdam al F.I.D.E. Federația americană anunță că Fischer a renunțat la noile sale condiții și că dorește să dispute meciul cu Spasski în vechile condiții stabilite. În ceea ce privește garantarea condițiilor financiare — despre care telegrama federației S.U.A. nu precizează nimic, — un purtător de cuvînt american a declarat agenției „Associated Press" că federația nu dispune de o asemenea sumă pentru a o pune ca gaj. Răspunsul lui Euwe a fost sever : în lipsa garanției bănești Fischer va fi descalificat. Între timp, din Moscova a sosit răspunsul federației de șah a U.R.S.S., care anunță că acceptă să garanteze cu 35 000 dolari condițiile financiare ale meciului.

La 13 aprilie, organizatorii iugoslavi au informat în mod oficial F.I.D.E. că renunță la găzduirea meciului, întrucît federația americană de șah a refuzat să gireze cu 35 000 dolari prezența lui Fischer la Belgrad, la 22 iunie. Între timp, conducătorii mișcării șahiste americane au trimis o nouă telegramă la Amsterdam, exprimîndu-și dorința de a continua negocierile pe o altă bază decît garantarea unei sume de 35 000 dolari...

Ultimele telegrame nu l-au mai găsit însă pe dr. Euwe în Olanda. El se află în Australia — unde șahul cunoaște în ultimii ani o largă dezvoltare — discutînd posibilitatea organizării meciului secolului în țara cangurilor. Se pare că australienii ar fi dispuși să acorde premiile pe care le puneau la dispoziție Belgradul și Reykjavikul, pentru a putea beneficia de găzduirea unei competiții de asemenea anvergură (ca și de veniturile bănești pe care probabil că le-ar aduce meciul...) Dar pentru a muta înfruntarea în Australia va fi nevoie de acordul ambelor părți și de încheierea unui nou protocol. Va mai fi oare timp suficient ?

Nu trebuie abandonată ideea că Spasski și Fischer se vor întîlni totuși la Belgrad, unele telegrame de presă anunțînd din capitala iugoslavă că ar exista posibilitatea unei soluții de ultimă oră, ca urmare a negocierilor care mai continuă...

U. VĂLUREANU

PE CAI!

de Valeriu MIRONESCU

Cîteva miercuri, pe la orele zece și jumătate, o mulțime de oameni fără bilete invadase stadionul din Pitești și a fost nevoie de o intervenție ceva mai energică pentru a se face loc suporterilor posesori de bilete. După cum s-a văzut, argeșenii nu și-au pierdut timpul degeaba în înghesuiala arenei iar acum cred că febra titlului i-a molipsit și-i scutură pe toți cu mic, cu mare. Cîțiva prieteni mi-au spus că trebuie să-i fi supărat grozav pe jucători și pe antrenorii Halagian—Dima cu cele scrise nu demult. Dacă supărarea lor se transformă în puncte cîștigate, acasă și „în deplasare" — fără Dobrin! — apoi, mă bucur. Cunosc însă pe cineva care i-a criticat mai tare, mai bine și cu mai mult efect decît o poate face un om din afara clubului. Așa că, nu numai antrenorii, dar și vicepreședintele salariat, s-au pus repede în mișcare s-adune punctele pierdute pe drum din vinovății proprii. Din care se vede prea bine că dușul rece este tot atît de util ca lauda, deseori chiar mult mai util, cu precădere în sport unde fiecare victorie aduce o infatuare ce se transformă însă în derută la prima înfringere.

F. C. Argeș, prin comportarea sa din ultimele două etape, a adus nu numai satisfacții suporterilor ci și două foloase de ordin mai general. Într-un fel, echipa din Pitești ne servește o pildă foarte potrivită pentru acești momente. Dacă F. C. Argeș poate cîștiga pe terenul de-acasă, dar și pe cel străin, fără Dobrin în formație, cu atît mai mult o echipă incomparabil mai tare cum este aceea reprezentativă — care dispune de putința mobilizării tuturor elementelor de frunte ale fotbalului nostru și de aranjare tactică a acestora — trebuie normal să nu resimtă în măsură hotărîtoare absența unui jucător, chiar fiind el de înaltă clasă.

Am impresia că unora dintre jucătorii noștri e nevoie să li se vorbească despre îndrăzneală și despre lipsă de complexe în această pauză de campionat. Am impresia că unele meciuri slabe sau înfringeri suferite în campionat de echipe ca Dinamo, Rapid și Steaua, au provocat la cîțiva jucători un fel greșit de a privi și de a aprecia forțele proprii. E drept, vor fi unele indisponibilități, dar valoarea generală a componenților lotului rămîne ridicată; e drept, în joc nu mai sînt posibile modificări structurale de tactică, totuși, majoritatea jucătorilor au o îndelungată experiență internațională, fapt ce permite o organizare tactică pe măsura cerințelor unui meci decisiv. Deci, subaprecierea forțelor proprii este total deplasată.

Cît privește starea fotbalistică a viitorilor adversari și ea trebuie privită așa cum e la ora actuală. Am în față notele pe care le dă Borbely Pal în „Népsport" după meciul Ferencvaros-Ujpesti Dosza, meci-derbi cîștigat de prima echipă cu 2—0 (2—0). Nu numai internaționalii de la Ujpesti au note rele — Zambo (5), Dunai II (5), Bene (4), Fazekas (6), Göröcs (4), Juhász P. (5) — dar nici cei din echipa învingătoare nu excelează — Albert (6), Branikovits (7), Szöke I (7), Juhász I. (8). Doar Pancics (10) face excepție. Deci, forma multora, în campionat, nu-i strălucită. Firește, ca și la noi, una-i campionatul în preajma întîlnirii decisive, alta-i meciul internațional.

Miercuri noaptea am găsit o anumită confirmare a celor arătate mai sus. E vorba de Inter. Ziarele italiene deplîngeau forma slabă sau mediocră a jucătorilor milanezi în campionat și le cam cîntau prohodul în Cupa Campionilor. Mai ales că Internazionale se oprise la 0—0, în meciul disputat pe teren propriu contra lui Celtic din Glasgow. Meciul retur din Scoția s-a terminat tîrziu, pe la 23,30 ora noastră, fiindcă s-au jucat reprize suplimentare și s-au bătut cîte cinci penaltiuri de fiecare parte. Inter a repetat povestea din „returul" cu Borussia. S-a dus la Glasgow pentru un scor alb și l-a obținut printr-o redută care arunca săgeți din toate părțile. Trebuie să fi fost ca pe vremea armelor albe. Din cînd în cînd porțile cetății se dădeau la o parte, se coborau punțile iar asediații porneau la contraatac perforînd brese adînci în rîndurile asediatorilor. Crainicul nu contenea cu calificativul, „magnific" la adresa celor cu formă proastă în campionat. Pînă la urmă, după prelungiri, s-a semnat un fel de armistițiu iar șefii au ieșit sub cerul liber să se măsoare între ei ca lupta să se decidă fără alte vărsări de sînge. Adică s-au executat cîte cinci lovituri de la 11 metri. Italienii le-au transformat pe toate cinci, scoțienii, mai zgîrciți, doar patru. Ca factor secundar, vă spun că mai întîi a tras Mazzola, apoi Facchetti și a încheiat seria Jair. Aceleași nume de acum 7—8 ani, semn de exemplară păstrare a resurselor și calităților sportive, dar și de bătrînețe a unei celebre echipe, Inter a intrat în finală prin penalti ! Cer iertare, am fost probabil foarte nedrept : în realitate Inter a intrat în finală datorită orgoliului jucătorilor săi și a capacității lor de a se concentra, storcind pînă și ultima picătură de energie, în momentele hotărîtoare. Cine are urechi de auzit...

Scriam la început despre două foloase de ordin mai general aduse de F. C. Argeș. Al doilea este acela că a stopat-o pe U.T.A., echipă ce se pregătea să pună capăt prematur luptei pentru titlu. Nu vreau să mișorez numărul atuurilor pe care le dețin în mîinile lor arădenii spre a cîștiga titlul național. Totuși, înfringerea de la Pitești a dat naștere unor implicații cu urmări, cum se zice, greu previzibile. Ba, mai mult complicații decît implicații. Toate cele cinci urmăritoare au profitat pe deplin făcînd doi pași înainte, iar în viitor vor sări ca niște ogari după iepurele care, în sfîrșit, le-a apărut în fața ochilor.

Un coleg mă privea cam ironic la masa presei și-mi spunea : Vezi, Argeșul cîștigă și fără Dobrin ! Din punctul lui de vedere mai bine era să vadă că U.T.A. pierde și... fără să joace Dobrin! Pentru că faptul ăsta, într-adevăr, complică lucrurile în campionat. Pe cai, cei cu 28, 27 și 26 de puncte !

8, 9, 10... OUT!

DE TOATE PENTRU TOȚI

de Paul OCHIALBI

● **LA ÎNTREBAREA** ce criterii de selecție preconizați pentru alcătuirea echipei olimpice, fostul campion european N. Giju ne-a răspuns următoarele : **„Nu sînt pentru titularizarea campionilor naționali. Aceasta pentru că de multe ori avînd concursul arbitrilor sau a unor situații nefericite — accidentările unor favoriți — pot ieși campioni naționali pugiliști slab pregătiți. Sînt pentru o selecție făcută de o comisie de antrenori prieteni care să aleagă pentru fiecare categorie cîte un boxer capabil din toate punctele de vedere să facă față marelui maraton al „nobilei arte".**

● **ÎNTÎLNIRE** cu ex-internaționalul Ion Monea. Iată ce ne spune el : **„Selecționabilii noștri au datoria de a pune serios accentul pe mijloacele de apărare. H. Stumpf boxează prea deschis și primește multe lovituri la cap. Este bine să-i reamîntesc înlocuitorului meu că la această categorie loviturile sînt mai grele și că pot scădea capacitatea de rezistență".**

● **IATĂ** cum vede cunoscutul arbitru internațional Petre Mihelfy (Oradea) echipa pentru J.O. de la München : **A. Mihai, C. Gruiescu, A. Moraru, G. Pometcu, A. Antonio, C. Cuțov, V. Zilberman, A. Mocanu, Al. Năstac, H. Stumpf și I. Alexe.** Mihelfy ne precizează că l-a preferat pe Mocanu lui Gyorfi deoarece are de partea sa avantajul „punchului".

● **OLANDEZUL** Jan Lubbers care a boxat și la București a fost desemnat șalenger oficial la titlul de campion al Europei la categoria semigrea, titlu deținut în prezent de englezul Chris Finnegan. În cursul carierei sale Lubbers a fost învins de două ori de Ion Monea.

● **CASSIUS CLAY** nu mai acceptă să șomeze. El a semnat trei contracte. La 1 mai fi va întîlni la Vancouver pe canadianul Georges Chuvalo, la 12 iunie va acorda revanșa lui Quarry (meciul se va disputa la Las Vegas) și în sfîrșit la 12 iulie fi va întîlni la Dublin pe Al. Lewis, un american din Detroit.

● **DEȘI ÎNVINS** la Porto Rico, campionul european la categoria grea spaniolul Jose Manuel Ibar „Urtain", l-a sedus pe un manager american care i-a oferit un contract pentru un meci cu Floyd Patersson. Urtain se află acum la New York unde își continuă pregătirile în vederea acestei întîlniri care va avea loc în iunie la „Madison Square Garden".

● **VĂ PREZENTĂM** lista noilor campioni amatori ai Italiei : **T. Boi, F. Buglione, C. Piccolo, P. Morbidelli, J. Quero, E. Bergamasco, R. Zampieri, A. Castelinni, D. Pelegrino, G. Spinnelo, A. Laureti,** (Udelo (muscă) a forfaitat în finală, fiind accidentat).

● **NOI DRAME** ale boxului profesionist : suedezul Bo Hogbert, fost campion al Europei, aflat la sfîrșitul carierei fără nici o meserie, a fost condamnat la doi ani închisoare pentru tentativă de furt iar americanul F. Scott se află sub ancheta unei comisii învinuit că a trucat cîteva meciuri.

● **L-AM RUGAT** pe antrenorul M. Spakov (Steaua) să elucideze cazurile lui V. Zilberman și A. Dumitrescu. Să-i dăm cuvîntul : **„Zilberman a fost exclus din lotul olimpic și se pregătește la club. Dumitrescu va primi dreptul de la medic de a boxa în campionatele naționale".**

Probabil că ați sesizat insistența cu care „dirijorii" din afara terenului ai meciurilor Ungaria — România au efectuat „lucrările de puls" ale adversarului. Respectînd o lege a pregătirii marilor confruntări, și Rudolf Illovszky și „vizavi-ul" său, Angelo Niculescu, s-au preocupat îndelung și amănunțit de pregătirile selecționatelor cu care se vor întîlni la 29 aprilie și la 14 mai, au urmărit cele mai semnificative partide ale lor și — cum o să vedeți mai jos — au pătruns chiar și în intimitatea viitorilor parteneri de întrecere. Acest veritabil meci dintre antrenorii naționalelor ungară și română s-a desfășurat sub semnul unui desăvîrșit fair-play, așa cum stă bine unor vechi sportivi. Aflați acum scurta povestire a „meciului" Angelo Niculescu-Illovszky..

...Prima secvență a partidei se desfășoară pe teren neutru, la Volos, în Grecia. Acolo, cu cîteva minute înaintea jocului-test al lotului nostru în compania lui Olimpiakos apărea în tribună selecționerul reprezentativei maghiare. Cei doi s-au văzut numai de la distanță. Întîia întîlnire directă se va produce cîteva săptămîni după aceea, în studioul principal al postului de radio din Budapesta. Acolo, cunoscutul comentator Szepesi, îi invită pe responsabilii tehnici ai echipelor României și Ungariei. Angelo Niculescu se afla în cadrul acestei emisiuni în calitate de invitat special. Ca atare, a fost rugat să-și spună părerea despre meciul Ungaria — România. Iată ce a răspuns el :

— Cu toată prețuirea pentru adversarii noștri, cred că Ungaria are o echipă mai bună. Mai omogenă, mai unită, mai omogenă. Cu toate acestea, sînt convins că vom cîștiga. Pentru că avem mai multă dorință de joc, mai multă dăruire, mai multă voință de a învinge. Și, în fotbal, aceste calități contează foarte mult.

Ce a urmat ? Ați ghicit : Illovszky a răspuns în același fel. Ungaria are o echipă mai bună, mai omogenă, mai unită, mai omogenă. Cu toate acestea, sînt convins că vom cîștiga. Pentru că avem mai multă dorință de joc, mai multă dăruire, mai multă voință de a învinge. Și, în fotbal, aceste calități contează foarte mult.

Ce concluzie se poate trage ? Una singură : ambii antrenori au dorit să-și inducă în eroare adversarii. Ceea ce, în fotbal, este perfect normal. Ca și în alte sporturi de altfel.

Cu și fără... crampoane

UN MECI INEDIT...

de Eftimie IONESCU

La Ungariei — împreună cu antrenorul Coloman Braun-Bogdan — spre a vedea cîteva meciuri din campionat în care apăreau toți posibilii aleși ai lui Illovszky. „A fost o întrevedere plăcută, amicală", mărturisește Angelo Niculescu. „Mi-a făcut plăcere să-l cunosc pe antrenorul care a ridicat atît de mult echipa României...", declară cu prilejul acestui interviu selecționerul maghiar. A doua zi, a doua întîlnire. Federația de fotbal a Ungariei organizează o recepție în cinstea lui Angelo Niculescu și cei doi au ocazia să discute îndelung despre marile probleme ale profesiunii lor. Dorind să-i cunoască direct pe internaționalii Ungariei, Angelo Niculescu este invitat la un antrenament al lotului, unde îl însoțește Illovszky. Fotbaliști reputați ca Bene, Dunai II, Fazekas, Zambo îl primesc cu multă deferență și se dovedesc sinceri admiratori ai internaționalilor noștri pe care îi cunosc foarte bine, se înțelege, dar nu numai din proiecțiile filmelor cu meciuri ale naționalei noastre, ci mult mai dinainte, din transmisiile televizate din Mexic. Înainte de plecarea din Budapesta, Angelo Niculescu, care avea să mai vadă o dată pe viu naționala ungară, în partida sa cu selecționata vest-germană, era invitat de Illovszky la un dejun amical.

Actul doi sau repriza a doua, să rămînem la acest din urmă termen, al meciului are loc la București. Illovszky a venit pentru partida România—Franța și gazdele sale au tinut, pe bună dreptate, să răspundă cu aceeași amabilitate atenției de care ele s-au bucurat la Budapesta. Un moment foarte interesant al vizitei lui Illovszky la București a fost după-amiaza petrecută la Snagov, unde i-au fost prezentați internaționalii noștri. S-o încins o discuție foarte vie, cu povestiri, cu amintiri, selecționerul echipei Ungariei istorisind cum aflîndu-se cu ani în urmă la Brașov, cu echipa Vasas, i-a tras o păcăleală, de toată frumusețea centrului atacant de atunci al echipei Dinamo Brașov, fostul internațional Alexandru Ene, actualul vice-președinte al clubului Dinamo. Pe care ar vrea neapărat să-i întîlnească atunci cînd va veni pentru meciul-retur cu națională noastră de la 14 mai. Iată, pe această cale îi lansăm invitația de rigoare, simpaticului fost centru înaintaș al lui Dinamo și — în multe meciuri grele — al echipei naționale.

Simbătă 8 aprilie, la vestiarele stadionului „23 August", Illovszky a venit pentru a felicita pe tricolori și pe antrenorul lor. Cu această ocazie el i-a spus și „La revedere !" lui Angelo Niculescu. Înainte de a se despărți i-a întrebat dacă are emoții pentru meciul cu Ungaria. La răspunsul negativ al lui Angelo, Illovszki i-a replicat : „Ba eu am mari emoții. Ca să-ți spun drept de două ori mai mari decît înaintea jocului cu reprezentativa vest-germană. Dar asta face parte din decorul meseriei noastre. Să ne dorim meciuri frumoase, corecte și victoria să revină celui cu adevărat mai bun !"

Așa s-a încheiat meciul dintre Angelo Niculescu și Rudolf Illovszky, un meci care a început marți 22 februarie la Volos și s-a încheiat simbătă 8 aprilie la București...

AUTOMOBILISM

Start în competițiile de viteză

Ediția din acest an a Campionatului național de viteză în coastă se inaugurează duminică 23 aprilie, orele 10 cînd se va da startul în etapa care se va desfășura pe serpentinele de la Poiana Brașov. Această primă competiție este organizată de Automobil Clubul Român, în colaborare cu Clubul sportiv „Universitatea" din Brașov, care va oferi cîștigătorilor o cupă.

La această competiție inaugurală — sîntem informați de către ing. Paul Alexandru, șeful serviciului competiții din A.C.R. — vor participa, peste 80 de sportivi, dintre care nu lipsesc așii volanului, multipli campioni ai țării, dar și tinere speranțe, sportivi care luptă pentru a urca în ierarhia valorilor automobilismului românesc. Iată, de altfel, cîteva nume care se impun atenției, în această competiție. **LA CLASA A II-A** (automobile capacitate între 700 și 1 000 cmc) : frații Eugen și Alexandru Ionescu-Cristea, sportivi cu experiență competițională (primul multiplu campion al țării) care vor pilota mașina „Fiat-850", își vor disputa trofeul cu Cornel Căprită („Fiat-850"), Dorin-Lucian Puia („Fiat-850 — sport) cu ieșeanul Sorin Brăescu („Fiat-850") și clujenii Ștefan Haas („Fiat-850") și Orban Antal (NSU-TTS), sportivi ambițioși, dornici de afirmare. **LA CLASA a III-a** (între 1 000 și 1 150 cmc) : virtuoși ai volanului, participanți la nenumărate competiții interne și internaționale ca Marin Dumitrescu („Dacia-1100-S") și Petre Vezeanu („Dacia-1100-S") vor trebui să țină piept curajului și entuziasmului tineresc al unor automobiliști talentați, în plină ascensiune, ca Dumitru Novac și Florin Morase sau ieșeanul ing. Dinu Hutu (toți pe „Dacia-1 100-S"). În cadrul **CLASEI A IV-a** se va întîlni de fapt, elita sportului cu volanul. Sînt nume care nu mai necesită prezentare, ca arhitectul brașovean Puiu Aurel („Renault-8-Gordini"), clujeanul Borbely Laurențiu (R-8-Gordini), Szabo Vasile („Alfa-Romeo"-1300) și deja amintiții campioni Eugen Ionescu-Cristea și Marin Dumitrescu care la această clasă însă vor concura pe alte mașini („R-8-Gordini" și respectiv „Dacia-1300"-Special, prima mașină de competiții românească, despre care am scris la timpul potrivit). În fine, **LA CLASA A V-A** (peste 1300 cmc) se evidențiază valorosul brașovean Horst Graef (BMW-2002 TI), dar și clujeanul Tomay Zoltan („Fiat 124—Sport"), o autentică speranță a generației, „care vine", alături de Alexandru Botez (BMW-1600 TI) și alții. „Și un amănunt de...culoare. În cadrul echipei „Danubiana"-II (una din cele 5 echipe participante în competiție) se găsește și... o femeie, Ileana Iliescu, care s-a evidențiat și în recentul „Raliu al zăpezilor" în care s-a clasat înaintea multor bărbați. Oare ce va reuși într-o competiție de viteză și încă **în... coastă ? ! ?**

I. BUTNARU

Asistență tehnică în zilele de sărbătoare

Automobil Clubul Român va acorda asistență tehnică pe șosele membrilor săi în timpul exodului turistic prevăzut pentru zilele de 29 și 30 aprilie, 1 și 2 mai, în care timp **toate filialele A.C.R.** vor funcționa după următorul program :

Simbătă 29 aprilie — între orele 9 și 21

Duminică 30 aprilie — între orele 8 și 20

Luni 1 mai — între 9 și 19

Marți 2 mai — între orele 9 și 21

A.C.R. urează tuturor automobiliștilor DRUM BUN !... și, dacă se poate, fără pană...

Marian OPROIU

Măsură de precauție

Mihai POPESCU

Arbitrul : *Măi băieți ! Nu aveți niște agrafe ? Că nu se mai vede poarta...*

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— Concursul „Pronosport" din 23 aprilie —

1. POLITEHNICA GALAȚI — PROGRESUL BUCUREȘTI. În mod sigur echipa bucureșteană regretă că tocmai acum, cînd s-a apropiat la numai două puncte de lidera primei serii, are de susținut un meci atît de dificil. Nu numai pentru că este în deplasare ci și pentru că Politehnica s-a dovedit pînă acum invincibilă pe propriul ei teren. Deci, un joc foarte greu în care bucureștenii pot nutri, cel mult, speranțele unui rezultat de egalitate.

2. DUNĂREA — F.C. GALAȚI. Esecul categorie suferit la Ploiești indică, se pare, o oarecare epuizare fizică a echipei gălățene, supusă la prea mari eforturi în acest sezon de meciurile susținute în „Cupa României" și campionat. Dunărea Giurgiu, amenințată de retrogradare, nu-și poate permite luxul de a pierde nici măcar un singur punct.

3. Ș. N. OLTENIȚA — METALUL BUCUREȘTI. Gazdele nu au pierdut decît două puncte pe terenul lor, cedîndu-le Sportului Studențesc și Dunării Giurgiu. Nu credem că Metalul va reuși să realizeze performanța echipelor de mai sus.

4. C.F.R. ARAD — C.F.R. TIMIȘOARA. Arădenii nu au pierdut nici un meci acasă, timișorenii nu au cîștigat nici unul în deplasare. Nu este exclus un rezultat de egalitate.

5. MINERUL ANINA — C.S.M. SIBIU. Oaspeții au susținut zece partide în deplasare și nu au cucerit decît un singur punct. Prea puțin pentru a le acorda cel mai mic credit în meciul de mîine.

6. ATALANTA — ROMA. Gazdele au mai mare nevoie de puncte decît oaspeții deoarece nu sînt încă pe deplin evadați din zona fierbinte a retrogradării. Acest fapt ne determină să înclinăm spre Atalanta.

7. CAGLIARI — VARESE. Sardinienii s-au apropiat vertiginos de vîrful piramidei. Ascensiunea lor nu poate fi oprită tocmai de ultima clasată, de echipa care nu a obținut nici o victorie în 26 de etape.

8. CATANZARO — BOLOGNA. Un meci de o deosebită importanță pentru echipa gazdă, angajată în disperata luptă a salvării de la retrogradare. Un eșec în acest meci i-ar putea fi fatal. Tindem să credem, de aceea, că nu va lăsa să-i scape victoria.

9. FIORENTINA — MANTOVA. 99 la sută din șanse sînt de partea gazdelor, dornice de a se plasa pe unul din locurile fruntașe ale clasamentului.

10. JUVENTUS — INTERNATIONALE. Detronată de la șefia clasamentului, echipa Juventus are posibilitatea de a reveni pe primul loc deoarece Inter a ieșit de mult din lupta pentru titlu.

11. LANEROSSI — SAMPDORIA. Extrem de important pentru echipa din Vicenza acest meci. Are neapărată nevoie de ambele puncte puse în joc și credem că este capabilă să le obțină.

12. MILANO — TORINO. Avantajul terenului propriu indică favorită echipa milaneză chiar dacă este lipsită de Rivera, suspendat pînă la 30 iunie. Torinezii își vor disputa însă cu multă ambiție șansele deoarece nu vor să piardă șefia plutonului.

13. NAPOLI — VERONA. Echipa din Verona păstrează șanse minime de a se reîntoarce măcar cu un singur punct de la Napoli.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Primim din partea poetului Dan Deșliu aceste rînduri, la care nu avem nimic de adăugat și pe care le supunem spre meditație Federației de Fotbal.

„STIMATE COLEG, întrucît anul acesta se împlinesc fix patru decenii de cînd am asistat prima oară la un meci de fotbal (Juventus—Crișana, două echipe de A, dispărute de mult, ca și arena cu pricina, numită „Venus") și dat fiind că niscai interese profesionale mi-au purtat pașii prin frumosul oraș el de pe malurile Berivoiului, adică prin Făgăraș, ceea ce s-a nimerit să cadă într-o zi de joi 13, recte, zi de restanțe în B, atunci, ce mi-am zis eu ? Tot n-am mai călcat pe un stadion de vreo doi ani și mai bine, hai să văd cum arată la față o partidă cu miză mare, între Chimia Făgăraș, echipă gazdă predispusă la locurile din josul clasamentului, și C.S.M. Reșița, oaspeții, predispuși dimpotrivă să avanseze în prima divizie a țării. Noroc de potriveală cu jubileul susamintit, că altminteri scăpam ocazia! Meciul propriu-zis e fost cam cum se putea, cu trăsnete și scîntei la capitolul pregătirii moral-volitive, căci Fotbal nu prea are cum se produce în atari circumstanțe. Dar eu, stimate coleg, nici n-am intenția să vă descriu, fie chiar succint, această dîrză întîlnire... Dacă am luat stiloul de coadă, într-o frumoasă dimineață de primăvară, am făcut-o spre a vă împărtăși dv. și, eventual, cititorilor rubricii „Poșta rotundă", senzația nemaiîncercată pe care mi-a fost dat s-o trăiesc în joia aceea memorabilă, senzație unică, zău, în lunga mea carieră de spectator : am văzut un arbitru de pomină! Se numește D. Isăcescu, par bărbat copt, așa, pe la vreo 45 de ani, are păr cărunt și alură impunătoare. Ce mi-a plăcut la dumnealui, din capul locului, a fost — cum să zic? — caracterul deschis, atitudinea complet lipsită de echivoc în care a înțeles să conducă partida. Încă din primele minute, cum îndrăznea vreun jucător reșițean să atingă cu glezna sau cu genunchiul crampoanele vreunuia din jucătorii făgărășeni, d-sa fluiera hotărît, sancționînd cu lovitură liberă ieșirile nesportive ale oaspeților. După ce fluiera, se îndrepta glonț spre poarta adversă (vreau să zic, spre poarta adversarilor echipei gazdă), fără a mai privi îndărăt — și bine făcea, căci, de fiecare dată, jucătorul în alb (de la Chimia) desemnat să execute penalizarea, așeza mingea cu 10 — 15 metri mai către poarta adversă. Acum, dacă vă gîndiți că terenul avea circa 80 metri lungime, vă închipuiți ce meschinărie ar fi fost din partea lui D. Isăcescu și a ajutoarelor sale de pe margini (tustrei bucureșteni get-beget) să se tocmească pentru cîțiva coți de gazon mai încolo sau mai încoace... Cu toate acestea (și cu infinit de multe altele, peste care propun să așternem, vorba colegului N Velea, un văl de duioșie) făgărășenii mei — căci sînt, după mamă, de prin partea locului — nu reușesc să înscrie în prima parte a jocului, așa că nu le rămîne decît o repriză — dar, stupoare, cei care înscriu sînt taman oponenții, pe un contraatac și-o bilbiială a apărării locale, cum vedem că se întîmplă, de altfel, și pe stadioane mai răsărite... Din această clipă fatală, arbitrul D. Isăcescu a devenit, cu adevărat, eroul meciului! Să vedeți ce-a făcut, deși, chiar de ați fi văzut cu ochii, cum mi s-a întîmplat mie, v-ar fi fost greu să credeți că-i de-adevăratelea... Cu vreo 20 de minute înainte de final, unul din atacanții Chimiei centrează de pe dreapta, balonul trece înalt prin fața porții, se duce paralel cu linia de corner, înconjurat de jucători din ambele echipe, care și-l disputa energic — cînd, așa, din senin, arbitrul D. Isăcescu, aflat la mare distanță de față, fluieră și arată punctul de la 11 m! Gazdele exultă oaspeții protestează timid — mă rog, pe semne că știu ei ce știu... Dar „recitalul" Isăcescu încă nu s-a încheiat: mai sînt cinci minte de joc și golul victoriei nu vrea să vină! Iată, însă, o învălmășeală la poarta apărată de Ilieș, o busculadă în care portarul reșitenilor este făcut ghem (pentru a cîta oară?), mingea se zbate pe linia porții, este respinsă în extremis de un apărător, în timp ce emulul lui Răducanu se rostogolește în colțul porții, „tamponat" energic de înaintașii Chimiei Arbitrul fluieră și arată, ferm, spre careul rezițenilor: n-a văzut, n-a speriați, n-a acordat un nou penalty: a văzut, cum era și firesc, fault la portar. Numai că jucătorii echipei gazdă nu sînt de acord, drept care ?: înconjoară și reclamă cu insistență — altceva... Imperturbabil, D. Isăcescu mai fluieră odată și indică.. hai să vedem dacă ghiciți ce anume ind'că D. Isăcescu într-o asemenea împrejurare? Spuneți ceva așa, la noroc! Zadarnic, parol, — nimeni nu-și poate închipui una ca asta, fiindcă, la fel de ferm cum arătase invers, cu cîteva zeci de secunde mai înainte, bunul cavaler al țîgnalului arată acum spre centru! Adică, devreme ce portarul Ilieș a fost virit în poartă de adversari, de ce n-ar fi 2—1 pentru Chimia?

În scurta relatare apărută în ziarul „Sportul", de vineri 14 aprilie, corespondentul B. Stoicu scrie: „A condus bine D Isăcescu — București". Vă rog, stimate coleg Ion Băieșu, să sesizați și conducerea „Sportului", apropo de laconismul și pauperitatea acestui calificativ! Ce vorbă-i asta: „A condus bine"? D. Isăcescu — București a condus la Făgăraș, joi 13 aprilie, într-un mod pur și simplu uluitor!

Cu deosebită considerație,
DAN DESLIU

★

FANICA C., Cugir : „Scriu pentru a-mi exprima totala mea dezaprobare față de faptele petrecute duminică 2 aprilie pe stadionul din Cugir. În acea zi, echipa „Metalurgistul" Cugir a avut meci de campionat cu echipa „Gloria" Bistrița, meci fără prea mare miză pentru echipa locală, aflată pe locul 6. Meciul s-a desfășurat în nota de dominare haotică a echipei gazdă, care nu a reușit să fructifice niciuna din ocaziile avute. Dar nu v-am scris pentru a vă prezenta o cronică a meciului, ci pentru a vă prezenta cîteva fapte grave petrecute în timpul și după desfășurarea meciului. La un fault grosolan asupra unui jucător de la Gloria, arbitrul meciului a scos cartonașul galben, avertizînd pe jucătorul de la Metalurgistul, dar imediat a fost înconjurat de un grup de jucători metalurgiști care l-au bruscat cu intenția de a-l face să renunțe la avertisment. Același lucru s-a întîmplat la o fază în careul Gloriei, cînd la un hent imaginar, jucătorii de la Metalurgistul au cerut 11 metri. Spre sfîrșitul meciului, un jucător de la Gloria a trimis mingea în tribune, dar a fost obligat să facă un adevărat cros pentru a scăpa de un jucător de la Metalurgistul, care alerga după el pentru a se răzbuna. Aceste atitudini ale jucătorilor locali au trezit spiritele agitate ale unor spectatori locali, care au așteptat pe arbitri la ieșirea din stadion pentru a se răfui cu ei. La încercarea arbitrilor de a părăsi stadionul, spectatorii s-au năpustit asupra lor, încît aceștia au fost nevoiți să se retragă în cabine. Numai organele de miliție au reușit să împrăștie pe înfocații suporteri locali. Pentru toate acestea cred că ar fi corect ca federația să suspende pentru cîteva etape terenul din Cugir, pentru ca acești spectatori lipsiți de sportivitate să primească o lecție".

Da, e cazul să se ia măsuri nu numai împotriva fucătorilor huligani dar și împotriva spectatorilor care vor să mănînce carne de arbitru. După cum am văzut din relatarea din Făgăraș, au și arbitrii păcatele lor, e adevărat, dar nu trebuie, totuși, aruncați pentru asta în aronile cu lei. Unul dintre ei, care mi-e și prieten, mi-a povestit cum a fost obsedat vreme de 90 de minute, în timpul unui meci de categoria C de către un individ din tribună, care avea un cuțit în mînă și care striga tot timpul : „dricarule, pastramă te fac !" Sau poate că există o altă soluție : să le dăm voie arbitrilor să poarte pistol...

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1460) Oficiul poștal 53, căsuța poștală 4103. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

MUNCA: „...Singura sursă a progresului şi prosperităţii poporului nostru, a naţiunii noastre socialiste, mijlocul principal de afirmare a talentului şi forţei creatoare ale tuturor cetăţenilor, de manifestare a personalităţii şi autoperfecţionare morală a fiecăruia"

NICOLAE CEAUŞESCU

1 MAI

Nu vom înceta niciodată a privi cu admiraţie această sărbătoare internaţională a muncii, care coincide cu anotimpul tinereţii şi al exploziei vegetaţiei. Este, fără îndoială, o zi a bucuriei — pe meleagurile noastre a bucuriei muncii eliberate de exploatare, a libertăţilor democratice în cel mai larg sens, pe care numai socialismul le poate institui cu adevărat.

A intrat în tradiţie ca oamenii din ţara noastră să întîmpine ziua de 1 Mai cu importante înfăptuiri. Căci sărbătoarea aceasta este de multe decenii o zi de luptă şi prinosul de realizări cu care ne înfăţişăm, cu care împodobim patria, este un adaos la lupta cea mare pentru socialism în lume.

Printr-o fericită coincidenţă, această primăvară 1972 reuneşte în viaţa ţării, în activitatea partidului şi statului nostru un context extrem de bogat în semnificaţii. Ne gîndim la vizita tovarăşului Nicolae Ceauşescu în cele opt ţări de pe continentul african, la strălucitele ei rezultate, care afirmă cu tărie, încă o dată, caracterul profund internaţionalist al politicii noastre externe, solidaritatea militantă cu toţi cei ce luptă pentru o viaţă cu adevărat liberă, împotriva imperialismului şi colonialismului vechi sau înnoit. Ne gîndim, de asemenea, la acţiunile multiple pe plan internaţional, pe continentul nostru şi pe alte continente, care leagă în conştiinţa opiniei publice mondiale numele României socialiste de cel al păcii, al colaborării prieteneşti, recunoscînd în acest colţ de lume un pămînt al demnităţii umane.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 760 — sîmbătă 29 aprilie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Fotografia: Mihai POPESCU

CU MINTEA, DAR ŞI CU INIMA

- **Un dialog fără întrebări premeditate, cu ing. Marin Enache, care şi-a petrecut 20 de ani, din totalul de 37, în marea uzină bucureşteană „23 August"**
- **Poţi face din muncă o parte esenţială a vieţii, înţelegîndu-i menirea, greutăţile, frumuseţea**
- **Oamenii nu pot fi confundaţi cu maşinile la care lucrează, ei rămîn oameni!**
- **„Imposibil? Aş dori să facem abstracţie de acest cuvînt..."**

Inginerul MARIN ENACHE, o mai veche cunoştinţă, este unul din oamenii ale căror nume şi personalitate le reţii în carnetul de reporter. Ştiam cîte ceva despre viaţa lui. Mi-o povestise, fără multe amănunte, acum cîţiva ani. Ucenic, muncitor, maistru, inginer, secretar de partid al Uzinelor 23 August, de mai bine de şapte ani, 37 de ani, brunet, nu prea înalt, cu un zîmbet care îmbie la confesiune: e cea mai schematică prezentare cu putinţă.

În vara aceasta se vor împlini 20 de ani de cînd lucrează în uzină. Nu din pricina acestei aniversări îl căutasem. Îi spusesem cu toată sinceritatea că îi solicit o discuţie fără întrebări pregătite dinainte. Îşi cunoaşte prea bine uzina, îi sînt prea dragi oamenii ce acolo, pentru a nu fi gata să răspundă la orice întrebare despre ei.

Îl rog să-mi acorde mai mult timp. Ştiu că e o pretenţie nu uşor de împăcat cu treburile zilnice. Totuşi, se lasă antrenat în această discuţie deschisă, fără întrebări şi răspunsuri premeditate.

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

La bariera de gheaţă, în apropierea staţiunii Mirnîi

UN ROMÂN ÎN ANTARCTIDA

● 154 de zile de expediţie prin locuri unde ţărmurile pămîntului se învecinează cu necunoscutul ● După 74 de ani pe drumul lui Racoviţă la Polul Sud ● Mirnîi — Bucureşti = 13 500 km ● La fiecare 10 km dai peste un iceberg ● Întîlnire în Patagonia cu populaţiile băştinaşe — fuegienii şi alcalufii.

Ce povesteşte despre această călătorie geograful Gheorghe NEAMU

(Relatarea în pagina a 3-a)

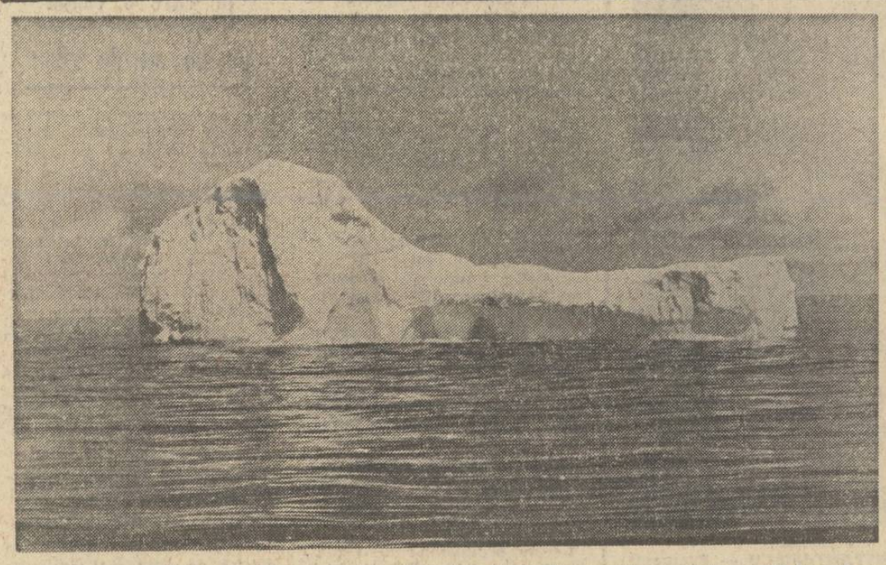

Iată cum arată „suprafaţa" unui iceberg. Şi notaţi că 4/5 din această suprafaţă se află în apă

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

61 DE ORE ÎNTR-O PRĂPASTIE

Salvarea miraculoasă a unui ghid montan.

PRIMUL SALT, PRIMA ÎNFRÎNGERE

Aterizare cu o tînără agăţată de avion.

(Pagina a 3-a)

PREMIERĂ OPERATORIE ROMÂNEASCĂ

Redarea vederii unor copii prin implantarea unor cristalini artificiali

(Pagina a 5-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

DE CE IUBESC BRAŞOVUL

Sufletul meu e bîntuit de credinţă şi de acea nealterată voinţă de a trăi pentru o singură realitate, pentru o singură idee, pentru o singură femeie. Nu pot iubi, într-o singură clipă, dintr-o mie de exemplare, decît Unul, pe acela ce mă face să cred în el, în unicitatea şi necesitatea lui, mai mult decît toate celelalte.

În primăvara anului — de învinsă secetă şi de tîrzie dar rodnică înnorare — 1972, eu iubesc Braşovul. Iubesc oraşul acesta unic pe care, dacă nu Dumnezeu personal, măcar cerul senin a avut într-o dimineaţă — că dimineaţa trebuie să fi fost! — inspiraţia să-l aşeze pe piatra fericită a Munţilor Carpaţi.

Sufletul meu nu e destul de cuvîntător pentru a spune, acum, ce dor m-apucă deseori de turlele aproape totdeauna umede ale acestei Fiinţe gîndite de cineva mai curat decît noi, şi împlinite de ireductibilii meseriaşi ai burgului.

Plec din Bucureşti spre Braşov şi, să fiu drept, nu ştiu întrucît este mai Capitală Bucureştiul decît Braşovul. Dar ştiu precis că, deşi Braşovul poate fi considerat şi suma industriilor sale, deşi chiar în acest oraş de case serioase şi durabile, zgomotul şi fumul nu mai sînt o aspiraţie, totuşi la Braşov se mai aude pasărea descărcîndu-şi gusa de cîntece şi se mai aude ploaia pe acoperişuri ca o scriere şi ca o transcriere. Mă duc la Braşov ca în oraşul meu natal. (Şi noi, cei care ne-am născut în sate, trebuie să ne alegem un oraş natal). Şi deşi Craiova e steaua părinţilor mei şi a întregului meu neam, şi deşi acolo în liceele ei fără egal, mi-am consumat primele aripi pubere, acum — pentru spiritul meu — oraş natal e Braşovul, cu aerul lui de certitudine economică şi de naturală cetate carpatină şi cu alura lui adînc românească şi prefigurat-europeană.

Braşovul e un oraş armonios şi iată, la o întîlnire recentă cu cîţiva din intelectualii săi, nu mi-a fost greu să recunosc contribuţia de spirit a germanilor şi a maghiarilor aflaţi în sală, adăugată ponderei românilor.

La Braşov mă simt bine, lîngă umărul doctorului Radu Ozun — oltean care iubeşte şi înţelege cu o vie şi dreaptă conştiinţă, poarta aceasta dintre Transilvania şi Muntenia —, lîngă puterea, de a se bucura de bucuriile cetăţii, a acestui doctor şi activist, şi nu ne e ruşine, împreună, să ne spunem cuvintele mari, acelea ce se spun cu deosebire în public. La Braşov cuvintele mari se simt la ele acasă.

La Braşov e mai curat ca la Bucureşti şi piaţa e mai încărcată în toate zilele.

La Braşov ai sentimentul că oamenii care-şi fac treaba contează cel mai mult şi de aceea n-o să te surprindă, dimpotrivă, să auzi numele lui Gheorghe Trică şi Ion Toma, rostite de oameni simpli cu toată necesitatea şi dragostea.

La Braşov trebuie să se afle, desigur, punctul de e-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

POEMUL MARAMUREȘULUI

de Ion MURGEANU

I

S-a apropiat de mine și m-a întrebat cine-l pictorul. Expoziția fusese deschisă, altfel, în cinstea tinereții ei, ca și-n cinstea tinereții noastre, a tuturora. Iar eu am întrebat-o de ce?

— Cum de ce? Vreau să-l cunosc pe pictor; cred că am o mică nelămurire. Numele meu este Elisabeta Varga.

— Dumneata ești ingineră?

— Da. Ingineră chimistă. Vreți să mă prezentați pictorului?

Am condus-o printre vizitatori până în fața lui Marius Rădulescu.

— Pe Vigh Istvan l-am cunoscut mai demult, adăugase ea.

— Dragă Marius, începeam eu, Elisabeta Varga dorește să-i dai cîteva lămuriri...

Cealaltă față s-a prezentat Edit. Și-n sfîrșit, cea care mi-o prezentase pe Edit, ca și pe Elisabeta Varga de altfel, este Ileana Fülöp.

— Dumneavoastră ce faceți, Edit, în Baia Mare?

— Tehnician.

Pe Ileana Fülöp o cunoscusem prima dată.

— Cîți ani aveți, Ileana?

— Mi se spune Tubi.

— Îți place literatura?

— Da, citesc foarte mult. Uneori mă trezesc că rămîn cu o carte în mînă și caut eroul. Știi, mi se pare că pe orice erou îl găsesc și-n mine. Atunci nu știu cum să spun, zbor...

— Cîți ani aveți, totuși, Ileana?

— Puțini peste douăzeci.

Am dat încă o dată față în față cu Marius Rădulescu. Era singur.

— Fata aceea, i-am spus, nu are decît puțini ani peste douăzeci și-l citește pe Shakespeare! Cum te-ai înțeles cu inginera?

— Avea, într-adevăr, cîteva nelămuriri, mi-a răspuns pictorul. **De altfel,** adăugă el zîmbind, **și le pregătise minuțios. Ar fi știut chiar și singură să se descurce. Îi place pictura.**

II

Edit ocupă o garsonieră într-unul din blocurile turn de pe malul Săsarului. Strada Victoriei, dacă nu mă înșel. Dimineața aleargă la birou, dar în cursul zilelor este mai mult pe teren. Ce face ea în Direcția apelor, cum se descurcă acolo, nu-i totuși prea greu de înțeles. Cred că este un tehnician foarte bun. Edit este un om tînăr.

— Am fost și eu în Moldova, îmi spune, **la Tibănești, lîngă Negrești. Fratele meu este medic veterinar acolo. Vă place Moldova?**

— Sînt moldovean.

— Eu sînt de la Maramureș, mi-a răspuns Edit.

— Și eu sînt de la Maramureș, am încercat să glumesc.

— A, da. Moldova a avut primii domni de la Maramureș...

— Îți place istoria?

— Citesc foarte mult și în românește. Dar cărțile mele cele mai multe sînt în ungurește.

— Unde ai vrea tu să trăiești cel mai mult?

— Aici la casa noastră în Maramureș.

— Ai cunoscut București?

— Da, mi-au plăcut mult. Am fost și-n străinătate, dar cel mai bine mă simt la Maramureș la noi. Lisa, schimbă Edit discuția, este cea mai bună fată din cîte cunosc. Și Tubi.

— Ce legătură au unele și cu alta?

— Lisa este de la Arad, dar acum este și ea la Maramureș. Lisa Varga și cu Fülöp Ileana sînt prietenele mele cele mai bune.

III

Cu Fülöp Ileana am mers pînă în **Barbizonul** băimărean, la artiști. Este o curte cu parc în cea mai liniștită parte a orașului cu aproape cincizeci de ateliere de grafică, sculptură și pictură. Urcasem o scară severă cu foarte multe trepte pînă la atelierul pictorului Nicolae Apostol. Atelierul este luminat de un întreg perete de sticlă și-afară se-aud copacii care, primii, încep primăvara în Maramureș. În același atelier erau, mosafiri, graficianul Vigh Istvan, pictorul Marius Rădulescu și poetul Cezar Ivănescu. Pictorul Nicolae Apostol este un excelent portretist. **„Cel mai bun dintre artiștii tineri“,** apreciază Fülöp Ileana. **„Cel mai mult mi-a plăcut la vernisajul UT PICTURA POESIS cum a cîntat poetul Cesar!“.**

— Dar asta ce-i? m-am prefăcut eu: UT PICTURA POESIS?

— Este de la Horațiu, mi-a răspuns Fülöp Ileana. **Noi ne-am interesat aumaidecît. Și eu îl cunoșteam pe Vigh Istvan mai demult. El este ca și noi de la Maramureș și expune acasă foarte des. El are în grafică, cum să vă spun eu, o peniță foarte fină. Marius Rădulescu face compoziții cu multă culoare, ați văzut?**

— Îți place și poezia?

— Da, eu ca orice fată tînără iubesc nespus de mult poezia. Îmi place să citesc toți poeții. Pe Ady Endre, pe Petőfi, eu îi citesc în ungurește, dar pe Eminescu, pe Minulescu, îi citesc în română. Poeții sînt foarte legați de limba în care scriu, nu-i așa?

Am încuviințat.

— Poeții sînt pentru prietenie cel mai mult, continuă Fülöp Ileana. **Eu acum parcă-l cunosc pe poetul Cezar Ivănescu de foarte mult timp. Cîntecul lui a făcut aici la noi o foarte frumoasă seară. Eu lucrez la Galeriile de artă din Baia Mare de cîțiva ani și seara cu artiștii aceștia n-am s-o uit repede. Pictura și poezia stau foarte bine alături...**

— UT PICTURA POESIS, am întărit eu.

— Cu tinerețea noastră, mai spune Fülöp Ileana.

— Adică ce fel, cerusem numaidecît lămuriri?

— Această acțiune Filiala noastră a organizat-o pentru Semicentenarul U.T.C. și noi toate pe care le-ați cunoscut, sîntem uteciste. Sîntem fete tinere și iubim frumusețea.

IV

De la Baia Mare luasem trenul rapid în zorii zilei. Drumul spre București, prin Ardeal, este lung cît o zi lumină aproape. Pe de o parte și alta se văd sate și la distanțe de ore apar orașele din Ardeal. Călătorii vorbesc între ei românește ca și ungurește. Cînd o formulă de politețe nu poate deschide ușa unui compartiment unui om **de peste munți** cel din partea transcarpatică îl lămurește cuviincios **ca la Maramureș.** De altfel această sintagmă mi-a plăcut în mod deosebit și-o aduceam cu mine ca pe o floare în vîrful peniței dăruită de Edit, fata cu ochii mari și cu umerii drepți de la Maramureș. Țara din care veniseră primii domni în Moldova acum este și Țara în care urcă artiști din Muntenia pentru frăția și demnitatea tuturor celor care trăiesc în această parte de lume acasă la ei.

1 MAI

URMARE DIN PAG. 1

Rodnicia acestei primăveri se cere măsurată și prin marile transformări pe care le imprimă vieții sociale, creației poporului nostru. Nu este o noutate că ultimii ani au cunoscut o puternică efervescență cu largi efecte asupra dezvoltării întregii societăți românești, care a străbătut pași uriași pe drumul civilizației socialiste. Ne aflăm acum într-un ceas de bilanț; apropiata Conferință Națională a partidului va cîntări cu spirit științific și luciditate, ca totdeauna, ce s-a făcut și ce rămîne de făcut pentru a asigura continua perfecționare a cadrului nostru social. Pînă atunci însă se desfășoară o amplă acțiune care sintetizează experiența valoroasă obținută și prefigurează dezbaterile înaltului for comunist. Recenta Plenară a Comitetului Central constituie, prin concluziile ei, un înalt exemplu de responsabilitate socială, iar prin măsurile adoptate, o nouă dovadă a capacității partidului, a conducerii sale de a găsi cele mai bune rezolvări pentru fiecare problemă ridicată de viață. Preocupările constante ale partidului pentru asigurarea unui cadru optim dezvoltării societății noastre și-au găsit reflectarea și în recenta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la problemele științei conducerii societății, temă care vorbește de la sine despre grija față de dezvoltarea personalității umane într-o orînduire ce și-a propus și a realizat eliberarea omului de servituțile exploatării.

Prețuirea muncii și a creației și-a găsit reflectată și ea întreaga măsură în zilele premergătoare lui 1 Mai, cînd, în incinta marelui for legislativ al țării au fost acordate înalte distincții celor mai buni dintre cei buni, făuritori de bunuri materiale și de gînduri creatoare.

„Onoare muncii!“, cuvinte de revendicare altădată, s-au transformat în anii socialismului în realitate concretă și faptul că tot în preajma întîiului de mai pe frontispiciile unor mari colective de muncă strălucesc noi ordine ale țării, constituie încă o confirmare, dacă mai era nevoie, că în România socialistă, pentru totdeauna, ierarhia valorilor are la bază etalonul muncă, etalonul creație.

CU MINTEA, DAR ȘI CU INIMA

URMARE DIN PAG. 1

— Ce vi se pare cel mai greu în munca, în funcția pe care o aveți?

— Să-i cunosc pe oameni în așa fel încît să-i pot judeca fără părtinire, respectînd adevărul.

Soluții există totdeauna

— Nu e un lucru imposibil să reușiți o astfel de performanță?

— Aș vrea să nu existe cuvîntul IMPOSIBIL. Pe cît pot, fac abstracție de el. Ce înseamnă imposibil? Ceva asemănător cu o altă declarație, pe care o aud destul de des, și nu numai la noi în uzină: „nu există soluții“. O afirmație absolut falsă. Soluții există întotdeauna. Trebuie doar căutate.

— De pildă...

— De pildă, problemele legate de o preocupare foarte actuală pentru noi: generalizarea schimbului doi și organizarea schimbului trei în uzină. Au existat greutăți efective, dar a fost nevoie să luptăm mai ales cu o anumită concepție. S-au dat indicații, explicații au fost și rugăminți dar și termene precise care nu mai admiteau ocolișuri și alte explicații.

— A fost nevoie și de o atitudine mai dură, deci. Nu prea sînteți cunoscut ca un om dur. Nici nu păreți, de altfel. Sau mă înșel?

—Nu-mi place neapărat să fiu dur. Sînt însă teribil de exigent. Mai ales cînd un om își dă cuvîntul. Sigur, nu reușești doar cu duritatea, deși, uneori, e necesară.

— Dar cum reușește, atunci, un conducător să se impună? Experiența dumneavoastră vă dă dreptul să trageți o concluzie de ordin general.

— Ar fi multe de spus despre pregătirea profesională, despre gîndire aprofundată, înțelegere multilaterală a fenomenelor, despre omenie, integrare sufletească, disciplină.

— Din cele multe, spuneți-mi ce înțelegeți prin integrare sufletească? Ați făcut o alăturare de cuvinte care îmi place. Poate fiindcă asociază un termen folosit mai mult de specialiștii în economie, cu un cuvînt mai aproape de sensibilitatea omului obișnuit.

— Mă gîndesc la un dublu înțeles: mai întîi la faptul că poți face din muncă o parte esențială a vieții, înțelegîndu-i menirea, greutățile, frumusețea. Apoi, integrare sufletească pentru un conducător înseamnă confundarea cu interesele oamenilor de a căror muncă răspunde. Nu-i poți judeca pe cei care ți se adresează cu aceleași măsuri. Pentru a judeca ceea ce îți spun unii, și mai ales genul de probleme pe care le supun capacității tale de a gîndi și selecta, ai nevoie mai mult de cap, de mai multă minte. Pentru alții, îți trebuie mai multă inimă. Și de cele mai multe ori ai nevoie de amîndouă ca să judeci, să selectezi, să hotărăști.

Greșeala să fie recunoscută deschis

— O metaforă reușită. Dar, ce vă place să spuneți oamenilor care vin să vă mărturisească necazuri, care se simt neîndreptățiți?

— Niciodată nu spun: „Du-te acum și-ți voi rezolva situația!“. Ar fi o promisiune prematură. Îi spun: „Du-te la locul tău de muncă, lucrează disciplinat, atent, ca și cum nimic nu s-a întîmplat. Îți voi verifica spusele pentru a vedea dacă ai sau nu dreptate“.

— Ce faceți, în cazul cînd nedreptatea suferită de cineva e dovedită și greșeala e a cuiva cu o funcție de conducere?

— Nu mă sfiesc să-l comunic omului acest lucru, iar dacă e cazul, să pun în discuție atitudinea unui conducător. Nu de mult, s-a întîmplat ca o salariată să se plîngă aici, la comitetul de partid, că s-a hotărît desfacerea contractului ei de muncă, pe nedrept. S-a verificat, s-a constatat, în discuții de la om la om, că dreptatea era de partea ei. S-au descoperit și alți vinovați. Greșeala a fost recunoscută deschis.

— Iar cînd un om greșește, socotindu-se nedreptățit?

— Îi chem aici, la noi și pe el și pe cel ce răspunde de munca lui, pentru a auzi o părere fără ocolișuri, despre priceperea, despre atitudinea lui.

— Dar dacă se fac presiuni? Dacă sînteți sfătuit, rugat telefonic sau verbal? Dacă se fac intervenții?

— Nu mă prea tonesc eu ușor la intervenții. Obiceiul există. Nici eu, nici altii, nu sîntem scutiți de astfel de încercări. Pentru a rezista cred că cel mai nimerit este să respecți principiul egalității tuturor oamenilor, indiferent de funcția pe care o ocupă în fabrică. Cine greșește, să răspundă. Îmi place să spun lucrurile direct, fără ascunzișuri. Uneori, acest fel al meu supără.

— Dar pe dumneavoastră ce vă supără cel mai mult?

— Un anumit stil de muncă ce promovează demagogia.

— Mai exact...

— Să promiți cu usurință că faci planul mai repede, că-l depășești, că sari peste termene și apoi să începi cu justificările, fiindcă promisiunile tale nu aveau o bază solidă. Doreai doar să apari într-o lumină favorabilă în fața unor organe superioare și în fața colectivului pe care-l conduci. Bineînțeles, izul de demagogie pe care-l poate avea o astfel de promisiune nefondată, nu este menit a întări prestigiul, autoritatea.

De ce nu-mi plac justificările?

— Se întîmplă, totuși, să faci o promisiune care părea solid argumentată și să n-o poți îndeplini pe parcurs. Cum trebuie justificată?

— Nu justificată, argumentată. Nu-mi plac nici justificările. Există la noi unii oameni care posedă o adevărată tehnică a justificărilor. Declari deci, cînd nu poți realiza o promisiune, sincer, dar în timp util. Chiar dacă consecințele nu sînt cele mai plăcute. Iar nerealizarea unor promisiuni, unor termene de plan, de pildă, trebuie cunoscută în uzină la nivelul tuturor sectoarelor de muncă. Am hotărît ca la punctele de agitație vizuală din uzină să afișăm și nerealizările.

— Mărturisiți că sînteți exigent. De altfel, și oamenii au această părere despre dumneavoastră. Care e minimum de exigență pe care-l pretindeți unui muncitor?

— Să fie măcar corect, în realizarea muncii sale.

— Există și un prag maxim al exigenței dumneavoastră?

— Fiecare muncitor să-și însușească o concepție nouă de a gîndi asupra muncii și obligațiilor sale, un stil de muncă destinat a-l determina să-și folosească capacitatea profesională, fără a aștepta ca altcineva să-i aducă aminte că poate mai mult, că are rezerve, că nu-i bine să se plafoneze. Personal, aș dori să capăt puterea de a convinge pe oricine să nu spună niciodată „e prea greu“, să dobîndesc integral calitatea de a privi omul în toată complexitatea ființei sale și de a respecta întotdeauna valoarea umană.

— Mi-ați vorbit mult și de o altă preocupare foarte actuală: ordinea și curățenia la locul de muncă. Oare secretarul comitetului de partid trebuie să se ocupe și de acest aspect?

— Dar nu e o problemă minoră. Pe mine mă torturează, pur și simplu. Nu vă gîndiți că între curățenie, ordine și productivitate e o legătură directă? Că grija pentru aspectul locului de muncă, al hainelor de protecție influențează comportarea omului și după ce a ieșit din uzină? Sîntem datori să ne gîndim și la aceste aspecte. Oamenii nu pot fi confundați cu mașinile la care lucrează, ei rămîn oameni.

„Secția model pe care o visăm de un an de zile“

— Dumneavoastră sînteți acum cel care îmi puneți întrebări. Vă declar că m-ați convins. Lăsați-mă să-mi reiau rolul din acest interviu și să vă întreb: Nu credeți că pe lîngă pretențiile față de oameni, trebuie create și niște condiții sociale care să înlesnească formarea unei atitudini mai exigente în această privință? Se face destul?

— Nu, nu se face. Și nu este vorba doar de uzina noastră. Există preocupări la nivel înalt care asigură condiții de viață din ce în ce mai bune pentru oamenii muncii. Îndrăznesc să afirm că la nivelul uneia sau alteia dintre întreprinderile industriale, condițiile sociale, cum le-ați numit, condiții de muncă, de igienă, de viață, mai civilizate, sînt încă necorespunzătoare. E timpul să ne ocupăm mai serios de aceste lucruri. Am început cu ordinea și curățenia. E o acțiune mai complexă. Aș vrea să putem realiza, măcar deocamdată, acea secție model pe care o visăm de un an de zile.

— Ce înțelegeți prin secție model?

— Tocmai fiindcă sensul acestei denumiri este foarte larg — cel puțin așa cum îl înțelegem noi — n-am realizat-o încă. N-am găsit momentul propice. Cînd spun secție model, înțeleg ca muncitorul să fie avantajat de o astfel de organizare a locului de muncă încît să aibă la îndemînă, în apropiere, tot ce are nevoie, de la scule și pînă la automatul cu mîncare, răcoritoare și țigări.

— Ați promis o realizați?

— E o promisiune fermă, perfect realizabilă. N-am promis un termen. Nu, fiindcă sînt prudent. Dar mai avem nevoie de unele condiții...

— Care nu depind doar de dumneavoastră, probabil. Nu sînteți însă. omul care să vă resemnați. De vreme ce nu admiteți cuvîntul imposibil!

— Nu, resemnarea nu-mi place. Aproape în aceeași măsură în care nu agreez cuvîntul: „imposibil“ pe care nu vreau să-l folosesc în munca și în viața mea.

— Dacă v-aș întreba, acum la sfîrșitul convorbirii noastre, ce iubiți cel mai mult, mi-ați spune, poate, că e o întrebare banală. Eu știu, poate e chiar stupidă...

— Aș spune doar că prefer să nu fac declarații de acest fel. Ați fi de pildă, mulțumită, dacă v-aș răspunde că iubesc oamenii?

Se inversează iar rolurile. Interviul se sfîrșește cu obligația pentru mine de a răspunde la o întrebare a interlocutorului. O întrebare care a fost pusă poate în glumă. Nu-i nimic. Mie îmi place întrebarea și sînt mulțumită cu răspunsul care se subînțelege. Fiindcă cred cu toată tăria că acesta este adevărul.

Lucia MANOLESCU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

chilibru al existenței noastre pe-acest pămînt și sub steaua care s-a aprins de pîinsul maicilor noastre, aici, deasupra.

La Brașov sînt mai mulți gospodari și iată mai multă speranță de spirit de cînd la conducerea revistei lunare „Astra“ a venit dramaturgul Dan Tărchilă. Am zis cu intenție „revistă lunară“ pentru că **ritmul Brașovului e altul, un ritm care cere o revistă săptămînală de cultură românească.**

Oriunde privești, de aici de la Brașov, se vede Țara, la nord și la sud, la răsărit și la apus, zbuciumata și neîngenunchiata noastră Țară de azi, așa cum spre culmile Munților Carpați, pregătite să se ridice la cer și să-l înduioșeze cu jertfa lor, par a se vedea nu zăpezile ci albele oseminte ale oștilor noastre căzute pentru apărarea Țării și care într-o milenară încetineală (ca a ghețarilor) se apropie și urcă pe pantele munților, în drumul lor răbdător spre meritata eternitate. Căci dacă inima României trebuie recunoscută ca o realitate, iar nu ca o metaforă, ea se-aude azi bătînd undeva, aproape de Brașov, în acel punct de echilibru către care trebuie să tindă toate valorile adevărate și toate justificatele aspirații.

Și, după aceea să mergi la „nea Folosea“ căruia nu-i e rușine să gătească bine și să te primească bine, în curtea restaurantului lui de țară, unde miroase a vin făcut întocmai după legea vinului și-a viei.

Și, înainte de a închide ochii pentru acel somn de munte, care te trînteste cu capul de pernă și te face să respiri adînc, trebuie să mai deschizi o dată ochii și să vezi Munții Carpați, înzăpeziți de sfintele oseminte ale strămoșilor ce urcă spre cerul lumii.

UN ALT POMPEI

Pe Valea Prahovei, în lipsa lavei, autoritare autorități economice au hotărît să îngroape orașul Comarnic în praf de ciment.

În ritmul impetuos în care merg lucrurile, „planul“ acestei îngropări în ciment va fi îndeplinit și probabil chiar depășit, prin aceea că — dacă nu se iau urgente măsuri, îngroparea se va extinde generos și asupra altor localități și, poate, a întregii Văi a Prahovei. Ca să terminăm odată și cu ea, că prea arată bine.

N-avem nimic cu cimentul, dar el nu trebuie risipit, deoarece — nu-i așa? — cimentul ar fi — poftiți și mă contraziceți — mai util în temelia caselor decît pe acoperișurile și pe ferestrele lor, sau în plămînii localnicilor.

Sîntem curioși care sînt intențiile de viitor, ale minunaților proiectanți și practicanți ai cimentului care sufocă deocamdată numai privilegiatul Comarnic.

Â

Atunci cînd, într-o revistă, al cărei melancolic nume nu-l mai pronunț, s-a făcut o largă pledoarie pentru **â,** (ca să insist: pentru **â** din **a**), eu nu m-am exprimat tocmai pentru că îmi aparținea inițiativa provocării acelei plecoarii. Ca orice „obsedat serios“, revin azi, în speranța că discuția va reîncepe, dar că va avea și un final practic mai fericit: **revenirea la â.**

Aceasta nu e o simplă problemă formală, aceasta este o problemă de esență a limbii române și noi n-avem de ce să pierdem acest dat specific al limbii noastre, fie și de dragul unei — vai, atît de hazardate! — simplificări, de care nimeni n-are nevoie. Mi se pare inutil să mai întreb ce simplificare e aceea care ignoră mesajul lăuntric al unei limbi?

Pentru a face sensibilă în mintea dumneavoastră, pierderea ce s-a produs, la aruncarea lui **â** peste bord, am să vă spun că faptul respectiv ar fi echivalent — în istorie, ce exemplu — cu ipoteza — evident absurdă — a renunțării la un voievod, avîndu-se în vedere că a dat prea multe bătălii și ele sînt greu de ținut minte. Eu cred că **â** este, pentru limba română, ceea ce un domnitor demn este pentru istoria națională.

Gîndul meu solicită înțelepciunea, atît de necesară, a Academiei ROMÂNE. (Române cu **â** din a.!).

OLTENI, SĂ ÎNVĂȚĂM ÎNOTUL!

Numeroși cetățeni olteni au protestat citind articolul meu „Podul în spirt“. Li s-a părut o blasfemie s-afirmi despre dintamai podul secular că e un pod cretin. Eu nu cred că a fi secular și a fi cretin sînt neapărat două noțiuni care se exclud; pleg totuși vinovata mea frunte olteană în fața iubirii, pentru podul... că iar era să-i zic „cretin“, de lîngă Craiova și declar solemn că n-am să-l mai ofensez niciodată. Cetățeanu oltean Ion Luțescu poate fi liniștit: deși rămîn la părerea mea, n-am s-o mai exprim niciodată în public. Poate numai în mașină, cînd am să trec cu spaimă pe podul în zig-zag, am să zic către cei cu care voi fi: **„acesta e podul acela, știți voi...“**

Ce-i însă mai grav, e că lîngă acest pod... vechi, picioarele celui nou nu prea sporesc; vasăzică nu e cazul să acceptăm că tot ce e nou e, neapărat, totdeauna, și în regulă.

Ca să ieșim din orice polemică, vă propun iubiți compatrioți din Oltenia, să renunțăm la aceste marafeturi și să ne hotărîm ca, de acum încolo, să trecem Jiul înot. Ori de cîte ori avem nevoie. Ca Iancu Jianu.

O INABILITATE

La recentul turneu de box „Centura de aur“, desfășurat la București, de cîteva ori — ca arbitri ai meciurilor în care boxeurii români se întreceau cu boxeuri străini — au funcționat și compatrioți de-ai noștri.

La un meci, **mi se pare al** lui Stumpf cu un boxeur cubanez, **doi** din cei **cinci** arbitri erau români. Consolarea noastră nu poate fi aceea că era în juriu și un arbitru cubanez. A fost o situație ridicolă, ba chiar jalnică, să citim pe tabela electronică de punctaj, părerile împărțite ale arbitrilor: **întru cei cinci arbitri numai cei doi, ai noștri, îl văzuseră învingător pe jucătorul nostru.** Ce ne-a trebuit nouă să ne dăm noi note, nu știu. Un pic de abilitate n-ar strica la programările arbitrilor. Eu, să fii fost în locul oricăruia dintre arbitrii străini, și **numai de ciuda că arbitrii localnici preferă pe localnic aș fi refuzat să-l dau și eu învingător chiar dacă învingea.**

Adrian PĂUNESCU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

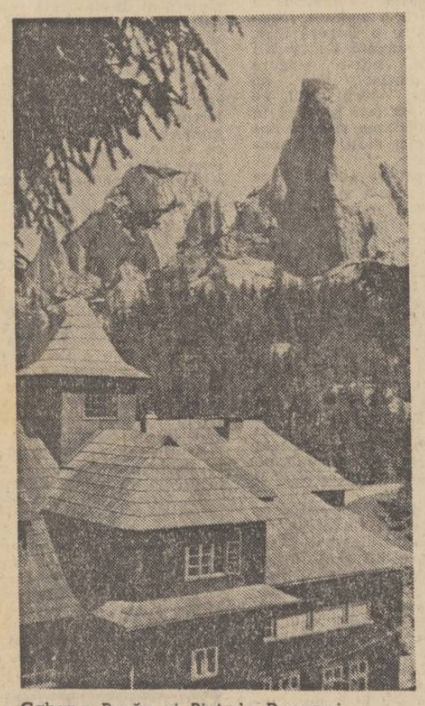

Cabana Rarău și Pietrele Doamnei
Francisc FINTA — Timișoara

Prin hornurile Mălăieștilor
Ing. Dinu CONSTANTINESCU — București

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

CE BINE AR FI DACĂ... Așadar, ce bine ar fi dacă s-ar interveni la forurile în drept în scopul de a se putea cumpăra o carte pe care de n-ai cumpărat-o în scurtul interval cît a fost expusă în vitrină, ulterior n-o mai găsești nicăieri! (Semnatarul acestui reproș mihnit a rămas cu volumele desperechează: este vorba de *Un dicționar al înțelepciunii*, și *Din marile legende ale lumii*. Ce bine ar fi dacă mijloacele de transport în comun din Capitală ar afișa numărul de linie și pe geamul respectivului vehicul, în spatele mașinii și în față, scris mare, să se vadă! Avînd numărul scris cu destulă zgîrcenie, călătorul care găsește în stație șapte, opt mașini, nu poate să-l vadă decît pe acela din stînga sau din față, celelalte îi sînt parcă ascunse. Este o treabă atît de elementară, s-au făcut atîtea reclamații în acest sens la I.T.B., dar nimeni nu aude! *(MIRCEA-VIRGIL RIGA, București)*...

„PENTRU A CUNOAȘTE mai bine acest centru al culturii getice (este vorba de **Argedava,** cetate a lui Burebista, din Popești pe Argeș), legat mai tîrziu de vatra Capitalei noastre, mai ales că se află la o distanță de numai 25 km de București, ne-am propus, cîtiva prieteni să vizităm acest loc. Pornind la drum, ne-am gîndit că pentru început nu vom găsi acolo un muzeu organizat, care să satisfacă cerințele vizitatorilor, dar am socotit că trebuie să existe cel puțin un drum amenajat, și un mic punct turistic, considerînd că asemenea descoperiri trebuie valorificate din plin, ele vorbind despre trecutul istoric al patriei noastre. Vă mărturisesc însă sincer că am fost foarte deprimați neputînd ajunge cu mașinile la locul preferat, Argedava. Intrînd în satul Popești, am avut impresia că șapăturile care străbat șoseaua sînt de pe vremea lui Burebista. Cu greutate, am pătruns totuși, mergînd pe jos. Față de cele văzute și ținînd seama de realizările obținute în țara noastră pe linie turistică, consider că s-ar putea face ceva și la Argedava, în imediata apropiere a Capitalei, într-un loc atît de pitoresc, pentru vizitatorii din ce în ce mai numeroși, și, firește, mai curioși să vadă“. *(POPESCU ALEXANDRU, București)*...

O ÎNTÎMPLARE... dar nu în ultimul rînd un avertisment pentru părinții care nu-și supraveghează copiii.

„Marți 4 aprilie, anul curent, doi copii, unul de patru ani și altul de doi ani și șase luni, pe nume Gavrilă și Silvică, au plecat de-acasă. Cel mare, Gavrilă, s-a înapoiat curînd. Silvică însă nu. Neliniștiți, părinții acestuia au intrat în panică, solicitînd sprijinul lucrătorilor postului de miliție, din comuna Ciocîrlia (Ilfov). Să fie vorba de un accident? Va fi rămas undeva pe cîmp? Cu cei doi copii plecaseră și doi cățeluși, dar și aceștia se întorseseră în scurt timp. Gavrilă nu putea da nici o explicație, nici un amănunt în afară de descrierea locului prin care trecuse el la întoarcere. Părinții au bătut mulți kilometri în căutarea micului dispărut, dar fără nici un rezultat. Și iată că pe data de 5 aprilie, elevii claselor a cincea și pînă la a opta, de la școala generală nr. 5 din Ciocîrlia, care ascultaseră, adunați în careu, „instructajul“ făcut de-un lucrător de la postul de miliție, au pornit în căutarea lui Silvică, după ce cercetările de peste douăzeci de ore fuseseră zadarnice. S-a dat mai întîi alarma! 89 de școlari au început să aplice planul stabilit, parcurgînd peste șapte kilometri în evantai, ocupînd pur și simplu împrejurimile. Abia la orele șaptesprezece micuțul Silvică a fost găsit. Se afla undeva în cîmp, culcat în grîu, la o depărtare de patru kilometri de sat, cu gura plină de țărînă și grîu verde, și cu mîinile vîrîte de asemenea în lutul moale. Primele cuvinte, către descoperitorul său, au fost: „Nene!, am mîncat bomboane“...

Urmează, în scrisoarea semnată de prof. DUMITRACHE D. ANTON din Urziceni, un episod final, festiv și optimist, în care toți sătenii, elevii școlii, în general lumea din sat felicită pe pionierul Dragomir Dumitru, cel care l-a găsit pe micuțul Silvică, în plin cîmp. Chiar dacă „Silvică a fost, după 24 de ore petrecute în lanul de grîu, sub clar de lună și de stele, în afară de orice pericol“, credem că sub același clar de lună și mai ales de stele, toată povestea putea să aibă un final tragic. Nu uităm că în același peisaj pastoral și ademenitor, Silvică rămîne totuși un copil de numai doi ani și șase luni. Iar în mod cu totul firesc, grija părinților rămîne principalul responsabil de ceea ce ar fi putut să se întîmple...

După 74 de ani, pe drumul lui Racoviță la Polul Sud

UN ROMÂN ÎN ANTARCTIDA

Cu un an în urmă părea doar un vis al altora... Și totuși... cine nu și-a dorit cu fervoare, măcar odată, în adolescență, să trăiască marea aventură spre Polul Sud ? Și ce geograf, geolog sau geofizician nu s-a lăsat ispitit de gîndul de a-și arunca o privire în acel mare, alb „safe" de rocă și gheață, numit Antarctica, unde se află zăvorită o parte din istoria Geei, cu multe din multele întrebări ale științei ?! Nu l-am mai întrebat pe geograful GHEORGHE NEAMU dacă și de cînd urmărea imaginea acelei „Terra australis incognita" din vechime. L-am întrebat ca pe orice călător, abia sosit, încă puțin ametit de emoția revederilor cu patria, cu acea ușoară oboseală a reîntoarcerilor de la mari depărtări : „Cum a fost ?" „Minunat, de-a dreptul minunat", mi-a răspuns. Da, au fost 154 de zile de expediție, aproape fabuloasă, cred. Prin locuri unde țărmurile pămîntului se învecinează cu „necunoscutul", viața cu neviața, la cercul polar și la polul frigului, acolo unde noțiunile și denumirile par pentru noi mai apropiate de imaginație decît de realitate.

Întîmplări ? „Multe". Dramatice ? „Și dramatice și hazlii, de tot felul. E firesc". Îl simt emoționat. E greu să începi. Cu ce mai întîi? Dar e și altceva. Un sentiment puternic pe care ar vrea să-l comunice dar îi e teamă să nu înțeleg greșit.

— Nu este vorba de mine... Nu are nici o importanță că a fost acolo Gheorghe Neamu. E vorba că acolo a fost în sfîrșit un român. Înțelegeți ? E un sentiment de mîndrie și bucurie... de mîndrie națională să știi, să vezi că acum pe hărțile Antarcticei și Antarctidei figurează și steagul țării noastre. Și că la stațiunea Mirnii e acum, între celelalte plăcuțe, una pe care scrie : BUCUREȘTI, 13 500 km, cu o săgeată care indică direcția. Da, am cioplit-o eu din lemn la atelierul de tîmplărie al stațiunii Mirnii, și am așezat-o alături de celelalte : spre Moscova, Leningrad, Washington, Varșovia.

Nu a fost nevoie să-l întreb dacă și-a dorit vreodată să „meargă" pe urma expediției lui Racoviță. Din fotografiile aduse — „cred că am făcut 1 000, din care vreo 300 color" — și urmărind liniile trase cu cerneală pe hartă, cu punctele de oprire (și data) îi înțeleg visul.

— Am cerut această permisiune comandantului, prof. dr. E.S. Korotkievici și așa m-am îmbarcat pe spărgătorul de gheață Navarin refăcînd, după 74 de ani, drumul lui Racoviță la Polul Sud. Partea extremă peninsulară a continentului, Țara lui Graham, am fost și în Punta Renas, la Bahia Blanca, un mic golf în Țara de foc, apoi la Esperanza, și în Patagonia, unde i-am întîlnit pe fuegieni și alcalufi, populații băștinașe, cu obiceiuri încă din zorii timpului.

Pe o hartă privesc pămîntul în creștetul lui, acolo unde toate „firele" meridianelor se „înoadă" și paralelele nu mai au scăpare.

— Ce este impresionant și ce este înfricoșător aici ?

— În rarele momente de liniște, priveliștea este uimitoare. Dar e o frumusețe glacială. Lipsește viața care îi dă sens naturii, îi împrumută sensibilitatea și zîmbetul care ne-o apropie. Viață înseamnă și un fir de iarbă... o floare. E însă numai o imensitate de gheață.

Dacă aș fi ascultat întîi povestirile nu l-aș mai fi întrebat ce este înfricoșător și uimitor.

— Într-o asemenea expediție nu ești doar savant. Trebuie să știi și să poți face o mulțime de alte lucruri. Am fost și ajutor de bucătar, ca toți ceilalți, pe rînd, și am curățat cartofi pentru 300 de oameni și am spălat vasele pentru toți 300. Mi s-a încredințat și o sarcină deosebit de... importantă. Am condus timp de 40 de zile, cîte patru ore pe zi spărgătorul de gheață...

— Nu era riscant?

— Colegii mei făceau glume și mă întîmpinau în fiecare zi, oftînd ușurați : „Eh, am scăpat și azi cu viață". Rîdeau prietenește. Adevărul e că la început mi-am pus și eu întrebarea de ce mi-au încredințat mie această misiune, cînd eram pentru prima oară pe un spărgător de gheață... De fapt, nu era greșită ideea. Eram cu mult mai atent decît cei care erau mai obișnuiți.

— Aveați și radar.

— Două puternice radaruri. Altfel n-ar fi posibil. La fiecare 10 km întîlnești un iceberg. Dar de multe ori eram martorii unor spectacole grandioase dar nu mai puțin periculoase și trebuia să schimbăm foarte repede direcția. Icebergurile uriașe se rostogoleau ca niște bulgări de zăpadă, scoțind la suprafață partea de dedesubt, milioane de tone de gheață ce împrumutaseră culoarea mării — albăstrui-verzuie.

Pinguini Adeli

Dar emoțiile nu au fost doar ale... comandantului de vas. Furtuni de o violență extremă ridicau valurile la 30 m spălind punțile. Vasul — 15 000 de tone — se înclina și în aceste nopți de cruntă încrîncenare nimeni nu dormea de frică să nu se răstoarne totul. O dată, la sudul Oceanului Indian, la aproximativ 56° latitudine, fiind cu vasul Nadejda Krupskaia nu departe de Capetown, o furtună năpraznică. Furia valurilor a spart în bucăți geamul unei cabine, o sticlă groasă de 6 cm, retezînd barele metalice ale patului. Din fericire, era noaptea, nimeni nu era în picioare acolo. S-au trezit cu toate lucrurile plutind. S-a închis imediat luminatorul metalic. Am tras însă toți o strășnică spaimă. Eram în cabina vecină și am auzit zgomotul...

— Ce se întîmplase?

— Treceam una dintre cele trei mari bariere climatice — la 60°, la 50° și la 40° latitudine sudică. Erau asemănătoare cu „vămile" din basmele noastre în care „cotoroanța" arunca mereu stavile în drum de parcă ar fi vrut să ne oprească să nu ajungem. La una din aceste „vămi" la 60° latitudine sudică, căpitanul vasului ne-a chemat, pe mine și pe colegul meu, care făceam din trei în trei ore măsurători meteorologice pe puntea vasului, să ne spună că, dacă vrem să ajungem înapoi acasă, să întrerupem lucrul pe punte pînă trecem de această barieră. Mi s-a părut ciudat avertismentul. Ne continuasem tot timpul lucrul în condiții foarte vitrege. Cînd vîntul sufla cu putere și nu puteam merge decît legați cu frînghii. Valurile urcau chiar pe puntea de sus și ne udau din cap pînă în picioare. Și, dacă, întîmplarea făcea ca cineva să cadă în apă, — s-a calculat — n-ar fi putut să supraviețuiască decît 11 secunde. Orice ajutor ar fi venit prea tîrziu.

— Prea rece apa?

— Temperatura apei în acea zonă a gheților înregistrează și pînă la —3°.

— Știam că apa îngheață la 0°.

— Salinitatea apei, dinamica valurilor fac ca punctul de îngheț să fie coborît. Dar nu din cauza aceasta era pericolul. În zona respectivă unde ne aflam, era —1° cu 8. Violența valurilor. Aerul.. Să știți că nu gerul este dușmanul nr. 1. Organismul poate rezista. Vă spuneam doar, lucram la temperaturi scăzute, ne udam din cap pînă în picioare și n-am avut nici cel mai mic gutural.

— Și la polul frigului?

— Și. Eu am fost acolo, în timpul verii, verii australe. Temperatura era de —40°. Dar marea problemă era lipsa de oxigen și presiunea scăzută. Procentul de oxigen este cu 40 % mai scăzut decît în aerul normal. Aerul rarefiat, presiunea scăzută îți dădeau dureri mari de cap și o greutate imensă în mișcări. Fiecare pas era un efort. Cei care veneau să stea mai mult, să iarneze, erau supuși în primele zile unui strict regim de aclimatizare. Stăteau aproape tot timpul culcați și erau serviți cu mîncare și medicamente de polarnicii „cu vechime". Cercetători sovietici studiau de altfel, aceste condiții pentru a ști cum se reflectă în organism, pentru că ele sînt oarecum asemănătoare și celor cunoscute de cosmonauți. Dr. Ananiev m-a ajutat să înțeleg această problemă a aclimatizării.

— Își merită numele după cum înțeleg de continent straniu, rece, neprimitor.

— Și plin de mistere. Natura aici are multe perfidii cărora le-au căzut victimă, în ultimii 15 ani, 23 de oameni. Cum nu e posibil altfel, au fost depuși în sicrie de zinc și acestea așezate sus pe o colină de stîncă. Unii au căzut în crevase, alții, tîlnd pe un tractor, un curent de apă infiltrat în adînc a făcut ca totul să se scufunde. Soția unui glaciolog căzut la bariera de gheață, trimite în fiecare an o coroană de ștejar. La poalele acestei coline s-a așezat însă o colonie de pinguini care și-au făcut pui. Viața continuă.

— N-ați adus nici un pinguin?

— Ba da, doi. Două specii rare: pinguinul nas roșu și pinguinul politist. Sper că vor fi împăiați și vor sta în vitrinele Muzeului Gr. Antipa. Cred. Am adus de altfel și o colecție bogată de roci de la stațiile de cercetări științifice sovietice Molodojnaia și Mirnii și de la stațiunea nouă Emery și din zona insulei King George, licheni și mușchi pentru muzeele geologice din Capitală.

Ne oprim aici cu relatarea. Despre activitatea științifică cu alt prilej.

Catinca MUSCAN

Vladimir Kulakovski, de profesie funcționar, locuiește la Grodno (U.R.S.S.). Locuința sa este mai degrabă un... muzeu. Vizitatorii pot admira aici sute de specii de păsări și de animale împăiate. Stăpînul casei își consacră timpul liber marii lui pasiuni : creșterea păsărilor cîntătoare. „Muzeul la domiciliu" primește săptămînal un număr însemnat de vizitatori : copii și adulți.

De pretutindeni

ÎN ITALIA, după statisticile întocmite de poliție dispar într-un an șapte mii de persoane, care se volatilizează fără un motiv plauzibil, fără să lase explicații. Recent s-a semnalat dispariția unei tinere din micul centru Landriano pe care soțul o lăsase cîteva clipe singură ca să-și cumpere un pachet de țigări. Cînd a ieșit din debit, Anna Maria Samarati, dispăruse. Cei doi duceau o viață liniștită, se înțelegeau bine. În cei cinci ani de căsătorie realizaseră o casă frumoasă și Anna, o tînără onestă, nu ducea lipsă de nimic. Încă o persoană care se adaugă la cele șapte mii care dispar fără să spună unde și de ce.

■

ÎN TURCIA a fost descoperit de către un entomolog un scarabeu unic în lume. El trăiește la o adîncime de un metru în pămînt, este orb și niciodată nu iese la suprafața solului. După aprecierile oamenilor de știință această specie de scarabeu a supraviețuit 150 milioane de ani.

■

AGRICULTORUL Henry Bolomey a aflat că a trăit 21 de ani cu un miner de automobil de 100 de grame înfipt în coapsa stîngă. În 1951, mergînd pe bicicletă a fost accidentat de o mașină dar dureri n-a simțit decît acum.

■

RESTAURAREA unor baraje ridicate în regiunea Heliopolis din Liban, de către romani, în secolul 1 al erei noastre, va permite irigarea a 18 000 ha de teren arabil. Pe această suprafață se poate produce o însemnată cantitate de grîu care va putea asigura 50 la sută din necesarul de consum al populației Libanului.

■

UNSPREZECE la sută din populația Statelor Unite, adică 22 milioane de americani sînt stîngaci. Două magazine din New York s-au specializat în vînzarea obiectelor adaptate acestei clientele. Lista e destul de lungă. Dar să enumerăm numai cîteva articole : tirbușoane, cheie de deschis cutiile de conserve, fiare de călcat etc.

Printre noutăți se găsesc, modele de tricotat, de croșetat, cu motive complicate putînd fi executate fără probleme de către femeile stîngace.

■

O ECHIPĂ de mineri aurifer care lucrează la Megadan, pe malul Oceanului Arctic sovietic, au descoperit într-un strat profund de gheață un triton congelat de decenii. Dus într-o încăpere caldă, acesta a revenit la viață.

■

remember • remember • remember

CUXHAVEN — HELGOLAND (I)

Cînd am pornit cu trenul din Köln, la un început de mai, îndreptîndu-mă spre nordul hanseatic unde vedeam stîncile roșii ale insulei Helgoland răsărind din întinderile reci ale Mării Nordului, nu aveam decît o foarte vagă idee despre Cuxhaven, portul cel mai de miază-noapte al Germaniei apusene. Orașele și priveliștile văzute atunci nu-mi puteau sugera nimic din tot ceea ce mă aștepta dincolo de Osnabrück, în cîmpiile joase, cu efecte de falsă monotonie ca în peisajele lui Ver Meer de Haarlem ori ale tînărului Van de Velde... spații orizontale halucinante, oi risipite pe imașuri, vaci olandeze înfloarate — și cîmpul pare a cobori mereu, apăsat de cerul enorm, cu nouri înalți și de o polimorfie crispată, care merg undeva către vest... apele rîurilor sau ale canalelor au cursul încet ca și cînd și-ar întîrzia clipa de confluență cu valurile unei mări reci și ostile... așezările sînt mai rare și, din loc în loc, printre parcele de pădure tînără, apar ferme bogate, cu înalte și fantastice acoperișe, pomi înfloriți tîrziu sub unghiul unui soare mai puțin darnic, stoluri de păsări încerte pier într-un orizont căzut unde fumegă alte păduri. Și după Bremen, port vechi și masiv la estuarul interminabil al Weserului, verdele și galbenul capătă tonuri tăioase, strigăte sugrumate, aer sticlos, pădurile se retrag și peisajul are ceva dezolant, îmgoarea ascunsă a fiarelor îmblînzite în arene... toate lucrurile întorc capul spre vest, unde, mai sus de Bremerhaven, se insinuează presentimentul mării... cu cît te apropii de țărmuri vezi oamenii, casele, arborii stînd mereu cu fața spre mare, ca și cînd o boală ciudată i-ar bîntui ori un destin i-ar întoarce... apele ei dau o euforie necunoscută, un fel de ebrietate a spațiului, a abisului translucid unde guvernează cea mai frumoasă, mai absolută moarte... îngîn versurile unor Carlos Sabat Ercasty, Fernando Pessoa, Eugenio Montale, Valery Larbaud... dar ei cîntă alte mări, mările calde invadate de soare și țărmurile luxuriante, stăpînite de lumină și de muzici nocturne... aici țărmurile se bănuiesc mute și reci — fără buze, cum scrie Lundkvist, în gara mică și roșie de la Cuxhaven bate un vînt pieziș împotriva primăverii care ezită să vină în plin mai... sentiment de răspîntie nordică, imaginile evocate se încrucișează și dintr-un ev mediu incipient se aud scuturile piraților danezi și strigătele de luptă ale lui Olaf cel alb și cornul lui Waldemar vikingul, ce domnea cîndva prin aceste ținuturi.

★ ★ ★

Orașul mic, adunat și de o cochetărie melancolică. Reconstruit aproape integral. Majoritatea caselor sînt vile cu un etaj sau două. Acoperișe ascuțite și negre. Impresie de miniatural. În lumina crudă a zilei pare o aglomerație de forme cinetice, are ceva ireal, dedus poate dintr-o exacerbare a funcționalului. Obișnuita salubritate a orașelor germane — și îndeosebi a celor mici — ia aici formele unei curățenii farmaceutice. Și oamenii pe străzi au aerul personajelor lui Knut Hamsun, o expresie ușor stranie în ciuda robustеții lor ca și cînd ar trăi văzînd și ceea ce ochiul străinilor nu izbutește să vadă, în virtutea unei dilatări interioare a privirii. Ca un ac de busolă stau îndreptat mereu spre nord — și spre nord e marea cu imense cheiuri de piatră, cu vase și ambarcații diverse care din legănarea lor neîncetată scot o muzică învăluitoare și rece, un lamento cristalin ondulînd în văzduhul rarefiat deasupra apelor albastre și verzi striate de violetul crengilor dezmorțite. Am visat multă vreme să văd această Mare a Nordului — și iată acum păsările ei mari... In the light bodies of birds / That northwind tumbles to and fro (W.B. Yeats, Baile and Aillinn)... iată caii ei albi galopînd invizibili și orizontul ei de metal dur care nu desteaptă nici o pornire exuberantă... valuri egale, dense, masive... gol mistic, senzație de exaltare lăuntrică, buze crispate într-un mutism absolut... aș vrea să pot uita tot ce știu despre această mare, despre țărmurile ei, despre oameni, istorie, gîndire, artă, să pot încerca singur să-mi alcătuiesc o nouă mitologie a Nordului, cu ingenuitatea din copilărie cînd, fără a ști de ce, iubeam iarna, zăpezile, gerul cu florile lui și căutam în sonurile nocturne ale viscolului cele mai frumoase legende...

Acum văd însă o primăvară pe malurile Mării Nordului, stinsă, aeriană, trecînd prin văzduh de parcă s-ar feri să atingă pămîntul, deprinsă an de an să-și istovească undeva în înălțimi, întregul ei repertoriu de miracole. Verde pal, cenușiu și galben lîngă apele ce vin spre țărm, culori discrete dar fără nimic delicat — primăvara aceasta e parcă mai mult o stare de spirit decît un anotimp, o simți înlăuntrul tău ca și natura care doarme aici întotdeauna cu ochii deschiși, încît deșteptarea trece aproape imperceptibilă. Pe uscat și pe apă aici primăvara îmi pare aceeași — și toate par aceleași, pe uscat și pe apă.

a. e. baconsky

61 DE ORE ÎNTR-O PRĂPASTIE

Cum a fost salvat un ghid montan care, de unul singur, în plină noapte, a pornit să traverseze un ghețar de la poalele Mont-Blancului.

Era la sfîrșitul lunii martie 1972, la Chamonix, stațiunea de alpinism și sporturi de iarnă de la poalele Mont Blancului. Jacques Sagnier, un vestit ghid montan, reușise încă de anul trecut o deosebită performanță : prima ascensiune solitară a coltului estic al „Aripei reci". De astădată, voia să înscrie în palmaresul său o nouă victorie. Premiera hibernală, tot solitară a strungii Armand-Charlet, situată la o altitudine de 3 982 m, în masivul Acul Verde. Ghidul începuse să urce pe culoarul de pe fața nordică a masivului. Plecase de la cabana Argentières. După eforturi de nedescris, ajutat de priceperea sa, de înalta sa tehnică a reușit să atingă, duminică, singuraticele stînci.

Mîndru de victorie, a vrut să se întoarcă. A coborît pe ghețarul Talèfre. Erau orele 21... Era întuneric. S-a gîndit să-și facă un mic bivuac pentru dormit, acolo, sus, în munte. Deodată, însă, noaptea a fost luminată de o splendidă lună plină, care l-a îndemnat să-și schimbe hotărîrea. A pornit deci să traverseze ghețarul, îndreptîndu-se spre cabana Couvercle. Era convins că totul se va petrece normal. Fluiera vesel ca să-și țină de urît, cînd, fără veste, o punte de zăpadă, care acoperea o prăpastie recent deschisă, a cedat sub piciorul lui. Ghidul a căzut brusc într-o crăpătură de munte, de la o înălțime de 30 de metri. A avut însă marea șansă că prăbușirea a fost amortizată de o pătură de zăpadă, căptușind prăpastia.

Cînd s-a terminat „zborul" neprevăzut, și-a putut da seama că totuși cei 30 de metri au lăsat urme. Se lovise la încheietura mîinii stîngi, și, în plus, avea și cîteva coaste luxate.

J. Sagnier cunoștea capcanele muntelui. Era un cutezător. De aceea își alesese pasionanta lui profesie. Totuși, în noaptea aceea de duminică, nu i-a fost prea plăcut să constate adevărata situație. Pereții prăpastiei

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

erau de o perfectă verticabilitate, îmbrăcați în întregime cu un strat gros de gheață. Orice tentativă de a încerca „ieșirea" se dovedea inutilă.

Nu avea de ales. S-a decis deci să... aștepte. Bine echipat, și-a amenajat un mic bivuac, relativ confortabil. Și-a desfăcut sacul de dormit, apoi, prevăzător, a pornit la raționalizarea proviziilor. Gîndea, că nu se știe niciodată cît va dura dramatica situație. Și, cînd va fi descoperit de echipele de salvare. Dacă...

Pentru a îndepărta primejdia de a pieri înghețat a pus în funcțiune reșoul de munte.

Zilele și nopțile treceau încet. Totuși, ghidul nu dispera. Își cunoaștea foarte bine organismul și puterea sa de rezistență. Există însă o limită la care trupul omenesc cedează...

Nu putea recurge la nici un fel de semnalizare. Dacă ar fi încercat pe cea sonoră, sunetul vocii sale s-ar fi stins de pereții prăpastiei. Nici semnalizările luminoase nu puteau ajunge sus. Deci, o singură soluție. Răbdarea. Să aștepte să fie găsit. Între timp însă, o teamă-l cuprinsece. Dacă se pornea o furtună de zăpadă, ar fi fost pierdut cu desăvîrșire. Viscolul ar fi acoperit urma pașilor lui...

★

După două zile, colegii lui din Chamonix, văzînd că nu se mai întoarce, au dat alarma. Miercuri dimineața, un pluton de jandarmi a survolat în elicoptere, la altitudine joasă, pe deasupra ghețarilor. Cu mare bucurie au zărit urme de pași întipărite pe zăpadă. Urmele se opreau în fața unei prăpastii. Curînd după aceea, o caravană de salvare a debarcat în apropiere. Oamenilor încercați în asemenea operații, nu le-a fost totuși, prea lesne, să-l scoată pe ghid din fundul prăpastiei. Scări de frînghie și un întreg utilaj modern i-au ajutat.

Cînd, după 61 de ore, Jacques a văzut iarăși albastrul cerului a spus :

— Am admirat frumusețea pereților de gheață, albăstruie. Poate aș fi gustat-o din plin, dacă în răstimp nu m-aș fi temut ca vremea să nu se strice. Știam că o furtună de zăpadă mi-ar fi fost fatală. Totuși, în decursul celor 61 de ore în izolarea prăpastiei, am avut tot timpul certitudinea că sînt căutat. Eram perfect conștient însă că viața mea depinde de un fir-șor. Fringerea lui, ar fi însemnat condamnarea la moarte.

REPERE NAVALE POLONEZE

O călătorie în viitorul „Port Nordic" • „Stacheta tonajelor" se înalță tot mai sus • În 1975 — un deplasament total de 3,5 milioane tone

Dinamica industriei navale poloneze se conturează cu pregnanță în cele trei mari șantiere — din Gdansk, Gdynia și Szczecin — în peisajul tradițional al brațelor uriașe ale macaralelor, al țesăturii de estacade de oțel, al stivelor containerelor, instalațiilor moderne de încărcare-descărcare, în sfîrșit, al impresionantelor activități umane. Semnificativ pentru ponderea pe care construcția de nave o are în configurația industrială a Poloniei socialiste este faptul că numai șantierul din Gdansk a produs — eveniment sărbătorit la începutul acestui an — peste 600 de unități de diferite tonaje.

Situat la revărsarea Vistulei, în golful care-i poartă numele, Gdansk-ul se află într-o ambianță „dublu privilegiată", după cum remarcă specialiștii, în privința dezvoltării sale viitoare. Din punct de vedere maritim, se bucură de faptul că golful, apărat de vînturi de peninsula Hel, atinge o adîncime de 117 metri, iar din cel terestru ,se semnalează rezervele de teren de care dispune Gdanskul, chezășie a extinderii sale viitoare. Pe de altă parte, Vistula îi asigură legătura esențială cu bazele economice, marile bazine miniere și industriale, din sudul Poloniei.

În condițiile planului general de modernizare a complexului portuar Gdansk se desfășoară lucrările de mare anvergură pentru amenajarea noului său port maritim, al „Portului Nordic", după cum este denumit frecvent. Rada de ancorare, adîncă de 16,5 metri, se va afla la 3 km. de actualul litoral, de care va fi legat printr-un dig de 2 350 metri. Instalațiile moderne vor asigura manipularea, în 24 de ore, a unui volum de cărbuni și combustibili lichizi depășind de zece ori capacitatea actuală a Gdanskului. Proiectul noului port — care urmează să fie cea mai mare poartă maritimă de pe țărmul polonez al Balticii — este rezultatul colaborării unor instituții de specialitate, create în anii puterii populare, ca : Institutul maritim, Institutul de hidrotehnică și Politehnica din Gdansk, Institutul de construcții hidraulice al Academiei de Științe din R. P. Polonă etc. „Portul Nordic", ce se va profila pe transbordarea cărbunelui și țițeiului, va fi integral mecanizat și va putea primi la danele sale navele cu un deplasament de peste 100 000 tone. El va permite — după cum precizează agenția P.A.P. — traficul a peste 30 milioane tone de mărfuri anual, o cantitate egală cu acea care trece în prezent prin porturile Gdansk, Gdynia și Szczecin luate laolaltă.

Începînd din 1948 — anul în care a fost lansat la apă, la Gdansk, minelierul „Soldek", prima navă de construcție poloneză — au fost date în exploatare zeci de vase, printre care un tip de navă de transport, cu un deplasament de 55 000 tone, proiectat și construit în întregime de specialiști polonezi (proiectele tind să ridice „stacheta tonajelor" pînă la 85 000-100 000). Printre tipurile de nave realizate se numără cargouri rapide, nave frigorifice, traulere de pescuit, „fabrici plutitoare" pentru producția conservelor de pește, portcontainere ; concomitent s-a trecut la realizarea, în producție proprie, a unor motoare navale. În cadrul programului de modernizare și reutilare a șantierelor navale se înscrie și construirea celui de-al doilea doc uscat la Gdynia, unde se fac pregătiri în vederea construirii unei nave poloneze de 100 000 tone (la proiectul căruia se lucrează încă din anul 1968). Este vorba de un vas cu caracter mixt de petrolier, mineralier și cargou, propulsat de un motor de producție națională.

Pe lîngă coordonatele tradiționale, delimitate de porturile Gdansk și Gdynia, se situează intensificarea activităților din alte două porturi : Szczecin și Swinoujscie. În raport cu portul Gdynia, construit înainte de război și dispunînd de o radă de 12 metri adîncime, noul port din Swinoujscie (în apropiere de Szczecin), construit acum cîțiva ani, are o adîncime de 14 metri, permițînd intrarea a unor unități de 50 000 tone. Chiar și după darea în funcțiune a „Portului Nordic", în perimetrul Gdanskului, Swinoujscie va îndeplini sarcini purtoare majore, printre care deservirea navelor portcontainere, descărcarea mărfurilor în baze specializate (îndeosebi cărbunele și materiile prime pentru producția de îngrășăminte chimice). Potrivit planurilor de dezvoltare, capacitatea portului Szczecin va înregistra o creștere accentuată, prin modernizarea și adîncirea canalelor portuare ce vor permite traficul unor unități cu un deplasament de aproximativ 50 000 tone. În prezent, flota comercială a R. P. Polone însumează 265 de nave, cu un deplasament total de peste 2 milioane tone, nivel care urmează să ajungă la 3,5 milioane tone în 1975, ultimul an al actualului cincinal.

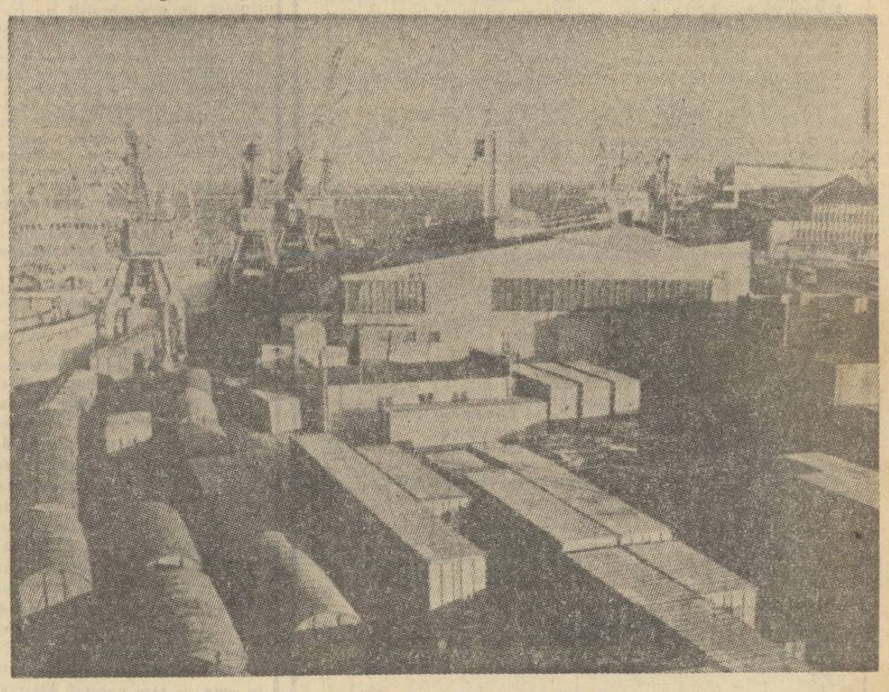

Baza containerelor din portul Gdynia

PRIMUL SALT, PRIMA ÎNFRÎNGERE

O aterizare cu o tînără agățată de avion. Urmările : cîteva coaste fracturate și dorința acesteia de a continua activitatea de parașutistă.

Sosise în sfîrșit ziua mult așteptată. Jeanne-Rose Metier, o tînără de 26 de ani telefonă la aeroport ca să afle ultimul buletin meteorologic. Instructorul Walter Ruch era contrariat, spera însă într-o schimbare pentru după-amiază. Jeanne se simțea bine, inima îi zburda. N-o îngrijorau ultimele două probe : cursa de doi kilometri în cinci minute, saltul de pe un turn de trei metri. Le trecu cu ușurință. La ora două, avionul fu scos din hangar și Roland Longoni, pilotul citi lista participanților la primul zbor, îndemnîndu-i să se pregătească. Jeanne era radioasă. La 15.51 „Pilatus" decolă. Temperatura era de 5 grade iar timpul ușor cețos. La șase sute de metri înălțime, terenul unde trebuia să se arunce fu survolat de cîteva ori.

— Gata — anunță pilotul și instructorul începu să lege chingile celor patru tinere printre care și Jeanne, de cursorul sistemului pentru deschiderea automată a parașutei dorsale. Abia atunci frica puse stăpînire pe Jeanne. Walter Ruch, care simți ezitarea o prinse pe locul patru și o ajută să ia poziția justă pentru lansare, cu picioarele pe bara externă.

— Du-te — îi spuse cu voce liniștită aproape paternă, — este o nimica toată.

Tînăra ezită o clipă, întîrzie, întinzînd o mînă ca să se apuce de chingă. „E ziua mea cea mare", se gîndi ea. Și se trezi afară în gol. Dar chinga se răsucise în jurul brațului ca urmare a gestului necugetat care precedase lansarea, o smuci violent și o imobilizâ așa, atîrnată la patru metri sub carlingă, într-o condiție disperată. Se legăna ca o marionetă și chinga îi intra încet în carne.

Au urmat clipe îngrozitoare. N-avea idee ce putea face, cît va mai sta așa. Instructorul îi strigă să reziste pînă va găsi soluția s-o ajute. Dar eforturile de a o readuce la bord se dovediră neputincioase și instructorul se gîndi să taie chinga știind că fata ce fusese excelent instruită ar fi deschis parașuta ventrală. Abandonă ideea după ce o privi. Tînăra leșinase.

Pilotul hotărî să aterizeze așa cu povara aceea sub el. Reduse viteza pînă la limită cînd roțile nici nu atinseseră pămîntul, și opri avionul în mai puțin de cincizeci de metri.

Cînd Jeanne-Rose deschise ochii în sala 604 a spitalului din San Gallo (i se fracturaseră coastele) spuse : Voi persevera, trebuie să reușesc ! Acum nu-mi mai este frică.

S-a petrecut la San Gallo, în Elveția.

(Din „Domenica del Corriere").

UN AUTOR, O CARTE

DUPĂ CE DRAMA S-A CONSUMAT...*)

de Boris BUZILĂ

Cu ochelarii săi fumurii, cu înfățișarea sa fără vîrstă, cu flerul său de detectiv, cu patima sa de vechi și meticulos căutător în arhive, Haralamb Zincă face printre prozatorii noștri o „figură" aparte.

Spre deosebire de alți scriitori și publiciști, preocupați și ei de reverberația socială a cazului judiciar, el urmărește cu predilecție situațiile limită, grijuliu în dorința de a ne preveni că anchetele sale, reconstituiri de drame, numărîndu-se printre accidentele climatului nostru social, nu sînt făcute dintr-o „curiozitate bolnăvicioasă" și nici „de dragul senzaționalului". Haralamb Zincă se dorește un moralist. Un moralist sincer, fără pudori perverse, a cărui armă este denunțarea răului prin el însuși.

„Un caz de dispariție", cea mai recentă dintre cărțile sale constituie, în această privință, o probă.

— Literatura pe care o faceți — stimate Haralamb Zincă — divulgă o fidelitate nedesmințită față de lucrul petrecut aevea. **Dacă mă gîndesc bine, proza dv. n-a fost niciodată o proză de pură ficțiune, de construcție imaginativă, ci, fie memorialistică deghizată, pentru primele cărți, inspirate din experiența de front, fie reconstituire documentară a evenimentului istoric sau a cazului judiciar. Considerați aceasta o slăbiciune sau o virtute?**

— Eu cred că greșiți din capul locului, pentru că se vede treaba că considerați literatura mea polițistă și de spionaj drept o literatură care ar rezulta nemijlocit din studierea dosarelor. Trebuie să repet o precizare, chiar cu riscul ca și de data aceasta să nu fiu crezut, și anume că mai toate romanele mele polițiste sau de spionaj, începînd cu „Cazul R 16", sînt produsul imaginației mele. După consumarea actului de creație am fost în situația norocoasă, pentru mine ca scriitor care cultivă acest gen, să descoper în realitate o confirmare absolută a imaginației mele. Asișderea și cu „Moartea vine pe bandă de magnetofon". Între faptele relatate acolo, care sînt cum spuneam un produs al propriei mele fantezii și altele petrecute aevea există o uimitoare concordanță. Cunoscînd aceasta, unii confrați au fost dispuși să-mi pună pe umeri epoleți... Din toate cărțile mele de acest gen, una singură face excepție : „Taina cavalerului de Dolenga". Am avut pentru prima dată în mîini un dosar foarte interesant. Dosarul era atît de instruit, încît am crezut la un moment dat că mie ca scriitor, nu-mi rămîne decît să fac „transcrierea literară" a datelor cronologice ale cazului. Ceea ce am și făcut, dar după vreo 200 de pagini am constatat că mă plictiseam îngrozitor. Nu mergea. Am pus manuscrisul de-o parte, l-am recitit după mai bine de o lună și am constatat cu amărăciune că nu realizasem decît un proces-verbal literaturizat. Am „retopit" toate piesele dosarului, scoțînd la iveală un „caz" nou, „Taina cavalerului de Dolenga". A fost pentru mine un experiment plin de învățăminte. Iată deci adevărul în legătură cu romanele mele polițiste și de spionaj.

— Noua dumneavoastră carte este însă cu totul altceva. Este, cum singur mărturisiți, o literatură document **în care ancheta judiciară, constituie punctul de plecare al investigațiilor pe care le continuați pe cont propriu și care intră în categoria anchetei sociale. Dacă editura care a publicat „Un caz de dispariție" v-ar fi cerut un cuvînt înainte ce-ați fi scris?**

— Mi-aș fi îngăduit poate să consemnez geneza acestei cărți. În urmă cu cîțiva ani revista „Pentru patrie" mi-a oferit posibilitatea să susțin o rubrică în coloanele ei : „Radiografia unui caz". Fiind vorba de o publicație destinată lucrătorilor din miliție realizam în primul rînd „radiografia" dosarului de urmărire penală, deci dintr-un unghi limitat profesional. Studiind dosarele care mi se prezentau, mi-am dat seama de marea însemnătate civică pe care ar avea-o dezbaterea cazurilor respective pe un plan mai larg, social, cu alte cuvinte continuarea anchetei penale cu o anchetă socială a mea. Am fost însuflețit de gîndul de a aduce în atenția cititorului situații grave, care puteau fi evitate, dacă la vremea respectivă ar fi fost tratate cu spirit de răspundere cetățenească.

— Aș fi tare curios, după ce am citit cartea, să vă văd la lucru, anchetîndu-vă „subiecții". Am înțeles că uneori adoptați de circumstanță o altă identitate. Ce avataruri prezintă asemenea situații?

— Ancheta socială care are la bază cazuri penale reprezintă un proces de documentare foarte complex. Pătrunzi deodată în medii străine, ai contact cu oameni loviți de grave nenorociri și asta o faci, de regulă după ce procesul a fost încheiat, verdictul rostit, drama consumată. Tu, autor de anchete pe cont propriu, te vezi în situația de a redeschide dosarul, de a încerca să rediscuți cazul și dintr-un alt unghi de vedere, nu numai strict juridic. Ei bine, treaba asta este o operație foarte dificilă. Se cere foarte mult tact, respect față de nenorocirea care s-a abătut asupra unei familii, răbdare, obiectivitate în ascultarea celor implicați în cazul respectiv. Nu trebuie să te mulțumești niciodată cu o frază rostită numai pe jumătate dacă, de pildă, într-o discuție cu o persoană implicată în cauză se ivesc cinci piste, nu-ți este îngăduit să lași nestrăbătută nici una. De cele mai multe ori mă prezint cu propria mea identitate ; sînt însă și situații — cum a fost aceea relatată în „Asasinul din umbră" cînd într-o etapă a investigațiilor mele m-am dat drept psiholog.

Aceasta neexcluzînd activitatea psihologului de profesie. A bătut apoi un ceas cînd am mărturisit celor doi inculpați cine sînt și de ce m-am văzut nevoit să mă recomand, la un moment dat drept psiholog. Este tot atît de adevărat că, în cazul respectiv, întrasem și eu în pielea psihologului și începusem să urmăresc indeosebi datele stricte ale analizei psihologice.

— În bucata pe care ați amintit-o relatați un caz destul de neobișnuit de crimă prin instigare. Vă mențineți dorința de a broda pe acest caz un întreg roman, așa cum spuneți în carte?

— Cred că atunci cînd am așternut pe hîrtie această intenție, mă găseam, pe de o parte sub influența materialului cercetat tar pe de alta sub aceea a unor lecturi recente (vezi „Cu sînge rece" de Truman Capote). Nu mă sfiesc să recunosc că această carte, ca de altfel și „Crimă și pedeapsă" de Dostoievski, a exercitat asupra mea o mare înrîurire. De altfel, consider cartea lui Truman Capote o variantă modernă a romanului lui Dostoievski, la celălalt capăt de lume.

Ulterior, ocupîndu-mă de alte cazuri m-am pomenit în fața unor documente tot atît de interesante, în speță a unor noi romane virtuale. Așa se face că intenția mea inițială s-a pierdut ca și multe alte proiecte. S-ar putea însă ca, într-o bună zi, să descopăr în arhiva personală fotografia inculpatei și atunci să încep lucrul.

*) **Haralamb Zincă** : „Un caz de dispariție" (Editura Cartea Românească)

Cu regizorul Francisc Munteanu despre noul său film:

„SFÎNTA TEREZA ȘI DIAVOLII"

— Ultimul film pe care l-ați oferit publicului era o comedie muzicală. Ce film pregătiți acum și în ce gen?

— Filmul acesta nu seamănă cu celelalte filme ale mele de război, nici cu scenariile care le-am scris despre război. Este altceva, este un film mai mult de interior decît de desfășurare de forțe și acțiuni militare. Desigur, e pe fundal de război, pentru că în fața morții oamenii se manifestă din plin, cu calitățile și cu tarele lor și aș vrea să scot în evidență în altă lumină atît calitățile cît și defectele oamenilor în niște momente foarte dramatice, în care și prietenia și dragostea apar la alt voltaj.

— Nu vă cer evident să povestiți subiectul, dar spuneți-mi despre ce vorbește totuși filmul?

Peter Paulhofer și Ion Dichiseanu — interpreții principali ai filmului „Sfînta Tereza și diavolii"

Foto : Bănică RARU

— Subiectul este și foarte greu de povestit.

— Dacă vreți, localizați totuși și precizați temporal acțiunea filmului.

— Acțiunea se petrece în decurs de zece zile după 23 August 1944, în septembrie.

— Ce spuneți despre această perioadă în plus față de filmele care au fost realizate despre ea?

— După cum spuneam, în film nu apar nici armate, nici tunuri, nici tancuri și nici lupte. Este un film închinat prieteniei și demnității ; aș vrea să fie un fel de poem.

— Deci ar fi un poem despre eroism, consumat în afara acțiunilor propriu-zise și a condițiilor materiale ale războiului. Cum îl gîndiți atunci? Care sînt relațiile pe baza cărora veți face vizibilă această trăsătură umană?

— Am ales această perioadă de război tocmai pentru că în momentele de încleștare oamenii își pot manifesta mai pregnant trăirile.

— Vorbiți-ne despre planul evenimentelor trăite în film.

— Filmul este epic, deci toate acțiunile se întîmplă sub ochii spectatorilor. Eroii trec printr-o sumedenie de peripeții. Doi ostași, mai exact, doi ofițeri au de îndeplinit o misiune, își dovedesc tot ce au mai bun în ei, niște calități care poate, în alte condiții, nu ar fi putut fi demonstrate.

— Deci vă interesează un fel de sondaj psihologic în condiții excepționale.

— Da.

— Și peste aceasta?

— Demnitatea umană, demnitatea națională.

— Fiind un film epic, acțiunea are mare importanță. Din acest punct de vedere, ce deosebește acest film de celelalte filme de război pe care le-ați făcut, de „Tunelul", de pildă?

— Acolo era cu înfruntări armate, aici acțiunea e legată doar de cele două personaje. Este o povestire foarte precisă ca într-un film de aventuri.

— Opozanții cine sînt, dacă nu există armate? Doar noțiunea de primejdie?

— Nu, ocupanții.

— Să ne întoarcem la eroi. Vorbeați de prietenie. M-ar interesa, filmul referindu-se îndeosebi la aceasta, ce îi opune și ce îi apropie pe acești eroi.

— Îi apropie idealul pentru care luptă și pentru care se sacrifică și îi despart caracterul și condițiile sociale.

— La data unui anterior interviu acordat revistei „Cinema", aveați ales doar unul dintre interpreți, pe Ion Dichiseanu. Cine este celălalt?

— Peter Paulhofer.

— Poate îmi spuneți de ce l-ați ales?

— Scenariul este scris pentru cele două personaje și pe cel de al doilea l-am imaginat cam așa cum arată Paulhofer. Apoi este un actor bun, sportiv, este și simpatic și poate să reziste acestui dialog cu Dichiseanu.

— Bineînțeles, și dacă Dichiseanu rezistă la un dialog cu Paulhofer. Pomeneați de o dragoste. Cine este eroina?

— Actrița este Reka Nagy de la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj, iar ca personaj este văduva unui pădurar și marea pasiune a eroului interpretat de Dichiseanu.

— Vorbiți-mi, dacă vreți, despre echipă.

— Va fi un film color, pe ecran normal, iar imaginea o va semna Nicolae Girardi, scenografia, arh. Nicolae Drăgan, muzica, Temistocle Popa și sunetul : ing. Oscar Coman.

Florica ICHIM

MUZICA FOLCLORICĂ

văzută de acad. prof. Grigore MOISIL

și prof. univ. Harry BRAUNER

Foto : C. ABĂRBIERIȚEI

Treburi gazetărești mi-au oferit fericitul prilej de a mă afla deunăzi în casa academicianului prof. Grigore C. Moisil, împreună cu încă un oaspete, prof. univ. Harry Brauner, directorul laboratorului de Etnomuzicologie al Conservatorului „Ciprian Porumbescu".

Discuția spumoasă, plină de vervă, susținută de eminentul savant a ajuns — datorită captivantei causerii muzicale a lui Leonard Bernstein prezentată pe micul ecran — la punctul : muzica. De aici, datorită și prezenței muzicologului Harry Brauner, pînă la folclor n-a fost decît un pas. Așa s-a făcut că l-am întrebat pe savantul de mare prestigiu, Grigore Moisil, ce părere are despre... folclor.

Cu amabilitatea cunoscută, mi-a răspuns :

— Eu cred că folclorul este o treabă serioasă, și am auzit că ar fi și oameni pricepuți în folclor. De asemenea, e foarte probabil să fie și oameni nepricepuți în folclor. Dintre aceștia, cei care mi-e mai bine cunoscut sînt eu însumi. E foarte probabil că mulți oameni nepricepuți în folclor se amestecă în folclor, iau hotăriri în folclor și, de asemenea, e foarte probabil că alții îi ascultă și fac cum spun nepricepuții. Iată de ce eu n-am să spun nimic despre folclor. Mi-e teamă să nu fac oamenii cum spun eu, fiindcă nu sînt sigur că n-o să m-asculte nimeni. Dacă totuși vreți să cunoașteți lucruri interesante în această privință, cred că vă poate răspunde cu competență profesorul Brauner, după cîte știu eu unul din pasionații și pricepuții folclorului.

— În cazul cînd profesorul Brauner este de acord, i-aș adresa o singură întrebare : ce părere are despre interpretarea muzicii folclorice ?

— E greu să vorbești în genere despre interpretarea actuală a muzicii populare. Ea este cîntată de țărani la ei acasă, e cîntată de profesioniști pe scenă, la radio și la T.V., în sfîrșit muzica populară este executată de lăutari sau de muzicanți, care au trecut prin diferite școli de specialitate. Unii dintre aceștia s-au îndepărtat de adevăratele izvoare ale muzicii autentice sau au căutat, după o greșită concepție, s-o „îmbogățească", ajungînd la niște formule tip, la „orchestrații" sofisticate, înăbușind caracterul specific muzicii noastre populare, care excelează tocmai printr-o simplitate cristalizată ce-i conferă farmecul neîntrecut.

Despre cîntăreții profesioniști ar fi multe de spus. Dorind să-și primenească repertoriile unii — din comoditate — au început să „inventeze" cîntece populare sau să și le procure pe căi indirecte. Rezultatele au fost îngrijorătoare, aceste creații hibride răspîndite, prin modernele mijloace tehnice, au fost preluate și de săteni, creîndu-se uneori un haos folcloric. În schimb însă, multe elemente talentate din mediul rural, prezentate pe micul ecran — de pildă în emisiunea „Floarea din grădină" — au dat o lecție de ceea ce înseamnă autentic în muzica populară, multora dintre cîntăreții profesioniști deveniți vedete.

Prezența lor a dovedit o dată în plus, că țara noastră păstrează comori folclorice nealterate, de o valoare artistică incontestabilă. Mai mult decît atît. Acești anonimi cîntăreți populari neprofesioniști prezentați în noile spectacole ale ansamblului „Rapsodia română" intitulate „Mugurel de cîntec românesc" au dovedit că prezența lor este dorită de marele public. Vreau să dau un singur exemplu grăitor. Acum doi ani, aflîndu-mă la Craiova la prima ediție a festivalului „Maria Tănase", în calitate de membru în juriu, mi-a fost prezentată o tînără cîntăreață care nu reușise la examenul de selecționare a candidaților. Am ascultat-o cum cîntă și mi-am dat seama că am de-a face cu un element care îese din comun, că am în fața mea pe cineva care s-ar putea realiza. M-a impresionat atît melodia, cît și — mai cu seamă — stilul regional pe care cîntăreața îl stăpînea în cele mai subtile caracteristici, după cum m-a mișcat sinceritatea și expresivitatea interpretării ; cîntăreața dădea impresia unei contopiri între ea și cîntecul interpretat.

Am îndrumat-o, am îndemnat-o să-și alcătuiască un repertoriu original culeș de la păstrătorii de folclor din comuna și regiunea ei. Un an mai tîrziu, Ionela Prodan din Dăbulenii Doljului a cucerit — la cea de-a doua ediție a festivalului „Maria Tănase", premiul „Uniunii compozitorilor" — iar astăzi este una din prețuitele noastre cîntărețe.

Interpretarea cîntecului popular? Legătura nemijlocită cu arta populară, cu satul, cu păstrătorii folclorului și, bineînțeles talentul, rezolvă această problemă.

Marian SANDU

MICA ENCICLOPEDIE

ERUDITUL PICO

de L. SĂRĂȚEANU

„Atotștiutorul" este prin definiție un antipatic. Plictisitor și ridicol cu aerele pe care și le dă, el e deopotrivă lipsit de bun simț intelectual și sărac în bunăcuviință față de cei care, necunoscînd toate domeniile, „riscă" să cunoască pe unul în mod serios și deci să fie prin aceasta folositori societății și lor înșile.

Dar dacă cele de mai sus constituie un adevăr verificat de toate timpurile, se cuvine, totuși, să fie evocat cu respect și emoție poate singurul „atotștiutor" din istorie care a făcut să progreseze cultura umanității. E vorba de Giovanni Pico della Mirăndola, ilustrul umanist al cărui nume echivalează cu însăși erudiția. Respectul pe care i-l datorăm nu decurge din faptul că ar fi fost „atotștiutor". El însuși, de altfel, nici n-a pretins așa ceva. Unica sa „pretenție" era de a discuta cu orice savant al vremii „despre tot ce se poate ști" („ de omni re scibili").

Pentru a înțelege această pretenție e bine să ne amintim că în vremea lui Pico (născut la Mirandola în 1463 și mort la Florența în 1494), omul Renașterii năzuia către o cuprindere cît mai largă a bunurilor vieții și ale artei, științei și înțelepciunii. Gradul general de cunoștințe din acele timpuri permitea multilateralități care astăzi ar constitui de-a dreptul utopii. Pe atunci un Michelangelo putea fi sculptor, pictor, arhitect și poet ; da Vinci, pictor și inginer, sculptor și naturalist ; Leon Battista Alberti, umanist, arhitect și teoretician al artei. De ce nu și-ar fi îngăduit Pico — acest copil precoce, acest adolescent absolut strălucit, acest tînăr cu o memorie prodigioasă și cu o putere de muncă iesită din comun — să afirme cu acea naivitate juvenilă a Renașterii, că e în stare să discute „despre tot ce se poate ști"? Din păcate, cu cîteva sute de ani mai tîrziu, Voltaire, folosind, ca de obicei, spiritul său extrem de incisiv, dar nu întotdeauna călăuzit de grija pentru dreptate, l-a luat în derîdere pe Pico, adăugînd la faimosul „de omni re scibili" cuvintele „et quibusdam aliis", adică „și încă ceva în plus". Așa s-a pus injusta etichetă injurioasă de „atotștiutor" unui excelent slujitor al științei ca Pico.

Deși a murit tînăr (la 31 de ani), el a avut răgazul nu numai să făurească o operă de valoare, dar și să deschidă drumuri unor discipline destinate unui viitor deosebit, ca, de pildă, critica filologică a textelor, studiul comparativ al unor limbi antice (elina, ebraica, araba), tehnica edițiilor de cărți etc. Fiu al unui „condotiere", Pico n-a moștenit de la tatăl său în nici un fel interesul pentru meșteșugul armelor. După studii la Bologna, și în alte universități ale Italiei și Franței, s-a instalat la Florența, unde Lorenzo de Medici oferea artiștilor și slujitorilor culturii condiții deosebite. Aici tînărul a început a frecventa academia platoniciană a lui Marsilio Ficino, unde a devenit, curînd, cel mai bun cunoscător al filozofilor antici și al limbilor arabă, ebraică și elină. În 1486 el face să apară celebrele „900 de teze" care, întemeiate pe o profundă cunoaștere a tradițiilor filozofice, religioase și morale ale civilizațiilor străvechi, își propuneau să concilieze aceste tradiții cu filozofia creștină. Evident, biserica l-a declarat eretic. Refugiul în Franța nu l-a salvat de pedeapsă, văzîndu-se întemnițat în turnul de la Vincennes. Revenit în Italia, a demonstrat că experiența dură ce i-a fost impusă nu l-a determinat să renunțe la strădania de a face să propășească filozofia și știința. Lucrările sale prin care condamnă astrologia, dogmatismul și toate formele de obscurantism au făcut școală. Unul dintre elevii săi, Johann Reuchlin a determinat, alături de alți savanți, înflorirea Renașterii germane.

În istoria culturii, Pico della Mirandola rămîne astfel una dintre acele lumini pe care nici brumele, nici uraganele timpurilor nu le pot stinge și care, îndeplinindu-și destinul de călăuză, constituie în egală măsură exemple de dăruire în lupta pentru adevăr și cunoaștere.

Clepsidra

CRONICĂ ȚĂRĂNEASCĂ

de Constantin VIȘAN

O carte semnată de un reporter despre care nu cred că s-ar putea ca în cei aproape 20 de ani de cînd străbate drumurile țării să nu fi trecut măcar o dată prin cele mai însemnate cooperative agricole de producție din țară. Cu nelipsitu-i magnetofon, Ion Costea a fost prezent la toate transformările petrecute în satul românesc. În emisiunile agrare ale Radiodifuziunii, el a relatat alături de alți entuziaști ai acestei profesiuni, episoade din epopeea cooperativizării. La geneza unora dintre radioreportajele și interviurile cuprinse în volumul „Mărturii", apărut recent în Editura politică, am fost martor, tovarăș de drum, de breaslă cu autorul. Înzestrat cu o neobișnuită memorie a figurilor, Ion Costea îi cunoștea pe toți oamenii cu care se întîlnea. La Cobadin, în Dobrogea ori tocmai la Tiream, în Cîmpia Careilor, în Sudații Bărăganului sau în Țibucanii Moldovei, la Sintana lui Gheorghe Goina sau în Stoicănești lui Dumitru Tudose. El nu se „documenta". Poposea pretutindeni ca în propriul său sat, printre prieteni. Am crezut despre rodul acelor deplasări, unele dintre ele de neuitat, că au împărtășit trista soartă a gazetăriei radiofonice. Le citesc însă cu emoție în cartea apărută în întîmpinarea sărbătoririi a zece ani de la încheierea cooperativizării. Reconstituind pe mile de metri de bandă magnetică vechile sale radioreportaje, adăugîndu-le date și impresii proaspete, Ion Costea realizează un tablou sugestiv, cuprinzător, al satului românesc contemporan. După cum mărturisește în prefață, autorul a intenționat ca, prin înlănțuirea unui întreg șir de momente, de fapte, de gînduri „să ofere cititorului de toate vîrstele și profesiile posibilitatea cunoașterii drumului străbătut de țărănimea noastră în anii care au trecut de la încheierea cooperativizării, a transformărilor petrecute în activitatea și viața oamenilor muncii de la sate, în modul lor de a trăi și a gîndi, angajarea lor fermă în lupta pentru traducerea în viață a programului de formare a societății socialiste multilateral dezvoltate elaborat de cel de al X-lea Congres al Partidului". Această intenție s-a împlinit în 39 de capitole, care toate laolaltă alcătuiesc o densă monografie a satului nostru contemporan, un documentar ale cărui imagini le-am urmărit cu emoție și bucurie. Așadar, nu întotdeauna rămîne valabil vechiul adagio latin : Verba volant. Banda de magnetofon este un martor de o mare fidelitate. Depinde numai de valorile tezaurizate în ființa ei. Radioreporterul Ion Costea semnează în volumul „Mărturii" o pagină plină de autenticitate din vasta Cronică țărănească a cooperativizării satului românesc.

ECOURI • ECOURI

IN „ACEST FEL DE DRAGOSTE", Ugo Tognazzi este distribuit de regizorul Alberto Bevilcqua (autor și al cărții cu același titlu) în dublu rol : fiu și tată.

MONICA VITTI **în chip „Nini Tirebouchon" este cîntăreață napolitană, purtînd frous-frous și ochelari de miopie, lansează un nou dans în „La Belle Epoque" : mosa.**

Peter O'Toole interpretează pe „Don Quijotte" într-o nouă versiune cinematografică. Dulcineea — Sophia Loren.

TEATRUL MIC prezintă în zilele acestea în premieră pe țară piesa „Simfonia pentru destinul meu" de Nelu Ionescu, piesă ce înfățișează un emoționant portret dramatic al unui erou din zilele noastre într-o supremă confruntare cu oameni de a căror viață a răspuns sau pe care a înrîurit-o. Interpretul rolului principal este artistul emerit Ion Manta, care revine pe scenă după o îndelungată absență. (Această încheiere de stagiune pare a ne readuce, odată cu George Calboreanu în „Dulcea pasăre a tinereții" mai mulți actori pe care îi îndrăgim și îi apreciem). Alături de Ion Manta, în regia lui Ion Cojar și scenografia lui Ștefan Iablinski, apar actori de frunte ai Teatrului Mic printre care : Gh. Ionescu-Gion, Tatiana Iekel, Tudorel Popa, Vasile Gheorghiu, Dan Nuțu, Vasile Nițulescu, Jean Lorin, Jana Gorea, precum și doi oaspeți : Mircea Albulescu și N. Neamțu Ottonel.

AUTOR al unor filme inspirate din imediata contemporaneitate („Povestea pe care mama mi-a spus-o", „Contemporanul tău"), cineastul sovietic Iuli Raizman turnează o peliculă despre antica tragedie a Pompeiului, interferînd acțiunea cu elemente din actualitate. Titlul „Vizita de politețe".

Anticipări pentru discofili

Programul casei de discuri „Electrecord", pe următoarele luni, va aduce pentru ascultători satisfacția întîlnirii unor lucrări așteptate, după cum va prilejui și unele reîntîlniri dorite.

Partea de **MUZICĂ SIMFONICĂ** programează creații ale unor compozitori români **(Sigismund Toduță**: „Sonată pentru oboi", „Sonată pentru flaut și pian" ; **Theodor Grigoriu**: „Variațiuni simfonice pe o temă de Anton Pann" și **Aladar Zoltan**: „Simfonia pentru orchestră mare", „Pasărea măiastră", „Două piese pentru orchestră"). **În interpretarea orchestrei de cameră „București"**, dirijată de **Ion Voicu**, va apare: J. Haydn: „Simfonia nr 85 în si bemol major „La reine", Mozart: „Divertisment pentru orchestră de coarde în re major". Benedetto Marcello: „Introducere, arie și presto pentru orchestra de coarde". Din Beethoven: „33 variațiuni pentru pian pe un vals" de Diabelli, op. 120" (la pian Gh. Halmoș), și „Concert pentru orgă, coarde și continuo în mi bemol major W. 35" și „Concert pentru orgă, coarde și continuo în sol major, W.34" (Capella Bydgostiensis, înregistrare la orga catedralei din Frombork). Va apare, de asemenea, discul nr. 6 din „Istoria muzicii universale în exemple" de **Zeno Vancea**, avînd ca subiect creația compozitorului Georg Friedrich Händel.

MUZICA UȘOARĂ va aduce melodii de **Petre Andreescu** (voce **Doina Badea** și **Jean Păunescu**), melodii de **Nicolae Kirculescu** precum și cîteva discuri cu alte lucrări românești începînd cu „Valurile Dunării" de **I. Ivanovici** și continuînd, între altele, cu compozițiii de **V. Veselovski, P. Mihăescu, V. Vasilache-junior** și alții. În program figurează un disc cu patru noi șlagăre muzicale și cîteva discuri în interpretarea orchestrei „Electrecord", dirijată de **Al. Imre** cu noi succese ale muzicii ușoare de peste hotare. **Formația „Studio 5"**, avînd ca solist pe **Boros Zoltan** va interpreta muzică compusă de solist. Două discuri de diametru mare prezintă melodii cîntate de **Sergio Endrigo** și piese în interpretarea fanfarei dirijată de **Emil Franz**. Un nou disc de romanțe: voce **Nicolae Florei.**

MUZICA POPULARĂ întrunește soliști cum sînt cîntăreții **Filofteia Lăcătușu, Maria Vădu-va, Elena Munteanu, Aneta Stan, Dumitru Siminică, Viorica Flintașu, Domnica Chioreanu, Viorel Costin, Saveta Bogdan, Popp Tibor, Varga Piroska, Angela Buciu, Iovi Dionisie, Grigore Kiazim** (muzica turcească la mandolină), **Dumitru Potoroacă** (vioară). Un disc mare cuprinde 12 din cele mai cunoscute cîntece de masă ale compozitorilor noștri.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 30 APRILIE

PROGRAMUL I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.00 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Telesport ● Campionatele europene de lupte. Fotbal : Anglia — R.F.G. 16.05 Postmeridian. 16.45 Planeta giganților. (Ultimul episod). 17.35 1 Mai 1972. Succese ale oamenilor muncii din țările socialiste. 17.50 Cîntare patriei. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii : Drumuri spre cîntecul ciocîrliei. 20.25 Film artistic : Haiducii lui Șaptecai. 21.50 Melodii... melodii. 22.20 Imagini din Olanda. 22.35 Telejurnal. 22.50 Gala vedetelor.

PROGRAMUL II. 12.30 Promenadă duminicală. 20.00 Baletul Primăvara. 20.25 Săptămîna culturală bucureșteană. 20.40 Agenda. 20.50 Seară de romanțe. 21.20 Din lumea științei. 21.40 Invadatorii (reluare).

LUNI 1 MAI.

PROGRAMUL I. 9.00 Cîntec de sărbătoare. 9.30 Film artistic pentru copii și tineret : „Aport, Muhtar". O producție a studiourilor sovietice. 11.00 Fiori de mai : cîntece și dansuri populare. 12.00 Magazin sportiv ● Campionatele europene de lupte greco-romane. Rugbi : România — Maroc. Finala „Cupei campionilor europeni" la handbal feminin : Spartak Kiev — Sport Club Leipzig (repriza a II-a). 14.45 Dans și cîntec de pretutindeni. 15.45 Oameni și fapte. 16.00 Ostașii, la ei acasă. 16.45 1 Mai 1972. Sub steagul luptei revoluționare, antiimperialiste, pentru pace și progres social. 17.00 Avanpremieră. 17.05 Desene animate. 17.25 Speranțe... confirmări. Concert-spectacol cu public. 18.10 Reportaj TV : „Fragment din jurnalul unui poet". 18.30 Film de aventuri : Cer arzător. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Spectacol muzical-literar. 20.50 Bună, seara, primăvară ! 21.50 Film artistic : Walt Disney. 22.40 Telejurnal. 22.50 Romanțe și cîntece de petrecere.

PROGRAMUL II. 20.15 Seară de operetă. Ana Lugojana de Filaret Barbu. 20.55 Agenda. 21.05 Concert simfonic popular. 21.40 Bucureștiul necunoscut. 22.00 Romanțe.

MARȚI 2 MAI

PROGRAMUL I. 9.00 Program pentru copii. 11.00 Soliști și piese celebre. 12.00 Muzică populară românească. 12.15 Magazin sportiv. Concurs internațional de călărie — probe de sărituri peste obstacole. Fotbal : U.R.S.S. — Peru. 14.15 Muzică de promenadă. 16.30 Postmeridian. Ediție specială. 18.00 Speranțe... confirmări 19.00 Oameni și fapte. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 O definiție a tinereții. 20.25 Bucureșii de oaspeți ? 21.05 Film artistic : Tot aurul din lume. Cu : Bourvil, A. Fratellini, C. Castel.

PROGRAMUL II. 20.10 Muzică populară. 20.40 Rîul, camul... 20.55 Seară de operă. „Nevestele vesele din Windsor". 22.10 Film documentar : Inteligență cifrată. O producție a Studioului „Al. Sahia". 22.25 În pași de dans.

MIERCURI 3 MAI

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Fragmente din jurnalul unui poet (reluare). 9.25 În pași de dans (reluare). 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 14-a. 10.30 Haiducii lui Șaptecai (reluare). 12.00 Telejurnal. 15.30 Teleșcoală. 16.30—17.00 Curs de limba engleză (reluare). 17.00 Fotbal : Rapid — Steaua (divizia A.). 18.45 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.05 Laudă tinereții. Versuri. 20.20 Telecinemateca : Noaptea generalilor. Cu : Peter O'Toole și Omar Scharif. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Film de animație. 20.15 Refrene fără vîrstă. 21.00 Agenda. 21.10 Cluburi sportive bucureștene. 21.30 Mari muzee ale lumii. 21.45 Mușatinii (reluare).

JOI 4 MAI

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Așchiuță. 9.30 Speranțe... confirmări (reluare). 10.00 Curs de limba engleză. Lecția a 14-a. 10.30 Telecinemateca. Noaptea generalilor (reluare). 12.40 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba germană (reluare). 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Confruntări. 19.00 Muzică ușoară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tinerii despre ei înșiși. 20.45 „Aventuri în epoca de piatră". 21.10 Conferință de presă cu dr. Christian Barnard 22.00 Recital cu sextetul Cantabile. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic. 21.00 Desen animat. 21.10 Agenda. 21.20 Planeta giganților (reluare). 22.10 Interpreții și rolurile lor : Soprana Teodora Lucaciu. 22.35 Cărți și idei.

VINERI 5 MAI

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 O definiție a tinereții (reluare). 9.30 Gala vedetelor. 10.00 Curs de limba germană. Lecția a 14-a. 10.30 Filmul „Ali și cămila" (reluare). 10.45 „Aventuri în epoca de piatră". 11.10 Interpreții și rolurile lor (reluare). 11.35 Cărți și idei. 12.00 Telejurnal. 14.00 Tenis de cîmp : România — Elveția în cadrul „Cupei Davis". 16.30—17.00 Teleșcoală. 17.35 Muzică populară. 17.55 Cunoașteți legile ? 18.10 Arta plastică : muzeul Zambaccian. 18.25 Stop-cadru. 18.55 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Visul unchiului. O producție a studiourilor sovietice. 21.20 Drumuri în istorie. 21.35 Revista literară TV. 22.15 Selecțiuni din concursul de cîntece al Eurovoziunii — 1972. 22.40 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Desene animate. 20.15 Biblioteca pentru toți. 20.45 Agenda. 20.55 Virtuozi ai baletului. 21.20 Viața economică a Capitalei. 21.40 Film documentar. „Raze încrucișate". 21.50 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 6 MAI.

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți : Mihai Eminescu (I). 9.30 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Drumuri în istorie (reluare) 10.20 Revista literară TV 11.00 „Mai ceva ca-n filme" — emisiune de divertisment. 11.30 Cunoașteți legile ? 12.05 Telejurnal. 14.30 Tenis de cîmp : România — Elveția în cadrul „Cupei Davis" — partida de dublu. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans 19.00 Calendar UNESCO. Ion Heliade Rădulescu. 100 de ani de la moarte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremiera. 20.15 Teleenciclopedia. 21.00 Invadatorii 21.50 „Primăvara asta, totuși...". Emisiune muzical-distractivă. 22.30 Telejurnal. 22.45 Săptămîna sportivă. 23.00 Seară de romanțe.

PROGRAMUL II. 16.30 „Cît ți Maramureșu" (II). 17.00 Reportaj bucureștean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate interpretate de David Oistrah. 17.50 Agenda. 18.00 Film artistic : Războiul domnițelor.

INFORMATICĂ

CÎND PROIECTANTUL ESTE GENIAL ȘI CALCULATORUL ARE... GENIU

Calculatorul este un executant disciplinat. Lui îi sînt necesare informații clare, ordine fără nici un fel de ambiguitate. Atunci, el va fi un auxiliar indispensabil, am spune, de neînlocuit, date fiind rapiditatea și precizia cu care lucrează. Dintre nenumăratele posturi care îi sînt deschise, este, de pildă, cel de lîngă proiectant.

Mai în glumă mai în serios, calculatorul este desemnat ca un „idiot genial". Nu se supără și nu pentru că n-ar putea riposta. Este o realitate și calculatorului cînd i se dau date reale, nu trișează niciodată, chiar cînd spune despre el că nu e inteligent ! Calculatorul greșește doar dacă i se dau date greșite. A fost acuzat că nu are inițiative, în sensul că nu creează, dar el poate corecta, ca un auxiliar conștiincios. Să ne referim la un exemplu, la calculatorul propus într-unul dintre „posturile" noi pentru el. La ora actuală în domeniul tehnologic se vorbește foarte mult de calculatorul-desenator proiectant. Se știe și s-a scris adeseori că în numeroase domenii, descrierea geometrică a obiectelor constituie un aspect fundamental. Fuselajele avioanelor, carcasele navelor, caroseriile automobilelor sînt forme complexe. De altfel tot felul de obiecte de uz curent, mai ales cînd formele se cer schimbate — să fie noi, moderne —, pun astăzi probleme de formă. Și aceasta, de la receptorul telefonic pînă la maneta de viteză a automobilului sau pînă la minerul și lama cuțitului de bucătărie. Se pun probleme de optimă așezare, în care aspectul estetic să se îmbine cît mai armonios cu funcționalitatea piesei respective. Uneori este vorba de poziția cea mai bună care trebuie găsită, a unei piese, în funcție de altă piesă sau... de altele. În această căutare de „maximă funcționalitate", folosirea calculatorului poate să aducă un real folos. E vorba în speță de contribuția lui la definirea și descrierea detaliată a formelor și mișcărilor. O problemă de mecanică. Inginerul proiectant are ideea. El poate să deseneze practic pe un ecran de vizualizare, în vreme ce calculatorul înregistrează imediat curbele și suprafețele. Poate, așa cum arătam, să și modifice desenele deja înregistrate în memoriile calculatorului, poate să suprapună formele și volumele, să le includă unele în altele. Poate observa direct pe ecran comportamentul unei aripi de avion în interiorul unei „camere de încercare". Poate de asemenea să deducă din toate datele pe care le deține dacă un nou desen de caroserie permite într-adevăr să comporte în interior motorul și diferitele organe mecanice care sînt necesare să le aibă ș.a.m.d.

Am citat aici cel mai simplu exemplu, care ni se oferă, pentru a înțelege mai bine, imensele posibilități de lucru cu calculatorul. Faptul că el poate corecta, poate să-și dea seama de unele greșeli de calcul, poate să deducă dacă în fuselajul avionului proiectat intră ceea ce trebuie să intre, nu ține de genialitatea lui. În memoria calculatorului respectiv s-au introdus toate datele cu care el poate lucra. Și aceste date, pe baza cărora calculatorul trage concluzii și intervine, trebuie să fie exacte. Programatorul nu trebuie să greșească dacă vrea ca mașina să nu greșească. În curînd, cu astfel de mașini, desenatorul tehnic va putea abandona planșeta de desen pentru a desena direct pe ecranul de vizualizare. Va putea, cum scrie un obișnuit al informaticii franceze Gerard Beaugonin, să trimeată direct schemele în memoria calculatorului care, el, le va putea restitui inginerului proiectant la cerere, pentru a fi modificate, înainte ca ele să fie din nou înregistrate. Mai mult, aceste scheme vor putea fi transmise la distanță spre diferitele puncte de utilizare și vor putea, acolo, să fie din nou modificate și recentralizate. Și chiar mai mult decît atît.

Constructorii de calculatoare și de programe (aceasta fiind partea cea mai importantă a informaticii) arată că se pot folosi aceste metode pentru a crea circuite de comutație folosite în calculatoarele electronice. Nu numai formele și diferite poziții ale elementelor pot fi desenate și planurile de fabricație automate stabilite, dar chiar, în același timp, să se verifice comportamentul electric al circuitului astfel definit. Iată, prin urmare, calculatoarele sînt utile în proiectarea... calculatoarelor.

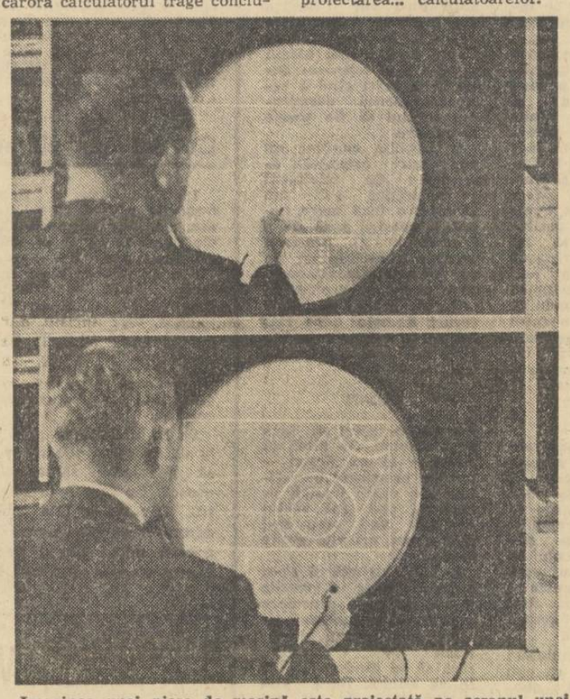

Imaginea unei piese de mașină este proiectată pe ecranul unei console, după desenul care a fost în prealabil stabilit în biroul de studiu. Inginerul poate modifica, după voință, parametrii piesei, sau accentua unele detalii, urmărind cu „creionul luminos" contururile pe care ar trebui să le aibă. Calculatorul asociat la consolă traduce — acest „drum" indicat de inginer — în date numerice precise pentru a fi folosite la „inscrierea" bandei perforate, și prin aceasta dînd comanda direct mașinii.

DIAMANTELE NU SÎNT O RARITATE

Se credea că natura nu produce destule diamante. Destule, după gustul nostru. Prestigiul de care se bucură carbonul în această nobilă formă a sa a stimulat imaginația inventatorilor în căutarea unei sinteze miraculoase. S-au făcut în decursul veacurilor nenumărate încercări. S-au înregistrat tot atîtea eșecuri. Abia cunoștințele actuale au permis să se explice și eșecurile trecute și succesele înregistrate astăzi de chimia care a învățat, între timp, ce înseamnă „viteze de reacție". Pentru că în geochimie, poate mai mult decît oriunde, timpul joacă un rol important. Acum se știe că sub o anumită temperatură, reacțiile sînt practic imposibile. Așadar, era nevoie de temperaturi ridicate — în jur de 3 000° C — și de ajutorul unui mineralizator, adică a unui catalizator care să accelereze reacțiile, cum este nichelul, cum este tantalul. Dar în timp ce chimia se felicită de rezultatele obținute — diamante, ca și alte pietre prețioase —, un savant descoperă, deocamdată matematic, un adevărat rezervor de diamante pe care natura le-a „ascuns" la 350 km în adîncimea Terrei. Acest nivel diamantifer s-ar fi creat în urma unor mișcări de convexie, încrîncenări care se petrec în interiorul globului și, așa cum se știe, unele materii se acumulează la anumite nivele. Dacă această teorie se va dovedi exactă, înseamnă că pămîntenii dețin, fără să știe, imense comori de diamante. Unu la sută din masa materiilor ce parvin pînă la acest nivel.

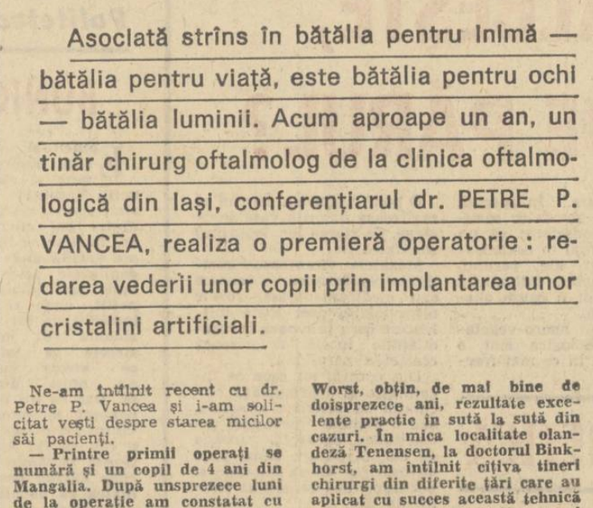

Operatoarea introduce cu un „creion luminos" elementele de amenajare interioară a unei case în stadiu de proiect. Verifică imediat dacă încăperile sînt bine concepute în ce privește mărimea lor și împărțirea judicioasă, și poate, dacă e cazul, să șteargă și să reînscrie modificările care se dovedesc a fi necesare.

OFTALMOLOGIE

LUMINA OCHILOR

Asociată strîns în bătălia pentru inimă — bătălia pentru viață, este bătălia pentru ochi — bătălia luminii. Acum aproape un an, un tînăr chirurg oftalmolog de la clinica oftalmologică din Iași, conferențiarul dr. PETRE P. VANCEA, realiza o premieră operatorie : redarea vederii unor copii prin implantarea unor cristalini artificiali.

Ne-am întîlnit recent cu dr. Petre P. Vancea și i-am solicitat vești despre starea micilor săi pacienți.

— Printre primii operați se numără și un copil de 4 ani din Mangalia. După unsprezece luni de la operație am constatat cu bucurie că micuțul vede la fel de bine cu ochiul care are cristalinul implantat, ca și cu celălalt ochi, bun, fără să se manifeste nici cea mai mică complicație. La fel de bună este și situația celorlalți foști pacienți de soarta cărora mă interesez în permanență. Este o reușită emoționantă căci dacă în general lipsa vederii este tristă, la copii este o tragedie sfîșietoare.

— Pe ce căi ați ajuns la adoptarea noii soluții operatorii ?

— Trebuie să spun că și în prezent problema înlocuirii cristalinului opacizat cu lentile cristaline artificiale suscită vii discuții în cercurile de specialitate. Chiar anul trecut un cunoscut specialist, dr. Strampelli, critica într-o ședință a societății franceze de oftalmologie ideea implantării lentilelor artificiale ; prof. Jules Francois din Gand s-a ridicat și el cu vehemență împotriva acestei metode. Și totuși, reprezentanții școlii olandeze, dr. Binkhorst și Worst, obțin, de mai bine de doisprezece ani, rezultate excelente practic în sută la sută din cazuri. În mica localitate olandeză Tenensen, la doctorul Binkhorst, am întîlnit cîțiva tineri chirurgi din diferite țări care au aplicat cu succes această tehnică operatorie în mai multe cazuri și veniseră să facă un scurt stagiu de punere la punct alături de autorul metodei. Oftalmologul sovietic Fedorov, practică de asemenea de peste trei ani implantarea cristalinului după metoda Binkhorst.

— Cum se explică atunci lupta de opinii între specialiști și, mai ales, rezultatele contradictorii obținute în diferite țări.

— Rezultatele excelente oferite de metoda Binkhorst, în opoziție cu rezultatele nesatisfăcătoare obținute de unii chirurgi oftalmologi (Barraquer, Ridley) se datoresc modului de fixare a lentilei. În metoda Binkhorst lentila nu vine în contact cu nici una din structurile anatomice ale pereților globului ocular și ca atare nu provoacă iritații de ordin mecanic, generatoare de complicații. Evident, însă, că nu orice tehnică de extracție a cristalinului se pretează la implantarea consecutivă a pseudofakului cu fixație pupilară. Condițiile obligatorii pe care tehnica trebuie să le respecte sînt : păstrarea pupilei în formă ei normală (rotundă) și adaptarea ca tehnică de incizie a suturii plăcii oculare care să permită refacerea perfectă a cavităților interoculare încă de pe masa de operație.

— Cum ați pus la punct tehnica operatorie folosită la clinica oftalmologică din Iași și cum a fost ea întîmpinată în cercurile medicale de specialitate din țara noastră ?

— Cercetările întreprinse din septembrie 1970 pînă în martie 1971 de echipa chirurgicală alcătuită din dr. Ada Calea, dr. Gh. Colev împreună cu subsemnatul ne-au dus la concluzia că securitatea maximă o oferă incizia în trepte, urmată de suturarea cu fir continuu întrerupt.

— Pe ce bază ați desprins concluzia, care reprezintă premiera dv. în acest domeniu chirurgical : aplicarea acestei tehnici operatorii la copii ?

— Siguranța deosebită a acestei tehnici ne-a fixat convingerea că ea poate fi aplicată și în cele mai delicate condiții, adică în cazul intervențiilor asupra unor copii de vîrstă mică (4-5 ani.) Argumentația noastră a stîrnit o vie luptă de opinii în cercurile oftalmologice din România. Am avut unele dispute în această privință chiar și în cadrul familial, profesorul Petre Vancea — tatăl meu, care deși era de partea metodei Binkhorst, considera hazardat ca ea să fie utilizată la pacienți-copii. Eram însă pe deplin convinși de posibilitatea reușitei și am aplicat experimentul.

Primele succese ne-au dat curajul să continuăm. După aproape un an de practicare a noii tehnici operatorii s-a cîștigat experiență, s-au adus perfecționări. Lucrăm în continuare pe această linie. Dorim mai presus de toate să ajungem la implantarea fără riscuri, în toate cazurile ce prezintă indicații, a unor cristaline artificiale de fabricație românească. Acest lucru este posibil pentru că tehnica noastră în domeniul opticii medicale a atins un nivel care egalează cele mai renumite realizări din străinătate. De aceea sîntem convinși că în cel mai scurt timp se va realiza fabricarea curentă a cristalinilor artificiali de producție românească.

Haralambie LEREA

SIMBOL AL INTELIGENȚEI

În natură, lupta pentru existență este dramatică, plină de cruzimi, cu o agresivitate extremă dar... ea se poartă numai față de „străinii" speciei. Intraspecii, bătăliile sînt, în aparență, la fel de dure. Se bat cu sinceritate, pentru a-și apăra teritoriul sau a cuceri o „frumoasă" parteneră. Sînt aprigi dar au un fel de cavalerism, o atitudine de mare sportivitate, am spune în limbajul nostru. Cînd adversarul își recunoaște inferioritatea — fugind sau făcînd act de supunere — lupta se încheie. Nu s-a urmărit nici o clipă uciderea lui. Moartea sau o gravă rănire nu intervin decît ca un accident nedorit, involuntar. Temuta cruzime a șerpilor, binecunoscuta lor perfidie în aceste bătălii intraspecii, sînt manifestări într-un spectacol. Chiar cînd gelozia e aprigă, ea nu întunecă... luciditatea, „rațiunea" celor ce li s-a conferit în reprezentarea umană „chipul", simbolul inteligenței. E poate instructiv un asemenea comportament natural.

COSMONAUTICĂ

PROGRAMUL „APOLLO" ÎN FAȚA ULTIMEI MISIUNI

de colonel inginer Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia de astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

După ce se va fi consumat și racheta „Saturn"-512, purtătoare a echipajului „Apollo"-17, se va închide probabil pentru un deceniu orice posibilitate ca Statele Unite ale Americii să mai trimită în misiuni selenare nave pilotate. Care au fost cercetările cele mai importante ?

Pe harta Lunii se observă preponderența reliefului muntos. **Munții ocupă cam 60 la sută din suprafața emisferei vizibile și aproape 90 la sută din suprafața celeilalte părți.**

Oamenii de știință își pun numeroase întrebări în legătură cu modul cum s-au format și s-au transformat în decursul timpului acești munți. Se presupune de exemplu că la începutul procesului de solidificare a globului lunar, munții actuali își aveau piscurile și pantele contopite în materia crustei și pe măsură ce substanța se contracta, au apărut plisme și modelări, ajutate desigur și de marele stîrnite de Pămînt (la perigeu, Luna se apropie de Pămînt pînă la 353 000 km, resimțindu-se aici puternic forța de atracție gravitațională, ca e creează un reflux al scoarței ; depărtarea la apogeu este de 415 000 km).

Potrivit unei alte ipoteze, Luna s-a format dintr-o aglomerare de materie siderală, iar munții nu ar fi altceva decît blocuri enorme de material pietros cu „rădăcinile" adînc înfipte în scoarță.

Pentru clarificare sînt extrem de utile măsurătorile gravitaționale ce se fac atît din orbitele circumlunare, cît și de pe sol. Misiunea „Apollo"-16 a contribuit spornic la aceasta. **Au fost efectuate numeroase determinări de la bordul navei, localizîndu-se multe blocuri de materie concentrată, cu densitatea surprinzător de mare („mascons")** Cu „Apollo"—17 se intenționează ceva mai deosebit : selenauții Cernan și Schmitt (geolog) vor avea la dispoziție un gravimetru, instrument capital pentru asemenea măsurători.

Magnetismul Lunii

Studierea magnetismului selenar a constituit un alt obiectiv important al misiunii recent încheiate și rămîne sarcină principală și în programul misiunii din decembrie (la 7 decembrie urmează să fie lansată nava „Apollo"—17). Se caută răspuns la întrebările privind originea acestui cîmp, produs în parte de vîntul solar și de blocurile magnetice din scoarță, avîndu-se în vedere că și pe această cale sînt posibile „indiscreții" asupra istoriei Selenei, capitol unde oamenii de știință se recunosc încă ignoranți Deocamdată, pentru că treptat, și aici natura selenară trebuie să cedeze presiunii științei și să se supună cunoașterii.

Deci, în atenție cîmpul magnetic. Young și Duke au conectat la stația ALSEP un magnetometru triaxial cu trei captori inductivi fixat în capetele unei tije lungi de 90 cm. Totodată în zestrea tehnică purtată pe automobilul electric s-a aflat și un magnetometru portativ, care în mai multe halte a fost instalat la circa 15 metri depărtare de mașină (pentru a fi scos de sub influența masei metalice a acesteia) și, printr-un cablu, a permis măsurarea componentelor cîmpului magnetic în locurile respective.

Seismometrie

Pe lîngă obișnuitul seismometru din alcătuirea stației ALSEP, în același scop, de a se înțelege ceea ce se petrece în interiorul Lunii, s-a mai dispus de o seamă de aparate cu aceeași destinație, Astfel, au fost inițiate explozii ale mai multor cartușe pirotehnice, fixate într-o rețea de telecomandă, și s-au măsurat oscilațiile solului cu trei geofoni sensibili, iar la plecare exploratorii au lăsat pe Lună un aruncător de grenade gata instalat pentru tragere. Acționat de pe Pămînt, aruncătorul urmează să lanseze la distanțe, variind între 150 m și 600 m, patru grenade conținînd — respectiv 40, 123, 245 și 410 grame trotil. Se speră să se obțină indicații prețioase asupra caracteristicilor solului lunar pe o adîncime de mai mulți metri, pînă în stratul de separare, unde nu se mai resimt efectele agresiunii radiațiilor cosmice.

Experiența va fi amplificată în timpul misiunii „Apollo"-17, în programul căreia se prevede utilizarea unui aparat nou pentru seismometrie locală, apt să producă oscilații și să măsoare propagarea lor, în straturi adînci, de ordinul kilometrilor.

Date importante în această privință s-au obținut prin înregistrarea șocurilor provocate de impactul vertical al rachetei purtătoare (acesta a lovit solul lunar la 254 km depărtare de seismometrul stației ALSEP amplasată de echipajul „Apollo"-12). **Merită subliniere faptul că în prezent se dispune de o rețea de cinci stații seismometrice, amplasate în zone diferite pe suprafața Lunii, iar în decembrie acestora li se va mai adăuga una.**

Cercetarea radiațiilor cosmice

Încheiem spicuirile din programul ultimelor două operații. „Apollo" (una săvîrșită, cealaltă în pregătire) cu menționarea unei experiențe extrem de interesante, care a scăpat comentariilor. **Este vorba de expunerea la radiațiile cosmice a patru panouri pliante fixate pe etajul de debarcare al modulului lunar. Panourile sînt confecționate unul dintr-o foaie de aluminiu, altul dintr-o peliculă de material plastic, altul din plăcuțe meteoritice** (din materialul rarissim, sticlos, depistat în cîteva locuri pe suprafața planetei noastre)**și, în fine, un altul din cristale de cuarț. Expuse pe tot timpul zborului pînă la Lună, în jurul Lunii și pe suprafața planetei, în cele trei zile de popas, panourile au suferit modificări structurale pe baza cărora este de așteptat să se determine în laboratoarele terestre** (panourile au fost readuse pe Pămînt) **natura și energia radiațiilor în cauză.**

Notăm ca deosebit de interesante și celelalte experiențe, ca de pildă observarea cerului în ultraviolet și măsurarea simultană cu un spectrometru, a radiațiilor utilizate, carotajul pentru prelevarea de eșantioane de material selenar, fotografierea și televizarea peisajului, activitățile de cartografiere, din orbita selenară, experiențele biologice și multimea de probe de laborator cosmice efectuate în cabină pe timpul zborului retur.

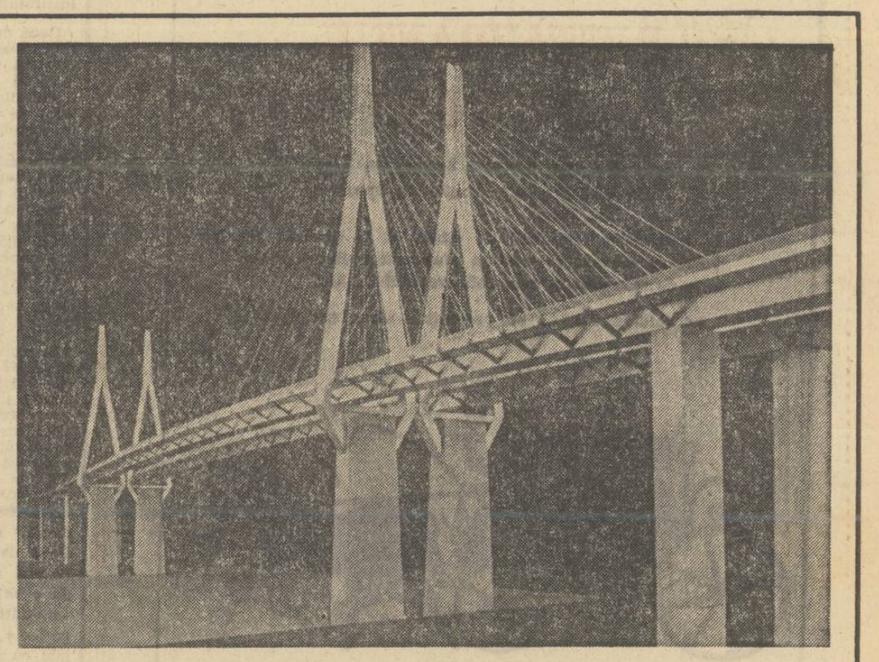

O CAPODOPERĂ A TEHNICII

Astfel este considerat încă de pe acum viaductul de peste Köhlbrand, care va fi inaugurat în 1973 și va lega cele mai importante poduri ale portului Hamburg. Podul de oțel, lung de 520 de metri, „pășind" peste Köhlbrand, va fi construit piesă cu piesă la 50 m înălțime. Specialiștii acestei capodopere a tehnicii mai promit o premieră : o macara ce poate ridica pînă la 1 000 de tone și poate lucra la o înălțime de 170 m.

CÎTEVA SECRETE ALE RELAXĂRII

Agitația zilnică, ritmul intens de viață, care solicită astăzi oamenii provoacă o stare de tensiune mintală, însoțită în același timp, de o tensiune musculară. Suprimînd tensiunea musculară obținem uimitoare repercusiuni pozitive asupra echilibrului psihic.

Principiul tehnicilor de relaxare se bizuie pe localizarea treptată a tensiunilor musculare, care apoi sînt înlăturate prin propria noastră voință. Specialiștii afirmă că o relaxare musculară corect executată timp de o jumătate de oră ar avea același efect cu 5—6 ore de odihnă prin somn.

Cititorii noștri pot încerca următoarele exerciții, foarte simple de relaxare, al căror efect sperăm însă să nu se lase mult așteptat.

1. Într-o cameră izolată de zgomot, culcați-vă pe un pat, avînd o mică pernă sub ceafă. Închideți ochii și începeți să vă examinați mușchii, pipăindu-i cu gîndul, de la vîrful picioarelor pînă la creștetul capului. Încercați să depistați senzația de crispare musculară, de contractură în mușchi, acolo unde ea există.

2. Relaxați-vă mușchii, adică lăsați-vă moale. Relaxarea mușchilor trebuie să dea o senzație de greutate. Nu încercați de la început să aveți această senzație, ci limitați-vă la un segment al corpului mai obosit, spre exemplu brațul drept sau picioarele. Ne putem autosugestiona printr-o formulă de tipul: „brațul meu drept este foarte greu". Un astfel de exercițiu este, la început, scurt (1 minut) și se repetă de 2—3 ori pe zi. Practicînd cu regularitate aceste exerciții apare cu timpul (uneori după 2—3 zile), senzația de greutate ca dovadă a decontracției musculare.

După fiecare exercițiu vom face mai multe flexiuni și extinderi ale brațelor și picioarelor, vom inspira profund cu respirație ritmică și egală și vom deschide ochii. La început, fiecare ședință durează foarte puțin, dar sporind săptămînal durata ei cu 3 minute se poate ajunge la o jumătate de oră. Relaxarea musculară trebuie însoțită și de o desprindere de orice cauză de supărare, iritare nervoasă, grabă, necazuri.

BLOC NOTES

UNDE VĂ PĂSTRAȚI PANTOFII?

Utilitatea unui dulap special realizat pentru păstrarea pantofilor nu mai trebuie demonstrată. Pentru cei care nu au spații suficiente în dulapurile din perete, este chiar ideal. De culoare foarte deschisă, simplu dar plăcut ca aspect, dulapul pentru păstrarea pantofilor (costă 685 lei) poate fi găsit în magazinele speciale de mobilă. Unde îl plasați? Într-un vestibul, în baie, dacă aveți loc, într-un coridor, chiar în camera de zi sau camera copiilor, dacă se armonizează cu restul mobilei, această piesă își găsește un loc potrivit.

TUTUN SINTETIC

O țigaretă veritabilă și una din tutun sintetic puse alături. Ca aspect, nici o diferență. Ca gust? Cei care au încercat — avizați sau neavizați de prezența înlocuitorului de tutun — afirmă că n-au fost capabili să sesizeze diferența între țigări. Deci aspect, gust, fum, identice. Doar consecințele asupra organismului sînt altele. Scăzînd procentul nicotinei, deci nocivitatea țigării, tutunul sintetic este anunțat de chimiștii englezi ca o noutate de mare viitor. Fiindcă, afirmă ei, se va începe cu un procent de 25 la sută tutun sintetic în conținutul unei țigarete și se va ajunge chiar la sută la sută, dacă publicul va primi cu încredere și plăcere noul tutun.

„FEMEIA CU OGLINDA"

Titlul, de fapt firma unui foarte nou magazin, o nouă „boutique de mode" pariziană și-a propus să reînvie gustul pentru moda anilor 1900—1930. Decorată (mochete, tapete, mobilă), de cunoscutul creator de modă Paco Rabanne, inventatorul rochiilor din plăcuțe de metal, magazinul este o simfonie în roz, întocmai ca o îmbietoare bomboană fondantă.

MODA CERE CULORI TARI

Nu e o noutate. Moda acestui an cere culori vii, accentuate, pentru rujurile de buze. Moda prefinde dar nu ne putem supune unor canoane fără a ne păstra personalitatea. Ce ruj alegem deci, pentru a nu strica echilibrul estetic al întregului obraz? Dacă nu folosim rujul, nu vom apela deodată la culori care să ne dea un aer caraghios. Ne obișnuim treptat. Apelăm la un ruj mai transparent care să nu atragă dintr-o dată atenția, care să nu aducă un accent violent de culoare, pe obrazul nostru. În fond, dacă nu ni se potrivește, putem renunța la rujul de buze chiar și acum, cînd e modern să ne fardăm buzele. Să nu uităm, de asemenea, că un ruj puternic colorat cere și un machiaj mai vizibil al obrazului, al ochilor.

MODĂ

COMBINAȚII — GARNITURI

1. Dintr-un material în dungi, o bluză cu mînecă scurtă cu bordură, guler și manșete într-una din culoarea dungilor. Se poartă cu o fustă albă sau bleumarin, în cute.

2. Bluză simplă, albă, la care puteți adăuga o lavalieră din mătase uni sau imprimată cu buline. Fusta cu platcă e în patru clini.

3. Bluză din țesătură imprimată în buline, cu mînecă lungă și cravată uni pe care puteți aplica o bijuterie sau o monogramă. Se poate purta cu fustă petrecută parte peste parte, la două rînduri de nasturi.

4. Rochia veche, bleumarin, se poate transforma în rochie stil marinar, combinînd-o cu un material în dungi. La gît, revere albe.

5. Rochie decoltată în formă de V, avînd triunghiul decolteului și mînecile scurte dintr-un material în dungi.

Cîteva accesorii colorate:

La un simplu cordon — o cataramă în formă de inimă. Aceeași garnitură, pe geanta de piele în franjuri. O altă garnitură — o ancoră — pe o pălărie de vară. În sfîrșit, o cravată din material în dungi combinat cu unul uni.

Doina LEVINȚA

DE CE ALBEȘTE, DE CE CADE PĂRUL?

COSMETICĂ

Modificarea culorii părului este un fenomen mult discutat, dar părerile emise pînă acum nu au ajuns la o concluzie unanim admisă, mai ales asupra cauzelor albirii într-un timp relativ foarte scurt. Una dintre aceste teorii care este deseori citată, fără a fi însă întemeiată pe o riguroasă argumentare științifică, susține punctul de vedere potrivit căruia albirea ar fi produsă de apariția spontană a unor bule de aer în stratul cortical al părului. Oricare ar fi explicația, experiența ne arată că fenomenul la care ne referim nu este legat totdeauna de înaintarea în vîrstă deoarece multe persoane încep să albească încă din tinerețe. El poate fi provocat uneori, de un șoc emotiv întîmplător sau de unele boli. De aceea se admite în general că părul este un organ sensibil la multipli factori nutriționali, hormonali, nervoși sau vasculari, sănătatea lui fiind influențată de tulburările ce survin în privința acestora.

Factorii nutriționali au un rol indiscutabil. Este bine cunoscut rolul nefast al regimurilor alimentare sărace sau rău alcătuite, asupra vitalității părului.

O alimentație dezechilibrată, fără respectarea regulilor de igienă, prea bogată în glucide ori prea condimentată și sărată determină dese ori apariția cheliei sau accelerarea căderii părului. S-a observat de asemenea că la persoanele prea grase părul prezintă deseori diferite neajunsuri. Or, un regim de slăbire, sărac în sare și zahăr le poate remedia în mare măsură.

Tulburările hormonale au și ele un anumit rol în afecțiunile capilare. În special, dezechilibrul glandelor sexuale a fost considerat ca un element esențial în declanșarea unor boli ale părului. Astfel, la bărbat, tulburările hormonale pot fi cauza cheliei seboreice.

Tulburările neuro-vegetative și psihologice sînt o cauză din ce în ce mai frecventă a tulburărilor capilare. S-a constatat că într-un mare număr de cazuri, emoțiile, enervările, pe scurt toate motivele curente de dezechilibru nervos provoacă căderea părului.

Pe de altă parte, tulburările capilare creează și ele o stare de nervozitate și un sentiment de inferioritate care constituie originea unei nevroze ce se repercutează, la rîndul ei, asupra sănătății părului.

O bună hrănire a părului se realizează datorită vaselor de sînge, de starea lor depinzînd sănătatea lui.

Masajele vibratoase, excitațiile epidermice mecanice sau medicamentoase, razele ultraviolete, deci toate mijloacele care provoacă o vasodilatație locală favorizează creșterea părului.

Din contră, tot ceea ce încetinește și îngreunează circulația ca scleroza arterială, sau o acțiune mecanică ca tracțiunea excesivă, (coada de cal, bigudiuri, benzi prea strînse) pot altera foliculul și pot împiedica generarea firului de păr.

Sensibil ca orice organ, părul trebuie îngrijit încă din perioada cînd este perfect sănătos, pentru a putea fi păstrat cît mai mult timp posibil.

Periatul zilnic dimineața și seara este esențial pentru curățirea lui. Desigur, dacă părul este fragil, traumatizat sau bolnav vom avea grijă ca periatul să nu fie prea viguros și nici prelungit peste măsură.

Ludmila COSMOVICI

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

Stimată tovarășă **GEORGETA DIMITRIU** din Iași, calificarea pe care o doriți nu se poate obține decît prin cursuri ale unor instituții anume de învățămînt. În situația și la studiile dv. ați avea de ales o singură soluție pe care v-o propunem în cele ce urmează: să vă înscrieți la concursul de admitere al școlii de specializare postliceală pentru construcții din Iași, (Cursuri serale) pentru profesiunea de desenator. Școala se găsește pe strada Bucium, nr. 17, telefon 12488. O soluție mai bună nu există decît doar de/a persevera în a vă prezenta la concursul de admitere al Institutului de arte plastice.

Dacă doriți să vă specializați în arheologie, tovarășă **OTILIA GASPARI** din Timișoara, urmați cursurile uneia din facultățile de istorie de care ne-ați amintit în scrisoare, deși nici una din facultățile cu acest profil nu este străină de arheologie, toți studenții făcînd practică pe șantiere arheologice. Nu căutați în zadar în broșura privind admiterea în învățămîntul superior o mențiune specială, fiindcă nu există. Ramura științifică ce vă preocupă este inclusă în specializarea de istorie.

Apreciem, tovarășe **CAROL SZEMERES**-junior din București, sportiv de performanță și amator de „acțiuni temerare", dorința dv. de a urma cursurile unui institut de învățămînt superior și a nu vă mulțumi numai cu fructele culese de pe urma ciclismului, pe care-l practicați. Ce profesie „primejdioasă" să vă recomandăm? Greu de spus, căci pretutindeni există preocuparea de a se face din profesiuni, activități cît mai lipsite de pericole. Primejdioase sînt mai cu seamă acele îndeletniciri care nu sînt exercitate cu atenție, cu respectarea normelor de securitate personală și colectivă etc. etc. Firește, riscul nu este exclus, în multe privințe. Și dacă socotiți că v-ați putea valorifica mai mult aptitudinile în exercitarea unei profesii menite să asigure liniștea și avutul obștesc, atunci mergeți în această direcție, adresîndu-vă organelor de resort, pentru a vă comunica ce condiții se cer pentru școlile de acest fel.

Cititorului nostru **LEOPOLD C.** din Tecuci, dornic să se facă marinar, un sfat util: să se înscrie la Institutul de marină ce va începe să funcționeze din această toamnă, la Constanța.

Problema ridicată de dv., tovarășe **RADU MOGA** din Tîrgoviște, nu este încă perfect elucidată. Abia sîntem la începutul activității noilor subingineri. În nici un caz, elemente în adevăr valoroase care au de spus un cuvînt în tehnică nu vor rămîne pironite într-un loc obscur. Există, la noi, multiple posibilități de afirmare.

Meseria pe care vreți să o asigurați strănepoatei dv., stimată cititoare **ANNA COSMA** din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, stă în posibilitățile cooperației meșteșugărești. Interesați-vă în această privință la centrala acestei cooperații din Bacău.

Celor două prietene din Moldova Veche, jud. Caras-Severin le răspundem: se pot specializa în cosmetică la o școală postliceală de prestații pentru servirea populației. Unde sînt aceste școli și la ce materii se dau probele de concurs? O școală de acest fel există la București, cu învățămînt de zi (Școala de specializare postliceală pentru Ucecom, str. Econom Cezărescu 47, sector 7, telefon 15 82 28). Probele sînt următoarele: anatomia și fiziologia omului (scris și oral), chimie (scris).

Vă interesează care este liceul din București profilat pe limba italiană. La întrebarea dv., tovarășe **IOAN MATEI** din Tîrnăveni-Mureș, vă dăm răspunsul așteptat: este vorba de liceul 39 din București.

Vă înțelegem durerea ce o aveți ca părinte, tovarășe **PETCU GHEORGHE** din Ianca, jud. Brăila. Pentru a cunoaște mai bine ce aveți de făcut, adresați o scrisoare Asociației surzilor, strada Italiană 3, București.

Politețea în lumea copiilor

BUNICII ȘI NEPOȚII

Ebine și de mult știut: bunicii își iubesc și răsfață nepoții. Vacanțele la bunici sînt, pentru cei mai mulți dintre cei mici, un fel de încursiune într-o lume vrăjită unde ți se îndeplinește orice dorință, unde ești îmbiat, rugat, poftit, unde te așteaptă bunătăți de tot felul, căci aidoma ca în povești merele se întind și se string fără nici un efort din partea ta. Dar ce nu poate face nepotul la bunici? Cuvîntul lui e lege! E bine, e rău să fie așa? Afecțiunea și tandrețea bunicilor exclud oare posibilitatea ca nepoții să fie cuviincioși, să vorbească politicos? Evident nu! Să respecți bătrînețea este unul din principiile majore cu care un copil trebuie să se deprindă de foarte mic. Dar pentru asta o serie de lucruri nu trebuie uitate.

PĂRINȚII

● Vor evita să se arate în fața copiilor agasați de prezența bunicilor și se vor abține să facă aprecieri negative la adresa lor. Ar însemna să dea celor mici un rău exemplu. Din păcate aceasta se mai întîmplă mai ales cînd bunica e soacra mamei, ori cînd tatăl are opinii despre părinții soției lui.

● Copilului trebuie să i se explice că, cu cît ești mai bătrîn cu atît obosești mai repede și că el nu trebuie să devină o povară pentru ei.

● Nu i se va tolera unui copil să rîdă de micile manii ale bunicilor, nici de faptul că nu mai aud bine, că uită repede, că au mișcări încete și greoaie.

● Ei vor deprinde pe copii nu numai să primească daruri, ci să și facă. De ziua bunicilor, de Anul nou sau cu prilejul altor aniversări îi vor învăța să-i felicite și să le ofere ceva.

Cele mai de preț daruri vor fi cele făcute de mîna lor. Chiar felicitările vor fi mai apreciate dacă vor fi desenate de ei, fie și stîngaci, naiv.

BUNICII

● Oricît și-ar iubi nepoții nu-i vor răsfăța așa încît să contrazică deprinderile de acasă. Chiar dacă e mai plăcut să te uiți la televizor decît să te culci cînd a venit ora sortită dormitului, copilul să fie trimis la culcare.

● Urechile copiilor nu vor auzi asemenea aprecieri: „Ce inteligent și ce drăguț e!" sau „Cînd s-o face mare nepoțica noastră o să fie o frumusețe". În prezența copiilor năzbătăile lor nu vor fi povestite cunoscuților ca niște manifestări pline de haz și deșteptăciune. Acestea aduc riscul ca „eroii" să devină niște mici îngîmfați, ridicoli, penibili.

COPIII

● Se vor oferi să facă mici servicii. De pildă să aducă — la ora siestei — luleaua ori ziarul bunicului, să-i caute bunicii ochelarii, să-i țină scrumul de lînă cînd vrea să-i facă ghem, ori alte multe asemenea.

● Să-și stringă și să-și pună lucrurile la locurile lor și să nu considere nostim că pijamaua a aterizat pe dulap și papucii pe așternut, fără să se gîndească cine le va aduna. Dacă sînt destul de mari își vor face singuri curat în cameră sau cel puțin își vor ajuta bunica.

● Întocmai ca acasă, vor ajuta la pusul și la strînsul mesei.

● Plecați la părinți nu vor uita să scrie bunicilor ca să le mulțumească pentru toate, să-i întrebe de sănătate și alte rosturi, de ale casei lor. Pînă la vacanța următoare aceasta nu va fi singura scrisoare. Copilul trebuie deprins să-și facă o plăcere din a fi atent, din a le crea mici bucurii bunicilor.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE DE PRĂJITURI

În așteptarea sezonului de fructe roșii care bate la ușă și care vă va da putința să preparați dulciuri variate specifice primăverii, vă oferim cîteva rețete simple de prăjiturele uscate. Ele vă pot însoți în excursiile duminicale ale începutului de mai sau pot fi oferite oaspeților pe care îi veți primi în aceste zile de sărbătoare.

Rotițe cu cremă

6 ouă, 500 g. zahăr, 250 g. nucă măcinată, 250 g. unt, 50 g. cacao, 2 pachete de zahăr vanilat, 2 linguri de lapte, un praf de sare.

Aluatul. Se bat albușurile spumă tare, apoi se încorporează 300 g. de zahăr pudră. Se adaugă, amestecînd ușor 150 g. nuci. Se unge o tavă cu unt, se presară cu făină. Cu ajutorul unui cornet (sau cu linguriță) se așază în tavă, rînduri egal distanțate de rotițe din compoziție. Se coc la cuptor cu foc foarte mic, mai mult se usucă.

Cremă. Gălbenușurile se freacă cu un praf de sare, 200 g. zahăr, cu cele două linguri de lapte, cu zahărul vanilat și cacaoa. Se pune vasul pe foc foarte mic (sau în bain-marie) și se amestecă pînă ce se leagă crema. Se lasă la răcit. Între timp se freacă spumă untul în care se adaugă treptat cîte o lingură din crema răcorită.

Rotițele se lipesc două cîte două cu un strat de cremă în interior și așezate așa încît partea bombată să rămînă spre exterior. Se dau apoi prin nucă măcinată.

(EUGENIA MOȚ — Arad)

Biscuiți sărați

Un pahar de untură, un pahar de lapte, 250 g cașcaval ras, 250 g jumări bine rumenite și date prin mașina de tocat, o linguriță de amoniac, puțin chimen sau piper, sare.

Se topește untura, se pune într-un vas împreună cu laptele, amoniacul dizolvat în puțin sifon sau oțet, puțină sare. Se amestecă totul bine. Se toarnă apoi făina în ploaie și se frămîntă pînă ce se obține un aluat dens. Se adaugă jumările, apoi cașcavalul și se continuă frămîntatul pînă ce aluatul se omogenizează. Se dă la rece 30 minute să se odihnească. Se adaptează la mașina de tocat în loc de cuțit și sită, forma specială pentru biscuiți. Se trece aluatul prin mașină. Se presară o tavă cu făină și se așază biscuiții la distanțe egale. Se dă tava la cuptor cu foc bun. Se țin pînă se rumenesc puțin **(IFTENE GEORGETA — Pietreni — Constanța).**

Covrigi cu chimen

1/2 litru lapte, o lingură bună de untură, 20 g drojdie, un praf de sare, făină cît cuprinde ca să se obțină un aluat mai virtos, un ou.

Din drojdie de bere, puțin lapte călduț și una-două linguri de făină se face maiaua, care se lasă să dospească. După ce a crescut se adaugă restul de lapte, untură, sare și atîta făină cît cuprinde ca să se obțină un aluat mai virtos decît cel de cozonac.

Se frămîntă bine pînă se ia de pe mîini și vas, se lasă 10 minute să se odihnească. Se face apoi aluatul sul. Din sul se taie bucăți cărora li se dau forma de covrigi mici. (Sulul pentru covrig trebuie să aibă 5—6 cm lungime). Se ung covrigii cu un ou bătut puțin (ca pentru omletă), se presară cu sare și chimen. Se dau la copt pînă se rumenesc. Se servesc la ceai și bere.

În loc de lapte se poate folosi smîntînă, dar în acest caz cantitatea de untură se reduce la jumătate. **(ELENA TOMA — Săcele, Cernatu-Brașov).**

Coșulețe cu nucă

Pentru aluat: 450 g făină, 250 g unt, 5 gălbenușuri, un praf de sare, o lingură de zahăr și smîntînă cît cuprinde ca să se obțină o cocă potrivită pentru întins, puțin unt topit (circa 50 g).

Pentru umplutură: 5 albușuri, 250 g zahăr, 250 g nuci măcinate, coaja rasă și zeama de la o lămîie, un praf de zahăr vanilat. Zahăr pudră pentru presărat deasupra.

Se amestecă, apoi se frămîntă ingredientele pentru aluat. Cînd a devenit omogen și potrivit de moale, se întinde o foaie cît mai subțire. Se unge cu unt topit, se face sul. Sulul se taie în bucăți de 2 cm. Fiecare bucată se așază cu partea tăiată în jos.

Din fiecare se întinde cîte o foaie mare cît să poată căptuși o formă mică de savarină. În fiecare formă tapetată cu aluat se pune cîte o linguriță de umplutură. Ea se prepară astfel: se bat albușurile spumă tare, se încorporează zahărul, coaja rasă și zeama de lămîie, zahărul vanilat. Se amestecă totul cu nuca măcinată.

Se coc în cuptor cu foc potrivit. Se scot din forme și se trec prin zahăr pudră.

Bombițe cu stafide

O ceașcă plină cu ulei sau margarină topită, o ceașcă cu zahăr pudră, 2 cești cu făină, un ou, zahăr vanilat, rom, stafide, o mînă de nuci pisate.

Se amestecă bine (cca 10 minute) oul — bătut în prealabil — cu zahărul și se toarnă uleiul puțin cîte puțin, exact ca pentru maionează. După ce uleiul a fost încorporat se adaugă făina treptat, se pun apoi aromele.

Se ia din compoziție cam cîte o jumătate de linguriță și se așază pe o tavă în chip de grămăjoară. Peste fiecare se pun cîteva stafide și se presară puțină nucă pisată. Se dau la cuptor încins din timp și se coc la foc iute cam 2—4 minute.

Prăjiturile trebuie să rămînă de culoare roz-aurie. **(BORDEIU CLEOPATRA — București).**

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

LUCIA ARGHIRESCU—Roman. *Comiteți o mare greșeală, tratînd o migrenă cu 15 antinevralgice pe zi. În primul rînd, medicul neurolog va încerca să stabilească cauzele migrenei și să aplice un tratament adecvat.*

D. B. — Brăila. *Ne întrebați dacă avînd o retinită pigmentară veți avea un copil sănătos. Este dificil să vă răspundem cu certitudine. În primul rînd, este necesar să se precizeze etiologia retinitei, dacă este în urma intoxicației medicamentoase pe care o incriminați sau este de natură genetică. Această ultimă eventualitate pune probleme deosebit de importante pentru ereditate.*

V.A.I. — București *Unele cardiopatii congenitale pot fi rezolvate. Sînt necesare investigațiile efectuate în cadrul clinicii Fundeni.*

Dr. Ana MURGULEȚ

OFICIUL DE TURISM BUCUREȘTI

vă invită

să petreceți o seară plăcută la

RESTAURANTUL „BUCUR"

Str. Col. Poenaru Bordea nr. 2

(în vecinătatea Teatrului de Operetă)

În elegantele saloane de epocă și în grădina de vară, se servesc renumitele preparate culinare realizate de maestrul în arta culinară ION ZIDARU

La telefon 13.60.54 se pot reține mese anticipat.

(5202)

De puțin timp pe șoseaua Constanța — București, km. 12 de Hîrșova, și-a deschis porțile:

HANUL MORILOR

Modernă unitate a COOPERAȚIEI DE CONSUM, împrejmuită de livezi cu pomi fructiferi și terase cu vie. Unitatea este construită pe locul unei vechi mori de vînt, într-un stil arhitectonic modern, deosebit de frumos.

Hanul, în fond un complex, adăpostește: un restaurant cu separeuri avînd o capacitate de 180 locuri la mese, un elegant bar. Lîngă bar sînt construite 18 căsuțe care asigură 36 locuri pentru dormit și 2 unități pentru desfacerea articolelor de artizanat și a băuturilor răcoritoare.

Posesorii de autoturisme ajungînd pe aceste meleaguri vor fi plăcut impresionați, vor găsi un loc de parcare și un atelier de auto service.

Luînd cunoștință de toate condițiile care ne stau la dispoziție nu ne mai rămîne decît să intrăm în restaurant unde bucătari cu înaltă calificare prepară un variat sortiment de produse culinare ca: specialități de miel și batal (la proțap), preparate din pește, pui la ciaun, sărmăluțe.

Băuturi: soiuri pure de Murfatlar, Nazarcea, Ostrov.

Amfitrionii morii vă urează poftă bună și un popas plăcut!

(5214)

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

CU MÎNA PE INIMĂ

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Am să încep prin a mă prezenta, mă numesc Ion Dragomir, am 19 ani și locuiesc în Ploiești. Aș dori să-mi dați și mie un sfat, un îndemn, o povață la ceea ce am să vă relatez.

De mic copil, de la 8 ani, am rămas orfan de mamă și de atunci a început tot greul pentru mine. Cu toate că tatăl meu s-a recăsătorit, erau zile — vă spun sincer — cînd nu știam de mîncare, erau zile ploioase cînd, prin pantofii rupți, noroiul își făcea loc. Frigul îmi pătrundea prin îmbrăcămintea puțină și subțire. Eu n-am simțit mîngîierea părintelui „bun" și drag.

În timpul școlii am fost transferat, din cauza situației familiale, de trei ori dintr-un sat în celălalt, pentru că tatăl meu s-a recăsătorit într-un sat vecin cu satul natal, și iarăși am venit înapoi, ș.a.m.d. Această mutare de colo, colo a avut o înrîurire proastă asupra mea, asupra modului meu de învățătură. Cu toate acestea am reușit să termin cu bine cele opt clase elementare și să fiu admis, prin examen, ca elev al Grupului școlar de construcții din Ploiești.

După absolvirea școlii m-am angajat pe șantier, ca dulgher. Condițiile din școală și grija deosebită cu care am fost primit la locul de muncă mi-au format o nouă optică asupra vieții în general. Peste tot eram primit cu căldură, mi se cerea doar să fiu muncitor, serios, să am simțul răspunderii, să am o purtare cumsecade, și nu văd de ce un tînăr de vîrsta mea n-ar putea să fie așa. Așa am fost și așa sînt, pot spune cu mîna pe inimă. Dar ceva îmi lipsește, și tînjesc zile întregi după un pic de căldură sufletească, mai exact spus după prietenie, după iubire.

Duminica ies și eu prin oraș, să mă plimb sau să vizionez un film, merg și merg, și cu cît strîngere de inimă privesc la perechile de tineri care zîmbesc fericiți și discută cu vioiciune. Îi privesc și cu bucurie, fiindcă mă bucură să văd oameni fericiți, „invidia" nu se referă la ei, direct, ci la situația lor și la situația mea... de cuc singuratic. În fiecare duminică seara sufletul meu e abătut, bîntuit de singurătate, mai mult decît oricînd în timpul săptămînii. Uneori, duminica, renunț chiar să mai ies în oraș.

Vă rog să mă credeți, tovarășe curier, că am încercat și eu, odată, să leg o prietenie frumoasă, și poate c-aș fi reușit, însă cînd fata m-a întrebat ce profesiune am, și i-am răspuns cinstit (fiindcă nu văd de ce mi-ar fi rușine cu profesiunea mea) că sînt dulgher (da! dulgher), am simțit că, în mintea fetei, ceva nu-i în regulă, că are o reținere, apoi a invocat niște motive, o scuză oarecare și... dusă a fost. Pentru mine, deși știu că dreptatea e de partea mea, întîmplarea a constituit o lovitură puternică. Unii, poate, că și-ar fi schimbat meseria, sau, la începutul cunoștinței cu o fată ar fi mințit, eu însă nu voi proceda așa niciodată. Oare din cauza meseriei mele atît de frumoase pentru mine, și atît de trebuincioasă pentru alții, pe care o îndeplinesc cu pasiune, să fiu ocolit? Mentalitatea „domnișoarelor" de felul aceleia despre care v-am amintit, sînt sigur, merită să fie combătută public, căci nici o profesiune cinstită, din lumea asta, nu poate fi înjositoare pentru cel care o practică. Cel puțin așa cred eu, așa simt eu, fiindcă altminteri cum aș mai putea munci cu toată dăruirea?

D.I.
Clubul „Constructorul"
Str. Ștefan cel Mare-Ploiești

Dragă Ionele, de la bun început: *ai perfectă dreptate!* Am precizat, chiar în primele rînduri ale curierului de față, că mai sînt și tinere care îl judecă pe celălalt nu după cum se poartă, după cum gîndește, după cum muncește, ci după... salariu, după locul profesiunii acestuia în „ierarhia profesiunilor", etc. Ce poț adăuga la cele atît de bine așternute pe hîrtie de dumneata? Că este imposibil, după părerea mea, să nu întîlnești, la un moment dat, un om care să te aprecieze tocmai pentru calitățile *reale* pe care le ai și nu pentru cine știe ce ilu-zorii merite... Doar că, pentru a-l găsi, însingurarea, renunțarea la ieșirea în oraș, duminica, nu reprezintă nici o soluție. Dimpotrivă! Ieși în lume, fă-ți prieteni, cît mai mulți, și fete, și băieți, și — sper — vei găsi căldura sufletească de care ai atîta nevoie (după copilăria dumitale lipsită de mîna mîngîietoare a mamei). Cît privește profesiunea de dulgher, să facă dumnealor, „domnișoarele", un mic efort de... gîndire și să priceapă în cîte și în cîte locuri prin care Domniile Lor își plimbă frumusețea, eleganța, pretențiile și înfumurarea, întîlnesc semnele prezenței dulgherului care muncește pretutindeni (sfatul este adresat, indirect, și „domnișoarei" în cauză). Succes!

Adrian ANDRONIC

— Nu mai plîngeți, dragilor. Tăticu a uitat termosul acasă, tăticu o să sape pînă o da de apă!!!

C. TABACU

— Tată! uite...
— Liniște, la masă nu se vorbește

Fl. CALAFETEANU

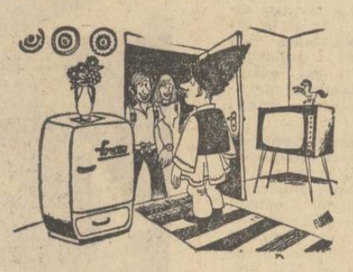

— Nea Vasile ne-am gîndit să petrecem vacanța la dumneata, că noi apreciem foarte mult simplitatea vieții de la țară!...

M. OPROIU

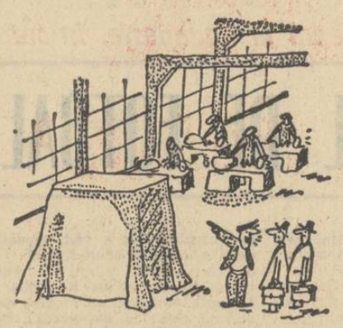

— Iar aici avem un utilaj care e atît de scump încît de ani de zile n-a umblat nimeni la el ca să nu se strice!

St. COCIOABĂ

— De ce să nu-l iubești, dragă? Nu vezi ce bine seamănă cu taică-tu?!

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

2. Legarea semnelor. Abrevieri

Semnele stenografice se înscriu înlănțuindu-se, fără trăsături suplimentare de legătură, litera următoare începînd chiar din punctul unde s-a terminat cea precedentă.

Nu se ridică mîna pînă nu se termină cuvîntul. Se respectă strict direcția semnelor stabilită prin alfabet (atenție: **T** și **D** se scriu de sus în jos; **N** și **INTR** invers).

Litera **M** și literele curbe, cînd sînt repetate (**MM, FF, GeGe-GeCe** etc.), își dublează dimensiunea.

Grupurile **PT(BT)** și **DP** se pot nota prin apăsarea literelor **P(B)** și **D**. Regula este facultativă; nu se aplică la cuvîntul **după**. Prin apăsare se scrie și grupul **TT(TT)**. Grupurile inițiale **IMP** și **IMB** se notează cu **NP(NB)**.

tace nici		mamă Goga	
decît întrucît		început întrebat	
pentru fericire		îndepărtat împletiți	

Numele proprii se subliniază.

EXERCIȚIUL 2.

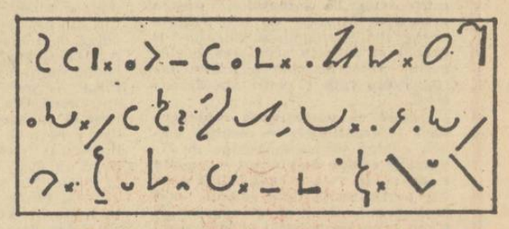

Face ce poate. — S-a făcut tot ce s-a putut. — A îndeplinit planul. — M-am grăbit să plec. — De ce pleci? — În pădure cîntă un cuc. — A cerut o pereche de ghete. — George are bani la C.E.C. — Tot pățitul e priceput. — Vagonul era vechi.

ABREVIERI

Pentru notarea unor cuvinte și în special a expresiilor des folosite se întrebuințează în stenografie așanumitele abrevieri convenționale. În afară de cîteva semne împrumutate din matematici, abrevierile utilizate de sistemul Stahl sînt construite exclusiv pe baza alfabetului. Dăm mai jos o primă listă:

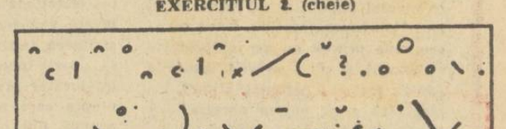

1. Înmulțire (înmulțit), împărțire (împărțit), mort (murit, moarte), același (egal), în același timp, mai mare, mai mic, mai mare sau mai mic, paralel, mijloc, mijloc de producție;

2. Centru, central, ici și colo, se pune întrebarea, pe de o parte, pe de altă parte, pe de o parte și de altă parte, cincinal, optim(ist), nou (nouă, noi), unul după altul.

Abrevierile, însoțite de traducerea respectivă, vor fi trecute în ordine alfabetică într-un caiet special (repertoar). Ele vor putea fi utilizate încă de pe acum în notele personale. La fel, prin intercalarea în scrisul obișnuit, se vor putea folosi și alte cuvinte stenografice cunoscute, în special cele de uz frecvent (de, și, să, este, o, a, în, tot, pentru etc.). Este cel mai eficace procedeu pentru deprinderea practică a stenografiei.

Începînd cu acest număr, exercițiile de autocontrol sînt formate din cîte 20 de cuvinte. Acestea vor fi copiate mai întîi în scriere obișnuită unul sub altul. Alături se va trece traducerea lor stenografică, repetată de cîteva ori, pînă la jumătatea spațiului respectiv, restul urmînd să fie completat după apariția „cheii". Exercițiul se consideră realizat satisfăcător dacă cel puțin jumătate din cuvinte au fost scrise corect. Se poate proceda și la autonotare cifrică (prin împărțirea la 2 a cuvintelor scrise bine).

EXERCIȚIUL 4

(literele trecute în paranteză nu se scriu; cele aldine (negre) atrag atenția asupra aplicării unor reguli

Întregire, ducere, invoc, invoci, gigant, teh(nic), box, prididit, imputat, îmbrăcați, figurină, navigat, virtejuri, gafă, Gigi, pentru că (J cuvînt), depinde, fript, înjghebat, facultăți.

EXERCIȚIUL 2. (cheie)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Din istoria grădinilor cu flori

Încă din antichitate, grădinile cu flori au fost mult apreciate, ele constituind locuri de repaus, de destindere sau desfătare, pentru cei care le vizitau. Cine nu a auzit, de pildă, de faimoasele grădini suspendate ale reginei Semiramida, considerate în acele vremuri una din cele șapte minuni ale lumii?

La romani grădinile erau de asemenea prețuite. Firește că, atît nouă, cei de azi, cît și multor alte generații anterioare, ne plac grădinile cu flori.

Totuși a existat o perioadă din istoria omenirii, în care cultivarea și întreținerea unor grădini minunate a fost interzisă strict.

Pare bizar, nu? Dar cîte bizarerii nu au apărut în decursul existenței omenirii...

Știți cînd și cu ce ocazie a avut loc acest eveniment?

Raționamente și calcule

Cititorul nostru EUGEN BARBULESCU, elev în anul IV, real, la liceul nr. 6 din Timișoara propune spre rezolvare următoarele „amuzamente matematice", cît și o întrebare din domeniul geometriei:

1. Să se obțină numărul 100, folosind toate cifrele de la 1 la 9, în ordine crescătoare.

2. Să se obțină cifra 8, utilizînd cinci cifre de 5.

3. Să se obțină numărul 12, întrebuințînd șase cifre de 1.

4. Să se obțină numărul 30, cu ajutorul a trei cifre de 3, sau trei cifre de 5, ori trei cifre de 6.

5. Să se realizeze cu 9 bețe de chibrit o construcție geometrică ce dispune de 22 unghiuri drepte.

Mulțumim cititorului nostru pentru materialul trimis.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Recreații din... lumea cifrelor

Cele cinci numere, formate din cifra 8, care adunate dau numărul 1 000 sînt:

8+8+8+88+888=1 000.

Cît privește adunarea formată din șase numere impare, care să dea rezultatul 16, ea se prezintă astfel:

1+1+1+1+11=16.

A fost ușor sau nu?

Cutremure... astrale

Bineînțeles că nici un pămîntean nu poate fi martorul direct, la fața locului, al unui cutremur suferit de pulsari. Totuși, astfel de evenimente au fost puse în evidență, indirect, de la distanțe de mii de ani-lumină. Prin detectarea unor perturbații bruște în perioada de rotație a pulsarului, s-a ajuns la concluzia că acestea semnifică enorme modificări la structura lui internă, ceea ce se traduce prin cutremure intense ale corpului ceresc.

Pentru fumători... dar și pentru nefumători

În tutunul unei singure țigarete se găsește cam 0,7... 3 la sută nicotină. Prin fumat, o țigaretă poate produce 6... 8 mg nicotină. Din această cantitate, aproximativ 3... 4 mg sînt absorbite de fumător iar restul se răspîndește în mediul înconjurător, în aer. Evident că o parte din nicotina răspîndită, ie pildă, într-o cameră, va ajunge și în organismul nefumătorilor, care o absorb prin procesul respirator.

Și totuși, eu fumez, tu fumezi, el fumează, noi fumăm, voi fumați, ei fumează...

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, apărute în revista nr. 747 din 29.01.72, am primit răspunsuri corecte de la mai mulți cititori, din care, le-am sortat pe cele ale următorilor: **Bostaca Constantin**, electrician, Biriad; **Moscovici Tina**, elevă Lic. nr. 5, „Emil Racoviță" Iași; **Fridman Edi**, elev, cl. a IV-a B, Șc. generală de 8 ani nr. 2, Bacău; **Mircea Filipeanu**, Suceava (Intenționat, în unul din sistemele de ecuații a fost introdusă o eroare, pentru a se vedea în ce mod vor reacționa cititorii și dacă, chiar în acest caz, vor descoperi răspunsul corect. Dv., l-ați găsit. Felicitări!); **Aszalos Ferdinand**, muncitor, Uzina de utilaj minier Petroșani. (Un material aproape identic a fost publicat anul trecut, în această rubrică).

Am primit diverse propuneri de probleme de la următorii cititori: Ing. **Martaian Aram**, Miercurea Ciuc; **Volcinschi Emilian**, București; **Zlatef Vasile**, Tomis Nord, Constanța; **V. Barto**, Bacău; **Chebuțiu Niculiță**, Reghin, jud. Mureș; **Traian Vultur**, com. Bălan, jud. Mureș; **T. Godoci**, Bălan, jud. Harghita; **Fusu Laurențiu**, Filiași, jud. Dolj; **M. Mihai**, Oraș Dr. Petru Groza, jud. Bihor; **Gigirtu Costel**, Rîmnicu Vîlcea; **Poiană V Gheorghe**, com. Cetate, jud. Dolj; **Covaci Petru**, com. Poiana Vadului, jud Alba; **Ionda Gărduț**, com. Siliștea-Crucii, jud. Dolj.

Mulțumim tuturor corespondenților noștri pentru propunerile făcute însă, din păcate, nu le putem publica, pentru că în mare parte au apărut pe parcurs în cadrul rubricii, sau nu corespund cerințelor, fiind ori prea simple, ori prea complicate.

Neagu S. Iulian, Ploiești. Propunerile făcute par a fi incomplete, și de aceea sînt neclare. Nu am înțeles exact cum se pun problemele și ce se urmărește. Poate reveniți cu precizări?

Sică Popescu, Vălenii de Munte. Este interesant ce ne menționați și de aceea informația dv. o facem cunoscută și celorlalți cititori. Referitor la una din întrebările dintr-un număr anterior al revistei, cu privire la autorul tabloului „Asaltul de la Smîrdan", tov. Sică Popescu precizează că, în afară de pînza lui Nicolae Grigorescu, mai există una, intitulată „Asaltu de la Smerdan", al cărei autor, S. Victor, a pictat-o la 12 ianuarie 1878, chiar la fața locului. Tabloul, la vremea respectivă, a fost înaintat ca document istoric la Palatul regal, unde s-a reținut.

Alexandra Vlad, București. Dacă v-ați născut la 27 februarie 1952, înseamnă că la 27 februarie 1972 ați împlinit 20 de ani, motiv pentru care, deși puțin cam tardiv, vă urăm și noi... la mulți ani! Dar, de ce credeți că i-ar interesa pe cititori, să precizeze ce zi din săptămînă a fost la data de 27 februarie 1952? Dv., singură, nu ați aflat încă?

Eugen St. Iacob, Brașov. Errare humanum est, sed perseverare, diabolicum! Dv., nu ați perseverat în greșeală, deci... v-am scuzat. Totodată, vă mulțumim pentru materialul trimis, pe care îl vom publica.

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS • REBUS • REBUS

ARMINDEN

ORIZONTAL: 1. Primește onorul începutului de mai. — Liant al efortului colectiv. 2. Desprinse din Martie, Florar și din toată primăvara! — Prinși cu pasiune în hora muncii — În muguri! 3. Încadrează chipurile fruntașilor — Florile portului popular la sărbătoarea primăverii. — A da cinstire muncii. 4. Dau glas entuziasmului manifestanților. — În toiul primăveri! 5. Fundalul sonor al focurilor de artificii. — Populează țărmul Mării Roșii. 6. Încercare literară. — Consfințește drepturile oamenilor muncii. 7. Vajnicele apărătoare ale integrității și suveranității României socialiste — Scrîțiie sub povara belșugului. — Înainte, înainte! 8. Prevăzute în lege! — În primele rînduri (sing.) 9. Vers la urmă! — Introducere în agricultură! — Începe semănatul! 10. Glia strămoșească. — Poleit de razele soarelui. 11. A sărbători prima zi de mai. — Din primăvară-n primăvară. 12. Cuceririle oamenilor muncii pentru înfăptuirea socialismului. 13. Redate întocmai. — Acompaniament al bunei dispoziții.

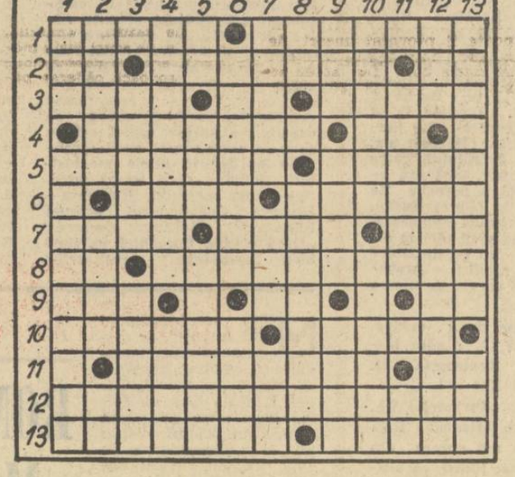

VERTICAL: 1. Își leagă rodul în mai. — Oamenii muncii de pretutindeni. 2. Manifestări ale solidarității. — Grădini acoperite — În demonstrație! 3. Compoziție muzicală. — A închina ode partidului și țării. 4. Garanție — Sport acvatic. 5. Arpi de albină! — Trunchi de cireș! — A da gust bunătăților. 6. Coloanele de manifestanți. — Bogăție ce ne aparține tuturor. 7. N-au asemănare. — Cîntec de slavă. — Petale de margarete! 8. La manifestație! — Purtători ai tricolorului și ai flamurii partidului. 9. Stropi de licoare! — La matineu! — Ca fulgul. 10. Generație port-drapel a idealurilor înaintașilor. — Își conjugă eforturile pe ogoarele fără haturi. 11. Entuziasm al aderiunii depline. — Fruntaș. 12. Plimbare — Viața tot mai îmbelșugată a celor ce muncesc. 13. — Consfințește poziția identică a tuturor oamenilor muncii în fața legii. — Limpede, clar.

Anton MOREANU

PARADA RÎSULUI

ORIZONTAL: 1. Vestit comic al revistei românești. — Actori de pantomimă. 2. Bucuria dragostei... în Italia. — Torent de aplauze. 3. Hohote de rîs. — Refren popular. 4. Înțeapă... ca „Urzica". — La satiră! 5. În final... ovații! — Trecător pe drumul vieții. — Gîndurile noastre. 6. Mat... la întîmplare! — Monstru al antichității. 7. La intrare în Austria! — Bună dispoziție. 8. Enescu Gabriela. — Dus și întors. — Unic! 9. Se ține de glume (od) — Bună de poveste. 10. În barou! — Încep idilele! — Buni de criticat. 11. Poznașul din plăcinte. — Se face de rîs în arenă.

VERTICAL: 1. Așa e firea lui, nu rîde. — Compozitor austriac. autorul operetei „Țara surîsului". 2. Nu-i arde de rîs. — Rîde cît o țin fălcile. 3. Plină de haz. — Culoare. 4. În narcise! — Prefix. 5. Fără apă — Un zîmbet amical. 6. Prilej de petrecere și voie bună. — Se face de rîs... 7. În arenă!... — ...are sare!... și mult haz. 8. În umor! — Tremurat de frică 9 Dintr-o sclipire! — Placă. — Romanescu Olimpia. 10. Comediograf clasic francez, autorul comediei „Doctor fără voie". — Începe să savureze! 11. Luați peste picior. — Celebru scriitor american, supranumit „regele umorului".

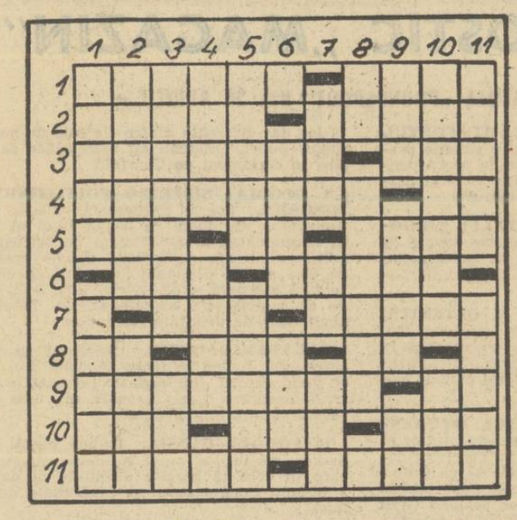

Dumitru STANCIU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

REGINA NOPȚII

ORIZONTAL: Crater — Lunar — Halo — Ilumina — Emulsii — Acum — Lunatece — Țap — Ira — E — Urcare — Ei — Clara — Le — Seceri — Lo — S — Luna — Sclipit — Are — P — Ied — SR — Mi — Car — Nopți — P — Selene — AEG — Îndrăgostită.

LA DRUM

ORIZONTAL: Melcișor — Pas — Atențiune — Pu — Rin — Int — Tren — Ileana — Haide — Ni — Ce — Cap — Ut — Actori — Țarc — Arsă — Ru — Ața — S — Atra — Reper — Tasa — Emiri — M — Abatere — Aida.

— Ideal pentru corectarea dezechilibrului nutritiv din perioada sezonului rece.
— Acțiune mineralizantă și antidecalcifiantă a organismului
— Bogat în fier, calciu, fosfor, vitamine.
— Economic, cu multiple posibilități de preparare.
De vînzare la toate magazinele de legume-fructe. (5213)

DIRECȚIA DE INDUSTRIE LOCALĂ

realizează prin Întreprinderile sale:

— confecții metalice diverse pentru instituții și populație
— materiale de construcție pentru populație
— piatră brută
— criburi
— balast
— prefabricate
— mobilă
— accesorii de mobilă din mase plastice
— diverse obiecte din mase plastice
— nasturi
— răcoritoare din sucuri naturale de citrice
— apă minerală Boholt.

(5215)

CUI ÎI FĂCEA GALERIE, TRAIAN?

de Valeriu MIRONESCU

A fost o coincidență de zile, dar, vreau să cred că cele petrecute în această săptămînă n-aveau ceva de ordinul întîmplării pe planul ideilor. În timp ce echipa reprezentativă își desăvîrșea pregătivele pentru un meci de importanța aceluia de la Budapesta, miercuri după amiază, pe alt teren, se punea punct unei etape din acțiunea F.R.F. avînd drept scop prospectarea masivă a tinerilor fotbaliști din echipe și din categorii puțin cunoscute nu numai marelui public ci și specialiștilor de la diferitele eșaloane. În timp ce Răducanu-Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Deleanu-Dumitru, Nunweiller-Lucescu, Dembrowski, Domide, Iordănescu se constituiau definitiv în formația de reprezentare a fotbalului nostru pentru o întrecere cu însemnătate europeană și mondială, pe alte terenuri se încerca scoaterea la lumină reflectoarelor a jucătorilor tineri din cele 12 serii ale diviziei C.

Găsese că operațiunea reprezentării internaționale — echipă primă, echipă olimpică, echipe de tineret și echipe de cluburi — nu are și nu poate avea o bază solidă pentru performanță de-a lungul mai multor ani, decît integrîndu-se într-un program general al bunăstării cluburilor și asociațiilor, al viabilității campionatelor pe diferitele trepte și al grijii cu totul speciale pentru creșterea unui viguros tineret fotbalistic. Această ultimă parte din program ar trebui să aibă în vedere apropierea de 100% a randamentului centrelor de copii și juniori, pentru care se cheltuiesc anual atîtea milioane. Zecile de centre din țară ar trebui să furnizeze în fiecare sezon jucători pentru întregul fotbal național — diviziile A, B, C. — în proporție apropiată cît mai mult de 100%, altfel putindu-se considera fără greș că se aruncă banii în vînt.

În al doilea rînd, echipele de rezerve și tineret ale cluburilor diviziunare A, pentru care se cheltuiesc anual sume însemnate, ar trebui, teoretic, să asigure în întregime nevoile categorilor A și B. Dacă jucătorii pe care-i dau echipele de rezerve-tineret depășesc perimetrul A și B sau, mai mult, nu-și găsesc loc în fotbal, se poate socoti iarăși fără greș că banii se aruncă în vînt.

În sfîrșit, divizia C, cu cele 12 serii ale sale. Nu sînt de loc de părerea acelora care o consideră în afara fotbalului de performanță și o tratează ca atare. O competiție pe scară națională, cu titluri, promovări și retrogradări, ce însumează interesul a milioane de suporteri locali, intră vrînd-nevrînd în sfera performanței și are nevoie de condiții corespunzătoare performantei fotbalistice pe acea treaptă. Totuși, divizia C, prin amploare — peste o sută de echipe! — și prin cheltuieli, trebuie să se justifice și în privința creșterii jucătorilor pentru întreg fotbalul național. Așa după cum, jucătorul din divizia B tinde să urce în divizia A, așa după cum jucătorul din A tinde firesc spre cele mai reputate cluburi și spre loturile reprezentative, tot așa jucătorul din C trebuie să năzuiască — și să fie ajutat pentru aceasta! — ca să urce treptele diviziunare în corespundere cu talentul, chiar pînă la nivelul cluburilor de frunte și al loturilor reprezentative. Dacă un asemenea proces nu se înfăptuiește sistematic și nu l se văd urmările pentru fotbalul național, atunci, iarăși fără greș, putem aprecia că banii se aruncă în vînt.

Însă, degeaba vor produce centrele de juniori, echipele de rezervetineret, diviziile C, B și A, jucători, dacă circulația și așezarea lor în formații de „11", promovarea și improspătarea continuă, sezon de sezon, vor fi zăgăzuite de regulile transferărilor. Aici, intru din nou în divergență cu regulile C.N.E.F.S. și F.R.F., care, după părerea mea, prin frînarea transferărilor în toate direcțiile, împiedică rapida alcătuire de echipe puternice la toate diviziile, nu numai la „A" și în cadrul diviziei „A". Problema este vastă, și e, într-adevăr, o problemă. Fără rezolvarea ei cît mai exactă nu vom obține randamentul de aproape 100% nici la centre și nici în alte părți.

Vorbind direct despre acțiunea de prospectare a talentelor fotbalistice întreprinsă de F.R.F., să relatez cititorilor cîte ceva despre momentul de pe stadionul „Dinamo" (clubul acesta, în pofida ploii, n-a ezitat să pună la dispoziție terenul central!) unde s-au întîlnit 65 de tineri jucători din divizia C, toți sub 23 de ani, chiar, mai bine zis, sub 22 de ani. Am făcut parte din comisia de selecție împreună cu reprezentanții F.R.F. — profesorul Ion Siclovan, antrenorii Ola și Drăgușin — precum și cu asemenea cercetași care dau greș mai rar, cum sînt Traian Ionescu și Nicolae Gorgorin. Specialistul medic: dr. Petre Bendin de la Rapid. Nu știu de ce a lipsit Titi Teașcă. Poate o fi bolnav, și-i urez însănătoșire grabnică pînă la viitorul meci de selecție, între reprezentativele seriilor diviziei B (10 mai). Fiindcă atunci vor cobori pe gazon Hagioglu și Chihaia, proaspeții candidați la renume din partea lui F. C. Galați.

Pînă atunci trebuie să spun că tehnicitatea generală a celor 65 de tineri este peste așteptări, o dovadă a muncii antrenorilor din divizia C. Despre vreo 10-15 dintre ei, chiar după un singur meci văzut, se poate spune că nu sînt mai prejos decît jucătorii din diviziile superioare. Iată, drept pildă, reprezentativa seriilor I, II și III, selecționată de Ion Zaharia (I.M.U.M.) și Ion Cotruț (Chimia Suceava), din rîndurile căreia citîm, cu conștiința că facem omisiuni și poate nedreptățim, cîteva nume: Tîrșe (I.M.U.M.), Suciu (I.T.A. Pașcani), Frunză și Gidoiu (Marina Mangalia), Nicolov (Oțelul Galați). Din echipele proprii, Cotruț a prezentat un bun stoper, Căldăruș, iar Zaharia pe cel mai valoros jucător din meciul primelor șase serii, mijlocașul Braic în vîrstă de numai 19 ani. Echipa adversă (seriile IV, V și VI), selecționeri Taciuc (Electronica), Blujdea (Moreni) și Petre Dragomir (Gloria Buzău), a evidențiat pe: Barbu și Enache (Muscelul), Ionescu D. și Dumitru N. (Electronica), Ilie Stelian și I. Constantin (Moreni) s.a. Fostul mijlocaș al Petrolului, Petre Dragomir, a surprins asistența aruncînd în balanță o pereche de centri atacanți de la Gloria Buzău, sănătoși și cu o tehnică bunișoară. Negoescu n-ar avea griji nici în divizia A iar Stan — un fel de Oblemenco... mai bine făcut! — probabil dacă ar fi bine servit, ar marca goluri cu duiumul.

Ajuns la celelalte două echipe, seriile VII, VIII și IX (Radin Dușan-Vagonul și I. Raetcher-C.S.M. Sibiu) și X, XI și XII (Vl. Grosaru-Tractorul, N. Pîrvuleț-C.I.L. Gherla, Miklos A.-Minerul Baia Sprie) trebuie să mă opresc din scris! Voi menționa, totuși, că ultima selecționată a cuprins multe elemente valoroase, dar că meciul, ca și întreg trialul, au avut ghinionul să poarte pecetea comparației cu un jucător prea mare, foarte mare, despre care cititorii știu că m-am ocupat, din păcate, fără folos. E vorba despre Helvei, acum are 19 ani, fiți fără grijă, joacă și acum fotbal bun pentru Europa — Traian Ionescu, pe margine, se transforma-se de-a dreptul în suporter! — dar îl joacă în grădina lui taică-su, la Carei...

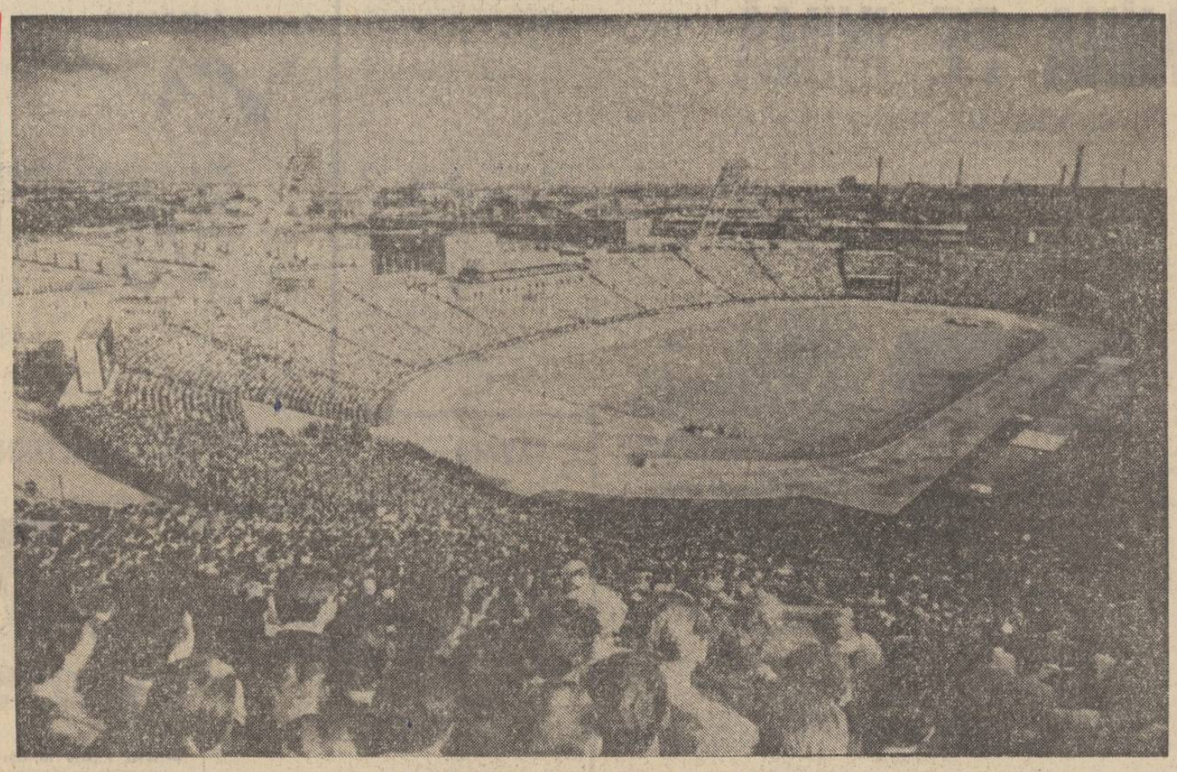

„Nepstadion" — scena meciului de astă-seară

Astă-seară la Budapesta, în sferturile de finală ale „Cupei Europei"

MECIUL DE FOTBAL UNGARIA – ROMÂNIA

La numai cîteva ore după ce telexurile au comunicat din Zürich „Imperecherile" celor opt echipe calificate în sferturile de finală ale „Cupei Europei", tehnicienii formațiilor ajunse în această fază avansată a competiției au fost asaltați de redactorii de specialitate ai diferitelor cotidiene europene. Așa au început să apară primele anticipări asupra șanselor de calificare în semi-finale. Din Budapesta antrenorul Rudolf Illovszki anunța, la acea vreme, că el crede în calificarea echipei Ungariei. Angelo Niculescu declara, tot atunci, următoarele: **Am văzut la lucru națională Ungariei, i-am văzut pe toți jucătorii maghiari în campionat, am vizionat diferite filme ale meciurilor susținute de reprezentativa Ungariei. Pot spune că formațiile celor două echipe** (se referea la echipele României și Ungariei) **sînt foarte echilibrate. Cred, de aceea, că reușita va surde acelei echipe care va avea o mai bună dispoziție de joc în zilele meciurilor".** Solicitat să-și spună părerea asupra meciului România—Ungaria selecționerul echipei Iugoslaviei, Boșkov, declara: **„Dacă echipa României va juca fără „complexul" rezultatelor nefavorabile cu o văd capabilă de a ajunge în semi-finale".** Și a ținut să mai adauge: **„Anul trecut ne-au învins România și Ungaria. Românii au făcut-o mai clar și chiar la noi acasă".** S-a făcut auzită și opinia unuia dintre cei mai reputați tehnicieni ai fotbalului mondial, Helmuth Schön, antrenorul echipei vest-germane: **„În ultima vreme o impresie mai bună mi-au lăsat-o fotbaliștii români. Chiar și în întîlnirile directe dintre noi și cele două formații mai periculoși mi s-au părut fotbaliștii români".**

Ce a urmat acestor speculații pur teoretice, ușor de confirmat sau de infirmat, pentru că fotbalul conține mereu o mare doză de neprevăzut, se cunoaște. Cei doi antrenori, Angelo Niculescu și Rudolf Illovszki și-au elaborat planurile de pregătire ale meciurilor, fiecare urmărind să-și aducă jucătorii în forma lor maximă în ziua confruntării directe. A urmat o îndelungată perioadă de studiu reciproc, de vizionare directă a diferitelor partide de verificare susținute de cele două reprezentative. Angelo Niculescu s-a aflat, printre altele, la meciul Ungaria—R.F. a Germaniei, Illovszki a fost și el prezent la București la întîlnirea România—Franța. Probabil că azi cei doi tehnicieni cunosc foarte bine valoarea individuală a fiecăruia dintre jucătorii celor două tabere, cît și modul lor de exprimare în teren, în ansamblul angrenajului. Rămîne acum de văzut care dintre cele două echipe va reuși să-și valorifice mai bine potențialul, să se detașeze mai repede de miza deosebită a meciului, miză care fără îndoială va opera direct asupra randamentului în teren al jucătorilor. Pentru selecționata noastră, așa cum spunea și antrenorul Boșkov, va fi foarte important dacă va izbuti să uite „complexul" rezultatelor nefavorabile de pînă acum. Noi sperăm ca un asemenea „complex" să nu se facă simțit pe gazonul stadionului din Budapesta. Sperăm bazîndune și pe opinia înțeleaptă a jucătorului Cornel Dinu care, pe bună dreptate, spunea că nu poate fi vorba de un asemenea „complex" pentru simplul motiv că actuala garnitură a României nu a jucat încă împotriva naționalei maghiare. Și mai sperăm deoarece reprezentativa țării noastre s-a călit în ultima vreme în dificile confruntări internaționale, a acumulat o valoroasă experiență competițională, ne-a dovedit că știe să se mobilizeze și să se autodepășească atunci cînd se găsește în fața unui examen greu, decisiv. În ceea ce ne privește îi dorim din toată inima să ne ofere și azi satisfacția unei comportări onorabile, pe măsura prestigiului internațional cucerit de-a lungul ultimilor trei ani.

La ora cînd așternem pe hîrtie rîndurile de față nu sîntem încă în posesia formațiilor definitive ce vor fi aliniate de cei doi antrenori. Știm doar că din echipa țării noastre nu vor lipsi Răducanu, Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Dumitru, Dembrovschi, Iordănescu, și mai știm că în lotul convocat luni de Illovszki în stațiunea turistică Esztergon, situată la 75 km. de Budapesta, figurează toți jucătorii care au fost folosiți în meciul amical susținut cu R.F. a Germaniei. Dintre ei cele mai mari șanse de a se afla astă seară pe gazonul stadionului le au Geczi, Kovacs, Balint, P. Iuhasz, Szücs, Fazekaș, Dunai II, Branikovits.

Întîlnirea începe la orele 18, ora Bucureștiului, și va fi transmisă în întregime de postul nostru de televiziune.

I. BOCIOACĂ

Posta rotundă

de Ion BĂIEȘU

NELU QUINTUS, Ploiești: „Întrucît rubrica dv. apare în ziua meciului Ungaria—România, vă rog să publicați această urare pentru băieții noștri:

În final, la Budapesta,
Aspectul l-aș vrea
acesta:
Policrom întreg decorul,
Alb să fie numai
scorul!"

Sigur, aveți dreptate, n-ar fi de loc rău un scor alb, dar asta e o chestiune care rămîne între noi, suporterii. Băieții nu trebuie să audă îndemnul dv., ei trebuie să lupte pentru victorie. O echipă care intră pe teren cu ideea fixă de a se apăra este dinainte învinsă, am trăit această tristă experiență și la Bratislava, acum un an. În ce mă privește, sînt calm, nu am emoții, știu că ai noștri vor juca curajos și vor forța victoria și că adversarii vor fi derutați. Un scriitor din Budapesta, pe care l-am văzut zilele acestea și care este el însuși un reputat cronicar sportiv, mi-a spus: „fotbaliștilor voștri le e frică de ai noștri; ei bine, află că și ai noștri se tem și mai mult de voi". Fiți calmi, deci, totul se va termina cu bine.

R. T. RONDA, București: „Strigător la cer, într-adevăr: josnicele manevre ale Sportului Studențesc au depășit orice limită a îngăduinței. Cele relatate din Galați și din Bacău — e de mirare cum de au tăcut oamenii pînă acum! — sînt prea evidente ca să nu indigneze pe oricine. Cît despre excelentul *ANONIM* din București, jos pălăria, din moment ce-și asumă răspunderea civică de a pune punctul pe i, cu admirabilul curaj al celui ce nu se teme de nimeni și de nimic. Tare pe poziție, sfidînd superb pe cei vinovați, el îi demască fără ezitare: *Sportul Studențesc va intra la sigur în A, deoarece are ca antrenor un favorit al federației.* Nu-i pasă dacă va fi spintecat de mînia oarbă a celor ce-și văd descoperite fărădelegile. Și pentru că eu sînt mai fricos decît un iepure, precizez jenat că n-aș vrea cu nici un chip să fiu în locul dumisale. Sfinte Sisoie, cîte-i va fi dat să pătimească după asemenea act de bravură! Păi te joci cu Motroc și cu o federație întreagă, te joci cu atîția arbitri mituiți, care au facilitat ascensiunea rușinoasă a Sportului Studențesc, oameni obișnuiți să taie și să spînzure? Fac piele de găină numai cînd mă gîndesc că aș putea să încap în gheara lor!

Corespondenții din Galați și Bacău, precum și sublimul *ANONIM* bucureștean (era să zic progresist, ceea ce ar fi fost o eroare grosolană) sînt fără îndoială niște naivi de mina-ntîi. Ei încă nu și-au dat seama că antrenorul Motroc e *un invadator* și că toți sprijinitorii lui — „cîtă frunză, cîtă iarbă", cum zice poetul — n-au pic de sînge și acționează subteran, pentru a împinge Sportul Studențesc în A. Nu contează eșecurile recente cu Metalul București și cu Portul. Basme de adormit copiii, zău așa! Au pus la cale o coborîre drăcească în clasament, exact ca în jocul nemilos al pisicii cu bietul șoricel, după care va urma triumfătorul marș spre vîrful piramidei. Și aceasta deocamdată, fiindcă planurile *lor* ocolte nu se vor opri aici. De curînd, după cum prea bine se știe, au acționat și în direcția loturilor republicane, prin promovarea lui Cornel Jurcă la tineret și a lui Sandu Mircea la seniori. Se spune că primul ar fi jucat execrabil la Le Hâvre, dar în cronica meciului numele lui a apărut cu majuscule. Explicația: și ziariștii, ba chiar și tipografii fac parte din rîndurile *lor*. Despre al doilea, după includerea lui în lot, gazetarii s-au dat peste cap să acrediteze ideea că e nici mai mult nici mai puțin decît o senzație și au început pe întrecute să-i supraliciteze meritele. E adevărat că, după întîlnirea cu francezii, s-au repezit toți cu criticile, unele mai dure, altele mai rezonabile, ca să deruteze lumea. E numai o înșelătorie cusută cu ață albă.

Firește, tot răul pieacă de la Motroc, care e șeful *lor*, în ciuda faptului că stă pe o treaptă ierarhică modestă. Chestie de tactică, nimic altceva! Din aceeași sursă sigură am aflat să Sportul Studențesc va cîștiga titlul în campionatul următor. Deci adio U.T.A., adio Dinamo, adio Rapid și toate celelalte! Vrînd-nevrînd, Sportul Studențesc ne va reprezenta apoi în Cupa Campionilor Europeni. Înțelege oricine că nefastul Motroc dispune și la U.E.F.A. de o grămadă de *invadatori* așa că are de pe acum titlul continental în buzunar. Și cum poftă vine mîncînd, nu se va lăsa pînă nu va cocoța Sportul Studențesc în fotoliul aurit al fotbalului mondial, prin cucerirea cupei intercontinentale. Că dacă e bal, apoi bal să fie!

Nu mă crede nimeni? Socotește cineva că ceea ce susțin nu poate fi altceva decît produsul detestabil al unei fantezii bolnave? Atîta pagubă! De jurat nu mă jur, dar consimt s-o luăm binișor de la început, că tot acolo ajungem, de o vom ține una și bună. Ici se fluieră un 11 metri oferit pe tavă, dincolo nu se fluieră o sălbatică infracțiune în careu, un portar are orbul găinilor chiar cînd mîngea li cade cuminte în brațe și o scapă în plasă, un arbitru de linie nu vede un ofsaid din care se marchează, și uite-așa se tot dă de apă la moara protejaților federației! Pe unde-o fi umblînd David Vincent, care de obicei apare exact acolo unde trebuie, ca să dejoace planurile *lor* criminale, naiba știe!

Dar multă lume știe un lucru: se mai găsește cîte unul care se dă de ceasul morții că adversarul nu joacă cinstit, adunînd puncte după puncte nemeritate, grație unor învadatori mai mucuți sau mai mărunți. Că aceasta se întîmplă în beneficiul Rapidului, în meciul de după de la Brașov, sau al Stelei de la Pitești, ori al Farului la Oradea, nu mai are importanță. E limpede că nimic nu se poate face acolo unde se vîră blestemata de coadă a federației. Prin urmare hai să încredințăm hîrtiei cosmarul de nesuportat, chiar atunci cînd tună de după zidul redutabil al anonimatului, că hîrtia rabdă și blagoslovește temeritatea. La urma urmei, optica de microbist, în fotbal, e ca un ghem încîlcit de fulgere și trăsnete, din care țîșnesc cuțite și tatagane în toate direcțiile. Altfel, „Poșta rotundă" n-ar avea chichirezul ei, spre dezolarea neîndoielnică a cititorilor, dar mai 'ales a inspiratului mentor care s-a chinuit ca s-o nască..."

Am priceput încă din totul ironia care plutește peste aceste rînduri, hazul lor subțire. V-aș ruga să rețineți, stimate corespondent, (și nu fac asta mînat de vreo spaimă) imparțialitatea cu care am găzduit în cadrul rubricii disputa dusă în jurul loialității echipei Sportul Studențesc. S-ar putea să aveți dreptate, ca totul să fie invenția unor pătimași. De altfel, totul se micșorează în importanță, acum cînd lupta pentru promovare se va duce direct și, desigur cinstit.

Miine la rugbi

ROMÂNIA-MAROC

Mîine, pe stadionul „23 August", se dispută meciul internațional dintre România și Maroc în cadrul Cupei F.I.R.A. Este al doilea meci între cele două echipe, în primul, disputat la Cassablanca în 1970, jucătorii noștri cîștigînd cu 30-0.

Conducerea echipei a selecționat un număr de 28 jucători din care va alege pe cei 20 pentru meciul cu marocanii.

Antrenorul federal și cei doi ajutori ai săi Demian Radu și Rădulescu Teodor ne-au comunicat lotul mărit astfel: **linia I**: Dinu C. (Știința Petroșani), Precup Ion (Politehnica Iași), Ortelecan Mircea (Știința Petroșani), Florin Popovici („U" Timișoara) și Baciu Nicolae (Dinamo); **linia a II-a**: Ionescu Marin (Rapid), Dărăban Gheorghe (Dinamo) Postolache Nicolae (Steaua); **linia a III-a**: Constantin Florian (Știința Petroșani), Atanasiu Alexandru (Sportul Studențesc), Fugigi Constantin (Sportul Studențesc), Popa Alexandru (Grivița Roșie), Tătucu Ion („U" Timișoara). **Deschidere**: Bărgăunaș Sergiu (Știința Petroșani), Tața Vasile (Steaua); **jumătate la deschidere**: Nicolescu Mihai (Dinamo) și Marinescu Victor (Știința Petroșani); **centri I**: Dragomirescu Gheorghe (Dinamo), Nica Gheorghe (Dinamo), Pavlovici Alexandru (Grivița Roșie), Marica Ion (Politehnica Iași), Motrescu Petrică (Politehnica, Iași) **aripi**: Suciu Mihai („U" Timișoara), Răscanu Gheorghe („U" Timișoara), Constantin Ion (Dinamo), Burghelea Marin (St. Petroșani); **fundași**: Durbac Radu (Steaua) și Bucoș Mihai (St. Petroșani).

Tot în curînd, în zilele de 14, 17 și 21 mai rugbiștii noștri fruntași vor întîlni echipa engleză „Devon Cornwall"; și tot în luna mai jucăm cu reprezentativa Cehoslovaciei, tot în cadrul Cupei F.I.R.A.

M. NICULESCU

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● Reveniri ● Cazul Aurel Mihai ● Ce se întîmplă cu Paul Dobrescu. ● Petre Mihai și elevii săi ● Despre unii oficiali.

● **DINAMOVISTUL** I. Gyorfi a călcat de mai multe ori cu stîngul încercînd să-și schimbe categoria. El este un bun tehnician însă nu are forța necesară boxerilor de categorie „mijlocie". După insuccesul înregistrat la Dinamoviada de la Wroclaw și la capătul celor două înfrîngeri suferite în fața durului Al. Năstac, dinamovistul I. Gyorfi va reveni la categoria mijlocie mică. Într-o discuție avută cu el ne-a spus: **„În lotul olimpic mă voi pregăti la 71 kg adică mijlocie mică. Sper ca la J.O. să fac o figură frumoasă".** Îi urăm succes acestui talentat campion.

● **A SURPRINS** pe toată lumea vestea că Aurel Mihai (semimuscă) nu s-a prezentat la cîntar pentru a evolua în competiția „Centura de aur". Constănțeanul a acuzat dureri la stomac și a declarat că a avut 4—500 gr mai mult peste 48 kg. Desigur, după ce te pregătești în lot unde ești supravegheat de o echipă de antrenori și de medici este inadmisibil să depășești greutatea și să nu ai posibilitatea de a-ți verifica forma sportivă. Dornic de a afla adevărul, am ținut să stau de vorbă cu Aurel Mihai. Acesta ne-a declarat: **„Într-adevăr am fost bolnav. În continuare voi evolua la semimuscă. Poate după J.O. îmi voi schimba categoria".**

● **ÎN ARTICOLUL** intitulat „Astăzi boxul" privind pregătirile lotului olimpic arătam că una din marile lacune ale lui Dobrescu este aceea că nu calculează bine atacurile pornind cu capul înainte. Și iată că în cadrul „Centurii de aur" Paul Dobrescu a făcut același lucru spărgîndu-și o arcadă. El a devenit indisponibil pentru mai mult timp. Aflîndu-ne la capitolul Paul Dobrescu dorim să precizăm că el nu se va transfera la alt club. Într-o discuție purtată cu vicepreședintele clubului Dinamo acesta ne-a spus că Paul Dobrescu rămîne bun legitimat pentru clubul din șos. Ștefan cel Mare.

● **ANTRENORUL** gălățean Petre Mihai a prezentat în ultimul timp o serie de elemente de certă valoare. Bătrînul om de colț lucrează intens la Galați. Din rîndul elevilor lui Petre Mihai, Toni Mircea care l-a surclasat pe A. Moraru precum și O. Amăzăroaie adevăratul învingător în meciul cu G. Pomtecu, au satisfăcut publicul bucureștean.

● **ÎN ULTIMUL TIMP** am constatat excelenta formă în care se află directorii de ring C. Chiriac și V. Popescu, fiind mereu pe fază. La celălalt pol s-a situat M. Zamfirescu. Acesta comite serioase greșeli în ring. Din respect pentru activitatea laborioasă din anii trecuți a unor vechi arbitri nu le pomenim aici numele rugînd însă federația să întocmească un regulament prin care să stabilească o vîrstă maximă (55 de ani) pentru oficialii care pot urca în ring.

AUTOMOBILISM

Asistența tehnică prin A. C. R.

Apropierea implacabilă a sezonului turistic a fost întîmpinată de A.C.R. prin intensificarea preocupărilor pentru asigurarea asistenței tehnice, pe șosele, pentru membrii săi. În acest sens, sîntem în posesia unui program, credem, util, de funcționare a serviciilor respective ale filialelor A.C.R. din întreaga țară, pe care îl prezentăm în continuare. Astfel:

DE LA 1 APRILIE A.C. este asigurată asistența tehnică și permanența la telefoanele următoarelor filiale A.C.R. de pe principalele trasee turistice: Argeș — (telefon 14.143); Bihor — (16.613); Brașov — (11.725); Cluj — (12.149); Hunedoara — (2.822); Iași — (11.082); Mureș — (14.579); Prahova — (14.313); Satu Mare — (14.909); Timiș — (22.217); București — (15.41.85).

DE LA 1 MAI A.C. la filialele: Alba (1238); Arad (3852); Bacău (11.681); Brăila (15.548); Buzău (1643); Constanța (11 831); Dolj (13.763); Galați (11.508); Harghita (1.778); Maramureș (74.816); Mehedinți (1.103); Neamț (11.361); Sibiu (12.694); Suceava (10.316); Vîlcea (1811).

Iar DE LA 1 IUNIE A.C. și la filialele: Tulcea (11.720); Vrancea (1.444); Caraș-Severin (1.624) și Ialomița (388).

PROGRAMUL DE LUCRU al filialelor pe principalele trasee turistice va fi următorul: luni, miercuri și vineri — între orele 8—15, iar marți, joi și sîmbătă și între orele 17—19. Duminica și în sărbătorile legale se va lucra în două schimburi, asigurîndu-se asistență tehnică între orele 8 și 20.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 30 APRILIE —

1. **CEAHLĂUL PIATRA NEAMȚ—PORTUL CONSTANȚA.** Ambele echipe au o situație precară în clasament, fiind angajate în lupta pentru evitarea retrogradării. În aceste condiții gazdele păstrează mari șanse de victorie.

2. **CHIMIA RM. VÎLCEA—METALUL TÎRGOVIȘTE.** Și echipa vîlceană are mare nevoie de puncte pentru a evada din zona periferică a clasamentului. Avantajul terenului propriu îi conferă dreptul la victorie.

3. **DUNĂREA GIURGIU—S. N. OLTENIȚA.** Echipa din Oltenița, antrenată de fostul rapidist, Copil, a marcat o evidentă creștere valorică în acest campionat. Va fi un adversar dificil pentru Dunărea Giurgiu, „însetată" de puncte mai mult ca oricînd.

4. **POIANA CÎMPINA—SPORTUL STUDENȚESC.** Din 1969 cele două echipe s-au întîlnit în campionat de cinci ori. Gazdele nu au reușit decît două rezultate de egalitate. Ce se va întîmpla oare în acest meci în care cele două puncte sînt extrem de necesare ambelor echipe? Greu de anticipat. Poate că vor fi împărțite frățește.

5. **ȘTIINȚA BACĂU—POLITEHNICA GALAȚI.** Oaspeții sînt în afara oricărui pericol de a retrograda și nici nu mai au șanse de a aspira la primul loc. Gazdele, în schimb, nu se găsesc încă la adăpost, motiv pentru care credem că nu vor lăsa să le scape printre degete cele două puncte.

6. **OLIMPIA SATU MARE—ELECTROPUTERE CRAIOVA.** După victoria obținută duminica trecută în deplasare echipa gazdă se anunță favorită netă a acestui meci.

7. **OLIMPIA ORADEA—CORVINUL HUNEDOARA.** Două echipe aflate pe marginea prăpastiei. Olimpia ocupă ultimul loc, Corvinul locul al 11-lea dar diferența dintre ele este de numai un singur punct. Orădenii au mari șanse de a depăși în clasament pe Corvinul.

8. **GLORIA BISTRIȚA—POLITEHNICA TIMIȘOARA.** Foarte interesantă situația echipei timișorene. Cu toate că ocupă locul al șaselea în clasament este amenințată cu retrogradarea deoarece nu are decît două puncte avans față de Gaz metan, ocupanta locului 15. Aceeași diferență o separă și de Gloria. Iată, deci, ce avide de puncte sînt ambele echipe. Totul va fi decis doar de avantajul terenului.

9. **CATANIA—LAZIO.** Sicilienii au terenul suspendat. Jucînd pe teren neutru ei nu au șanse decît pentru un rezultat de egalitate. Cel mult, deoarece Lazio se află în cursa pentru revenire în prima divizie.

10. **FOGGIA—GENOA.** Echipa gazdă, specialistă a meciurilor nule, întîlnește un adversar care în cele 15 partide susținute în deplasare a obținut două victorii și 7 rezultate de egalitate.

11. **LIVORNO—PERUGIA.** Dacă pierde și acest meci, Livorno va pierde, probabil, și ultima speranță de a mai rămîne în divizia B.

12. **REGGIANA—PALERMO.** Derbiul etapei, între prima clasată, Palermo, și ocupanta locului cinci, echipa din Reggio Emilia. Un rezultat de egalitate ni se pare a fi cel mai indicat.

13. **SORRENTO—BRESCIA.** Gazdele au puține șanse de a mai rămîne în divizia secundă a campionatului italian. În 30 de etape nu au cîștigat decît cinci partide. Brescia nu mai are probleme. În deplasare, din 15 partide, nu a pierdut decît una, opt terminîndu-le la egalitate. Deci...

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 6108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. [illegible] străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 761 — sîmbătă 6 mai 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Agendă săptămînală

UN BILANȚ AL IZBÎNZILOR ÎNTREGULUI POPOR

Am început prima săptămînă de muncă din luna mai. Am început-o după trei zile de repaus purtînd în inimi simțămîntul sărbătorii, al sărbătorii care în acest an a fost marcată în toată țară prin adunări însuflețite. La București, după cum se știe, marea adunare populară consacrată zilei de 1 Mai a avut loc, în prezența conducerii de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe stadionul Republicii. Cei peste 35 000 de participanți, veniți din numeroase întreprinderi, din mari și puternice unități industriale, din institute de cercetări și proiectări, din școli și facultăți, au ovaționat, cu entuziastă înflăcărare pentru România socialistă, pentru Partidul Comunist Român, pentru solidaritatea internațională a celor ce muncesc. Prin intermediul televizoarelor, întreaga țară, putem spune, a participat la această mare adunare populară în cadrul căreia s-a afirmat încă o dată, cu deplină tărie, convingerea participanților, care exprimau convingerea întregului popor că sporind realizările țării, întărind și dezvoltînd patria socialistă, economia națională, aduc o contribuție concretă, importantă, la afirmarea socialismului în lume îndeplinindu-și și pe această cale îndatoririle internaționaliste. Cu asemenea gînduri, cu asemenea sentimente au venit locuitorii Capitalei — și alături de ei au fost toți cei ce muncesc — să serbeze ziua muncii, ziua frăției și solidarității muncitorilor de pretutindeni.

În numele izbînzilor repurtate în opera de construcție, în numele încrederii lor în viitor — încredere datorată politicii marxist-leniniste, profund patriotice, internaționaliste a Partidului Comunist Român, poporul nostru și-a exprimat, într-un cadru sărbătoresc, devotamentul și adeziunea față de partid, față de conducerea sa, în frunte cu secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În acest cadru de entuziasm, de largă manifestare populară a bucuriei de a sărbători Ziua muncii în condițiile libertății, ale participării plenare la viața politică și socială, la opera de înflorire a patriei, oamenii muncii de la noi au cinstit ziua de 1 Mai.

Potrivit tradițiilor de luptă, a tradițiilor internaționaliste ale clasei noastre muncitoare, ale partidului comunist, înfățișarea marilor înfăptuiri obținute de popor în edificarea noii orînduiri sociale a țării, prezentarea obiectivelor mobilizatoare pe care partidul le-a pus în fața întregului popor au fost și-n acest an prilejul unei îndreptățite mîndrii patriotice.

Oamenii muncii din Capitală au aplaudat realizările lor și ale întregului popor, perspectivele activității creatoare de pe întreg cuprinsul țării. Cel mai puternic bastion muncitoresc, Capitala, a întîmpinat ziua de 1 Mai cu sentimentul datoriei împlinite. O dovadă a acesteia o constituie existența în București a 15 întreprinderi și institute de cercetări și proiectare declarate — pentru rezultatele remarcabile obținute în îndeplinirea și depășirea angajamentelor pe anul 1971, în modernizarea producției și creșterea eficienței economice — unități fruntașe pe țară, cărora le-au fost conferite recent înalte ordine și distincții. Între motivele de mîn-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O INOVAȚIE PENTRU FIECARE AN DE VIAȚĂ

● Incursiune în scurta istorie a elicelor românești destinate navelor ● O dată ce nu se uită : 12 aprilie 1962 ● Cheia succesului : „Știm că tot ceea ce facem este pentru noi, pentru toți cei ce formăm marea familie de muncitori, proprietarii de drept și de fapt ai tuturor bunurilor materiale pe care le creăm".

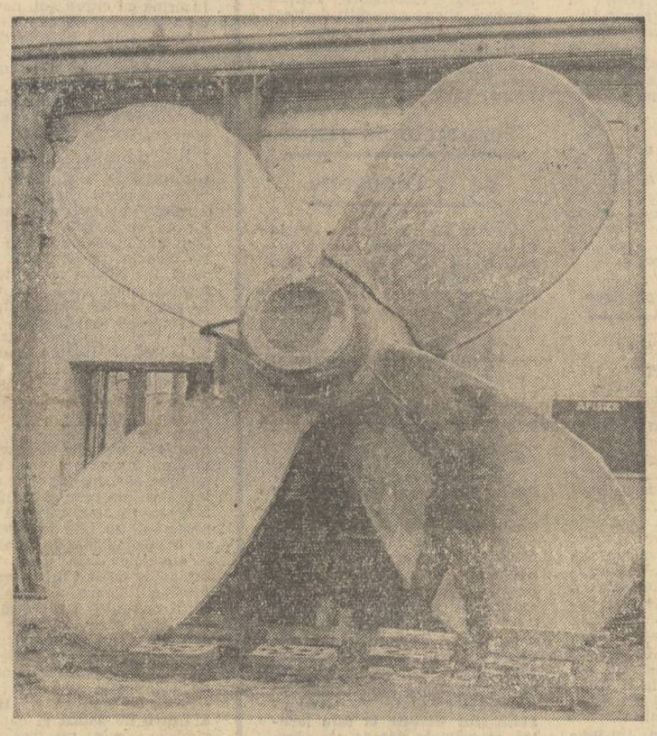

Una din creațiile tehnicianului Mircea Roibu : elicea pentru cargourile de 7 500 tdw.

Zi obișnuită de lucru la Șantierul Naval din Galați. Pe poarta șantierului intră, ca de obicei, în fiecare dimineață, îndreptîndu-se către locurile lor de muncă sute de muncitori, tehnicieni, ingineri. Sînt membrii marii familii de constructori navali, oamenii din mîna cărora se nasc navele românești ce cutreieră apele mărilor și oceanelor lumii. Sînt oamenii care, prin folosirea generoasă a inteligenței și hărniciei lor, ridică an de an, stacheta performanțelor în construcțiile navale.

Pentru a-i cunoaște mai bine, să pășim cu ei în viața trepidantă a acestei mari uzine. Turnătoria este locul unde muncește unul din colectivele a cărui contribuție la construcția navelor românești a-s concretizat într-unul din cele mai de seamă succese. Este vorba de conceperea și punerea la punct, pentru prima dată în țară, a

Viorel CHIURTU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

URMELE VIKINGILOR PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE

de dr. Petre DIACONU
cercetător principal la Institutul de Arheologie

● Importante descoperiri care atestă prezența celebrilor navigatori nordici. ● Corabia vikingă scrijelită pe pereții carierei de cretă de la Murfatlar ● Obiecte de proveniență vikingă găsite în insula Păcuiul lui Soare ● Ciudatele topoare de piatră descoperite în apropiere de Galați ● Sulina și Constanța amintite pentru prima oară într-o descriere medievală a drumului parcurs de vikingi ● Dovezi despre călătoria vikingilor de la gurile Dunării la Porțile de Fier

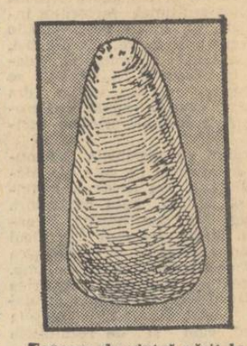

Toporaș de piatră găsit la Dinogetia

Limbă de curea atribuită vikingilor

Corabia scrijelită pe unul din pereții carierei de cretă de la Murfatlar

Mai există enigme?

(Amănunte în pagina a 2-a)

INTERVIURI ÎN EXCLUSIVITATE

ACTORII SE MĂRTURISESC:

„ÎI IUBESC PE OAMENII GENEROȘI"

ne declară Silviu STĂNCULESCU

FACEȚI CUNOȘTINȚĂ CU... GOYA

De vorbă cu Donatas BANIONIS

(Pagina a 4-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Pe înserat, la munca cîmpului — **Ion POPESCU — Ploiești**

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

A NU ÎNCHIDE OCHII ÎN FAȚA REALITĂȚII

Dacă observăm cu atenție chipul omenesc, vom remarca repede existența perechii de buze și a perechii de ochi, buzele ca element al exprimării, iar ochii ca element al observației, al privirii. Idealul e să exprimăm exact, cu gura, ceea ce vedem, exact, cu ochii. Cît de grav ar fi, pentru noi, oamenii, ca de teama unui adevăr pe care să nu-l mai putem opri a se rosti prin buze, prin cuvînt, să încercăm să nu-l mai vedem, să ucidem tentația în fașă, să eliminăm riscul de la bun început, pe ideea că un lucru văzut e, pe jumătate, un lucru exprimat.

Este de-a dreptul reconfortant, este un semn de curaj comunist și de dialectică asumată, un semn de sănătate politică și morală felul cum, de curînd, în **Expunerea privind problemele științei conducerii societății**, tovarășul Nicolae Ceaușescu chema întreagă această societate, la contemplare lucidă și la acțiune realistă.

În linia unei creatoare, contemporane, deschise gîndiri marxiste, considerînd cu clarviziune că e, în primul rînd, în interesul nostru, al membrilor acestei societăți, să nu ne ascundem de adevăr și de contradicții, că e, în același timp, în folosul gîndirii de azi, să nu considere societatea socialistă ca domeniu ce nu se supune gîndirii și analizei, tovarășul Ceaușescu spunea aceste cuvinte, de exemplar curaj teoretic și capabile să mobilizeze conștiințele noastre spre îndrăzneală și adevăr :

„O conducere științifică impune cunoașterea permanentă a contradicțiilor ce acționează în societate și luarea măsurilor corespunzătoare pentru soluționarea lor — în conformitate cu legile dezvoltării sociale, cu orientarea generală a partidului — pentru ca ele să nu se adîncească, să nu provoace ciocniri, să nu aducă prejudicii. Ceea ce se cere este nu de a închide ochii în fața realității declarînd că în socialism nu pot apărea contradicții. Viața arată că și în această orînduire există și vor exista contradicții, probabil și în comunism contradicțiile nu vor dispărea...".

Să nu închidem ochii în fața realității ! Ce nobil și fertil îndemn !...

NECESITATEA UNUI IMN NAȚIONAL

Acum cîțiva ani, ne-am trezit, deodată, în fața nevoii de a avea un nou Imn Național. Și asta, nu atît pentru că, în denumirea însăși a țării intervenise noua titulatură, aceea de Republică Socialistă, cît

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Un român în Antarctida

ÎN PLINĂ ERĂ A DESCOPERIRILOR GEOGRAFICE...

● În Antarctida se află cheia unor mari enigme ale Terrei ● La aceeași latitudine pe care se află Iașul, în emisfera sudică arborii nu cresc ● Clima se răcește... la Polul Sud

(Relatarea în pag. a 5-a)

Canal în gheață la țărmul Antarctidei. Spărgătorul de gheață „Obi" și vasul de cercetări științifice „Profesor Vize".

BĂIAT SAU FATĂ?

● 40 000 de femei au răspuns la o interesantă anchetă ● „N-am făcut decît să descopăr un mecanism al naturii" — declară un om de știință polonez

(Pagina a 5-a)

DUPĂ ÎNAPOIEREA FOTBALIȘTILOR ROMÂNI DE LA BUDAPESTA

— Comentarii, instantanee, fotografii —

(Pagina a 8-a)

URME ALE VIKINGILOR PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE

de dr. Petre DIACONU
cercetător principal la Institutul de Arheologie

Vikingii sau varegii — cum li se mai spune în cronicile bizantine și rusești — erau de neam germanic ; ei locuiau în ținuturile balto-scandinave. La început se ocupau numai cu creșterea animalelor, vînătoarea și pescuitul ; cei din regiunile de șes făceau și un pic de agricultură.

În a doua jumătate a mileniului I al erei noastre unii dintre vikingi încep să se îndeletnicească cu făurirea obiectelor de artă (a podoabelor, în special) și a armelor, în timp ce alții se vor perfecționa în construirea corăbiilor. Ambarcațiile vikinge erau vestite prin trăinicia și echilibrul părților componente. Într-atît de reușite erau încît și astăzi unii constructori de nave din Norvegia caută să le imite. Vikingii erau în egală măsură și negustori. Așa se explică mulțimea factoriilor înființate de ei în toate părțile Europei ; la Birka, în Suedia, au întemeiat o renumită piață ; în veacurile IX-XI aici se încrucișau mărfuri venite din Bizanț, Caucaz, apusul Europei, Asia centrală și chiar Africa.

Trăind pe țărmurile Oceanului Atlantic și pe cele ale Mării Baltice, era firesc ca vikingii să fie și buni navigatori. Mînați de neastîmpărul aventurii, ei au străbătut Atlanticul de nord și au ajuns în America cu 5 secole înaintea lui Columb. Prezența vikingilor în America de Nord este certificată de datele celebrei „hărți de la Yale", cum și de rezultatele cercetărilor arheologice întreprinse de specialiști în localitatea L'Anse-aux-Meadows (Terra Nova).

Un viking pe tronul Angliei

Începînd cu a doua jumătate a veacului al IX-lea, vikingii vor întreprinde o serie de incursiuni în partea de apus a continentului nostru. Astfel, după ce au invadat Irlanda, ei vor devasta coasta vestică a Franței. Pătrunzînd cu corăbiile pe la gurile Loarei, au urcat pe cursul fluviului ca să distrugă orașele Tours, Orléans. Angers, Evreux ș.a. În anul 959, alte grupe de vikingi au înconjurat Peninsula Iberică și intrînd în Marea Mediterană pe la Gibraltar au jefuit toată coasta nordică a Algeriei, în timp ce consingeni de-ai lor treceau prin foc și sabie Coasta de Azur.

Cam în aceeași vreme, vikingii au pătruns și în nord-vestul Franței, devastînd cea mai mare parte a așezărilor din dreapta și din stînga Senei. În fața presiunii lor, regele Carol cel Simplu este nevoit să le cedeze suprafețe întinse de pămînt. Locuitorii Normandiei din zilele noastre sînt urmașii vikingilor care s-au sedentarizat aci ; de altfel, normand înseamnă omul nordului.

Vikingii au atacat și Anglia, jefuind orașele Londra, Canterbury, Liverpool, Manchester etc. Cei ce s-au stabilit în Anglia au lăsat urme adînci în limba și obiceiurile localnicilor ; de pildă sufixele by (oraș) thorp (așezare) sînt de origine vikingă, așa după cum tot de origine vikingă sînt și multe dintre cuvintele dialectului Yorkshire. Influența lor în Anglia a crescut în așa măsură, încît în anul 1016 tronul acestei țări este ocupat de vikingul Knut, fiul lui Forkebead.

Incursiuni în răsăritul Europei

În timp ce o parte a vikingilor cutreiera Occidentul Europei, altă parte pătrundea în jumătatea de răsărit a acestui continent. Plecînd din Scandinavia, ei făceau o haltă în insula Gotland, ca să debarce apoi pe coasta estică a Mării Baltice, de unde unii se îndreptau — pe cursul Volgăi — spre Marea Caspică, iar alții — alegînd calea Niprului — se îndreptau spre Kiev.

Ajungînd în zona Caspicei, vikingii (cunoscuți în jumătatea răsăriteană a Europei mai mult sub numele de varegi) intrau în contact cu negustorii arabi, persani și indieni. Acesta este și motivul pentru care

ei au întemeiat o factorie chiar la Itil, capitala statului chazar.

Varegii care poposeau la Kiev, dacă nu întrau în gărzile principilor ruși, atunci se îndeletniceau cu comerțul. Goana după cîștig i-a minat pînă la Constantinopol, cel mai mare oraș european din acele vremuri. Alteori soseau la Constantinopol ca războinici, însoțind drujinele kieviene. Plecînd de la Kiev, ei se lăsau cu corăbiile pe Nipru și după ce ajungeau în Marea Neagră navigau pe lîngă coasta apuseană a acesteia. Împăratul Constantin al VII-lea Porphyrogenetul ne-a lăsat în opera sa „De administrando Imperio" o descriere amănunțită a drumului de coastă urmat de varegi ; **cu acest prilej se înregistrează pentru prima dată numele localităților Sulina și Constanța sub forma Selina și Costantia.**

Intrucît în timpul peregrinărilor lor spre lumea bizantină varegii obișnuiau să debarce și să se aprovizioneze prin jaf cu cele necesare gurii, este de la sine înțeles că ei vor fi atacat de nenumărate ori așezările băștinașilor din Dobrogea.

Prezența vikingilor în Dobrogea

Există unele dovezi că varegii au pătruns pe la gurile Dunării, ajungînd pînă-n apropierea Porților de Fier. Este de presupus ca anume varegi să se fi sedentarizat în regiunile noastre tocmai în aceste vremuri (secolele X—XI). Unii dintre ei vor fi rămas în ținuturile Dunării de Jos încă din timpul războiului kieviano-bizantin a cărui parte finală s-a desfășurat în anul 971 la Dorostolon. Kievienii lui Sviatoslav erau însoțiți la acea dată de puternice cete de varegi. **Prezența acestora în Dobrogea e atestată de documente arheologice. Ne referim în chip expres la o limbă de curea și o gardă de sabie descoperite la Dinogetia-Garvăn și la unele mărgele de „tip mozaic" și catarame dreptunghiulare provenind din săpăturile efectuate în insula dunăreană Păcuiul lui Soare.**

Cițiva cercetători pun tot pe seama varegilor reprezentările unor „serpi încolăciți" și a unor corăbii scrijilate pe pereții carierei de cretă din a doua jumătate a secolului al X-lea de la Murfatlar (jud. Constanța) **Despre reprezentările de corăbii de la Murfatlar ni se spune că ele n-ar fi altceva decît o reproducere — în manieră naturalistă — a celebrei corăbii a Sfîntului Olaf.**

Este posibil ca din aceste vremuri să fi rămas în onomastica noastră numele Franga, Baranga, care amintesc pe cel al varegilor (varangilor). Prof. E. Lozovan de la Universitatea Skodsborg din Danemarca socotește că toponimele Răuseni, Reuseni, Ruse (Rusciuk), Rușii (Roșiorii de Vede) împreună cu corespondenții lor saxoni Reussdörfel, Reussen, Reussmarkt și alte cîteva localități din spațiul balcano-carpatic sînt de asemenea de origine vikingă. Se știe doar că vikingii (varegii) erau numiți în cronicele vremii și **Rossi (Ross).** Același cercetător crede că numele riului Moldova este vareg (Muld însemnînd praf) și că cuvîntul **cird** ar deriva din cuvîntul varegilor din Iutlanda — **hirth.**

Despre prezența vikingilor în regiunea Dunării de Jos se păstrează o seamă de date în renumitele cîntece scandinave, cunoscute sub numele de **saga.** Într-una din aceste saga este cîntată vitejia unor varegi de sub conducerea lui Sigurtr Jórsalafari, care i-au ajutat pe bizantinii împăratului Alexie Comnenul (Kirjialax, în saga) să cîștige în anul 1110 o bătălie cu pecenegii. Evident, ciocnirea a avut loc undeva în Dobrogea sau în imediata ei apropiere. Ieșind învingători, oștenii lui Sigurtr Jórsalafari au ridicat la Constantinopol biserica Panaghia Varanghiotisa (Maica Domnului a varegilor).

Aventuroasa viață a lui Harald

Gărzile recrutate din varegi erau la modă în Constantinopolul bizantin din secolele X—XII. Și nu e de mirare de vreme ce ele ocroteau interesele basileilor de cîte ori acestea erau amenințate de vreo răscoală. Se înțelege de la sine că în atari condiții a crescut și rolul conducătorilor gărzilor.

Unii dintre ei, călîți în luptele din sud-estul Europei, pe de o parte, și cizelați la școala diplomației bizantine, pe de altă parte, plecînd din Constantinopol au făcut „carieră" în țările lor de baștină. În acest sens merită să fie citat exemplul lui Harald, care după ce a părăsit Bizanțul și a trecut prin Kiev și insula Gotland, a ajuns în Norvegia, unde este încoronat rege în anul 1047. La scurtă vreme după încoronare, Harald conduce cîteva expediții de pustiire a regiunilor învecinate. În 1066, punîndu-se în fruntea oștilor sale, invadează Anglia, dar aici își găsește sfîrșitul în timpul luptei de la Hastings.

Topoarele de piatră de la Dinogetia

Înainte de a încheia scurta noastră incursiune în istoria varegilor de la Dunărea de Jos, vom încerca să deslușim semnificația unui anumit document arheologic descoperit la Dinogetia—Garvăn.

Cercetările întreprinse în această așezare (aflată în colțul de nord-vest al Dobrogei, undeva în fața Galaților), au scos la lumină vestigii aparținînd veacurilor II—VII și X—XIV. În stratul corespunzător primei jumătăți a secolului al XII-lea, în așa numitul „nivel al locuințelor de suprafață" adeseori se întîlnesc „topoare de piatră" din rocă vulcanică dură ; ele sînt întru totul asemănătoare topoarelor din epoca neolitică. Intrucît în așezarea de la Bisericuța-Garvăn nu există nici o altă urmă de viețuire din epoca neolitică, s-a presupus că aceste topoare sînt aduse dintr-o **stațiune preistorică,** aflată prin apropiere. **În ce ne privește, noi credem că topoarele de piatră de la Dinogetia sînt șlefuite la fața locului, în primele decade ale secolului al XII-lea. Oricum s-ar prezenta situația, prezența lor la Dinogetia-Garvăn nu poate fi pusă pe seama populației locale și nici a slavilor, grecilor sau turcomanilor. Nici una din amintitele populații nu cunoștea practica întrebuințării topoarelor de piatră. Singurii care se foloseau, în aceste vremuri, de topoare de piatră, erau varegii (vikingii).** Se știe doar că una din armele cu care *s*-au luptat în bătălia de la Hastings, era toporul de piatră. În consecință, nu este exclus ca topoarele de piatră de la Dinogetia să fi folosit drept arme de luptă anumitor cete de varegi, din slujba imperiului bizantin, avînd ca misiune apărarea acestei cetăți, cîndva, în prima jumătate a secolului al XII-lea.

Contemporani cu noi

AMBIȚIA POZITIVĂ

Dialogul nu se înfiripă niciodată greu cu Ionela Cornescu. Discuția devine din primul moment francă, alertă, fără ezitări. Interlocutoarea captează interesul — și cred că știe acest lucru — prin vioiciunea vorbei, prin inteligența replicilor, prin farmecul personal. O femeie solicitată pe multe planuri de profesie — este judecător la Tribunalul Suprem — în activitatea obștească, în calitatea ei de soție și de mamă găsește puterea și ambiția de a răspunde tuturor acestor obligații nu numai cu seriozitate, cu competență. Ar fi poate, ceva obișnuit. Pasionată de tot ceea ce face, ea rămîne o femeie cu o puternică personalitate.

O întîlnesc acum, după întoarcerea de la al 7-lea Congres al Federației Internaționale a femeilor de carieră juridică, congres care a avut loc, în luna aprilie în orașul francez Antibes. Ascultată cu interes în participarea la comunicările făcute, aleasă în Consiliul Federației, Ionela Cornescu a repurtat de fapt, un succes de prestigiu pentru țara noastră.

Regăsesc aceeași femeie pasionată, comunicativă, fermecătoare. Multiplele ei preocupări mă îndeamnă să îndrept discuția spre o temă delicată, dar de mare interes : condiția, viața femeii în societatea noastră socialistă.

— Spuneți-mi, Ionela Cornescu, vă supără tare unele voci care încearcă să acrediteze subaprecierea locului, rolului, puterii de muncă, de creație, a femeii în anumite profesii ?

— Cu atît mai mult, mă asigură interlocutoarea, cu cît astfel de voci încearcă să invoce uneori, slăbiciunea feminină pentru a argumenta de fapt, neîncrederea în forțele ei. Experiența pe care mi-a dat-o profesia, munca obștească, viața de familie mă îndreptățesc să spun că femeia nu este mai superficială, mai puțin fermă în hotărîri, mai puțin serioasă. Ea este mai spontană, mai diversă, ea își pune mai multe probleme, este mai curioasă, mai dezinteresată, mai sensibilă, cu putere mai mare de dăruire, de transpunere în situația altuia. În fond este vorba de compensări, de completări ale unor limite fizice și fiziologice.

— Chiar în condițiile în care femeia din țara noastră și-a cîștigat drepturile ce i se cuveneau, are uneori greutăți în dobîndirea și afirmarea autorității ei. De ce credeți că se întîmplă așa ?

— E drept că se întîmplă și așa. Autoritatea se cîștigă prin competență, prin spirit de dreptate, prin omenie, prin multe alte calități. Spun aceasta, fără a face deosebiri între bărbat și femeie. Pentru femeie există pericolul de a înțelege greșit că autoritatea presupune neapărat a proceda bărbătește. Astfel de înțelegere o determină să apeleze uneori la uscăciune, la calități nefirești pentru ea, la renunțarea a ceea ce, fiind specific femeiesc, nu poate decît să-i păstreze personalitatea. De ce ar împrumuta calități, comportări care o masculinizează ? O femeie într-un post de conducere de pildă, nu are de ce să renunțe la un aspect fizic plăcut, la cochetărie în îmbrăcăminte, pentru a-și compune o figură voit severă, să împrumute o voce aspră. Nu așa se cîștigă autoritatea. După cum, nu se cîștigă nici lăsîndu-te copleșită de sentimente. Am impresia însă că pledez pro domo. Nu unul, ci zeci de exemple dovedesc responsabilitatea, exigența, tăria sufletească a femeii. Identificată cu cauza pe care o apără, o femeie poate lua cele mai drepte hotăriri fără ca vocea să-i tremure. Profesia mea mă autorizează să fac această afirmație.

— Ce alte calități exclusiv feminine socotiți că trebuie mai bine folosite ?

— Voi accentua acest „mai bine folosite" din întrebarea dv. Mă gîndesc la marea ei calitate de a nu trece indiferentă pe lîngă nimic din ceea ce ar putea-o supăra ca mamă, ca cetățeană. Pe o femeie o-o mulțumește culoarea încendiară a unui trandafir proaspăt înflorit dacă alături sînt buruieni. Femeia are și un simț gospodăresc care o ajută să fie, de multe ori, chiar și un conducător auto mai bun decît bărbatul, un conducător auto care provoacă mai puține accidente. Vă întrebați ce legătură este între ele ? Foarte simplu, femeia știe să-și gospodărească mai bine și strada pe care conduce automobilul. Ar mai fi de subliniat ambiția care îi este caracteristică, ambiția pozitivă, desigur. N-aș vrea totuși, să fiu acuzată de părtinire.

— Să fiți acuzată de părtinire ? Nu, nu cred. Asta s-ar întîmpla doar în cazul în care calitățile de care pomeniți nu v-ar aparține. Așa, nu văd cine s-ar supăra...

Lucia MANOLESCU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN BILANȚ AL IZBÎNZILOR ÎNTREGULUI POPOR

URMARE DIN PAG. 1

drie consemnăm încă unul : 28 aprilie, planul producției globale a fost îndeplinit pe ansamblul economiei municipiului București.

Bilanțul rodnic cu care am cinstit sărbătoarea de 1 Mai, ne bucură dar, în același timp ne obligă. În fața noastră, a tuturor, indiferent în ce sector de activitate lucrăm, stau sarcini mari, de sporită răspundere. Este adevărat că dispunem de o bază economică puternică, de considerabile rezerve în toate sectoarele, este de asemenea adevărat că adîncirea democrației socialiste asigură cadrul necesar participării tot mai largi a celor ce muncesc la conducerea vieții sociale. La cîrma țării partidul comunist dă soluții creatoare problemelor pe care le ridică dezvoltarea societății noastre, unește toate forțele națiunii în uriașa operă de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Toate aceste condiții minunate, cum n-a cunoscut nicicînd poporul nostru fac mai rodnice eforturile fiecăruia dintre noi, oferă posibilitatea afirmării depline a personalității, a creativității, a talentului, a atașamentului față de marea cauză a socialismului. De-aici decurge datoria noastră, a fiecăruia în parte, de-a folosi din plin condițiile create, de-a face totul la locul nostru de muncă, pentru a îndeplini în condiții exemplare planul de stat, pentru a asigura sporirea producției industriale și agricole, creșterea productivității muncii, ridicarea calității și eficienței producției, înflorirea învățămîntului, științei, artei și culturii, perfecționarea activității sociale, de-a face tot ce ne stă în putere și în pricepere pentru a contribui cît mai eficient la progresul operei de edificare socialistă în patria noastră.

Aceste ginduri care însuflețesc munca de fiecare zi, ginduri rostite plenar în cinstea sărbătorii muncii se îngemănează în inima poporului nostru cu puternice simțăminte internaționaliste. Fiecare dintre noi este pe deplin conștient că politica de construire a socialismului își găsește o continuare firească în ampla activitate desfășurată de partidul și statul nostru pe plan extern. Pornind de la înalta responsabilitate pentru soarta păcii pe care o are fiecare țară, mare sau mică, România socialistă și partidul nostru comunist se afirmă ca factori activi în viața internațională, dezvoltă legături de strînsă solidaritate cu toate forțele politice și sociale care luptă pentru libertate, progres și pace, își aduc contribuția la soluționarea problemelor vitale cu care se confruntă omenirea.

Convingerea noastră fermă că prin munca de zi cu zi vom face România mereu mai puternică, mai prosperă, mai înfloritoare se îngemănează indisolubil cu convingerea că prin aceasta slujim marea cauză a păcii și socialismului în întreaga lume.

Asemenea înalte convingeri însuflețesc munca poporului nostru care, plin de încredere, privește spre viitor cu sentimentul de stăpîn al propriului său destin, de făuritor al propriei sale istorii. Acest viitor se modelează prin gîndul, prin voința, prin forța întregului nostru popor, sub conducerea Partidului Comunist Român. Drumul în acest viitor e clar jalonat de programul partidului, e întemeiat de certitudinea biruințelor obținute pînă azi, în toate domeniile, sub conducerea partidului.

Cu aceste gînduri rostite la 1 Mai — la un tradițional bilanț și la o tradițională privire spre viitor — poporul nostru se avîntă în muncă cu sporite energii, manifestînd prin tot ceea ce creează, prin faptele și visele sale cele mai îndrăznețe, unitatea sa în jurul partidului, profundele sale sentimente internaționaliste, hotărîrea sa nestrămutată de-a înfăptui neabătut politica internă și internațională a partidului nostru.

URMARE DIN PAG. 1

MI-A SCRIS O NEPOATĂ A LUI AUREL VLAICU

„...În calitate de fiică a răposatei sore a lui Aurel Vlaicu, Ioana Stoica și de pentru o rațiune mai adîncă : substanțialele modificări și structurări intervenite în ultimul deceniu în societatea și în conștiința românească. Am simțit atunci, în urmă cu cîțiva ani, nevoia de a avea un **alt** imn. Dar simțim, astăzi, datoria de a avea cît mai repede un imn și nu doar un **alt** imn, ci **Imnul Nostru Național,** cîntecul istoriei noastre, semnul distinctiv al emoției noastre, parola noastră în lume.

Ne trebuie, da, Imnul Nostru Național, acela care să ia din prezent ceea ce este durabil nemaifiind astfel nevoie niciodată să schimbăm nimic din cuvintele lui. Ne trebuie un imn plin de toată încordarea și de toată flacăra prezentului, un imn în care să se verse firesc cîntecul cel mai înalt al trecutului și aspirația duratei în viitor. Ne trebuie un imn al esenței românești pe planetă. Un imn al unei națiuni, plină de ritm și în același timp de răbdare, un imn grav, un imn al unui stat care *s*-a hotărît să dureze, un imn despre noi și un imn pe care să-l înțeleagă și ceilalți, un imn care să înflăcăreze și un imn care să fie respectat, un imn în care să se audă clopotele de la Putna, și cavalele din Dolj, și orologiile de la Cluj, și vuietul Mării Negre, un imn ale cărui cuvinte să miroasă a grîu și a cărui melodie să se audă a eternitate, un imn în care socialismul să fie nu o lozincă formală, ci punctul de vedere din care e privită istoria, un imn ca o **Horă a Unirii de astăzi** și ca un simbol veșnic, un imn al dificultăților și al bucuriei.

Nu cred că există îndatorire mai înaltă pentru artiștii acestei țări, **astăzi,** decît aceea de a participa printr-o curajoasă inițiativă, la crearea Imnului Național al României Socialiste.

LUMEA CA LUME

însoțitoare în zborul efectuat Cluj-Sibiu, găsesc de datoria mea să vă dau unele amănunte în legătură cu acest zbor, amănunte despre care menționați în articolul publicat că nu le cunoașteți și totodată să vă mulțumesc pentru interesul ce ați arătat unei bătrîne necunoscute, aducînd, prin aceasta, o plăcută retrăire de cîteva clipe, în mintea celor ce au cunoscut-o.

Arzătoarea ei dorință de a zbura, i-am satisfăcut-o, fără însă a-i comunica planul nostru, — pentru a o scuti de emoții și pentru a-i face o plăcută surpriză. I-am spus că zburăm cu avionul la Sibiu, abia în mașina TAROM, în drum spre aeroportul Someșeni. AM VĂZUT PE CHIPUL EI FERICIRE, DAR ȘI NEÎNCREDERE. M-A FĂCUT SĂ-I ARĂT BILETELE DE AVION. S-a convins abia cînd s-a văzut printre pasagerii de pe aerodrom. Pornind spre avion, a urcat cu pași siguri și sprinteni, refuzînd brațul ce i se oferise drept sprijin la urcare, de către o persoană din echipajul avionului.

ACEST ZBOR S-A FĂCUT ÎN CONDIȚIUNI OPTIME DE VIZIBILITATE. A fost tratată cu deosebită atenție de echipajul avionului, care i-a indicat locul, într-un fotoliu din al treilea rînd pe stînga, înaintea aripei avionului. A stat la geam, privind în afară, aproape tot timpul. După răspunsurile scurte ce-mi dădea la diferitele mele întrebări, deși zîmbitoare, se putea deduce că nu-i face plăcere să fie deranjată din gîndurile ce puteserâ stăpînire pe dînsa. Cînd mi-am dat seama că nu am nici un indiciu din care să constat că îi este rău în avion, am lăsat-o să-și depene în voie amintirile, fără să-i mai adresez nici un cuvînt pînă ce am ajuns la destinație. Cînd am anunțat-o că am ajuns în Sibiu, ca trezită dintr-un somn greu, S-A MIRAT, CUM DE AM AJUNS AȘA CURÎND.

La coborîre pe aerodromul din Sibiu, a fost întîmpinată de fiul ei, care venise în acest scop cu mașina să ne ia. A fost foarte plăcut surprinsă de planul nostru. Fiind întrebată cum a suportat drumul, a exclamat într-un extaz de fericire : „VAI ILULE, DRAGĂ, CE FRUMOS A FOST, M-AȘ FI TOT DUS"...»

Reportajul este extrem de exact

„M-AȘ FI TOT DUS !" Patima zborului, care l-a sacrificat pe Vlaicu, umplea mintea și inima acestei bătrîne femei ce n-a putut muri înainte de a zbura.

DAȚI CÂRNEI NUMELE ÎNAPOI !

Sînt unii oameni care, cînd merg prin lume, țin nasul sus de parcă le miroase. Asta *s*-a mai observat, dar nu *s*-a observat că aceștia au neplăcutul obicei de a fi cam prețioși la vorbă și cam fuduli la ureche. Ei nu zic : **„Hai să mîncăm împreună",** ei zic : **„Ar fi o autentică bucurie personală dacă ați agrea să servim dineul dintr-olaltă !"**

Oamenilor acestora le displac unele cuvinte. Îmbrăcămintea lor e roz, scuzați, **vestimentația** lor e roz, în vreme ce distinsele domnilor lor ciubote bat în trandafiriu.

Cînd dau de un nume de comună, ei nu se uită cîtă istorie geme, dincolo de uriciosul de el, ci decapitează numele vechi și confecționează repede altul nou. Și astfel ne e dat ca, în loc de minunea expresivă a unor nume, care să ne spună și nouă și viitorului ceva despre localitățile de care e vorba, să ne frecăm timpanele de cîte o grămadă de silabe, pe de o parte inexpresive, pe de altă parte inestetice.

Ce-o fi fost în capul celui care, așa cum spune Marin Preda într-un interviu, a schimbat numele comunei sale natale Silistea-Gumești, în Silistea-Nouă ?

Ce l-a deranjat pe reformatorul care în județul Dolj, i-a zis comunei **Bârca,** Bîrca ?

Mi-a dat un telefon învățătorul pensionar, Constantin Vârtosu, și m-a întrebat de ce cred eu că, vechii comune Cârna, i *s*-a dat numele de Dunăreni. Ce să-ți răspund eu, unchiule ? Știu eu ? Numele vechi se schimbă repede, pe cînd cele noi durează, de incolore ce sînt unele dintre ele.

În speranța că, în această perioadă de calmă revalorificare a toate, se va reveni (la nivelul țării) la tot ceea ce era semnificativ și viu, în nominația localităților noastre, cer reacordarea numelui ei tradițional, comunei CÂRNA și reacordarea numelui de Dunăreni tuturor celor ce trăiesc lîngă Dunăre, pentru că se știe, sper, că pe malul Dunării nu e numai un sat, ci sînt niteluș mai multe.

PENTRU O REVISTĂ LITERARĂ A TELEVIZIUNII

Pentru a nu mă mai repezi, acum, să fac praf ceea ce e lesne de criticat, și anume felul absolut nesatisfăcător în care e prezentată literatura la televiziune (folosirea programului doi, program, în fapt, fără audiență, transmisia la ore nepotrivite, ca și exmatricularea programelor literare în favoarea tuturor meciurilor și parameciurilor, sau din contră programarea unei poezii lirice în paralel cu un film de cow-boy, ghici la ce o să se uite lumea ?), propun instituirea unei **Reviste literare a televiziunii,** cu **timp fix (oră potrivită și vreme destulă pentru idei),** cu **zi fixă,** în **fiecare săptămînă,** și cuprinzînd **toate eforturile literare ale lucrătorilor televiziunii.**

Cine se teme de literatură ? De ce să nu vedem, la televiziune, marea literatură de azi — ca și eșecurile momentului cultural — pe primul program al televiziunii, la ora la care toți o dorim, în ziua în care nu sînt nici meciuri, nici filme de cow-boy, nici invadatori ?

Să fi uitat televiziunea de rolul ei educativ, de sarcina ei de a călăuzi gustul public, iar nu de a evita contactul cu spiritul ? Și în uitările cele mai adînci, este destul loc de amintiri.

Adrian PĂUNESCU

URMARE DIN PAG. 1

O INOVAȚIE PENTRU FIECARE AN DE VIAȚĂ

unei tehnologii originale pentru turnarea elicelor de nave. În lume există doar 18 firme care au o tradiție în acest domeniu. Turnătorii gălățeni nu s-au mulțumit doar să se ridice la nivelul acestora. Aliajul pe care l-au descoperit și îl folosesc la turnarea elicelor este superior tuturor standardelor de realizare de pe continentul nostru.

Autorul acestei remarcabile realizări este tehnicianul **MIRCEA ROIBU,** șeful turnătoriei. Este un bărbat înalt, în plinătatea puterilor, deosebit de comunicativ, de optimist. A fost călit în focul Reziței, cum obișnuiește să spună adesea. A venit aici, pe malul Dunării, cu pasiunea și dragostea pentru modelarea metalului. Asta *s*-a întîmplat cu vreo 10 ani în urmă, cînd constructorii de nave gălățeni se aflau în plin proces de afirmare. Pe calele șantierului se nășteau primele nave maritime de mare tonaj. Greutăți multe, ca la orice început.

— Elicele pe care le aducea șantierul din export costau prea mult și nici nu erau așa de grozave, începe a-mi povesti Mircea Roibu, cum *s*-a născut ideea construcției elicelor noastre românești. **Mi-aduc aminte că atunci, vreo 11 elice au fost restituite firmei furnizoare ca necorespunzătoare. Cînd am văzut asta am propus să încercăm să le turnăm noi în șantier. La început, am fost priviți cu o oarecare neîncredere. Unii ne-au și spus să ne vedem de treabă că n-o să reușim. Am găsit însă adeziunea și încrederea de care aveam nevoie pentru materializarea ideii la colectivul de turnători în mijlocul cărora lucrăm. Dumitru Teodoru, Dumitru Ene, și Vasile Păun sînt doar cîțiva din cei care ni *s*-au alăturat la o muncă grea și, de ce să nu recunosc, plină de riscuri : se încerca, pentru prima dată în țară, turnarea elicelor pentru navele ce le construiam. Trebuia să facem totul pentru a învinge greutățile inerente începutului, pentru a risipi neîncrederea...**

Pentru asta a fost nevoie de un an și jumătate de căutări, de studii, de cercetări, de experiențe. S-au făcut mii de probe de laborator. Ore în șir, zile și nopți la rînd, tehnicianul Mircea Roibu și colectivul său de turnători au făcut încercări. Nici un insucces nu i-a dezarmat. Dimpotrivă. O luau de la început. Trebuia să demonstreze că se poate, că sînt toate condițiile pentru turnarea de elice navale în țară. Bătălia celor de la turnătorie a devenit în scurtă vreme, bătălia întregului șantier. Conducerea șantierului a luat măsuri pentru construirea unor noi baterii de cuptoare, a unor noi dispozitive. În cele din urmă voința și dîrzenia grupului de bărbați de la turnătorie a învins.

— Ziua aceea a rămas ca o dată memorabilă în viața mea. Era 12 aprilie 1962. Atunci *s*-a turnat prima noastră elice. Cîntărea 5 tone. Ea a fost montată la cargoul „Oradea". De fiecare dată, cînd se întoarce cargoul din curse mă duc și mă interesez de „sănătatea" elicei. Funcționează și acum, după zece ani, ireproșabil. Apoi, *s*-a trecut la turnarea de serie a elicelor pentru asemenea nave. Toate vasele realizate în șantier, atît cele pentru flota noastră cît și cele destinate exportului au fost echipate cu elice turnate în șantier. Și pentru niciuna nu *s*-a primit vreo reclamație...

Prima victorie a adus în bugetul șantierului economii, prin eliminarea importurilor, de ordinul zecilor de milioane de lei. Oamenii nu *s*-au oprit aici. În șantier se prefigura intrarea în fabricație a unui nou cargou de 7 500 tdw. Mircea Roibu și cu temerarii săi tovarăși de muncă *s*-au așternut din nou la treabă. Au urmat alți trei ani de căutări febrile pentru pregătirea tehnologiei de fabricație a elicei necesară noului cargou. Era nevoie de un aliaj de un tip cu totul deosebit, cu o rezistență mult mai mare. Din nou, mii de probe de laborator. Din nou zile și nopți consacrate aceluiași scop : izbînda. Ea a fost din nou de partea oamenilor care au dobîndit-o prin pasiune, inteligență, prin putere de muncă.

— Priviți, acestea sînt primele două elice pentru cargourile de 7 500 tdw, îmi explică Mircea Roibu, arătîndu-mi cele două elice uriașe. **Fiecare cîntărește cîte 17 tone. Numai prin turnarea acestor două elice** — continuă interlocutorul — **șantierul a realizat o economie de un milion lei valută.**

Înaintăm prin șantier. La un moment dat privirile lui Mircea Roibu se îndreaptă spre cale — acolo unde au început să se pună bazele unui nou cargou. Este vorba de carbonierul de 15 000 tdw, cel mai mare vas maritim care se construiește la noi în țară.

— Am auzit că nu v-ați oprit la elicele pentru cargourile de 7 500 tdw.

— Bineînțeles că nu ! Ne-am luat angajamentul ca în trimestrul acesta să punem la punct tehnologia unui nou aliaj din care se vor turna elicele cargourilor de 15 000 tdw. O singură elice va cîntări 24 tone. După cum știți, elicea unui vas, fiind în contact în permanență cu apa de mare, trebuie să răspundă mai multor factori — solicitări și forță, tracțiune, cavitație, rezistență la coroziunea apei de mare și capacitate maximă de navigație în apele nordice. Iată doar cîteva din calitățile pe care trebuie să le întrunească noul aliaj.

O știre dată recent publicității îmi confirmă că angajamentul a fost realizat, Tehnologia a fost finalizată iar noua elice de navă, cea mai mare din țară, se află în lucru pe calele șantierului.

Dar tehnicianul Mircea Roibu nu este numai autorul acestei invenții pe bazele căreia la șantierul naval din Galați *s*-a născut o nouă ramură de specialitate : fabricarea elicelor navale. În palmaresul activității sale sînt înscrise alte 38 de inovații care, aplicate în procesul de producție, au adus șantierului economii de zeci de milioane lei. Numele lui figurează pe 16 lucrări de specialitate publicate de Institutul de documentare tehnică precum și pe un manual intitulat „Aliaje neferoase în construcția de mașini" apărut în Editura Tehnică.

— Cîți ani aveți, tovarășe Roibu, îl întreb la un moment dat.

— Mai puțin cu unul decît numărul inovațiilor amintite, îmi răspunde acesta, în glumă.

— Cum *s*-ar spune, pentru fiecare an de viață cîte o inovație...

— Și ceva, completează zîmbind. Apoi continuă. **Mi-a plăcut să fac mai mult decît mi se cere. Îmbunătățirea procesului tehnologic, a muncii noastre, a navaliștilor mă preocupă incontinuu pentru că știm că tot ceea ce facem este pentru noi, pentru toți cei care formăm marea familie de muncitori, proprietarii de drept și de fapt ai tuturor bunurilor materiale pe care le creăm. Sînt omul care prefer dificultățile, greutățile în locul comodității, al liniștii. Am convingerea că aproape nimic nu este imposibil atunci cînd omul își folosește din plin energia și capacitatea de muncă de care dispune. Nu e totul să vrei ceva, ci să dovedești prin fapte că ceea ce vrei se și poate...**

Mi se par de prisos orice alte comentarii. Cuvintele tehnicianului Mircea Roibu sînt o expresie elocventă a felului de a gîndi și a acționa a sutelor și miilor de comuniști, de oameni ai muncii din patria noastră care investind în ceea ce fac, la locul lor de muncă, prin cepetrea și hărnicia lor, contribuie la opera de edificare a României socialiste multilateral dezvoltate.

Viorel CHIURTU

INSULA LUI EMPEDOCLE

de Octavian PALER

Conul Etnei mi-a adus aminte de Empedocle, filozoful din Akragas (Agrigento), dispărut în craterul vulcanului, care considera că baza tuturor fenomenelor naturii o constituie patru elemente : apa, aerul, focul și pămîntul.

3. FOCUL

Am crezut că un vulcan e o situație de excepție a geografiei ca și jungla, fiecare inspirînd același sentiment de teamă ; jungla prin delirul ei vegetal, prin desfriul botanic orgolios, vulcanul prin amenințarea continuă prelinsă pe buzele lui arse. Un vulcan implică groaza de catastrofa prezumtivă, un alt Pompei posibil. Sigur că pe peluzele britanice oricine poate arbora un calm flegmatic. Nu mă miră nici că același londonez urcă, relativ liniștit, cu telefericul pe Etna examinînd peisajul prin binoclu. Dar ca să trăiești permanent la poalele Etnei, să-ți faci casă din blocurile de lavă răcită, să plantezi podgorii pe terasele vulcanului, să bei vin scos din acești struguri și să te culci apoi sub reflexele de foc ce pot anunța oricînd o erupție, aceasta e cu totul altceva. E altceva mai ales să iubești acest vulcan, să-l consideri al tău afectiv, arborii de fum crescuți din crater să se legene melancalic în memorie dacă ești plecat și să repeți, dacă ți se amintește Pompeiul, gluma preferată a catanezilor : e un vulcan Vezuviul ?

Vecin cu ruinele Pompeiului, Vezuviul e acum un vulcan placid și turistic. În schimb, Etna fumegă continuu iar, noaptea, ochiul ei roșu de insomnie sticlește amenințător prin întuneric de la peste 3000 de metri altitudine, punctul cel mai înalt al insulei. Cu toate acestea între vulcan și sicilieni există o legătură ce scapă prejudecăților noastre. Pentru localnici, fumul prelins din crater nu înseamnă pericol, ci pur și simplu un indiciu de direcție a vîntului. E aici sublimat un adevăr al sufletului sicilian în care asprimea și gingășia nu mai sînt adversare, ci constituie, fiecare, umbra nedespărțită a celeilalte.

Erupțiile Etnei au provocat dese ravagii în împrejurimi. Cea din 1669, descrisă de fizicianul Borelli, a făcut 20 000 de victime și a lăsat 27 000 de persoane fără adăpost. Vulcanul se agită cu intermitențe și azi. Panașul de fum de la gura lui se poate transforma pe neașteptate în hemoptizii de lavă fierbinte. Totuși, așezările de la poale au rămas la locul lor. Fatalitate ? Disprețul primejdiei ? Credința că ultima erupție a fost ultima ? Sicilianul absolvă vulcanul de păcate și îi răstoarnă sensul îmblînzind cu pomi fructiferi straturile de lavă veche. Valea e plină de lămîi, portocali și smochini. La 500 de metri altitudine sînt plantații de castani, apoi păduri de mesteceni și fagi. De abia dincolo de 2 000 de metri, în zona deșertică, unde nu se mai hazardează în cenușa vulcanică decît ienuperi rari și pitici, începe Etna să manifeste nebunia unui vulcan. Muntele se ridică brun-roșcat, gol, ars, halucinat de reflexe de flacără, pachiderm cu reacții imprevizibile. Spre creștet, zăpezile îl calmează însă din nou, îi dau un aer de iceberg, singur sub cerul albastru, nemaculat de fum... teama instinctivă se spală cu alb orbitor, mitic... Etna se află în centrul Siciliei. Are oare aceasta vreo semnificație aparte ?

Echivalentul spiritual al focului din formula lui Empedocle ar putea fi în universul sicilian numai barocul care, în această insulă, e altceva decît un stil în sensul în care ne-au obișnuit istoriile de artă, e mai mult o categorie ontologică decît una estetică. Într-un anume fel, barocul are sensul și destinul lui Icar. Nemulțumit de formele închise, statice și calme ale idealului clasic reabilitat și adorat de Renaștere, barocul le-a insuflat o tensiune insurgentă, eliberatoare, căutînd un drum aleatoriu dincolo de limitele vechi. El s-a îmbătat însă de propria-i mișcare, de zbor, ca și Icar, și și-a ars aripile într-un paroxism al bizarului. S-a repetat în esență amurgul oricărui stil. Cînd focul credinței inițiale se stinge și rămîn numai formele, acestea devin reci și îngheață. Wölfflin a stabilit cinci antinomii esențiale între idealul clasic și erezia barocă. Dar o bună parte din Sicilia trăiește baroc în mijlocul unei naturi ce emană ideea de clasicitate. Arta siciliană, scrie Piovene, a avut nevoie de fantezii anticlasice și în formele ei grecești. O poftă nepotolită de capricii lirice hrănește plăcerea de a dejuca rigorile prea severe ale geometriei în această insulă care cîntă și atunci cînd e tristă. Barocul nu e aici atît un stil supus modei și timpului, cît rezultatul estetic al unui temperament, numele unei stări de spirit. Tot așa cum Franța a fost carteziană chiar înainte de Descartes. Înainte de a ne descoperi produsele baroce ale arhitecturii siciliene, viața străzii, plină de neprevăzut la fiecare pas, ne dezvăluie un baroc viu, crescut natural și liber ca portocalii amari și sălbatici care au precedat în insulă portocalul dulce. Discuția amicală se poartă la o temperatură agitată ca și o ceartă ; dacă nu înțelegi ce se vorbește, nu poți să distingi dacă interlocutorii sînt adversari sau prieteni. Chiar cînd nu e nevoie, șoferii sfidează primejdia vitezei cu o plăcere aproape perversă. Virajele în loc și țipătul cauciucurilor fac parte din voluptatea de a sta la volan. O vitalitate arzătoare creează de sărbători carnavaluri nocturne cu spectacole pirotehnice, detunături de petarde, cîntăreți din cimpoi aduși de la munte, catîri ornamentați cu panașe, ploi ireale de confetti. Sicilia e un tărîm unde copilăria învață extrem de timpuriu să fie tristă iar maturitatea uită extrem de tîrziu, dacă reușește să uite, plăcerile copilărești. Adjectivele pompoase sau epitetele excesive, inebriante, sconvolgento, sînt monedă uzuală. Iar strada, un spectacol continuu unde singurul preț care trebuie plătit e să nu privești totul cu morga britanicului, înghețat de atîta lipsă de sobrietate, ori cu suficiența americanului amuzat colonial. Pe străduțele palermitane mai periferice, imunde și strimbe, prin care preferam să hoinărese seara, pepenii galbeni sînt ținuți spînzurînd pe ziduri, sub ferestre. Dincolo de sporul de zahăr scontat, scria în voiajul său prin Palermo același Piovene, galbenul vegetal îndeplinește și o funcție decorativă. El se încadrează, într-adevăr, în acest baroc popular, avid de culoare ; ceea ce explică și infinitele glastre de flori și eternul vas de busuioc, paznic bun, totodată, împotriva țînțarilor la ferestrele siciliene. Am citit, și n-am înțeles de ce ar fi așa, că florăriile din Palermo sînt lipsite de flori dacă nu sosește avionul din peninsulă... din păcate am neglijat să controlez afirmația... oare grădinile abisale, cum e cea de la San Giovanni degli Eremiti, îmbibînd aerul de mirosuri dulcege, sînt atît de bolnave încît aventura lor se consumă strict peisagistic ?

...Și e acest baroc temperamental un antidot la vechimea Siciliei, obosită de glorie, obosită de mare, obosită de soarele ei ? Greu de spus. Formula psihică a sicilianului ezită între bucurii violente și dureri pietrificate ca și peisajul între portocali și cactuși. În Sicilia, frunțile statuilor pot fi clasice dar gîndurile lor sînt baroce. Un baroc aparte, unic, cu inflexiuni de melodie orientală, în care focul, uitînd de ce arde, visează.

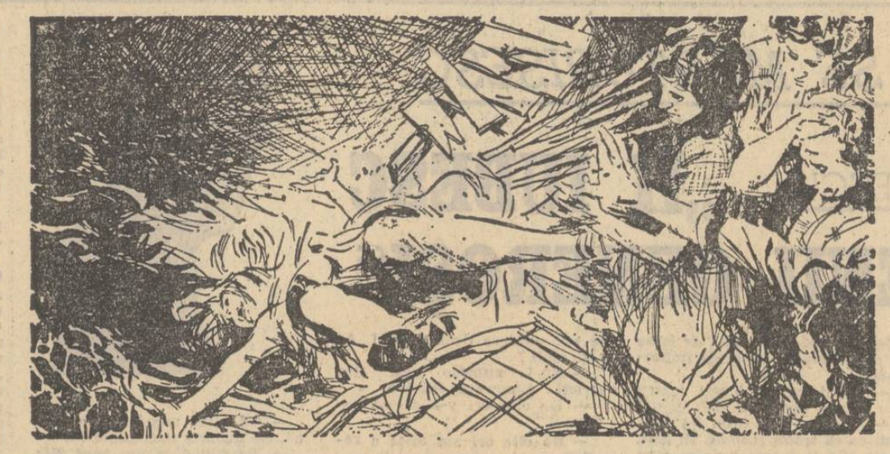

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

PARAPETUL BUCLUCAȘ

O tînără cade de pe un pod de la înălțimea de 30 de metri. Este salvată datorită unei toane a măturii care nu a lăsat-o să meargă la plimbare decît îmbrăcată cu o fustă lungă.

În acea zi părinții trebuiau să plece așa că Silvia de voie, de nevoie, trebui să renunțe la cinema pentru a face o plimbare cu mătușa. Știa exact cum o să fie și nu era prea încîntată. Cum o văzu, mătușa îi spuse categoric: „Dacă nu-ți pui o fustă mai lungă nu plecăm la plimbare". Ziua era splendidă, ar fi fost o prostie să rămînă în casă. Cu lacrimi în ochi Silvia trecu în dormitorul mătușii și se îmbrăcă cu o fustanelă ca un sac ce aparținea unei tinere ce locuia în casă. Uitîndu-se în oglindă se îngrozi și se gîndi că lumea o s-o arate cu degetul. Apoi își spuse că de fapt mătușa este de vină și crezînd că astfel se va răzbuna, nu mai protestă. Pe drumul spre pădure lumea se plimba fericită de atîta frumusețe. Aerul tare și parfumat îți provoca un fel de beție. Se întîlni cu prietene și, ciudat lucru, nimeni, dar absolut nimeni, n-o arăta cu degetul. Uită de fustă, care de altfel nici nu era exagerat de lungă.

Se îndreptară spre podul de lemn, un fel de belvedere a comunei, sub care, la vreo treizeci de metri, trecea fluviul. Priveliștea era minunată și fetele se opriră la mijloc, unde se afla un fel de balcon: parapetul fusese reparat de curînd. Silvia se apropie să privească apa ce curgea în penumbră și se înfioră. Încercă un sentiment straniu de pericol; i se păru că cineva îi spune să fugă de acolo.

Se întoarse să se convingă dacă e cineva în spatele ei. Una din prietene o întrebă mirată ce are și cu toată că senzația aceea ciudată nu dispăruse, Silvia surise. În acea clipă parapetul de lemn, de care se sprijinea, cedă. Lumea urlă îngrozită. Căzînd în gol, strigă și Silvia.

★

Un metru și jumătate. Nu mai mult. O smucitură. Fusta se agățâ într-un cui de oțel care o străpunse. Silvia rămase așa atîrnată. Chestiune de cîteva clipe ! oamenii săriră în ajutor și o ridicară. De groază și durere tînăra nu se putea ține pe picioare... puțin suc... cîteva palme ca să-și revină.

Trăgîndu-și disperată fusta peste genunchi striga cît o ținea gura: — ...fusta scurtă... nu ...fusta scurtă...

— Cred și eu — murmură cineva din mulțime — cu o fustă scurtă... — nu continuă, dar făcu un semn cu capul spre apă, 30 de metri mai în jos.

S-a petrecut într-o comună din Veneto.

(Din „Domenica del Corriere")

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CU REGRETE, AL D-VOASTRĂ PERCY

de Nicolae LUPU

Zilele trecute marea actriță Ingrid Bergman a primit un document oficial din partea Congresului Statelor Unite, cuprinzînd textul următoarei declarații a senatorului Charles Percy : „Știu că în țară milioane de americani ar dori să mi se asocieze pentru a exprima regretul față de persecuțiile personale și profesionale care au provocat plecarea lui Ingrid Bergman din Statele Unite". Ziarele americane califică gestul drept scuze oficiale pentru campania inițiată în anii '50 de senatorul Jackson care afirmase că Ingrid Bergman ar exercita „o influență din cele mai nefaste, — o puternică influență în slujba răului". Nu este prima retractare de acest gen. Recent Charlie Chaplin a fost sărbătorit cu toate elementele unei scuze oficiale și naționale pentru persecuțiile la care a fost supus în perioada macchartismului laolaltă cu nenumărate alte personalități liberale, progresiste.

Mulți s-au întrebat : scuzele înseamnă și o linie trasă definitiv peste aceste practici ? Ce-i drept nimeni nu îndrăznește astăzi după discreditarea unora ca Mc Charty și Jackson să procedeze la fel cu ei. Dar există prin ungherele obscure ale coridoarelor puterii persoane care se gîndesc că timpul nu e pierdut pentru o revenire. Altfel n-ar avea explicație cele descoperite de ziaristul Jack Anderson că F.B.I.-ul a constituit arhive speciale asupra unor oameni din lumea artelor, mergînd pînă la folosirea a zeci de agenți pentru dosarele cu amănunte din viața intimă a unor artiști ca Marlon Brando, Harry Bellafonte, și alții (mai mult ca sigur și Jane Fonda). Anderson dezvăluie că în același timp această mastodontică instituție federală care numără 15 000 de salariați printre care 6 700 agenți speciali, a refuzat să furnizeze cîteva sute de agenți pentru lupta împotriva drogurilor în timp ce, un număr și mai mare se ocupă de ceea ce ziaristul american numește „moravurile intime" ale unor oameni care nu sînt de loc implicați în activități ilegale. Evident în vederea utilizării acestor fapte în scopuri politice. Mai mult, toate se petrec pe fondul recrudescenței activității mafiote, care nu de puține ori își găsește protectori la F.B.I. La 2 mai au fost puși sub acuzare 24 de polițiști care la New York alcătuiseră o rețea de protejare a cercurilor de joc și pariuri organizate de Mafia în diferite cartiere.

Este de așteptat ca o dată cu dispariția „împăratului" F.B.I. — Hoover — să se pună în discuție publică, cu efecte mai serioase, problema rolului acestei agenții și mai ales tendința sa de a fi stat în stat și încă unul cu o largă acțiune politică. În caz contrar, Marlon Brando, Bellafonte, Jane Fonda și alți actori au toate șansele să primească la bătrînețe scrisori de scuze din partea Congresului. Și nu numai ei.

CÎND PACHIDERMELE AU „PRIORITATE"

14 ore un tren este ținut în loc de atacurile furibunde ale unei turme de elefanți care doreau să-l răzbune pe cel pierdut în accident

Elefanții care trăiesc în junglă folosesc în deplasările lor anumite cărări. Întotdeauna aceleași, bătătorite de semenii lor. Oamenii cunosc și ei aceste cărări și atunci cînd drumul lor le traversează, sînt foarte atenți.

În statul Assam, din India de Est, trăiesc numeroși elefanți. Ei populează zonele împădurite. Atunci cînd traversează drumurile urmate de elefanți, șoselele de cale ferată, drumurile publice prezintă în respectivele locuri avertizări cu inscripția „Prioritate elefanți". Trenurile, autocamioanele opresc cînd elefanții se deplasează pe căile lor căci pachidermele devin furioase găsind ceva sau pe cineva care le stă în cale. Indiferent ce, un vagon de cale ferată sau un autocamion.

Un tren cu 400 de călători se îndrepta spre Ganhate urmînd să traverseze un drum folosit de elefanți. Întrucît trenul a avut o întîrziere de o oră, el a ajuns la acel loc tocmai cînd trecea o turmă de elefanți.

Mecanicul a oprit în ultimul moment dar n-a mai putut evita ciocnirea cu un pachiderm. Animalul lovit zăcea pe terasament înconjurat de „ai săi" care încercau să-l ridice cu ajutorul trompelor. Drept răzbunare, elefanții au încercat să ridice vagoanele de pe șine. N-au reușit. Atunci au atacat fiecare vagon în parte băgîndu-și trompele pe geam. Călătorii s-au ascuns pe unde se credeau mai în siguranță.

Sirena locomotivei, în loc să intimideze animalele, așa cum nădăjduia mecanicul, le-a întărîtat și mai mult. Între timp, unele animale căutau să ajute elefantul rănit. Trenul a putut pleca abia a doua zi dimineața cînd animalul istovit de durere s-a sfîrșit. Numai atunci cei-lalți elefenți s-au pierdut în junglă lăsînd cale liberă trenului : 14 ore a durat această oprire.

S-a întîmplat în februarie 1972 în India.

11 ORE ÎN MIJLOCUL VALURILOR

Christine Semene, o tînără franceză, a făcut, de curînd, un voiaj în Spania. În timp ce se afla lîngă țărmul mării, în dreptul portului Bou, și fotografia dintr-o barcă pneumatică, un vînt puternic a început să bată pe neașteptate. Ocupată cu fixarea pe peliculă a unor imagini atrăgătoare, ea nu a observat că ambarcațiunea în care se afla a început să înainteze în larg.

Cei porniți în căutrea tinerei fotografe amatoare au reușit să o salveze după 11 ore de cercetări neîntrerupte pe întinsul apei. Ambarcațiunea se depărtase la 20 de km de țărm.

LA 78 DE ANI CU BICICLETA ÎN JURUL LUMII

În vîrstă de... 78 de ani, suedezul Henri Johansson a pornit într-un tur al lumii. Conducînd o bicicletă, temerarul septuagenar a părăsit Stockholmul îndreptîndu-se spre R.F. a Germaniei. El va călători prin Polonia și apoi prin U.R.S.S. Traversînd strîmtoarea Bering, Johansson se va afla pe continentul american. În Suedia va ajunge străbătînd India, Turcia, Italia, Spania și „poate Africa". Cu toate că se află la o vîrstă înaintată, îndrăznețul cicloturist consideră că are „destul timp" pentru a face înconjurul Terrei.

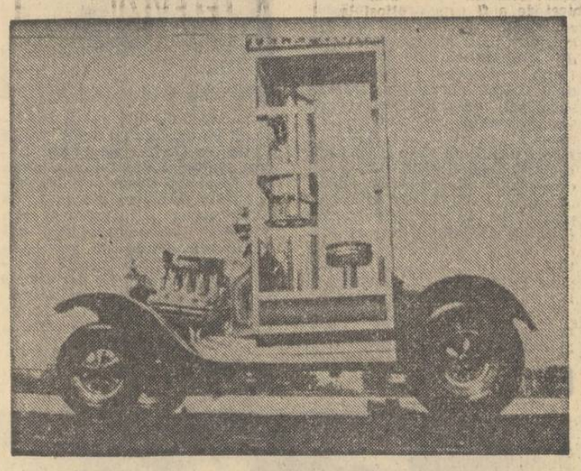

Pentru autosalonul din Toronto s-a fabricat această cabină telefonică pe roți. Are o înălțime de 308 cm iar la invenția ei s-a lucrat aproape un an.

Doi tineri din Monkey Island (Anglia), Dabbie Halfacre și Brian Redman au ținut să confere căsătoriei lor o notă de strictă originalitate. Și au ajuns după o matură chibzuință, să-și celebreze nunta într-un balon. Nu a lipsit nici destuparea tradițională a unei sticle de șampanie.

DE PRETUTINDENI

UN OBIECT zburător neidentificat a apărut, recent, pe cerul Austriei și R.F. a Germaniei. M. Raab, căpitanul unei nave aeriene aparținînd companiei „Austrian Airlines" a declarat că a zărit un enorm obiect zburător luminos în formă de pîlnie, în timp ce survola orașul Linz. Instrumentele de zbor au fost dereglate cîteva clipe de către această „apariție luminoasă", a precizat pilotul. Același fenomen a putut fi observat și de un pilot al companiei „Lufthansa" deasupra orașului Radstadt. Cei doi aviatori au declarat că au avut impresia că obiectul luminos se deplasa cu o mare viteză, rămînînd apoi, cîteva momente imobil. Potrivit părerii specialiștilor de la Institutul astronomic din Viena, fenomenul ar putea fi fost provocat de intrarea unui meteorit în atmosferă.

ÎN FRANȚA există două localități unde nu se comemorează niciodată căzuții în război : Touffreville-la-Cable și Thierville dans l'Eure. În ultimele trei războaie, cel din 1870, din 1914-1918 și 1939-1945 (și nici în cele coloniale) norocoșii bărbați ai acestor localități n-au avut nici măcar o zgîrietură.

ÎN MENAJERIA de la Kralove Dvur (R. S. Cehoslovacă) a avut loc recent un eveniment fericit. Girafa Eliska a născut un pui, Pepik. Micul Pepik a privit imediat lumea înconjurătoare de la o înălțime de 1,78 m. Crescînd în fiecare zi cu vreo 3—4 cm. a ajuns deocamdată la 2 m. Conform știrilor primite nu va fi mult timp singurul pui, căci la începutul lunii mai va mai căpăta frățiori sau surori.

O COLECȚIE grea are americanul Paul B. Eboy. De peste zece ani colecționează pietre de moară. Colecția de 1 000 bucăți o adăpostește în grădina sa.

OAMENII de știință din Missouri (S.U.A.), au preconizat folosirea de platforme de pescuit în întregime automate, derivînd din puțurile de foraj petrolier. S-a observat că acestea constituie locul de adăpost apreciat de pești, care caută aici hrană precum și umbră. Un curent electric destul de slab emanînd din platforma de pescuit imobilizează peștii, care, apoi sînt aspirați, fără a fi vătămați, de către o puternică instalație de pompare.

NOI SERVICII TELEFONICE au fost puse la dispoziția abonaților din Leningrad. Astfel, părinții obosiți nu au decît să ridice receptorul și să formeze un anumit număr pentru ca cel mici să poată asculta, în liniște, povești. Cu ajutorul telefonului se pot obține informații despre programul spectacolelor, amănunte despre starea timpului, consultații juridice, sfaturi în legătură cu schimburi de locuințe etc.

NUMEROȘI gurmanzi preferă carnea de broască țestoasă. Poftа lor în creștere a făcut organizația pentru ocrotirea naturii „World Wildlife Fund" să intervină cu un avertisment drastic. După părerea acestei organizații, broaștele țestoase ar putea fi astfel exterminate. Un prim succes al intervenției : Societatea britanică pentru transporturi aeriene BOAC a scos de pe lista meniurilor oferite călătorilor supa de broască țestoasă.

LA UZINELE „Renault" sînt în curs de construcție primele șase mașini „Renault 4L" înzestrate cu motor electric. Dacă rezultatele vor fi pe măsura așteptărilor, în 1973 se va trece la o producție de serie.

ÎN BIROURILE unui concern japonez pentru produse electrotehnice au fost montate automate de „căscat". Niște aparate care la fiecare oră, timp de un minut, scot un zgomot care însoțește de obicei căscatul. În acest răstimp de un minut, funcționarii se pot și relaxa.

LA SOFITEL, cel mai mare hotel din Cherbourg, biftecul este excelent dar nu se taie niciodată direct... de pe animalul viu. Bucătarii au fost tare impresionați cînd s-au trezit în bucătărie cu o văcuță care de spaimă fugise de alături de la măcelar. Oale și crătiți au zburat în aer pînă cînd un polițist a împușcat-o.

LA SPITALUL Necker din Paris a avut loc o premieră medicală : operarea a 8 bolnavi sub anestezie electrică. Mai înainte, pacienții au fost supuși unui tratament cu analgezice și sedative. Echipa care a realizat intervențiile chirurgicale a utilizat un curent unidirecțional de intensitate scăzută. Anestezia a fost efectuată cu ajutorul unui catod plasat între sprîncene și doi anozi fixați în spatele mastoizilor.

Pacienții pot deschide ochii și vorbi numai după două ore de la anestezie. Această anestezie prin electricitate nu dă nici o senzație de durere.

FOLOSIND 250 de kilograme de material plastic, japonezii au realizat un pian, care va figura în programele televiziunii nipone. Cîntărind 440 de kilograme, această „jucărie" costă trei milioane de yeni.

O EXPERIENȚĂ originală s-a efectuat la Amsterdam. Este vorba de renunțarea la fumat prin... hipnoză.

Cîteva tinere fete, în costum de baie, alungite pe o plajă ajută pe 17 „cobai" să renunțe la fumat.

De fapt e vorba de fata „mult visată", pretind cei doi psihologi olandezi care adorm prin hipnoză pe tinerii „cobai" fumători șoptindu-le la ureche :

— Vă aflați pe o plajă, la soare, înconjurați de persoane fermecătoare. Aprindeți o țigară, soarele se întunecă, și fetele tinere dispar. Aruncați țigara, soarele începe din nou să strălucească. Această metodă de convingere se pare că a dat bune rezultate.

OFICIUL de stare civilă din Rostov pe Don (U.R.S.S.) : la sala căsătoriilor întreaga procedură a oficierii cununiei este filmată. Noii căsătoriți primesc curînd copia unui film de 16 mm care a imortalizat această zi a-tît de frumoasă pentru ei. Inovația se bucură de multă apreciere, serviciul respectiv al oficiului din Rostov fiind astfel foarte solicitat. Miresele prevăzătoare au propus însă o îmbunătățire a inovației — filmările să fie însoțite de înregistrări pe bandă magnetică, pentru ca mai ales acel „da" să rămînă un „document" de necontestat.

În Iran s-a înregistrat o excepțională premieră medicală : Massoumeh Valli-Ulla, în vîrstă de 32 ani, a dat naștere primului său copil, care a cîntărit nu mai puțin de 12,100 kg și avea și un dinte. Specialiștii au apreciat că acest fapt s-a datorat unei graviditățîi mai prelungite decît termenul obișnuit, de fapt peste 10 luni, ceea ce a determinat în ultima instanță să se recurgă la o operație cezariană. În fotografia alăturată : Mama și băiețelul, care sînt pe deplin sănătoși.

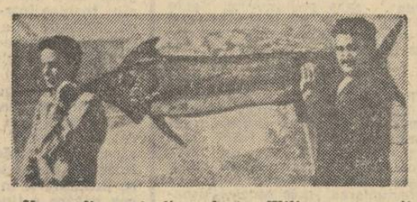

Un medic australian, doctor Wiliams, a reușit să prindă un pește de nu mai puțin 40 de kilograme. Chinul lui a început cînd, împreună cu fiul său, cu prada la spinare a început să colinde urbea sa, pe la toți cunoscuții ca să-i convingă de isprava sa. Pește de 40 de kilograme, să te plimbi cu el, nu-i ușor. Din cauza căldurii peștele a început să miroasă. Ceea ce nu l-a întristat din cale afară pe doctorul Wiliams. În primul rînd a făcut dovada destoiniciei sale, iar în al doilea rînd nici nu-i place peștele...

Această pereche de bătrîni din West Liberty (S.U.A.) a sărbătorit recent cea de-a 72-a aniversare a căsătoriei. Joseph Henry are 99 de ani, iar soția lui, Frances, 87 de ani. Ei s-au căsătorit în anul 1900 cînd ea avea 15 ani iar el 27 de ani.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ACTORII SE MĂRTURISESC

Silviu STĂNCULESCU: „ÎI IUBESC PE OAMENII GENEROȘI“

— La ce vîrstă ați debutat ?
— La 25 de ani.
— Cu ce replică ?
— Sincer, nu-mi amintesc. Eram Mircea Aldea din „Gaițele“ lui Kiriițescu.
— Ce v-a mai rămas din seara aceea ?
— Imaginea publicului din Bacău, care m-a primit cu multă căldură.
— Care este cel mai „neînsemnat“ rol în care ați fost distribuit ?
— Ceea ce e neînsemnat, uit.
— Cînd ați avut primul eșec ?
— La jumătatea anului I de institut. Am obținut la proba de măestrie actoricească doar notă de trecere.
— Știți și de ce ?
— Da. Pentru exagerare și teatralizare... De atunci mă străduiesc să joc cît mai simplu.
— Ce faceți pentru desăvîrșirea dumneavoastră, ca om ?
— În primul rînd, fac tot ce-mi stă în putință să păstrez cele cîteva însușiri pe care mi le-a dat natura și... să mai așez cîte ceva lîngă ele.
— Ce să notez ?
— Înțelegere față de oameni, lipsă de îngăduință față de mine și corectitudine în orice împrejurare.
— Trăiți ca să jucați teatru sau jucați teatru ca să trăiți ?
— Nici una nici alta. Ne născtem ca să trăim frumos. În rest, toate cîte le facem nu sînt (sau n-ar trebui să fie) decît argumente.
— Dacă n-ați face teatru, ce ați face ?
— Nu știu ce anume. Dar aș face cu seriozitate. Din respect pentru mine și pentru semeni.
— V-au plăcut toate rolurile în care ați fost distribuit ?
— Nu, Dar... am fost distribuit.
— Semnatara unei cronici afirma că „Silviu Stănculescu nu a fost, încă, distribuit în marele rol“.
— De fapt, era un fel de întrebare pusă regizorilor. Ei hotărăsc. Dacă mi-aș alege eu...
— Să presupunem că mîine vi se dă acest drept.
— Aș alege fără ezitare doi autori : Cehov și Dostoievski.
— N-ați vrea să fiți Julien Sorel ?
— Nu știu. Poate. Oricum ați redeschis încă o rană.
— Cred că asemenea răni nu se pot vindeca decît jucînd. Aveți idoli ?
— Nu-i numesc așa. Dar scrieți : Laurence Olivier.
— De cîte ori v-a salvat sufleurul ?
— De cîte ori am uitat o replică.
— Ce așteptați de la spectatori ?
— În esență, două lucruri. Primul : să nu ne ierte cînd îi dezamăgim. Al doilea : cînd ne văd pe stradă să nu ne considere tot actori, ci oameni.

— Ați plîns vreodată, pe scenă, de bucuria succesului ?
— Nu știu dacă am avut atîtea succese de cîte ori am plîns.
— Ce reprezintă pentru dumneavoastră o premieră ?
— După premiere sînt întotdeauna trist. Simt că se termină ceva. Mă încearcă sentimentul unei pierderi.

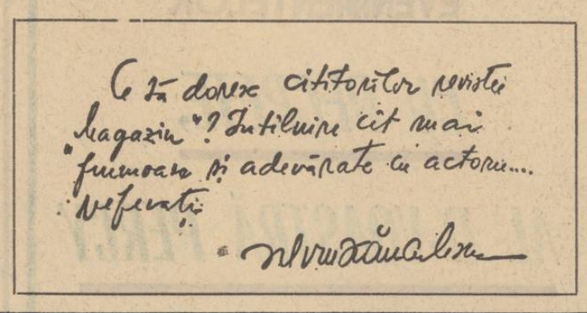

— Cine răspunde la scrisorile pe care le primiți ?
— De cele mai multe ori, nimeni. Eu, dacă ar fi posibil, aș mai cumpăra timp, iar soția mea este prea solicitată de cei doi copii, care-i pun multe întrebări. În acest sens, rămîn un om care niciodată nu-și va plăti toate datoriile.
— Sînt sigur că plătindu-vi-le pe cele de actor vi se vor acorda circumstanțe atenuante.
— Voi încerca s-o fac mai bine decît pînă acum. Și pentru că îmi dau seama că dialogul nostru se apropie de sfîrșit, vreau să vă scutesc de o întrebare. Lucian Giurchescu va începe repetițiile cu „Școala birfelilor“, unde sînt distribuit și eu. Pentru televiziune pregătesc un spectacol în regia lui Toni Roman, cu care am lucrat și „Simpaticul domn R“. Printre partenerii mei se află și Irina Petrescu.
— Ce categorie de oameni stimați ?
— Îi iubesc pe oamenii generoși. Pe cei care dăruiesc „uitînd“, întotdeauna, să ceară ceva. După pauza pe care ați făcut-o înțeleg că nu mai aveți nici o întrebare.
— Exact.
— Atunci îngăduiți-mi să-mi exprim o nedumerire. Nu m-ați întrebat de loc despre critică.
— Vreți să plătiți vreo poliță ?
— Nu. Vreau numai să-i cer criticii competență și conștiință profesională. Uneori criticii mă întristează dar, cum la spectacole vin mai mulți spectatori decît critici, uit repede tot ceea ce se scrie în fuga condeiului, ca să nu spun altfel.

Vasile POPESCU

MICA ENCICLOPEDIE

ORIGINEA VINULUI

de L. SĂRĂȚEANU

De bună seamă că vechea legendă biblică a lui tata Noe a determinat pe cercetătorii secolelor trecute să creadă că acest bun prieten al omului care este vinul (prieten bun atunci cînd nu se apelează la el în mod abuziv) ar fi de origine asiatică. Este un punct de vedere cu care specialiștii secolului nostru nu mai sînt de acord. Ei sînt convinși că vinul pe care-l bem este de origine europeană. Argumentele ? Unele dintre ele sînt nu numai perfect „palpabile“, dar și atît de frumoase încît au devenit exponate de muzeu. În acest sens vă recomand o deplasare la Murfatlar, unde, nu de mult, s-a inaugurat un muzeu al istoriei viticulturii de pe meleagurile noastre. Cupe și cănі geto-dacice, grecești și romane, amfore pentru păstrarea și transportarea vinului, unelte de marmoră pentru zdrobitul boabelor de struguri, inscripții și basoreliefuri de mare expresivitate (cele mai multe reprezentînd pe Dyonisos) atestă faptul că strămoșii românilor nu disprețuiau deloc „dulcea licoare“ și că se pricepeau să producă vinuri de foarte bună calitate.

În Franța — deținătoarea locului întîi printre producătoarele de vinuri ale lumii, — numeroase sînt cercetările de dată recentă ce confirmă caracterul „băștinaș-galic“ al unei vițe de vie, furnizoare de băuturi de reputație mondială. În laboratorul de geologie al Sorbonei există de altfel expuse fosile de „Vitis Sezannensis“, descoperite în 1870 cu prilejul săpăturilor efectuate în localitatea Sézanne, din Champagne. Este vorba de o viță antediluviană și care încă departe de vestita „Vitis vinifera“, a lui Linné (vița dătătoare de vin). Dar specialiștii sînt de acord că prima este străbuna celei de a doua. Astfel, chiar dacă cel mai vechi document referitor la cultura viței de vie datează din anul 2373 înainte de era noastră și este localizat în Egipt, europenii au putut găsi suficiente argumente pentru a demonstra că solul european a fost și el la fel de ospitalier pentru această rafinată plantă și că — așa cum spune profesorul Roger Dion — pe teritoriului bătrînului nostru continent s-a transmis din generație în generație „o civilizație care a făcut din vin unul din darurile cele mai prețioase ale pămîntului“.

Un alt specialist francez, Camille Julian, notează în a sa „Istorie a Galiei“ : „La noi, vinul era cunoscut încă din neolitic“. Mai mult chiar, un martor de prestigiu al antichității — e vorba de vestitul Cicero — consemnează nu numai faptul că galii se pricepeau să cultive vița de vie, dar că ei știau și cum trebuie... respectat vinul : „Galii socoteau că s-ar putea otrăvi dacă ar amesteca vinul cu apă“.

Nu-i mai puțin adevărat că această „fructuoasă“ (cuvîntul e indicat) cultură a viței de vie a cunoscut și epoci de restriște pe teritoriul Galiei. Într-adevăr druizii (vechii preoți), îngrijorați de obiceiul „oițelor“ lor dreptcredincioase de a întrece măsura cînd se aflau în prezența amforelor pline de vin, au obținut decizia ca toate viile să fie distruse. Mai tîrziu, sub ocupația romană, o hotărîre a împăratului Domițian determina de asemenea distrugerea viilor pentru a se folosi terenurile în scopul însămînțării lor cu grîu. În sfîrșit, negustorii romani, desigur supărați de concurența pe care le-o făceau vinurile din Galia, au obținut și ei interzicerea cultivării viței. De abia sub împăratul Probus (anul 276) s-a emis edictul care îi autoriza pe gali să planteze butași pretutindeni. Bretonii și parisii (primii locuitori ai Luteției care avea să devină Parisul de astăzi) au profitat printre cei dintîi de acest edict. În jurul Luteției, nenumărate zone dădeau vinuri vestite : Suresnes, Puteaux, Ivry, Argenteuil, Vitry, Montmartre. Este de remarcat că agronomii de la Roma declarară regiunea Bordeaux-ului de azi drept „improprie culturii viței de vie“. (În prezent aceeași regiune dă cea mai mare cantitate de vin produs în Franța și de bună seamă, prin soiurile „Médoc“, „Graves“, „Sauternes“, „Pomerol“, „Saint-Emilion“ și altele, oferă băuturi a căror celebritate a cucerit de mult întreaga lume.)

Toate acestea îngăduie, desigur, europenilor adăugarea unor elemente în plus la lauda vinurilor lor, dar nu permit în niciun caz bunilor cunoscători subaprecierea vinurilor produse pe alte continente.

FACEȚI CUNOȘTINȚĂ CU... GOYA

De vorbă cu Donatas BANIONIS, protagonistul noii producții sovietice consacrată celebrului pictor spaniol

Trenul părăsea gara Bielorusă. Luminile Moscovei erau estompate de uriașele flori de gheață de pe fereastra compartimentului. Ne așteptau un drum de vreo 15 ore pînă la orașul Villnius, pe un timp neobișnuit de aspru și de tăios (în noaptea aceea temperatura a ajuns la minus 39 de grade).

Nici n-am apucat bine să ne instalăm și ne-au și sosit ceaiuri fierbinți, care aveau de acum încolo să ne însoțească în drum ca niște prieteni nedespărțiți și fideli.

În seara aceea, în orele prelungite de discuții am făcut cunoștință cu actorul **Donatas Banionis** pe care întîmplarea mi l-a scos în cale făcîndu-mi-l tovarăș de drum în compartimentul în care călătoream spre capitala R.S.S. Lituaniană. Donatas Banionis este cunoscut prin realizările sale în domeniul filmului, dar nu vom aminti aici decît cîteva, care i-au și adus unanime aprecieri. „Nimeni nu vrea să moară“, producție a studiourilor lituaniene, (Premiul de interpretare masculină la Festivalul de la Karlovy Vary și Moscova, în 1966), „Principiile unui om“, „Sezon mort“, „Cortul roșu“ și „Goya“, o coproducție a studiourilor din U.R.S.S. și R.D. Germană, film pe care publicul nostru îl va vedea chiar în această lună și în care a interpretat rolul titular.

Interlocutorul meu, astăzi unul dintre cei mai apreciați artiști de cinema și de teatru din Uniunea Sovietică, o adevărată personalitate artistică, nu mi-a refuzat rugămintea de a relata cititorilor revistei „Magazin“ unele aspecte ale activității sale.

— Vă întoarceți de la Moscova. Ce v-a adus în capitala Uniunii Sovietice ?

— **Am terminat de turnat secvențele finale ale ultimului meu film „Solaris“, realizat de „Mosfilm“ după romanul lui Stanislav Lem (Polonia)** (film ce va reprezenta Uniunea Sovietică la festivalul de la Cannes, n.n.) **Scenariul acestui film a fost realizat de A. Tarkowski și F. Gorenstein. Tot A. Tarkovski este și regizorul. În distribuție mai figurează Natalia Bondarciuk (fiica lui Serghei Bondarciuk) Iuri Tarvet, Anatoli Solonițin, Vladislav Dvarjețchi, Nicolai Grinko și alții. Operatorul filmului în culori este excelentul Vadim Iusof.**

Consider acest film, ca cea mai bună realizare a mea de pînă acum. Este un film foarte interesant, cu teme din viață, în care se dezbat probleme ale conștiinței, ale moralei, ale responsabilității, ale atitudinii omului față de activitatea lui, față de idealurile care-l animă. Sînt pe deplin convins că această peliculă cu o temă științifico-fantastică va interesa și va place spectatorilor și că munca noastră, entuziastă, a tuturor celor ce am făcut acest film, va fi apreciată la justa ei valoare.

— Profesia dv. de bază este totuși cea de actor de teatru. Unde activați, care vă este repertoriul ?

— **Joc la teatrul din Panevezys, un oraș cu 80 000 de locuitori, la circa 200 km de Villnius. Sînt membru al acestui colectiv din 1941, cînd aveam 17 ani. Repertoriul nostru cuprinde autori foarte variați începînd cu Shakespeare și terminînd cu Dürenmatt, apoi autori ruși și sovietici și inclusiv cei din R.S.S. Lituaniană, ca Grușaz și Laurinciukas. Acum joc rolurile principale în „Frank al V-lea“ și „Volpone“.**

— Ce știți despre filmele și piesele românești ?

— **Regret foarte mult, dar trebuie să răspund sincer : aproape nimic. Am avut impresii protocolare în care m-am întîlnit cu Irina Petrescu, cu artiști români care filmau la Suhumi (unde mă aflam în concediu) în „Cîntecele mării“. La diferitele festivaluri la care am luat parte ca invitat am putut urmări două filme : „Răutăcioșul adolescent“ și „Mihai Viteazul“. Desigur că e prea puțin ca să-mi pot face o părere despre actorii și filmele românești. Desigur că ne-ar interesa să putem să cunoaștem dramaturgia română și să prezentăm unele piese la noi.**

Gh. RUSSU

ECOURI • ECOURI

Liza Minnelli (fiica celebrei actrițe Judy Garland și a nu mai puțin celebrului regizor Vincente Minnelli) a terminat de curînd cel de-al patrulea film din cariera sa, un musical intitulat „Cabaret“

Rita Pavone a prezentat la Paris un show care s-a bucurat de mare succes. După ce-a cîntat, Rita Pavone a susținut un program de imitații care a inclus pe Charlot, Sylvie Vartan etc.

Fotografia de mai sus o reprezintă pe cunoscuta cîntăreață franceză FRIDA BOCCARA (în stînga), **alături de Ryan O'Neal (actorul din „Love Story“) și Florinda Bolkan (vedeta filmului „Anonimo Veneziano“), în cursul ultimului festival al filmului de la Cannes. Frida Boccara a cîntat cu acea ocazie tema principală a acestui din urmă film, sub titlul „Venise va mourir“, obținînd cu acest cîntec un „Disc de aur“ în Canada. Trimițîndu-ne această fotografie, celebra interpretă ne semnalează și cîteva din ultimele sale succese : premiul II la Festivalul de muzică de la Utrecht (Olanda), cu „Un soleil d'amour“ ; premiu la prima ediție a festivalului cîntecului de la Mexico City, cu „Vivre ensemble“ de Eddy Marnay „Discuri de aur“ în Olanda (L.P.-ul „Un jour, un enfant“) și Canada („Cent mille chansons“). Cu ocazia turneului său în Canada, a cîntat la Marele Teatru din Québec acompaniată de Orchestra simfonică din Québec, dirijată de Léon Bernier. Aceste succese se adaugă celor anterioare : premiul II la Festivalul de la Tokio (cu „L'amour et un jardin“) și laureată a Premiului internațional al discului (pentru care a primit o statuetă din aur masiv cîntărind 750 de grame).**

RICHARD CHAMBERLAIN, pe care telespectatorii noștri l-au putut admira în serialul de televiziune „Portretul unei doamne“, în rolul vărului Ralph, deține rolul principal din filmul „Pentru femeia pe care o iubesc“ alături de cunoscuta actriță americană Faye Dunaway.

NOUL FILM al regizorului Olgert Dunkers intitulat „Klav, fiul lui Martin“, pe care acesta îl turnează în studiourile din Riga, este consacrat tinerilor care își fac debutul în viață. Filmul evocă maturizarea spirituală a tineretului contemporan, căutările sale, gîndurile sale. Pe generic întîlnim pe : Yuris Kaminskis, Elsa Radzinj, Karl Sebris, Lydia Freimoré.

LILA KEDROVA (cunoscuta Bubulină din „Zorba grecul“) deține rolul principal, alături de Sami Frey în filmul regizorului francez Charles Belmont, „Rak“.

CLINT EASTWOOD a trecut și în spatele camerei de luat vederi distribuindu-se totuși în rolul principal al filmului pe care l-a realizat sub titlul „Un frison în noapte“.

CUNOSCUTUL autor-interpret de muzică „folk“, **Mircea Florian,** poet în egală măsură, își pregătește în prezent proiectul de diplomă (a absolvit anul acesta facultatea de cibernetică de la A.S.E.). După ce a apărut pe scena Studioului Radiodifuziunii într-un spectacol de muzică și poezie, s-a consacrat compunerii de muzică pentru teatru (T.V.) și film. În ultimul timp a susținut recitaluri la Clubul „Z“, „Student-Club“ (București), clubul „Phonic“ (Galați). Pregătind apariția pe un disc Electrecord (sperăm, medalion), Mircea Florian a scris o serie de noi cîntece (de fapt, poezii proprii puse pe muzică) : „Înăuntrul și în afara hotarelor, patria“, „Cîntec pentru securitatea europeană“, „Banii, banii“, „Leu“, „La făgădăul de piatră“.

Fotografia de mai sus îl înfățișează pe cunoscutul actor englez Laurence Olivier părăsind Teatrul Național din Londra, unde interpretează cu un deosebit succes rolul principal din piesa lui Shakespeare „Negustorul din Veneția“. Foarte puțini știu însă că marele actor este grav bolnav și că, în ciuda acestei situații, el continuă să fie prezent pe scenă. Se poate observa, de altfel, că Laurence Olivier poartă un aparat care-i susține coloana vertebrală.

Italianul Mario Girotti și finlandeza Janti Somer sînt protagoniștii filmului italian „Vor continua să-l numească Trinita“, pe care îl realizează americanul Clucher.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 7 MAI

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastica pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Telesport. 15.10 Postmeridian. 17.00 Fotbal : Sportul studențesc — Progresul București. 18.50 Vetre folclorice. 19.20 1001 de seri. 20.00 De la fereastra mea. 20.20 Ieșul... pe adresa dumneavoastră. Emisiune de varietăți. **PROGRAMUL II :** 12.30 Promenadă duminicală. 20.00 Capodopere uitate. 20.50 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.05 Agenda. 21.15 Seară de romanțe. 21.40 Din lumea științei. 22.00 Invadatorii.

LUNI 8 MAI

PROGRAMUL I : 16.30 Curs de limba rusă. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.45 Ecranul. 19.10 Noutăți cultural-artistice. 19.20 1001 de seri. 20.10 Partidului. Emisiune de versuri. 20.25 Mușatinii. 21.30 Noua tinerețe a Berlinului. 21.45 Să înțelegem muzica. 22.35 Contraste în lumea capitalului. **PROGRAMUL II :** 20.00 Cupa primăverii — competiție de mini-baschet. 20.40 Ghișeul. 21.00 Romantic Club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 9 MAI

PROGRAMUL I : 9.05 Teleșcoală. 9.55 Curs de limba rusă. 10.30 Ex-Terra '72. 10.55 Căminul. 11.40 „Patru tanchiști și un cîine“. 16.30 Curs de limba franceză. 17.30 Cum vorbim. 17.45 Steaua polară. 18.15 Universitatea TV. 19.00 9 Mai. 19.20 1001 de seri. 20.10 Eroi au fost, eroi sînt încă... 20.30 Seară de teatru : „Agent dublu“ de Ștefan Berciu. 21.55 Teleglob : Brno. 22.15 Vedete ale muzicii ușoare. **PROGRAMUL II :** 20.00 Filmul „Povestea micului cocoșat“. 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.10 Telex tehnico-științific. 22.20 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 10 MAI

PROGRAMUL I : 9.05 Teleglob : Brno. 9.25 9 Mai. 9.45 Desen animat. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 „Povestea micului cocoșat“. 15.30 Teleșcoală. 16.30 Curs de limba engleză. 17.30 O viață pentru o idee : Gheorghe Marinescu. 18.00 Timp și anotimp în agricultură. 18.30 Emisiune de actualitate muzicală. 18.55 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 Filmul „Copilăria lui Ivan“. 21.50 Maria Lătărețu. 22.05 Cititorii și creatorii despre tezele Uniunii Scriitorilor. **PROGRAMUL II :** 20.00 Filmul de animație „Furnicuța Ferda“. 20.15 Portativ '72. 21.00 Agenda. 21.10 Cluburi sportive bucureștene. 21.35 Lucas Cranach. 21.50 Mușatinii.

JOI 11 MAI

PROGRAMUL I : 9.05 Prietenii lui Aschiuță. 9.35 Cronica literară. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Filmul „Copilăria lui Ivan“. 12.05 Portativ '72. 16.30 Curs de limba germană. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Sensul acțiunii : perfecționarea. 19.00 Muzică ușoară. 19.20 1001 de seri. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Retrospectivă Buster Keaton. 21.45 Poluarea — o problemă la scară planetară. **PROGRAMUL II :** 20.00 Concertul simfonic al Orchestrei Radioteleviziunii. 21.30 „Planeta giganților“. 22.20 Cărți și idei.

VINERI 12 MAI

PROGRAMUL I : 9.05 Poluarea — o problemă la scară planetară. 9.45 Muzică ușoară. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Film serial pentru copii : „Ali și cămila“. 10.45 Pagini de umor. 11.35 Universitatea TV. 16.00 Teleșcoală. 17.35 Prin expoziții. 17.50 Stop-cadru. 18.15 Cîntece și jocuri de nuntă din Bihor. 18.35 Comuna noastră de azi și de mîine. 19.00 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 20.10 Alimentația și ateroscleroza. 20.25 Filmul „Roata“ 22.00 „Nedreptatea“ de la Sîrta. **PROGRAMUL II :** 20.00 Film de animație pentru copii : „Eu și Muri“. 20.15 Seară de teatru : „Nostra dea“ de M. Bontempelli. 21.05 Agenda. 21.15 Scene celebre din opera „Così fan tutte“. 21.40 Viața economică a Capitalei. 22.00 Film documentar : Magdalena Popa. 22.15 Foicior din R.P. Congo.

SÎMBĂTĂ 13 MAI

PROGRAMUL I : 9.05 Biblioteca pentru toți. 9.40 De vorbă cu gospodinele. 9.55 Teleenciclopedia. 10.40 Ancheta TV. 11.20 Bucureșt de oaspeți. 12.05 Emisiune de educație sanitară. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Cîntece de cîmpie. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 20.15 Teleenciclopedia. 21.00 Invadatorii. 21.20 Concert de buzunar. 22.10 Tepi la Bruxelles. Micro-spectacol de varietăți realizat de Televiziunea belgiană în colaborare cu a II-a Televiziune vest-germană. 22.45 Seară de romanțe. **PROGRAMUL II :** 16.30 Cîntece și jocuri populare. 17.00 Reportaj bucureștean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.45 Agenda. 17.55 Filmul „Unde nu ajunge diavolul“.

Însemnări de spectator

„DULCEA PASĂRE A TINEREȚII“

de Al. CORNESCU

Ceea ce impresionează mai ales la piesele lui Tennessee Williams este lipsa de orizont în care se desfășoară viața zbuciumată a personajelor sale. Ele par că sînt închise într-o cușcă, animale de specii diferite, menite să se ucidă între ele. Sînt drame ale unei societăți fără scrupule, în care pînă și ceea ce a fost cîndva bun și curat se topește în atmosfera de violență și lipsă de omenesc. Așa se întîmplă și în „Dulcea pasăre a tinereții“, oamenii se calcă unii pe alții, se nimicesc, sentimentele sînt și ele strivite și, pînă la urmă, răii sînt contrapuși celor mai puțin răi, căci ceea ce este pozitiv în viață pare a fi dispărut din această lume a sudului american.

Sînt multe scene tari în piesă, dar poate nici una nu-i atît de caracteristică pentru felul de a fi al acestei lumi, cum este cea în care actrița ce se credea ratată descoperă că totuși continuă să aibă succes. Atunci, epava umană care-și căutase sprijinul în primul tînăr venit, redevine stăpîna, nu mai cunoaște pe nimeni și este indiferentă la deznădejdea celorlalți. Moment-cheie al piesei, această confruntare între nepăsare și deznădejde, între recîștigarea poziției de patron și disperarea față de condiția de slugă lipsită de apărare și de perspectivă, mi se pare mai dramatică decît toată desfășurarea dramei.

Piesa, la Teatrul Național, în regia lui Mihai Berechet, s-a bucurat de cinstirea unei distribuții excepționale, în care, pe primul plan, trebuie citat Florin Piersic, pentru înțelegerea profundă a rolului, pentru felul cum a reușit să redea zbuciumul tristului său personaj. Altfel de cum o știm, Carmen Stănescu, în rolul actriței ce-și dizolvă ratarea în consumul de droguri, ne dezvăluie ample virtuți de tragediană, completîndu-și astfel cu succes paleta posibilităților sale interpretative.

Una din marile bucurii ale acestui spectacol o constituie reîntîlnirea cu George Calboreanu și Tanți Cocea — dovadă a extraordinarelor resurse actoricești care, aflate la apogeu, sînt totuși așa de puțin folosite. (Într-un interviu acordat recent, la întrebarea „Ce jucați sau ce rol repetați acum ?“, un alt actor de excepție, Emil Botta, a răspuns : „Nimic, nimic. Nu merit.“ Și nu știu cum, n-a pleznit nimănui obrazul de rușine...).

Din numeroasa distribuție, se cer subliniate în mod deosebit creațiile Valeriei Gagealov și a lui Damian Crâsmaru, apariția încărcată de tristețe a lui Lazăr Vrabie și jocul Ilincăi Tomoroveanu, într-un rol cu replici puține dar foarte frumos construit din priviri și gesturi ce dau consistență personajului, mai presus de textul rostit.

Clepsidra

ARTA STICLEI

de Constantin VIȘAN

Mai tînără decît ceramica, prelucrarea sticlei numără totuși o existență milenară. Nu de mult s-a publicat o știre despre descoperirea într-o țară din centrul Europei a unui pantof de sticlă datînd de pe vremea romanilor. Și în muzeele noastre se află străvechi obiecte de sticlă. Pe vremea lui Matei Basarab și a lui Vasile Lupu se înființează în Moldova și în Muntenia importante ateliere de sticlărie. Lor trebuie să le adăugăm prestigiul sticlarilor de la Sighișoara ori de la Pădurea Neagră.

Totuși, spre deosebire de ceramică, arta sticlei nu înregistrează în spațiul carpato-dunărean o strălucire deosebită, stiluri bine conturate.

Se pare însă că asistăm în ultima vreme la o considerabilă extindere a interesului pentru prelucrarea sticlei. Sticla se dovedește foarte generoasă pentru necesitățile multor industrii. Conlucrează cu rezultate excelente în arhitectură. Este de neînlocuit în gospodărie iar plasticienii îi pun tot mai des și mai ingenios în evidență virtuțile decorative.

Printre artiștii care au început să se impună în arta sticlei din țara noastră se numără și Constanța Dogeanu. Obiectele ieșite din atelierul său n-au nevoie de semnătură sau prezentare. Sînt ușor de recunoscut în orice expoziție. Forma și culorile insolite ale recipientelor pentru flori, lămpile și vasele decorative, pocalele și cestele sale se impun din oficiu. În așteptarea unei viitoare întîlniri cu publicul expozițiilor sale i-am propus Constanței Dogeanu o convorbire despre preocupările sale de atelier, despre virtuțile și perspectivele sticlei în arta decorativă.

— Sticla vă fură, fără îndoială, mult timp, multe frămîntări, multe gînduri... Ați putea s-o definiți într-un mod mai subiectiv decît cel exact și indiferent din cartea de chimie?

— Numai subiectivismul acesta, numai fantezia artistului pot ridica sticla de la simpla formulă chimică la stadiul de obiect estetic. E un material dur, pretențios. Cu toate acestea poate deveni și maleabil,ascultător. Sub forma unui candelabru dă senzația muzicii, a unei orgi de catedrală gotică. Poți obține din sticlă splendorile peșterilor, stalactite și stalagmite sau forme mai severe, adevărate sunete de cristal.

— Sticla este prezentă în multiple ipostaze în arhitectură. Nu intenționați să asociați fanteziile dumneavoastră în sticlă eflorescenței de beton a orașelor noastre ?

— Mă interesează, într-adevăr, mariajul sticlei cu arhitectura. Am participat la realizarea unor panouri decorative la un club din Pitești. Am executat o serie de proiecte de candelabre pentru un vechi monument arhitectural ieșean. Este de-a dreptul fascinantă însă perspectiva pe care o deschide artiștilor decoratori noua construcție a Naționalului bucureștean. Am visat tulburătoare jocuri de lumini pentru foyerele și sălile acestui teatru.

CLIMATOLOGIE

ÎN PLINĂ ERĂ A DESCOPERIRILOR GEOGRAFICE...

La polii pămîntului se „joacă" în mare parte... clima globului. Emisfera sudică mai rece decît cea nordică. Un primejdios vînt de coastă se naște la orele 2 noaptea, iar în zori e uragan! Un cercetător român ia parte efectivă la uriașul efort de cunoaștere al înghețatului continent sudic.

Parcă în urmă cu un secol s-a spus — și cu cită siguranță! — „era descoperirilor geografice s-a încheiat". După fiecare nouă „surpriză", știam iarăși totul: „Fusese ultima pată albă de pe harta lumii", au fost traversate apele, uscatul străbătut în lung și în lat. Terra a fost privită, fotografiată, filmată. De aproape, din avion, din satelit. Nici un mister nu mai rămăsese nedezlegat, după părerea tuturor, a tuturor cu excepția celor ce continuau să se întrebe și să... descopere. Dacă nu ar fi să vorbim decît de Antartica. De 17 ani încoace ea nu a încetat să fie sursa necontenitelor noastre uimiri. Cineva afirma chiar că acolo pare să se afle „cheia" unor mari enigme ale Terrei.

Și este, indiscutabil, o problemă de prestigiu național ca un cercetător român să ia parte efectivă la acest uriaș efort de cunoaștere. Curiozitatea noastră se îndreaptă în această direcție. Vrem să știm care au fost întrebările care i-au „revenit" geografului **GHEORGHE NEAMU**, ce răspunsuri a reușit să smulgă naturii.

— Problema mare de care m-am ocupat, mi-a răspuns Gheorghe Neamu, **privea unele fenomene climatice deosebite la țărmul Antarctidei și în Antarctica. De asemenea, am urmărit interacțiunea între suprafața activă de gheață și atmosferă, în spațiul din imediata apropiere a suprafeței pămîntului, plutirea și distrugerea icebergurilor și a patra problemă: urmărirea peisajului geografic antarctic în contrast cu celelalte peisaje geografice ale planetei. Ele au fost incluse într-un plan de cercetare definitivat în Antarctida împreună cu directorul științific al expediției sovietice, dr. E. S. Korotkievici.**

— De fapt, fiecare dintre acestea pretinde o amplă — și ca problematică și ca întindere în timp — cercetare. Sînt pasionante? Pot interesa și un nespecialist? Folosec ele și la „ceva" practic, imediat?

— Interesează, între altele, ne spunea Gheorghe Neamu, **către ce se „merge" din punct de vedere climatic, spre o răcire sau spre o încălzire.**

— Clima globului poate fi dată de pe întinderile de gheață?

— Tocmai la extremități — în extremul Nord și în extremul Sud — poate fi urmărită mai bine.

— Ce influență are Antarctida?

— Clima emisferei sudice i se datorează. Să nu uităm că se află aici o suprafață rece, un bloc de gheață mai mare de 15 milioane kilometri pătrați. Sînt întîlnite ghețuri pînă la 50° latitudine sudică, (de aici începe Antarctica).

Ca să înțeleg mai bine, urmăresc pe hartă, avîndu-l ghid pe geograful care a străbătut toate aceste locuri. Iată aici pămîntul Patagoniei. E doar la 50—55° latitudine sudică. Pe aceeași latitudine, în emisfera nordică, se află Kievul, Varșovia, Londra. Dar în Patagonia e mult mai rece, pămîntul e sărac, necultivat. Insula Prințul Eduard e la aproximativ 45—50° și aici arborii nu cresc. La aceeași latitudine știm că este Iașul, Bacăul. Insula Kergulen, Țara de Foc se află la 55°—50° latitudine sudică. Vegetația e sărăcăcioasă. Nu sînt plante de cultură. E aceeași latitudine pe care se înscrie Polonia. Dar în sud nu există secara, orzul, ovăzul, cartofii, sfecla, viile...

Și toate acestea datorită Antarctidei.

— Și se merge spre o răcire sau o încălzire?

— Urmărind precipitațiile — aici sînt solide — se observă că aceastea se acumulează. Și acumulările întrec pierderile firești.

— Deci... răcire.

— Dar nu se știe încă dacă este vorba de o răcire pe o durată de un secol sau doar pe un deceniu, două. Și nu se va ști decît după alți 10—15 ani. Cercetările sovietice au urmărit timp de 17 ani această acumulare. De altfel, primele construcții făcute sînt astăzi sub zăpadă și se intră în ele ca într-un submarin, prin turelă, ceea ce evidențiază, întărește rezultatul măsurătorilor. Evident e doar 80 la sută din explicație. Problema e mai complexă.

— Coincide această observație în Sud cu cele de la Polul Nord?

— Da, și în Nord se observă aceasta.

Iată prezentate foarte succint două probleme: acumularea sau diminuarea precipitațiilor pe continentul înghețat și în ce măsură este influențat — se modifică — climatul emisferei sudice.

— La stațiunea Mirnii, la 67° 30' latitudine sudică și 93° longitudine estică, unde am stat 18 zile, am avut de cercetat o problemă deosebit de importantă. Se știa că spre orele două de noapte se naște bruse un curent de aer care seamănă ca mod de formare cu briza deși nici pomeneală să aibă aspectul acela plăcut al brizei. Dimpotrivă. E un curent de aer care spre dimineață se transformă în uragan. Cum se naște? Cărei cauze i se datorește? Împreună cu meteorologul de la Mirnii am căutat răspunsul. Trebuia să aflu cauzele geografice. Și am ajuns la o concluzie pe care sper să o public curînd. Am observat că acest curent pornește din Antarctida spre ocean. Aria oceanică — nu mă refer la cea din imediata apropiere a țărmului — e relativ mai caldă. Aici se petrece un proces de evaporare. Gheața crapă, se fragmentează lăsînd petice mari albe pe întinsul apei, în timp ce Antarctida rămîne rece, cu un aer dens, foarte greu. Aerul de aici începe să se scurgă spre părțile dinspre ocean unde aerul este mai rarefiat. Dar pe panta de gheață a continentului, el capătă viteză, devenind un vînt de coastă extrem de primejdios, ridicîndu-se la înălțimi de pînă la 4—5 000 de m.

— Poate primejdui aviația?

— O, sigur. Un avion prins în această adevărată capcană, e pierdut. De altfel, explicarea acestui fenomen din punct de vedere geografic și climatologic are o deosebită importanță practică, pentru securitatea traficului aerian.

— Concluzia dv. este deci: cauza ar fi...

— ...formarea unor diferențe de presiune. De altfel este interesant că schimburile de aer se fac dinspre Polul Sud și nu dinspre zona africană. De aici e în mult mai mică măsură și aproape nu contează.

— Vorbiți de Antarctica și de Antarctida. Noțiunile mărturisesc, pentru mine se confundă.

— Pentru toată lumea se confundă. Și între specialiști sînt discuții nenumărate. În calitate de geograf mi-am permis să spun că Antarctida este continentul propriu-zis, iar Antarctica toată zona, toată lumea animală și vegetală, ghețurile, insulele la sud de paralela 50°, latitudine sudică.

— Și continentul propriu-zis pînă unde se întinde?

— Este marcat, de Cercul polar de sud. Întinderea lui variază însă, dar numai aparent. Un nespecialist îi va atribui în timpul iernii încă 300 mile, iar vara doar 30—40 de mile. Apoi Antarctica e pe fișii — gheață liberă, apă liberă, ghețuri plutitoare, terminîndu-se cu zona icebergurilor care la 50°-45° latitudine dispare.

— Cum se explică acea fișie liberă de apă?

— E un fenomen foarte ciudat. Vă spuneam că în zona icebergurilor, la 50° bîntuie furtuni de rară violență. La 60°, către bariera de gheață și ghețurile de la mal, din nou furtuni violente. Curenții de aer împing cu putere ape pe sub ghețuri și le fragmentează. Avioane și tractoare venite pe gheață s-au scufundat în cîteva ore, gheața prăbușindu-se.

Dar multe sînt încă misterele extremului Sud pe care știința le are de descifrat. Între acestea, geograful român își punea o întrebare care ar merita o cercetare atentă și anume: **diminuarea procentului de oxigen în Antarctica și Antarctida, diminuare atît de mare încît efectele sînt puternic resimțite de organismul uman.**

Călătoresc din nou pe harta emisferii sudice, pe urma celor 70 000 km parcurși de interlocutorul meu.

— Din păcate, îmi spune el, **pe niciuna din hărțile pe care le-am văzut nu se mai află înscris numele pe care l-a dat Racoviță insulei Cobălcescu. Este cred datoria noastră a geografilor români, a Academiei noastre, să reînscrie pe hărțile lumii numele dat insulei de descoperitorul ei.**

Catinca MUSCAN

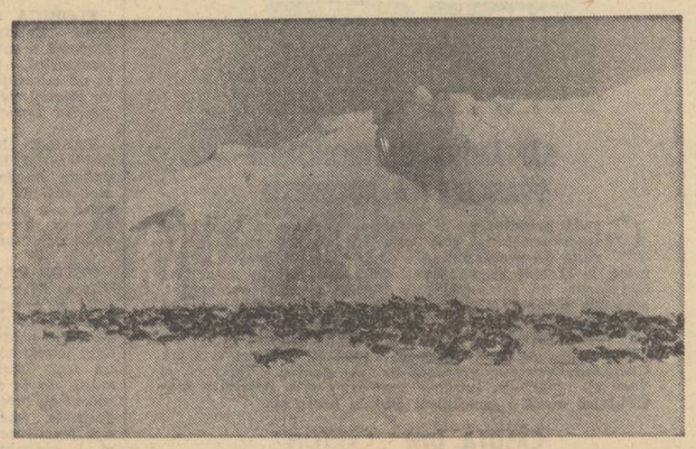

Pinguini Adelț la stațiunea Mirnîț — la baza eisbergului rupt din bariera de gheață

LIMBAJE ARTIFICIALE

„LIMBAJUL" FLORILOR. *Romanticii tuturor timpurilor le-au împrumutat florilor o semnificație, traducînd culorile lor într-un mesaj admis, cunoscut de... toată lumea. Cîndva și floarea în sine avea un înțeles. O hortensie însemna „capriciile dv. mă fac să sufăr". O petunie: „Atenție, scrisoarea a fost interceptată". Zambila: „Sînt fericit că mi-ai dat speranțe". Merișor: „Te visez numai pe tine".*

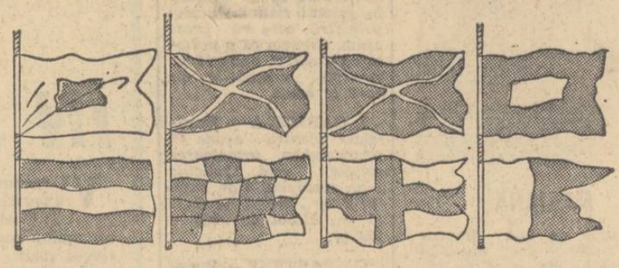

A B C D

CÎTEVA EXEMPLE DIN CODUL MĂRII. *Fiecare steag corespunde unei fraze, în timp ce folosind două se dă o semnificație cu totul diferită și foarte precisă: a) Am eșuat; b) Care este situația mareei? c) Incendiu pe vas. d) Continuați-vă direcția pe care o aveți.*

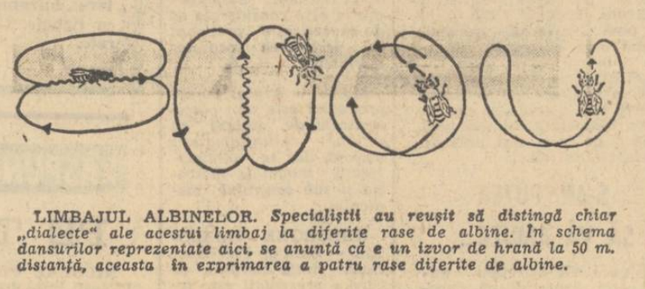

LIMBAJUL ALBINELOR. *Specialiștii au reușit să distingă chiar „dialecte" ale acestui limbaj la diferite rase de albine. În schema dansurilor reprezentate aici, se anunță că e un izvor de hrană la 50 m. distanță, aceasta în exprimarea a patru rase diferite de albine.*

Pentru a „vorbi" cu calculatorul electronic, s-au creat o serie de limbaje artificiale avînd doar două cifre 1 și 0. Programul este redactat, într-unul din limbajele stabilite și datorită unui program traducător, numit compilator este tradus chiar de mașină în limbaj-mașină binar. Procesul invers se produce la ieșire și rezultatele sînt date în limbajul artificial ales. Sînt mai multe. Printre cele mai folosite pot fi citate limbajul Cobol, Fortran, Algol. Cu toate că sînt o serie de diferențe de detaliu între acestea, limbajele create au un același model: un vocabular și o sintaxă destul de completă și foarte strictă. Fiecare dintre cuvinte sau simboluri are un sens foarte strict și univoc; semnificația lor este fixată de regulile gramaticale ale limbajului respectiv și nu poate să suporte nici o schimbare, nici o altă interpretare.

Din momentul sosirii oaspeților calculatorul este prevenit: contul este deschis.

UN HOTEL... INFORMATIC

Este o premieră mondială. Primul hotel din lume, care folosind un calculator electronic de tip industrial — un IMB 1 800 — cu o mulțitudine de echipamente periferice, este la Paris: Saint Jacques. În memoria calculatorului au fost introduse toate activitățile de gestiune, de control, de administrare a camerelor, de stocuri alimentare, ș.a.m.d. Din momentul în care un client intră pe ușa hotelului, calculatorul înregistrează toate caracteristicile acestuia și timpul cît va locui în hotel, precum și dorințele exprimate. Bineînțeles, calculatorul este „prevenit" de prezența clientului și de dorințele lui printr-o fișe perforată. Prin intermediul unor taxatori electronici calculatorul este conectat la posturile telefonice ale serviciilor administrative și a celor din camere, la barurile automatizate instalate în fiecare dintre ele.

Pe fișe perforate se înregistrează totul și apoi se totalizează cheltuielile făcute de clientul respectiv, pentru ca acesta să aibă în orice clipă, dacă o dorește, evidența sumei pe care a cheltuit-o. Administrația hotelului e, de asemenea, în orice moment în cunoștință de cauză cu tot ce se petrece: ce s-a consumat, ce stocuri mai sînt, unde, cît și ce anume, rezervele și posibilitățile...

GENETICĂ

BĂIAT SAU FATĂ ?

Cuplurile care-și doresc să aibe un băiat — sau o fată — nu au decît să urmeze indicațiile profesorului polonez Fr. Benendo. Conform teoriei sale, se poate prevedea și chiar determina sexul viitorului copil. E deocamdată o simplă ipoteză oferită cercetării științifice.

Problema îl interesa în mod deosebit. Își amintea din copilărie că, în satul în care trăiau părinții săi, locuia un croitor care avea 10 fete, iar un alt vecin — numai băieți. De pe atunci aceste irregularități ale naturii îl contrariau, îl preocupau. De aceea, în timpul studiilor sale se interesă îndeaproape de genetică. Devenit medic el făcu experiențe întîi pe animale: șoareci, iepuri, pisici. Apoi începu să interogheze femei gravide care așteptau să nască sau pe cele care veneau la consultații la punctele de control medical. Căuta cazurile în care femeile puteau preciza cu exactitate ziua procreației, prevedea apoi sexul copilului și — după nașterea acestuia — verifica diagnosticul. Astfel a discutat cu 40 000 de femei și a putut obține date certe, de la numai 351. În 1958, la cererea dr. Benendo, Serviciul Sănătății din Plonsk a numit o comisie însărcinată cu verificarea rezultatelor acestor cercetări. Raportul comisiei spunea, între altele: „Punctul de consultații pentru femei gravide a desemnat 14 viitoare mame, dr. Benendo a pus diagnosticul și a indicat procentajul de probabilitate. Sexul a 11 copii a corespuns acestor prevederi". Aceasta s-a întîmplat în 1962. În 1965 dr. Benendo și-a luat doctoratul cu teza „Problemele determinării sexului la oameni în lumina cercetărilor autorului". Un rezumat al tezei a fost publicat în „Endokrynologia Polska", și, ulterior, în presa mondială. În ce constă metoda dr. Franciseh Benendo, care permite de a cunoaște și chiar de a planifica sexul viitorului copil?

Doctorul este convins că a reușit să stabilească corelația dintre ziua raportului fertilizant, momentul ciclului ovulatoriu și sexul viitorului copil. Cercetările sale arătau că dacă raportul are loc cu 3—5 zile înaintea ciclului ovulatoriu — în 85 la sută din cazuri, copilul care se va naște va fi o fată; dacă, dimpotrivă, acesta are loc cu 1 sau 2 zile după ovulație — sînt 87 la sută șanse ca acesta să fie băiat. Acest „calendar", care are o importanță decisivă pentru determinarea sexului viitorului copil, nu se aplică gemenilor, nici nașterilor patologice.

Dr. Benendo a sfătuit cuplurl care și-au dorit fie un băiat, fie o fată, să-i urmeze indicațiile și rezultatele au fost conforme cu dorințele părinților.

Problema determinării înainte de naștere a sexului copilului este o problemă care îi preocupă nu numai pe oamenii de știință — soluționarea ei este așteptată de oameni de mii de ani, de aceea nu este de mirare că teoria dr. Benendo a devenit celebră. Ea a fost primită cu viu interes, însă cu rezerve de cercurile medicale.

În Franța, geneticienii s-au interesat îndeaproape de teoria medicului polonez. Cum au primit cercurile medicale poloneze această teorie? Numeroși savanți și medici cunoșteau de mult timp cercetările dr. Benendo dar, deși erau sceptici cu privire la ipoteza după care confratele lor este un precursor, ei nu voiau să se pronunțe. Principalul reproș era că cercetările dr. Benendo n-au un caracter științific, nu pot fi dovedite prin probe științifice, dr. Benendo elaborînd regulile teoriei sale numai pe baza întrebărilor puse unor femei, ori acestea nu pot fi socotite probe științifice. De această părere sînt prof. Stefan Soszka, o autoritate în domeniul ginecologiei și obstetricii, rector al Academiei de Medicină din Bialystok și prof. Ireneuz Roszkowski, director la clinica Academiei de Medicină din Varșovia.

Aceste cercetări au suscitat un deosebit interes nu numai în cercurile medicale poloneze ci și în opinia publică, care a acordat o mare importanță socială problemei. Unde se va ajunge dacă cercetările științifice vor confirma ipoteza dr. Benendo? Iată ce a scris ziaristul polonez Jacek Maziarsky în legătură cu efectele determinării sexului la copii: „Umanitatea va deschide oare, astfel, o veritabilă cutie a Pandorei? Din 14 cupluri care s-au adresat dr. Benendo 12 au dorit băieți și două, o fată. Această proporție corespunde în mare dorinței tuturor cuplurilor. Pînă acum această stare de lucruri a fost corijată de natură care a vegheat la echilibrul sexelor — condiție a vieții și a dezvoltării societății." Și Maziarski se întreabă: „Are știința dreptul de a crea condiții favorabile înmulțirii erorilor care amenință specia umană?"

— N-am făcut — precizează dr. Franciseh Benendo — decît să descopăr un mecanism al naturii, care există chiar dacă omul nu intervine, și sînt sigur că metoda mea va fi o adevărată binefacere pentru numeroși oameni. Mă gîndesc, de exemplu, la hemofilie. Numeroase familii, victime ale acestei maladii, se tem de a avea fete, deoarece ele sînt acelea care transmit această teribilă tară. Și dacă aceste familii ar avea posibilitatea de o procrea numai băieți, va fi posibilă și suprimarea radicală a hemofiliei. Aceasta dovedește că există oameni care așteaptă această descoperire.

CALORIFERUL GEOTERMIC

Extremul Orient al Uniunii Sovietice dispune de surse bogate de ape calde. Firesc, ele au început să fie puse în valoare ca surse de energie. Energia lor a fost, de pildă, folosită la încălzirea colhozului Lenin, în Ciuhotca, a unei clinici, în Magadan, și a unui complex de sere pentru cultivarea trufandalelor.

De altfel valea geiserilor din Kamciatca este impresionantă. Un colț unic al planetei. Încă o observație: peninsula Kamciatca și insulele Kurile sînt singurele locuri din Uniunea Sovietică unde se găsesc aproximativ 70 de vulcani în activitate.

ÎN VIITOR UN BIROU DE „PLASARE" A DELFINILOR ?

În vechime, Arion din Metinna, poet și cîntăreț, obișnuia să cînte la malul mării. Un delfin venea de fiecare dată să-l asculte. Dar Arion a fost răpit de pirați și aruncat apoi în mijlocul mării. Cîntărețul era pe punctul să se înece, cînd delfinul meloman urmărind corabia piraților, îl salvează aducîndu-l la mal. Aceasta este legenda. Sau e poate o poveste adevărată? La distanță de multe secole, imaginea acestei splendide prietenii ocupă paginile actualității științifice.

Studii recente au demonstrat că delfinul, cu mult mai dotat decît celelalte animale marine, se bucură de o sensibilitate apropiată de a noastră, recunoaște semnalele acustice și vizuale, înțelege deosebirea dintre un semnal și altul, învață fără prea multă dificultate o serie de „profesiuni" umane, putînd fi „angajat" în salvarea înecaților, în calitate de curier marin, ca ajutor de pescar sau paznic al viitoarelor ferme submarine.

Pentru viitorul apropiat se prevede o utilizare efectivă a delfinilor. Atunci, ca în povestea cu Arion, oamenii vor descoperi că marea le este un nebănuit prieten.

Delfini „sanitari", delfini „curieri" sau ca în fotografia de mai jos, „ajutori de pescari" păzind un banc de ton.

FUMUL VA AJUNGE SUB NORI

Inginerii sovietici, ne informează agenția „Novosti", consideră că coșurile care depășesc ca înălțime turnul Eiffel, (300 metri), vor apăra orașele de emanațiile de gaze industriale. Astfel, a fost elaborat proiectul unui coș cu înălțimea de 320 metri care va fi construit în orașul Uglegorsk (Ucraina). În fumul care se duce la o mare altitudine se reduce de o mie de ori concentrația de substanțe dăunătoare. A fost propusă, de asemenea, construirea unui sistem denumit „coș în coș". În spațiul dintre cele două coșuri, gazul ajunge la o viteză de 40 de metri pe secundă, ceea ce determină o mai bună dispersare a adaosurilor dăunătoare. Pentru viitor se prevede realizarea unor coșuri care vor „înșuruba" fumul în straturile superioare ale atmosferei. Aceasta se va realiza prin ieșirea gazelor din coșuri cu niște vîrtejuri cu viteză foarte mare.

Soarele potolește setea

Oamenii de știință sovietici din Turkmenia au proiectat o serie de instalații pentru desalinizarea apei. În aceste instalații este utilizată energia solară. Dimensiunile mici ale aparatelor ușurează transportul și exploatarea lor. Ele sînt destinate ciobanilor care le vor putea folosi în acele locuri unde sursele de apă sînt sărate. În condițiile Turkmeniei, care se caracterizează printr-o climă secetoasă, existența unor astfel de aparate de desalinizare are o mare importanță economică.

Calculatorul știe imediat ce se servește la micul dejun și cui

GEOLOGIE

PĂMÎNTUL ÎN... INFRA-ROȘU!

Amănuntele se văd mai bine de la.. distanță. Comorile Terrei se inventariază. Sherlock Holmes, în variantă modernă. Confruntare cu filmele în culori false.

Aerofotografia? Nimic nou pentru deceniul nostru. De douăzeci de ani se fac experimentări și rezultatele sînt excelente. S-au descoperit vestigii arheologice care au scăpat privirii „de aproape". Din avion sau cu ajutorul baloanelor s-au inspectat pădurile de la 35 km altitudine. Aparatul fotografic a înregistrat pe peliculă... starea de sănătate a arborilor. Pe clișeu, pomii sănătoși erau roșii, cei atacați arătau albaștri sau maron. Evident, false culori. Erau filmați în infra-roșu. Într-o filmare obișnuită, nu ar fi apărut nimic ciudat, nimic neobișnuit, ci doar peisajul ce se desfășoară în fața ochilor noștri. Cum am putea detecta de la asemenea înălțimi că în pădure există un minuscul criminal, o gărgăriță de vreo 2, 3 mm a cărei plăcere este să sugă seva pinilor?! Pe fotografia în infra-roșu, pinii-victimă de la marginea șoselelor aveau o „față" de un albastru-deschis! Cum afli ce îngrășăminte s-au folosit pe cîmp, în ce cantitate, cu ce distribuție?, afară dacă nu întrebi. Nici de aproape, nici de la distanță nu vei afla doar privind. Afară dacă fotografiile făcute nu sînt în falsele culori ale infra-roșului.

Clișeele ce prezintă culturi experimentale, luate în infraroșu (0,7-1 micron) comparate cu emulsiile normale pancromatice dezvăluie diversitatea culturilor și metodele folosite ca și creșterea atinsă. Pe emulsie pancromatică, cîmpurile apar cu aceeași densitate de griuri (reflectă aceeași cantitate de energie). Clișeul în infra-roșu le diferențiază cu pregnanță, arătînd unde a fost pus grîul din toamnă, unde din primăvară. Grîul copt apare... verde. Cîmpul de porumb și frunzele de sfeclă sînt pline de clorofilă și reflectă radiațiile în infra-roșu. Amănuntele cele mai „secrete" se dezvăluie cu o limpezime tulburătoare unui ochi care știe să interpreteze culorile acestea false. Dar nu numai în infra-roșu se află ceea ce privirea noastră nu poate descifra.

Un sistem special de radar conceput de firma Westinghouse și ambarcat la bordul avioanelor de recunoaștere poate afla toate caracteristicile granulometrice ale unui teren. Mai clar decît cu orice altă metodă descoperi astfel ridurile scoarței terestre, cicatricile ei. Fotografiile de acest gen folosesc la prospectările petroliere, evitînd lungi și costisitoare cercetări la sol. Da, despre toate acestea se știa. Se fac experimentări de cîțiva ani încoace. Care este atunci noutatea? Ne-o oferă Jean René Germain într-un comentar apărut în revista „Science et Vie."

„În luna mai va fi lansat primul satelit american de studiu al resurselor terestre — ERST — A, după cum se numește. Se va permite astfel studierea metodelor și examinarea informațiilor care se obțin prin teledetecție. În ce constă un asemenea program? Observația suprafeței Terrei din avion de la mică altitudine sau cu aparate echipînd un balon ridicat la 35 km altitudine, sau dintr-un satelit ca ERST-A, evoluînd pe o orbită de 910 km altitudine și „culegînd" imagini în diferite benzi spectrale. Apoi, se vor compara informațiile obținute cu măsurătorile efectuate la sol a diferitelor regiuni survolate. Trebuie spus că aplicarea metodelor de teledetecție a resurselor terestre va avea o dezvoltare spectaculoasă. Nu e de mirare. Detectarea la timp a epidemiilor în culturi va da posibilitatea să se ia măsuri urgente și utile pentru a le înfrînge. Se spune că dacă folosirea sateliților operaționali de teledecție a resurselor va putea evita chiar și o pierdere de 1% în culturile de cereale ale Statelor Unite, înseamnă economii de 75 milioane de dolari pe an. Economiștii americani vorbesc de pe acum de crearea unei industrii de acest gen — căci ele sînt capabile să „producă" un miliard de dolari cifră de afaceri. Sînt doar cîteva date din imensul program de lucru, cu promisiuni, am spune, fabuloase, optimiste pentru viitor.

O ultimă problemă. Să răspundem la întrebarea: pe ce se bazează principiul teledetecției.

Principiul fundamental care se află la baza metodei de teledetecție se sprijină pe faptul că fiecare corp, oricare ar fi, absoarbe, emite și reflectă sau împrăștie radiații electromagnetice, pe lungimi de undă care îi sînt caracteristice. O lege a fizicii permite să se determine valoarea energiei radiate în funcție de temperatura unui corp, îndată ce este superioară zero-ului absolut (274°C) și al forței de emisie a corpului. Este suficient deci de a capta această radiație a corpului într-o anume lungime de undă, pentru a obține imediat informații asupra stării sale, a compoziției, a temperaturii etc.

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ pentru luna mai 1972

prezentată de Dumitru BACINSCHI
director adjunct științific la Institutul de Meteorologie și Hidrologie

Din punct de vedere meteorologic, luna aprilie nu ne-a răsfățat cu prea mult soare. În puținele zile în care nu s-au înregistrat precipitații, adică între 5—6 aprilie, apoi 8—9 și 14—15 ale lunii, cerul a rămas mai mult noros. În celelalte zile, pe teritoriul țării s-au produs precipitații, fie generale, fie pe arii mai restrinse. Cantitativ, ele s-au apropiat sensibil de valorile normale acestei luni, cu cîteva excepții nu lipsite de importanță. După 25 aprilie, poate ca o surpriză, vremea s-a răcit destul de mult în nordul țării, înregistrîndu-se ninsori chiar și în zonele de cîmpie. În ultimele 2—3 nopți în vestul țării și în zona dealurilor subcarpatice s-a produs bruma locală, element extrem de nedorit pentru plante.

Apreciind critic prognoza noastră pe luna aprilie, am avea toate motivele s-o cotăm ca bună chiar și la intervalele caracteristice. Cîteva rezerve ar fi de formulat la ultimul interval 25—30 pe care l-am prevăzut mai cald. Se mai întîmplă....

LUNA MAI 1972, lună în care vremea ar trebui să evolueze asemănător cu cea din mai 1966, pare să nu ne ofere surprize. Vorbind la modul cel mai general, din punct de vedere termic, ne vom încadra în limite obișnuite, perioadele cele mai calde situîndu-se între 17 și 24 mai.

Precipitațiile care vor cădea în această lună se vor apropia cantitativ de valorile normale (50—90 litri pe fiecare metru pătrat) putînd fi pe alocuri chiar depășite. Perioadele cele mai ploioase ar trebui să se situeze între 11 și 16 mai și între 25 și 31 mai. Suplimentar, cîteva referiri la unele intervale caracteristice.

ÎNTRE 7—10 MAI. Cerul se va înnoura treptat, vremea devenind favorabilă averselor de ploaie însoțite de frecvente descărcări electrice. Temperatura aerului va marca o ușoară scădere.

ÎNTRE 11 — 16 MAI. Va predomina o vreme instabilă cu ploi frecvente în toată țara. În regiunile montane, la peste 1 800 m altitudine se prevede lapoviță sau ninsoare.

Temperatura în scădere, mai ales în nordul țării, maximele ridicîndu-se la 20 — 22°C numai în sud.

ÎNTRE 17 — 24 MAI. Vremea se ameliorează, devenind treptat, în general frumoasă. Cîteva averse de ploaie sînt posibile, după-amiaza. Temperatura în creștere, va înregistra ziua valori de 25-26°C.

ÎNTRE 25 — 31 MAI. Vreme în răcire. Vor cădea ploi în toate regiunile țării, ploi ce, pe alocuri, vor fi abundente. În zona de munte va ninge. Vînt cu intensificări. Temperatura în scădere, minimele nedepășind 10° iar maximele 18—20°C.

BLOC NOTES

SĂPTĂMÎNA GASTRONOMIEI FRANCEZE LA BUCUREȘTI

Gazdă primitoare și amabilă, conducerea hotelului Intercontinental și-a anunțat, într-o recentă conferință de presă, intenția de a adăposti pentru săptămîna 3—11 mai cîteva manifestări deosebit de atractive. Organizate de compania Air France și Intercontinental, perioada respectivă cuprinde o săptămînă a gastronomiei franceze. În restaurantul Madrigal (stil Louis XV) se servesc mîncăruri și dulciuri preparate de specialiști francezi în arta culinară. Casa de modă Nina Ricci și Casa Christian Dior vor prezenta modele pentru primăvară și vară și, respectiv, produse cosmetice noi, potrivite machiajului modern preconizat pentru acest an.

CĂSUȚĂ DIN „CARTON"

În definitiv, de ce n-am locui și într-o casă construită din carton ondulat? Prima casă de acest fel, în Europa, a fost construită la Fulda, în Republica Federală a Germaniei. Ea seamănă cu un cort desfășurat pe o suprafață de 40 m pătrați; pereții și acoperișul au o grosime de 20 cm, fiind căptușiți cu un material termo și fonoizolant; cartonul ondulat este rezistent la ploaie, zăpadă, soare, apa mării și foc, datorită unui strat de material plastic întărit cu fibre de sticlă; greutatea ei este de numai 1 300 kilograme. Promițătoare, în orice caz, pentru weekend și vacanță!

DIN NOU DESPRE FLORI

Cele trei suporturi rotunde din pănuse pe care se prind mici buchete de imortele și funde din panglică îngustă, pot constitui ornamentatii foarte reușite pentru un perete al unui vestibul sau al unui hol. Suporturile din pănuse pot fi înlocuite de sac vopsit în diferite culori. Și fiindcă fotografia alăturată sau descrierea noastră nu vă pot reproduce exact frumusețea lor, permiteți-ne să vă invităm să le admirați la mica dar foarte cocheta florărie din Cișmigiu unde sînt expuse.

MARIANA

Nume de fată împrumutat unei elegante rochii de seară de inspirație populară, lansată în colecția de modele Franka din Londra. Rochia din voal negru (imaginea din stînga) cu decolteu îndrăznet și spatele gol are drept originală garnitură, flori albe, mari, din piele sintetică aplicate începînd din talie și pînă la tivul rochiei. După cum observați, în talie și în partea de jos a rochiei, florile, dispuse mai des, alcătuiesc cîte o bantă foarte lată. Rochia se poartă cu o băsmăluță tot din voal negru, pe care sînt aplicate aceleași flori albe.

S-AR PUTEA SĂ VĂ AMUZE...

Dacă vă pricepeți puțin, încercați să desenați, în mărimea unui covor de baie, tiparul labei piciorului. Aplicați apoi, tiparul pe o bucată de buret (un covor de baie, colorat, cumpărat din magazinele noastre) sau de prosop și croiți. În cazul din urmă, originalul covor de baie trebuie dublat, de preferință cu același material.

Piciorul gigant, viu colorat, va aduce o notă deosebit de amuzantă în camera de baie. Mai ales pentru copii!

FLORICA GAVRIȘ — Arad. *Copilul prezintă probabil o cataractă posttraumatică. Vă sfătuim să vă adresați specialiștilor clinicii de oftalmologie din Timișoara.*

VASILE IONESCU — Sadova-jud. Dolj. *Veți beneficia de indicațiile de mai sus. Și la dv., cataracta s-a produs în urma acțiunii varului la nivelul ochiului.*

PETRE RĂDOI — jud. Vîlcea. *Disproporția între talie și greutate se încadrează în parametrii obezității pentru care vă dăm următoarele sfaturi: nu mai săriți orele de masă, nu le reduceți numărul ci, dimpotrivă, îndesiți-le (mesele mici și mai frecvente — cinci pe zi — contribuie la diminuarea apetitului) diminuați mult aportul de pîine și făinoase; excludeți alimentele picante și excitante; preferați legume crude și fructe, brînză dulce, lapte, carne, ouă. Mișcarea în aer liber, sportul sînt foarte importante. La fel și un regim de viață echilibrat.*

PATRICK — Ploiești, C.S. — Tr. Severin și alți cititori. *Problemele de andrologie nu se pot rezolva ocolind o consultație și evitînd discuțiile deschise cu un medic. În cazul dv. avem impresia că trebuie să vă adresați în primul rînd medicului psihiatru, care vă poate ajuta. Credem că o psihoterapie corect aplicată va rezolva necazurile pe care le aveți.*

I. GABRIELA — București. *Pentru acnee vă recomandăm următoarea soluție: acid salicilic 1 gr, rezorcină 1 gr, camfor 2 gr., alcool lavandă 10 gr., alcool de 60° — 100 gr.*

G. PARTENE — București. *Este dificil să vă explicăm, prin corespondență, dacă este oportună o salpingografie. Specialiștii clinicii de ginecologie au pregătirea necesară pentru a pronunța acest verdict. Salpingografia este considerată ca o investigație prețioasă în precizarea cauzelor sterilității.*

M.I.C. — Argeș. *Superprednolul este un glucocorticoid de sinteză cu acțiune antiinflamatorie majoră, dar se administrează numai la indicația și sub controlul medicului.*

GHEORGHE VASILORIE — Baia de Fier-Gorj. *Dacă rintta alergică pe care o prezentați este rebelă la tratamentul corect făcut de medicii spitalului Carol Davila, vă sugerăm să asociați și Fenramin, două tablete pe zi, în perioadele acute.*

NICOLAE ALEXANDRU — Isaccea-Tulcea. *Tulburările pe care le prezentați fac parte din simptomele nevrozei astenice. Vă va trata medicul neuro-psihiatru.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

CÎTEVA ADEVĂRURI DESPRE... OU

Poate că mulți știu de acum, că oul este bogat în calorii — două ouă valorează aproape 130 de calorii (50 g carne) — și e unul dintre alimentele cele mai ușor de digerat. Important este însă cum le preparăm.

- *Cel mai recomandabil este „oul moale" (trei minute în apă care clocotește), a cărui digerare are loc în timp record (între 1—2 ore).*
- *În ordinea „accesibilității" lor pentru stomac: oul moale, oul răscopt, oul tare, oul ochi, maioneza, cremele cu ou.*
- *Ouăle devin indigeste prin felul și cantitatea grăsimilor ce servesc la prepararea lor.*
- *Cremele, maionezele și albușurile bătute nu se prepară decît cu o oră sau două înainte de consumarea lor.*
- *Ouăle sînt recomandate în special celor care au o muncă intelectuală, convalescenților, bolnavilor de plămîni, celor surmenați. Dar atenție! Nu mai mult de un ou pe zi!*

MODA ÎN EXCURSIE

Vă recomandăm o ținută vestimentară potrivită excursiei de sfîrșit de săptămînă:

1) Costum din tercot (**bluzon și fustă**) **purtat cu un maiou marinăresc. Bluzonul pînă în talie, combină tercot roșu cu tercot bleumarin și este închis cu nasturi metalici. Fusta are cute marcate cu tighele și desfăcute pe jumătate.**

2) Pentru copii, o salopetă tot din tercot, **cu tighele și buzunare aplicate. Jachetă din același material sau din culoare contrastantă la care adăugați o șepcuță cu cozoroc mare.**

3) Pentru soțul dv. o jachetă lungă din tercot. **Gulerul, buzunarele și cordonul sînt marcate de asemenea, cu tighele. Costumul poate fi purtat cu tricouri colorate.**

Doina LEVINȚA

SFATURI PRACTICE

ÎNLĂTURAREA PETELOR DE CEARĂ

1. Dacă acestea sînt pe **pardoseala din mozaic** procedați astfel: răzuiți cu un cuțit ceara, apoi spălați cu apă caldă săpunită.

2. Dacă **s-au pătat obiecte din sticlă**, radeți-le ușor cu un cuțit.

3. Pe **mobila lustruită ori vopsită** nu radeți petele din ceară pentru că riscați să stricați fața mobilei. Dați un grund pe bază de ceară și ulei de in.

4. **De pe parchet** petele de ceară le radeți ușor, apoi aplicați fierul de călcat fierbinte peste o sugativă.

5. **Pe materialele plastice** petele de ceară lasă urme groase — spălați-le cu apă călduță în care ați dizolvat Alba ori Perlan.

6. **Pe covor**, radeți petele de ceară, puneți talc, aplicați un fier fierbinte peste o sugativă și ștergeți cu un tampon îmbibat în alcool de 90 grade.

CUM SE SCOT PETELE DE CERNEALĂ

1. **Pe pardoseala de mozaic**, petele de cerneală se scot cu apă oxigenată și se spală cu apă călduță și săpunită.

2. Ștergeți **pe sticlă** petele cu un tampon înmuiat în apă săpunită. Limpeziți ca să nu rămînă urme.

3. **Pe mobilele vopsite** puneți peste petele de cerneală cîteva picături de sucuri de lămîie, spălați, apoi ceruiți locul cu ceară de parchet, pentru a-și recăpăta luciul.

4. **Pe mobilele lustruite** spălați cu un burete bine săpunit în apă cu puțină lămîie. Ștergeți apoi imediat cu o flanelă uscată și curată. Dacă este atacat furnirul adresați-vă unui tîmplar specialist.

5. **Pe parchet** — spălați cu puțină apă oxigenată, apoi ștergeți cu glas-papier. Lustruiți cu ceară de parchet.

6. **Pe obiectele din material plastic** spălați cu o cîrpă umedă.

7. **De pe covor** petele de cerneală se scot ștergînd cu suc de lămîie sau lapte dulce cald. Spălați apoi bine locul pătat cu o soluție de apă amoniacală călduță.

PETELE DE SÎNGE

1. **Pe ciment** se spală cu apă rece.

2. **Pe mobile lustruite și vopsite** cu apă rece, apoi cu apă alcoolizată.

3. De pe **parchet** se scot cu apă oxigenată, apoi se șterge cu glas-papier și se ceruiește.

4. **De pe covoare** cu apă călduță. Se dă cu puțină apă amoniacală, apoi se limpezește cu apă curată, rece.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME JURIDICE

NICOLAE PETRESCU din Ploiești întreabă dacă la stabilirea chiriei se ia în calcul salariul soțului sau al soției. Legea stabilește că la stabilirea cuantumului chiriei pentru locuința ocupată de o familie, în care sînt mai mulți angajați sau pensionari se are în vedere salariul tarifar lunar sau pensia cea mai mare (art. 28 legea 10/1968). Așadar, dacă soțul are venitul cel mai mare, calculul chiriei se face pe baza salariului acestuia. Dacă soția realizează venituri mai mari, atunci se va avea în vedere salariul tarifar sau pensia acesteia.

ITA C. din Botoșani. Dumneavoastră puteți cumula pensia în întregime cu salariul, pe o perioadă de pînă la 4 luni, în cursul unui an calendaristic. Legea prevede că în cazul pensionării la cerere, respectiv în condițiile stabilite de art. 7 lit. b din legea 27/1966, bărbații pot cumula pensia cu salariul după împlinirea vîrstei de 62 ani, iar femeile după împlinirea vîrstei de 57 ani.

Adresați-vă Direcției județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale cu actele la care v-ați referit în scrisoare.

NINA I. din Balș. La desfacerea căsătoriei, bunurile dobîndite în timpul căsătoriei, respectiv bunurile comune se împart între soți, potrivit învoielii acestora. În cazul în care soții nu se înțeleg asupra împărțirii bunurilor comune, va hotărî instanța de judecată.

Codul familiei lasă posibilitatea ca, pentru motive bine întemeiate, bunurile comune, în întregime sau numai o parte dintre ele, să fie împărțite, prin hotărîre judecătorească și în timpul căsătoriei. Bunurile împărțite devin bunuri proprii. Instanța judecătorească apreciază asupra temeiniciei motivelor invocate pentru împărțirea bunurilor comune. (A se vedea art. 33—36 Codul familiei).

GEORGE BART din București. În cursul anului 1972, veți putea primi și concediul de odihnă cuvenit pe anul 1971. Legea interzice efectuarea într-un an calendaristic a concediilor de odihnă la care angajatul are dreptul pe mai mult de 2 ani consecutivi.

Acordarea concediului de odihnă cuvenit pe anul precedent poate fi încuviințată dacă, din motive bine întemeiate, (ați fost în incapacitate temporară de muncă, ați fost reținut pentru nevoi de serviciu urgente etc.) nu ați beneficiat de acest concediu. (Art. 13—15 legea 26/1967).

FAȚĂ DE MASĂ DIN ROZETE COLORATE

Furnituri: resturi de lînă, aproximativ 50 g de fiecare culoare. Croșetă de 3 mm.

O rozetă are un diametru de 4,5 cm. Se croșetează un lanț format din cinci ochiuri, care se închide în formă circulară. Primul rînd este compus din 18 picioruțe mari de o culoare. Al doilea rînd este format din două picioruțe mari în același ochi, un picioruș mic în ochiul următor ș.a.m.d. Se croșetează în acest fel de șase ori. După ce am confecționat 108 rozete, de diferite culori, le unim. Fața de masă are o formă dreptunghiulară și este compusă din 12 rozete, în lungime și 9 rozete în lățime. Se unesc 12 rozete, de culori diferite, cu croșeta, formîndu-se astfel 9 benzi a cîte 12 rozete. În continuare, asamblați benzile cu croșeta sau cu acul. Se bordează dreptunghiul, primul rînd cu picioruțe mici, iar pe al doilea rînd, se face din cînd în cînd, un colțișor (lanț format din 2—3 ochiuri).

CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI

INTREPRINDEREA DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI

Un nou sortiment

LAPTE DE CONSUM

SMÎNTÎNIT

1,25 lei litrul

— Produs gustos și hrănitor. Lapte natural de vacă, pasteurizat, care cu excepția grăsimii extrase conține toate substanțele nutritive ale laptelui și anume: proteine ușor asimilabile, lactoză, săruri minerale, vitamine. Este indicat în afecțiuni hepatice, obezitate, ateroscleroză.

— Laptele de consum smîntînit se utilizează ca atare sau în amestec cu cafea, cacao, pentru cocteiluri cu fructe și orice preparate culinare a căror pregătire necesită lapte (creme, budinci, supe, pireuri).

Consumați cu încredere și cereți la toate centrele de desfacere noul produs

LAPTE DE CONSUM SMÎNTÎNIT

(5227)

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Ruladă de spanac

Pentru 6 persoane: **6 ouă, 6 linguri de făină, 6 linguri pireu de spanac, sare, piper, puțin unt pentru uns o tavă; umplutura: 100 g jambon fiert, 100 g cașcaval ras, un ou; sos béchamel preparat din: 50 g unt, 50 g făină, 2 dl lapte, 250 g smîntînă.**

Se freacă gălbenușurile cu făină, se adaugă pireul de spanac, se încorporează ușor albușurile bătute spumă tare. Se toarnă compoziția într-o formă unsă și presărată cu făină. Se dă la cuptor. După ce s-a copt, se răstoarnă pe un șervet ud și stors. Se întinde deasupra umplutura, adică: ciulamaua groasă de lapte (sosul béchamel) amestecat cu fiigiuțe lungi de jambon și un ou. Se presară o parte din cașcavalul ras și se rulează. Se taie bucăți în verif, se toarnă deasupra smîntîna, care a fost înainte amestecată cu 1/2 lingură de făină și puțin cașcaval ras. Se dă cîteva minute la cuptor și se servește fierbinte. **(EUGENIA BRATU — Brăila).**

Chiftele din spanac

500 g spanac, 5—6 fire ceapă verde mărunt tăiată, 2 ouă, 2 linguri virfuite cu pesmet, 2 linguri cu făină, 2 linguri cu brînză (telemea de oi sfărîmată nu prea tare), o linguriță de pătrunjel verde tocat și una de mărar, ulei pentru prăjit, sare, piper.

Se curăță și se spală spanacul. Se opărește cu apă clocotită, se scurge și se toacă nu prea mărunt. Se amestecă cu restul ingredientelor menționate; se sărează, se piperează după gust. Se ia cîte o lingură din compoziție, i se dă forma de chiftea. Chiftelele se prăjesc în untdelemn încins. Se servesc însoțite de cartofi (piure, prăjiți sau natur) și salată verde. **(IANCA NICULESCU — București).**

Budincă de spanac cu brînză

Se curăță, se spală, se opărește și se scurg bine 2 kg de spanac. Se amestecă 250 g brînză proaspătă de vaci cu 200 g brînză telemea rasă. Se adaugă în spanacul pregătit și mărunt tocat. La nevoie se mai adaugă sare; se piperează după gust. Se unge bine o tavă cu unt, se toarnă înăuntru compoziția și se dă la cuptor să se rumenească. (DOINA DRĂGHIA — București).

Pui în cuib

(preparat festiv)

Cîte un ou de persoană; pentru 5 ouă un cartof săpunar, mare, fiert în coajă; 100 g. brînză de vaci; unt cît o nucă; cîte o căpățînă mică de salată verde de persoană (sau puțină maioneză); sare.

Ouăle fierte tari se curăță de coajă, se taie în două de-a latul. Se taie și cîte puțin din virfuri așa încît jumătățile de ou să poată sta în echilibru. Gălbenușurile se trec prin sită împreună cu brînza de vaci. Se adaugă în compoziție untul, cartoful ras și se sărează după gust. Se frămîntă totul bine pînă ce se obține o pastă foarte omogenă. Din această pastă se modelează o perișoară cît un pui de o zi și tot din ea se face capul și ciocul puișorului. Se marchează ochii cu bucățele mici de măslină sau piper (boabe sparte). Cu o pensulă subțire mulată în zeamă de sfeclă roșie sau bulion se desenează aripile și liniile ciocului.

Fiecare pui va fi pus într-un cuib de albuș. Ei pot fi prezentați în două feluri.

1. Pe farfuria fiecărui comesean se așează o salată mică, bine spălată și scursă. I se desfac toate frunzele, fără însă să fie rupte de pe cotor, care a fost ușor retezat. În mijlocul salatei se așează cîte unul sau doi pui.

Înainte de a servi salata se stropește cu vinegretă (oțet + ulei + sare).

2. Se acoperă un platou cu maioneză, se așează deasupra cuiburile cu pui. Se decorează marginea platoului cu verdeață mărunt tăiată, cu roșii etc. **(ELENA MARINESCU — București).**

★ ★ ★

În unele scrisori primite la redacție sîntem rugați să facem apel la cititorii revistei „Magazin" spre a afla rețete personale de prepararea unor băuturi sau mîncăruri. Urmînd aceste dorințe rugăm pe cei ce cunosc să trimită pe adresa revistei, cu specificarea „pentru rubrica gastronomică" — următoarele rețete: a) **cum se prepară cvasul** b) **cum se prepară braga,** c) **cum se prepară kefirul,** d) **ce alte preparate pot fi făcute din sfecla roșie în afară de borș cu sfeclă, salată, „rațe umplute"** (sfeclă cu nuci) e) **dețineți cumva un secret ca vinul de măceși să iasă fără cusur?**

TURLUEANU GHEORGHE — Bacău. Ceaiul nu e singurul lucru despre care oamenii au emis păreri contradictorii. Unii au argumente să-l considere nociv, alții dimpotrivă, bun de leac. Profesorul Sax — la care vă referiți — își susține teza sa, unele popoare în schimb beau ceai de mii de ani. Ceai verde simplu sau aromat cu iasomie, ceai negru etc.

Părerea noastră este că, dăunător e numai abuzul, ca de altfel orice fel de abuz.

MĂRGARITA — București. Știți așa de multe amănunte despre tehnica preparării cozonăcilor și a dulciurilor în general, încît oricare alt procedeu indicat de noi unei gospodine cu atita experiență și fantezie ca dv. poate nu ar aduce nimic nou. Putem doar adăuga că sînt de invidiat cei care se bucură de plăcerea preparatelor dv. culinare. Sugestiile dv. cu privire la minicozonaci în forme înalte pentru copii le vom folosi la cel dintîi prilej.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

UN MIC OBIECT DECORATIV

Un mic obiect decorativ, un bibelou etc. pot fi expuse într-o sticlă de lampă pictată ornamental, care devine astfel o mică vitrină sui-generis.

Arh. M. KROCHMALNIC

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

CURIER SĂPTĂMÎNAL

DE CE „RĂZBUNARE" ?

de Mihai STOIAN

„Mult stimate curier,

Mă numesc Brăduța și în curînd voi împlini 15 ani. Sînt șatend, potrivit de înaltă și învăț bine (rezultatele s-au concretizat în premiile cu cunună primite la sfîrșitul anilor școlari, precum și în rezultatele obținute la olimpiadele de matematică și fizică).

Am venit pe lume cînd părinții mei mai erau studenți, mama la Cluj, tata la Institutul „Ion Ionescu de la Brad", din Iași (de aici și numele meu de Brăduța, pe care mi l-a dat „nașa grupă" a tatălui meu). Bucuria de a crește alături de amîndoi n-a fost de lungă durată. S-au despărțit (pentru că... mama ar fi urîtă ; mie mi se pare nespus de frumoasă, e drept, fiindcă e mama mea). Fiecare și-a refăcut viața aducîndu-mi pe lume frățiori (tata — doi băieți, mama — doi băieți) deci sîntem cinci acum.

Pe tata nu-l cunosc, deși e înginer în același oraș în care învăț, pare-se că soarta mea nu-l interesează, nu m-a văzut de cînd aveam șase luni (mi s-a spus că a auzit de rezultatele mele la învățătură și olimpiade, și că mi-ar fi transmis că pot ajunge chiar și... ciobăniță, nu-i pasă) — nici cioban nu este rău, se muncește doar și acolo, dar cred că eu voi „cobăni" oițele semenilor mei.

Tatăl care mă crește nu știu dacă mă iubește, niciodată n-am să-i reproșez nimic, doar nu sînt a lui. Mă iubește mama, mă iubesc frații, colegii, profesorii, ce mi-ar mai trebui ?

Mă mîhnește însă cumplit lupta copiilor care-și caută cu ardoare părinții. De ce ? Dacă ei nu sînt chemați de iubirea față de acel căruia i-au dat viață, cu atît mai mult nu trebuie să fie căutați, să nu li se ceară mila dragostei. Avem cine să ne iubească : școala, profesorii, toți ceilalți. Părinții să fie chemați de dorul de părinți — mă refer la aceia care și-au luat geamantanul și s-au mutat, cu suflet cu tot, într-alt cămin.

Nu, dragi colegi (mă adresez celor aflați în situația mea), gîndiți-vă la mine atunci cînd în sufletul vostru încolțește bobul curiozității de-a vă cunoaște părintele dezertor. Munciți zilnic, nu ne putem de loc plînge de condiții, străduiți-vă să realizați lucruri pe care alții nu le pot realiza. Numai prin ceea ce realizăm, noi, cei „părăsiți", îi putem „răspăti" cum se cuvine pe cei care ne-au părăsit. De „dragostea" lor n-avem nevoie.

BRADUȚA — Tg. Jiu."

Dragă Brăduța, te înțeleg, și totuși — tocmai pentru că te înțeleg — te contrazic de la bun început. Dacă ai avea posibilitatea să dispui de o „oglindă fermecată", capabilă să te distanțeze puțin de propriile dumitale sentimente, ai recunoaște, ai vedea că lucrurile nu-s chiar atît de categorice cum încerci să afirmi (și prima căreia i te adresezi în scrisoarea primită ești... dumneata, spui ce spui *ca să te convingi* deoarece, în străfundul ființei dumitale, nu poți — *și nici nu trebuie* — să renunți definitiv la tatăl care ți-a dat viața). Bineînțeles, e trist și condamnabil să ai, pe lîngă doi băieți, o fată dintr-altă căsnicie, și să nu i te arăți măcar. Există nenumărate situații în care, despărțindu-se, dar avînd copii împreună, foștii soți au încheiat o colaborare în vederea protejării copilului, rămas fără unul din părinți, de șocuri afective. Căci, oricît ai lucra de mult și de bine, oricîte rezultate minunate ai culege la olimpiade, *tatăl rămîne tată*, chiar așa vinovat cum este față de dumneata, dragă Brăduța. Soluția nu este să te chinui acum, în plus (e adevărat, activitatea intensă, pozitivă, aduce o anumită uitare, însă numai atît), ci să încerci să nu intri în „jocul" pe care, citeodată, și adulții îl practică. Mă refer la afirmația dumitale : *„Mi s-a spus* că a auzit de rezultatele mele la învățătură și olimpiade, și că mi-ar fi *transmis* că pot ajunge chiar și... ciobăniță". Întreb : prin cine ți-a „transmis", ce garanție absolută ai că „transmiterea" este categoric exactă, că lucrul n-a fost spus în „replică" la cine știe ce altă replică, etc ? Așadar, un sfat : mai multă circumspecție în legătură cu „transmiterile", pentru că și adulții — ce să-i faci, asta-i realitatea ! — neiertîndu-și, de multe ori, vini vechi, ale unora față de alții, îi implică — cu voie sau fără voie și pe copii în ranchiuna care durează ani și ani. Repet : sufletește nu te vei despărți de tatăl dumitale bun, de sînge, *firesc* (cum se spune). Poate că și el — oricît de paradoxal ți-ar părea, suferă din pricina despărțirii de dumneata, poate că-i un om slab, poate că familia lui actuală i-ar crea greutăți dacă s-ar ocupa, cît de cît, de copilul din... fosta căsătorie etc. Vreau să-ți atrag atenția că „variantele" unei atitudini, fie și atît de condamnabile, pot fi nenumărate. Te apropii cu pași mari și din ce în ce mai siguri de maturitate. Judecă matur totul, pe planul acesta, al sentimentelor definitive (spun definitive, pentru că e vorba de ceea ce se transmite prin sînge), nu te lăsa purtată de curentii primului impuls. Oricum, „răzbunarea" prin succese (pe care ți le doresc în tot ceea ce întreprinzi) nu e o — singură — soluție. Ai încercat să-i vorbești ? De ce te-ar umili asta ? A fost, este și va fi *tatăl dumitale !*

Adrian ANDRONIC

— Să avem grijă de natură. Așază-te aici, dragă ; n-are rost să strivești ierbișoara asta proaspăt răsărită !!!

M. OPROIU

— Luați loc, că eu cobor la prima...

V. TIMOC

— Intre două probe la cinematografie, se angajează la noi...

ȘT. COCIOABĂ

Unul care „cîntă" bine...

G. BADEA

Fără cuvinte

STENOGRAFIA... pe scurt

de prof. Aurel BOIA

3. Vocalele

Vocalele se notează numai în anumite cazuri : a) în poziție inițială ; b) pentru despărțirea a două bastoane în prelungire ; c) în unele cuvinte monosilabice (**nu, n-a ; tu, ta ; cu** etc.).

În măsura în care precizia o cere, ele se aplică și în alte cazuri (în cuvinte mai puțin obișnuite sau care, în contextul respectiv, ar da loc la confuzii, anumite forme gramaticale etc.)

Vocalele se notează prin puncte în diferite poziții : la dreapta : **A** ; la stînga : **O** și **U** ; sus și jos (față de bastoane în capete) : **E** și **I**. Ele se scriu după notarea consoanelor.

Grupurile **PP** și **BB** se notează printr-un singur **P** sau **B**, vocalizat la mijloc. **E** și **I** între două bastoane în prelungire se reprezintă printr-o liniuță lipită la dreapta (față de **N**, la stînga). Cuvîntul **cu** se vocalizează dedesubt. Silaba inițială **IN (ÎN)** nu se vocalizează.

da adu	/ /	al albină	∘ ⌐
în n-a	/ /	atît etate	⌐ ⌐
acea (a)ici	⊂ ⊂	predat pîndit	⌐ ⌐
ac ochi	∪ ∪	într-un babă	/ |

EXERCIȚIUL 5

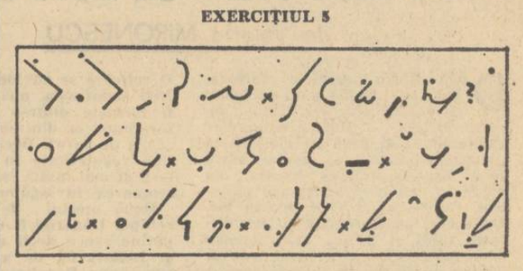

Avocatul a evocat un fapt unic. — Dv. ce (h)otărîre ați aplicat ? — E om dintr-o bucată. — Cu încetul se face oțetul. — Era cît un bob de piper. — S-a dat drept altul. — A pierdut partida. — Dan îi ajută pe Dinu.

ABREVIERI

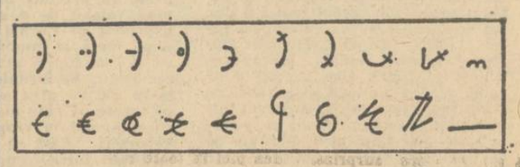

1. Din punct de vedere, din mai multe puncte de vedere, din toate punctele de vedere, din acest punct de vedere, fi fost, va avea, va fi, ca urmare, prin urmare, al lui ;
2. Ceea ce, din ce în ce mai, din ce în ce mai mult, din ce în ce mai mare, din ce în ce mai mic, din ce în ce mai bine (bun), cei (celor) ce muncesc, atunci cînd, o dată pentru totdeauna, totodată.

Notă. — Am dat mai sus primele abrevieri construite prin aplicarea procedeului general de apreviere folosit în stenografia Stahl (cu ajutorul secantei) Tăind cu o liniuță sau, dacă este necesar, cu o anumită literă primul termen al unei expresii, se reprezintă, subînțelegîndu-se, și restul ei.

EXERCIȚIUL 6

Adunat, id(ee), autoritate (**au=o**). Anton, Enache, unge, ațiat, citit-o, Agripina, ignorat, oglindă, afinat, (i)eftin, oțilit, Tudor, înrudit, popor, îmbibare, alpin, Elba.

EXERCIȚIUL 4 (CHEIE)

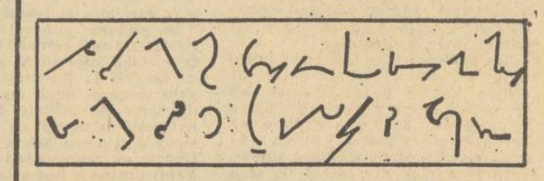

Reveniți asupra exemplelor și exercițiilor din numerele anterioare, copiindu-le și recitindu-le de cît mai multe ori. Verificați-vă, din nou, cunoștințele, cu ajutorul „cheilor" respective. Procedați la fel și în continuare.

• REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS •

VLĂSTARELE ȚĂRII

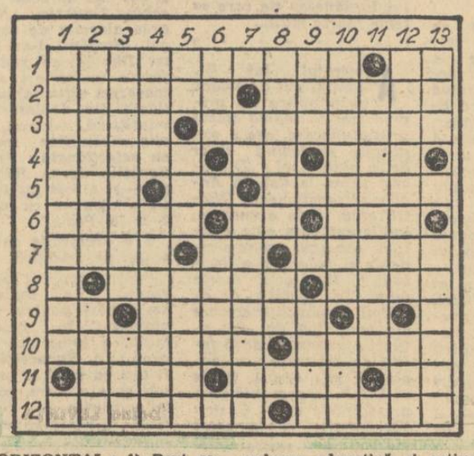

ORIZONTAL : 1) Poet român contemporan, căruia i-a fost decernat în anul 1946, Premiul Fundațiilor pentru tinerii scriitori (Geo) — Cap de afiș ! 2) Genial violonist și compozitor român, autorul suitei „Impresii din copilărie" — Fii devotați, de strajă țării 3) Pici (fam.) — Eminent poet român, autorul poeziei „Ai noștri tineri". 4) A trece la ofensivă — Începe amintirile ! — Vatra unde se topește fierul (maram.) 5) Calapod — De la tineri ! — Scriitor italian, autorul cărții „Inimă de copil". 6) A irita (fig.) — Ten ! — Șuvoi (pop.) 7) Critic și istoric literar român, autorul lucrării „Eseu despre virstele interioare" (Dumitru) — Copii pe margini ! — Virstă 8) Poet și prozator român contemporan, în opera căruia se observă orientarea către narațiunea pentru tineret cu valoare educativă și acțiune antrenantă. (Felix) — Piesă pentru țesut 9) Cange ! — Scriitor român contemporan, autorul romanului „Pușloaica". (Corneliu) 10) Au un bagaj de cunoștințe atestat. — A se deștepta... 11) Localitate pe țărmul Mării Roșii — Viață — Măsura vieții 12) Moment organizat în cadrul activităților pionierești și uteciste. — Datină strămoșească la începuturile unei vieți unite.

VERTICAL : 1) Unitate din cadrul vieții de organizație a pionierilor... 2) ...și cele organizate la nivel de școală — E cuminte ! 3) Capitol al fizicii — Pronume 4) Poet clujean, autorul poeziei „Copii de moți pe străzile din Cluj" — Scriitor român contemporan, autorul romanului pentru copii și tineret „Toate pînzele sus". 5) Teodor Constantin — Nume feminin — A se degaja 6) Orășel în Franța — Cu părul înelat 7) La intrare-n mare ! — Încărcate peste măsură (fam.) 8) Tînăr care se remarcă prin fapte și vitejie. — Bold 9) Centisten (abr.) — Poet român contemporan, autorul volumelor pentru copii „Ciopărțilă" și „Noile ispăvi ale lui Ciopărțilă" (Tiberiu) 10) Tineri devotați ai patriei noastre socialiste — Curs de apă 11) Organizație a studenților 12) Personaj mult îndrăgit de copii — Rest... la cafea 13) Copilul mamei — Personaj principal al unei opere.

Miron NEACȘA

CUVINTE RARE : Tică, Coh, Siu, Naan, Rue, Csn.

LA PESCUIT

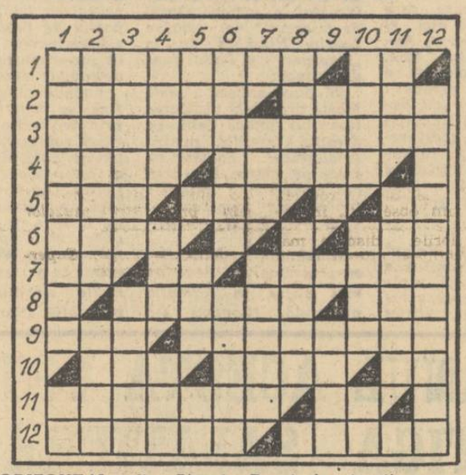

ORIZONTAL : 1) Picant aperitiv pescăresc. — Pește marin cu formă lungă și ascuțită (Syngnathus acus). 2) Amiralul... pescarilor din deltă. — Animal acvatic nevertebrat. 3) Efectul cel mai valoros al unei ieșiri la pescuit. 4) În planificarea brigăzilor piscicole. — Coș sau îngrăditura de nuiele pentru captarea peștilor. 5) Vîrtej de apă (reg.). — Ține bine undița... — Liniște ! 6) Localitate în Indonezia. — Punct de atracție pe malul Mării. 7) Diftong. — Dinsa — Adăpost provizoriu construit din stuf de pescarii din deltă. 8) Unealtă pentru pescuit în mare. — Răscroială. 9) Orășel în Peru. — Trage peștele la mal. 10) Homar retezat la capete ! — A scoate apa... — Măsură în mare. 11) Pește de apă dulce, cu corpul lat, ...bun la... plachie — Dan Tudose. 12. Mari producători de batog și icre negre. — Pretext pentru o ieșire în aer liber, la malul apei... și pentru tema noastră.

VERTICAL : 1) Pasionatul nostru pescar, adevăratul descoperitor al minunilor deltei noastre. — Post meridian. 2) Peștișor argintiu sacrificat adesea ca nadă — Mai departe. 3) Pescuitori de crustacee... — ...și un exemplar marin din captura precedenților. 4) Tinteste numai în inimi. — Nici a ta, nici a lui. — Cu ăsta se încearcă pescuitul... în ape tulburi (fig.). 5) Insulă engleză cu o activă economie piscicolă. — Șold. — Textilă. 6) Undița, oria, plasa, năvodul etc. — Armele vechilor vînători (od.). 7) Aceea. — Nu mai departe. 8) Capabilă. — Untura de pește, de exemplu. 9) Răzbunarea... peștelui (fig.) — Înșelătoarele noastre tentații ihtiologice. 10) Oraș în Belgia — Pești mici care înoată repede (reg.) — Pește ! 11) Rezultatul împărțirii — Gustos pește de apă dulce... cu rezonanță tăioasă. 12) Crescătorie pentru delicii pescăresc al apelor repezi de munte.

prof. Toni AL. PESCARU

Cuvinte rare : *VIR, ENIM,* UCO, MAN, ALNA.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PARADA RÎSULUI

ORIZONTAL : Tănase — Mimi — Amore — Ropot — Cascade — Ila — Urticant — Ir — Til — An — Idei — Tma — Satir — L — Aus — Riset — Eg — Tur — Ic — W — Humor — Sa — Aro — Idi — Rai —Răvaș — Clovn.

ARMINDEN

ORIZONTAL : Munca — Unitate — Ar — Harnici — Ug — Rame — Îi — Onora — Lozinci — Av — L — Petarde — Arabi — R — Eseu — Statut — Oști — Roti — Ina — Le — Evidențiat — Ers — A — Ag — A — Se Țelina — Aurit — A — Aniversa — An — Revoluționare — Imitate — Riset.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

19 - 5 = 10 ?

Conform canoanelor aritmeticii, practicată pe Terra evident că egalitatea de mai sus nu este posibilă. Poate că, pe planeta de unde vin „Invadatorii", o fi posibil și așa ceva... Totuși, una dintre cele mai tinere cititoare și colaboratoare a noastră **LUMINIȚA CIUMBER,** elevă în clasa a VI-a B, din Pitești, ne demonstrează că egalitatea e valabilă și pentru artimetica terestră.

Nu știm de fapt, dacă a prezentat demonstrația respectivă și la vreunul din profesori sau profesoare și cam ce notă i s-a dat pentru aceasta, însă are dreptate. Deci, iată ce spune Luminița : se așează 19 bețe de chibrit exact ca în figura de jos...

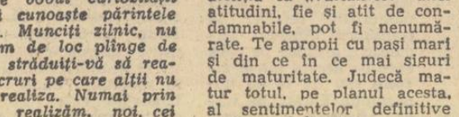

Eliminînd 5 bețe de chibrit din cele 19, se obțin 10 **Ce credeți? E posibil?**

Bravo Luminița și multumiri pentru această... glumă matematică !

Navigatori celebri și corăbiile lor

Istoria descoperirilor geografice este legată indisolubil de numele unor navigatori și exploratori celebri. Dar, numele multora dintre navigatorii celebri au rămas legate și de corăbiile cu care au călătorit devenind astfel și ele întrucîtva celebre.

Vă vom indica aici numele citorva navigatori, suficient de bine cunoscuți, propunîndu-vă să vă gîndiți, sau să vă reamintiți, cum se numeau corăbiile cu care au călătorit. Iată despre cine este vorba:

1. Columb
2. Cook
3. Bellingshausen
4. Bougainville
5. Iason
6. Magellan
7. Nansen
8. La Pérouse.

Grafica

Deși s-ar părea că grafica este o creație a civilizației, în realitate nu-i chiar așa, ea avîndu-și originea încă din epoca paleoliticului superior. Oamenii acelor vremuri au reprodus cu mai mult sau mai puțin talent realitatea înconjurătoare, pe pereții peșterilor sau pe stînci. La început, oamenii au folosit doar reprezentarea liniară monocromă, în general predominînd culoarea neagră.

Multă vreme, unicul gen de grafică a fost desenul, în exemplare unice. Multiplicarea desenelor a apărut destul de tîrziu.

Știți unde și cînd?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Din istoria grădinilor cu flori

După cum se știe, prin Edictul de la Milano, din 313, creștinismul a fost recunoscut ca religie oficială de stat. Slujitorii bisericii din acea vreme au pus însă sub interdicție cultivarea și întreținerea splendidelor grădini ale romanilor, ele fiind socotite ca locuri de... lux și desfătare ! În locul lor, s-a recomandat să se cultive grădinile cu legume sau plante medicinale. Bineînțeles că această anomalie nu putea să dureze o veșnicie și, încetul cu încetul, s-a revenit la vechile bune obiceiuri în ceea ce privește cultivarea florilor în grădini. Arta cultivării florilor în Europa, în grădini, a ajuns la o înaltă măiestrie în Spania, după anul 750, datorită arabilor, care au adus cu ei experiența milenară a unor țări cum erau Persia, Grecia, Egiptul etc. Cu timpul, pasiunea pentru grădini mari și luxoase s-a răspîndit și în restul Europei, mai ales spre finele secolului al XIII-lea.

În Japonia, aranjarea cît mai frumoasă a grădinilor a constituit însă o permanentă preocupare, din vremuri foarte îndepărtate, astfel încît s-a ajuns la o adevărată artă în această direcție, cunoscută sub denumirea de „Ikebana". Încă mai de mult, acolo există chiar școli, în care se învață această artă.

Raționamente și calcule

Numărul 100 se poate obține folosind toate cifrele de la 1 la 9, în ordine crescătoare, în modul următor :

$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + (8 \times 9) = 100$
$123 - 45 - 67 + 89 = 100$
$12 + 3 - 4 + 5 + 67 + 8 + 9 = 100$
$1 + (2 \times 3) + 4 + 5 + 67 + 8 + 9 = 100$
$(1 \times 2) + 34 + 56 + 7 - 8 + 9 = 100$
$1 + (2 \times 3) + (4 \times 5) - 6 + 7 + (8 \times 9) = 100$

2 Utilizînd cinci cifre de 5 se poate obține cifra 8 astfel :

$$5 + 5 - \frac{5 + 5}{5} = 8$$

$$5 + \frac{5 + 5 + 5}{5} = 8$$

3. Intrebuințînd șase cifre de 1, este posibilă obținerea numărului 12 :

$$11 + \frac{11}{11} = 12$$

4. Numărul 30 poate rezulta folosind trei cifre de 3, sau trei cifre de 5, ori trei cifre de 6, după cum se vede mai jos :

$3^3 + 3 = 30$
$(5 \times 5) + 5 = 30$
$(6 \times 6) - 6 = 30$

5. Cu 9 bețe de chibrituri se poate realiza o construcție, geometrică, ce dispune de 22 unghiuri drepte, după cum se vede și în schița alăturată.

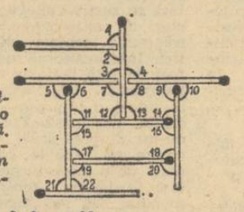

Poșta cititorilor

După selecționarea și sortarea corespondenței primite pentru întrebările din revista nr. 748, din 05.02.72, cele mai complete răspunsuri au sosit de la următorii cititori: **Todor Adrian,** elev, anul III D, Lic. industrial minier, Petroșani, (Referitor la întrebări din domeniul muzicii și al cosmonauticii, nicu o grijă: vor fi!) ; **Busuioc Sever Sorin,** elev, cl. a V-a A, Șc. generală nr. 4 Craiova; **N. Guttman,** Orșova, jud. Mehedinți; **Cioacătă Viorel,** elev, Constanța; **Moga Leontin,** L.I.T., Cluj; **Mircea Igna,** Piatra Neamț; **Vătășoiu Ionel,** Galați.

Referitor la problema „Criptografie", apărută în nr. 747 al revistei, precum și la răspunsul dat în nr. 748, am primit mai multe scrisori, de la o serie de cititori care trimit răspunsuri corecte dar, totodată, sesizează că unul din sistemele de ecuații este greșit. Firește că așa era, întrucît cuvîntul „Evrika", ce constituie răspunsul exact, nu s-a ales la întîmplare, ci cu un dublu sens. Evrika = am descoperit, se referea atît la descifrarea criptogramei, cît și la sistemul de ecuații cu pricina. Nu ne am grăbit însă cu această precizare, întrucît primim adesea răspunsuri sau scrisori după mai mult timp de la apariția unor întrebări sau probleme și, în general, dorim să vedem cîți sînt aceia care citesc cu atenție materialele pe care le publicăm.

Evident că sînt însă posibile și greșeli de tipar, efective, dar pe acestea le semnalăm la timp

Cu această ocazie, precizăm pentru toți cititorii, lucru pe care de altfel l-am mai făcut, că sistemul de ecuații corect este:

$v^2 - u + 10 = 10$
$uv = 11$

iar nu

$v^2 - u + 10 = 0$
$uv = 11$

cum a apărut în revistă.

Totodată, menționăm că în nr. 748, dintr-o greșeală de tipar, la problema „Din lumea microbilor", în progresia geometrică, s-a omis termenul 4 care urma în mod normal după 2, iar numerele 754 și 755, în materialul „De-ale lui Voltaire", textul corect al scrisorii regelui Frederic al II-lea către Voltaire era:

P / Venez à Çi / San

în loc de

P / Venez à Ç / San

cum s-a publicat. Se-ntîmplă...

Ing. Liviu MACOVEANU

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

ASIGURĂRI DE PERSOANE

Prezentăm, pe scurt, unele amănunte despre cîteva asigurări de persoane practicate de ADAS, dînd astfel posibilitate cetățenilor să aleagă pe cea care răspunde mai bine intereselor proprii.

ASIGURAREA FAMILIALĂ DE ACCIDENTE. Particularitatea constă în condițiile deosebit de avantajoase în care se încheie : în asigurare, pe lîngă asiguratul principal, care poate fi la încheierea asigurării în virstă de pînă la 70 de ani, sînt cuprinși fără nici un adaos de primă, soția (soțul) în virstă de pînă la 70 de ani, precum și copiii, indiferent de numărul lor în virstă de la 5 la 16 ani. Suma asigurată pentru fiecare persoană cuprinsă în asigurare este de 10 000 de lei pentru invaliditate permanentă totală și 5 000 de lei pentru deces din accident.

Asigurarea se încheie pe o durată de 3 luni, putîndu-se încheia pînă la trei contracte de asigurare pentru aceeași perioadă. Prima ce se plătește pentru fiecare contract este de numai 25 de lei.

ASIGURAREA DE ACCIDENTE „TURIST". Aceasta vine în întîmpinarea dorințelor acelor cetățeni care doresc să încheie asigurări de durate mai scurte și să aibă o cuprindere în asigurare mai completă.

În asigurare se cuprinde : persoana care încheie contractul, care poate fi în virstă de la 16 la 70 de ani, pentru cazurile de invaliditate permanentă și deces din accident, precum și bunurile gospodărești ale acesteia. Sumele asigurate sînt diferențiate în funcție de natura accidentului (între 10 000 și 25 000 de lei pentru invaliditate permanentă și între 5 000 — și 15 000 de lei, pentru deces).

Pentru bunurile gospodărești suma asigurată este de 20 000 de lei.

Asigurarea se încheie pe o perioadă de o lună, iar prima de asigurare este de numai 15 lei și se plătește o dată cu emiterea poliției de asigurare.

Asigurarea de accidente „Turist" se recomandă tuturor celor ce pleacă în concedii, excursii, delegații etc.

ASIGURAREA DE ECONOMIE ȘI DE INVALIDITATE PERMANENTĂ DIN ACCIDENTE dă posibilitatea asiguratului să economisească, în mod planificat, anumite sume de bani, iar, în cazul unei invalidități permanente ca urmare a unui accident, să primească și suma asigurată corespunzătoare.

Asigurarea se încheie cu persoane în virstă de la 16 la 65 de ani pe durate cuprinse între 5 și 10 ani, pentru sume de 10 000 de lei sau mai mari, crescînd cu fracțiuni de cîte 5 000 de lei. Prima de asigurare se stabilește în funcție de durata asigurării și de suma asigurată, plata lor făcîndu-se anual, anticipat. La cererea asiguratului primele se pot plăti și în rate semestriale, trimestriale sau lunare, de asemenea anticipat.

La această asigurare suma asigurată corespunzătoare se plătește în cazul cînd asiguratul ar rămîne cu o invaliditate permanentă ca urmare a unui accident petrecut în perioada de plată a primelor, precum și la expirarea asigurării, independent de plățile făcute anterior pentru invaliditate permanentă.

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice și instituții, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

(5216A)

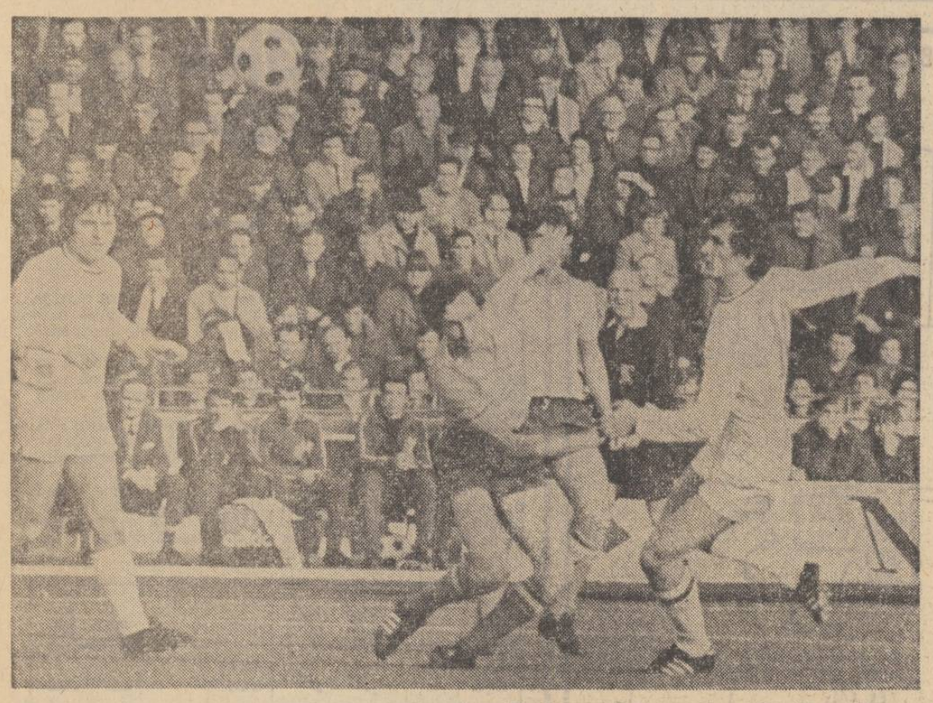

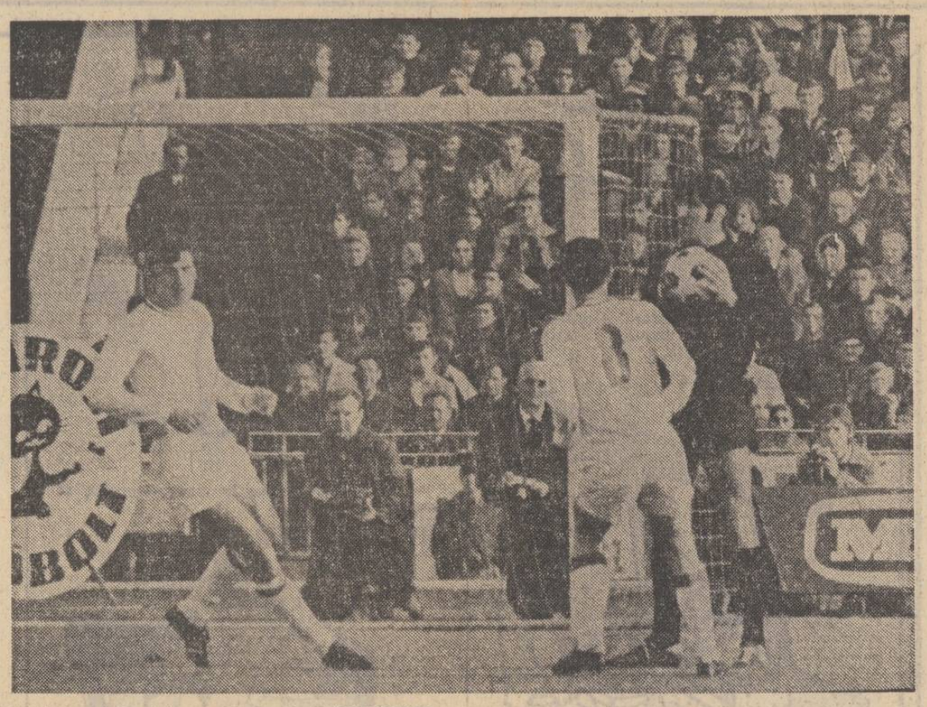

Două imagini de pe „Nepstadion" surprinse pentru cititorii noștri de fotoreporterul Paul ROMOȘAN

DESPRE SFERTURI

de Valeriu MIRONESCU

Două dintre partidele sferturilor de finală s-au încheiat cu același scor alb. Totuși, în cazul Belgia — Italia, viitoarelor gazde le va fi greu să depășească punctul de înghеț al jocului, adică 0—0, fiindcă italienii se simt ca peștii în apă cînd adversarii năvălesc valuri-valuri spre poarta lor. De aceea, se întrevede și posibilitatea unui al treilea meci, pentru departajare. Dacă italienii vor fi cumva eliminați, în această fază a competiției și încă de către belgieni, atunci surpriza va fi mare, iar pentru „Squadra Azzura" va începe un șir, nu de zile negre, ci de ani negri, pînă ce echipa va urca din nou povirnișul care duce spre culmea performanței. Valori înalte nu mai apar ca pe vremuri în fotbalul peninsular, greul luptei îl duc tot veteranii care au cucerit cu Inter și Milan titlurile cele mai glorioase pentru cluburi, iar reprezentativei Italiei i-au dat titlul de campioană a Europei și pe acel de vicecampioană a lumii. Regresul fotbalului italian se include în procesul de restructurare a forțelor pe continentul nostru, proces în care se disting la polul opțiunii, pe obținul cluburilor, echipele olandeze, iar pe planul reprezentativelor naționale, echipa României. Însă, fiind vorba într-un fel de ultima bătălie, eu cred că veteranii conducătorului Facchetti își vor vinde foarte scump pielea și nu exclud putința lor de izbîndă.

Cel de-al doilea scor alb pune echipa iugoslavă într-o situație mult mai dificilă decît aceea a „Squadrei Azzura". Cu cîtiva ani în urmă, din internaționalii iugoslavi plecați să joace la cluburi străine se puteau alcătui două sau trei formații reprezentative! Azi, un singur nume se bucură de rezonanță europeană, Geaici, dar mulți specialiști rămîn sceptici în privința posibilităților acestuia de a decide un meci pe teren străin, împotriva unui adversar deosebit de tenace și cu o mare forță fizică. Totuși, o echipă de talia celei iugoslave nu trebuie considerată învinsă dinainte.

La Londra, surpriza a constituit-o numărul de goluri primite de echipa Angliei. Chiar în acest colț de pagină, pronosticam eliminarea fotbaliștilor englezi de către cei vest-germani, ținînd seama de două meciuri și nu de unul singur. Fără să exclud din calcul fie și o victorie engleză pe stadion vest-german, totuși un fapt rămîne sigur: elevii lui Ramsey au părăsit de pe acum întrecerea! Formația lui Helmuth Schön nu e o simplă mașinărie de fotbal, ci se remarcă și prin cîțiva jucători de clasă. Adică, exact prin ceea ce lipseste astăzi echipei Angliei. Ca să fim drepți, la Londra, acei băieți sănătoși care aleargă ca niște sprinteri și dărîmă tot ce întîlnesc în cale, au fost urmăriți de ghinion. Ghinionul nu s-a întrupat exclusiv în Beckenbauer, au stat în drum și barele. Chiar cînd poarta era goală mingea a ocolit jaloanele. În plus, dacă acela a fost 11 metri, apoi la faultul asupra lui Dembrovski arbitrul Smith ar fi trebuit să acorde penalti de la 3 metri! Ce mai la deal, la vale, englezii meritau un rezultat de egalitate, fapt și așa îndeajuns de umilitor pentru lumea de pe Wembley.

Mulți spun că pe Wembley a învins viitoarea campioană europeană. Și eu sînt de părere că prin tactică, condiție fizică și clasă a jucătorilor, echipa R.F. a Germaniei este astăzi cea mai bună de pe continent. **O reținere se cuvine s-avem totuși. Nici semifinala, nici finala, nu vor fi formate dintr-o întîlnire dublă tur-retur, ci dintr-un singur meci, „care pe care". Deci va fi mai puțină regularitate în afirmarea valorii și mai multă întîmplare în desemnarea învingătorului.**

După meciul de la Budapesta, echipei Ungariei îi rămîn mult mai puține șanse decît echipelor Italiei și Iugoslaviei de a pătrunde în semifinale. Rezultatul obținut de reprezentativa noastră este al doilea ca greutate după acela al fotbaliștilor vest-germani. Numai bunul simț de a nu socoti al doilea meci dinainte jucat ne împiedică să scriem că formația noastră s-a și calificat în faza finală a campionatului european. În privința aceasta, singurul mod valabil de a gîndi este acela exprimat de Cornel Dinu imediat după meci, și anume, de a pregăti cu și mai multă seriozitate întîlnirea retur. Seriozitatea în pregătire și în joc va urca echipa României pe trepte pe care mai înainte le zăream numai în visurile noastre de suporteri. Fără să punem semnul egalității între campionatul european și cel mondial (numai grupa de la Guadalajara ar fi fost echivalentă cu faza finală europeană) trebuie să spunem că din punctul de vedere al prestigiului internațional al fotbalului nostru, o eventuală performanță pe continent va avea un ecou incomparabil mai mare. De fapt, mă gîndeam că dimensiunile rezultatului din 29 aprilie încă nu ni s-au conturat la adevăratele proporții. Pe teren a intrat o echipă cu de-ajunse temeri, în pofida declarațiilor, iar de ieșit a ieșit o altă echipă, de-acum matură psihic pentru mari realizări. Între Bratislava și Budapesta este o cale de la cer la pămînt în privința jocului echipei române și a maturității ei. Și aceasta în ciuda unor defecțiuni ce persistă în cadrul echipei și care-ți lasă impresia că ea joacă minute întregi cu unul sau chiar doi jucători în minus, mai ales la înaintare.

În prezent, e nevoie ca demonstrația trecerii echipei României într-o etapă superioară a vieții ei să se facă și la București. E vorba, prin urmare, de a marca prin joc diferența de calitate dintre starea existentă la meciul cu echipa cehoslovacă și aceea atinsă la dubla întrecere cu reprezentativa maghiară. Pentru mine a fost o mare satisfacție gîndul că Europa fotbalistică privește cum apără Răducanu — și cum își descurajează adversarii. A fost o satisfacție să știu că europenii îl văd la televizoarele lor pe Dumitru — un mare half, abia acum în plină înflorire. Și ce-or fi zis oamenii din țara lui Facchetti la golul înscris de Sătmăreanu — fundaș care astăzi se poate scutura fără grijă de porecla străină?

Echipa noastră a avut mereu ghinionul să nu poată arăta laolaltă pe toți asii produși de fotbalul românesc în ultimii ani. O dată a lipsit unul, altă dată celălalt, ba citeodată paguba a fost și mai mare. Chiar în toamnă, în meciul cu echipa cehoslovacă a lipsit Dumitru, pe Nepstadion n-a jucat Dobrin. Aș dori ca măcar acum, începînd cu meciul de la București, și mai departe în această adevărată primăvară fotbalistică pentru noi, rîndurile echipei să fie cît mai complete și să lumineze ecranele televizoarelor din casele europene. Totuși, știu că va fi un absent, un mare absent, fapt care-mi cere să întreb din nou medicii și pe ceilalți responsabili: cînd aveți de gînd să ni-l redați pe Dumitrache?

Nepstadion. Joi după-amiază. Antrenamentul clasic de acomodare al tricolorilor. Obișnuita mișcare cu și fără balon, obișnuita „miuță" de final. Băieții trec pe lîngă noi și, fără excepție, laudă terenul marelui stadion din capitala Ungariei. „Pe gazonul ăsta nu ai voie să joci prost", observă Dumitru.

Și avea să-și țină promisiunea peste 48 de ore.

. . . . . .

În orele care s-au scurs între aterizarea pe aeroportul budapestan și intrarea pe Nepstadion, subiectul subiectelor — meciul — a fost evitat de toată lumea. Excepțiile, foarte rare, au înglobat și pronosticurile. A existat — la acest capitol — o glumeață anticipare care trebuie amintită aici și pentru exactitatea ei. Autorul, tot Dumitru, care, întrebat de un confrate ce rezultat dă, a răspuns: „1—1. Am vorbit cu băieții din echipa Ungariei și... am stabilit acest rezultat". După joc, în cabină, mijlocașul Rapidului observa cu un larg zîmbet: „Nu v-am spus?".

. . . . . .

De la hotelul „Volan" din Esztergom, unde erau găzduiți jucătorii din lotul reprezentativ al Ungariei, știrile care veneau, începînd de joi și pînă cu cîteva ore înaintea partidei, privind componența selecționatei, erau una mai controversată decît cealaltă. Vă relatăm succesiunea formulelor de echipă ale lui Illovszky din cele 48 de ore precedînd întîlnirea:

joi dimineața: Vidats răpănit, Juhasz nerestabilit, ies din orice formulă posibilă. Variantele anunțate de colegii din Budapesta: Bene mijlocaș („A și fost încercat la antrenamentul de miercuri" ne asigura Laszlo Niszkacs de la „Nepsport") și Balint fundaș stînga.

joi după-amiază: este foarte probabilă utilizarea tînărului fundaș Vepi pe dreapta (antidot pentru Iordănescu); Fabian va trece pe stînga. La acea oră componența liniei de fundași era următoarea: Vepi — Kovacs — Pancsics — Fabian.

vineri dimineață: știre surprinzătoare. Bene nu mai apare în formația probabilă. Illovszki s-a decis să-l utilizeze ca mijlocaș pe Kocsis, minusculul atacant de la Honved, care deține o formă strălucitoare. Continuă controversele privind linia de fundași. La prînz, ultima veste recepționată de la Esztergom — unde Illovszky este de negăsit de către ziariști — anunță revenirea lui Fabian pe postul de fundaș dreapta și rămînerea lui Kovasc în proprietatea tricoului de fundaș lateral stînga.

simbătă dimineața: în fine, se comunică oficial, prin declarația selecționerului reprezentativei maghiare, formula definitivă a compartimentului defensiv. Din nou schimbări față de ultima variantă: nu Kovacs va fi fundașul stînga ci Vepi care, pe parcursul a 48 de ore, a intrat și a ieșit de mai multe ori din formația probabilă. Illovszky justifică ezitările sale privind fundașii: a dorit să găsească soluția cea mai bună pentru contracararea lui Iordănescu de care se teme foarte mult...

. . . . . .

Arbitrajul lui W. Smith, atît de ciudat prin optica lui privind mai cu seamă atacul prin alunecare, are o explicație provenind chiar de la autorul ei: „Din acest sezon la noi, în Anglia, se sancționează ORICE atac prin alunecare, indiferent cum este efectuat. Am avut multe accidente și federația a decis așa...". Înțelegem foarte bine, Mr. Smith, că aplicați dispozițiile actuale ale federației dv. dar atunci ajungem la două feluri de arbitraje: cel englezesc și... restul. Poate că U.E.F.A., prezentă prin președintele ei — Gustav Weiderkehr — la acest meci să se fi sesizat. Altfel, surprizele de genul aceleia a lui Dumitru, care s-a văzut sancționat la fiecare aplicare a acestui mod de deposedare, vor continua. Și abia ajunseserăm la un arbitraj cît de cît uniform, mai cu seamă comparat cu bizareriile de acum 3—4 ani ale „cavalerilor fluierului" din America de Sud. Și, iată, apar „inventatorii englezi" în materie!

. . . . . .

O mărturisire a lui Pancsics, cel mai constant jucător — și cel mai apreciat — din echipa Ungariei: „Nu sînt prea alarmat de acest egal. Românii l-au meritat. Dar noi am reușit de foarte multe ori să întoarecem situația în partidele din deplasare. Amintiți-vă, vă rog, situația meciurilor noastre cu selecționata Franței. Egalului de la Budapesta — și a fost tot 1—1 — i-am răspuns cu un șec 2—0 la Paris."

E o declarație care vizează pe tricolori.

Pentru replică, Sătmăreanu: „La Budapesta am luptat pentru a supraviețui în societatea înaltă a fotbalului european. La București vom fi toți ca unul și unul ca toți spre a intra, cu toate onorurile, în turneul final al reprezentativelor continentului nostru. Știm că va fi la fel de greu ca în prima partidă, dar nu ne speriem de nimic."

Cu și fără... crampoane

CULESE LA BUDAPESTA...

de Eftimie IONESCU

„ANUL ACESTA VEȚI CÎȘTIGA SALATIERA"...

● Destăinuirile căpitanului echipei Elveției pe marginea unei întîlniri mai vechi ● Ilie Năstase poate fi asemuit cu Pancho Gonzales ● Cetățenii orășelului Winterthur vor avea prilejul să felicite pe bucureșteni?

„Anul acesta veți cîștiga Salatiera. Nu pentru că sînteți la a treia tentativă și aceasta din punct de vedere intrinsec ar avea un sens de predestinare, ci pur și simplu pentru că am fler..." Citatul aparține dr. Heinz Grimm, căpitanul echipei ai cărei componenți, așa cum, desigur, vă e cunoscut, în clipele cînd apar aceste rînduri ne sînt oaspeți, în cadrul întîlnirii din primul tur al Cupei Davis, zona europeană.

...M-am așezat în microbuz lîngă interlocutorul meu din motive profesionale: evitarea de la bun început a acelei note de rigiditate a primului moment al interviului, îndrumînd discuția pe un făgaș aparent banal. Și, într-adevăr, nu am greșit...

Grimm își cunoaște bine meseria și, mi-am dat seama de la primele vorbe, aveam în față un expert în materie de tenis. Discuția s-a „localizat" repede în jurul persoanei lui Ilie „Nastaze", colorîndu-se cu un element nesperat, dacă vreți, de senzație...

În 1966, înainte cu o săptămînă de debutul său în Cupa Davis, la Paris, pe centralul de la Roland Garros în întîlnirea cu Franța, Ilie a făcut o haltă în pitorescul orășel Winterthur, de lîngă Zürich, împreună cu formația României, venită să susțină cîteva meciuri de antrenament în compania echipei Elveției. Interlocutorul meu a fost de față la toate confruntările, Ilie Năstase lăsîndu-i o impresie deosebită, neștearsă. Vorbindu-mi despre acele momente pe care le consideră de o mare însemnătate în istoria tenisului mondial, el a încercat să-mi redea cît mai exact declarațiile pe care le-a făcut atunci unui corespondent al ziarului „Journal de Geneve".

„Nimeni, nici un antrenor nu va reuși să perfecționeze loviturile și jocul acestui mare talent conform canoanelor clasice, luînd drept model pe marii campioni. Năstase va intra în rîndul lor prin propriul lui stil. Aceasta se va întîmpla în ziua cînd exuberanța, fantezia și loviturile sale bruște și accelerate se vor maturiza. În ziua aceea nu va mai avea adversari, deoarece oricare campion se va teme de acest jucător ale cărui riposte au un «evantai» atît de vast. El ar putea fi totuși asemuit, a subliniat dr. Grimm, **cu marele Pancho Gonzales, în zilele sale de apogeu".**

Mîndru de „flerul" său, confirmat atunci, neașteptat de repede și spectaculos, la numai două săptămîni, cu prilejul internaționalelor Franței, cînd Năstase a ajuns în finala de dublu alături de Ion Țiriac, interlocutorul a venit cu noi argumente în privința temeiniciei „prognozei" sale asupra posibilității pe care o are formația noastră de a cîștiga anul acesta finala Cupei Davis „chiar la București".

În acel moment șoferul manevra dibaci microbuzul către peronul din fața intrării „Intercontinentalului". Dar dr. Grimm mai avea pe inimă ceva:

— Cetățenii orășelului Winterthur, a adăugat el, vor fi deosebit de mîndri ca să aibă prilejul de a menționa într-o telegramă de felicitare adresată bucureștenilor că au avut cinstea să găzduiască nu numai „botezul focului" unui mare campion, ci și al echipei care a adus Salatiera de argint în Europa.

Paul CERNESCU

ȘAH

Florin Gheorghiu și echipa „Restul lumii"

Răsfoind o revistă engleză de șah cea mai veche, care ne-a scăpat la vremea respectivă — „Chess" din ianuarie 1969 — am întîlnit o propunere interesantă. Michael Bowers, cititor al publicației, sugera organizarea unor meciuri între o reprezentativă a „Restului lumii" și echipele U.R.S.S., Statelor Unite și Europei. În expunerea sa de motive, Bowers face o paralelă între situația șahului mondial și cea a... cricketului. La fel cum acest ultim sport este dominat de cîteva țări — Australia, Anglia, Africa de sud și Indiile de vest — șahul ar fi dominat de Uniunea Sovietică, Statele Unite, Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, R.D.G., România și Bulgaria. În consecință, așa cum se procedează la cricket, cititorul britanic propune organizarea unor întîlniri care să prilejuiască aducerea în fața tablelor de șah a celor mai buni jucători din lume.

Pentru formația „Restului lumii" care ar urma să întîlnească echipa sovietică, Bowers l-a selecționat și pe Florin Gheorghiu, cărula i-a încredințat masa a șaptea, contra lui Stein. Colegii de echipă ai lui Florin, la mesele anterioare, ar trebui să fie Fischer, Larsen, Hort, Olafsson, Gligorici și Portisch. Gheorghiu este propus și pentru reprezentativa Europei care ar trebui să înfrunte „Restul lumii" — de data aceasta, el ar avea masa a șasea.

Interesant de notat și următorul fapt. Comentînd propunerea, editorul revistei consideră că ea este „Un vis minunat!..."

Münchenul celor 64 de pătrate

Adepții Caissei — zeița șahului — au și ei, anul acesta Münchenul lor. În septembrie-octombrie, la Skoplje, Iugoslavia se vor desfășura Olimpiadele masculine și feminine, pentru prima dată în organizare comună. Fără să fie televizate cu ajutorul sateliților artificiali ai Pămîntului, eclipsate parcă, oarecum de peripețiile meciului pentru titlul mondial între Spasski și Fischer, viitoarele jocuri olimpice vor fi totuși un moment extrem de remarcabil pentru mișcarea șahistă internațională. Ele vor aduna în Sala tîrgurilor din Skoplje aproximativ echipe reprezentative din 70 de țări, o cifră record care semnifică universalitatea pe care începe să o capete sportul celor 64 de pătrate.

Despre pregătirile pentru Olimpiade ne-au sosit primele amănunte La întreprinderea de produse electronice Niș se lucrează în prezent la sistemul de prezentare automată pe table de demonstrații a mutărilor ce se vor efectua la mesele de joc. Au fost comandate ceasuri speciale de control, mese, seturi noi cu piese. În cadrul comitetului de organizare au fost alcătuite diferite comisii și subcomisii care pregătesc toate cele necesare turneelor — de la programul de joc pe runde și editarea buletinului zilnic și pînă la programul echipei de 50 de translatori care vor sta la dispoziția participanților și la excursiile ce vor fi organizate în zilele libere.

Cu prilejul Olimpiadei se va reuni la Skoplje și congresul Federației internaționale de șah — F.I.D.E. În vederea acestei manifestări, au fost elaborate două studii speciale — **„Igiena jucătorilor de șah"** (psiho-fizică, alimentară, privind odihna și pregătirea pentru concursuri etc.) și **„Igiena în sălile de șah"** (spațiul minim, luminarea, ventilația, zgomotul sălii, dimensiunea și forma tablei de șah și a scaunelor pe care stau concurenții etc.). Concluziile celor două studii — de care s-a ținut seama la organizarea „Münchenului de la Skoplje" — vor servi și la punerea la punct a detaliilor organizatorice ale viitoarelor mari competiții.

Olimpiadele vor prilejui și o intensă activitate editorială. Iată cîteva din titlurile anunțate: „De la Alehin la Spasski", „Pasiuni și curiozități șahiste", „Aspecte istorice, matematice și filozofice ale șahului", „Antologia artei șahiste iugoslave".

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 7 MAI 1972 —

1. SPORTUL STUDENȚESC — PROGRESUL BUCUREȘTI. Partidă de mare interes, deschisă oricărui rezultat. „Tripla" nu are voie să lipsească de pe buletinele jucătorilor la Pronosport.

2. PROGRESUL BRAILA — METALUL BUCUREȘTI. Bucureștenii au avut pînă în prezent o slabă comportare în deplasare, nerealizînd nici o victorie din cele zece meciuri jucate. Șansele aparțin, deci, gazdelor.

3. POLITEHNICA GALAȚI — F.C. GALAȚI. Derbi local cu perspective de a se termina cu un rezultat de egalitate.

4. C.F.R. TIMIȘOARA — POLITEHNICA TIMIȘOARA. Un alt derbi local, un alt meci în care, probabil, echipele își vor împărți punctele, frățește.

5. VULTURII TEXTILA LUGOJ — C.S.M. REȘIȚA. Pe teren propriu echipa din Lugoj se comportă bine, dar și reșițenii știu să se descurce cu destul succes în deplasare. Nu este exclus un rezultat de egalitate.

6. BOLOGNA — ATALANTA. Două echipe aflate pe locurile 10 și, respectiv, 11 în clasament, cu același număr de puncte. Avantajul terenului indică favorită echipa gazdă.

7. JUVENTUS — CAGLIARI. Cel mai important meci al etapei. Un meci care ar putea să decidă pe cîștigătoarea campionatului. Jucînd la Torino, Juventus păstrează prima șansă dar Cagliari poate, eventual, să intre în posesia unui punct.

8. MANTOVA — LANEROSSI. Ambele echipe sînt angajate în lupta pentru evitarea retrogradării. Credem că Mantova nu va lăsa să-i scape nici unul din cele două puncte puse în joc. Îi sînt foarte necesare.

9. MILAN — NAPOLI. Milanezii nu au decît un singur țel în această partidă: victoria, singura care le-ar mai permite să rămînă angajați în bătălia pentru tricourile de campioni.

10. ROMA — CATANZARO. Echipa lui Herrera se află la adăpost de orice pericol. În schimb Catanzaro face eforturi disperate pentru a-și apăra locul în prima divizie. Poate că această disperare o va ajuta să obțină un punct pe terenul din capitala Italiei.

11. SAMPDORIA — INTERNAZIONALE. Din 1969 gazdele nu au reușit nici o victorie în fața milanezilor. Pot aspira cel mult la un rezultat de egalitate.

12. VARESE — FIORENTINA. S-au consumat 27 de etape și echipa gazdă nu a cucerit încă nici o victorie. Greu de presupus că va reuși tocmai în fața unei formații redutabile a campionatului italian. În cel mai fericit caz un rezultat de egalitate.

13. VERONA — TORINO. Oaspeții se află încă foarte aproape de tricourile de campioni și au mare nevoie de victorie. Gazdele, la rîndul lor, au nevoie de puncte pentru, a se salva de la retrogradare. Orice rezultat este posibil

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

TITU ANDREESCU, Timișoara: „Ca urmare a faptului că portarul echipei noastre naționale a făcut un meci bun la Budapesta, a seriozității și constanței cu care a apărat în ultimul timp, vă rog să publicați aceste versuri în cinstea lui:

Cît de lung ne este anu'
Chiar de-i încărcat programu'
În echipa națională
Se remarcă Răducanu.
Cînd îl vezi cum se întinde
Și respinge cîte-o minge,
Tu, suporter de echipă,
Strigi cît poți:
„Ei, bravo, Rică!"
Cine-n meci la București
Va apăra ca-n povești
De-ți va fi drag
să-l privești?
„Uriașul din Giulești!".

Poezia nu e, slavă domnului, o capodoperă, dar Rică o merită. Deși, ca să fim drepți, nu numai el a stat în calea adversarilor, ci și bara.

GH. DUMITRAȘ, București: „Vă scriu la o zi după ce s-a terminat meciul de la Budapesta și sînt încă foarte emoționat. Cred că și dumneavoastră, ca și mine, ați trăit acest meci la cea mai înaltă tensiune. Să recunosc cu toată sinceritatea că, la un moment dat, în prima repriză mi-a fost frică să mă mai uit la televizor. Mi-a fost frică de ceva rău. Ce se întîmpla dacă cele două bare nu erau bare? Dar aceste întrebări nu mai au rost acum. Important este că băieții noștri au știut să reziste acestei jumătăți de oră infernale, așa cum era de bănuit. După ce adversarii noștri au tras, cum se zice, toate gloanțele, jucătorii noștri au început să joace așa cum știu ei, adică cu pasele lor care derutează și calmează, cu pătrunderile lor pline de fantezie. Toți fotbaliștii noștri merită felicitări. Această zi a fost o adevărată sărbătoare a fotbalului nostru și cred că aceasta ar fi trebuit subliniat mai mult. Acum vine meciul de pe 14 mai. Nu vreau să mă amestec în treburile antrenorului, dar cred că acum trebuie făcut totul ca Dobrin să joace. Nu mai este nevoie să susțin aici de ce piețeșteanul este jucătorul care știe să dea totul acasă, cînd este încurajat de publicul lui. De aceea cred că noi, spectatorii, trebuie să știm dacă el va juca sau nu, dacă este sănătos și dacă Angelo Niculescu îl are în vedere. Ce știți despre acest subiect de discuție?"

Sînt și eu convins că Dobrin trebuie să joace în meciul de la București, cel puțin o repriză (eventual a doua). Aceasta se pare că e și intenția lui Angelo Niculescu, care, după cîte am aflat, imediat ce s-a întors de la Budapesta, a făcut un drum pînă la Pitești.

ANTIPA UNESCU, Iași: „Apelez la amabilitatea dv. și să rog să publicați scrisoarea mea adresată tov. Adrian Păunescu.

Stimate Adrian Păunescu,

Am citit cu mirare articolele dv. din revista „Flacăra", iar recent am vizionat un jurnal de actualități al cărui text de comentariu vă aparține. Acolo faceți referiri nu tocmai bune la selecționabilii noștri și afirmați că ceasul arată 11,15, (adică sîntem în ceasul al doisprezecelea!). Apoi, în articolele din revista „Flacăra" faceți numeroase referiri la profesorul Angelo Niculescu, articole pe care sper că acesta nu le citește sau nu le dă importanță. Faceți, de pildă, afirmația că antrenorul național ar fi în situația concurentului de la „Drumeții veseli" care a răspuns exact doar la 8 întrebări, adică numai atîția jucători a „nimerit" pentru națională. Să știți că spectatorii unor astfel de concursuri aplaudă și pe concurenții care răspund doar la 8 întrebări. Dacă echipa noastră națională a ajuns acolo unde este, acest lucru nu se datorează unor articole din presă, ci unor oameni ca Angelo Niculescu, Lucescu, Dumitru, Dinu, Dobrin, Dembrovschi. Vă rog să fiți mai puțin aspru cu fotbalul nostru și, în special, cu Angelo Niculescu. Mai cred, de asemeni, că talentul dv. de scriitor se poate afirma constructiv și în alte domenii ale sportului, unde într-adevăr este nevoie de un spirit critic necruțător. Ce aveți cu Angelo Niculescu?"

Foarte mulți oameni de bine i-au pus această întrebare lui Adrian Păunescu: „Ce ai dom'le, cu Angelo?" La care el a răspuns: „Nu-l las pînă nu ia campionatul mondial!"

Ing. GH. SCURTU, București: „În ultima vreme, revista „Fotbal" publică *Interviul săptămînii*, în care sînt redate cu mult „talent" părerile unor jucători de fotbal din țara noastră. Dacă interviul lui Dumitru nu m-a determinat să vă scriu, interviul lui Dumitriu II m-a silit la aceasta, mai ales că o rubrică pentru cititori în revista „Fotbal" nu mai există. După cum bănuiți, sînt rapidist de cînd mă știu, iar în perioada de glorie a lui Dumitriu II am fost membru în conducerea colectivului de susținători ai clubului Rapid, nelipsind de la nici un meci al echipei, în București sau provincie. Cunosc, deci, atmosfera în care a trăit și a jucat Niki. În interviul sus-amintit, acesta se plînge că în momentul imbolnăvirii „i s-au împuținat prietenii". Este o vorbă bătrînească: „spune-mi cu cine te aduni ca să-ți spun cine ești", pentru că din această categorie erau prietenii ce i se împuținaseră. Din „nebunia de la Ploiești", cum numește el meciul care a adus echipei rapidiste titlul de campion, nu-și mai amintește decît că unul dintre cei care l-au îmbrățișat i-a furat ceasul. Nu vreau să intru în amănunte, însă dacă aceasta este singura „amintire" ce i-a rămas despre suporterii rapidiști, îl compătimesc pentru ceea ce își va aminti după ce nu va mai juca fotbal. Pentru faptul că a ținut ca această „amintire" să-i fie popularizată, nu pot decît să-i transmit reprosul meu sincer pentru faptul că a uitat căldura și entuziasmul de care a fost înconjurat tot timpul în Giulești, că doar acolo a fost „fachir", că bătrîni și copii l-au considerat ca făcînd parte din familia lor. Aș vrea doar să-i reamintesc că o singură dată în ultimii ani tribunele stadionului din Ștefan cel Mare s-au dovedit neîncăpătoare: atunci cînd Giulești venise să-l regăsească la debutul său în echipa Dinamo Citind aceste rînduri, sper ca el să regrete că i-a jignit pe cei în mijlocul cărora și-a trăit momentele cele mai glorioase ale carierei sale".

N-am văzut respectivul interviu (poate n-o să mă credeți, dar eu nu citesc nici „Fotbal", nici „Sportul", nu știu ce e cu mine), dar parcă nu-mi vine a crede că Niki a dat cu cuvîntul cel greu de mînie în frații lui de peste Grant. Nu cred! Poate el a glumit și nu l-ați înțeles dv.

MIHAI A., Reșița: „În ultimul timp, în presa fotbalistică se duce un adevărat război; fotbaliștii îi acuză pe cronicari, antrenorii încearcă să se salveze aruncînd vina pe arbitri, publicul critică antrenorii și, în sfîrșit, cronicarii atacă totul, inclusiv colegii de breaslă. Cu o asemenea abundență de personaje se cam trece cu vederea un mic amănunt: fotbalul... N-ar fi mai bine deoparte vesnicul „pro și contra" și să judecăm mai lucid soarta fotbalului nostru, care ar merita să se afirme mai din plin? Am impresia că, în curînd, fotbalul se va juca mai mult pe hîrtie..."

Poate că e adevărat ceea ce spuneți dv. dar ce mă privesc pe mine toate astea? Eu nu critic pe nimeni, nu laud pe nimeni și nu am cu nimeni nimic.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 662 — sîmbătă 13 mai 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

În pagina a 5-a :

CUTREMURELE POT FI PREVĂZUTE

ÎNEGALITATEA ÎN FAȚA BOLILOR

Fetele sînt mai vulnerabile între 10 și 19 ani, iar băieții între 20 și 29 de ani

Agendă săptămînală

ZILE DEDICATE ISTORIEI

Am sărbătorit la începutul acestei săptămîni unele din momentele de cea mai largă rezonanță din istoria poporului nostru : s-au împlinit 95 de ani de la proclamarea independenței de stat a României și 27 de ani de la victoria împotriva fascismului. Și tot în acest început al săptămînii, partidul nostru încheia cel de-al cincizeci-șiunulea an al existenței sale glorioase. Desigur, nu a fost o simplă întîmplare faptul că tocmai atunci a fost inaugurat, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a celorlalți conducători de partid și de stat, Muzeul de Istorie al patriei noastre, lăcaș cuprinzînd între zidurile sale documente și mărturii a două milenii de existență a unui popor care și-a clădit gloria nu pe asuprirea altora ci apărîndu-și sărăcia și nevoile și neamul.

Frămîntata istorie a acestor pămînturi aflate la răscrucea drumurilor a cunoscut destule momente grele de luptă și numeroase figuri luminoase, care și-au înscris numele peste vremuri. Ceea ce a rămas ca o caracteristică nedezmințită a fost un neclintit dor de libertate. Peste veacuri, oamenii au purtat în sufletul lor dragostea și cinstirea pentru cei ce-au știut să-și apere țara, uneori cu prețul vieții. Și astăzi, fruntile se pleacă pioase la amintirea marilor apărători ai libertății : Decebal, Ștefan, Mihai Viteazul, Horia, Doja, Avram Iancu, a celor ce și-au dat viața pentru cucerirea independenței de stat și pentru întregirea unității naționale. Ultimele cinci decenii sînt străbătute de lupta și sacrificiul comuniștilor care, în fruntea clasei muncitoare și a întregului popor, au militat continuu pentru eliberarea socială, împotriva fascismului care cotropise țara și au făcut să triumfe pe pămîntul României civilizația socialistă.

8 și 9 mai sînt zile evocatoare ale unor fapte eroice care, deși petrecute la răstimpuri de mai multe decenii, sînt pornite din același impuls spre independență națională. În 1877, cînd dorobanții români treceau Dunărea, ideea de neatîrnare sintetiza năzuințele întregului popor ; în anii '40 ai secolului nostru, eliberarea de sub tirania fascistă a fost idealul care a polarizat energiile întregii națiuni, avînd, de astă dată, în frunte pe marele stegar al independenței și suveranității naționale care este Partidul Comunist Român.

Victoria asupra fascismului de la 9 mai 1945 a avut o însemnătate capitală asupra evoluției ulterioare a României. Antrenat în războiul antifascist cu întregul său potențial uman și material, poporul român a adus o contribuție de prim ordin la înfrîngerea hitlerismului, cîștigîndu-și cu preț de sînge dreptul la înfăptuirea idealurilor de libertate și dreptate socială pentru care au luptat și s-au jertfit cei mai buni dintre înaintași.

Comitetul Executiv al Comitetului Central al partidului, în ședința sa din aceiași zi de 9 mai 1972, a adoptat Hotărîrea privind sărbătorirea a 25 de ani de la proclamarea Republicii Populare Române, dată importantă a istoriei contemporane a patriei. Așa cum se arată în relatarea dată publicității, sărbătorirea republicii, care va împlini la 30 Decembrie a acestui an un sfert de veac de existență, va fi întîmpinată cu o susținută muncă politică și educativă pentru mobilizarea oamenilor muncii la înfăptuirea planului economic, a sarcinilor social-culturale pe acest an și pregătirea înfăptuirii în bune condițiuni a planului pe anul viitor, pentru transpunerea în viață a vastului program de activitate ideologică-politică, de educație comunistă adoptat de Plenara Comitetului Central din noiembrie 1971. Acestei aniversări — se arată mai departe în relatarea publicată — îi vor fi dedicate lucrări privind istoria patriei și a Partidului Comunist Român, lucrări literare,

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PORȚILE DE FIER MAI 1972

- Pulsul marilor hidroagregate
- Calculatorul electronic în slujba stăpînilor energiei apelor
- Sfatul Eroului Muncii Socialiste, GHEORGHE SĂLĂJAN, pentru un coleg mai tînăr
- Trei artiști și operele lor

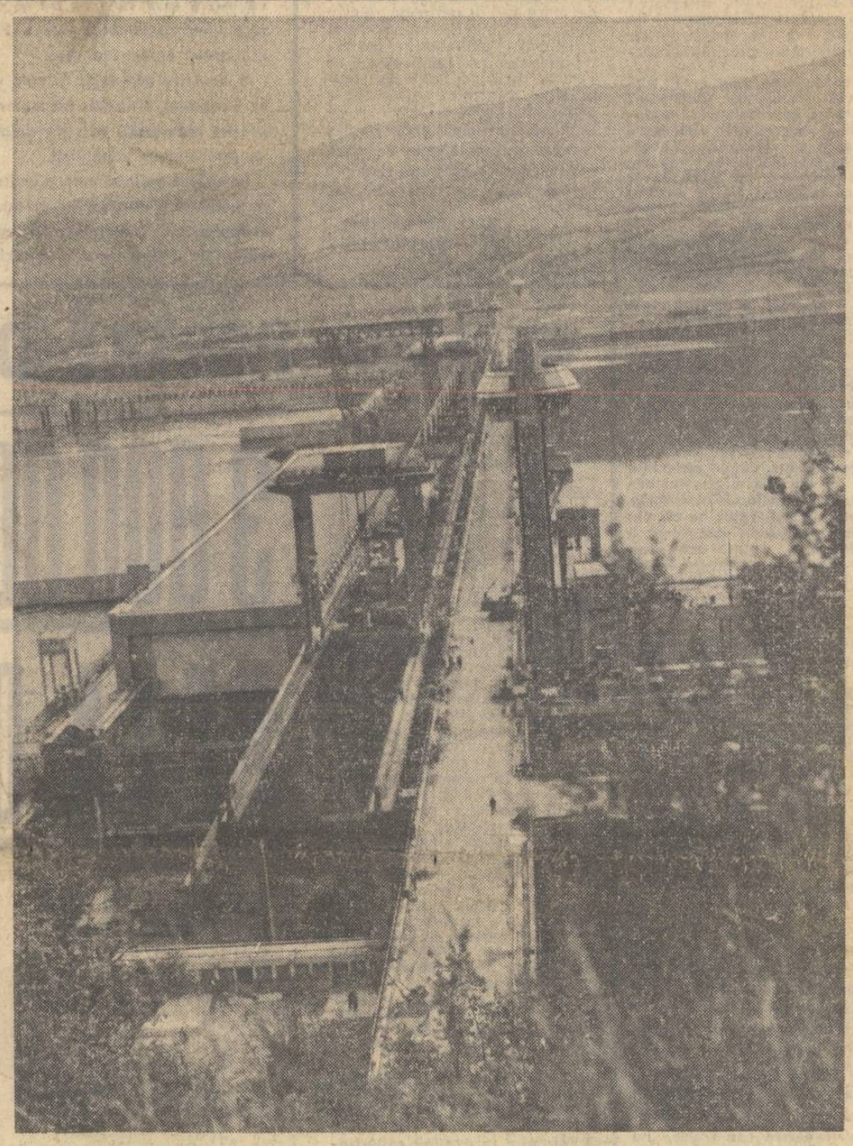

Barajul și șoseaua internațională care traversează fluviul unind malurile românesc și iugoslav, la Porțile de Fier.

Fotografiile cititorilor noștri

In memoriam Foto : Francisc FINTA — Timișoara

3 000 000 KILOWAȚI-ORĂ DE LA DUNĂRE

Sorbită din ochi de mămica, o mogîldeață de-o șchioapă încearcă să cuprindă dintr-un singur pas distanța de trei ori mai mare a traverselor căii ferate care străbate marele șantier de la un capăt la celălalt. Abia de răsare cînd ici, cînd mai încolo printre șine. Zîmbesc unui gînd fugar la vederea acestei miniaturi umane pierdută în imensitatea șantierului, dornică să realizeze ceva, deocamdată peste puterile sale. Cu șapte-opt ani în urmă, constructorii Bicazului și ai altor obiective hidroenergetice nemaivăzute prin aceste părți, priveau proiectul de la Porțile de Fier ca pe un pisc, nu imposibil, dar destul de greu de cucerit. Priviți de jos în vreme ce lucrau la înălțimi amețitoare sau, dimpotrivă, de sus cînd adînceau sub albia Dunării colosul trainic al fundațiilor, păreau și ei tot niște miniaturi care săpau cu excavatoarele, conduceau mașinile grele, turnau betoane, montau zeci și zeci de mii de piese din metal. Zi de zi, an de an se adunau mănunchi, răsunătoarele victorii repurtate de constructor pe ambele maluri — români și iugoslavi înfrățiți în muncă și idealuri comune, demonstrînd gigantica forță de creație a inteligenței și energiei umane, a prieteniei și colaborării dintre popoare și state...

Dincolo de ecluză, apele se rostogolesc — munți de spumă albă — pe toboganul deversorului marelui baraj. În centrala electrică se lucrează la finisaje, hidroagregatele energetice — șase la număr — lucrează în plin. De calci cumva prin apropiere, le simți pulsul, le auzi fișiitul turațiilor încărcate de

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

TAINELE ADÎNCURILOR MĂRII NEGRE

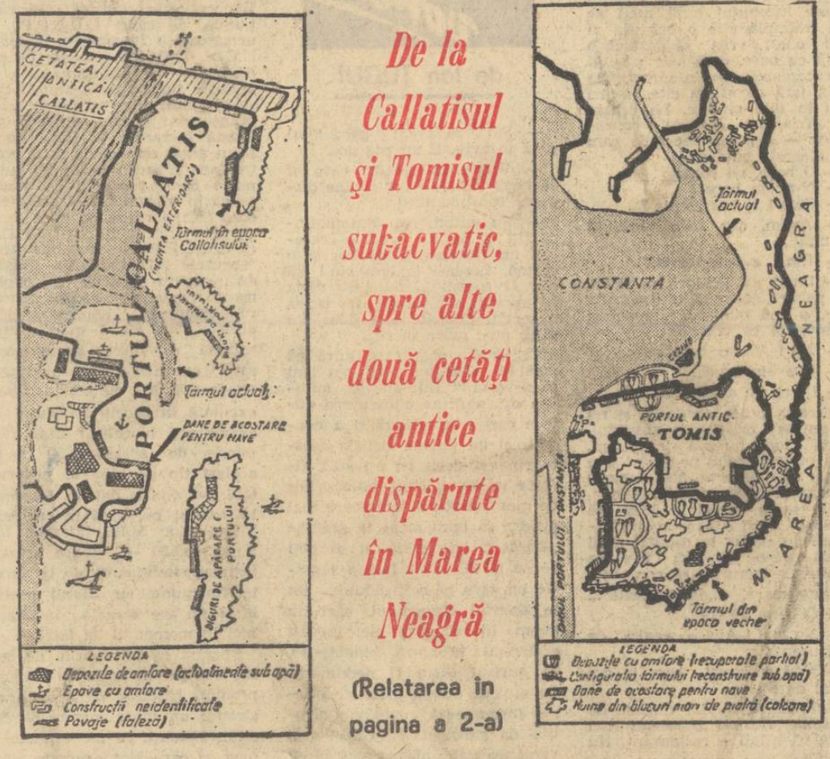

De la Callatisul și Tomisul subacvatic, spre alte două cetăți antice dispărute în Marea Neagră

(Relatarea în pagina a 2-a)

INTERVIURI ÎN EXCLUSIVITATE

ROMANUL ACESTA NU L-AM SCRIS SINGUR

ne declară Alecu Ivan GHILIA

DESPRE FILMUL „100 DE LEI"

cu regizorul Mircea SĂUCAN

(Pagina a 4-a)

CURIER SĂPTĂMÎNAL

CUM SE CÎȘTIGĂ „SIGURANȚA DE SINE ?"

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

CE SPUN CERCETĂTORII DESPRE ÎNDEMÎNAREA FEMEII

- **În condiții normale de muncă, o capacitate de muncă mai mare ca a bărbatului**
- **Progresul tehnic vine în sprijinul femeii**
- **Reticențe sau poate... prejudecăți**
- **Cronometrul indică 5—6 ore zilnic petrecute în gospodărie**
- **Viitorul să ofere avantaje ?**

(Amănunte în pagina a 6-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

LUMINA CA FAPT POLITIC

Cîteva zeci de ore ne despart de momentul inaugurării oficiale a sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier. Lumina acestor porți va căpăta astfel girul oficial, ea va urca în casele noastre și în casele vecinilor noștri iugoslavi, cu acte în regulă, cu nume și prenume.

Va fi gustoasă această lumină, a Porților de Fier, va fi gustoasă și durabilă. Va semăna cu noi și cu vecinii noștri, va semăna cu prietenia, va fi cu atît această lumină și va fi, sperăm, mîngîietoare.

Izvorul luminii de la Porțile de Fier este munca umăr la umăr a doi cetățeni ai planetei, Cetățeanul român și Cetățeanul iugoslav. Porțile de Fier reprezintă un exemplu, cu atît mai mult cu cît din această înfrățire iese la iveală mai mult decît un fapt : un simbol. Acest simbol este lumina. Lupta cu întunericul capătă, astfel, accente concrete și un ritm torențial.

Nu, desigur, nu ne e mai cald și nu ne sînt ochii mai luminoși, de cînd există lumina de la Porțile de Fier, dar noi, care am participat la toate sacrificiile pe care le-a impus rivalitatea cu Dunărea noi, care am îngropat minunea de la Ada-Kaleh și am mutat, cu cimitir cu tot, Orșova, noi avem dreptul să surîdem azi, de dragul acestei lumini.

Știm că sînt destule hidrocentrale pe pămînt. Dar tot așa știm că mai există, în afară de copiii noștri, nenumărați copii pe pămînt. Nu vom înceta să ne bucurăm de hidrocentrala noastră, numai pentru că nu e singura de pe lume.

Porțile de Fier rezolvă, în planul semnificațiilor, nu numai problema energiei electrice, ori pe a dificilelor construcții în apă, ci și o gravă și importantă problemă politică, problema dreptei și onestei colaborări dintre țări ce nu au de împărțit nimic altceva decît lumina, pe care o produce fluviul ce le desparte. Și poate nu e bine zis „ce le desparte", și poate ar fi exagerat de retoric să zicem „fluviul ce le apropie".

Chiar așa : ce putea produce Dunărea, prinsă între doi umeri cinstiți altceva decît lumină ? O lumină gustoasă, o lumină virginală, o lumină plină de înțelesuri.

„SUB CLOPOTELE TRANSILVANIEI"

Nu știu de ce, în fața unui poet atît de înzestrat, ca Ioan Alexandru pentru care n-ar fi absurd să am și colegiale porniri de invidie și criticism, nu știu de ce — cînd îl citesc — reacția mea nu e decît una de adîncă bucurie că el există și că este un poet de excepție.

În remarcabila revistă „Tribuna" de la Cluj, din 4 mai 1972, Ioan Alexandru publică o pagină de „Imne ale bucuriei". Cu totul rar, aproape unic, e tonul acestei poezii ce accede absolutul dintr-o lume poroasă și rezistentă, dintr-o lume plină de semnale materiale.

Și cîtă puritate în fiecare vers ! Cît duh al necesității ! E o etapă nouă, cred, în poezia lui Ioan Alexandru care a trecut de vămile stingheritoare ale pustiei și s-a regăsit în suflul dureros al poeziei mari, a existenței. Cînd zice pămînt și lacrimă și Transilvania și măicuță. Ale-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

TAINELE ADÎNCURILOR MĂRII NEGRE

De la Callatisul și Tomisul subacvatic, spre alte două cetăți antice dispărute în Marea Neagră

Autor al hărților Tomisului și Callatisului subacvatic **căpitanul de rangul 3 Constantin Scarlat** se pregătește în vederea explorării altor zone scufundate ale lumii antice. De astă-dată este vorba de stabilirea coordonatelor subacvatice ale fostelor cetăți-port Parthenopolis și Stratonis, situate la sud de Capul Tuzla și, respectiv, la est de lacul Tatlageac.

Pentru a afla date suplimentare despre activitățile viitoare l-am rugat pe cunoscutul cercetător al adîncurilor să ne răspundă la următoarea întrebare :

„Cum vă explicați fenomenul de scufundare a unor cetăți antice și ce importanță prezintă studierea lor ?"

— Scufundarea unor cetăți antice este legată de fenomenul permanent de eroziune a malului Mării Negre, mai ales între Constanța și Mangalia. Locuitorii cei mai bătrîni ai Constanței își amintesc, de pildă, că la sfîrșitul secolului trecut existau spre mare încă trei străzi despre care la ora actuală nu se știe decît că „au dispărut" înghițite de ape. Așa se explică și faptul că o parte din Tomisul antic, ale cărui temelii se văd clar sub apa mării, era situat cu o aripă mult mai spre răsărit de actualul Cazino, pe un fost promontoriu.

Importanța studierii cetăților dărîmate de mare și a obiectelor conservate de ea este deosebită pentru înțelegerea istoriei strămoșilor noștri și de aceea la Muzeul marinei din Constanța s-a creat un sector special de arheologie submarină. Cu cît obiectele aduse de sub apa mării sînt colectate de la distanță mai mare de actualul mal, adică cu cît ele aparțin unei istorii mai vechi a cetăților-port, cu atît aceste obiecte prezintă anumite particularități care le deosebesc de cele din epocile mai noi. Aș vrea să mă opresc, de pildă, la forma vaselor ceramice și a inscripțiilor de pe ele. Astfel, vasele culese mai departe de actualul mal, corespund unei prime etape de dezvoltare a acestor așezări umane, cînd mărfurile se păstrau în vase ceramice cu fundul plat, care nu aveau nimic comun cu ceramica greacă. Aceasta din urmă apare mai tîrziu, fiind caracterizată prin vase de formă alungită, care puteau fi înfipte în nisipul din cala navei și purtau „ștampile" eline, imprimate de atelierul în care erau lucrate. Într-o perioadă mai apropiată zilelor noastre, probabil de declin a ceramicii grecești, vasele din cetățile-port de pe malul românesc sînt de forma celor grecești clasice, dar nu posedă inscripții. Abia după aceea, sau concomitent cu ea, apare și ceramica romană. Iată de ce cred că studierea cetăților subacvatice ne permite să tragem următoarea concluzie : cetățile-port, așa-zis „grecești" au avut la bază așezări portuare autohtone geto-dacice sau tracice cu o civilizație proprie, identificată de ceramica neelină. A urmat o perioadă de aflux a ceramicii grecești, corespunzătoare celui mai intens comerț al acestor cetăți cu Grecia, după care populația localnică geto-dacă — din motive legate probabil de scăderea intensității comerțului cu Grecia sau de înlocuire a ceramicii folosite la realizarea de conteinere cu alte materiale — și-a confecționat în continuare vase ceramice de format grecesc, cu care se obișnuise.

Aceste ipoteze, furnizate de cercetările noastre subacvatice din fostele porturi Callatis și Tomis vor fi confirmate sau infirmate în viitoarele cercetări din zonele Tuzla și est de lacul Tatlageac. Evident, într-o primă etapă ne propunem doar definirea poziției acestor așezări portuare și o examinare „in situ" a obiectelor pe care eventual le vom descoperi, urmînd ca după scoaterea lor la suprafață să se întreprindă studii mai amănunțite.

Așadar, dacă despre cetățile Parthenopolis și Stratonis istoria nu ne furnizează prea multe date, și în general nu s-a prea vorbit de ele, aceasta nu înseamnă că ele nu au existat, ci numai că au fost înghițite de mare într-o perioadă relativ îndepărtată. Să nu uităm nici acest mic amănunt : comerțul maritim al lumii antice se realiza prin navigație de coastă și — mai ales în condițiile aspre ale Pontului Euxin — se impunea existența unor porturi cît mai apropiate unul de altul, pentru a se micșora riscurile unei astfel de expediții temerare.

Locotent colonel C. BOTONCEA

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ZILE DEDICATE ISTORIEI

URMARE DIN PAG. 1

muzicale, cinematografice și de artă plastică ; se vor organiza ample manifestări cultural-artistice, o sesiune științifică, expoziții jubiliare și alte activități menite să redea semnificația istorică pentru destinele poporului român, a actului revoluționar din decembrie 1947, profundele transformări petrecute în viața poporului nostru în cei 25 de ani de la proclamarea republicii. Hotărîrea prevede, de asemenea, ca întreaga activitate politico-educativă care va avea loc să se desfășoare sub semnul pregătirii Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român și a înfăptuirii hotărîrilor sale.

O hotărîre adoptată, în ziua următoare, de Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste, stabilește sarcinile ce revin acestei organizații în vederea aniversării unui sfert de veac de la proclamarea republicii.

În cadrul ședinței sale, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a dezbătut și a aprobat Programul de măsuri privind dezvoltarea schimburilor comerciale și cooperării economice și tehnico-științifice a țării noastre cu țările africane, program elaborat pe baza plenarei Comitetului Central din aprilie. De asemenea, Comitetul Executiv a analizat activitatea Ministerului de Interne pentru combaterea infracțiunilor în dauna avutului obștesc, dînd o apreciere pozitivă activității acestui minister, precum și procuraturii și justiției în direcția prevenirii și combaterii acestor infracțiuni și stabilind măsuri în vederea îmbunătățirii continue a muncii lucrătorilor acestor organe, a pregătirii lor politice și profesionale, a educării lor în spiritul respectării neabătute a cerințelor legalității socialiste.

În încheiere, vom consemna bogata activitate internațională desfășurată și în această săptămînă de conducerea partidului și statului nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, convorbirile purtate cu delegația Partidului Muncii din Olanda, cu secretarul general al Partidului Comunist din Spania, tovarășul Santiago Carrillo, cu personalități din Japonia și Peru.

Cînd dăm aceste rînduri la tipar, în țara noastră se desfășoară un eveniment internațional de o deosebită importanță, vizita oficială de prietenie a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Democrate Germane, condusă de tovarășii Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G. și Willi Stoph, membru al Biroului Politic al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Miniștri al R. D. Germane.

PORȚILE DE FIER — MAI 1972

3 000 000 KILOWAȚI-ORĂ DE LA DUNĂRE

URMARE DIN PAG. 1

forța kilowaților smulși apelor Dunării...

— La ce valori se ridică producția centralei ?

— Am depășit 3 000 000 kilowați oră, ne informează ing. **ARCADIE VREME,** directorul tehnic al centralei hidroelectrice. **Lucrăm cu toate grupurile și la întreaga capacitate, prelucrînd integral debitul fluent al Dunării.**

Într-un birou din blocul de comandă al centralei electrice românești, inginerul șef **STELIAN DEDU** face calcule.

— Sînteți literalmente înconjurat de calcule...

— Nu sînt singurul cu astfel de preocupări în momentul de față. Deși ne aflăm la început, ne preocupă de pe acum rezervele ce s-ar putea pune în valoare printr-o exploatare cît mai rațională. În sectorul dispecerilor, condus de ing. Ion Trimbițaș, se stabilesc, pe bază de calcule complicate, modul și graficele de funcționare ale centralei corelate cu dispecerul energetic național, cu dispeceratul centralei electrice iugoslave de care ne leagă o linie de 400 kilowați care traversează Dunărea. Toate acestea urmăresc cuprinderea și stăpînirea unei multitudini de probleme și nu în ultimă instanță pe cele ale necesităților navigației și activităților portuare în amonte, care impun menținerea debitului, a nivelului apei între anumite valori. Există, de asemenea, o serie de restricții care să excludă eventualitatea unor inundații în amonte. Calculele ce se efectuează aici zi și noapte ne ajută să stăpînim în deplină cunoștință de cauză forța colosală a Dunării.

— Cum se asigură promptitudinea calculelor ?

— Deocamdată cu mijloace ceva mai modeste : mașini electrice de calcul.

— Ați spus „deocamdată"...

— Da, pentru că în viitorul apropiat vom avea la dispoziție un calculator electronic F.E.A. (Fabrica românească de elemente pentru automatizare), aflat în curs de instalare.

— Și în perspectivă ?

— Cînd centrala de la Porțile de Fier nu va mai fi singura unitate energetică de pe Dunărea inferioară, mijloacele electronice de calcul vor crește și ele în raport cu nevoile pe care le vor satisface.

★

Operele mărețe de la Porțile de Fier așteaptă zi de zi momentul „vernisajului", al inaugurării oficiale. În tumultul activităților pregătitoare, alături de constructori am întîlnit și cîțiva artiști plastici. Ni i-a prezentat arhitectul **PETRE DRAGNEA** de la I.S.P.H. — București, angrenat și el în activitatea de punere la punct a detaliilor finale. **NICOLAE CRIȘAN** și **ANTON ANTONIU** sînt autorii a două panouri decorative în relief, amplasate la partea superioară a interiorului blocului de comandă al centralei electrice. Ca tematică cele două lucrări vorbesc despre energia solară și cea hidraulică. Discretele pete de culoare filtrate prin sticlă urmăresc să „încălzească" austeritatea ansamblului în care sînt plasate cele două panouri.

Pictorului **CONSTANTIN PILIUȚĂ** i s-a încredințat împodobirea fundalului sălii turbinelor cu o lucrare de mari proporții.

— Este o lucrare de artă monumentală alcătuită din module geometrici de diferite înălțimi care, iluminați din surse exterioare, creează un spectacol permanent de umbre și lumini.

— Se încadrează bine în ansamblul de aici ?

— După părerea mea, compoziția închide bine arhitectura interioară a sălii turbinelor. Sper să fie un lucru bun, să se armonizeze cu liniile moderne, să constituie, aș zice, o continuitate a celor durate aici de ctitorii contemporaneității românești...

— Ce sentimente vă încearcă în aceste zile ?

— Participînd alături de constructori la finalizarea lucrărilor sînt fericit să însoțesc aceste monumente ale forței și geniului poporului nostru, ale neamului românesc, cu rodul creației mele personale. La cei 43 de ani împliniți în februarie, consider această lucrare ca o încununare a creației și activității mele artistice de pînă acum.

★

Epilog cu inginerul **GHEORGHE SĂLĂJAN,** Erou al muncii socialiste :

— Porniți spre alte șantiere ?

— Da.

— Aveți în urmă Argeșul, Bicazul...

— Și Porțile de Fier. Ne-am încheiat misiunea aici la îngemănarea Carpaților cu Balcanii cărora le-am întins o punte de legătură de peste 3 000 000 metri cubi de betoane cu 68 000 tone de echipamente electromecanice, reprezentînd numai aportul românesc la realizarea obiectivului.

— Care ar fi primul sfat pe care l-ați da unui coleg mai tînăr sosit de pe băncile facultății ?

— Să nu credeți că am opinii simpliste, dar pe colegul mai tînăr l-aș sfătui să-și vadă de treabă, să se înhame cu toate forțele sale la muncă, aducîndu-și contribuția creatoare la realizarea sarcinilor ce i se încredințează.

★

Marmora, piatra cubică pentru pavaje, gazonul și mranița sînt materiale care figurează în josul listei serviciului de aprovizionare al marelui șantier ce-și încheie activitatea la Porțile de Fier. În vreme ce constructorii finalizează lucrările în centrala electrică, la blocul de comandă, în secțiile de exploatare și reparații, la sectorul dispecerilor s-au instalat oameni harnici și pricepuți înarmați cu solide cunoștințe de specialitate. Sînt mecanicii și electricienii Nicolae Bogasferu, Ilie Gheorgne, L. Cocorciu, Dumitru Meosu, Gh. Popa, maiștrii Petre Copilu, Vasile Bogdan, Constantin Bălănescu, inginerii Ion Trocan, Vespasian Croitoru, Liubomir Nincov, Nicolae Trăilescu și alții. Ei veghează la respectarea parametrilor funcționali, optimizarea programelor de lucru, lichidarea deranjamentelor, într-un cuvînt la stăpînirea deplină a energiilor Dunării.

Ion BECHERU

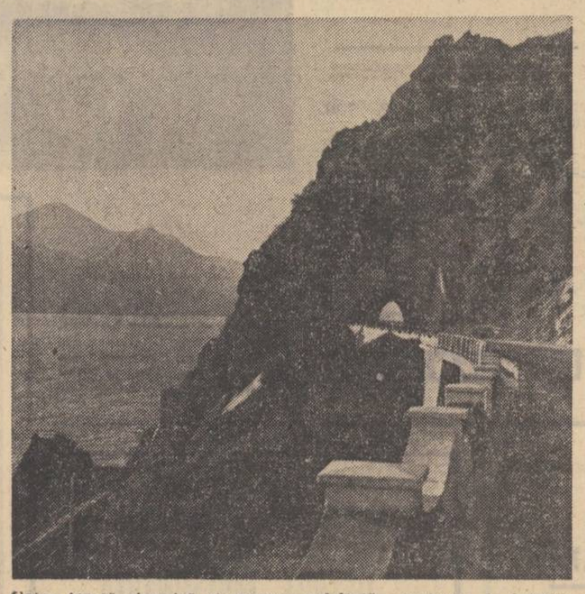

Calea ferată electrică și șoseaua asfaltată, construite la înălțime pe malul lacului de la Porțile de Fier

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

xandru rostește, parcă, pentru prima oară cuvintele acestea. O dimensiune se clarifică lent, în poezia lui Ican Alexandru — patriotismul adînc : **„Iată cum toate se-nnoiesc / Grai și părinți și neam și țară/ O horă moartă pusă-ntr-un sicriu. / Din piramidă-ncepe să răsară".**

Ioan Alexandru este unul din acei poeți din România de azi, a cărui poezie înseamnă pentru orice spirit liber și onest, o ireductibilă bucurie. Cu greu ne-am putea închipui ideea de tînăr poet român, la 1972, fără Ioan Alexandru.

SOLIDARITATEA ÎN JURUL LUI Â

Cea mai mare parte a celor ce mi-au scris aplaudă propunerea mea pentru revenirea la **â**. Se folosesc și cuvinte mari **„vă rog să mă considerați alături de dv., în lupta pentru reabilitarea lui â..."**

Altcineva îmi scrie : **„luptați pentru â și veți merita să purtați numele de Adrian..."**

Fără să-mi displacă, aceste cuvinte sînt totuși prea mari și-mi stîrnesc o poftă grozavă de răspuns. Deci **â** e considerat, de unii, o persoană ce merită... reabilitare?! Mare minune și cu acest â! Vasăzică, dacă nu scriam articolul, nu meritam numele de Adrian. Pentru ce literă aș putea lupta, atunci, ca să mă numesc direct Decebal?

Solidaritatea în jurul lui **â** este, dincolo de cuvinte, impresionantă. Să sperăm că stimata noastră Academie nu ne va lăsa să așteptăm prea mult.

O ELEVĂ ÎNTRISTATĂ DE REZULTATELE OLIMPIADEI DE LITERATURĂ

De la liceul „N. Bălcescu" din Craiova, am primit — prin grija prof. N. Andrei, directorul liceului — scrisoarea elevei Cristina Gorgos, foarte întristată de rezultatele Olimpiadei de literatură care, timp de trei ani, a refuzat să o premieze. Scrisoarea nu vrea un premiu, ci rezumă cele scrise de elevă în lucrarea sa pe tema, dată de organizatorii Olimpiadei, „Anii tinereții mele". Drept să spun, rezumatul Cristinei Gorgos este foarte serios, foarte bine scris și nu-mi dau nici eu seama ce s-a premiat la Olimpiadă, ce au putut scrie alți elevi, dacă o elevă, care scrie atît de original și convingător, a putut fi ocolită de premiile Olimpiadei. (Sigur, știu, domnișoara Gorgos mai are unele prețiozități, unele forțări neavenite ale frazei etc. Dar...) Mă abțin să citez ceva din această scrisoare. Mi se pare prea evident talentul autoarei și prea nedreaptă lăsarea ei în anonimat. Nutresc speranța că eleva Cristina Gorgos se va simți premiată de declarația noastră, de aici, că-i e suficient că scrie bine și că gîndește serios.

Și totuși trebuie să citez, trebuie să iau cititorul drept martor: **„Aici apare metafora centrală, tigrul, ca simbol al dionisiacului. Tinerețea este, prin definiție, dionisiacă. În acest prim moment există iluzia stăpînirii asupra propriei naturi dionisiace".**

De premii au nevoie mai cu seamă cei ce nu sînt siguri pe ei înșiși. Curaj și un efort spre simplitate, Cristina Gorgos, și totul va fi în regulă.

A GĂSIT MIROSUL BRĂILA

Doctorul Petru Cotoiu ne scrie, din Brăila, o scrisoare, pe cît de interesantă, sub aspectul problemelor la care se referă, pe atît de degajată și plăcută la lectură. Iată ce ne anunță specialistul chirurg Petru Cotoiu: **„Povestea cimentului de pe Comarnic are un echivalent dureros multiplicat în jumătatea de sud a Brăilei, unde se presară pe acoperișuri, pe străzi, pe flori, pe umerii și pletele fetelor (și băieților) nu numai cimentul, de la Fabrica de ciment „Stinca" ci și rumegușul de la Fabrica de „Plăci aglomerate din lemn" (cînd vîntul bate din sud-est)... Cînd vîntul bate din sud, gazele îmbogățite în clorură de carbon de la „Combinatul chimic Chișcani"...**

E lăudabil că presa centrală și chiar locală ne informează despre „halul" de poluare atmosferică a diverselor metropole apropiate cat Los Angeles și Tokio (ca să aleg pe cele care ne privesc mai direct) dar ne-ar pare grozav de bine dacă s-ar ocupa cineva de „cămașa care stă direct pe pielea noastră".

Astfel, cu tot umorul lor, aceste cuvinte cad pe timpanul meu în formă de semnal de alarmă. Lupta cu mirosurile trebuie dusă, acum, măcar acum, încă de pe acum pentru a avea timp și aer. Cine și-ar fi închipuit că frumoasa Brăilă... ?

UN TROZNET GENERALIZAT

Decît să joc fotbal în divizia B, mai bine mă predau singur și umilit dușmanilor mei literari. Doamne, ce troznete, ce cotonogeală, ce atac la os! Am văzut meciul Progresul București - Sportul studențesc, tot din București, și am rămas cu un gest reflex. De cîte ori văd, pe stradă, doi oameni, apropiindu-se unul de altul, îmi vine să duc mîinile la ochi și să-mi îngrop sfîrcurile urechilor între umeri, să nu mai văd și să nu mai aud cum se pleznesc, la rupere. Și gîngașii de studenți și gîngașii de bancari știu totul despre os pentru cînd vor intra în Divizia A, adică la toamnă ; studenții ne vor arăta ei nouă ce e aceea un cimitir de tibii și ce e aceea un cimitir de glezne.

A trecut aproape o săptămînă și încă nu mi-am revenit din șocul pe care mi l-a produs „troznetul generalizat" care a fost considerat derby al diviziei secunde.

Și, culmea, la următoarele trei meciuri Progresul a fost dat și pe asta !" Într-adevăr, mirarea dv. a prins o oarecare putere căci i se adaugă și a noastră, și nu putem încheia aceste rînduri decît cu un sfat, firește tot în spiritul dialogurilor de mai înainte. N-ar fi, oare, mai practic să luați masa la grădina „Bordei", de pildă, și să beți berea la Ploiești ? Iată o sugestie pe care ne-o îngăduim, tot în spiritul absurdului, căci nu avem, literalmente nici un alt argument, în afară, bineînțeles, de surîsul șagiu și nedumerit. Ce altceva putem face, cînd berea înspumează paharele ocrotită de gărdulețe ? Cui i-o fi venit această năstrușnică idee? De ce „Am avut bere, dar s-a terminat de mult !" Sînt cîteva întrebări la care așteptăm și noi un răspuns...

■

Asociația Locatarilor din blocul M6, Bulevardul Constantin Brîncoveanu nr. 97, Sectorul V, București, ar dori să i se răspundă, de către O.C.L.P.P., la următoarele întrebări : 1) Dacă H.C.M. 1735/1968 prevede că racordările și branșamentele — inclusiv telefonul — sînt dotări ale blocului, de ce nu a făcut acest branșament și cine suportă această lucrare ? 2) Dacă nu a făcut acest racord, de ce la contractare și iscălirea contractului nu a făcut cunoscut că blocul se dă în folosință fără acest racord ? Cine răspunde de această derogare de la H.C.M.? 3) Dacă O.C.L.P.P. cunoștea din luna februarie 1972 dispoziția Băncii de investiții de a nu mai suplimenta investiții pentru blocurile terminate, pentru ce prin adresa 3 704 din 7 martie 1972, solicită depunerea sumei necesare executării de branșament telefonic ? Nu cumva trebuia excutată în cadrul devizului de execuție a blocului ? Cine răspunde de aceasta? 4) De ce același tip de bloc M proprietate personală, dat în folosință în aceeași perioadă în cartierul Titan (bloc M.10, Intrarea Ion Șulea nr. 30 — 38) are această instalație telefonică de la darea în funcțiune, iar blocul nostru M. 6 nu are această instalație nici în momentul de față?

Sperăm că întrebările de mai sus vor beneficia de un răspuns prompt, răspuns pe care îl așteaptă un mare număr de familii, abonați, cu posturi telefonice, și care sînt acum în situația de a-și pierde calitatea de abonat.

Alo, miliția?...

CAPCANA

● Unde poate ajunge un bărbat chefliu ● În miez de noapte pe strada Bacului se aud împușcături ● Sfîrșitul unui periculos grup de infractori care comiteau tîlhării pe raza Capitalei

Restaurantul „Vulcan" din cartierul Griviței era în seara aceea de noiembrie plin ca de obicei. În atmosfera tipică localurilor aglomerate vocile se întretăiau inegal suprapunîndu-se acordurilor unor instrumentiști care își făceau, pe o estradă, meseria, indiferenți la comportamentul celor pentru care cîntau. Fumul de țigară plutea gros în aer, și, cînd și cînd, de la cîte o masă se detașa din vacarmul general risul strident al cîte unui consumator mai bine dispus.

N. C., salariat la o uzină din zonă, intrase în local cu intenția inițială să-și astîmpere setea cu un pahar de vin și să plece. Se așezase singur la o masă, comandase ceva de băut, își potolise setea dar de plecat nu se mai îndura să plece. Evident, se cam cherchelise și în starea aceasta ginduri năstrușnice îi umblau prin cap. În local intrase o femeiușcă nostimă care îi tot arunca priviri încurajatoare, încît, nu e de mirare că atunci cînd i-a făcut semn să poftească la masa lui, femeia a acceptat invitația fără ezitări.

Se numea Mariana (așa se recomandase), și n-avea mai mult de treizeci de ani. Era într-adevăr simpatică și N. C. comandă de băut în vreme ce femeia își mai aprindea o țigară. Peste puțină vreme în local au mai intrat doi bărbați tineri pe care Mariana îi cunoștea, pentru că imediat ce au zărit-o s-au apropiat de masa celor doi și femeia a făcut prezentările.

— Niște cunoștințe, vecini, locuim pe aceeași stradă — i-a explicat ea lui N. C., care s-a arătat satisfăcut de explicații.

Și pentru că tot veniseră i-a poftit la masa lor. Pînă către miezul nopții au petrecut împreună, apoi au plecat, tot împreună, pînă au ajuns pe o stradă în spatele clădirii Consiliului popular al sectorului 8. Aici N. C. nu-și mai amintea ce-a fost. Știa doar atît că a simțit deodată o lovitură ascuțită în moalele capului apoi... s-a trezit către ziuă (de fapt a fost găsit de niște cetățeni) lungit la marginea trotuarului și jefuit...

...Căpitanul Dumitru Mihuț îl ascultă, notîndu-și din cînd în cînd ceva pe o foaie de hîrtie. Era, fără îndoială un caz de tîlhărie, dar nu cel dintîi pe raza circumscripției 17 de miliție. În ultima vreme mai avuseseră loc asemenea infracțiuni — fără îndoială isprava aceloraș infractori. Rezulta acest lucru și din metodele, totdeauna aceleași (atac și constrîngere prin violență). Cu cîteva zile în urmă cetățeanul A. G. reclamase că, în jurul orelor 24, cînd ieșea de la restaurantul „Marea Neagră", a fost atacat de indivizi necunoscuți care, prin violență, l-au jefuit de suma de o mie de lei pe care o avea asupra sa, apoi au dispărut ; altui reclamant, D. P., i se luaseră în împrejurări similare haina de piele, mănușile și portmoneul cu bani și actele ; altuia ceasul de la mînă și banii etc.

Cercetările întreprinse pentru identificarea autorilor acestor acte de tîlhărie rămaseseră fără rezultat, deoarece nici una dintre victime nu fusese în stare să furnizeze nici cel mai neînsemnat indiciu cu privire la atacatori. De data aceasta însă se părea că lucrurile luau o nouă întorsătură. N. C. susținea că i-ar recunoaște de la distanță pe oricare dintre ei.

Într-adevăr, cu ajutorul lui N. C., Mariana — pe numele adevărat Maria Baba, femeie fără nici o ocupație și avînd un cazier bogat — a fost reținută într-una din seri în preajma unui local din zona Gării de Nord. (Trebuie precizat că reținerea femeii intervenea la circa trei săptămîni de la jefuirea lui N. C. deoarece infractorii, foarte prudenți, părăsiseră pentru o vreme zona respectivă). Maria Baba, alias Mariana, a încercat să nege orice amestec în tîlhăriile respective ; la confruntarea cu N. C. a susținut că nu-l cunoaște, mai mult ea pretindea că atunci cînd i-a stat la îndemînă a ajutat miliția. Dar așa cum se întîmplă de obicei cu toți cei care încearcă să ascundă adevărul, femeia s-a demascat singură prin declarațiile contradictorii pe care le-a dat (și care îi fuseseră cerute repetat). Pînă la urmă a declarat totul.

...Numărul celor implicați în diverse tîlhării despre care avea cunoștință Maria Baba (ea participase efectiv la două!) era mult mai mare decît crezuseră milițienii : nu mai puțin de 10 persoane (șapte bărbați și trei femei) tineri, între 20 și 30 de ani, fără ocupație. Toți aceștia acționaseră sub ordinele unui oarecare Nicolae Medoianu zis „Nelu Mormînt" cu care, din spusele femeii, rezulta că obișnuiau să se întîlnească după miezul nopții în imobilul din strada Bacului nr. 87.

Pe baza acestei informații miliția a organizat prinderea lor (a fost folosit și concursul populației) la respectiva adresă. Trei nopți în șir la numărul 87 a fost deplină liniște și milițienii instalați în posturi își cam pierduseră răbdarea. Iată însă că în cea de-a patra noapte și-a făcut apariția un grup de patru inși. Trei dintre ei au intrat în curtea imobilului, în vreme ce al patrulea a rămas mai în urmă. Imediat, cei ce intraseră în curte (printre care se afla și Medoianu) au fost somați și imobilizați de echipa instalată acolo. În vremea aceasta cel de al patrulea (Enoh Datcu), a rupt-o la fugă pe stradă. Căpitanul Ioan Laszlo, care se plasase vizavi i-a tăiat însă calea, dar Datcu a scăpat, iar ofițerul, după ce l-a somat de două ori, a tras două focuri de armă (cu precauțiile necesare, avînd în vedere zona locuită în care se găsea). Înspăimîntat, infractorul s-a oprit și a ridicat mîinile, semn că se predă...

Reținerea celor patru bărbați și a celorlalte două femei nu rezolvase definitiv situația. Prinderea celorlalți era acum cu atît mai dificilă cu cît, fiind prevenîți, se ascundeau. Printre acestia punea probleme serioase în special un oarecare Gheorghe Rădulescu, zis „Lordul", element recidivist, versat cu urmăririle miliției, care putea să treacă la noi acte infracționale. Pus în urmărire, Rădulescu a fost identificat într-o noapte în ianuarie, pe o stradă împreună cu un alt infractor din grup — Gheorghe Stoica. Atunci, după o scurtă încăierare, a fost reținut numai Stoica, celălalt, „Lordul", nesupunîndu-se somațiilor, a reușit din nou să dispară. Prinderea lui Rădulescu impunea măsuri speciale. În acest scop a fost desemnat locotenentul major Dumitru Drăghici care, în urma investigațiilor în rîndul populației, a identificat o gazdă la care „Lordul" mergea uneori, precum și o prietenă a acestuia pe nume Silvia. Prin înțelegere cu cele două femei s-a organizat la gazda respectivă o petrecere la care, firesc, a fost chemat și „Lordul". Cum acesta a răspuns invitației, reținerea lui n-a mai pus nici un fel de probleme.

Astfel a luat sfîrșit activitatea unui periculos grup de infractori, autori ai unui număr impresionant de tîlhării și furturi din avutul obștesc și al populației, care și-au primit pedeapsa pe măsura faptelor lor.

Ion VLAICU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

■

Toată lumea este de acord — constată I.P. din București — că a venit primăvara, și chiar printre picurii de ploaie mărunță și mai ales printre grădele zgîrcite cu plusul din termometre (scrisoarea are în vedere începutul lunii mai) se mai întîmplă cîte o oră din zi cînd omul vrea să desfacă o sticlă cu bere, cum s-ar zice să se răcorească. De la intenție la faptă iată că aflăm cîte riscuri stau în fața omului. La braseria „Triumf", dialogul consumator — ospătar cuprinde cam următoarele cuvinte :

— O bere, vă rog...

— N-avem bere...

— Cum ! N-aveți bere ?...

— Avem, dar ...s-a terminat de mult...

— Hm... s-a terminat ?

— Luați un lichior, un sirop, un pahar de vin, o limonadă rece, o apă minerală ...avem și borsec, tot ce vreți !

— Nu ! Vreau bere...

— N-avem bere...

— De ce nu aveți bere ?...

Discuția poate continua, și nu de puține ori atinge absurdul. Omul însă nu s-a descurajat. Și-a pus pardesiul pe umeri și a plecat mai departe. **Mai departe** însemnînd restaurantul „Doina", tot la șosea, și tot în acea oră cu soare, cînd o bere echivalează cu un popas la capătul unui urcuș de-o zi. Aici însă, la „Doina", lucrurile se complică. Unitate mare, „diversificată"...

— O bere, vă rog...

— Nu aici ! Aici e „regim" de restaurant...

— Văd că aveți bere la doi metri de dv...

— E adevărat, dar dincolo de gărdulet. Acolo-i braserie. Aici unde vă aflați e restaurant. Nu servim...

— Și ?... ce mă sfătuiți să fac ?

— Păi să săriți gărdulețul pînă la bere. E un pas doar !

— Vreau să mănînc ceva și să beau o bere — intervine disperat consumatorul...

— Nu puteți. Noi sîntem împărțiți în patru : avem o braserie, un restaurant, un bar și o cramă. Berea-i la braserie ! Vă rog să treceți gărdulețul după ce mîncați aici, la noi, iar berea o serviți dincolo. Sînt doar doi pași, nu-i mare lucru...

Cititorul nostru se mîră că „trăind ni-a fost dat s-o aud și pe asta !" Într-adevăr, mirarea dv. a prins o oarecare putere căci i se adaugă și a noastră, și nu putem încheia aceste rînduri decît cu un sfat, firește tot în spiritul dialogurilor de mai înainte. N-ar fi, oare, mai practic să luați masa la grădina „Bordei", de pildă, și să beți berea la Ploiești ? Iată o sugestie pe care ne-o îngăduim, tot în spiritul absurdului, căci nu avem, literalmente nici un alt argument, în afară, bineînțeles, de surîsul șagiu și nedumerit. Ce altceva putem face, cînd berea înspumează paharele ocrotită de gărdulețe ? Cui i-o fi venit această năstrușnică idee? De ce „Am avut bere, dar s-a terminat de mult !" Sînt cîteva întrebări la care așteptăm și noi un răspuns...

■

CORTURI PENTRU CACTUȘI În condițiile climei temperate a coastei franceze trebuie protejați cactușii în fața urmărilor distrugătoare ale frigului.

DE PRETUTINDENI

PENTRU a vizita expoziția de artizanat din Kiev este necesar să vii înarmat cu o lupă căci toate exponatele sînt în miniatură. Printre multe minunății se poate admira un motoraș electric care funcționează perfect, mare cît gămălia unui ac și o broască de ușă din aur care cîntărește mai puțin de jumătate de gram.

UN CONCURS de tricotat pentru bărbați în vîrstă între 16-70 ani a avut loc recent la Helmstadt în R. F. a Germaniei. Premiul I l-a obținut un student în vîrstă de 19 ani. După el au urmat un învățător de 45 ani și un funcționar de 39 ani.

CHORZOW este una din localitățile poloneze cele mai poluate din regiunea Sileziei. Pentru protejarea mediului înconjurător, autoritățile locale au luat o serie de măsuri, care vizează diminuarea fumului industrial provenit din furnalele înalte, din mine și din uzine. Rezultatele nu au întîrziat. Cantitatea de fum industrial a scăzut de la 60 000 tone în 1967, la 41 000 tone anul trecut. Acțiunea pentru un cer mai pur continuă.

DUPĂ îndelungate cercetări și experimentări, o întreprindere din Budapesta a lansat aparatul „Bion-78". Montat la tabloul de bord al mașinii aparatul creează în cabina conducătorului auto o concentrație plăcută de ioni. Astfel senzația de oboseală a conducătorului se reduce considerabil și el se concentrează mai ușor.

HILAY Mc.PHEA din Scoția colecționează apă. Pînă acum el are 3.760 diferite sorturi de apă din mări, lacuri și fluvii din întreaga lume.

DUPĂ aprecierea specialiștilor, condorii californieni care se găseau în număr mare în Munții Stincoși (SUA) sînt pe calea dispariției în urma vînării și distrugerii lor fără milă. Se apreciază că numărul actual al acestor păsări frumoase și puternice este de circa 40 de exemplare.

CE POATE fi mai neplăcut decît o îmbolnăvire într-o țară străină a cărei limbă omul nu o cunoaște. Pacientul nu poate explica medicului ce-l supără, iar medicul de obicei are nevoie de informațiile pe care numai acesta i le poate da. Iată că medicul brazilian Fernando Vieira da Silva a pus la punct un „dicționar al gesturilor". Cu ajutorul lor pot fi exprimate diferite simptome și senzații ale bolnavului. Organizația Mondială a Sănătății a manifestat un interes viu pentru invenția medicului brazilian.

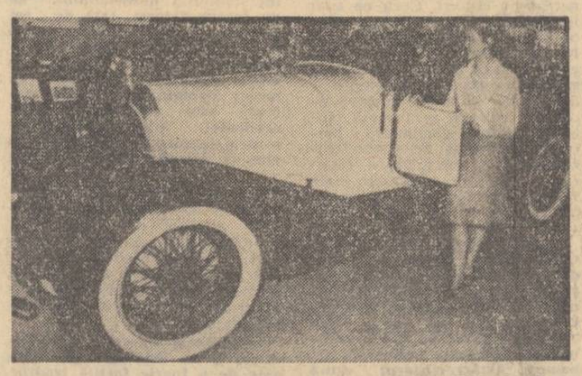

Acest model de automobil marca „Avions Voisin Victoria Phaeton" care a fost construit special și a aparținut lui Rudolf Valentino a fost scos recent în vînzare în cadrul unei licitații. Mașina a fost achiziționată contra unei sume record de un colecționar de automobile.

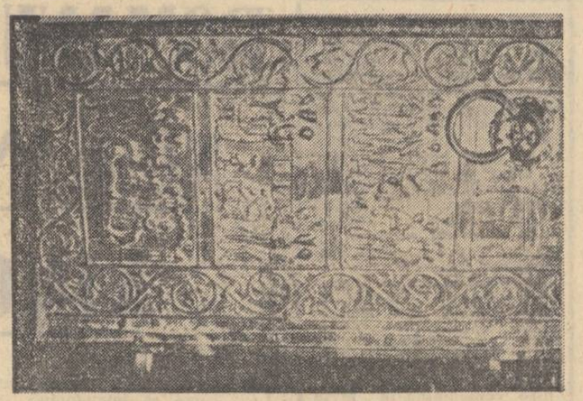

Unul din monumentele cele mai prețioase din Polonia este catedrala din Hnezdno clădită la finele secolului al X-lea de Boleslav Viteazul. Clădirea a fost distrusă în anul 1018, iar mai tîrziu a fost reclădită de cîteva ori. De la origine s-au păstrat portalul de bronz, considerat drept unul din monumentele cele mai strălucite ale artei romane, nu numai în Polonia, ci din întreaga Europa.

IN SUEDIA a fost realizat un ceas deșteptător destinat persoanelor care și-au pierdut auzul. Principalele elemente ale acestui ceas deșteptător — mecanismul unui deșteptător clasic la care a fost montat un vibrator de dimensiuni mici. Vibratorul se lasă sub pernă, iar vibrațiile sale care se produc la ora stabilită, determină trezirea celui tare de ureche. Alimentat de o baterie, vibratorul funcționează într-o repriză timp de două minute.

UZINA de mașini de precizie din Novosibirsk produce magnetofoane portabile, pe picioare, cu trei viteze, videomagnetofoane pentru înregistrarea și transmiterea emisiunilor de televiziune alb-negru și în culori.

SUPRAFAȚA împădurită în Uzbekistan este, în prezent de 5 milioane de hectare. Dar furtunile de nisip și vînturile uscate constituie, deseori, un pericol pentru culturile de bumbac de pe aceste meleaguri. Pentru a pune la adăpost plantațiile, autoritățile au hotărît să creeze noi zone forestiere.

În Fergana, mai precis în zona sa centrală, unde bîntuie vînturi puternice iar dunele de nisip sînt mișcătoare, vor fi întreprinse lucrări de plantare. În cincinalul următor aici va fi împădurită o bandă în lungime de 500 km și astfel se va crea o perdea naturală, ce va fixa nisipul.

Manechinul numărul unu al Italiei este un bărbat. Orlando Baralla, are 66 de ani și în ultimii 20 a luat parte la toate prezentările importante, din țara sa și ale caselor - mari din Paris. Iată așadar o imagine greșită pe care o au mulți despre un manechin care trebuie neapărat să fie tînăr și să aibă piele.

OLANDA continuă să dețină recordul mondial al numărului de biciclete în circulație. La o populație de 14 milioane cetățeni există nu mai puțin de 6 milioane biciclete. Și numărul bicicletelor vîndute crește an de an...

RECORD MONDIAL la... *tunsul oilor. Australianul Brian Morisson a reușit ca în decurs de opt ore de lucru să tundă (evident electric) nu mai puțin de 347 oi.*

Londoneza Lily Pawy nu este dactilografă deși s-ar părea, iar mașinile lîngă care s-a fotografiat nu sînt mașini de scris. Lily Pawy a pus la punct un dispozitiv care permite înregistrarea directă pe hîrtie cu notații muzicale a unor melodii fredonate sau interpretate la instrumente muzicale. Un alt dispozitiv permite notarea de semne și formule matematice.

remember • remember • remember

CUXHAVEN — HELGOLAND (II)

Cuxhaven e un oraș de pescari și oameni ai mării cărora tradiția le dă un aer aristocratic. Pe cheiuri copii de zece ani pescuiesc foarte aplicat, prinzînd cu undițele pești apreciabili care trezesc interesul și invidia multor călători. Urmez țărmul și ajung într-o zonă frumoasă de nisipuri unde cîțiva danezi și-au instalat de pe acum corturile în fața mării. Dühnen e numele acestor plaje înguste și lungi, frecventate de vîntul largului și de goelanzii ce scot țipete sinistre, făcînd looping-uri și aruncîndu-se năprasnic asupra cine știe cărei specii de pradă, frumoși și cruzi ca vechii oameni ai nordului cîntați de Saxo Grammaticus; cu penajul lor cenușiu, spălăcit, ochi rece de sticlă, aripi enorme, au și ceva de pirați septentrionali care-și împart prada pe un țărm de insulă pustie.

Am parcurs kilometri neobservați printr-o priveliște ea însăși aproape neobservată... cu ochii mereu spre larg, n-am văzut decît nisipul, valurile și cerul... restul dispare aici, restul e făcut de oameni și distrus de oameni și iar refăcut sub veghea neagră a unui Sisif implacabil care cu umbra lui consolatoare ne îndulcește destinul... Și pe marea convexă dispar vapoare albe în drum spre porturile Europei sau ale Americii, lăsînd o dîră de fum pierdută printre norii prelungi și palizi, marea e fecundată de cer, închisă de un orizont rece care-o transformă într-un imens iris albastru cu luciri fixe și dementiale.

★ ★ ★

După-amiaza pe debarcaderul cu nume literar: Alte liebe, *iubire veche. Oamenii spun că denumirea ar fi metamorfoza lui „Oliva", numele unui vapor care pe la începutul veacului al XVIII-lea fusese scufundat aici și transformat într-un prim debarcader, căci portul nu e prea vechi și pe timpurile Hansei țărmul era pustiu. Acum domnește animația. De aici voi lua, mîine în zori, vaporul spre insula Helgoland aflată în plină mare, la o distanță de cîteva ceasuri. Un far de pe la 1800 se înalță ceva mai departe. Vechile faruri au o fascinație a lor, nu mai sînt instalații tehnice obișnuite ci personaje de mitologie marină, sculpturi abstracte cu substrat ezoteric, statui ale celor pierduți pe mare, ale înecaților anonimi, obeliscuri ale abisului...* de el Faro odioso al Promontorio extremo *sună un vers al lui Gongora* (Fabula de Polifemo y Galateea, XIV) *dar farul nu poate fi odios nimănui ca și marea pe care n-o urăsc marinarii, cu toate că, adeseori, își ascultă în adîncimile ei cea din urmă bătaie. Am stat în umbra multor faruri vechi asaltate de păsări și de singurătate, lîncezind pe țărmuri posomorite, clipind noaptea în întuneric și disprețuind poezia desuetă a aventurilor cosmopolite care aprind pasiuni naive în suflete de adolescenți refulați... cărțile sînt pline de faruri ce seamănă cu Pierre Loti, fotografiat în costum oriental, cu turban și două iatagane încrucișate... faruri de recuzită, clișee, literatură... asemenea faruri nu există nicăieri, pe nici un țărm... aceste faruri îmbolnăvesc și ucid prin tăcerea lor, prin orgoliul lor înalt și impenetrabil, prin melancolia lor rece... mai cu seamă aici pe o coastă nordică, farul acesta vechi handicapează orice efuziune sentimentală și cînd se întunecă, deschizînd spre larg un ochi enorm de pasăre rapace, pare a tălmăci apelor că și uscatul își are tainele lui cărora o lumină bastardă le veghează mesajul...*

Seara aduce mai multă exuberanță. Grupuri de marinari se îndreaptă spre o clădire unde răsună metalic sunete de acordeon, dar fără nimic din sordidul consacrat al tavernei portuare, instituție sudică prin excelență. Pe străzile inundate de paloarea neonului e mai multă lume decît poți vedea în mod obișnuit prin orașele germane, după o anumită oră. Vîntul se întețește și marea se aude vuind, un sentiment de anxietate mă stăpînește la gîndul călătoriei de mîine, dar drumeții sînt siliți să-și înăbușe asemenea sentimente, și să creadă că un Poseidon de la miezul nopții va potoli furia apelor, întru liniștea și bucuria navigatorilor. Căci timpul e măsurat și a amîna un lucru înseamnă a-l pierde poate pe totdeauna.

a. e. baconsky

CERCUL POLAR NE PRIVEA DE APROAPE

O vizită în orașul cu cea mai mare suprafață din lume • Acolo unde, fie soarele, fie luna, „uită" cîte patru luni pe an să-și mai facă apariția • O invitație de a schia în... costum de baie

Întîlnirea cu „marea albă" ce se întinde dincolo de cercul polar depășește închipuirea livrească, dînd dimensiunile reale fantasticei întîlniri cu aurora boreală. Călătoria spre cel mai nordic oraș al Suediei avea să ne ducă în orașul de gheață și de basm, situat la circa 150 de kilometri nord de limita convențională geografică ce marchează cercul polar. La peste 1 200 de kilometri de Stockholm, Kiruna. Puținilor călători care ajung prin aceste locuri, din motive lesne de înțeles, li se înfățișează ceea ce la prima vedere pare aproape de necrezut, orașul cu cea mai mare suprafață din lume, puțin cunoscutul Kiruna. Ei bine da, nu vă mirați, pentru că într-adevăr nu există al doilea oraș în lume care să cuprindă în limitele sale administrativ-teritoriale, o suprafață de aproape 20 000 kilometri pătrați. Pe această imensă întindere trăiesc numai cîteva zeci de mii de locuitori, risipiți în întinsul rece al acestui ținut.

Pînă la începutul secolului nostru, stăpîni absoluți fuseseră aici laponii și turmele lor de reni și elani, adevărata dezvoltare a Kirunei făcîndu-se la proportiile actuale numai după anul 1948, cînd a fost declarat oraș. Iar de atunci, populația s-a dublat. În prezent, la Kiruna se află cea mai mare companie exploatatoare de minereu de fier, L.K.A.B., care realizează anual o producție de peste 25 milioane tone : minereul are o concentrație de fier de 65—70 la sută, una dintre cele mai ridicate din lume.

Dar să lăsăm aceste cifre, care, oricît de interesante ar fi pentru un specialist, sînt prea aride pentru omul care descinde la sfîrșitul lunii martie, dintr-un DC9 al companiei SAS la numai două ore de zbor de la Stockholm și găsește zăpadă de peste un metru, temperatura destul de joasă într-un anotimp cînd la noi pomii încep să înflorească. Și încă este o iarnă blîndă. De obicei, aici, în margine de cerc polar, zăpada cade continuu din octombrie pînă în iunie, fiind totdeauna însoțită de jocul termometrului, care coboară cu mult sub limita obișnuită nouă europenilor din zonele temperate. „Începînd din iunie — ne spune un localnic, puteți schia, dar echipați... în costum de baie, deoarece temperatura aerului urcă la plus 15 sau plus 20 de grade". Trecerea bruscă de la iarnă la vară face ca anotimpurile să iasă din caruselul obișnuit și să se adapteze exigențelor polare. Invitațiile, demne de toată considerația, fiind făcute de localnici născuți și crescuți prin aceste meleaguri, stîrnesc o dată cu curiozitatea, și o mică umbră de îndoială. Nu-mi vine să cred că un sud-european s-ar încumeta să folosească costumul de baie pentru așa ceva. Discuțiile continuă pe tema frumusetii noptii polare, care durează patru luni, și a zilei polare, la fel de lungă, în care, fie soarele — în primul caz, fie luna — în cel de-al doilea, „uită" să-și mai facă apariția, purtînd o stranie și fascinantă lumină peste aceste locuri.

Centrul orașului este dominat de construcția cu totul neobișnuită, prin stilul său arhitectonic, rod al imaginației arhitectului Arthur von Schmalensee, care adăposteste primăria. Sala de consiliu, creată de artistul local Allen Wallberg și decorată în bleu și negru de B. Nillson și E. Sundberg, aveam să o vedem mai tîrziu. La intrare sînt două masive uși sculptate în coarne de ren de E. Poggats, după fascinanta mitologie laponă, reprezentînd „puterea magică a unui medic-vrăjitor lapon". Mitologia laponă este pentru creatorii din Kiruna o sursă permanentă de inspirație, colorînd sau, mai bine zis, particularizînd arta acestor tinuturi din apropierea polului.

Abia apoi în față se deschide larga panoramă a holului principal, un amestec de marmură, lemn de esențe rare și lampadare de cea mai neașteptată formă. Marea „vedetă" a holului, aflată la nivelul superior, este fără îndoială impunătoarea tapiserie multicoloră intitulată „Apus de Soare la Rautas" concepută de prof. Sven Erikson și realizată cu o măiestrie de invidiat de către artizani localnici.

Timpul, acest dușman necruțător al călătorului, ne obligă, și de această dată, să părăsim frumoasa construcție, pentru a pleca, spre un alt loc, de aceeași rară originalitate, și anume biserica Jukkasjärvi. În ce constă totuși raritatea, sau mai precis, pregnanta sa notă de originalitate ? Aici, din 1608 și pînă azi, se întîlnesc într-o anumită zi a anului, toți laponi din zonă. Data corespunde exact perioadei în care iarba și lichenii se găsesc din belșug în zona respectivă, după asprimea iernii polare, astfel încît laponii, nomazi prin excelență, își aduc aici turmele la păscut.

Am vizitat apoi orașul Kiruna. Împotriva zăpezii, care continuă să cadă, începuse lupta obișnuită a miilor mașini complexe pe șosele, în centrul orașului instalatiile de încălzire plasate sub trotuare funcționau din plin, iar în principalele locuri de parcare sursele de curent electric, aflate permanent la dispoziția șoferilor, erau folosite pentru a ajuta la pornirea motoarelor înghețate după gerul de „numai" minus 10 grade din noaptea precedentă. Oamenii se împotrivesc naturii cu mijloace cu care să o supună chiar aici, în nordul îndepărtat, unde iarna este mai mult decît la ea acasă.

Pasărea de otel ne-a readus la Stockholm, unde lupta între iarnă și primăvară era în plină desfășurare, fără ca nici una dintre ele să fi fost deocamdată învingătoare, pentru ca după numai 24 de ore, să ne aflăm în Bucureștiul nostru scăldat în soare. Îmi era așa dor de soare !

G. PRODEA

Note de călătorie din Suedia

CÎND GANGSTERII SE RĂZBOIESC ÎNTRE EI...

• O mașină mică se intercalează între Cadillacuri negre
• „Joe nebunul" — o figură stranie în lumea interlopă
• „Timp de gîndire ? Da. Trei luni la spital în contul meu..."
• Cifra de afaceri a Mafiei americane
• De ce s-a predat Luparelli
• Atenție ! „Regulile jocului" pot fi oricînd schimbate..

O PROCESIUNE FUNEBRĂ pe străzile New-Yorkului. Carul mortuar — pe care se vede un sicriu din bronz, înconjurat de coroane de flori — se îndreaptă spre cimitirul Greenwood din Brooklyn. Îl urmează un lung șir de mașini, între care 26 de Cadillac-uri negre. Din loc în loc, pe străzile aglomerate, sînt postați polițiști. Deodată, între două limuzine se intercalează o mașină mică, veche, care distonează cu cele din jur. La volan un bărbat. Imediat, o altă mașină se apropie de cea ce s-a interpus și noului venit i se face semn să se îndepărteze.

— Presa !, le strigă acesta, încercînd să-și continue drumul.

Cei din limuzina ce se apropiase devin amenințători. Ziaristul — James Willwerth de la revista „Time" — nu are de ales și se retrage. El știe că prietenii decedatului trebuie luați în serios atunci cînd amenință. Înmormîntarea la care dorea să participe era a lui Joseph Gallo, conducătorul unei familii mafiote, ucis la New York, la 7 aprilie, de o bandă rivală...

GALLO FUSESE O FIGURĂ STRANIE în lumea interlopă new-yorkeză. A cunoscut climatul crimei din copilărie. La 21 de ani s-a aflat pentru prima dată în fața judecății, acuzat de jaf. A reușit să scape, fiind declarat, la un examen psihiatru, iresponsabil. De fapt, jucase teatru. De atunci i-a rămas însă porecla Joe nebunul. A intrat în banda lui Joe Profaci și s-a distins nu numai prin brutalitatea și lipsa totală de scrupule (între altele : avea acasă un.. leu, pe care-l folosea pentru a convinge „prietenește" pe unii recalcitranți...) ; s-a remarcat și printr-o distincție în comportare, prin preocupările sale intelectuale.

La începutul deceniului trecut, Joe nebunul se răzvrătise împotriva lui Profaci : dorea să primească mai mult din beneficiile pe care le aducea controlul jocurilor de noroc și al tonomatelor... Profaci l-a refuzat. A izbucnit un singeros război intermafiot. Cel puțin zece gangsteri dintr-o bandă și din cealaltă au fost uciși. Cîțiva au dispărut fără să se mai afle vreodată ceva despre soarta lor. Profaci a murit de cancer în 1962 și „imperiul" l-a fost împărțit între locotenentul său Joe Colombo și Joe Gallo. Dar întrucît Gallo se afla la închisoare, împărțirea l-a favorizat net pe Colombo...

Gallo fusese condamnat după ce ani de-a rîndul reușise să scape, manevrînd cu abilitate pe cărările întortochiate ale sistemului judiciar american. O singură dată s-au putut aduce dovezi împotriva sa. Șantajase pe proprietarul unei rețele de baruri. Îi pretinsese jumătate din cîștig pentru a-l „apăra". Cînd acesta i-a cerut timp de gîndire, Gallo i-a răspuns : „Da, trei luni la spital în contul meu...". Proprietarul a anunțat poliția și s-a putut dovedi vinovăția liderului mafiot. După opt ani de închisoare, la Attica, a fost eliberat la începutul anului trecut, pentru purtare bună. În timpul condamnării se petrecuse un fapt pe care Gallo nu l-a uitat : cînd aștepta să fie transferat la Sing Sing, cineva încercase odată să-l otrăvească...

ELIBERAT, JOE NEBUNUL și-a reluat locul în fruntea familiei sale. Între primele acțiuni, cererea adresată lui Colombo de a-i da o parte din „posesiunile" pe care le luase de la Profaci, mai ales cele din sectorul jocurilor de noroc. Pe Colombo îl bănuia și ca inițiator al tentativei de otrăvire. Colombo i-a respins cererea. La 28 iunie 1971, el a fost împușcat, rămînînd, de atunci, în comă. Cu toate că atentatorul a fost ucis pe loc într-un schimb de focuri, clanul acestuia i-a imputat lui Gallo încercarea de asasinat. După puțin timp, în lumea mafiotă s-a aflat că „tribunalul" familiei Colombo a pronunțat „sentința" de condamnare la moarte a lui Joe nebunul. Într-un club particular din Bronx, pe un perete a fost atîrnat portretul lui Gallo. Pe un colț al său, lipită, o bandă neagră...

La 7 aprilie, își serba a 43-a aniversare. Spre ziuă, s-a dus cu soția, sora și cîțiva prieteni în restaurantul Umberto. La o oră după sosirea sa, un bărbat s-a apropiat de masa lor, și-a scos rapid arma din buzunar și a tras în sărbătorit și în paznicul său. Gallo a reușit să mai ajungă în stradă, lîngă limuzina sa. Cînd au venit ambulanțele, pentru el era prea tîrziu.

...Care este miza pusă în joc pe care și-o disputa cu atîta înverșunare sîngeroasă gangsterii new-yorkezi ?

Uciderea lui Gallo a prilejuit revistei „Time" publicarea unui eseu consacrat „psihologiei crimei" în Statele Unite, în care se subliniază că asasinatele recente legate de Mafia constituie doar o parte infimă a crimelor înregistrate anual în țară.

În 1970 — se arată în eseu — au fost comise 16.000 de crime, cîte una la fiecare 33 de minute. Cu jertfele umane crescînde — 8 la sută mai mult decît în anul anterior și 76 la sută mai mult decît cu un deceniu în urmă — S.U.A. continuă să aibă nefericita distincție de a fi în fruntea țărilor occidentale în ceea ce privește rata distrugerii cetățenilor unii de către ceilalți. Philadelphia, de exemplu, cu o populație de două milioane, înregistrează anual același număr de asasinate ca și Anglia, Scoția și Wales la un loc (cu o populație de 54 de milioane)...

Asasinatele proeminente, alimentate de îndelungata obișnuință a violenței pe scară națională, survin pe fundalul crimei stradale, al asasinatelor politice, și al violenței aproape obsesive în cinematografie și televiziune. Ceea ce a determinat pe mulți sociologi de frunte să înceapă a vorbi despre o «criză a violenței»

Într-unul din patru asasinate ucigașul și victima se cunoșteau unul pe celălalt : în unul din patru cazuri, erau rude... În 1970, 43 la sută din suspecții arestați pentru crimă aveau mai puțin de 25 de ani : 10 la sută erau mai tineri de 18 ani... Rata cea mai mare de crime în marile orașe : 17,5 asasinate la 100.000 locuitori (6,4 la sută în regiunile rurale și 3,8 la sută în suburbii).

... Ușurința reală a procurării armelor de foc constituie un stimulent pentru crime. Există poate 115-000 000 arme de foc particulare în Statele Unite, adică aproape una pentru fiecare bărbat pînă la 65 de ani. Și armele de foc sînt folosite la comiterea a 65 la sută din asasinate...

Mulți sociologi, istorici și filozofi consideră că războiul din Vietnam, mai mult decît orice alt conflict anterior, a ajutat la alimentarea violenței în S.U.A. ...

ÎNTR-O ANCHETĂ AMPLĂ efectuată cu privire la activitatea Mafiei și publicată în revista „Time", James Willwerth — de care am amintit la începutul reportajului și Sandy Smith, — specializat de două decenii în viața lumii interlope — relatează că veniturile licite și ilicite obținute de Mafia pe întregul teritoriu al Statelor Unite se ridică anual la... 30 miliarde de dolari. O parte importantă a acestei sume este obținută la New York, metropolă împărțită de șase familii mafiote : Carlo Gambino, Catena Genovese, Tramunti (Luccese) Evola (Bonanno) și cei de care ne-am ocupat pînă acum, Gallo și Colombo. Tramunti și Evola sînt singurii care au pătruns și în sfera stupefiantelor.

În timpul înmormîntării lui Gallo, sora sa a promis că „va curge sînge pe străzile New Yorkului" Albert, fratele lui Gallo, care a preluat conducerea clanului, a declarat că asasinatul a fost opera oamenilor lui Colombo. Pe baza descrierii unor martori, el reușise să afle numele citorva din cei implicați în raidul de la restaurantul Umberto. Dar aceștia dispăruseră...

...24 DE ORE DUPĂ ÎNHUMARE, la poliția din Brooklyn s-a primit o comunicare telefonică stranie :

— Oricine este interesat în cazul Joe Gallo ar trebui să meargă în Shepshead Bay...

Agentul de serviciu nu a mai apucat să ceară lămuriri : legătura se întrerupsese. Inspectorul care s-a deplasat la locul indicat a găsit o mașină părăsită. În portbagaj, corpul lui Richard Grossman, specialist în furturi de mașini, legat de lumea interlopă. În zilele următoare au mai fost uciși și alți gangsteri. Războiul dintre gangsteri reizbucnise cu furie.

...La începutul lunii mai, o dezvăluire senzațională publicată de „New York Times". Joseph Luparelli, unul din cei ce au luat parte la crima din restaurantul Umberto, se predase singur de trei săptămîni și făcuse mărturisiri complete !

LUPARELLI SE AFLASE ÎNTÎMPLĂTOR în zorii zilei de 7 aprilie în local, atunci cînd sosise Gallo. Știa de „condamnarea" pronunțată de clanul Colombo. A plecat imediat la un restaurant frecventat de oameni lui Iacovelli. A întrebat de Iacovelli, ce-l înlocuiește temporar pe gangsterul în comă. Plecase acasă. Adjuncții acestuia, Phillip Carmine și Di Biase, i-au telefonat comunicîndu-i informația adusă de Luparelli. Ordinul lui Iacovelli a venit instantaneu : Vă înarmați, mai luați oameni și plecați la Umberto pentru a executa sentința. Misiunea de a trage în Gallo a primit-o Di Biase. Ceilalți l-au asistat, pentru a interveni la nevoie. După crimă, au plecat la Iacovelli acasă. De acolo, într-un apartament suburban închiriat special de cîteva luni pentru a adăposti pe cei ce va ucide pe Gallo. Luparelli, care s-a ascuns și el acolo, a început să se teamă că ceilalți vor să-l extermine. Într-o zi, după ce a mîncat, i s-a făcut foarte rău. Otrăvire ? A părăsit casa sub un pretext oarecare și a fugit la aeroportul Kennedy. De acolo, cu primul avion, a plecat în California, unde s-a predat la F.B.I.

Biroul federal de investigații nu i-a arestat imediat pe cei ce se ascundeau în locuința indicată de Luparelli. A pus casa sub observație, urmărind pe cei ce intrau în ea. Apoi, agenții federali au vrut mai mult — să afle ce vorbesc gangsterii. Au introdus în casă pe furiș microfoane ascunse. Dar gangsterii le-au descoperit și, într-o noapte, au dispărut !

...**COMENTÎND „JUSTIȚIA PARALELĂ"** a Mafiei, ziarul newyorkez „Daily News" scria într-un editorial că, într-un fel, e greu de stăpînit sentimentul că aceste asasinate scutesc poliția și justiția americană de multă muncă...

Raphael Salerno, un fost polițist newyorkez, expert în activitățile Mafiei, a combătut această opinie. Gangsterii, a declarat el, au niște reguli pe care le respectă în prezent. Nu ucid ziariști. Nu omoară oameni ai legii. Dar dacă societatea nu face nimic pentru a-i combate, s-ar putea ca ei să schimbe oricînd regulile jocului. Și să lovească în oricine, fără discernămînt. Pentru că, reamintește Salerno, nu uitați i ei acționează după legile lor, nu după cele ale societății...

U. VALUREANU

CÎINELE CARE NU LATRĂ DAR... VORBEȘTE!

• Datorită unui șoc, corzile vocale ale cățelului „Puff" au suferit transformări care-l fac să poată articula sunete similare cu cele ale oamenilor • Senzație la Roma, micul cîine devenind un punct de atracție

Un magazin pentru vînzarea de animale din Roma a devenit centrul curiozității publicului, în primul rînd al copiilor. Atracția se află în vitrină. Este „Puff", un cățel în vîrstă de 4 luni, care nu latră, ci pronunță sunete la fel ca și omul ! Cîteodată reușește să spună „mama"... Cățelul face parte dintr-o comandă de aproximativ 100 căței pe care a făcut-o în Anglia proprietarul magazinului, Luigi Carciulo. Într-o zi, cînd l-a expus pe „Puff" în vitrină, el a remarcat că animalul nu poate lătra. Poate de frică pentru că a fost separat pentru prima oară de ceilalți, și-a spus stăpînul lui. Cățelul pronunța însă sunete similare cu acelea ale unei păpuși care vorbește...

Luigi Carciulo l-a dus imediat pe „Puff" la consult, la un medic veterinar. Acesta i-a confirmat faptul, ieșit din comun, că animalul poate articula într-adevăr sunete similare celor ale oamenilor. Supunînd cățelul unui examen temeinic, medicul veterinar a constatat că fenomenul se datorește unor deformări ale corzilor vocale provocate de un șoc, la fel ca și la oamenii ce-și pierd graiul, tot datorită unui eveniment surprinzător, nebănuit. Probabil că „Puff" suferise acest șoc în călătoria de la Londra la Roma.

Nu este pentru prima oară cînd datorită capacității de a vorbi, un cîine devine o senzație. Se mai cunosc două cazuri : unul al unui cîine din Franța, care știa să pronunțe 30 cuvinte și celălalt, al patrupedului filozofului german Willielm Leibnitz, care după un antrenament de doi ani știa aproape 30 cuvinte și alfabetul.

„Puff" este acum „eroul" zilei, mai ales de cînd un cotidian din Roma i-a consacrat un articol. El a devenit răsfățatul copiilor din acest oraș. Proprietarul magazinului nu vrea să-l vîndă pe Puff, pentru nimic în lume. A respins oferte foarte avantajoase din Elveția și Anglia. „Cățelul a devenit cea mai bună reclamă pentru magazinul meu — spune Luigi Carciulo. N-am văzut niciodată atîția oameni intrînd în prăvălie și, cum printre cei mulți ce vor să-l admire pe Puff, sînt întotdeauna și cîțiva care cumpără, vă închipuiți de ce nu vreau să mă despart de el".

(Întîmplarea s-a petrecut în luna martie 1972).

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Regizorul Mircea SĂUCAN despre viitorul său film

„100 DE LEI"

— Ce înseamnă, sau ce reprezintă această „sută de lei" ?

— E o poveste complicată. Dacă o trădez, ajungem la subiect şi răpim spectatorului surpriza morală a filmului.

— Din nou faceţi un film în actualitate ?

— Este un film adevărat în care cred şi eu, în care sper să creadă şi spectatorii.

— Vă vine greu să reluaţi munca la filmul artistic (nu spun cu aparatul de filmat pentru că ştiu că aţi mai lucrat şi la „Sahia" între timp) după atîţia ani de întrerupere ?

— Omeneşte vorbind, chiar dacă faci film des, de fiecare dată trebuie să demonstrezi că eşti regizor. De fapt, meseria de regizor nu este o meserie, ci un rezultat care se vede în fiecare nouă realizare. Dacă sînt regizor se va vedea şi în acest film. Regizorul trebuie să demonstreze în film că este debutant : în aceasta constă virginitatea, curăţenia acestei arte.

— Pe care o iubiţi foarte mult, nu ?

— Pe care o iubesc foarte mult şi o urăsc foarte mult, ca în orice dragoste... Fiecare film este altceva. Noi numim film tot ce se proiectează pe ecran. Dar film este doar atunci cînd tu descoperi o lume nouă, credibilă, ceea ce consider eu a fi primul criteriu al artei. Restul urmează... emoţia, gîndurile şi tot ce presupunem că ne autoînobilează şi ne dă posibilitatea să înnobilăm pe alţii.

— Să ne întoarcem la viitorul film ; pentru început la scenariu.

— Scenariul este semnat de Horia Lovinescu, după care am realizat şi „Meandre" ; spre deosebire de alte colaborări cinematografice, noi am reuşit o colaborare sufletească, nesiluită de protocolul uzual al relaţiei scenarist — regizor.

— M-ar interesa totuşi amănunte despre comunicările scenariului.

— Scenariul vorbeşte despre obligativitatea atenţiei reciproce a oamenilor unul faţă de celălalt. Filmul sper că va putea să demonstreze acest lucru fără să arate cu degetul : dar cînd spectatorul va ieşi din sală aş dori să se gîndească puţin la vecinul său-om. Este un film împotriva indiferenţei, în care nu poţi cîştiga şi recupera un om cu mituiri spirituale sau cu 100 de lei.

— Sînteţi în perioada de prospecţii şi probe actori. V-aţi făcut deja distribuţia ?

— Principalii actori sînt desemnaţi : Ion Dichiseanu şi Dan Nuţu.

— Ce vă nelinişteşte sau poate chiar vă sperie la acest început de drum ?

— O să vă răspund foarte sincer : mă sperie obligaţia interioară de a face alt fel de film decît ultimul şi ca în acelaşi timp să fie al meu. Nu este o contradicţie ci este permanenta dorinţă de a face un pas înainte. Aş dori să fie un film de public, pentru cît mai mulţi oameni, dar totodată fără ipocrizia concesiilor banalităţii şi prostului-gust, care nici nu ştii de unde răsar şi prind rădăcini. Cam în aceasta ar trebui să constea echilibrul filmului.

— Pentru că spuneaţi că aţi vrea să se recunoască ca al dumneavoastră acest film, înseamnă că sînteţi conştient că s-ar putea defini un stil „Săucan".

— Întrebarea este crîncenă. Răspunsul e crîncen prin muncă.

— Insist, cum v-aţi defini ca regizor ?

— Nu suport narcisismul şi cred că filmele pe care le fac eu, sînt rezultatul unor trăiri personale şi sociale contemporane, de care nu sînt numai eu vinovat. Deci filmul „Săucan" nu există, există poate un raisonneur, altfel în fiecare etapă, care doreşte să simtă ce simt şi alţii.

— Şi pe acest raisonneur nu-l incomodează să lucreze după scenarii care nu-i aparţin ?

— Răspunsul meu este simplu : uneori în artă autodisciplina faţă de un fapt artistic paralel poate nu să incomodeze, ci, dimpotrivă, să echilibreze un creator, dacă sursa vecină emană căldură, mai mult sau mai puţin apropiată, gîndurilor sale. Bineînţeles, noi toţi visăm tot felul de filme scrise sau nescrise. Dar dacă n am visa nu am mai fi capabili să acţionăm.

— Şi cu scenariul lui Horia Lovinescu s-a realizat această comuniune de care vorbeaţi ?

— Întru totul.

— Speraţi la o similară întîlnire spirituală — căci în fond aceasta cred că e munca de echipă la un film — şi cu restul colaboratorilor ?

— Lucrez cu directorul de film, Constantin Roateş, cu care am făcut trei filme, om de ţinută morală deosebită, de la care ar putea să înveţe foarte mulţi cineaşti, om care ştie că cinematografia nu este doar contabilitate deşi el este un strict şi sever om al cifrelor.

— Dar colaboratorii artistici ?

— Şi Constantin Roateş este colaborator artistic. Sînt bucuros că lucrez din nou cu Viorel Todan, operator foarte talentat şi sîrguincios. Muzica o va semna Anatol Vieru. Ar trebui să amintim întreaga echipă care este blîndă, atentă şi caldă faţă de procesul de creaţie. Calitatea lor umană înfrînge automatismul producţiei cinematografice şi îl transformă în act de creaţie. Cinematografia este după părerea mea, una dintre cele mai grele arte fiindcă angrenează mijloace financiare serioase care trebuie chibzuite bine şi economicos, dar ceea ce este mai greu în arta filmului este să scrii de unul singur cu o sută de mîini.

— Preferaţi acest film celorlalte filme ale dumneavoastră, „Meandrelor" sau „Primăverii fierbinţi" ?

— Nu prefer decît entuziasmul muncii, din care rezultă filmul. Ce a fost rămîne, ce se face poate că va fi.

Florica ICHIM

Prezenţe românești peste hotare

PRIMUL TURNEU TEATRAL ÎN OLANDA

Pe meleagurile olandeze, de veche tradiţie culturală, şi-a purtat la începutul acestei luni trupa teatrului „Bulandra" două dintre spectacolele sale, care au cucerit deja admiraţia publicului din ţara noastră şi de peste hotare: „Leonce şi Lena" de Georg Büchner, în regia lui Liviu Ciulei, şi „D-ale carnavalului" pus în scenă de Lucian Pintilie. Turneul a fost organizat de Hans Wegener, directorul Centrului olandez al I.T.I.-ului. Publicul din mari oraşe ca Amsterdam şi Rotterdam sau tineretul din Tiburg, precum şi amatorii de teatru din Arnhem, Maastudit, Groningen au aplaudat şi ovaţionat, aşa cum scriu specialiştii, consemnînd în presă „miracolul teatral din Bucureşti". N-am putut parcurge toate materialele apărute, dar cele pe care le-am putut citi consemnează cu superlative acest turneu românesc. Elogiile sînt împărţite între regia lui Liviu Ciulei, care a fost socotită „grandioasă", laude la adresa rafinamentului punerii în scenă semnate de Pintilie, afirmaţii pline de entuziasm, cu privire la talentul şi interpretarea întregii trupe. Pe orice iubitor de teatru, cred că îl încîntă aflînd că aspri cronicari de pe alte meridiane îl socotesc pe Marin Moraru „un comic de clasă mondială de cincizeci de ori mai bun decît, de pildă, Louis de Funés". Cu admiraţie, un gazetar notează: „întregul spectacol (este vorba de „Leonce şi Lena" n.n.) se bazează pe talente mari şi pe o intensă plăcere de a juca, fără nici o urmă de rutină, care în ţara noastră este o adevărată pacoste". „Este un teatru poetic şi ironic, teatru care dintr-o suflare se distanţează de el însuşi. Şi e jucat în mod strălucit", scrie alt critic, iar despre actori: „au fost magistrali în exploatarea mijloacelor de expresie, în gestică, în mimică, în elementele pantomimice, în supleţe şi în folosirea vocii care au potenţat la maximum efectele umoristice". Şi citatele din principalele cotidiene ar putea continua spre mîndria şi satisfacţia noastră.

ROMANUL ACESTA NU L-AM SCRIS SINGUR...

de Boris BUZILĂ

Cînd Alecu Ivan Ghilia îţi spune că microfonul îi dă emoţii, că proiectoarele televiziunii îi creează amnezii, că reporterii îl inhibă, iar vorbitul în public îl oripilează, ai zice că este o simplă cochetărie. Fără a fi un timid, autorul „Recviemului pentru vii", (am numit noul său roman apărut la „Cartea românească") este mai mult omul unei înapetenţe funciare pentru „arta de a-şi regiza faima"... Detestă coteriile literare, dezaprobă obiceiul de a trimite cărţi criticilor („nu crezi că e o formă de masochism să trimiţi cartea unui critic care ar putea să ţi-o înjure ? dacă are poftă de aşa ceva să şi-o cumpere singur !), disprenţuieşte deprinderea de a cultiva „relaţii"...

În douăzeci de ani de cînd scrie şi publică, diagrama „prizei" sale la cititori şi la critică a cunoscut oscilaţii capricioase, etichetele ce i s-au aplicat au fost, de multe ori epidermice şi contradictorii (povesteşte cu uşoară blazare : „cînd am scris „Ieşirea din apocalips" Crohmălniceanu m-a felicitat : iată, zicea, ce înseamnă inovaţie inteligentă, alţii, în schimb, mă trimiteau înapoi la „Cuscrii" la fondul meu de **moldovean, de liric sentimental...**")

Dar „Recviem pentru vii", cum este, „aspră" sau „sentimentală" ? „E cea mai bună carte a ta ! O carte despre care **trebuie să se vorbească !**" i-ar fi spus cineva autorului.

— De acord ! Am citit cartea : cred că, în adevăr, aşa este. Discuţia noastră, iubite Alecu Ivan Ghilia, ar fi un prilej, să vorbească despre ea chiar autorul...

— Cum îţi închipui că aş face aşa ceva ?! Autorul a vorbit o dată, cînd a scris cartea !

— Mă aşteptam să primesc această replică, invocată de toţi cei ce nu vor să se lase intervievaţi...

— N-o fac din ipocrizie. Toate interviurile pe care le-am dat pînă acum mi-au adus mari deservicii...

— Îmi dau seama că-mi asum un foarte mare risc. Aş putea lua interviurile la care te referi drept anti-modele...

— Unele interviuri, am în vedere, bine-înţeles pe cele în care se discută despre o carte, îţi pot îndepărta un număr de cititori. Îţi imaginezi că n-aş vrea să se întîmple una ca asta ; posteritatea este încă departe, înainte de a afla verdictul acesteia aş vrea să-l cunosc pe al celor ce nădăjduiesc să mă citească astăzi...

— De acord. Să nu le povestim subiectul... Spune-mi ce este „Recviemul pentru vii" ?

— O carte de inimă, o carte de durere...

— Foarte frumos spus ; de ce crezi că a ieşit aşa ?

— Pentru că e prima carte pe care o scriu după o experienţă proprie. Unii dintre noi suferim de un complex ciudat : complexul de pauperitate al existenţei proprii. Ori poate exista o vină mai prodigioasă ca aceasta ? Gîndeşte-te un Knut Hamsun scriind naiba ştie despre ce, numai despre propria lui viaţa, nu. De fapt, aici n-am pus pe hîrtie numai experienţa mea : cartea asta n-am scris-o singur ; a scris-o mama, a scris-o mama mamei şi nu mai ştiu cîţi ; eu nu sînt decît cronicarul, reporterul, dacă vrei...

— Am convenit să nu-i derutăm pe cititori. Ceea ce spui îi poate deruta. Cartea nu este o simplă stenogramă a **fluxului memoriei** ; aş putea spune chiar că are o construcţie riguroasă ; o succesiune de episoade care-şi găsesc o foarte adecvată coloană vertebrală într-o metaforă dominantă : metafora săpatului. Ea simbolizează căutarea obîrşiilor, a rădăcinilor familiei, neamului, ale noastre ale tuturor, sau, poate, cazna necurmată a actului creator.

— Cînd spuneam că nu-s decît cronicarul cărţii, mă gîndeam la senzaţia de descărcare pe care am avut-o cînd am terminat-o. S-ar putea să ai dreptate cînd zici că este o carte construită Stau să mă gîndesc însă dacă aceasta trebuie să mă bucure. Astăzi cititorul caută literatura în care particula de viaţă ajunge la el direct, prin eliminarea tehnicii literare, sau, mai precis, prin atingerea unei virtuozităţi care să-i dea iluzia eliminării tehnicii. Presimt însă că dacă o să continuăm discuţia o să scoţi de la mine tot ce pofteşti. Ghicese şi „poanta" : „pînă la urmă a spus tot"... Îţi propun altceva. Mi-a dat telefon primul cititor care a ţinut să-mi comunice ce crede el despre „Recviemul pentru vii". Eşti de acord să continui discuţia cu el ?...

— Ce vi s-a părut remarcabil în noul roman al lui Alecu Ivan Ghilia, tovarăşe Mihai Dimiu ? Am aflat că sînteţi unul dintre primii cititori ai cărţii. Mă adresez aşadar, lui Mihai Dimiu, cititorul „Recviemului despre vii", neexcluzînd fireşte, posibilitatea ca în răspunsul pe care mi-l veţi da să fie implicat şi regizorul...

— Cartea lui Ghilia m-a tulburat. M-a tulburat, printre altele şi fiindcă atinge o problemă abordată destul de rar de literatura actuală, riscînd să devină chiar, un subiect tabu. Pentru scriitor, în general şi pentru scriitorul din contemporaneitatea românească în particular, nu există subiecte tabu. Deprimantă, derizorie sau „nocivă" nu poate fi o problemă în sine, ci doar modul în care se scrie despre ea. De scris însă, se poate şi trebuie scris despre orice, mai cu seamă acum, cînd sîntem chemaţi să regîndim lucrurile în conformitate cu spiritualitatea poporului nostru, potenţată de socialism. Pentru că, în cazul la care mă refer, important este nu să vorbim despre moarte, ci să o privim bărbăteşte, ca pe un dat imanent faţă de care trebuie să ne raportăm existenţa. Iată un memento mori, care nu trebuie să ne paralizeze, să ne creeze angoase, ci să ne determine să căutăm ca, pînă la producerea inevitabilului deznodămînt, să ne facem datoria, faţă de cei din jur şi faţă de noi înşine, să trăim şi să creăm plenar. Revenind la cartea lui Ghilia, la eroii săi, mă gîndesc că aceşti oameni, a căror existenţă este pusă sub semnul scadenţei finale sînt de o nemaipomenită robusteţe. Aş zice că toţi au o mare densitate vitală pe unitatea de timp. Iubesc, urăsc, construiesc, dărîmă cu nişte energii aproape mitice.

— Cred că încercarea de a interfera planul realităţii cu planul supra-realităţii, al miticului, vizibilă la Ghilia în unele cărţi anterioare capătă aici o expresie majoră...

— Aceeaşi impresie am avut-o şi eu. Este un fapt care ţine de o foarte fertilă tradiţie a literaturii noastre, dar, aş zice că şi de timpurile pe care le trăim, în care oamenii capătă dimensiuni legendare, trecînd peste marginile existenţei biologice, în faptele pe care le realizează.

Te impresionează şi procesul devenirii neîncetate, curgerea dialectică, sugerată cu o particulară pregnanţă. E un continuu efort de autodepăşire la aceşti oameni.

Mi s-a părut excelent redată atmosfera satului în care este situată această cronică, un sat de la marginea ţării care aseamănă necontenit, dar rămîne mereu el însuşi.

În sfîrşit, aş vrea să remarc, arhitectura ingenioasă a romanului, lucrat din elemente disparate, care-i conferă un aspect compozit, alcătuind însă un complex de arcade, care se întîlnesc, fiindcă prozatorul este stăpîn pe o singură cheie de boltă.

— Ne aflăm într-o situaţie delicată... Sîntem convinşi, amîndoi, că „Recviem pentru vii" este cea mai bună carte a lui Ghilia, că este în general, o carte remarcabilă. Avem însă dezavantajul de a fi printre cei dintîi care vorbim despre ea. Există şi riscul de a nu fi crezuţi pe cuvînt...

— Înţeleg la ce faceţi aluzie. Am putea fi suspectaţi că sîntem părtinitori. Nu mă tem să spun iarăşi că „Recviem pentru vii" este o carte tulburătoare. Dar nici să fac afirmaţia că nu este fără cusur. Scrisă „dintr-o răsuflare", se resimte, cred, de pe urma acestui debit intempestiv. Există lungimi, pasaje deficitare sub raport stilistic, un exces de epitete. Şi fiindcă sînt sigur că romanul va avea viaţă lungă, va cunoaşte noi ediţii, mă gîndesc că sugestia mea ar putea să nu treacă neluată în seamă.

UN AUTOR, O CARTE

MICA ENCICLOPEDIE

ISTORII... APROPIATE

de L. SĂRĂŢEANU

Astăzi intenţionez să vă întreţin despre „istoria", sau mai corect „istoriile" unor obiecte foarte apropiate de fiecare dintre noi. Nu mă îndoiesc că oricine ştie ce este o cravată. De unde ne vine ea? Şi de unde provine numele ei? N-aş vrea să vă jignesc nici pe dv., după cum n-aş vrea să mă jignesc nici pe mine, dar trebuie să vă spun că cele dintîi fiinţe de pe pămînt care au purtat cravată n-au fost oamenii, ci... nişte cai. Mai precis nişte cai foarte voinici şi de ispravă din Croaţia. Francezii i-au numit pe aceşti cai, mai întîi „Croates", apoi, prin derivare „Cravates". Se spunea „cheval cravate" (cal croat) şi de aici „régiment cravate" (regiment care folosea cai originari din Croaţia).

Pe tărîmurile lor de baştină aceşti cai erau de obicei împodobiţi cu lungi eşarfe colorate şi legate în jurul gîtului. Cu timpul, moda masculină umană a descoperit că aceste eşarfe nu erau de lepădat. Şi aşa s-au născut „cravatele", elemente ornamentale pentru desenarea şi concepţia cărora casele mari de modă cheltuiesc anual sume fabuloase, fără a înregistra însă pierderi în registrele lor de încasări. Se poate considera că apariţia cravatei, ca element vestimentar masculin, aparţine perioadei Burbonilor. După formă „cravatele" au putut fi „fluture" (papillon), „lavalieră" (La Vallière) sau cravata lungă, aşa cum o cunoaştem şi în zilele noastre. Într-o anumită epocă, tot cu denumirea de cravată, se definea mica blană pe care femeile o puneau în jurul gîtului.

La acelaşi capitol vestimentar ar fi poate interesant să reamintim că a fost o vreme cînd cel ce purta un „pantalon" era absolut caraghios, stîrnind hazul tuturor celor ce-l priveau. Într-adevăr, în comedia populară italiană, printre alte personaje (Arlechinul, Colombina, Policinella) figura şi un bătrîn avar, antipatic, cu vorbirea mereu întreruptă de o tuse cronică şi veşnic victimă a tuturor farselor lui Arlechino. Născut la Veneţia, el a căpătat numele „Pantaleone" (probabil după „San Pantaleone", patronul cetăţii dogilor.) O descriere a lui ne-a lăsat-o Shakespeare în „Cum vă place". Purta o manta veneţiană pînă la pămînt, o jiletcă încheiată în nasturi şi un „pantalon", adică o îmbrăcăminte care-i acoperea complet picioarele. Preluat de francezi, Pantaleone a devenit Pantalon şi a început să se războiască cu Scapin. Apariţia lui pe scenă stîrnea hazul nu numai prin situaţiile în care era pus, dar şi prin ţinuta vestimentară, pe oamenii unei epoci în care pantalonii erau bufanţi, prinşi sub genunchi şi prelungiţi cu ciorapi de mătase, amuzîndu-i „carahiosul" pantalon al lui .... Pantalon. Abia în timpul revoluţiei franceze el şi-a pierdut caracterul grotesc. A fost adoptat ca element al uniformei infanteriştilor şi — în amintirea eroului comediei italiene — a fost numit „pantalon venetian". Sub Bonaparte, a fost înlăturat, pentru a reapărea în vremea restauraţiei atît la militari cît şi la civili. De atunci acest element vestimentar s-a păstrat mai strîns pe picior sau mai larg, pînă la forma „Charleston", potrivit canoanelor impuse de modă, pînă în zilele noastre.

La noi pantalonul a fost introdus de tinerii revoluţionari de la 1848, atunci cînd aceştia au revenit în principate după studiile superioare de la Paris sau Berlin. În pasiunea cu care ei urmăreau abolirea tuturor formelor şi structurilor feudale intra şi năzuinţa de a înlătura ţinuta orientală a oraşenilor. De altfel, dacă faptul că ştiau limba franceză a atras paşoptiştilor supranumele de „bonjurişti", ţinuta nouă pe care o arborau a făcut ca ei să fie denumiţi „pantalonari".

În legătură cu aceeaşi ţinută, e de remarcat şi apariţia în vocabularul românesc a unui cuvînt cu un destin ciudat: cuvîntul „filfizon". În accepţia actuală el ar defini un tînăr cam impopoţonat, fără gust şi preocupat numai de aspectul exterior. La origine, cuvîntul nu avea, însă, nimic pejorativ. Tinerii revoluţionari români de la 1848, însufleţiţi de ideile transformatoare, aveau obiceiul să întoneze la reuniunile lor şi cîntecul de luptă „La Carmagnole".

Născută în perioada intermitării lui Ludovic al XVI-lea, în plină Revoluţie Franceză, Carmagnola exprima elanul de luptă al maselor caracterizîndu-se printr-un refren mobilizator: „Dansons la Carmagnole, / Vive le son, vive le son / Dansons la Carmagnole / Vive le son du canon!" (Să dansăm Carmagnola, trăiască sunetul, trăiască sunetul tunului). Or, atunci cînd „pantalonarii" cîntau refrenul „Vive le son!", cei care nu cunoşteau limba franceză înţelegeau „filfizon". Ca adeseori în diferite limbi şi acest cuvînt a evoluat semantic, dobîndind un sens cu totul diferit faţă de cel original, şi rămînînd ca o mărturie a unei epoci în care transformările cele mai adînci nu se operau totuşi, în primul rînd, în ţinuta vestimentară.

OMAGIEREA LUI OCTAV BĂNCILĂ

de Aurel LEON

Anul acesta, pe agenda de comemorări UNESCO figurează şi numele lui Octav Băncilă, acel artist despre care Th. Pallady (un alt sărbătorit UNESCO, în 1972), deci un pictor aflat cu arta sa la antipodul lui Băncilă, scria la 3 martie 1951 :

„La Băncilă am apreciat totdeauna faptul că este singurul dintre pictorii noştri care încă de acum 50 de ani — într-o vreme cînd nu numai că nu ţi se cerea acest lucru, dar aveai de îndurat chiar şi persecuţiile regimului — a practicat o artă cu un profund caracter social-militant".

Cît priveşte valoarea în sine a picturii sărbătoritului, vom reproduce părerea exprimată într-un articol de către N.N. Tonitza :

„După moartea lui Grigorescu şi a lui Luchian, Băncilă rămîne pentru toţi cei ce ştiu să se dezbrace de prejudecăţi în faţa operei de artă şi a artistului, unul din cei mai mari maeştri români, a căror glorie solid cimentată nu va putea fi clătinată nici de ignoranţa unora, nici de ipocrizia altora.

Perspectiva vremii concură la aprecierea operei lui Băncilă, aşezînd-o în memoria istoriei picturii româneşti, pe adevăratul ei piedestal. Împlinirea unui veac de la naşterea sa a prilejuit la Bucureşti şi în toată ţara manifestări comemorative, în care personalitatea pictorului-luptător Octav Băncilă a fost prezentată din cele mai variate unghiuri. Era firesc însă ca cea mai caldă evocare să aparţină Iaşului, acolo unde a copilărit pe Sărărie orfanul fecior de ţăran crescut în casa unchiului său, Ion Nădejde : elev al lui Ion Creangă şi distribuitor al „Contemporanului", mereu confiscat de poliţie ; realizator la Bucium al tabloului „1907" şi manifestînd în fruntea muncitorilor grevişti cu tabloul său „Pax" : pictorul generos din cartierul Păcurari, acolo unde se află încă locuinţa lui cu atelierul spre stradă... De altfel, Pinacoteca din Iaşi, prin muzeografa Maria Hatmanu, a organizat acum trei ani cea mai completă retrospectivă Băncilă şi un catalog cu valoare de monografie.

De astă dată, Iaşul a ţinut să cinstească memoria lui Octav Băncilă tot într-un mod deosebit. Astfel, în afara expoziţiei retrospective realizată de către Muzeul de artă din Craiova în colaborare cu Pinacoteca ieşeană, în sala Victoria s-a deschis expoziţia celui mai apropiat discipol al lui Băncilă, pictorul Costache Agafiţei. Dominată de un uriaş portret al maestrului, expoziţia închinată dragostei pentru profesor aduce pe simezele ei lucrări semnate de Costache, Miron şi Gabriela Agafiţei. Costache e tatăl, Miron şi Gabriela urmaşii săi, primul student la Institutul de arte plastice din Bucureşti, ultima studentă strălucită a Facultăţii de desen din Iaşi.

Costache Agafiţei a dorit ca la buchetul său omagial să-şi aducă tinereasca lor contribuţie şi cei ce vor duce mai departe pasiunea pentru pictură, transmisă prin el de către meşterul cu priviri de vultur şi barbă în nuanţe minerale — marele lui profesor. Tripticul Agafiţei simbolizează, de fapt, indestructibila legătură afectivă ce se stabileşte în faţa şevaletului şi a paletei. Desigur că Miron şi Gabriela pictează fiecare în felul său, dar e bine să ştie că arta lor de azi este, pe undeva, influenţată şi de acel pictor răzvrătit, ce a transformat penelul în lance.

Şi care, peste ani, le prefaţează la fel de viguros şi de neînfrînt expoziţia.

Pictorul C. Agafiţei în faţa portretului lui Octav Băncilă

Clepsidra

MODELE...

de Constantin VIŞAN

— Te văd mereu intrînd la magazinul „Mobila". Ţi-ai schimbat cumva serviciul? Îl întreb pe fostul meu coleg de şcoală. Ştiam că lucrezi la U.M.G.B...

— Tot acolo sînt şi acum dar am făcut anul trecut imprudenţa să vizitez Pavilionul Expoziţiei Naţionale. Am văzut acolo nişte garnituri de mobilă care mi-au plăcut grozav. Am zis eu atunci că una este expoziţia şi alta comerţul dar nevastă-mea nu şi nu, că nu se poate să nu apară şi în magazine modelele de-acolo... „S-a scris doar şi-n presă"...

Ţi-am citit şi ţie articolul din „Clepsidra". Erai de-a dreptul entuziasmat. De atunci vin mereu aici la magazinul ăsta de lîngă Athénée Palace. Unele din garniturile expuse la Pavilion se află şi aici dar pe toate scrie mereu un singur cuvînt : MODEL.

Sînt însă un fel de Fata Morgana. Niciodată nu poţi ajunge la ele.

— Cînd se vor pune în vînzare?

— *Nu ştim, tovarăşe. Aşteptăm deocamdată să se fixeze preţurile.*

— Dar camera aceasta pentru tineret? „Bega" parcă-i spune... Cînd ar putea fi cumpărată? Stă în magazinul dumneavoastră de vreo şase luni...

— *Nu ştim. Deocamdată e numai model. Nu sîntem în măsură să vă spunem dacă va fi fabricată în serie sau nu.*

— Mi-ar place foarte mult şi sufrageria asta. Nevastă-mea nici nu concepe să n-o cumpărăm.

— *E tot „MODEL".*

— Aţi avut un dormitor alb, făcut la Suceava. Tot „MODEL", scria şi pe el. L-aţi vîndut totuşi...

— *A fost luat înapoi la minister. Nu s-a contractat.*

Şi uite aşa mi se spune în fiecare zi. Că e „MODEL", că nu s-a contractat, că aşteaptă preţurile. Nici nu ştiu ce să mai cred... îmi mărturiseşte fostul meu coleg de şcoală.

Am ajuns ca-n Caragiale. În fiecare zi, am n-am treabă, cum scap de la slujbă, fug aici la magazinul „Mobila". Cu speranţa că voi găsi într-o bună zi un „MODEL" transformat într-o marfă normală, care poate fi cumpărată de orice om normal.

N-am mai spus nici o vorbă. Ce era să-i spun amicului? Că de mai bine de o jumătate de an aşteptam şi eu acelaşi lucru? Că în fiecare zi, intram în magazinul cu pricina, sperînd în minunea transformării în marfă accesibilă a amăgitoarelor „MODELE"?

Şi totuşi? Cînd se va termina jocul acesta insuportabil şi incalificabil de-a „MODELUL"?

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 MAI

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roşii. 10.00 Viaţa satului. 11.10 Să înţelegem muzica. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Postmeridian. 16.20 Telesport. Ciclism : aspecte înregistrate din „Cursa Păcii". 16.50 Fotbal : România — Ungaria (meci retur în sferturile de finală ale Campionatului european). 18.50 Vetre folclorice. „Din Pietrari la Vaideeni" Aspecte din folclorul vîlcean. 19.15 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii. „Unul dintre mîlie de constructori"... 20.20 Film artistic : Bătălia de pe Neretva. Cu : Serghei Bondarciuk Silva Koscina, Orson Weles Curt Jurgens. 23.20 Telejurnal. Sport.

PROGRAMUL II : 12.30 Promenadă duminicală. 20.00 Teatru liric TV. Scene din opereta „Liliacul" de Johann Strauss în interpretarea soliştilor şi ansamblului Operei Române. 20.45 Săptămîna culturală bucureşteană. 21.00 Agenda. 21.10 Romanţe şi cîntece de petrecere. 21.35 Din lumea ştiinţei. 21.55 Film serial : Invadatorii (reluare).

LUNI 15 MAI

PROGRAMUL I : 16.30—17.00 Curs de limba rusă (reluare). 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.45 Scena. 19.10 Noutăţi cultural-artistice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reflector. 20.25 „Salut Germain". Un nou serial produs de studiourile de televiziune din R. D. Germană. 21.15 Drumuri în istorie. Turnu-Severin — 1850. 21.30 Steaua fără nume 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului.

PROGRAMUL II : 20.00 Cupa Primăverii — competiţie de minibaschet. 20.40 Ghişeul. 21.00 Romantic-club — transmisiune de la Ploieşti. 22.40 Cronica literară.

MARŢI 16 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleşcoală. 10.00 Curs de limba rusă. Lecţia a 15-a. 10.30 Căminul (reluare). 11.25 Ansambluri folclorice. 12.00 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba franceză (reluare). 17.35 Interpreţi şi rolurile lor : Baritonul David Ohanesian. 18.15 De la Alfa la Omega. Enciclopedie pentru elevi. 18.45 Întrebări şi răspunsuri. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Teatru TV prezintă : „Piticul din grădina de vară", de Dumitru Radu Popescu. 22.10 Vedete ale muzicii uşoare. Sacha Distel la Studio Uno. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Telecinemateca pentru copii şi tineret : „O sută de băieţi şi o fată" cu Deanna Durbin. 21.30 Agenda. 21.40 Transmisie din Sala Palatului : Orchestra simfonică din Birminghan — Marea Britanie. 22.25 Telex tehnico-ştiinţific 22.35 Dicţionar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI 17 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Reportajul săptămînii (reluare). 9.25 Vedete ale muzicii uşoare (reluare). 9.45 Desene animate. 10.00 Curs de limba franceză. Lecţia a 16-a. 10.30 Telecinemateca : „O sută de băieţi şi o fată" (reluare). 12.00 Întrebări şi răspunsuri (reluare). 12.30 Telejurnal. 15.30 Teleşcoală. 16.30—17.00 Curs de limba engleză (reluare). 17.35 O viaţă pentru o idee : Otto Julievici Schmid (I). 18.00 Timp şi anotimp în agricultură. 18.30 Expoziţia „Secolul de aur al picturii napolitane". 18.45 Conferinţa naţională a scriitorilor. Anchetă TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Telecinemateca : Domnişoarele din Rochefort, Cu : Catherine Deneuve şi Danielle Darrieux. 22.10 Lumea de mîine. Roboţi pentru anul 2001. 22.40 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.10 România în lume. 20.40 Binom muzical. 21.25 Agenda. 21.35 Cluburi sportive bucureştene. 21.55 Teatru folleton : Muşatinii (refuare).

JOI 18 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Aşchiuţă. 9.30 România în lume (reluare). 10.00 Curs de limba engleză. Lecţia a 16-a. 10.30 Telecinemateca : Domnişoarele din Rochefort (reluare) 12.30 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba germană (reluare). 17.30 Emisiune în limba maghiară 18.30 În întîmpinarea Conferinţei Naţionale a P.C.R. Sensul acţiunii : perfecţionarea. 19.00 Melodii în premieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Concert extraordinar al orchestrei simfonice şi al corului Radioteleviziunii. Dirijor Igor Markevitsch. 21.45 Pagini de umor : Retrospectivă Buster Keaton (II). 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Desene animate pentru copii. 20.00 Bucureştiul necunoscut. Grădiniile oraşului 20.45 Agenda. 20.55 Planeta giganţilor (reluare). 21.45 Muzică uşoară. 22.05 Cărţi şi idei.

VINERI 19 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Bucureştiul necunoscut (reluare). 9.30 Vetre folclorice (reluare). 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Film serial pentru copii : Ali şi cămila (reluare). 10.45 Pagini de umor (reluare). 11.30 Cărţi şi idei (reluare). 12.00 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleşcoală 17.35 Arta plastică. Expoziţia republicană de pictură şi sculptură — 1972 (I). 17.55 Stop-cadru. 18.20 Momente din istoria muzicii uşoare româneşti. 18.35 Satul contemporan. 19.00 Cunoaşteţi legile ? 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Campionatele europene de haltere — categoria semi-grea. 20.30 Film artistic : Canarul şi viscolul. Cu : Florin Gabrea, Maria Rotaru, Mircea Albulescu, Ninetta Gusti. 22.05 Revista literară TV. 22.45 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Desene animate pentru copii. 20.15 Biblioteca pentru toţi. 21.00 Agenda. 21.10 Selecţiuni din opereta „Paganini" de Lehar. 21.35 Viaţa economică a Capitalei 21.55 Film documentar : Acasă la Niculaie Popa. 22.15 Dans şi muzică de petutindeni.

SÎMBĂTĂ 20 MAI

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toţi. Mihai Eminescu (III). 9.35 De vorbă cu gospodinele. 9.50 Teleenciclopedia (reluare). 10.35 Revista literară TV (reluare). 11.10 Selecţiuni din spectacolul de varietăţi „Bucuroşi de oaspeţi" (reluare). 11 50 Cunoaşteţi legile ? 12.05 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinereţe, dans. 19.00 Emisiune de versuri patriotice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Campionatele europene de haltere — categoria grea. 20.30 Teleenciclopedia. 21.15 Teledivertisment. Ruşinea familiei — comedie de J. H. Harwod. 22.45 Microrecital Aurelian Andreescu. 23.00 Telejurnal. 23.10 Romante interpretate de Arta Florescu.

PROGRAMUL II : 16.30 Ansambluri folclorice. Ansamblul „Doina" al tineretului şi studenţilor din Bucureşti. 17.00 Reportaj bucureştean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.50 Agenda. 18.00 Film artistic: Mantaua. Cu: R. Bikov, L. Tolubaev.

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO •

MEDICINĂ

INEGALITATEA ÎN FAȚA BOLILOR

Fetele sînt mai vulnerabile între 10 și 19 ani, băieții sînt mai sensibili la boală între 20 și 29 de ani. Cu ajutorul a 16 teste combinate cu un chestionar cu 78 de întrebări pot fi depistate în stadiu inițial, înainte să se manifeste vreun semn clinic, 80 % din bolile grave, curente care duc la invaliditate sau deces precoce.

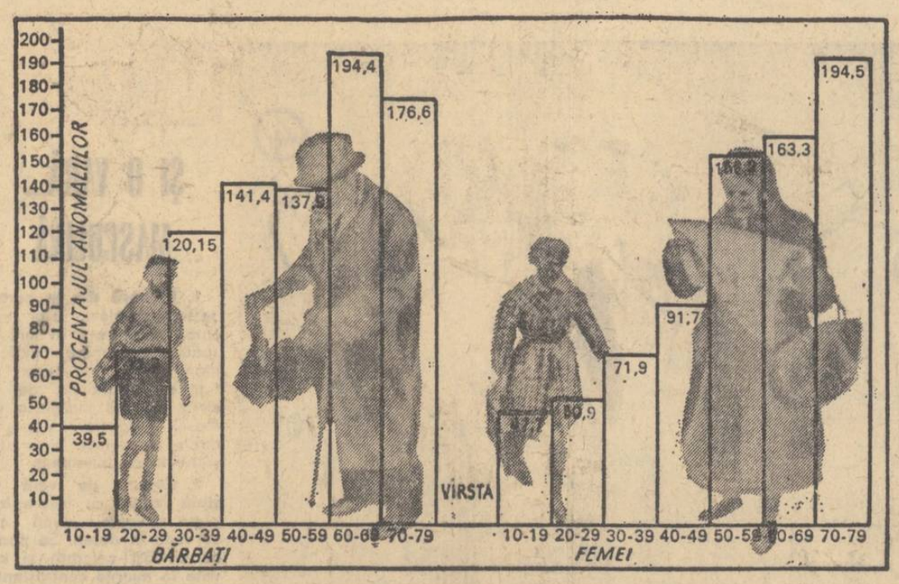

Sînt adevăruri ades repetate dar poate niciodată îndeajuns. Ne referim aici la faptul că este mai ieftin, mai comod și mai eficace pentru individ și societate să previi o maladie decît să o vindeci. Boli extrem de grave pot fi evitate dacă diagnosticul e pus precoce. Poate fi ușor oprită agravarea unei cardiopatii. Descoperit la timp, cancerul colului uterin înseamnă salvarea pur și simplu a unor vieți. Multe afecțiuni renale sau urinare „surprinse" în stadiu inițial pot fi vindecate printr-o terapeutică simplă, ș.a.m.d. De aici și accentul care se pune astăzi în toate țările dezvoltate pe prevenirea bolilor și implicit pe cercetările fundamentale în vederea stabilirii unui diagnostic cît mai precoce, în așa-numitul stadiu zero. Este un cîștig pe plan atît economic cît și social. Vom reveni, cum este și firesc, asupra acestor probleme. Ne oprim astăzi însă la anunțarea unei „unelte" interesante, aparținînd unui medic francez, dr. Suchet de la Fundația Rotschild. „Scopul nostru, arăta el, este de a evita dezvoltarea unei stări de boală care se îndreaptă către invaliditate sau deces precoce. Toate afecțiunile care se includ în țara noastră, în climatul nostru în categoria bolilor cronice, invalidante sau cauze ale morții timpurii pot fi detectate la debutul lor cu ajutorul unor examene biologice relativ puține — șaisprezece la număr — și a unui chestionar cu 78 de întrebări". Cu acestea se pot depista, așadar, cam 80 la sută din maladiile foarte răspîndite: cardiovasculare, cancer, insuficiențe respiratorii, alcoolism, afecțiuni renale și urinare, hepatite, stări infecțioase cronice, reumatisme articulare acute, sifilis. Scopul examenelor biologice este de a descoperi înainte ca bolile respective să se manifeste clinic. Sînt primele simptome biologice ale unor maladii.

Iată de pildă mai sus un tablou sugestiv în ce privește repartiția bolilor în funcție de vîrstă, și sex. Frecvența anomaliilor descoperite cu ajutorul celor 16 reacții biologice.

Fetele sînt deosebit de vulnerabile între 10 și 19 ani, în timp ce băieții sînt mai expuși între 20 și 29 de ani. Perioada critică pentru femei se situează între 50 și 59 de ani, cînd bărbații sînt foarte sensibili. Între 70 și 79 de ani, femeile sînt mai bolnave, iar bărbații, relativ, mai sănătoși.

UN FILM DEDICAT FUMĂTORILOR!

Se pare că fumatul este un viciu incăpățînat. Statisticile efectuate în Statele Unite demonstrează că după fiecare campanie împotriva fumatului, vînzările de țigări cresc. S-a căutat deci o altă metodă de convingere. Și ce este mai convingător decît un film bun ? ! În orașul Salers, anul trecut, și o subprefectură — Mauriac, anul acesta — amîndouă în Cantal, S.U.A., oamenii au fost invitați să vadă un film în culori : extirparea unei tumori din plămînul unui mare fumător. Efectul ? din cei 400 de... spectatori, mai fumează astăzi doar 30 !

CUTREMURELE POT FI PREVĂZUTE

În Uniunea Sovietică a fost realizată o aparatură de mare sensibilitate, destinată rezolvării problemei prevederii cutremurelor. Bazată pe stabilirea modificărilor conductibilității electrice a rocilor din munți, aparatura cuprinde electrozi introduși în sol, legați de un generator de curent electric. După cum s-a constatat, înaintea cutremurului, rezistența electrică a rocilor scade, de regulă, brusc, iar după producerea seismului, ea revine la nivelul inițial. Savanții au stabilit că asemenea modificări comportă un caracter local, avînd loc în jurul epicentrului cutremurului, iar aparatura respectivă înregistrează oscilațiile rezistenței electrice pînă la distanțe de 10 — 15 kilometri de epicentru.

S-a ajuns, astfel să poată fi prevăzut un cutremur cu intensitatea de 5 grade, care s-a produs, ulterior, în Pamir. Stațiuni adecvate de cercetare au fost create în Kamciatka, Pamir și în alte regiuni ale Uniunii Sovietice, avîndu-se totodată în vedere dotarea lor cu o aparatură electronică de calcul care să le asigure o operativitate sporită.

SEXUL... CREIERULUI

După părerea dr. Jimmy Neill, profesor de fiziologie la Universitatea Emory din S. U. A., creierul are caracteristici masculine sau feminine. Dr. Neill a arătat că la șoarecele mascul, hormonul masculin împiedică dezvoltarea unei zone din hypotalamus. Acest fenomen se produce după 24 de ore de la nașterea șoarecelui. Dacă hormonul masculin este împiedicat să ajungă la hypotalamus, practicîndu-se în prima zi de viață, „castrarea" hypotalamusului de exemplu, creierul se orientează spre caracteristicile specific feminine. Sînt argumente ce arată că creierul trece printr-o perioadă critică în timpul căreia există în același timp potențiale masculine și feminine. Cu toate că această perioadă se situează la șoarece după naștere, dr. Neill crede însă că la maimuță și la om, această perioadă critică se situează înainte de naștere.

GEOLOGIE

CE DEZVĂLUIE LOCURILE PE UNDE ALTĂDATĂ TAPIRUL ȘI RINOCERUL SE AFLAU LA EI ACASĂ

Muzeul de la Căpeni, expresia muncii neobosite a geologului Kisgyörgy Zoltan. Vestigii ale vieții geologice dintre Căpeni și Virghiș au atins o celebritate și dincolo de hotarele țării.

Admiram într-una din zile, la sediul I.M. Căpeni, rodul muncii neostenite a geologului **Kisgyorgy Zoltán**, adunat în cuprinsul a două dulapuri. Două dulapuri-muzeu. Lîngă mine, autorul acestor „scrieri" îmi explica ce-i pe un raft, ce-i pe altul. Vorbea cu atîta patos de parcă s-ar fi aflat la catedra unui amfiteatru plin cu auditori.

— **Am făcut toate astea,** îmi spune el **pentru ca minerii, cei care vin la birou cu treburi, să mai învețe cite ceva despre viața pămîntului.**

Și am înțeles că prietenul meu, geologul, explicîndu-mi mie, explica tuturor minerilor de la Căpeni. Grafice frumos, dar mai ales ingenios lucrate, dezvăluie într-adevăr viața pămîntului. Milioanele de ani ai erelor sînt adunate în cîte un cuvînt : arhaic, paleozoic, mezozoic... Un alt grafic evidențiază sugestiv procesul formării lignitului. Altul localizează geologia bazinului Baraoltului în contextul unor margini geografice mai largi. Coloanele stratigrafice, că niște antene, dezvăluie straturile de roci în care pămîntul s-a îmbrăcat trecînd prin vreme. Și pentru ca studiul să fie cît mai complet, un panou ilustrează lignitul „filtrat" prin lentilele microscopului. Apoi, ca fiecare să știe, între două rafturi, o planșă cu compoziția chimică și petrografică, cu proprietățile fizico-mecanice ale zăcămîntului de lignit al Baraoltului. Și, ca un strigăt de izbîndă, în prim plan, harta țării pe care sînt însemnate cu migală, drumurile pe care lignitul de la Virghiș și Racoș le străbate pentru a sătura cele aproape 150 de guri de foc care-l așteaptă mereu flămînde.

„Răsfoind" filele acestui instructiv muzeu, care s-ar cere neapărat extins, aflăm că sub straturile de roci acoperitoare ale bazinului, și-au aflat culcuș alte și alte substanțe minerale utile, ca : diatomită, limonită, serpentină, calcarul, caolinul etc. Și, pentru că geologia trebuie să-și afle finalizare ca să fie într-adevăr utilă, o planșă lucrată cu măiestrie și pricepere ne dezvăluie fluxul tehnologic al extragerii cărbunelui din carieră și din subteran. Și tot în primul „volum" al muzeului, adică în primul dulap, „citim" mărturiile pe care pămîntul, cărbunele le aduc, pledînd astfel pentru adevărul vieții pe care a trăit-o acum multe mii de ani. Bucăți de xilite, lemn pietrificat, truchiuri de copaci carbonizați, rămășițe ale puterii pădurilor de altădată din care s-a format cărbunele, conving deplin, ca niște argumente forte, modul în care s-a format și cărbunele Baraoltului, preschimbă în certitudini ipotezele științei.

Geologul explică pe îndelete, calm, convingător. Lîngă noi, înainte de-a începe să ne delectăm cu al doilea volum al micro-muzeului, se oprește un om. Geologul nu-l observă. Vorbește în continuare, furat de frumusețea meseriei pe care a învățat-o mai ales aici la Baraolt, pe viu. Omul ascultă cîteva clipe, apoi își scoate pălăria. Ascultă și parcă se bucură de ceea ce aude. Mai pe urmă am aflat că-i minerul Lazăr Bela de la mina Virghiș I. Frumusețea istoriei pămîntului l-a ademenit și pe el. Deși a venit cu treburi, este atent la ceea ce vorbește geologul în vreme ce „răsfoiește" filele celui de-al doilea dulap.

— **Aici, pe acest raft sînt prezentate cîteva resturi ale viețuitoarelor care au trăit pe aceste meleaguri în timpul pleistocenului și pliocenului — cercuri ale vîrstei pămîntului.**

Cele mai reprezentative : mastodontul cu molari uriași prezent aici prin cîteva fragmente din colții lui ; tapirul, rinocerul (trei specii), mistrețul, castorul, broasca țestoasă, cerbul și o specie de somn uriaș, cîteva specii de moluște sînt mărturii ale vieții din trecutul îndepărtat în această zonă.

— **Aceste animale sînt termofile, fapt susținut și de plantele care au trăit pe aceste meleaguri, atunci cînd s-a format cărbunele, reprezentate astăzi, prin impresiuni pe argilă a frunzelor de liquidambar, specie de arbore care trăiește astăzi pe coastele de sud și de est ale Chinei, prin resturi de castania, de ficus și alte plante ce creșteau din belșug în acest bazin aflat într-o lentă scufundare.**

Minerul de lîngă mine ascultă atent și cu satisfacție. Scrierile despre subpămînt îl interesau în mod deosebit. Istoria lignitului de la Căpeni nu-i de loc simplă. Și nici necunoscută. Un craniu al unui urs care a hălăduit prin hățișurile pădurilor de castania se află astăzi la „British Museum" din Londra. Alte exponate onorează muzee cunoscute cum este cel din Budapesta. Mai mult, fapt remarcabil de altfel, în ultimii ani, mamologi ai Institutului de speologie „Emil Racoviță", studiază și prelucrează științific urmele vieții de altădată dintre Căpeni și Virghiș, descoperite în lignit și în rocile care învăluiesc stratul de cărbune. Despre urmele acestei vieți au scris revistele științifice din țară și de peste hotare.

Geologul Kisgyörgy Zoltán îmi explică. Minerul stă lîngă mine, cu capul descoperit și ascultă. Roadele pasiunii sînt evidente.

Muzeul de la Căpeni adunat într-„filele a două volume", constrîns deocamdată să stea între „coperțile" a două dulapuri modeste este o expresie concludentă a muncii neobositului geolog. Poate, la vară, cînd administrația minei se va muta în casă nouă, la Baraolt, se va găsi undeva un locșor, în care acesta să se desfășoare altfel, cu aripile mai întinse. Pentru că, aflîndute în fața lui, răsfoindu-i „filele", te alegi cu folosul unei neasemuite lecții despre viața pămîntului și subpămîntului.

Prietenul geolog, ostenise. Auditorul, multele sute de mineri ai Virghișului și Racoșului îl aplaudau satisfăcuți.

— **Mîine continuăm. Prea-i lungă viața pămîntului pentru ca s-o isprăvim într-o singură oră. Pe mîine.**

Radu SELEJAN

INFORMAȚIA CIRCULĂ CU VITEZA LUMINII

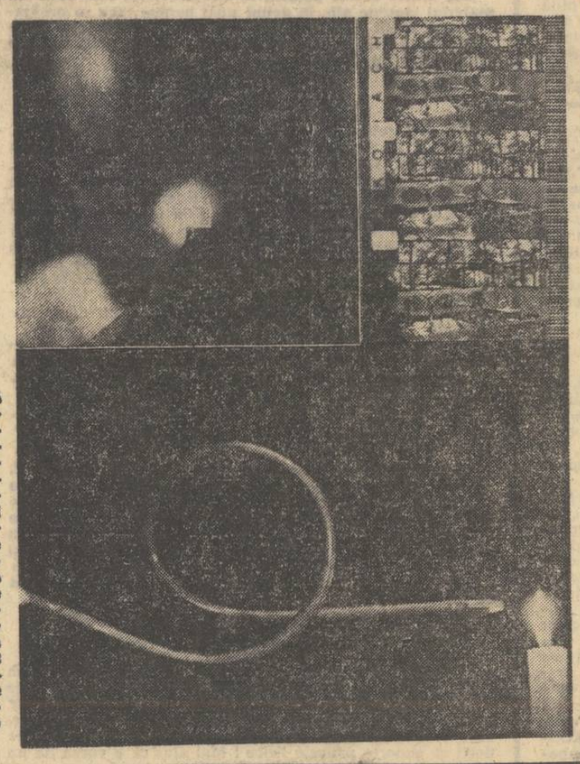

„Fibrele optice" care poartă mesaje luminoase pot face legătura între două organe electronice mult mai repede decît electricitatea. (foto 1 jos). E un domeniu imens de lucru al tehnicii: opto-electronica (adică o colaborare strînsă între optică și electronică) care permite performanțe uimitoare în viitor. Se știe că lumina ca și electricitatea, transportă informația de la un punct la altul. Interacțiile undei și materiei fac ca noi dispozitive să realizeze în permanență trecerea de la lumină la electricitate și invers. Foto 2 (sus) O diodă electro-luminiscentă cu carbură de siliciu... este folosită pentru înregistrarea sonoră pe un film obișnuit (foto dreapta).

INFORMATICĂ

FOTOGRAMA ȘI CALCULATORUL FAC DESCOPERIRI!

Secretele cupolei de la Santa Maria del Fiore, o capodoperă a arhitecturii tuturor timpurilor, sînt dezvăluite de cercetările actuale bazate pe folosirea combinată a informaticii și a tehnicilor fotogrametrice moderne.

Era în anul 1420 la Florența. Se hotărîse un concurs al arhitecților pentru cupola catedralei Santa Maria del Fiore. O imensă deschizătură a transeptului trebuia închisă. Cum ? Propunerile nu au lipsit. Ciudate, absurde avînd însă un punct comun : toate pretindeau enorme cheltuieli. Filippo Brunelleschi, cel care este socotit cel dintîi spirit universal al Renașterii, avea să-și uimească contemporanii. El se angaja să construiască o boltă fără să ridice schele costisitoare, eliminînd astfel acele sume enorme pretinse de proiectele concurenților săi. Refuză însă să arate vreun plan. Construcția se încredințează deopotrivă lui Brunelleschi și lui Ghiberti, acesta ca arhitect al domului. Cînd lucrările la cupolă trebuiau să înceapă, Brunelleschi s-a prefăcut bolnav. Ghiberti nu știa însă principiile exacte ale construcției. Încurcat, trebuie să se retragă. Și istoricii artei consemnează : „Brunelleschi era victorios. Cupola de la Santa Maria del Fiore rămîne o capodoperă a arhitecturii tuturor timpurilor și, alături de aceea de la Sfîntul Petru, cea mai frumoasă din lume. Dar aceea de la Sfîntul Petru ar exista oare dacă Michelangelo n-ar fi fost obsedat încă din tinerețe de cea de la Florența ?" Cum a realizat florentinul această cupolă ? Pare ciudat că răspunsul exact este dat abia astăzi. Că abia acum se descoperă că elementele ce susțin bolta au o formă eliptică — contrar a ceea ce se susținea în studii anterioare, și anume că sînt în arc de cerc. Adevărul e stabilit cu ajutorul calculatorului electronic și a tehnicilor moderne fotogrametrice.

Cercetătorii de la Universitatea din Florența, în colaborare cu Oficiul Galilei și centrul științific I.B.M. din Pisa, află astfel secretele unei remarcabile concepții arhitecturale. Au fost, de asemenea, descoperite discontinuități, la intervale regulate, în suprafața internă a bolții, demonstrînd că, curbura realizată este rodul unei tehnici cu totul deosebite în construcție. O tehnică care i-a permis lui Brunelleschi să închidă bolta fără să mai aibă nevoie de cofrajele purtătoare în timpul construcției, atît de costisitoare. „Proiectul este extrem de simplu" spusese el în fața breslei. De o simplitate genială. Și iată cum astăzi, cercetările bazate pe folosirea informaticii și a tehnicilor fotogrametrice aduc contribuții importante în istoria artei.

Firește, cercetările au urmărit în primul rînd o problemă de necesitate practică. Descoperindu-se caracteristicile structurale și geometrice ale cupolei nu înseamnă doar o întocmire a dosarului arhitectonic al acestui impresionant monument. Cunoașterea lui cu precizie și amănunțime face ca el să poată fi mai bine protejat. Da, desigur, s-a observat că este aici o formă eliptică, că e un ax de mișcare cu o anumită înclinație, că sînt discontinuități ale suprafeței boltei, dar, în același timp, au devenit evidente fisurile structurii ca și cele mai recente... degradări suferite pe suprafața boltită acoperită cu fresce. S-au făcut și o serie de corelări cu calcule făcute cîndva. În secolul al XVIII-lea, s-au înscris date privind stabilitatea domului și au fost consemnate calculele astronomice ale lui Ximenes. Atunci pe dom a fost instalat un nou cadran solar. Dacă toate acele date și calcule au fost corect făcute, atunci, comparate cu cele de astăzi, înseamnă că înclinarea axului de mișcare s-a mărit cu timpul. Astfel se pot trage și de aici o serie de concluzii în legătură cu măsurile de protecție necesare.

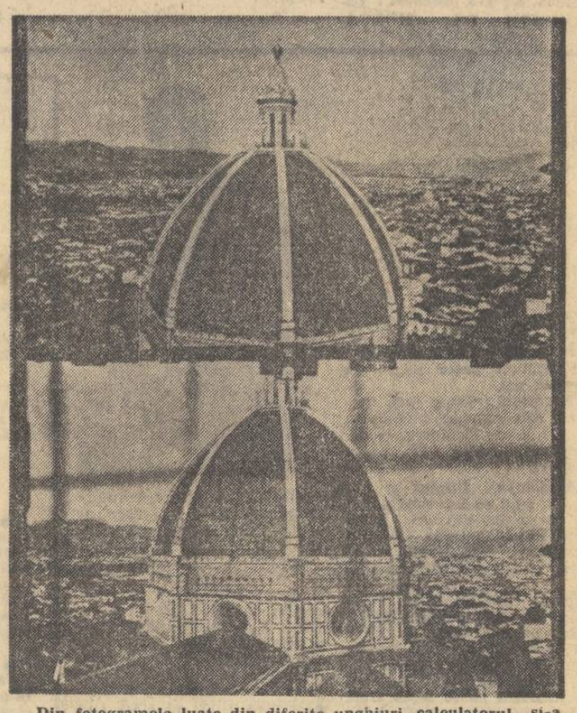

Din fotogramele luate din diferite unghiuri, calculatorul „și-a extras" informațiile asupra cupolei și structurii sale. Analiza datelor și interpretarea lor au permis reconstituirea cupolei în trei dimensiuni și stabilirea secțiunii, deci... cunoașterea planului arhitectural al lui Brunelleschi și starea actuală a construcției.

INEXPLICABILELE ACCIDENTE... SE EXPLICĂ!

Pe șoseaua... X s-a produs un grav accident de automobil. Cauza rămîne încă un mister. Drumul era bun, uscat, drept. Amiază. Vreme frumoasă. Automobilul, în stare tehnică perfectă. Viteza nu era de loc excesivă... și totuși. Da, toate cauzele cunoscute au fost trecute în revistă fără să se fi putut reține niciuna. Nu, conducătorul nu băuse. Nici nu aținise la volan... Ciudat accident. Mai rămăsese o singură explicație: un O.Z.N. Dar explicația pasionaților de literatură fantezistă a fost infirmată recent de știință.

Cercetările care se întreprind la noi și aiurea indică efectele nocive ale infrasunetelor asupra organismului. De curînd, cercetătorii englezi par să acuze în deosebi o anumită zonă sonoră, între 2 și 15 Hz (infrasunetele încep sub 20 Hz), cînd timpul de reacție vizuală crește cu 10 %. Ei au constatat de asemenea, experimentînd în laborator, că infrasunetele creează tulburări generale comparabile cu o stare de strașnică beție. Vederea e imprecisă, o senzație de plutire, de oboseală și o stare de euforie. Oricum, aceste efecte nu pot decît să agraveze deteriorarea reflexelor cauzate de o beție reală. Se precizează că banda de 2 la 15 Hz este mai ales nocivă la nivelul de 105 dB, dar ea rămîne și la nivelul de 96 dB. Concluzia? Silențiozitatea motorului de automobil nu este un lux, ci o necesitate a securității rutiere.

VITAMINA C, AGENT ANTICANCEROS?

Laureatul premiului Nobel dr. Linus Pauling a făcut o afirmație care a produs scandal în rîndul specialiștilor : eventuala acțiune a vitaminei C, împotriva cancerului. Cotidienele occidentale, revistele de modă și cele de specialitate au consemnat cu deliciu părerile academice și mai puțin academice ale medicilor și biologilor. În timp ce se făceau comentarii acide la graba neștiințifică a celebrului fizician, doi cercetători englezi dr. Ewan Cameron, (de la Vale of Leven Hospital din Scoția) și dr. Douglas Rotman (de la 156 Dauntless Lane, Hartford), făceau cercetări, asupra acidului ascorbic ca inhibitor de hyaluronidaza, substanță necesară proliferării diferitelor tipuri de celule și a unor forme de celule canceroase. Ei formulează ipoteza, — așa cum reiese din articolul publicației engleze „The Lancet" — că acidul ascorbic sau vitamina C, este un agent anticanceros și declară că, în momentul de față, fac experimente clinice care se dovedesc a fi promițătoare.

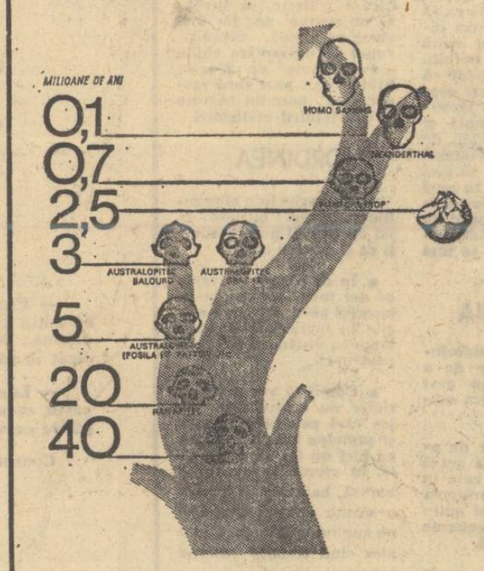

ARBORELE NOSTRU GENEALOGIC

După cum se observă, filiația nu este liniară. Evoluția omului, în decurs de 40 de milioane de ani oferă imaginea unui arbore cu multe ramuri... uscate în timp. Sau un drum, de pe care unii strămoși au ieșit, rătăcindu-se pe alte căi... fără ieșire.

Se pare că una dintre cele mai disputate definiții este cea a omului. Un tînăr kenyan de origine engleză, Richard Leakey, 28 de ani, — fiul celebrilor antropologi Louis și Mary Leakey — cercetează de patru ani cel mai bogat tezaur al istoriei omului. 15.000 km² la răsăritul lacului Rodolf, la granița Kenyei și Etiopiei. Rodul muncii sale : resturile fosile a 46 de hominieni, cranii, fălci, femuri și tibii. El afirmă a fi găsit cel mai bătrîn locuitor al lumii. Are vîrsta de 2,5 milioane de ani. Un om ? Da, spune el, deveme ce-și făcea unelte pentru a vîna. Fapt nou, consemnat de Jacqueline Giraud în revista „Science et Vie" : strămoșii omului, contrar a ceea ce se credea în urmă cu zece ani, au apărut înaintea erei cuaternare. Anul trecut, americanul Bryan Paterson a adus o nouă dovadă : a descoperit, la sud-vest de lacul Rodolf, falca unui nou strămoș care trăia acum 5,5 milioane de ani.

CE SPUN CERCETĂTORII DESPRE ÎNDEMÎNAREA FEMEII

Să fie o plecăciune ? Pentru ce ? Pentru calităţile femeii ? Să fie o demonstraţie ? Despre ce ? Despre marile şi multiplele posibilităţi ale femeii ? Să fie o consemnare nudă, lucidă, argumentată despre o realitate întărită de girul unor cercetări ştiinţifice ? Am optat pentru această din urmă cale. Nelăsîndu-mă atrasă de tentaţia vorbelor meşteşugite care să cînte prezenţa luminoasă, gingaşă, curajoasă, a femeii în viaţa noastră, am apelat la cifre, la statistici, la păreri despre şi din viaţa de fiecare zi. Cîndva, un cunoscut medic şi om de ştiinţă, **prof. dr. MARCELA PITIŞ**, afirma categoric că nu poate fi vorba de inteligenţă superioară şi inferioară între bărbat şi femeie. Mi s-a spus atunci că o seamă de cercetări făcute în ultimele decade, în şcoli şi universităţi, pe grupe omogene de tineri de ambele sexe, au arătat diferenţe de aptitudini, dar nici o reală superioritate a vreunui sex. Poate să predomine un tip sau altul de inteligenţă, inteligenţă abstractă — conceptuală la bărbat, inteligenţă concretă — practică, la femeie.

Deci nu numai argumente de ordinul inteligenţei trebuie să hotărască alegerea unei profesii. Şi, în nici un caz, argumente care să plece de la premise greşite privind superioritatea şi inferioritatea inteligenţei bărbatului sau a femeii.

Ce altfel de argumente, atunci ?

— *Statisticile spun : îndeminarea femeii în producţie depăşeşte cu 6 la sută pe cea a bărbatului. Sînteţi în posesia rezultatelor unor cercetări ştiinţifice asupra locului femeii în procesul de producţie care mă determină să vă cer explicaţii şi cîteva precizări.*

— **Într-adevăr,** îmi spune doctorul **BERNARD BARHAD**, director adjunct ştiinţific al Institutului de igienă şi sănătate publică, **avem rezultate ale unor cercetări ştiinţifice acumulate pe o perioadă de vreo 20 de ani făcute în industria textilă, confecţii, încălţăminte, agricultură, metalurgie uşoară. Rezultatele acestea ne permit să emitem cîteva concluzii, nu numai interesante dar şi foarte utile pentru a orienta atît femeia cît şi instituţiile chemate a se ocupa de folosirea judicioasă a forţei ei de muncă înspre acele profesii capabile să întlesnească utilizarea cît mai completă a capacităţii ei de muncă. Ce s-a observat ? ÎN CONDIŢII DE MUNCĂ NORMALE (adică în munci ce nu necesită efort fizic mare şi într-o organizare ştiinţifică ce ţine seama de anumite particularităţi fiziologice) FEMEIA ARE O CAPACITATE MAI MARE DE MUNCĂ DECÎT A BĂRBATULUI. Randamentul este mai mare, mai ales în munci unde se cer răbdare, perseverenţă, atenţie încordată, fineţe în mişcări, simţ estetic. Cifra pe care v-am dat-o, pentru a vă dovedi că în aceste condiţii normale de muncă îndeminarea femeii întrece pe cea a bărbatului, este reală şi foarte semnificativă.**

— *În ambianţa unui climat adecvat promovării femeii în muncă se aud voci — ce e drept, destul de rar — care încearcă să susţină unele păreri vădind subaprecierea locului, rolului, puterii ei de muncă. După cît ştim, aveţi o seamă de argumente capabile să combată aceste — de ce să nu le spunem pe nume — prejudecăţi. Ne puteţi furniza cîteva dintre ele ?*

— Am auzit şi eu astfel de voci care exprimă unele reticenţe în angajarea femeilor. E foarte puţin onorabilă figura pe care o fac susţinătorii unor păreri de acest fel într-o ţară în care 25 la sută din rîndul salariaţilor sînt femei.

Sînt unele voci care proclamă imposibilitatea femeii de a face faţă obligaţiilor impuse de automatizare, care îşi fac loc în toate sectoarele de activitate. Falsă problemă ! Cu răbdarea, cu atenţia şi cu perseverenţa ei, femeia este chiar mai bine dotată pentru a îndeplini astfel de munci. Ea rezistă mai bine la oboseala pe care o resimte un bărbat aşezat în faţa unui tablou de comandă, din pricina monotoniei mişcărilor şi a imaginilor pe care le are ore întregi, în faţă. Poate că n-ar fi rău să auzim în schimb mai des voci care să ceară — aşa cum cer de acum unele întreprinderi, fabrica „Dacia", de pildă, sau alte fabrici din industria textilă, pielărie, încălţăminte, sticlă, ceramică — efectuarea unor cercetări care să stabilească criterii ştiinţifice pentru folosirea femeii în diferite munci, ţinînd seama de realele ei posibilităţi şi de unele limite fizice sau fiziologice.

— *Deci, concluzia cea mai importantă ar fi : progresul tehnic vine în sprijinul femeii. Cum se potriveşte această concluzie cu situaţia de fapt, din unele ramuri ?*

— Nu sînt totdeauna în armonie. De pildă, femeile se descurcă foarte bine la unele munci mecanizate în zootehnie. Capacitatea lor de muncă este chiar mai bună decît cea a bărbaţilor. Dar femeile nu sînt folosite în astfel de munci. Sînt ramuri în care femeia ar fi foarte potrivită : optică, mecanică fină, ceasornicărie, dar şcolile profesionale pe acest profil nu prea primesc fete sau nu le antrenează spre această meserie.

— *Mi-aţi vorbit de o altă concluzie foarte importantă a cercetărilor : organismul femeii are o rezistenţă mai mare decît cel al bărbatului „la efort mediu de mai lungă durată. Pe lîngă obligaţiile profesionale, femeia mai are însă de răspuns şi unei alte solicitări, în calitate de gospodină şi mamă. Asta nu-i uşurează munca. Ce spun cercetările ?*

— Un colectiv condus de dr. Ana Köppich, cercetător principal la institutul nostru, a făcut cercetări şi în această privinţă, cronometrînd munca în gospodărie a 60 de femei. Zilnic, o femeie dedică cel puţin 5-6 ore gospodăriei : 1 oră şi jumătate pînă la 2 ore pentru cumpărături, 1 oră şi jumătate pentru gătit şi restul pentru alte treburi binecunoscute.

— *Ce credeţi că s-ar putea face ?*

— S-ar putea gîndi mai mult la organizarea comerţului, la munca împărţită mai echitabil în cămin dar şi la unele aspecte care ţin de activitatea profesională a femeii.

— *Anume la ce vă referiţi ?*

— La lucrul în schimburi, de pildă. Distribuirea femeii în schimburile de după-amiază sau noapte să se facă cu foarte mare atenţie, fiindcă, preocupată de sarcinile gospodăreşti, ea vine deja obosită la muncă. Cred că şi organizarea în patru schimburi, fără a apela la un număr mai mare de oameni, merită a fi abordată, măcar ca o problemă de viitor.

— *Vorbim despre viitor. Aţi oferi unele avantaje femeilor ?*

— Aş propune, în orice caz, ca atunci cînd se va putea trece la săptămîna de 5 zile, să se înceapă prin acordarea acestui avantaj, femeilor.

Nu l-am mai întrebat pe interlocutorul meu : vor fi de acord bărbaţii ? Cum discuţia rămîne deschisă vom mai putea dezbate păreri pro şi contra.

Lucia MANOLESCU

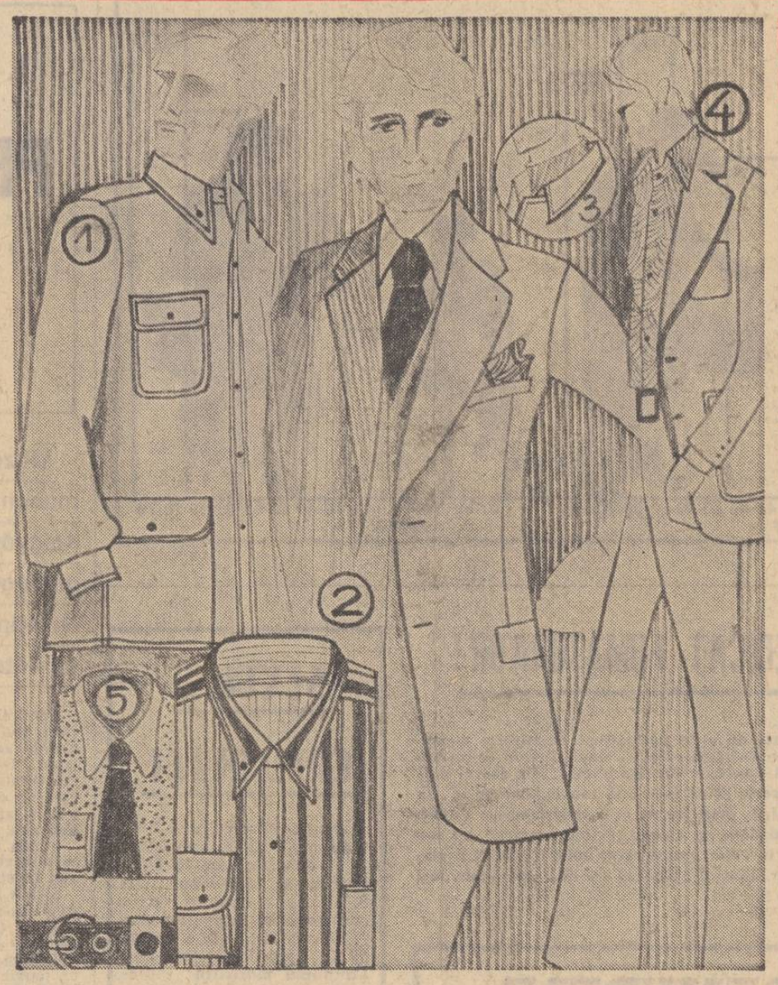

MODA

ŞI O VARĂ... MASCULINĂ

1. Cămaşă din în purtată peste pantaloni, uşor evazată, cu tăietură în mijlocul spatelui. Buzunare aplicate mari, cu colţurile uşor rotunjite. Buzunarele de jos merg pînă la marginea cămăşii. Tighele aparente, duble marchează buzunarele şi banta cu butoniere.

2. Costum de vară din stofă reiată, cu revere late, puţin rotunjite, după cum se vede în desen. Se poartă cu cămăşi colorate şi cravate în nuanţe contrastante ; încercaţi şi dumneavoastră culori mai îndrăzneţe avînd bineînţeles, grijă să le asortaţi cu gust.

3. Detaliu de guler pentru o haină din tercot sau în de culoare albă sau bej deschis. Haina are buzunare aplicate şi cordon în talie.

4. Costum sport cu revere mari şi buzunare aplicate. Se poartă cu cămăşi colorate imprimate, fără cravată sau cu fulare uni de culoare aprinsă înnodate la gît.

5. Cămaşă din material imprimat (desene mici) cu guler şi manşete din material uni. Cravata tot din material uni este aleasă în culoarea imprimeului.

Doina LEVINŢA

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pentru horticultorii amatori

ILIE VASILESCU — Zimnicea, jud. Teleorman. Doriţi explicaţii în legătură cu cauzele căderii unor flori sau fructe abia formate, fenomen ce l-aţi observat la pomii din livada dumneavoastră.

Trebuie să ştiţi că acest fenomen este normal. Dacă din totalul de flori la un pom leagă 15—20 la sută, din care după căderea rămîn 20—30 la sută fructe, există posibilitatea obţinerii unei recolte bune. Desigur, dacă procentul de flori căzute este mult mai mare, producţia de fructe se diminuează simţitor.

Într-o astfel de situaţie cauzele ar putea fi următoarele :

— slaba hrănire a pomului ;

— condiţii atmosferice neprielnice în timpul înfloririi ;

— lipsa polenizării. Mare parte din soiurile de pomi au nevoie să primească polen străin (de la alte soiuri) pentru ca să se producă legarea florilor ;

— atacul unor boli sau dăunători.

ELENA SĂNDULESCU — Bucureşti. Trandafirii se altoiesc în lunile mai-iunie (în ochi crescînd) sau în lunile august-septembrie (în ochi dormind). În primul caz, din ochiul altoit creşte un lăstar care poate să înflorească chiar în vara respectivă.

GHEORGHE PÎRVU — Brăila. Viţele nobile se înmulţesc altoindu-se pe viţe americane ale căror rădăcini sînt rezistente la atacul filoxerei. Este posibilă înmulţirea viţelor nobile prin butaşi nealtoiţi numai pe soluri nisipoase, unde filoxera nu se poate dezvolta. Pe alte soluri, acţiunea aceasta este riscantă.

ANTONINA CONSTANTINESCU — Bucureşti. Boala observată de dumneavoastră la mărul din grădină se numeşte rapăn (frunzele prezintă pete brune, iar fructele au pete cafenii, întărite). Avînd în vedere că boala se transmite prin germenii aflaţi în frunzele căzute, este bine să se adune şi să se ardă toate frunzele căzute.

Substanţele chimice care se folosesc pentru combaterea rapănului sînt zeama bordeleză şi Captan (Orthocid). Concentraţiile în care se folosesc soluţiile sînt următoarele : zeama bordeleză 0,75 la sută, iar Captan 0,2 la sută.

Tratamentele în timpul vegetaţiei se fac la următoarele momente : la desfacerea mugurilor, după căderea petalelor şi cînd fructele au mărimea unei alune. În anii ploioşi mai sînt necesare unul-două tratamente, la intervale de 20—25 zile.

NICOLAE ENE — Ploieşti. Măslinul începe să înflorească şi să fructifice la vîrsta de 5—6 ani (nu la 100 de ani cum ati fost informat). Pomul trăieşte foarte mult, putînd atinge şi depăşi vîrsta de 1 000 de ani.

Ing. Ştefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"
Roman, judeţul Neamţ

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REŢETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Supă deasă de cartofi

500—750 g cartofi sfărîmicioşi, o ceaşcă de lapte, 1—2 linguri de smîntînă, o linguriţă de unt, 100—200 g de cîrnaţi (trandafiri sau cabanos), cuburi de piine prăjită.

Se fierb cartofii, se fac pireu, se subţie cu apa în care au fiert, se adaugă laptele, untul, smîntîna. Se taie cîrnaţii în cubuleţe şi se rumenesc uşor. Se adaugă în supă. Se potriveşte de sare. Putem înlocui cîrnaţii cu felioare de slănină afumată. Supa se serveşte fierbinte cu cuburi de pline prăjită. **(MIHAELA OPREA — Bucureşti)**

Chiftele de fasole cu peşte

250 g fasole boabe, 500—750 g peşte oceanic, 2 cepe, pătrunjel verde, mărar, cimbru, 3—4 căţei de usturoi, 3 ouă, 2—3 linguri de griş, 200 g făină albă, ulei pentru prăjit chiftelele (cca. 300 ml.).

Se fierbe fasolea. Peştele se dă într-un clocot în apă sărată, apoi se curăţă de oase. Se trec prin maşina de tocat : fasolea fiartă şi bine scursă, peştele şi o ceapă crudă.

Într-un castron se amestecă cele de mai sus adăugînd grişul, pătrunjel verde tocat, puţin cimbru, mărar, o ceapă mărunt tăiată şi prăjită, usturoiul pisat şi ouăle. Din această compoziţie se fac chiftelele care se dau prin făină şi se prăjesc. Se servesc cu salată verde sau castraveţi acri. **(ANGELA MOGÎLDEA — Braşov).**

Budincă specială

500 g piept de pasăre sau carne de porc (pot fi şi resturi de friptură), 100 g slănină afumată (costiţă), o ceapă mare, o linguriţă de chimen, o linguriţă de pătrunjel verde tocat, piper la dorinţă, 3—4 ciuperci (proaspete sau conservate) ; 500 g brînză de vaci, 50 g unt, 2 ouă, sare.

Se taie carnea în cuburi mici. Slănina şi ceapa se toacă mărunt şi se prăjesc împreună pînă se rumenesc uşor. Se amestecă cu carnea tăiată, se adaugă chimionul, pătrunjel verde, ciupercile tăiate în lamele, se sărează şi se piperează după gust, se acoperă cu apa caldă şi se lasă să fiarbă înăbuşit pînă se înmoaie carnea. Se unge şi se tapetează cu făină o formă de sticlă rezistentă la foc, se toarnă înăuntru compoziţia de mai sus.

Brînza de vaci, untul, ouăle şi un praf de sare se freacă împreună pînă devin spumoase. Dacă compoziţia e prea groasă, se subţiază cu smîntînă sau lapte. Se toarnă peste carne şi se dă forma la cuptor cu foc potrivit. Se lasă 25—30 de minute pînă se rumeneşte frumos. Se serveşte caldă cu o salată preferată **(IDA JARCU — Reşiţa).**

Tort economic şi rapid

Un blat de tort „Nora", 1/2 l lapte, o ceaşcă de cafea cu zahăr, coaja rasă şi zeama de la o lămîie, o ceaşcă de cafea cu griş, o linguriţă cu vîrf de cacao, 100—150 g unt, 100 g zahăr pudră, 40 de nuci, o şocolată mică de menaj, sirop pentru însiropat blatul, puţin rom.

Se taie blatul în două, se însiropează cu sirop simplu aromat cu puţin rom.

Se pune laptele la fiert, îndulcit cu ceaşca de zahăr şi parfumat cu coaja rasă de lămîie. Cînd dă în clocot se adaugă grişul în ploaie. Se toarnă zeama de lămîie şi se încorporează linguriţa de cacao (cu grijă să nu facă cocoloaşe).

Se dă cratiţa la rece, amestecînd din timp în timp ca să nu prindă coajă. Separat se freacă untul cu zahărul pudră pînă ce amestecul devine spumos. După ce grişul s-a răcorit se amestecă cu untul frecat. O parte din compoziţie se întinde între blaturi iar cu restul se îmbracă tortul. Nucile date prin maşină se presară peste cremă iar deasupra se rade ciocolata. **(MARIETA MOSCU — oraşul Fieni, Dîmboviţa).**

BLOC NOTES

AMĂNUNTUL DECORATIV

Este un amănunt destul de vizibil, o mică piesă decorativă pentru o cameră, oricare ar fi destinaţia ei. Taburetul a cărui prezenţă o semnalăm în magazinele noastre de mobilă este complet tapisat, are forma unui cilindru, costă 219 lei şi are îmbrăcămintea în mai multe culori. Îl-ar sta bine lîngă o oglindă, lîngă un pat aşezat în mijlocul camerei de dormit, într-un colţ, dedesubtul unui tablou sau chiar lîngă o măsuţă şi o lampă cu picior !

TUTANKAMON ŞI PĂLĂRIILE

Prezenţa comorilor lui Tutankamon la British Museum a inspirat pînă şi pe modistele londoneze care au lansat pălării în stil egiptean.

Una dintre aceste pălării, în stil Nefertiti, este dintr-un material sintetic alb, în genul unei bonete care se prelungeşte pe ceafă. Modelul care a prezentat-o purta şi bijuterii recent create, copii fidele ale pieselor originale din mormîntul lui Tutankamon.

FĂRĂ RECEPŢIE

Să poţi reţine locuri la căsuţa sau cabana unde doreşti să petreci sfîrşitul săptămînii sau concediul fără a solicita serviciile funcţionarilor de la recepţie : o performanţă binevenită. Deocamdată, abia în experimentare în Suedia unde reţinerea locurilor preferate se preconizează a avea loc, de la distanţă ; printr-un simplu telefon, o aşteptare de două minute pînă la apariţia semnalului luminos. Sistemul studiat şi pus la punct de serviciile suedeze de telecomunicaţii se bazează pe un aparat format din două părţi : o unitate de programare şi două relee conectate atît la liniile telefonice cît şi la cea de a doua parte a aparatului, un dispozitiv legat la reţeaua electrică.

Cei care pleacă din aceste căsuţe sau cabane au în schimb obligaţia de a lăsa aparatul cuplat la reţeaua electrică pentru a putea răspunde şi altor eventuali chiriaşi.

PAMPELM

Un fruct nou, hibrid între mandarină şi grapefruit, cu gust plăcut, rezistent la geruri, care se coace repede, dă recolte bogate şi are şi o seamă de utilizări în medicină. Realizarea lui aparţine oamenilor de ştiinţă ai staţiunii pentru culturi subtropicale din Suhumi (R.S.S.A. Abhazia) şi îmbogăţeşte alte soiuri de plante şi fructe create în ultima vreme, cum ar fi portocalele în formă de pară, lămîi fără simburi, un nou sortiment de nuci.

RESTAURANT LIRIC

Patronul unui restaurant american din Greenwich Village, un fost tenor fără succes, are obiceiul de a întrerupe din cînd în cînd, servitul clienţilor pentru a cînta, împreună cu personalul, arii din opere. Cum mîncarea este excelentă, clienţilor nu le rămîne decît să suporte pauzele lirice ! Mai ales că e vorba de un supliment absolut gratuit.

M. IORDAN — *Braşov şi* LUIGI W. *Se recomandă Epifizan şi Clordelazin. De asemenea, este indicat să practicaţi un sport.*

GHEORGHE CRISTEA — Turda : *Vă sfătuim să vă adresaţi profesorului dr. Denischi, — clinica de ortopedie a spitalului Brîncovenesc din Bucureşti.*

M. KATHARINA — Braşov: *Acneea juvenilă reclamă îngrijiri perseverente. Soluţia Juvenal va fi folosită mai mult timp. Pielea va fi curăţată cu săpun de bărbierit, apă caldă şi va fi ştearsă cu tifon. Regimul alimentar este important*

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

de menţinut. Veţi minca crudităţi, legume, fructe — carne slabă fiartă sau grătar, brînzeturi proaspete, veţi reduce dulciurile şi făinoasele, veţi elimina sosurile, prăjelile, alimentele picante, excitante : cafea, cacao, ciocolată şi alcool. Veţi beneficia din plin de băile de soare.

I. MILEA — Bucureşti *Durerile pe care le prezentaţi, senzaţia de ghearâ în piept şi care apar la eforturi pot trăda tulburări în trigarea miocardului. Se întîlnesc în angină pectorală — tulburări ischemice, dar durerile pot fi şi reflexe în legătură cu alte afecţiuni : diskinezie biliară, colită, pe care le aveţi, cu certitudine. Pe lîngă investigaţiile pe care le-aţi făcut este obligatorie şi o electrocardiogramă. Pînă atunci, vă putem recomanda Nitroglicerin — pentru a calma crizele dureroase. În momentul crizei, veţi relata medicului cardiolog dacă durerea a cedat imediat la acest preparat.*

Jachetă în două culori

Mărimea : Corespunde circumferinţei peste piept, de 108-112 cm.

Furnitura : 600 g lînă, melana sau bumbac bleumarin şi 300 g. de culoare albă. Andrele nr. 3 1/2, patru nasturi.

Modelul : Primul şi al doilea rînd se lucrează punct de jerse, cu alb. Al 3-lea rînd cu bleumarin (x) trei ochiuri pe faţă, unul se ridică cu lîna lăsată în spate ; se reia de la (x) pînă la capătul rîndului. Al 4-lea rînd, (x) trei ochiuri le lucrăm pe dos, unul se ridică pe andrea, dar lîna rămîne acum în faţa lucrului. Se reia de la (x). Al 5-lea rînd se lucrează ca al 3-lea rînd, tot cu bleumarin : al 6-lea rînd se lucrează din nou cu lînă albă, de data aceasta fără să se mai ridice nici un ochi. Se reia modelul ca la al 3-lea rînd.

Spatele. Se montează 141 ochiuri (bleumarin) şi se tricotează un elastic lat de 10 cm. după care se continuă cu modelul de bază. La fiecare al 18-lea rînd (de 7 ori), se înmulţeşte cîte un ochi în fiecare parte a lucrului. Ajungem la 155 ochiuri. La înălţimea de 50 cm. începem răscroiala mînecii. Astfel, la fiecare al doilea rînd, de 8 ori, luăm cîte 2 ochiuri împreună, pînă ajungem la 131 ochiuri. Continuăm mai departe, drept. La 75 cm înălţime, ajungem la umăr şi scădem astfel : la fiecare al doilea rînd cîte 5 ochiuri, de 6 ori cîte 4 ochiuri. Cînd ajungem la 78 cm, facem şi răscroiala gîtului. Scadem deodată — în mijloc — 47 ochiuri şi continuăm la fiecare al doilea rînd, cîte 4 ochiuri. Acum a fost împărţit lucrul în două.

Faţa. Montăm 80 de ochiuri. Se lucrează elasticul, ca la spate, se continuă cu modelul avînd grijă să înmulţim, în partea cusăturii, la aceeaşi distanţă ca la spate. La 40 cm. înălţime, începem scăzămîntul pentru răscroiala decolteului. La fiecare al 4-lea rînd, pe faţă, scădem cîte un ochi (aproximativ 28 ochiuri). Celelalte scăzăminte, pentru umăr, se fac ca şi la spate. Amîndouă părţile se lucrează identic.

Mineca : Montăm 61 ochiuri bleumarin, lucrăm elasticul lat de 3-4 cm. Începem modelul. În fiecare parte a minecii, la fiecare al cincilea rînd, înmulţim cîte un ochi, de 29 de ori. Ajungem la 119 ochiuri. La 48 cm înălţime, la fiecare al doilea rînd, se scad cîte

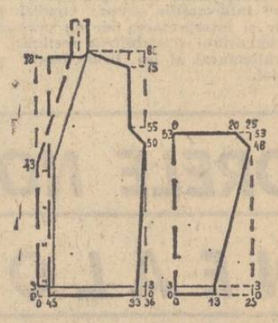

Tiparul feţei şi al minecii

2 ochiuri, de 8 ori. Cînd ajungem la 92 ochiuri, scădem totul deodată.

Bentiţa, toată din lînă bleumarin, se lucrează separat. Montăm 20 de ochiuri pe andrele mai subţiri, 2 1/2. Tricotăm punct de elastic, avînd grijă să facem şi patru butoniere.

Asamblarea : Întindem toate bucăţile tricotate pe o planşetă, le dăm forma iniţială, punem deasupra o cîrpă bine umezită şi cu fierul încins, fără să atingem cîrpa, le aburim. Le asamblăm. Bentiţa bleumarin o coasem la sfîrşit, de jur împrejur, de preferat la maşina de cusut. Coasem nasturii, care trebuie să fie tot bleumarin.

Politeţea în lumea celor mici

COPILUL ACASĂ

Nu înseamnă că dacă e acasă copilul trebuie să se poarte ca un mic tiran, să-şi îngăduie tot ce-i trece prin cap. Dacă de foarte mic ar fi deprins să se comporte ca o mică fiinţă civilizată nervii părinţilor (şi ai copilului) ar fi cruţaţi ; viaţa în casă ar fi mai liniştită.

ZGOMOTUL

● Copilul trebuie să înveţe foarte repede să respecte munca sau odihna tatălui. Aceasta va înlătura o seamă de neînţelegeri dintre părinţi şi il va scuti pe micul zgomotos de unele corecţii neplăcute.

● Tipetele şi strigătele de asemenea nu sînt făcute pentru jocurile din casă ci numai pentru cele din aer liber, cu condiţia ca ele să nu aibă loc în curţile imobilelor, ci în parcuri şi locuri anume amenajate pentru joacă.

● Trîntitul uşilor e un alt factor de zgomot suplimentar. Uşa e făcută ca să fie închisă şi deschisă încet, cu mîna şi nu izbită ca să se zguduie pereţii. Un copil învaţă repede să umble cu băgare de seamă cu uşile. Mama trebuie doar să fie atentă şi perseverentă. De pildă, de cîte ori un copil trînteşte o uşă, să-l roage să iasă şi să intre din nou în mod civilizat. După cîteva astfel de exerciţii copilul va deschide şi va închide uşile corect fără să i se mai atragă atenţia.

CURĂŢENIA

● Să-şi şteargă bine încălţămintea înainte de a intra în casă, e un gest care uşurează munca mamelor.

● Copilul trebuie de asemenea deprins ca acasă să-şi pună papucei, care în afară că menţin curăţenia interiorului, fac mai puţin zgomot decît o pereche de ghete cu talpă dură.

● Să înveţe să se spele pe mîini singur fără să i se reamintească mereu, înseamnă însuşirea unei foarte importante deprinderi, înainte de toate folositoare pentru sănătate, apoi pentru locuinţă. Amprentele micilor degete murdare pe pereţi, pe perdele, pe haine nu fac decît să suscite enervarea părinţilor şi plînsetele copiilor. El trebuie să capete această bună obişnuinţă şi înainte de a se aşeza la masă fără poruncă aspră : „Du-te şi spală-te pe mîini !"

● Tot de respectarea curăţeniei ţine şi nemizgălirea sau zgîrierea pereţilor apartamentului sau imobilului. Pentru exersarea talentelor copilului se găsesc caiete şi foi de hîrtie.

● Să nu arunce pe fereastră ambalajul bomboanelor, cotoarele de măr, cocoloaşe de hîrtie. În scopul acesta sînt în casă găleţi de gunoi.

● E la fel de folositor, şi lui şi celor în mijlocul cărora trăieşte, să înveţe să nu scuipe pe jos nici chiar pe stradă, să nu arunce la întîmplare cojile sau cotoarele de fructe. Sînt primii paşi spre respectarea bunului obşteso şi convieţuirii civilizate.

ORDINEA

● E un principiu al regulilor de bună purtare la fel de valabil pentru adulţi ca şi pentru copii.

● În ceea ce îi priveşte pe cei mici, ei trebuie obişnuiţi să-şi aranjeze micile lor lucruri, fără să aştepte ca altcineva s-o facă pentru ei.

● Copiii se vor grăbi să ridice un obiect căzut pe jos căci pentru agilitatea şi supleţea lor nu înseamnă nici un fel de osteneală, în vreme ce pentru o bunică, ba chiar şi pentru o mamă obosită gestul e un supliment de efort, mai ales cînd trebuie mereu repetat.

CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI

INTREPRINDEREA DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI

Un nou sortiment

LAPTE DE CONSUM

SMÎNTÎNIT

1,25 lei litrul

— Produs gustos şi hrănitor. Lapte natural de vacă, pasteurizat, care cu excepţia grăsimii extrase conţine toate substanţele nutritive ale laptelui şi anume : proteine uşor asimilabile, lactoză, săruri minerale, vitamine. Este indicat în afecţiuni hepatice, obezitate, ateroscleroză.

— Laptele de consum smîntînit se utilizează ca atare sau în amestec cu cafea, cacao, pentru cocteiluri cu fructe şi orice preparate culinare a căror preparare necesită lapte (creme, budinci, supe, pireuri).

Consumaţi cu încredere şi cereţi la toate centrele de desfacere noul produs.

LAPTE DE CONSUM SMÎNTÎNIT

(5227)